

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

УДК 811.111:81'246.3:81'336.5(043.5)

ДИСЕРТАЦІЯ

ЖУКОВСЬКА ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА

**КОГНІТИВНО-КВАНТИТАТИВНЕ ПРОФІЛЮВАННЯ
АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ
У БРИТАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ КОРПУСІ**

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук за
спеціальностями

10.02.04 – германські мови

10.02.21 – структурна, прикладна і математична лінгвістика

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

В. В. Жуковська

**Науковий консультант – Шутова Марія Олександрівна, доктор
філологічних наук, професор**

Київ 2025

АНОТАЦІЯ

Жуковська В.В. Когнітивно-квантитативне профілювання абсолютних конструкцій у Британському національному корпусі. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук за спеціальностями 10.02.04 – германські мови, 10.02.21 – структурна, прикладна і математична лінгвістика – Київський національний лінгвістичний університет, Міністерство освіти і науки України, Київ, 2025.

Реферована дисертація присвячена дослідженню когнітивно-квантитативного профілювання *абсолютних конструкцій* у Британському національному корпусі (БНК), у результаті якого уперше в германістиці й корпусній лінгвістиці побудовано мультипараметричну частотно-ієрархічну мережу *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови, вузли якої репрезентують ментальну граматику її носіїв, а морфосинтаксичні конструкції рівня клаузи – когнітивні механізми відображення дійсності.

У дисертації випрацювано нові теоретико-методологічні положення *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* (ККГК) та започатковано новий дослідницький напрям – *когнітивно-квантитативне профілювання конструкцій*, базований на комп'ютеризованій процедурі *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації профілю конструкцій*. Здійснено лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію ознак плану вираження (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних і дистрибутивних) та плану змісту (колострукційно-колексемних і концептуально-семантичних) *абсолютних конструкцій* за допомогою спеціалізованих лінгвоквантитативних методів у програмному середовищі *R* на основі даних Британського національного корпусу. Побудовано *мультипараметричні лінгвальні профілі*, сконструйовано *мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель* та змодельовано *таксономічно-концептуальну мережу абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови.

Виконане студіювання механізмів профілювання *абсолютних конструкцій* у ресурсах Британського національного корпусу увиразнюють *актуальність* роботи для досліджень різних типів мовних конструкцій як в англійській, так і в інших мовах, зокрема в українській мові, що сприятиме подальшому розвитку вітчизняної конструктикографії та розбудові ментального українського конструктикону.

Метою дисертаційної роботи є здійснення когнітивно-квантитативного профілювання сутнісних лінгвальних ознак англійських *абсолютних конструкцій* на основі даних Британського національного корпусу.

Поставлена мета передбачала вирішення таких *завдань*:

– окреслити процес становлення й розвитку *абсолютних конструкцій* в англійській мові та здійснити критичний огляд наявних досліджень розглядуваних синтаксичних одиниць у граматичних розвідках періодів традиційного мовознавства й сучасної лінгвістики;

– систематизувати теоретико-методологічні засади та аналітико-дослідницькі принципи запропонованої тріангуляційної когнітивно-семіотичної й квантитативно-корпусної дослідницької моделі – *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*;

– надати витлумачення основним поняттям і термінам категорійно-поняттєвого апарату *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* та сформулювати власне визначення терміну “*конструкція*” як спеціального терміну розробленої дослідницької моделі;

– обґрунтувати уведення до наукового обігу когнітивно-конструкційних граматичних студій термінів *мультипараметричне профілювання конструкції*; *лінгвоквантитативно-корпусна параметризація профілю конструкції*; *лінгвальний параметр (фактор / значення фактору) конструкції*; *мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції*; *мультипараметрична лінгвоквантитативна протомодель*; *таксономічно-концептуальна мережа конструкцій*;

- надати витлумачення *абсолютних конструкцій* в інтерпретації *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*;
- розробити теоретико-методологічний інструментарій дослідження й окреслити етапи впровадження комплексної методики *когнітивно-квантитативного профілювання*, заснованої на комп'ютеризованій процедурі *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації профілю конструкції*;
- здійснити *лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію* ознак плану вираження (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних і дистрибутивних) та плану змісту (колострукційно-колексемних і концептуально-семантичних) *абсолютних конструкцій* у БНК;
- установити прототипові ознаки плану вираження та плану змісту вузлів мережі *абсолютних конструкцій* та побудувати *мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель* мережі у форматі частотної ієрархії факторів / значень факторів в межах операціоналізованих параметрів;
- виконати когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі англійських *абсолютних конструкцій* та експлікувати вертикальні й горизонтальні зв'язки між вузлами конструкційної мережі у таксономічному та концептуальному планах;
- розробити систему нотаційного запису для комплексної репрезентації лінгвальних властивостей *абсолютних конструкцій*.

Методологічна база дисертації ґрунтується на науково-філософських засадах сучасної гетерархічної парадигми знань й провідних принципах методологічного плюралізму, тріангуляції й емпіризму та визначається комплексним когнітивно-квантитативно-корпусним підходом до аналізу об'єкта наукової праці із застосуванням комплексу релевантних методів, методик і прийомів когнітивно-квантитативних, системно-структурних та корпусно-лінгвістичних досліджень.

У дисертації вперше *випрацювано* теоретико-методологічні положення когнітивно-квантитативної конструкційної граматики для побудови нової

дослідницької моделі – мережі профілів *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови із залученням ресурсів й інструментів Британського національного корпусу; *розроблено новий дослідницький напрям – когнітивно-квантитативне профілювання конструкції, ґрунтований на лінгвоквантитативно-корпусній параметризації профілю конструкції; уведено до наукового обігу когнітивно-конструкційних граматичних студій терміни мультипараметричне профілювання конструкції; лінгвоквантитативно-корпусна параметризація профілю конструкції; лінгвальний параметр (фактор / значення фактору) конструкції; мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції; мультипараметрична лінгвоквантитативна протомодель; таксономічно-концептуальна мережа конструкцій; укладено інвентар лінгвальних параметрів (факторів / значень факторів) для оптимальної репрезентації сутнісних ознак плану вираження (13 параметрів, 34 фактори, 56 значень факторів) та плану змісту (2 параметри, 47 факторів, 41 значення факторів) абсолютних конструкцій сучасної англійської мови; здійснено лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію мовних форм та значень абсолютних конструкцій за допомогою спеціалізованих лінгвоквантитативних методів у програмному середовищі R на основі даних БНК; сконструйовано мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель частотно-ієрархічного формату мережі англійських абсолютних конструкцій; побудовано таксономічно-концептуальну мережу англійських абсолютних конструкцій; упорядковано систему нотаційного рамково-дужкового запису для комплексної репрезентації сутнісних мовних ознак і конструкційних обмежень вузлів мережі абсолютних конструкцій.*

Уперше обґрунтовано когнітивно-квантитативну системність мережі абсолютних конструкцій як фрагмента ментального конструктору носіїв англійської мови. Зокрема доведено гіпотези про те, що 1) у синхронії абсолютні конструкції англійської мови формують таксономічно-концептуальну мережу взаємопов'язаних одиниць, ієрархічно організованих

та горизонтально й вертикально поєднаних між собою семантичними відношеннями; 2) між *конструкцією* та її *мультипараметричним лінгвальним профілем* існує відповідність: як елементи однієї конструкційної мережі *абсолютні конструкції* характеризуються спільними ознаками, що проявляється в однаковій можливості актуалізувати операціоналізовані мовні параметри, проте відрізняються ступенем реалізації факторів (значень факторів) в межах цих параметрів (внутрішньоконструкційна варіативність і міжконструкційна варіативність); 3) підвищена продуктивність та розширення діапазону плану вираження та плану змісту *абсолютних конструкцій* зумовлюються процесами граматиалізації, конструкціоналізації та ідіоматизації.

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано мету, визначено завдання, об'єкт, предмет, наукову новизну одержаних результатів, окреслено методи дослідження, схарактеризовано фактичний (емпіричний) матеріал, практичне значення одержаних результатів, а також указано форми їхньої апробації й структуру роботи.

У *першому розділі* **“Теоретико-прикладні засади когнітивно-квантитативного профілювання англійських абсолютних конструкцій”** розглянуто історичний розвиток та здійснено аналітико-критичний огляд наявних досліджень *абсолютних конструкцій* у граматичних розвідках періодів традиційного мовознавства та сучасної лінгвістики; систематизовано епістемологічні настанови, категорійно-поняттєвий апарат, методологічні засади та дослідницький інструментарій *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

У *другому розділі* **“Методологія когнітивно-квантитативного профілювання англійських абсолютних конструкцій у Британському національному корпусі”** розроблено комплексну методіку *когнітивно-квантитативного профілювання англійських абсолютних конструкцій*; описано процедуру *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* досліджуваних *конструкцій* на основі даних БНК; деталізовано

алгоритми встановлення детермінувальних ознак плану вираження та плану змісту цих *конструкцій*.

У третьому розділі **“Профілювання лінгвальних параметрів плану вираження абсолютних конструкцій: лінгвоквантитативно-корпусний аналіз”** здійснено профілювання лінгвальних ознак плану вираження (форми) вузлів мережі *абсолютних конструкцій* із застосуванням процедури *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації*; побудовано *мультипараметричні лінгвальні профілі конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану вираження (форми); статистично встановлено ступінь близькості / віддаленості *абсолютних конструкцій* у мережі; верифіковано детермінувальні лінгвальні параметри (фактори / значення факторів) плану вираження *конструкцій*, що визначають внутрішню функційну динаміку й варіативність конструкційної мережі та її вузлів; змодельовано прототипні ознаки плану вираження вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах операціоналізованих параметрів.

У четвертому розділі **“Профілювання лінгвальних параметрів плану змісту абсолютних конструкцій: колострукційно-квантитативний та лінгвокогнітивний аспекти”** представлено результати профілювання вузлів мережі *абсолютних конструкцій* в аспекті *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* їхніх лінгвальних ознак плану змісту (значення). Побудовано *мультипараметричні лінгвальні профілі конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану змісту; квантифіковано коефіцієнти потенційної продуктивності *абсолютних конструкцій* у предикатних (нефінітній / недієслівній) специфікаціях; статистично верифіковано лексеми високого ступеня атракції до стрижневого слота у специфікаціях [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}]; встановлено концептуальну структуру *конструкцій* на основі семантичних фреймів, актуалізованих високоатракованими колексемами слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}]; змодельовано прототипні ознаки плану змісту вузлів мережі *абсолютних*

конструкцій у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах операціоналізованих параметрів.

У п'ятому розділі **“Когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі англійських абсолютних конструкцій”** представлено результати когнітивно-квантитативного моделювання мережі англійських абсолютних конструкцій, яке охоплювало: визначення онтологічного статусу конструкцій-вузлів, що організують мережу абсолютних конструкцій у таксономічному та концептуальному вимірах; експлікацію зв'язків (вертикальних і горизонтальних) між конструкціями-вузлами мережі; створення уніфікованої репрезентації сутнісних лінгвальних властивостей і конструкційних обмежень конструкцій-вузлів у системі нотаційного запису *ККГК*.

У висновках узагальнено результати дослідження й окреслено перспективи подальших досліджень абсолютних конструкцій та можливостей застосування розробленої методики когнітивно-квантитативного профілювання конструкцій.

Отримані наукові дані є коректними для проаналізованого емпіричного матеріалу та відкривають перспективи подальших досліджень у рідчизні когнітивно-квантитативної граматики конструкцій. Апробована методика мультипараметричного когнітивно-квантитативного профілювання може бути застосована для комплексного аналізу різних типів конструкцій в англійській та інших мовах, що сприятиме подальшому розвитку вітчизняної конструктикографії та розбудові українського конструктикону.

Ключові слова: *конструкція, конструкт, конструктикон, абсолютні конструкції, когнітивно-квантитативне профілювання, мультипараметричний профіль, лінгвоквантитативно-корпусна параметризація профілю конструкції, лінгвоквантитативна протомодель, таксономічно-концептуальна мережа конструкцій, рамково-дужковий нотаційний запис.*

ABSTRACT

Zhukovska V.V. Cognitive-Quantitative Profiling of Absolute Constructions in the British National Corpus. – Manuscript.

Dissertation for a Doctoral Degree in Philology. Specialities 10.02.04 “Germanic Languages”, 10.02.21 “Structural, Applied and Mathematical Linguistics” – Kyiv National Linguistic University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv, 2025.

This dissertation focuses on the cognitive-quantitative profiling of *absolute constructions* in the British National Corpus (BNC) and constructs a multiparametric frequency-hierarchical network of *absolute constructions* in present-day English, in which the constructional nodes represent speakers’ mental grammar, and clause-level morphosyntactic constructions function as cognitive mechanisms for reflecting reality.

The research establishes new theoretical and methodological foundations of the *Cognitive-Quantitative Construction Grammar* (CQCxG) and presents a novel research approach – *cognitive-quantitative profiling* based on a computerized procedure for *linguoquantitative corpus parameterization of a constructional profile*.

The *cognitive-quantitative profiling* of *absolute constructions* in present-day English involves the *linguoquantitative corpus parameterization* of their expression plane (morphosyntactic, relational, referential, syntactic-functional, positional and distributional) and content plane (collostructional-collexeme and conceptual-semantic) features in the BNC. This includes the construction of *multiparametric linguistic profiles*, statistical validation of the determining factors and factor values that signify degrees of proximity and linguistic homogeneity of the *multiparametric linguistic profiles*, the development of a *multiparametric linguoquantitative protomodel*, the modelling of the *taxonomic-conceptual network*, and the fixation of the essential linguistic properties and constructional constraints of *absolute constructions* within the integrated frame-bracket notation system.

The study of profiling mechanisms for *absolute constructions* in the resources of the British National Corpus highlights *the relevance* of the conducted research for a comprehensive analysis of various types of linguistic *constructions* in English and other languages, including Ukrainian. This dissertation contributes to the advancement of national constructicography and the development of Ukrainian mental constructicon.

The *purpose* of the dissertation is to conduct cognitive and quantitative profiling of the essential linguistic features of English *absolute constructions* based on the data from the British National Corpus.

To achieve this purpose, the following *tasks* were set:

- to provide an overview of the evolution of *absolute constructions* in English and critically examine previous research on these syntactic units in both traditional and modern grammar studies;

- to systematize the theoretical and methodological foundations and analytical and research principles of the proposed triangulating cognitive-semiotic and quantitative-corpus research model – *Cognitive Quantitative Construction Grammar*;

- to elucidate the basic concepts and terminology in the categorical and conceptual apparatus of the *Cognitive Quantitative Construction Grammar*, and define the term “*construction*” as a specialized term within the established research model;

- to substantiate the introduction of terms such as *multiparametric profiling of a construction*; *linguoquantitative corpus-based parameterization of a constructional profile*; *linguistic parameter (factor / factor value) of a construction*; *multiparametric linguistic profile of a construction*; *multiparametric linguoquantitative protomodel*; *taxonomic and conceptual network of constructions* within cognitive-construction grammar research;

- to define *absolute constructions* within the framework of *Cognitive Quantitative Construction Grammar*;

- to develop theoretical and methodological research tools and outline the stages for implementing a comprehensive methodology for *cognitive-quantitative profiling* based on a computerized procedure of *linguoquantitative corpus parameterization of a constructional profile*;

- to carry out the *linguoquantitative corpus parameterization* of the expression plane (morphosyntactic, relational, referential, syntactic-functional, positional, and distributional) and the content plane (collostructional-cellexeme and conceptual-semantic) features of the of *absolute constructions* using data from the British National Corpus;

- to identify the prototypical features of the expression plane and the content plane for the nodes within the *absolute constructions* network, and to construct a *multiparametric linguoquantitative protomodel* of the constructed network in the format of a frequency hierarchy of factors / factor values within the operationalized linguistic parameters;

- to perform a cognitive-quantitative modelling of the taxonomic-conceptual network of English *absolute constructions*, and explicate the vertical and horizontal connections between the nodes in the constructional network in taxonomic and conceptual dimensions;

- to design a notation system for a comprehensive representation of the linguistic features of *absolute constructions*.

The *methodological basis* of this dissertation is grounded in the scientific and philosophical underpinnings of the modern heterarchical paradigm of knowledge and the leading principles of methodological pluralism, triangulation, and empiricism. The study employs a comprehensive cognitive-quantitative-corpus approach, incorporating a set of relevant methods and techniques from cognitive-quantitative, systemic-structural, and corpus-linguistic research.

This dissertation is the first *to develop* new theoretical and methodological foundations of *Cognitive-Quantitative Construction Grammar* for a new research model – a network of profiles of *absolute constructions* in present-day English employing the resources and tools of the BNC; *to establish* an innovative research

approach of *cognitive-quantitative construction profiling* based on a computerized procedure of *linguistic-quantitative corpus parameterization of a constructional profile*; to introduce such new terms as *multiparametric profiling of a construction*; *linguoquantitative corpus parameterization of a constructional profile*; *linguistic parameter (factor / factor value) of a construction*, *multiparametric linguistic profile of a construction*, *multiparametric linguoquantitative protomodel*, *taxonomic-conceptual network of constructions* into to the field of cognitive construction grammar; to compile the inventory of linguistic parameters (factors / factor values) for the optimal representation of the essential features of the expression plane (13 parameters, 34 factors, 56 factor values) and content plane (2 parameters, 47 factors, 41 factor values) of *absolute constructions* in present-day English; to carry out linguoquantitative corpus parameterization of linguistic forms and meanings of *absolute constructions* with the help of specialized quantitative methods in the *R* software environment on the basis of the British National Corpus data; to construct a multiparametric linguoquantitative protomodel of the frequency-hierarchical format of the network of English *absolute constructions*; to develop a taxonomic-conceptual network of English *absolute constructions*; to design the integrated frame-bracket notation system for a comprehensive representation of essential linguistic features and constructional constraints of *absolute constructions*.

For the first time, the cognitive-quantitative systematicity of the network of *absolute constructions* as a fragment of the mental construction of English speakers is substantiated. Specifically, the research validates the following hypotheses: 1) in synchrony, English *absolute constructions* form a *taxonomic-conceptual network* of interrelated units hierarchically organized and horizontally and vertically connected by semantic relations; 2) there exists a correspondence between the *construction* and its *multiparametric linguistic profile*: as components of the same constructional network, *absolute constructions* share common features, which is manifested in their capacity to actualize the operationalized linguistic parameters, but differ in the degree of realization of factors (factor values) within these parameters (intra-constructional variability and inter-constructional variability); and 3) the increased

productivity and expansion of the range of the expression and content plane features of *absolute constructions* in present-day English result from the processes of grammaticalization, constructionalization and idiomatization.

The *Introduction* substantiates the relevance of the research topic, formulates the aim, defines the objectives, object, and subject of the study, highlights the scientific novelty of the obtained results, outlines the research methods, describes the factual (empirical) material, discusses the practical significance of the findings, specifies the forms of their validation, and presents the structure of the dissertation.

Chapter 1 ***“Theoretical and Applied Foundations of Cognitive and Quantitative Profiling of English Absolute Constructions”*** examines the historical evolution and provides an analytical and critical review of previous research on *absolute constructions* in grammatical research from the periods of traditional linguistics to modern linguistics. It systematizes the epistemological guidelines, categorical and conceptual framework, methodological foundations, and research tools of *Cognitive Quantitative Construction Grammar*.

Chapter 2 ***“Methodology of Cognitive Quantitative Profiling of English Absolute Constructions in the British National Corpus”*** elaborates a comprehensive methodology for cognitive quantitative profiling of English *absolute constructions*. It describes the procedure of linguoquantitative corpus parameterization of the studied constructions based on the data from the British National Corpus and details the algorithms used to identify determinative features of the expression and content planes of the *constructions*.

In Chapter 3 ***“Profiling the Linguistic Parameters of the Expression Plane of Absolute Constructions: Linguistic Quantitative and Corpus Analysis”*** the profiling of the expression plane features of (form) of the nodes in the network of *absolute constructions* is carried out using the procedure of *linguoquantitative corpus parameterization*; *multiparametric linguistic profiles of absolute constructions* are built in terms of the realization of expression (form) plane features (morphosyntactic, relational, referential, syntactic-functional, positional and distributional); the degree of proximity / remoteness of the *constructions* in the

network is statistically established; the determinative linguistic parameters (factors / factor values) of the expression plane of the *constructions* that define the internal functional dynamics and variability in the constructional network and its nodes are verified; prototypical features of the expression plane of the nodes in the network of *absolute constructions* are modeled in the form of a frequency hierarchy of factors and their linguistic realization within the operationalized parameters.

Chapter 4 “***Profiling the Linguistic Parameters of the Content Plane of Absolute Constructions: Collostructional, Quantitative and Linguocognitive Aspects***” presents the results of profiling the nodes in the network of *absolute constructions* in terms of *linguoquantitative corpus parameterization* of their content plane (meaning) features. *Multiparametric linguistic profiles of absolute constructions* are constructed in terms of realization of the content plane features (collostructional-collexeme and conceptual-semantic); the coefficients of potential productivity of *absolute constructions* in predicate (nonfinite /nonverbal) specifications are quantified; the lexemes with high degree of attraction to the core slot in the [Pred_{NF}] and [Pred_{NV}] specifications are statistically verified; the conceptual structure of the *constructions* based on semantic frames actualized by the highly attracted collexemes of the [Pred_{NF}] and [Pred_{NV}] slots are established; prototypical features of the content plane of the nodes in the *absolute constructions* network in the form of a frequency hierarchy of factors and their linguistic realization within the operationalized parameters are modeled.

Chapter 5 “***Cognitive and Quantitative Modeling of the Taxonomic and Conceptual Network of English Absolute Constructions***” presents the results of the cognitive-quantitative modeling of the network of English *absolute constructions*, including the substantiation of the ontological status of the node-*constructions* that organize the network of *absolute constructions* within taxonomic and conceptual dimensions; explication of the relationships (vertical and horizontal) among the node-*constructions* within the network; unified representation of the essential linguistic features and constructional constraints of the node-*constructions*, utilizing the notational system of the *Cognitive Quantitative Construction Grammar*.

The *Conclusions* summarize the results of the study and outline the prospects for further research on *absolute constructions* and the potential application of the developed methodology for *cognitive-quantitative construction profiling*.

The obtained scientific data are valid for the analyzed empirical material and open up *prospects* for further research in the field of *Cognitive Quantitative Construction Grammar*. The designed methodology for multiparametric *cognitive-quantitative profiling* can be employed to comprehensively analyze various types of *constructions* in English and other languages, thereby advancing domestic *construction grammar* studies and *constructicography*, as well as facilitating the development of national constructicography and the establishment of the Ukrainian constructicon.

Keywords: *construction, construct, constructicon, absolute constructions, cognitive-quantitative profiling, multiparametric profile, linguoquantitative corpus parameterization, linguoquantitative protomodel, taxonomic-conceptual network of constructions, frame-bracket notation.*

**Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати
дисертації**

**Статті в наукових періодичних виданнях, включених до переліку
наукових фахових видань України**

1. Жуковська, В. В. (2015). Концептуально-методологічні засади граматики конструкцій. *Наукові записки. Серія: філологічні науки (мовознавство)*, 136, 255–259. <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/issue/view/17/16>.
2. Жуковська, В. В. (2017). Англійська абсолютна конструкція: досвід колострукційного аналізу. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*, 12, 80–85. <http://apfp.panel.khnu.km.ua/wp-content/uploads/sites/5/2020/09/APFP-2017-N12.pdf>.
3. Жуковська, В. В. (2018). Структура і функціональний статус абсолютних конструкцій у давніх індоєвропейських мовах. *Наукові записки. Серія: філологічні науки (мовознавство)*, 165, 110–116. <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/issue/view/6/5>.
4. Жуковська, В. В. (2018). Наскільки "незалежна" абсолютна конструкція у сучасній англійській мові: корпуснобазований аналіз. *Вісник ЖДУ ім. І. Франка. Філологічні науки*, 1(87), 74–79. [https://doi.org/10.35433/philology.1\(87\).2018.74-79](https://doi.org/10.35433/philology.1(87).2018.74-79).
5. Жуковська, В. В. (2019). Семантика граматичної конструкції: корпусно-квантитативний вимір. *Studia Philologica*, 2(13), 28–35. <https://doi.org/10.28925/2311-2425.2019.13.4>.

Статті у наукових періодичних виданнях, включених до категорії Б**Переліку наукових фахових видань України**

6. Жуковська, В. В. (2020). Лінгвістичний корпус як новітній інформаційно-дослідницький інструментарій сучасного мовознавства. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*, 31(70), №3, ч. 1, 113–119. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.3-1/20>.
7. Жуковська, В. В. (2020). Конструкція як одиниця лінгвістичного аналізу: від традиційної лінгвістики до граматики конструкцій. *Науковий журнал “Міжнародний філологічний часопис”*, 11(3), 33–41. <https://doi.org/10.31548/philolog2020.03.005>.
8. Жуковська, В. В. (2020). Узуально-базоване підґрунтя конструкційної граматики. *Нова філологія*, 80(1), 177–184. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-1-28>.
9. Жуковська, В. В. (2021). Параметризація синтактико-функційних властивостей граматичної конструкції: квантитативно-корпусний аспект. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 32(71), № 3(2), 38–46. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.3-2/08>.
10. Жуковська, В. В. (2021). Когнітивно-квантитативна параметризація позиційних властивостей англійських відокремлених неособоводієслівних/ недієслівних конструкцій з експліцитним суб’єктом. *Закарпатські філологічні студії*, 17(2), 121–128. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.17-2.23>.
11. Жуковська, В. В. (2021). Інтерпретація відокремлених неособоводієслівних і недієслівних конструкцій крізь призму суміжних термінів і понять. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*, 831-832, 48–60. <https://doi.org/10.31861/gph2021.831-832.48-60>.

12. Zhukovska, V. V. (2023). Quantitative Corpus-Based Methods for Construction Grammar Research. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*, 1(99). 93–104. [https://doi.org/10.35433/philology.1\(99\).2023.93-104](https://doi.org/10.35433/philology.1(99).2023.93-104).

13. Zhukovska, V. V. (2023). Constructional Modeling in the Formalism of Cognitive-Quantitative Construction Grammar. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*, 26(2). 51–62. <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2023.297670>.

Статті в наукових періодичних виданнях інших держав

14. Zhukovska, V. (2021). Referential Properties of English Detached Nonfinite Constructions with an Explicit Subject: Operationalization and Quantification. *Scientific Journal of Polonia University (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej)*, 48(5), 94–102. <https://doi.org/10.23856/4812>. ISSN (Print) 1895-9911, ISSN (Online) 2543-8204.

15. Zhukovska, V. (2023). Ontological and epistemological premises of Construction Grammar. *Zeszyty Naukowe: Nauki społeczne, humanistyczne i pedagogiczne*, 90, 7–19. <https://doi.org/10.58246/jpe5wg27>. ISSN 2300-3170.

Монографії (розділи в колективних монографіях)

16. Жуковська, В. В. (2021). Теоретико-методологічні засади квантитативно-корпусної параметризації граматичної конструкції. У Т. В. Калинюк and Т. В. Бондарчук (Ред.), *Мова та мовлення: фундаментальні парадигми розвитку* [монографія] (с. 66–81). Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня “Рута”.

17. Zhukovska, V. V. (2021). Current Schools of Construction Grammar: Theoretical and Methodological Architecture. У М. В. Мамич (Ред.), *Сучасна*

філологічна наука: актуальні питання та вектори розвитку [монографія] (с. 61–86). Львів–Торунь: Ліга-Прес.

**Наукові періодичні видання, проіндексовані у базах даних
Web of Science Core Collection та/або Scopus**

18. Жуковська, В. В., Мосіюк, О. О., & Комаренко, В. В. (2018). Застосування програмного пакета R у наукових дослідженнях майбутніх філологів. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 66(4), 272–285. <https://doi.org/10.33407/itlt.v66i4.2196>. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/95>. ISSN 2079-8184.
19. Zhukovska, V. (2020). A Quantitative Corpus-Driven Approach to Disambiguation of Synonymous Grammatical Constructions. *Proceedings of the 4th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2020)*, Volume I: Main Conference, 507–522. <https://ceur-ws.org/Vol-2604/paper37.pdf>. ISSN 1613-0073.
20. Zhukovska, V. (2021). English Detached Adjectival Constructions with an Explicit Subject: A Quantitative Corpus-Based Analysis. *Journal of Linguistics (Jazykovedný časopis)*, 72(2), 465–474. <https://doi.org/10.2478/jazcas-2021-0043>. eISSN 1338-4287, ISSN 0021-5597.
21. Zhukovska, V. V., & Mosiiuk, O. O. (2021). Statistical Software R in Corpus-Driven Research and Machine Learning. *Information Technologies and Learning Tools*, 86(6), 1–18. <https://doi.org/10.33407/itlt.v86i6.4627>. ISSN 2079-8184.
22. Zhukovska, V., Mosiiuk, O., & Buk, S. (2023). Register Distribution of English Detached Nonfinite / Nonverbal with Explicit Subject Constructions: a Corpus-Based and Machine-Learning Approach. *Proceedings of the 7th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems. Volume II: Computational Linguistics*, 63–76. <https://ceur-ws.org/Vol-3396/paper5.pdf>. ISSN 1613-0073.

23. Buk, S., Zhukovska, V., Mosiiuk, O. (2024). Multiparametric Profiling of a Linguistic Construction: Linguoquantitative and Machine-Learning Aspects. *Proceedings of the 8th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems. Volume IV: Computational Linguistics Workshop*. 236–250. <https://ceur-ws.org/Vol-3722/> ISSN: 1613-0073.

Публікації, які засвідчують апробацію результатів дисертації

24. Жуковська, В. В. (2012). Корпусна лінгвістика: історична перспектива та сучасний стан. В *Ключові въпроси в съвременната наука. Материали за 8-а международна научна практична конференция*, м. София, 17-25 април 2012 г. (Том 18. Филологични науки, с. 24–31). Бял ГРАД-БГ.

25. Жуковська, В. В. (2013). Ресурси корпусної лінгвістики у дослідженні історичної динаміки мови. В *Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика. Матеріали міжнародної наукової конференції*, м. Київ, 10–12 жовтня 2013 р. (с. 151–156). Університет ім. Б. Грінченка.

26. Жуковська, В. В. (2014). Абсолютна конструкція в англійській мові: структурно-семантичний аспект. В *Scientific Resources Management of Countries and Regions. International Scientific and Practical Congress*, Copenhagen, 18 July, 2014. (Vol. 2, pp. 52–59). Publishing Center of The International Scientific Organization “Science & Genesis”.

27. Жуковська, В. В. (2014). Структурно-морфологічні особливості абсолютних конструкцій в сучасній англійській мові. В *Матеріали онлайн семінару “Актуальні проблеми іноземної філології та методики викладання іноземних мов”*, м. Житомир, 17–22 квітня 2014 р. (с. 37–46). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://eprints.zu.edu.ua/12676/1/Посібник.pdf>.

28. Жуковська, В. В. (2014). Історичні витоки та напрями граматики конструкцій. В *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Шляхи подолання мовних та комунікативних бар’єрів: методика викладання*

гуманітарних дисциплін студентам немовних спеціальностей”, м. Київ, 6–7 червня 2014 р. (с. 383–386). Національний авіаційний університет.

29. Жуковська, В. В. (2014). Теоретичні засади конструкційної граматики. В *Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу. Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д. І. Квеселевича*, м. Житомир, 15–16 травня 2014 р. (с. 34–37). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

30. Жуковська, В. В. (2014). Граматика конструкцій: історичні витоки та теоретичне підґрунтя. В *Матеріали міжвузівського наукового семінару “Лінгвістика сьогодення: синхронні та діахронні студії”*, м. Житомир, 14 березня 2014 р. (с. 10–17). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

31. Жуковська, В. В. (2015). Абсолютні конструкції в давніх індоєвропейських мовах. В *Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу. Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д. І. Квеселевича*, м. Житомир, 15 травня 2015 р. (с. 13–16). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

32. Жуковська, В. В. (2015). Теоретичні засади й історичні витоки граматики конструкцій. В *Матеріали онлайн семінару “Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов”*, м. Житомир, 9–15 лютого 2015 р. (с. 69–80). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://nniif.org.ua/File/15zhvvtz.pdf>.

33. Жуковська, В. В. (2016). Функціонування абсолютної конструкції у сучасній англійській мові (на матеріалі Британського національного корпусу). В *Матеріали онлайн конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 10–15 лютого 2016 р. (с. 40–50). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://eprints.zu.edu.ua/20408/>.

34. Жуковська, В. В. (2016). Сфери вживання абсолютної конструкції у сучасній англійській мові. В *Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу. Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д. І. Квеселевича (1935–2003)*, м. Житомир, 13 травня 2016 р. (с. 27–30). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

35. Жуковська, В. В. (2017). Морфологічні та семантичні особливості суб'єктного компонента англійської абсолютної конструкції. В *Матеріали онлайн конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 8–12 лютого 2017 р. (с. 38–46). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://eprints.zu.edu.ua/30906/1/2017.pdf>.

36. Жуковська, В. В. (2017). Англійська абсолютна конструкція як тип вторинної предикації. В *Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії”*, м. Кропивницький, 1–10 лютого 2017 р. (с. 10–12). РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. https://cusu.edu.ua/images/files-2017/Internet_%D1%81conference_Book_of_abstracts.pdf.

37. Жуковська, В. В. (2018). Квантитативно-корпусний підхід до аналізу семантики граматичної конструкції. В *Матеріали I Міжнародної науково-прикладної конференції (засобами відео-Інтернет-конференц-зв'язку) “Прикладна і корпусна лінгвістика: розроблення технологій нового покоління”*, м. Київ, 25 квітня 2018 р. (с. 22–23). Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. https://www.cctn.npu.edu.ua/images/Vika/DocTaPDF/lingvistica_material.pdf.

38. Жуковська, В. В. (2018). Колострукційний аналіз англійської абсолютної конструкції. В *Doctrina multiplex, veritas una. Учень багато, істина одна. Збірник праць до ювілею Ізабелли Рафаїлівни Буніятової* (с. 330–343). Київський університет імені Бориса Грінченка.

39. Жуковська, В. В. (2019). Метод колострукційного аналізу: сутність та застосування. В *Людина. Комп'ютер. Комунікація. Збірник наукових праць*. (с. 43–47). Національний університет “Львівська політехніка”.

40. Жуковська, В. В. (2020). Англійські відокремлені конструкції з експліцитним суб'єктом: підходи до вивчення. В *Матеріали онлайн конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 5–9 лютого 2020 р. (с. 41–45). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

41. Жуковська, В. В. (2020). “Конструкція” vs “колострукція” в узуально-базованій граматиці конструкцій: квантитативно-корпусний вимір. В *Ad orbem per linguas. До світу через мови. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Світ як інтертекст”*, м. Київ, 17–18 червня 2020 р. (с. 95–97). Видавничий центр КНЛУ.

42. Жуковська, В. В. (2021). Корпусо-керований та корпусо-базований підходи у лінгвістичних дослідженнях. В *Ad orbem per linguas. До світу через мови. Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції “Світ цінностей і цінності у світі”*, м. Київ, 13–14 травня 2021 р. (с. 113–115). Видавничий центр КНЛУ. <https://onedrive.live.com/?authkey=%21AGk3dmbFYMdp6r4&cid=68696B3E65309B90&id=68696B3E65309B90%2130079&parId=68696B3E65309B90%2128578&o=OneUp>.

43. Жуковська, В. В. (2022). A. Goldberg's Cognitive Construction Grammar Framework: the Main Theoretical and Methodological Underpinnings. В *Матеріали VII Всеукраїнської онлайн-конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 1–6 лютого 2022 р. (с. 54–58). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://surl.li/czncn>.

44. Zhukovska, V. (2020). Pragmatic Functions of English Detached Participle I Clauses with the Explicit Subject: a Simple Collexeme Analysis. In *Abstracts of 56th Linguistic Colloquium. Translation, Multilinguality and*

Cognition, Athena R.C., Greece, 26–28.11.2020 (pp. 206–207). Magdeburg-Stendal University of Applied Sciences and University of Mainz, Germany. <https://sites.google.com/view/lingcoll/lingcoll-2020/programme?authuser=0>.

45. Zhukovska, V. (2021). English *with/with-less-SubjPartI Constructions: A Case of a Quantitative Corpus-Based Analysis*. In *Symposium on Corpus Approaches to Lexicogrammar: Programme, Committee, Abstracts*, Ormskirk, 2–3 July, 2021. (pp. 40–41). Edge Hill University, England. <https://sites.edgehill.ac.uk/lxgr/files/2023/07/LxGr2021.Archive.pdf>.

46. Zhukovska, V. V. (2023). Cognitive-Quantitative Parametrization of English ‘Detached Nonfinite / Nonverbal With Explicit Subject’-Constructions. In *Innovations in Philology: Whims or the Need of the Hour*, Częstochowa, the Republic of Poland, 6–7 December, 2023. (pp. 97–101). Riga, Latvia : Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-25>.

Публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації

47. Жуковська, В. В. (2013). *Вступ до корпусної лінгвістики* (навчальний посібник). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

48. Жуковська, В. В. (2015). Корпусна лінгвістика: історія становлення та сучасний стан. В А. В. Сингаївська (Ред.), *Актуальні лінгвістичні студії* (навчальний посібник) (с. 168–204). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

49. Жуковська, В. В. (2018). Застосування корпусних технологій у навчанні та вивченні іноземної мови. В *Матеріали онлайн-конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 7–11 лютого, 2018 р. (с. 39–50). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

50. Жуковська, В. В. (2018). Корпусний підхід у навчанні та вивченні англійської мови. В О. В. Гирич, В. В. Євченко, В. В. Жуковська,

В. О. Калінін, & Л. В. Калініна *Формування компетентності 'Навчання впродовж життя' як ключової вимоги професійної підготовки вчителя XXI століття* (навчально-методичний посібник) (с. 161–168). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. <http://surl.li/dbvrvk>.

51. Жуковська, В. В. (2023). Корпусні технології та жанрово-аналітичний підхід у навчанні англійської мови для академічних цілей. В *Дискурс професійної і творчої комунікації: лінгвокультурний, когнітивний, перекладацький та методичний аспекти. Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Київ, 18–19 травня 2023 р. (с. 126–128). Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. https://ktrpam.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/11/DPTK_blok_tezi_18_05_23_compressed.pdf.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	2
АВСТРАСТ	9
НАУКОВІ ПРАЦІ, В ЯКИХ ОПУБЛІКОВАНІ ОСНОВНІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЇ	16
ЗМІСТ	26
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	30
ВСТУП	34
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ КОГНІТИВНО- КВАНТИТАТИВНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ	59
1.1 Студіювання й дефініювання абсолютних конструкцій у діахронії та синхронії.....	59
1.1.1 Генеза абсолютних конструкцій в англійській мові.....	62
1.1.2 Абсолютні конструкції у перспективі провідних мовознавчих парадигм.....	70
1.2 Епістемологічні виміри когнітивно-квантитативної граматики конструкцій.....	81
1.2.1 Когнітивно-квантитативна граMATика конструкцій у контексті провідних шкіл граматики конструкцій.....	81
1.2.2 Аналітичний апарат когнітивно-квантитативної граматики конструкцій: <i>конструкція – конструкт – конструктикон</i>	105
1.2.3 Продуктивність, рекурентність та когнітивне укорінення <i>конструкцій</i>	116
1.2.4 Таксономічні мережі <i>конструкцій</i>	120
1.3 Квантитативно-корпусна зорієнтованість граMATико- конструкційних досліджень.....	125
1.3.1 Лінгвістичний корпус як інформаційно-дослідницький інструментарій.....	126
1.3.2 Квантитативно-корпусне профілювання <i>конструкцій</i>	133

	27
Висновки до розділу 1.....	138
РОЗДІЛ 2 МЕТОДОЛОГІЯ КОГНІТИВНО-КВАНТИТАТИВНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ У БРИТАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ КОРПУСІ.....	143
2.1 Комплексна методика когнітивно-квантитативного мультипараметричного профілювання абсолютних конструкцій.....	143
2.1.1 Абсолютні конструкції крізь призму когнітивно-квантитативної граматики конструкцій.....	146
2.1.2 Верифікація абсолютних конструкцій у Британському національному корпусі.....	150
2.1.3 Ідентифікація та категоризація абсолютних конструкцій.....	155
2.1.4 Операціоналізація та параметризація лінгвальних профілів абсолютних конструкцій.....	164
2.2 Комп'ютеризована квантифікація детермінувальних параметрів / факторів абсолютних конструкцій.....	172
2.3 Алгоритм установлення детермінувальних ознак плану вираження абсолютних конструкцій.....	181
2.4 Алгоритм установлення детермінувальних ознак плану змісту абсолютних конструкцій.....	187
Висновки до розділу 2.....	196
РОЗДІЛ 3 ПРОФІЛЮВАННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ПАРАМЕТРІВ ПЛАНУ ВИРАЖЕННЯ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ: ЛІНГВОКВАНТИТАТИВНО-КОРПУСНИЙ АНАЛІЗ.....	201
3.1 Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація морфосинтаксичних властивостей.....	201
3.1.1 Параметризація морфосинтаксичних властивостей суб'єкта.....	202
3.1.2 Параметризація морфосинтаксичних властивостей предиката.....	224
3.2 Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація реляційних властивостей.....	236

3.3	Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація референційних властивостей.....	243
3.4.	Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація синтактико-функційних властивостей.....	258
3.5.	Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація позиційних властивостей.....	276
3.6.	Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація дистрибутивних властивостей.....	284
	Висновки до розділу 3.....	298
РОЗДІЛ 4 ПРОФІЛЮВАННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ПАРАМЕТРІВ ПЛАНУ ЗМІСТУ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ: КОЛОСТРУКЦІЙНО-КВАНТИТАТИВНИЙ ТА ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТИ.....		
		302
4.1	Колострукційно-фреймовий аналіз лексичного наповнення слота [Pred _{NF/NV}].....	302
4.2	Концептуально-семантичні властивості колексем слота [Pred _{NF}].....	306
4.2.1	Семантичні фрейми колексем слота [Pred _{PI}].....	306
4.2.2	Семантичні фрейми колексем слота [Pred _{PII}].....	321
4.2.3	Семантичні фрейми колексем слота [Pred _{Inf}].....	330
4.3	Концептуально-семантичні властивості колексем слота [Pred _{NV}].....	337
4.3.1	Семантичні фрейми колексем слота [Pred _{PP}].....	337
4.3.2	Семантичні фрейми колексем слота [Pred _{AdjP}].....	343
4.3.3	Семантичні фрейми колексем слота [Pred _{AdvP}].....	348
	Висновки до розділу 4.....	353
РОЗДІЛ 5 КОГНІТИВНО-КВАНТИТАТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТАКСОНОМІЧНО-КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ АНГЛІЙСЬКИХ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ.....		
		359
5.1	Моделювання таксономічної мережі абсолютних конструкцій.....	359
5.2	Моделювання концептуальної мережі абсолютних конструкцій.....	367

5.3 Репрезентація абсолютних конструкцій у нотаційній системі когнітивно-квантитативної граматики конструкцій.....	386
Висновки до розділу 5.....	401
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	406
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	418
СПИСОК КОРПУСНИХ РЕСУРСІВ ТА ПРОГРАМ СТАТИСТИЧНОЇ ОБРОБКИ МОВИ.....	487
ДОДАТКИ.....	489
Додаток А. Діахронічна еволюція абсолютних конструкцій в англійській мові.....	489
Додаток Б. Мультипараметричні лінгвальні профілі абсолютних конструкцій: план вираження.....	491
Додаток В. Результати лінгвоквантитативної верифікації параметрів плану вираження абсолютних конструкцій.....	531
Додаток Д. Потенційна продуктивність абсолютних конструкцій за предикатною специфікацією.....	550
Додаток Е. Результати лінгвоквантитативної верифікації параметрів плану змісту абсолютних конструкцій.....	551
Додаток Ж. Мультипараметричні лінгвальні профілі абсолютних конструкцій: план змісту.....	675
Додаток И. Мультипараметрична лінгвоквантитативна протомодель мережі абсолютних конструкцій.....	689

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АК	абсолютна конструкція/-ії
БНК	Британський національний корпус
ВА	вільний ад'юнкт
ВГК	втілена граматики конструкцій
ГБК	граматика конструкцій Берклі
ГГК	гнучка граматики конструкцій
ГК	граматика конструкцій
ЕФ	елемент фрейму
ЗБГК	знаково-базована граматики конструкцій
КГК	когнітивна граматики конструкцій
ККГК	когнітивно-квантитативна граматики конструкцій
КПП	коефіцієнт потенційної продуктивності
МК	матрична клауза
НКК	нульова конкретизація у <i>конструкції</i>
НЯЕФ	неядерний елемент фрейму
РГК	радикальна граматики конструкцій
УБГК	узуально-базована граматики конструкцій
ЯЕФ	ядерний елемент фрейму
Acc	accusative
AdjP	adjective phrase
AdvP	adverb phrase
ANOVA	analysis of variance
ARG	argument
ArtDef	definite article
ArtIndef	indefinite article
ASP	aspect predicate
Aug	augmentor
AugDespite	augmentor <i>despite</i>
AugWhat_with	augmentor <i>what_with</i>
AugWith	augmentor <i>with</i>
AugWithout	augmentor <i>without</i>

AUX	auxiliary
BNC	British National Corpus
CASEObj	objective case
CASESubj	subjective case
Corefr	coreference
CorefrFull	full coreference
CorefrPart	partial coreference
cxn	construction
cxt	construct
DETDef	definite determiner
DETIndef	indefinite determiner
DiscMdDSTN	discourse mode distribution
DSTN	distribution
dt	detached
DTRS	daughter constituent
Elbn	elaboration
Enhnt	enhancement
Extn	extension
FSYN	syntactic function
GF	grammatical function
H	head
IDtag	identification tag
Inf	infinitive
InfAct	infinitive active
InfNonPerf	infinitive non-perfect
InfPass	infinitive passive
InfPerf	infinitive perfect
MANOVA	multivariate analysis of variance
MTR	mother node
NCmn	common noun
NF / nf	nonfinite
Nom	nominative

NP	noun phrase
NPl	noun plural
NProp	noun proper
NSing	noun singular
NV / nv	nonverbal
ØAug	no augmentor
ØCorefr	no coreference
ØDET	no determiner
p	<i>p</i> value
PartIAct	participle I active
PartIPass	participle II passive
PI	participle I
PII	participle II
PINonPerf	participle I non-perfect
PIPerf	participle I perfect
POS	part of speech
PP	preposition phrase
PRED	predicate
PrnDem	pronoun demonstrative
PrnDem	pronoun demonstrative
PrnIndef	pronoun indefinite
PrnIndf	pronoun indefinite
PrnNeg	pronoun negative
PrnPers	pronoun personal
PrnPoss	pronoun possessive
PrnRefl	pronoun reflexive
RegAc	academic register
RegDSTN	register distribution
RegFict	fiction register
RegMag	magazine register
RegNews	newspaper register
RegNonAc	nonacademic register

RegSpkn	spoken
RELAug	augmented relation
RELNonAug	nonaugmented relation
scase	structural case
SEM	semantics
SentFin	sentence final position
SentInit	initial sentence position
SentMid	medial sentence position
SentPSN	sentence position
SentSplt	sentence split
SFRAME	semantic frame
Spkn	spoken
SubjN	nominal subject
SubjPrn	pronominal subject
SYN	syntax
Inf	infinitive
TxtLit	literary (descriptive)text
TxtNar	narrative text
TxtNonLit	nonliterary text
TxtNonNar	nonnarrative text
VAL	valence
VP	verb phrase
Wrtn	written

ВСТУП

Дисертація присвячена дослідженню когнітивно-квантитативного профілювання *абсолютних конструкцій* у Британському національному корпусі, у результаті якого уперше в германістиці й корпусній лінгвістиці побудовано мультипараметричну частотно-ієрархічну мережу абсолютних конструкцій сучасної англійської мови, вузли якої репрезентують ментальну граматику її носіїв, а морфосинтаксичні конструкції рівня клаузи – когнітивні механізми відображення дійсності.

Вивчення складних реченнєвих утворень та їхніх компонентів перебуває на вістрі уваги сучасних граматичних студій з огляду на вагомі зрушення, що відбуваються в мовознавстві під впливом новітніх теоретичних моделей, зокрема *когнітивної лінгвістики* (Жаботинська, 2012; Філоненко, 2015, 2016; Croft & Cruse, 2004; Dąbrowska, 2004; Janda, 2018; Langacker, 1987, 2008, 2009a, 2009b; Potapenko, 2017, 2020), *фреймової семантики* (Baker et al., 2000; Voas, 2021; Fillmore, 1982, 1984; Fillmore et al., 2003; Willich, 2022a, 2022b), *лінгвосинергетики* (Філоненко, 2016, 2017), *генеративної лінгвістики* (Буніятова, 2000, 2001, 2011; Зінченко, 2015; Криворучко, 2019; Полховська, 2013; Chomsky, 1965; Nakagava, 2011; Martinčić, 2014; Tanaka, 2005), *корпусної лінгвістики* (Анохіна, 2018; Дарчук, 2015, 2017, 2020; Корольова, 2023; Широков та ін., 2018; Baker, 2010; Crawford & Csomay, 2016; Gries, 2020; Leech, 1992; McEnery & Hardie, 2012; Stefanowitsch, 2020) та *граматики конструкцій* (Cappelle, 2024; Fillmore, 1988, 2012; Fillmore et al., 1988; Goldberg, 1995, 2003, 2006, 2019; Hilpert, 2014; Hoffmann, 2021, 2022; Langacker, 2005; Michaelis, 2013; Ungerer & Hartmann, 2023). Однією з **актуальних** проблем сучасного граматичного вчення, яка потребує переосмислення з позицій новітніх теорій мови, є дослідження складних нефінітних і недієслівних синтаксичних побудов, таких як *абсолютні конструкції*, на зразок: [*heart thumping*]; [*without government prodding*]; [*what with my three sons being away in the Army*]; [*with thick spectacles perched at the very end of his nose*]; [*despite desperate attempts to revive her*];

[*with no re- election to contemplate*]; [*hands in pockets*]; [*eyes wide*]; [*with the glasses on*].

Означені синтаксичні одиниці демонструють низку ідіосинкратичних властивостей і займають окрему нішу в системі синтаксичних одиниць англійської мови. Попри різноаспектність попередніх студій, здійснених у річищі *традиційної граматики* (Kortmann, 1991; Quirk et al., 1985; Stump, 1985), *генеративної граматики* (Beukema & Hoekstra, 1984; Felser & Britain, 2007; Nakagawa, 2011; Riemsdijk, 1978), *корпусобазованої лінгвістики* (van de Pol, 2012, 2014; van de Pol & Petré, 2015), *системно-функціональної граматики* (He & Wu, 2015; He & Yang, 2015b), *конструкційної граматики* (Riehemann & Bender, 1999; Bouzada-Jabois & Guerra, 2016), *лінгвотипології* (Haff, 2012; Hasselgård, 2012), *перекладацьких студій* (Давидюк, 2010; Тодорова, 2017) та *сегментарної репрезентації дискурсу* (Asher & Lascarides, 2003), лінгвістична багатогранність абсолютних конструкцій ставить низку питань, які досі не отримали остаточного вирішення. Зокрема, відкритим залишається питання про співвідношення цих синтаксичних утворень із когнітивними структурами та когнітивними механізмами, що лежать у їх основі. Крім того, більшість досліджень зосереджувалася на якісних, а не кількісних характеристиках абсолютних конструкцій, залишаючи прогалину в квантитативно-корпусному вивченні специфіки їхньої мовної поведінки на основі значного масиву природномовних даних та з використанням комп'ютерно-статистичних інструментів. Особливої уваги потребує з'ясування причин підвищення продуктивності та встановлення чинників, що детермінують розширення діапазону морфосинтаксичних, семантичних і функційних ознак аналізованих конструкцій у сучасній англійській мові. Вважаємо, що зазначені невирішені питання можна прояснити шляхом залучення категорійно-поняттєвого апарату й аналітико-дослідницьких процедур розробленої в дисертаційному дослідженні моделі *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

Модерний етап розвитку суспільства й науки позначений переходом до нової парадигми знань. На відміну від традиційної парадигми, в якій

домінували дисциплінарність, гомогенність, ієрархічність й інтереси академічних спільнот, новітня парадигма формується в прикладній площині (Fox, 2009) та характеризується полідисциплінарністю, гетерархічністю, динамізмом й тенденцією до опановування новим інструментарієм і методами аналізу (Потапенко, 2017; Voas, 2019). Підвищений попит на диджиталізовані лінгвістичні ресурси й багатофункційні комп'ютерні програми для відбору, збереження та статистичної обробки мовних даних спричинив парадигмальний зсув у бік емпірично орієнтованих лінгвокогнітивних досліджень. Це гіперактуалізувало потребу в трансвекторному вивченні мовних феноменів і стимулювало розвідки, що базуються на тріангуляції (Baker & Egbert, 2016, 2020) квалітативного та квантитативного підходів, із суттєвою перевагою останніх (Janda, 2018, 2019; Kortmann, 2021). Тріангуляція, як змішана методологія наукових досліджень, передбачає об'єднання двох і більше дослідницьких напрямів, методів, підходів чи джерел дослідницького матеріалу для вивчення одного об'єкта дослідження (Völkel & Kretzschmar, 2021).

Результатом світоглядних та методологічних зламів у лінгвістиці стало формування й становлення *когнітивно-квантитативного неонапряму*, який швидко здобуває провідний статус у новітніх граматичних студіях (Crosthwaite et al., 2022; Kortmann, 2021; Lai et al., 2018; Yan & Zhang, 2023). На засадах цього неонапряму сформувалася нова дослідницька модель, котра в презентованому дослідженні отримує назву *когнітивно-квантитативна граматики конструкцій*.

Когнітивно-квантитативна граматики конструкцій (ККГК) ґрунтується на тріангуляції теоретико-методологічних принципів й аналітико-дослідницького інструментарію провідних напрямів сучасного мовознавства:

1) когнітивно-семіотичних студій: *когнітивної лінгвістики* (Жаботинська, 2012; Жаботинская, 2013, 2018; Lakoff, 1987, 1990; Potapenko, 2017, 2020; Wierzbicka, 2002a, 2002b), *когнітивної граматики* (Langacker, 1987, 1991, 2000; Croft & Cruse, 2004; Janda, 2015), *граматики конструкцій*

(Ситар, 2018; Fillmore, 1975, 1977, 1982, 1986; Fillmore et al., 1988; Boas & Fried, 2009, 2013, 2015; Bergs & Diewald, 2008; Croft, 2008, 2013, 2020; Diessel, 2023; Hoffmann & Trousdale, 2013a; Goldberg, 1995, 2006, 2019; Leclercq, 2024; Potapenko, 2017, 2020; Wasserscheidt, 2019), *узуально-базованої теорії мови* (Bybee, 2006, 2013, 2023; Diessel, 2017, 2019; Ellis, 2019; Langacker, 2000; Kemmer & Barlow, 2000; Tomasello, 2003), а також *фреймової семантики* (Baker et al., 2000; Boas, 2021; Fillmore, 1982, 1984; Fillmore et al., 2012; Willich, 2022a, 2022b), які концептуалізують мову як емерджентну, динамічну систему знаків, що складається із гнучких структур і рухомих обмежень, котрі формуються загальними когнітивними механізмами комунікації, пам'яті й обробки інформації;

2) квантитативно-корпусних досліджень: *квантитативної лінгвістики* (Бук, 2008, 2013; 2021; Дарчук, 2017; Левицкий, 2007; Перебийніс, 2002; Janda, 2013; Winter, 2020), *корпусної лінгвістики* (Анохіна, 2018; Дарчук, 2017; Демська-Кульчицька, 2005; Корольова, 2023; Широков та ін., 2018; Baker, 2010; Biber, 2010; Crawford & Csomay, 2016; McEnery & Hardie, 2012; Shvedova, 2020; Stefanowitsch, 2020), *квантитативно-корпусної лінгвістики* (Brezina, 2018; Desagulier, 2014, 2017; Gries, 2015b; Stefanowitsch, 2013; Yoon & Gries, 2016), *автоматичного опрацювання мовлення* (Дарчук, 2013; 2015; 2020; Карпіловська, 2003, 2014) та *експериментальної лінгвістики* (Дарчук, 2008; Glynn & Fischer, 2010), що, обстоюючи принцип лінгвістичного емпіризму (Agrpe & Järvikivi, 2007), виявлюються в побудові структурно-ймовірнісної моделі функціонування мови із застосуванням лінгвістичних корпусів як джерела релевантних мовних даних, обов'язковим використанням складних квантитативних методів аналізу та залученням спеціалізованих комп'ютерних програм статистичного опрацювання великих масивів природномовних даних.

Спеціальним терміном дослідницької моделі є '*конструкція*' у його оновленому розумінні. У традиційній граматиці конструкція розглядається як синтаксична одиниця, що утворена лінійною послідовністю простіших

одиниць (синтаксичних слів (словоформ), словосполучень) з граматично оформленим зв'язком (Загнітко, 2012а, с. 88). Однак у ККГК термін *конструкція* реінтерпретується й отримує новий теоретичний статус. *Конструкція* трактується як когнітивно-семіотична одиниця – конвенційна єдність ‘форма (план вираження) – значення та / або дискурсивно-комунікативна функція (план змісту)’ (Hoffmann & Bergs, 2018; Goldberg, 1995; 2006; Fischer & Aarestrup, 2021; Östman, 2005). *Конструкції* зберігаються в ментальній граматиці мовців у вигляді цілісних, концептуально пов’язаних і взаємозалежних структур (Langacker, 1987, 1991, 2000; Goldberg, 1995, 2006, 2019), слугуючи когнітивно-семантичним інтерфейсом до структур знань, що знаходяться поза планом вираження (Hilpert, 2014, 2020; Hoffmann, 2016, 2017, 2022). *Конструкціями* визнаються одиниці всіх рівнів мови, які характеризуються поєднанням форми і значення: від морфем і лексем до лексикалізованих сполук, фразеологізмів, словосполучень і речень (Croft, 2008, 2013, 2020; Fischer & Aarestrup, 2021).

На засадах тріангуляційного підходу запропонована дослідницька модель дозволила здійснити когнітивно-семіотичний і квантитативно-корпусний аналіз *абсолютних конструкцій* як складних когнітивно-семіотичних одиниць у взаємодії параметрів форми й значення, а також змодельовати багатовимірну таксономічно-концептуальну мережу аналізованих *конструкцій* у сучасній англійській мові на основі даних Британського національного корпусу. Об’єктивність і достовірність результатів аналізу забезпечується впровадженням нового дослідницького напрямку *когнітивно-квантитативного профілювання*, що ґрунтується на комп’ютеризованій процедурі *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації профілю конструкції*.

Актуальність обраної теми дисертаційного дослідження визначається її спрямованістю на теоретичне переосмислення положень конструкційної граматики, пов’язаних із дискусійністю питання про розкриття співвідношення морфосинтаксичної будови таких одиниць її вивчення, як

абсолютні конструкції з когнітивними механізмами, що зумовлюють взаємозв'язок між планом їх змісту і планом вираження. Необхідність когнітивно-квантитативного дослідження механізмів профілювання *абсолютних конструкцій* у ресурсах Британського національного корпусу пояснюється стрімким розширенням діапазону морфосинтаксичних, семантичних та функційних ознак *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові, які потребують параметризації їх профілів із залученням квантитативно-корпусного інструментарію. Обраний вектор дослідження сприятиме виявленню мовних і позамовних факторів, які вплинули на підвищену продуктивність *абсолютних конструкцій* та визначення їх місця в загальному ментальному конструктиві носіїв англійської мови.

Гіпотези дослідження полягають у тому, що

1) у синхронічній перспективі англійські *абсолютні конструкції* формують *таксономічно-концептуальну мережу* взаємопов'язаних *конструкцій*, організованих в ієрархічні структури та поєднаних між собою семантичними відношеннями на основі горизонтальних і вертикальних зв'язків;

2) між *конструкцією* та її *мультипараметричним лінгвальним профілем* існує відповідність: як члени однієї конструкційної мережі, *абсолютні конструкції* характеризуються низкою спільних ознак, що проявляється в однаковій можливості актуалізувати операціоналізовані лінгвальні параметри, проте відрізняються ступенем реалізації факторів (значень факторів) в межах означених параметрів (внутрішньоконструкційна варіативність і міжконструкційна варіативність);

3) зростальна продуктивність та розширення діапазону лінгвальних ознак плану вираження та плану змісту *абсолютних конструкцій* обумовлюються процесами граматикизації, конструкціоналізації та ідіоматизації.

Зв'язок дисертації із науковими програмами, планами, темами.
Дисертацію у вигляді рукопису виконано відповідно до тематичного плану

науково-дослідницьких робіт кафедри германської і фіно-угорської філології Київського національного лінгвістичного університету “Комунікативно-когнітивний та соціокультурний аспекти функціонування системи мовних одиниць германських і фіно-угорських мов у синхронії та діяхронії” (номер державної реєстрації 0118U003392), а також в межах наукової теми “Діахронні та синхронні студії германських та інших мов світу” (номер державної реєстрації 0123U102396) кафедри германської і фіно-угорської філології Київського національного лінгвістичного університету. Тему дисертації затверджено Вченою радою Київського національного лінгвістичного університету 23.12.2019 року (протокол № 9); уточнено Вченою радою Київського національного лінгвістичного університету 30.05.2024 року (протокол № 19).

Метою дисертаційної роботи є здійснення когнітивно-квантитативного профілювання сутнісних лінгвальних ознак англійських *абсолютних конструкцій* на основі даних Британського національного корпусу.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

– окреслити процес становлення й розвитку *абсолютних конструкцій* в англійській мові та здійснити критичний огляд наявних досліджень розглядуваних синтаксичних одиниць у граматичних розвідках періодів традиційного мовознавства й сучасної лінгвістики;

– систематизувати теоретико-методологічні засади й аналітико-дослідницькі принципи запропонованої тріангуляційної когнітивно-семіотичної та квантитативно-корпусної дослідницької моделі – *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*;

– надати витлумачення основним поняттям і термінам категорійно-поняттєвого апарату *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* та сформулювати власне визначення терміна “*конструкція*” як спеціального терміна запропонованої дослідницької моделі;

– обґрунтувати введення до наукового обігу когнітивно-конструкційних граматичних студій термінів *мультипараметричне*

профілювання конструкції; лінгвоквантитативно-корпусна параметризація профілю конструкції; лінгвальний параметр (фактор / значення фактора) конструкції; мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції; мультипараметрична лінгвоквантитативна протомодель; таксономічно-концептуальна мережа конструкцій;

– надати витлумачення *абсолютних конструкцій* в інтерпретації *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій;*

– розробити теоретико-методологічний інструментарій дослідження й окреслити етапи впровадження комплексної методики когнітивно-квантитативного профілювання, заснованої на комп'ютеризованій процедурі *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації профілю конструкції;*

– здійснити *лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію* ознак плану вираження (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних і дистрибутивних) та плану змісту (колострукційно-колексемних і концептуально-семантичних) *абсолютних конструкцій* у Британському національному корпусі;

– установити прототипові ознаки плану вираження та плану змісту вузлів мережі *абсолютних конструкцій* і побудувати *мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель* мережі у форматі частотної ієрархії факторів / значень факторів в межах операціоналізованих лінгвальних параметрів;

– виконати когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі англійських *абсолютних конструкцій* та експлікувати вертикальні й горизонтальні зв'язки між вузлами конструкційної мережі в таксономічному та концептуальному планах;

– розробити систему нотаційного запису для комплексної репрезентації лінгвальних властивостей *абсолютних конструкцій*.

Об'єкт дослідження – *абсолютні конструкції* в Британському національному корпусі.

Предмет дослідження визначають принципи когнітивно-квантитативного мультипараметричного профілювання лінгвальних ознак і моделювання таксономічно-концептуальної мережі англійських *абсолютних конструкцій*.

Методи дослідження. На основі комплексного когнітивно-квантитативно-корпусного підходу до аналізу об'єкта наукової праці, що ґрунтується на науково-філософських засадах сучасної гетерархічної парадигми знань (Fox, 2009) та провідних принципах методологічного плюралізму (S. Dow, 2012; Pérez-Paredes & Curry, 2024), тріангуляції (Egbert & Baker, 2016, 2020) й емпіризму (Arppe & Järvi, 2007); когнітивно-квантитативної парадигми, базованої на принципах фреймової репрезентації (Fillmore, 1982, 1984; Fillmore, Christopher & Petrucci, 2003; Fillmore & Baker, 2010) й концептуальної складності (Rohdenburg, 1996, 2020); системно-структурної лінгвістичної парадигми й корпусної лінгвістики (принципи корпусо-орієнтованого, корпусо-базованого та корпусо-керованого вивчення мовних одиниць) (Desagulier, 2017; Tognini-Bonelli, 2001; Wallis, 2020) у роботі застосовано комплекс ефективних **методів, методик і прийомів** дослідження, основними з яких є:

– *метод фреймового профілювання* в корпусно-лексикографічній інтерпретації FrameNet – для моделювання концептуальної структури предикатного конститuenta $[\text{Pred}_{\text{NF/NV}}]$ у поєднанні з *методом когнітивно-семантичного моделювання* – для конструювання багатовимірної мережі *абсолютних конструкцій* як ментального утворення таксономічно-концептуального формату;

– *метод конструкційного моделювання* – для репрезентації різних рівнів мовної організації, відношень наслідування і конструкційних обмежень *вузлів* мережі *абсолютних конструкцій* у рамково-дужковій системі формалізованого запису;

– *компонентний аналіз* – для фіксації семних складників у значеннях колексем предикатного конститuenta $[\text{Pred}_{\text{NF/NV}}]$; *валентний аналіз* разом із

дистрибутивним – для визначення дистрибутивних властивостей предиката $[\text{Pred}_{\text{NF/NV}}]$ абсолютних конструкцій;

– метод корпусного аналізу, що включає: 1) процедуру автоматизованої вибірки за допомогою корпусного менеджера – для ідентифікації типів абсолютних конструкцій в аугменторній та предикатній специфікаціях у корпусі БНК; 2) частотний аналіз – для визначення кількості вживань ідентифікованих типів абсолютних конструкцій у корпусі БНК; 3) колокаційний аналіз у взаємодії з колігаційним – для встановлення лексичної й граматичної сполучуваності лексем, що заповнюють стрижневий конструкційний слот $[\text{Pred}_{\text{NF/NV}}]$; 4) аналіз потенційної продуктивності конструкції – для з'ясування потенціалу абсолютних конструкцій продукувати нові конструкти в сучасній англійській мові;

– кількісний аналіз – для встановлення відсоткових показників мовної реалізації факторів / значень факторів операціоналізованих параметрів абсолютних конструкцій у дослідницькій вибірці; метод мультимірного дисперсійного аналізу (MANOVA) – для визначення статистично значущих відмінностей між аналізованими конструкціями в межах реалізації конкретного параметра; метод дисперсійного аналізу (ANOVA) – для визначення наявності статистично вагомих відмінностей між досліджуваними конструкціями в реалізації фактора / значення фактора конкретного параметра.

Фактичний матеріал дисертації. Матеріалом дослідження стали 35 типів абсолютних конструкцій англійської мови, уживаних у 11 000 конструктах, відібраних із Британського національного корпусу на основі ідентифікаційних критеріїв із використанням автоматизованої вибірки корпусним менеджером (загальний обсяг вибірки – 65 023 контексти). Аналізовані типи профілізуються в 5 конструкціях в аугменторній специфікації: *øaug-*, *with-*, *without-*, *despite-* і *what with-* аугментовані конструкції, кожна з яких представлена у 3 нефінітних предикатних специфікаціях з дієприкметником I (VP_{PI}), дієприкметником II (VP_{PII}) й

інфінітивом (VP_{Inf}), і в 4 недієслівних предикатних специфікаціях з іменною (NP), прикметниковою (AdjP), прислівниковою (AdvP) та прийменниковою (PP) фразою. Відповідно, когнітивно-квантитативне профілювання охоплює:

– 7 неаугментованих (*øaug*) типів *абсолютних конструкцій* у нефінітній (3604 конструкти) та недієслівній (882 конструкти) предикатних специфікаціях;

– 7 *with*-аугментованих типів у нефінітній (5086) та недієслівній (918) предикатних специфікаціях;

– 7 *without*-аугментованих типів у нефінітній (92) та недієслівній (15) предикатних специфікаціях;

– 7 *despite*-аугментованих типів у нефінітній (329) та недієслівній (20) предикатних специфікаціях;

– 7 *what with*-аугментованих типів у нефінітній (48) та недієслівній (6) предикатних специфікаціях.

Використання інструментарію Британського національного корпусу дало змогу виявити специфіку профілювання *абсолютних конструкцій* у писемному й усному мовленні сучасної англійської мови, формальних і неформальних ситуаціях спілкування, а також визначити особливості їхньої дистрибуції в текстах різних жанрів (художніх, академічних, газетних, біографічних, економічних і релігійних), а також у транскриптах лекцій із різних галузей знань, радіо- і телепрограмах, інтерв'ю та промовах.

З ілюстративною метою в різних розділах дисертації використовуються дані синхронних та діахронних корпусів англійської мови: SPOKEN BNC2014, Corpus of Contemporary American English (COCA), Corpus of Historical American English (COHA), Coronavirus, A Representative Corpus of Historical English Registers (ARCHER), Corpus of Late Modern English Texts, The Penn-Helsinki Parsed Corpus of Early Modern English та The York-Toronto-Helsinki Parsed Corpus of Old English Prose. Загальний обсяг ілюстративної вибірки становить 1024 корпусні контексти. Для аналізу еволюції та розвитку *абсолютних конструкцій* залучені також приклади з давніх індоєвропейських

мов, таких як латина, санскрит, готська, давньоверхньонімецька, старослов'янська й давньоанглійська.

Наукова новизна одержаних результатів дисертації пов'язана з тим, що в ній уперше:

– *випрацьовано* нові теоретико-методологічні положення когнітивно-квантитативної конструкційної граматики для побудови нової дослідницької моделі – мережі профілів *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови із залученням ресурсів та інструментів Британського національного корпусу;

– *розроблено новий дослідницький напрям* – когнітивно-квантитативне профілювання конструкції, ґрунтований на комп'ютеризованій процедурі *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації профілю конструкції*;

– *уведено* до наукового обігу когнітивно-конструкційних граматичних студій терміни *мультипараметричне профілювання конструкції*; *лінгвоквантитативно-корпусна параметризація профілю конструкції*; *лінгвальний параметр (фактор / значення фактору) конструкції*; *мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції*; *мультипараметрична лінгвоквантитативна протомодель*; *таксономічно-концептуальна мережа конструкцій*;

– *укладено* інвентар лінгвальних параметрів (факторів / значень факторів) для оптимальної репрезентації сутнісних ознак плану вираження (13 параметрів, 34 фактори, 56 значень факторів) та плану змісту (2 параметри, 47 факторів, 41 значення факторів) *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови;

– *здійснено* лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію мовних форм та значень *абсолютних конструкцій* за допомогою спеціалізованих лінгвоквантитативних методів у програмному середовищі *R* на основі даних Британського національного корпусу;

– *сконструйовано* мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель частотно-ієрархічного формату мережі англійських *абсолютних конструкцій*;

– *побудовано* таксономічно-концептуальну мережу англійських *абсолютних конструкцій*;

– *упорядковано* систему нотаційного рамково-дужкового запису для комплексного представлення сутнісних мовних ознак і конструкційних обмежень вузлів мережі *абсолютних конструкцій*.

Уперше доведено когнітивно-квантитативну системність мережі *абсолютних конструкцій* як фрагмента ментального конструктикону носіїв англійської мови. Зокрема когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі та формалізація сутнісних лінгвальних ознак і конструкційних обмежень дозволили *вперше змодельовати* як вузли мережі англійських *абсолютних конструкцій* ймовірно репрезентуються у ментальній граматиці мовців та як складні *морфосинтаксичні конструкції рівня клаузи* відображають когнітивні механізми поняттєвого освоєння мовцями дійсності.

Теоретичне значення одержаних результатів дисертації сформульовано в положеннях, які винесено на захист, і полягає в поглибленні теоретичних здобутків та вдосконаленні аналітико-дослідницького інструментарію когнітивної граматики, корпусної лінгвістики, квантитативно-корпусної лінгвістики, квантитативної лінгвістики, фреймової семантики й конструкційної граматики; отримані результати є внеском до загальної граматичної теорії германських мов, а також поглиблюють знання про лінгвальні властивості англійських *абсолютних конструкцій* у взаємодії параметрів форма – значення. Апробований новий напрям *когнітивно-квантитативного профілювання*, що базується на *лінгвоквантитативно-корпусній параметризації профілю конструкції*, забезпечив об'єктивну верифікацію аналізованих даних із Британського національного корпусу та сприяв доведенню висунутих гіпотез.

Зміст дисертації сформульовано в положеннях, які **винесено на захист**:

1) *когнітивно-квантитативна граматики конструкцій* репрезентує нову дослідницьку модель в межах когнітивно-квантитативного граматичного неонапряму, в якій тріангульовано ключові теоретико-методологічні положення когнітивно-семіотичних граматичних студій і вдосконалений аналітико-дослідницький квантитативно-корпусний інструментарій для аналізу загальних та ідіосинкратичних властивостей *конструкцій* мови. Базовою одиницею мовної репрезентації та аналізу виступає *конструкція* – лінгвокогнітивно-семіотична одиниця, яка являє собою конвенціоналізовану єдність узагальнених форми й значення / функції (плану вираження й плану змісту). *Конструкції* мови формують структурований реєстр конструкційних мереж (*конструктикон*), організація яких постійно оновлюється й адаптується вживанням мови.

2) Ефективним аналітико-дослідницьким інструментом для аналізу формальних і змістових ознак *конструкцій* є *когнітивно-квантитативне профілювання*, що охоплює *лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію* ознак плану вираження та плану змісту, побудову *мультипараметричних лінгвальних профілів конструкцій*, статистичну квантифікацію детермінувальних факторів / значень факторів, які визначають ступінь близькості / віддаленості *конструкцій* між собою та ступінь лінгвальної гомогенності їхніх профілів, конструювання *мультипараметричної лінгвоквантитативної протомоделі конструкцій*, моделювання *таксономічно-концептуальної мережі конструкцій* та фіксацію сутнісних лінгвальних властивостей і конструкційних обмежень у системі нотаційного запису.

3) Корпусо-орієнтована процедура *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації профілю конструкції* передбачає ідентифікацію та комп'ютеризовану квантитативно-корпусну верифікацію комплексу сутнісних лінгвальних ознак (параметрів / факторів / значень факторів) плану вираження (форми) та плану змісту (значення) *конструкції*.

Мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції – організована сукупність операціоналізованих лінгвальних параметрів плану вираження (форми) та плану змісту (значення) *конструкції*, виражених у кількісних показниках та відображених у матричному форматі. Визначення прототипних ознак мовної *конструкції* за допомогою квантитативно-корпусного підходу, за якого прототипні (центральні) ознаки відповідають найчастотнішим репрезентаціям у корпусі (а отже, й у мові), є оптимальним способом опису мовної поведінки *конструкцій* певної конструкційної мережі у вигляді *мультипараметричної лінгвоквантитативної протомоделі* частотно-ієрархічного формату.

4) *Абсолютні конструкції* сучасної англійської мови репрезентують клас *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи* та являють собою конвенціоналізовані єдності ‘*форма* (внутрішня морфосинтаксична структура конститuentів та зовнішня організація стосовно матричної клаузи) – концептуальне *значення* – синтактико-комунікативна *функція*’. Системно-структурна організація англійських *абсолютних конструкцій* окреслюється з позицій *конструкційної мережі*, у якій *конструкції* проєктуються на конструкційну мережу як вузли різного ступеня схемності, лексичної специфікації та продуктивності.

5) Мультипараметричні лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану вираження (форми) (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних та дистрибутивних) включають 13 параметрів (“Частиномовна належність суб’єкта АК”, “Відмінок прономінального суб’єкта АК”, “Детермінатив суб’єкта АК”, “Частиномовна належність предиката АК”, “Вид нефінітного предиката АК”, “Стан нефінітного предиката АК”, “Тип синтаксичного зв’язку АК з матричною клаузою”, “Кореференція між АК і матричною клаузою”, “Синтаксична функція АК стосовно матричної клаузи”, “Позиція АК стосовно матричної клаузи”, “Сфери поширення АК за модусом дискурсу”, “Сфери поширення АК за регістрами корпусу” та “Сфери

поширення АК за типами текстів”), реалізованих у 34 факторах та в 56 значеннях факторів. Найбільший детермінувальний потенціал мають фактори, які впливають на поведінку більшості *абсолютних конструкцій*, до яких належать: фактор “номінативний суб’єкт”; фактор “означений детермінатив” у значенні “присвійний займенник”; фактор “відсутній детермінатив” у значеннях “іменник в однині” та “іменник у множині”; фактор “корелативність” в значенні “часткова корелативність”; фактори “медіальна позиція”, “фінальна позиція” і “дистантна позиція”; фактори “адитивне розширення” та “аполитивне розширення”; фактор “писемне мовлення”; фактор “художні тексти”; фактори “нарративні тексти”, “дескриптивні тексти” і “недескриптивні тексти”. Найменшим детермінувальним потенціалом наділені фактори, що впливають на поведінку найменшої кількості *абсолютних конструкцій*: фактор “прономінативний суб’єкт” у значеннях “неозначені займенники” і “рефлексивні займенники”; фактор “означений детермінатив” у значенні “означений артикль”; фактор “ініціальна позиція”, фактори “усне мовлення” та “усні тексти”. За ступенем близькості / віддаленості між собою лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій* характеризуються: 1) високим ступенем лінгвальної гомогенності (профілі *despite-*, *without-* та *what_with-* аугментованих *конструкцій*); 2) середнім ступенем лінгвальної гомогенності (профілі (*øaug*) неаугментованої та *with-* аугментованої *конструкції*); 3) низьким ступенем лінгвальної гомогенності (підгрупа профілів *with-* і *despite-*, *without-*, *what_with-* аугментованих *конструкцій*; підгрупа *øaug-* неаугментованої *конструкції* і *despite-*, *without-*, *what_with-* аугментованих *конструкцій*).

б) Мультипараметричні лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану змісту (значення) (кологічно-колексемних таконцептуально-семантичних) включають 2 параметри (“Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката [Pred_{NF}]” та “Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката [Pred_{NV}]”), маніфестованих у 47 загальних фреймах (факторах) та 41 субфреймі

(значеннях факторів) нефінитних і недієслівних предикатів. Установлені загальні фрейми та субфрейми входять до акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE). Співвідношення загальних фреймів, активованих нефінитними / недієслівними предикатами в межах акціональних мегафреймів, становить 19 до 28. Інвентар і наповнення семантичних фреймів окреслюють специфіку обмежень, що накладає конкретна *конструкція* на семантику лексем, здатних заповнювати стрижневі слоти.

7) *Абсолютні конструкції* в нефінитній та недієслівній предикатних специфікаціях характеризуються різною потенційною продуктивністю в мові. *Конструкції* в нефінитній предикатній специфікації виявляють суттєво вищі коефіцієнти потенційної продуктивності (КПП), як порівняти з *конструкціями* в недієслівній специфікації. Серед нефінитних *абсолютних конструкцій* найвищі показники потенційної продуктивності демонструють *конструкції* з *PI*-предикатами. З-поміж недієслівних предикатів вищу потенційну продуктивність засвідчують *AdjP*-предикати. Зафіксовані загальні показники середнього та низького рівня КПП вузлів мережі *абсолютних конструкцій* указують на конструкційні обмеження на семантичні типи лексем, здатних заповнювати предикатний слот *конструкцій*, та високий рівень ідіоматизації деяких типів *абсолютних конструкцій*.

8) Індивідуальні відмінності в кількісній реалізації окремих значень факторів та факторів в межах одного параметру конкретного типу *абсолютних конструкцій* зумовлюються дією внутрішньоконструкційної варіативності, а кількісні відмінності в реалізації значень факторів та факторів в межах одного параметру між різними *конструкціями* визначаються міжконструкційною варіативністю.

9) *Абсолютні конструкції* формують таксономічно-концептуальну мережу, що складається з *конструкцій* різного ступеня схемності й синтагматичної складності, організованих в ієрархічні структури та поєднаних семантичними відношеннями на основі горизонтальних і вертикальних

зв'язків. Таксономічний план конструкційної мережі відображає внутрішню організацію та системні відношення між структурними типами *абсолютних конструкцій*.

10) Концептуальна мережа *абсолютних конструкцій* формується базовими *пропозиціональними схемами* $[X \langle \text{EVENT} \rangle \{Y\}]$ та $[X \langle \text{STATE} \rangle \{Y\}]$, що репрезентують концептуальну структуру акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE), об'єктивованих високоатракованими колексемами слотів $[\text{Pred}_{\text{NF}}]$ і $[\text{Pred}_{\text{NV}}]$. Семантика нефінітних і недієслівних предикатів специфікується онтологічними ознаками ($[\pm \text{динамічність}]$, $[\pm \text{тривалість}]$ та $[\pm \text{контрольованість}]$). Семантика *абсолютних конструкцій* з *PI*-предикатами конструюється на основі пропозиціональних схем $[X \langle \text{EVENT} \rangle \{Y\}]$ ($\pm \text{динамічність}$; $\pm \text{тривалість}$; $\pm \text{контрольованість}$) та $[X \langle \text{STATE} \rangle \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $\pm \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *PII*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{RESULT of}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *Inf*-предикатами – $[X \langle \text{EVENT} \rangle \{Y\}]$ ($+ \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $\pm \text{контрольованість}$); з *PP*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{PLACING in}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *AdjP*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{TEMPORARY PROPERTY}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *AdvP*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{PLACING in}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$). Основними механізмами, що експлікують горизонтальні та вертикальні семантичні відношення між *конструкціями* однієї предикатної специфікації, виступають механізми *інстанціації* (успадкування й специфікації узагальненого значення) і *конструкційної полісемії* (різні значення морфосинтаксично подібних *конструкцій*).

Репрезентація сутнісних лінгвальних ознак і конструкційних обмежень у системі інтегрованого рамково-дужкового нотаційного запису забезпечує ефективне відображення зовнішніх і внутрішніх властивостей та зв'язків успадкування між *конструкціями*-вузлами мережі *абсолютних конструкцій*. Розроблена система нотацій може бути застосована для формалізованого

представлення інших типів *конструкцій* і моделювання того, як *морфосинтаксичні конструкції рівня клаузи* відображаються та зберігаються в ментальній граматиці мовців

Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Розроблена методика *когнітивно-квантитативного профілювання* на основі комп'ютеризованої *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації профілю конструкції* може бути екстрапольована для подальшої інтерпретації різних типів мовних конструкцій як в англійській, так і в інших мовах, зокрема в українській, що сприятиме подальшому розвитку вітчизняної конструктикографії та розбудові ментального українського конструктикону.

Отримані результати, теоретичні положення і висновки дослідження також можуть бути використані в освітньому процесі ЗВО під час викладання освітніх компонент з теоретичної та практичної граматики (розділи “Частини мови”, “Синтаксис”, “Нефінітні форми дієслова”, “Структури вторинної предикації”), сучасних лінгвістичних студій (розділи “ГраMATика конструкцій”, “Когнітивна граMATика”, “Корпусна лінгвістика”, “Квантитативно-корпусна лінгвістика”); дисциплін вільного вибору, зокрема лінгвостатистики (розділи “Квантитативні методи вивчення лексики”, “Квантитативні методи вивчення граMATики”, “Квантитативні методи вивчення синтаксису”), а також у процесі створення навчальних підручників і навчально-методичних посібників із теоретичної граMATики, актуальних лінгвістичних студій та під час написання наукових праць із германської філології та прикладної лінгвістики.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на щорічних звітних засіданнях аспірантів та докторантів кафедри германської і фіно-угорської філології Київського національного лінгвістичного університету (2019–2021 рр.). Основні результати дослідження представлено в доповідях на 33 наукових і науково-практичних заходах різного рівня, із них 18 міжнародних конференцій: Міжнародна наукова конференція “Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика” (Україна, Київ, 10–12 жовтня

2013 р.); IX Міжнародна науково-практична конференція “Мови і світ: дослідження та викладання” (Україна, Кіровоград, 26–27 березня 2015 р.); II Міжнародна науково-практична конференція “Шляхи подолання мовних та комунікативних бар’єрів: методика викладання гуманітарних дисциплін студентам немовних спеціальностей” (Україна, Київ, 6–7 червня 2014 р.); Міжнародна науково-практична інтернет-конференція “Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії” (Україна, Кропивницький, 1–10 лютого 2017 р.); III Міжнародна наукова конференція “Людина. Комп’ютер. Комунікація” (Україна, Львів, 20–22 вересня 2017 р.); XII Міжнародна науково-практична конференція “Мови і світ: дослідження і викладання” (Україна, Кропивницький, 22–23 березня 2018 р.); IV Міжнародна наукова конференція “Людина. Комп’ютер. Комунікація” (Україна, Львів, 25–27 вересня 2019 р.); I Міжнародна науково-прикладна конференція (засобами відео-Інтернет-конференц-зв’язку) “Прикладна і корпусна лінгвістика: розроблення технологій нового покоління” (Україна, Київ, 25 квітня 2018 р.); II Міжнародна науково-прикладна конференція (засобами відео-інтернет-конференц-зв’язку) “Корпусна лінгвістика: діджиталізація в науці та освіті” (Україна, Київ, 6 грудня 2019 р.); Міжнародна науково-практична конференція “Ad orbem per linguas. До світу через мови”. “Світ як інтертекст” (Україна, Київ, 17–18 червня 2020 р.); IV International Conference “Computational Linguistics and Intelligent Systems’ CoLInS’2020” (Україна, Львів, 23–24 квітня 2020 р.); XIV Міжнародна наукова конференція “Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики” (Україна, Чернівці, 14 травня 2021 р.); Міжнародна науково-практична відеоконференція “Ad orbem per linguas. До світу через мови” “Світ цінностей і цінності у світі” (Україна, Київ, 13–14 травня 2021 р.); Conference Slovko 2021: NLP, Corpus Linguistics and Interdisciplinarity (Словаччина, Братислава, 13–15 жовтня 2021 р.); 7th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (Україна, Харків, 20–21 квітня 2023 р.); VIII Міжнародна науково-практична конференція “Дискурс

професійної і творчої комунікації: лінгвокультурний, когнітивний, перекладацький та методичний аспекти” (Україна, Київ, 19 травня 2023 р.); International scientific conference “Innovations in Philology: Whims or the Need of the Hour” (Польща, Ченстохова, 6–7 грудня 2023 р.), 8th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (CoLInS2024) (Україна, Львів, 12–13 квітня 2024 р.); *один міжнародний колоквиум*: 56th Linguistic Colloquium. Translation, Multilinguality and Cognition. (Греція, Афіни, 26–28 листопада 2020 р.); *один міжнародний симпозиум*: 6th Symposium on Corpus Approaches to Lexicogrammar (LxGr2021) (Великобританія, Ормскірк, 2–3 липня 2021 р.); *один міжнародний воркшоп*: Workshop “Effective Tools and Processing of Natural Language and Computer Linguistics of the Ukrainian Language” (Німеччина, Єна, 5–6 грудня 2022 р.); *п’ять Всеукраїнських конференцій*: Всеукраїнська наукова конференція пам’яті доктора філологічних наук, професора Д. І. Квеселевича (1935–2003) (Україна, Житомир, 2014–2016 рр.); V Всеукраїнська онлайн конференція “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури” (Україна, Житомир, 5–9 лютого 2020 р.); VII Всеукраїнська онлайн конференція “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури” (Україна, Житомир, 1–6 лютого 2022 р.); *одна міжвузівська конференція*: Міжвузівська наукова інтернет-конференція “Текст і дискурс: когнітивно-комунікативні перспективи” (Україна, Житомир, 28–29 березня 2017 р.); *один міжвузівський науковий семінар*: Міжвузівський науковий семінар “Лінгвістика сьогодення: синхронні та діахронні студії” (Україна, Житомир, 14 березня 2014 р.); *чотири онлайн конференції*: Онлайн конференція “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури” (Україна, Житомир, 2015–2019 рр.) та 2 *онлайн семінари*: Онлайн семінари “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання іноземних мов” (Україна, Житомир, 2014–2015 рр.).

Публікації. Основні положення та результати дисертації викладено в 51 публікації, серед яких: *шість статей* у періодичних наукових виданнях за

галуззю знань, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та Scopus; *дві статті* в періодичних наукових виданнях інших держав, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку і / або Європейського Союзу; *8 статей* у періодичних наукових фахових виданнях України категорії Б; *5 статей* у наукових фахових виданнях України; *два* розділи в колективних монографіях; тези доповідей *23* наукових конференцій та інших наукових заходів і *5 публікацій* навчально-методичного характеру.

Особистий внесок у публікаціях № 18, 21, 22, 23, виконаних у співавторстві, полягає в: розробленні методики лінгвостатистичного корпусо-базованого аналізу мовних даних із застосуванням програмного середовища статистичного оброблення мови *R*; обґрунтуванні теоретичних і методологічних засад *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* та окресленні перспектив застосування методів квантитативно-корпусної лінгвістики для моделювання властивостей форми й змісту морфосинтаксичних конструкцій; випрацюванні процедури лінгвоквантитативно-корпусної параметризації морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи; здійсненні та опрацюванні дослідницької вибірки корпусних контекстів *абсолютних конструкцій* із Британського національного корпусу.

Структура й обсяг роботи. Дисертація складається з анотацій двома мовами, списку публікацій за темою дисертації, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаної літератури (696 позицій, з яких 599 – іноземними мовами), списку корпусних ресурсів і програм статистичної обробки мови (16 позицій) та 7 додатків. Положення дисертаційної праці проілюстровані 32 таблицями, 28 рисунками, 16 нотаційними записами та 1 формулою. Загальний обсяг роботи – 693 сторінки, обсяг основного тексту дисертації – 385 сторінок.

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, сформульовано мету, гіпотезу, завдання, об'єкт і предмет дослідження, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, описано методи

дослідження, схарактеризовано фактичний матеріал, указано форми апробації та структуру роботи.

У Розділі 1 *“Теоретико-прикладні засади когнітивно-квантитативного профілювання англійських абсолютних конструкцій”* розглянуто історичний розвиток і здійснено аналітико-критичний огляд наявних досліджень абсолютних конструкцій у граматичних розвідках періодів традиційного мовознавства та сучасної лінгвістики; систематизовано епістемологічні настанови, категорійно-поняттєвий апарат, методологічні засади й дослідницький інструментарій *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* (ККГК).

У Розділі 2 *“Методологія когнітивно-квантитативного профілювання англійських абсолютних конструкцій у Британському національному корпусі”* розроблено комплексну методику когнітивно-квантитативного профілювання англійських *абсолютних конструкцій*; описано процедуру лінгвоквантитативно-корпусної параметризації досліджуваних *конструкцій* на основі даних Британського національного корпусу (БНК); деталізовано алгоритми встановлення детермінувальних ознак плану вираження та плану змісту *конструкцій*.

У Розділі 3 *“Профілювання лінгвальних параметрів плану вираження абсолютних конструкцій: лінгвоквантитативно-корпусний аналіз”* здійснено профілювання лінгвальних ознак плану вираження (форми) вузлів мережі *абсолютних конструкцій* із застосуванням процедури лінгвоквантитативно-корпусної параметризації; побудовано *мультипараметричні лінгвальні профілі конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану вираження (форми) (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних і дистрибутивних); статистично встановлено ступінь близькості / віддаленості *конструкцій* у мережі; верифіковано детермінувальні лінгвальні параметри (фактори / значення факторів) плану вираження *конструкцій*, що визначають внутрішню функційну динаміку й варіативність конструкційної мережі та її вузлів; змодельовано прототипні

ознаки плану вираження вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів і їхньої лінгвальної реалізації в межах операціоналізованих параметрів.

У **Розділі 4** “Профілювання лінгвальних параметрів плану змісту *абсолютних конструкцій*: *колострукційно-квантитативний та лінгвокогнітивний аспекти*” представлено результати профілювання вузлів мережі *абсолютних конструкцій* в аспекті лінгвоквантитативно-корпусної параметризації їхніх лінгвальних ознак плану змісту (значення). Побудовано *мультипараметричні лінгвальні профілі конструкцій* з огляду на реалізацію ознак плану змісту (колострукційно-колексемних і концептуально-семантичних); квантифіковано коефіцієнти потенційної продуктивності *абсолютних конструкцій* у предикатних (нефінітній / недієслівній) специфікаціях; статистично верифіковано лексеми високого ступеня атракції до стрижневого слота в специфікаціях $[\text{Pred}_{\text{NF}}]$ та $[\text{Pred}_{\text{NV}}]$; встановлено концептуальну структуру *конструкцій* на основі семантичних фреймів, актуалізованих високоатракованими колексемами слотів $[\text{Pred}_{\text{NF}}]$ та $[\text{Pred}_{\text{NV}}]$; змодельовано прототипні ознаки плану змісту вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів і їхньої лінгвальної реалізації в межах **двох** параметрів – “Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката $[\text{Pred}_{\text{NF}}]$ ” та “Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката $[\text{Pred}_{\text{NV}}]$ ”.

У **Розділі 5** “Когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі *англійських абсолютних конструкцій*” представлено результати когнітивно-квантитативного моделювання мережі *англійських абсолютних конструкцій*, яке охоплювало: визначення онтологічного статусу *конструкцій-вузлів*, що організують мережу *абсолютних конструкцій* у таксономічному та концептуальному вимірах; експлікацію зв’язків (вертикальних і горизонтальних) між *конструкціями-вузлами* мережі; створення уніфікованої репрезентації сутнісних лінгвальних властивостей і

конструкційних обмежень *конструкцій*-вузлів у системі нотаційного запису *ККГК*.

У **Загальних висновках** узагальнено результати дослідження й окреслено перспективи подальших досліджень *абсолютних конструкцій* та можливостей застосування розробленої методики *когнітивно-квантитативного профілювання конструкції*.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ КОГНІТИВНО- КВАНТИТАТИВНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ

У цьому розділі роботи окреслено сутнісні ознаки абсолютних конструкцій та їхній історичний розвиток в англійській мові; здійснено критичний огляд наявних досліджень розглядуваних синтаксичних одиниць у граматичних розвідках періодів традиційного мовознавства та сучасної лінгвістики; систематизовано епістемологічні настанови, категорійно-поняттєвий апарат, методологічні засади та дослідницький інструментарій *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* (ККГК).

1.1 Студіювання й дефініювання абсолютних конструкцій у діяхронії та синхронії

Серед актуальних проблем сучасних граматичних студій, що потребують вирішення на основі новітніх теорій мови, на особливу увагу заслуговують дослідження сутнісних ознак складних синтаксичних побудов, зокрема абсолютних конструкцій (приклади 1-9), які посідають окреме місце в системі синтаксичних одиниць англійської мови та вирізняються ідіосинкратичними принципами організації й функціонування:

(1) *Katherine sat silently for a long moment, [[NP**her eyes**] [XP**growing perceptibly wider**]], [[NP**the color**] [XP**draining from her cheeks**]]* (BNC, FNT);

(2) *Nathan was standing defiantly, [[NP**hands**] [XP**in pockets**]], near the window* (BNC, AD9 2);

(3) *The Marines backed away fearfully, [[NP**eyes**] [XP**wide**]]* (BNC, FRS 6);

(4) *The Coroner was in his early forties, a gaunt, greying man, [[AUG**with**] [NP**thick spectacles**] [XP**perched at the very end of his nose**]]* (BNC, CES);

(5) *Given Bush's record to date, all that can be expected of him in a second term, [[AUG**with**] [NP**no re-election**] [XP**to contemplate**]], is a continuation (if not an*

acceleration) of his far-right agenda (COCA; Denver 2004);

(6) [[AUG **With**] [NP **the Cold War**] [XP **over**]], *and the Communist Party divided, we can no longer give excuses for the shortcomings of the system, the lack of accountability* (BNC, AHN 2);

(7) *I yearn for a night beneath a sound roof, [[AUG **without**] [NP **insects**] [XP **crawling in my hair and vermin nibbling my toes**]]* (BNC, GW2 1);

(8) *Its recommendation for a global oil strategy has so far received no recognition, [[AUG **despite**] [NP **oil being**] [XP **the lifeblood of industrial (modern) society**]]* (BNC, B1W 1);

(9) *She had a head start, of course, [[AUG **what with**] [NP **her mother**] [XP **being immaculate too**]]* (BNC, HGJ).

Абсолютні конструкції (далі по тексту – АК) представляють нефінітну / недієслівну вторинну предикацію у синтаксично незалежній конфігурації. Вони характеризуються двочленною структурою фіксованої будови [NP XP], де XP – це нефінітний / недієслівний предикат, а NP – експлікований зовнішній аргумент нефінітного або недієслівного предиката – (про)номінальний суб'єкт конструкції.

У морфосинтаксичному плані нефінітний предикат може бути виражений дієслівною нефінітною (VP_{PI}, VP_{PIP}, VP_{Inf}) чи недієслівною (іменною (NP), прикметниковою (AdjP), прислівниковою (AdvP) та прийменниковою (PP)) фразою. Абсолютні конструкції можуть бути введені синдетично за допомогою спеціальних сполучних слів (аугменторів (Aug) – *with, without, despite, what with, but, and, by, because of*) або асиндетично (ØAug).

Означені побудови є частиною мінімально двоклаузної побудови, що складається з матричної клаузи (МК) (*clause*, або елементарне речення) та абсолютної конструкції, що морфосинтаксично є пунктуаційно або інтонаційно відокремленою нефінітною чи недієслівною клаузою з власним експлікованим суб'єктом (Fabricius-Hansen & Haug, 2012a; Fabricius-

Hansen & Haug, 2012b, p. 21; Fabricius-Hansen et al., 2012, p. 55; van de Pol & Petré, 2015).

Питання термінологічної номінації аналізованих синтаксичних одиниць досі не отримало однозначного вирішення, про що свідчить значна варіативність їхньої термінологічної представленості у закордонних та вітчизняних граматичних студіях. Огляд західних публікацій від кінця XIX століття до сучасності виявив паралельне використання щонайменше двадцяти семи варіантів найменувань досліджуваних синтаксичних утворень (див. дет.: Жуковська, 2021b).

Групування та кількісний аналіз номінацій, які включають лексичний елемент *'absolute'* (група “*absolute +*”) та тих, де він відсутній (“*absolute –*”), показали, що номінації з елементом *'абсолютний'* (*absolute, absolutive*) превалюють у граматичних працях. Група “*absolute +*” включає дев'ятнадцять варіантів найменувань, таких як: “*absolute constructions*” (Berent, 1973; Bruno, 2011; Kruijer & la Roi, 2018; McCawley, 1983; Mitchell, 1985; Stump, 1985), “*absolute participles*” (Callaway, 1889; Ross, 1893), “*absolute clause*” (Quirk et al., 1985; Biber et al., 1999), “*absolute nominative*” (Curme, 1931), “*absolute participle construction*” (Maiocco, 2005; Zandvoort, 1975), “*absolute free adjuncts*” (Kruisinga, 1932; Beukema, 1980), “*absolute structures*” (Annema, 1924; Ervin, 1968), “*absolutes*” (Berent, 1975; Stump, 1985; Haff, 2012; Todorova, 2013; Martinčič, 2014), “*absolute phrases*” (Kolln, 1994), “*nominative absolute*”, “*accusative absolutes*” (Nakagawa, 2011; Tanaka, 2005) тощо.

Натомість група номінацій “*absolute –*” є менш представленою і включає такі номінації як: “*nexus tertiary*” (Jespersen, 1965), “*closed adjuncts*” (Fabricius-Hansen et al., 2012), “*gerundivized clauses*” (Talmy, 1978), “*supplements*” (Huddelson & Pullum, 2002), “*detached constructions*” (Combettes, 1998, 2005), “*‘detached’ (adverbial) participle clauses*” (Westin, 2002), “*detached adjuncts*” (Burton-Roberts, 2006), “*independent clauses*” (Heironimus, 1935, p. 299), “*genetives*” (Allen, 2024), “*gerundives*” (Fanego,

2016) та “*converbs*” (Haspelmath, 1995).

Кожна із зафіксованих номінацій відображає онтологічні та гносеологічні принципи лінгвістичного підходу, в рамках якого здійснюється дослідження, й акцентує певні аспекти аналізованих синтаксичних одиниць: морфосинтаксичні характеристики, синтаксичну функцію, відмінок суб’єкта, відносини з пропозицією або конститuentом матричної клаузи, інтонаційне та пунктуаційне оформлення. У пропонованому дослідженні ми послуговуємося найбільш поширеною у західних та вітчизняних граматичних студіях номінацією – *абсолютні конструкції (absolute constructions)* (Berent, 1973; Berent, 1975; McCawley, 1983; Mitchell, 1985; Stump, 1985). Цей термін походить від латинського *absolūtum* – ‘вільний’, ‘незалежний’, ‘непов’язаний’ (Wheelock & LaFleur, 2005, p. 155-157), “поза синтаксичним зв’язком” (Jespersen, 1984, p. 126; Quirk et al., 1985, p. 1120).

Лінгвістична багатогранність англійських абсолютних конструкцій ставить перед мовознавцями низку нових нерозв’язаних питань, серед яких вагоме місце займає їхній еволюційний розвиток. Усвідомлення джерел походження та шляхів становлення цих синтаксичних утворень сприяє глибшому розумінню їхніх лінгвальних властивостей і виявленню детермінувальних ознак, що мотивують їхню внутрішньо- й міжконструкційну варіативність на сучасному етапі розвитку англійської мови.

1.1.1 Генеза абсолютних конструкцій в англійській мові

Абсолютні конструкції, як нефінітні й недієслівні синтаксичні утворення з власним експлікованим суб’єктом, є однією з найприкметніших ідіосинкратичних рис багатьох сучасних індоєвропейських мов (Ruppel, 2013). Вони виявляють низку мовно специфічних властивостей, що стосуються відмінкового маркування та організації стрижневих конститuentів (NP) і (XP) і їхнього морфосинтаксичного втілення (Жуковська, 2018с). Попри наявні відмінності ці одиниці мають низку універсальних властивостей, що

пояснюються їхнім спільним протоіндоєвропейським походженням (Holland, 1986, p. 163).

Абсолютні конструкції зафіксовані у багатьох ранніх індоєвропейських мовах, включаючи давньогрецьку, латину, санскрит, авестійську, старолитовську, старослов'янську, давньоболгарську, давньосербську, готську, давньоанглійську, старовірменську та ін. (Basset, 1945; Bauer, 2000; Collins, 2011; Forston, 2010, p. 165; Holland, 1986; Melten, 1938; Timofeeva, 2012, p. 228; Press, 1973; Steele, 1902; Worth, 1994, 2006). У різних граматичних традиціях ці конструкції отримували відмінні термінологічні номінації, такі як “абсолютні конструкції” (латина), “кон’юнктивні партиципи” (латина), “вільні ад’юнкти”, “герундії” (румунська, турецька, слов’янська, італійська, їдиш), “адвербіальні дієприкметники”, “еквіваленти речення (фінська), “конверби”, “вкладені предикації, що функціонують як сателіти” (König & Auwera, 1990, p. 337).

У ранніх індоєвропейських мовах абсолютні конструкції характеризуються помітною структурною схожістю: предикативним центром типово виступає нефінітна форма дієслова (переважно дієприкметник), що функціонує як ‘логічний присудок’ структури й узгоджується в роді, числі та відмінку з іменем – ‘логічним підметом’. Іменник виступає агенсом дії, вираженої нефінітною формою дієслова, і є відмінним від підмета матричної клаузи. Дієприкметник може вживатися в різних часових формах, допустимих для конкретної мови, зазвичай у формі теперішнього і минулого часу, вказуючи на одночасність або передування дії матричної клаузи (Aalto, 1980, p. 7). Відмінкове маркування обох компонентів ‘предикативної основи’ закріплене у конкретній мові для такого типу синтаксичних побудов (первинний відмінок): наприклад, у санскриті в незалежних (абсолютних) конструкціях суб’єктний і предикативний компоненти вживаються в місцевому відмінку (*Locativus absolutus*); у давньогрецькій – в усіх непрямих відмінках цієї мови: родовому, давальному і знахідному, проте найпоширенішими були конструкції *Genetivus absolutus*; у латинській мові – у

відкладному відмінку (*Ablativus absolutus*); у готській, давньоверхньонімецькій, давньоанглійській, давньоісландській, литовській, старослов'янській – у давальному відмінку (*Dativus absolutus*) (Жуковська, 2015b, 2018c; Corin, 1995; Costello, 1982; Holland, 1986; Keydana, 1997; Lehman, 1974; Ong, 1956; Pinkster, 2021, p. 387-406; Riemsdijk, 1978, p. 23; Yoko, 1988) (приклади 10-16). Ці синтаксичні одиниці типово надають фонову інформацію матричній клаузі, а за значенням еквівалентні фінітним підрядним адвербіальним клаузам, наприклад:

– аблатив у латині:

(10) *omnibus rebus comparatis* diem dicunt

(11) *id* (sc. oppidum) *paucis defendentibus* expugnare non potuit

(Holland, 1986, p. 63);

– локатив у санскриті:

(12) *somé hanyāmāne* yajñó hanyate *yajné* yájamānaḥ

(13) *antarhitāyām sāvitrīyām* jagāma svagṛhaṃ nṛpaḥ

(Holland, 1986, p. 164);

– датив у готській:

(14) *Dalaf þan atgaggandin imam af fairgunja, laistidedum afar imam*

iumjons managos (Dewey-Findell & Syed, 2009, p. 9);

– датив у давньоверхньонімецькій:

(15) *bī ... fatere lebendemu* (Bauer, 2000, p. 275);

– датив у старослов'янській:

(16) *doñeliže na mnogy dni vŭ al' čibě i molitvě přěbyvajoštou*

slaviñououmou tomou sergju. sŭvrŭšeně vŭzmože běsŭ izgŭnati iz ěgo (Collins, 2011, p. 124)

Джерелом абсолютних конструкцій у сучасній англійській мові є давньоанглійський абсолютний давальний зворот (Timofeeva, 2012, p. 229) (17). Цей зворот складався з дієприкметника у давальному відмінку та відповідної (про-)номінальної фрази у тому ж самому відмінку. Обидва елементи були синтаксично незалежні (відокремлені) від решти речення

(Mitchel, 1998, p. 915). Іншим первинним типом відмінкового маркування був інструменталіс (18). Обидва відмінки поступово злилися на ранньому етапі давньоанглійського періоду, утворюючи єдину категорію.

(17) *Ʒæt Mercna mægð, [ofslegenum Pendan hyra cyninge], Cristes geleafan onfengon* (OE Bede, Index 3.34)

[slay-^{PST.PTCP-DAT.SG} Pendan-^{DAT.SG} they-^{GEN.PL} king-^{DAT.SG}]

The Mercians received Christ's faith, [when their king Pendan was slain] (van de Pol, 2012, p. 299).

(18) & [*ymne acwædene*] *eodun ut on oelebearwes dune* (Ruthworth, Matthew, 26.30)

[hymn-^{INS.SG} sing-^{PST.PTCP-INS.SG}]

And [when they had sung a hymn], they went out to the Mount of Olives (van de Pol, 2012, p. 299).

Проблема походження абсолютних конструкцій у давньоанглійській мові неодноразово порушувалася у науковій літературі (Callaway, 1889; Chase, 1893; Hunter, 1893; Helming, 1930; Segura & Gallardo, 2007; Timofeeva, 2012 та ін.). Значна кількість діахронічних розвідок надає достатньо повну інформацію про генезу цього синтаксичного явища. Проте аналіз спеціалізованої літератури показує відсутність узгодженості щодо походження та формування абсолютних конструкцій в англійській мові.

Першим питанням походження абсолютного давального звороту зацікавився Якоб Грімм, який у своїй праці "*Deutsche Grammatik*" (1837) припустив, що цей зворот є розвитком загальної протоіндоевропейської моделі. Цю думку підтримав і Ф.Т. Віссер у дослідженні "*An Historical Syntax of the English Language*" (Visser, 1970). Інші лінгвісти, такі як М. Келуей (Callaway, 1889), Дж. Керм (Curme, 1931), О. Есперсен (Jespersen, 1965) й М Шелер (Scheler, 1961), вважали давньоанглійський абсолютний давальний зворот синтаксичним запозиченням з латинських текстів.

Наразі існують три концепції походження абсолютних конструкцій у давньоанглійській мові. Згідно з цими концепціями, абсолютні конструкції

вважаються 1) кальками (синтаксичними, лексичними) з латинської мови; 2) автохтонними, власне германськими утвореннями; або 3) результатом вибіркового множинного калькування.

Прибічники теорії калькування з латини (Callaway, 1889; Ross, 1893; Onions, 1904; Sørensen, 1967; Kisbye, 1972) вважають, що абсолютні давальні звороти є синтаксичними запозиченнями з латинської мови, що ввійшли в давньоанглійську через інтенсивні переклади Біблії. Вони вказують, що абсолютні давальні звороти частіше зустрічаються в близьких до оригіналу давньоанглійських перекладах латинського звороту *Ablativus Absolutus*, ніж у більш літературних перекладах, а у власне давньоанглійській літературі вони майже не вживаються (Callaway, 1889, р. 344-345; Mitchel, 1998; Timofeeva, 2008).

Інші дослідники не погоджуються з цією думкою, наводячи як приклад інші засоби, якими тогочасні перекладачі могли передавати латинський *Ablativus Absolutus*. Найчастіше він передавався підрядним реченням, проте іноді – сурядним. Ф.Т. Віссер вважає малоімовірним, що перекладачі використовували в перекладних текстах структури, що були незрозумілі для читачів, адже у мові може закріпитися лише та іншомовна побудова, яка певним чином відповідає загальній лінії розвитку цієї мови й легко включається в систему її граматичної будови (Visser, 1970, р. 1261).

Твердження, що абсолютний давальний зворот властивий лише германським мовам, також викликає сумніви, оскільки абсолютні конструкції є загальноєвропейським явищем, зафіксованим у різних мовах. Н. ван де Пол заперечує перекладний характер та підтримує автохтонну германську природу цього утворення. На основі значного корпусного матеріалу дослідниця доводить, що абсолютні конструкції фіксуються не лише у глосах, але й у власне давньоанглійських та ранньосередньоанглійських текстах (van de Pol, 2012).

Альтернативна концепція, запропонована Н. ван де Пол (van de Pol, 2012), пояснює походження абсолютних конструкцій через “селективне

частотне копіювання” в рамках теорії копіювання кодів (Johanson, 2002). Протоіндоєвропейська абсолютна конструкція була успадкована давньоанглійською через протогерманську. Вже на цьому ранньому етапі абсолютні конструкції в давньоанглійській були на межі зникнення, що було природним процесом у більшості давніх мов індоєвропейської сім’ї. Однак висока частота абсолютних конструкцій в латинських оригіналах спричинила збільшення частоти абсолютних конструкцій в текстах перекладів такою мірою, що ця конструкція знову повернулася в давньоанглійські тексти (зазвичай у кількості співвідносній з обізнаністю автора перекладу з латиною).

На початку середньоанглійського періоду відбувся ще один спад у вживаності абсолютних конструкцій, але вже у другій половині цього періоду зі стрімким розвитком літератури англійською мовою їх використання різко зросло. Однією з причин маловживаності АК в середньоанглійський період, за твердженням Ч. Росса, є той факт, що пересічні мовці (які, на думку мовознавця, й були насправді творцями середньоанглійської мови, на відміну від письменників) не перебували під впливом латинізованого стилю письменників англо-саксонської прози, і лише згодом, коли більш пишномовний стиль почав проникати в англійську мову абсолютні конструкції відродилися, проте частовживаними стали лише на початку ранньонорманнського періоду (Ross, 1893, p. 280).

У ранньонорманнський період абсолютні дієприкметникові конструкції стають невіддільною частиною синтаксису, надаючи невимушеності й своєрідності складним синтаксичним утворенням. Крім художньої літератури вони часто фіксуються в приватній кореспонденції й в розмовному мовленні. Вирази типу *all things being equal*, *all things considered* часто трапляються в спонтанних молитвах і проповідях (Семененко, 2013, p. 116). Крім того, цей період розвитку англійської мови відзначається значною індивідуальною варіативністю у використанні аналізованих синтаксичних побудов. Наприклад, у творчості У. Шекспіра, Дж. Мільтона і Дж. Лілі досліджувані синтаксичні одиниці є звичним явищем, але у творах

Ф. Бекона, Е. Спенсера, Б. Джонсона вони практично не фіксуються (Ross, 1893, р. 280-282). Такий стан речей пояснюється “незавершеним процесом натуралізації конструкції в англійському синтаксисі” (Семененко, 2013, р. 119), яка повністю інтегрувалася в англійський синтаксис лише після 1660 року в період Реставрації та з різною частотою вживається у різних текстах.

На основі аналізу кількісних змін структурно-морфологічних та синтактико-функційних властивостей абсолютних конструкцій, а також появи й зникнення їхніх типів можна виділити їхні провідні ознаки таких конструкцій для кожного історичного періоду розвитку англійської мови. Узагальнивши дані корпусних досліджень, що певним чином торкаються питань генези означених синтаксичних утворень (van de Pol, 2014, 2016; Fonteyn & van de Pol, 2015), пропонуємо систематизований виклад діахронічної еволюції абсолютних конструкцій від давньоанглійського до новоанглійського періоду (див. Додаток А).

У давньоанглійський період абсолютні конструкції мають обмежену кількість типів. Типовим відмінковим маркуванням виступає датив і рідко інструменталіс. Основним типом є неаугментовані конструкції з дієприкметником I або II, які переважно виконують адвербіальну (темпоральну) функцію (19), наприклад:

(19) [*gewordenum restedæge*] *he ongann on gesamnunge læran* (YCOE)

And [*when the Sabbath came*], he began to teach in the synagogue (van de Pol, 2014).

У пізній давньоанглійський період дієприкметники I та II продовжують бути типовими типами предикатів АК, але фіксуються поодинокі випадки з інфінітивними, ад’єктивними й прийменниковими предикатами:

(20) ...& *sona ymb anes gæres fæc* [*deadum hire were*] *heo wearð wydewe* (YCOE)

As soon in about one year’s time, [*her husband dead*], she became a widow (YCOE) (van de Pol, 2014).

Як в інших давніх індоєвропейських мовах, у цей період розвиваються ‘вторинні’ типи абсолютних конструкцій в номінативі та акузативі (21):

(21) & *ofstigene hine in lytlum scipe efylgdon hine ðegnas his* (Lindisfarne, Matthew, 8. 23)

And [*when he got into the little boat*, his disciples followed him (van de Pol, 2012, p. 299).

Адвербіальна темпоральна функція залишається домінантною, проте відзначається незначне збільшення кількості АК, які реалізують адитивну синтаксичну функцію, розширюючи пропозицію матричної клаузи додатковими супутніми деталями. Провідним типом зв'язку з матричною клаузою залишається асиндетичний, але фіксуються одиничні випадки *with-* та *after-*аугментації.

У середньоанглійський період конструкції із дієприкметником I стають найбільш поширеними, тоді як конструкції з дієприкметником II використовуються набагато рідше. Зростає використання конструкцій з ад'єктивними, інфінітивними та прийменниковими предикатами, а також з'являються конструкції з новими типами предикатів, експлікованими адвербіальними та іменними фразами (22):

(22) *Thei haue o cherch, **þe women aboue, þe men be þe ground*** (YCOE) (van de Pol & Cuyskens, 2014).

Адвербіальна функція залишається нормативною, але адитивне використання помітно кількісно зростає. Датив зникає, і номінатив стає основним відмінковим маркуванням. У випадках, коли відмінок не піддається ідентифікації, конвенційним маркуванням визнається номінативне. Разом з тим, акузативний відмінок є можливим, проте доволі нечастотним явищем. *With-*аугментація стає більш поширеною, але за даними Ф.Т. Вісера (1973) у цей період активними залишаються близько двадцяти аугменторів, які функціонують більше як сполучники, надаючи конкретного адвербіального значення конструкціям (23):

(23) *Aftir þis doo, Kyng Richard sat at mete at Westminster* (YCOE) (van de Pol & Cuyskens, 2014).

У новоанглійський період спостерігається більш рівномірний розподіл

типів предикатів АК, однак дієприкметник І залишається типовим. У цей період фіксується новий тип предиката – перфектний дієприкметник (24):

(24) *I cannot be so unthankfull as to leave you unsaluted in thes few lines, you havinge given mee the first occaione by your kinde letter* (PPCEME) (van de Pol & Cuyskens, 2014).

Домінантною функцією АК залишається адвербіальна темпоральна, але інші типи адвербіальних функцій виявляють кількісний спад, тоді як адитивна функція стає більш поширеною. Прономінальні суб'єкти, експліковані особовими займенниками, стають рідковживаним явищем, ускладнюючи встановлення відмінкового маркування конструкцій. Акузативний відмінок залишається активним, але використовується рідко. *With*-аугментація постає провідним типом реляційного зв'язку АК із матричною клаузою, але неаугментовані конструкції є найбільш вживаними.

Еволюційний поступ абсолютних конструкцій продовжується у сучасній англійській мові (PDE). Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація їхніх детермінувальних ознак на сучасному етапі розвитку англійської мови буде здійснена у наступних частинах нашого дослідження.

Таким чином, здійснений огляд становлення абсолютних конструкцій свідчить, що вказані синтаксичні побудови є невіддільною частиною англійського синтаксису. Органічно розвиваючись у системі англійської мови, еволюція означених синтаксичних побудов відзначається поступовим збільшенням засобів морфосинтаксичного втілення, обмеженням відмінкового маркування, розширенням синтаксичних функцій, зменшенням кількості аугменторів та збагаченням комунікативного навантаження.

1.1.2 Абсолютні конструкції у перспективі провідних мовознавчих парадигм

Вивчення сутнісних характеристик абсолютних конструкцій не буде повним без ґрунтовного аналізу попередніх досліджень. Систематизований огляд наявних розвідок дозволить окреслити вектори вивчення цих структур

англійського синтаксису та виявити неохоплені дослідницькою увагою аспекти. У студіюванні досліджуваних синтаксичних побудов виділяються два основні періоди: *період традиційного мовознавства* (кінець 19 ст. – середина 20 ст.) та *період сучасної лінгвістики* (2 половина 20 ст. і до сучасності).

У традиційних дескриптивно зорієнтованих граматичних студіях аналіз абсолютних конструкцій відбувається у розрізі системно-мовного підходу та вирізняється відсутністю чіткого критерію їхнього виявлення та класифікації. Перші дослідження на матеріалі англійської мови кінця 19 ст., зокрема роботи М. Келуея (Callaway, 1889), Дж. Брайта (Bright, 1890), Ч. Росса, Дж. Гарнетта та Ф. Марча (Ross et al., 1892), Ф. Чейза (Chase, 1893); К. Хантера (Hunter, 1893); Ч. Росса (Ross, 1893), заклали основи для розуміння категоріальних ознак абсолютних конструкцій. Вони акцентували на генезі цих синтаксичних одиниць та особливостях їхнього функціонування у різні періоди розвитку англійської мови. Класичне визначення абсолютної конструкції було запропоноване М. Келуейем (1889) у праці “*The Absolute Participle in Anglo-Saxon*”, де вона трактується як “зворот, в якому до іменника, що не є підметом для дієслова і не залежить від будь-якого іншого слова в реченні, приєднується дієприкметник як логічний присудок цього іменника” (р. 316).

У працях першої половини 20 ст. фокус уваги дослідників зосереджується на системно-мовних властивостях аналізованих синтаксичних структур. Цей період в історії вивчення АК представлений розвідками цілої плеяди відомих мовознавців (наприклад, Lease, 1928; Poutsma, 1926; Sweet, 1930; Curme, 1931; Kruisinga, 1932; Zandvoort, 1975 та ін.). Ідеї цих дослідників знайшли своє продовження у роботах граматистів другої половини 20 ст. (McCawley, 1983; Stump, 1985; Quirk et al., 1985; Kortmann, 1991), які фокусувалися на *морфосинтаксичних* та *синтактико-функційних* характеристиках абсолютних конструкцій у синхронії та діяхронії.

Більшість вчених цього періоду уналежнюють до абсолютних конструкцій лише утворення з неособовими формами дієслова, головним чином з дієприкметником I (Stump, 1985; Kortmann, 1991; Гусар, 2001),

нівелюючи інфінітивні (Quirk et al., 1985) та ігноруючи недієслівні побудови (Fabricius-Hansen & Haug, 2012a; Haspelmath, 1995). Відмінною ознакою АК визнається наявність експлікованого суб'єкта, проте деякі граматисти (McCawley, 1983; Felser & Britain, 2007) включають до абсолютних конструкцій також безсуб'єктні побудови.

До абсолютних конструкцій різні дослідники прилічували 1) вільні ад'юнкти, наприклад, [*Walking home*], he found a dollar; 2) номінативні абсолютні конструкції, як-от: [*His father being a sailor*], John knows all about boats; та 3) аугментовані абсолютні конструкції: [*With the children asleep*], Mary watched TV (Stump, 1985, p. 1; Curme, 1931, p. 156; Quirk et al., 1985; He & Yang, 2015b, p. 14). Об'єднання таких різнорідних синтаксичних побудов зумовлене їхньою спільною синтаксичною функцією підрядного обставинного речення та відсутністю експліцитного логічного зв'язку з матричною клаузою.

Розвідки представників традиційної граматики вирізнялися відсутністю консенсусу щодо морфосинтаксичного статусу абсолютних конструкцій. Зокрема, розглядувані одиниці визнають *словосполученнями*, які у синтаксичній структурі речення виконують функцію складаної обставини (Leech 1989); *редукованими фінітними реченнями* й відносять їх до категорії *підрядних речень* у складі складного речення (Viber et al., 2003; Curme, 1931; Quirk & Greenbaum, 1972; Shopen, 1985); *самостійними реченнями* (Poutsma, 1926; Onions, 1904; Scheurweghs, 1969); конструктами, що займають *проміжну ланку між рівнем фрази та (підрядним) реченням* в ієрархічній системі мовних знаків (Криворучко, 2019); та *ідіоматичними виразами* з огляду на їхню фіксовану структуру (Ross et al., 1892; Christensen, 1950).

Крім того, думки граматистів розділилися щодо категоріальної природи аналізованих конструкцій. Деякі дослідники відносять їх до складу ад'юнктивів (Kruisinga, 1932, p. 280), дієприкметників чи дієприкметникових клауз (Poutsma, 1926, p. 966; Zandvoort, 1975, p. 36-37), адвербіальних клауз (Quirk et al., 1972, p. 622; Quirk et al., 1985, p. 1120; Zandvoort, 1975, p. 211) або структур вторинної предикації (Гусар, 2001; Карамишева, 2005). Радикальні

дослідження взагалі пропонують позбавити ці одиниці категоріального статусу та заперечують їх виокремлення серед інших структур вторинної предикації (див. дет.: Криворучко, 2019).

Семантико-функційні властивості абсолютних конструкцій детально розглянуті у монографіях Г. Стампа (Stump, 1985) та Б. Кортмана (Kortmann, 1991), в яких вони аналізуються у порівнянні з вільними ад'юнктами. До прикладу, дослідження Г. Стампа (1985) зосереджується на двох основних питаннях 1) семантична варіативність (*semantic variability*) АК та 2) семантичні й прагматичні фактори, що обумовлюють їх вживання в адвербіальних функціях (р. 2-3). Г. Стамп розрізняє 'слабкі' (*weak*) і 'сильні' (*strong*) абсолютні конструкції та вільні ад'юнкти на основі двох критеріїв: 1) функції, яку вони актуалізують за наявності бінарного оператора в матричній клаузі (модальне дієслово (*must, can, might* та ін.), прислівник частотності (*often, sometimes, always* та ін.) або імпліцитний узагальнювальний оператор), і 2) типи предикатів їхніх дієслівних корелятивів. 'Слабкі' абсолютні конструкції та ад'юнкти функціонують як адвербіальні клаузи умови, позначаючи серію часових інтервалів (*Lying on the beach, John sometimes smokes a pipe*), тоді як 'сильні' АК та ад'юнкти актуалізують значення причини та позначають конкретний проміжок часу (*Being a sailor, John sometimes smokes a pipe*) (р. 25). "Слабкі" АК можуть впливати на інтерпретацію бінарного оператора у матричній клаузі. 'Сильні' АК та ад'юнкти ніколи не виступають аргументами бінарних операторів у матричній клаузі.

Г. Стамп виокремлює *індивідуально-рівневі* (*individual level*), що передають інгерентні, сутнісні властивості, та *стадіально-рівневі* (*stage level*), які позначають тимчасові, випадкові властивості, предикати (р. 86). Між 'слабкими' й 'сильними' абсолютними конструкціями та вказаними типами предикатів існує певна кореляція: 'сильні' АК утворюються від індивідуально-рівневих предикатів, тоді як 'слабкі' конструкції – від стадіально-рівневих, а також потребують аугментора *with* (*without*) (р. 85). Ідентифікація типу адвербіальних відносин між абсолютною конструкцією та матричною клаузою

обумовлюється об'єднаною дією семантичних та прагматичних факторів, з переважанням останніх (р. 301-307).

Отже, у традиційних граматичних студіях спостерігається неоднотайність щодо категоріального статусу абсолютних конструкцій та відсутність чітких критеріїв для їх виокремлення та співвідношення з іншими нефінітними та недієслівними утвореннями. Основні недоліки традиційного підходу включають: 1) неможливість охопити й класифікувати всі типи абсолютних конструкцій у рамках прийнятої теоретичної моделі; 2) відсутність загальноприйнятого термінопозначення цих синтаксичних структур; 3) неузгодженість критеріїв для диференціації морфосинтаксичних типів АК; 4) нездатність пояснити номінативно-акузативну альтернацію суб'єкта АК; 5) варіативність трактувань комунікативно-функційного навантаження АК у синтаксичній структурі речення.

Грунтовний перегляд лінгвальної природи абсолютних конструкцій відбувся з появою нових лінгвістичних напрямів, що запропонували удосконалений інструментарій для їх аналізу. Період сучасної лінгвістики у вивченні абсолютних конструкцій характеризується кількома ключовими етапами. Перший етап, що розпочався у другій половині 20 століття, пов'язаний із виходом на авансцену *генеративної лінгвістики*. Другий етап представлений *комунікативно-функційними студіями*, а третій етап – *квантитативно-корпусними та когнітивно-конструкційними дослідженнями*.

У *генеративній парадигмі* АК не отримали стільки уваги як у традиційній граматиці. Найбільш очевидним поясненням відсутності зацікавлення генеративістів в абсолютних конструкціях є радше їх очевидна належність до “перманентно зростальної когорти периферійних феноменів, аніж віднесеність до явищ ядерного синтаксису” (Felser & Britain, 2007, р. 97). Разом з тим систематизований огляд наявних розвідок засвідчив, що основними питаннями, які порушуються, є їхня поверхнева структура, джерело приписування відмінка підмета, а також статус аугментованих конструкцій з *with* (Beukema & Hoekstra, 1984; Sakakibara, 1982; McCawley,

1983; Siegel, 1983; Reuland, 1983; Young-Ok, 1987; Tanaka, 2005; Nakagava, 2011; Martinčić, 2014). Абсолютні конструкції розглядаються в аспекті процесу їх генерування як окремих структур (речень у поверхневій та / або глибинній структурі (McCawley, 1983, p. 271); повних клауз (Reuland, 1983; Hantson, 1992); малих клауз (Martinčić, 2014), так і в порівнянні з іншими структурами вторинної предикації (Tanaka, 2005; Beukema & Hoekstra, 1984; Reuland, 1983; Martinčić, 2014), трактуючись у цьому випадку як побудови складної комплементації (Reuland, 1983) або згорнуті нефінітні побудови, семантично тотожні фінітним реченням (Криворучко, 2019).

Наріжним каменем генеративних студій стала проблема визначення джерела приписування відмінка суб'єкта АК. Як зазначає С. Накагава (2011), “можливість приписування номінативного та акусативного відмінка лексичним суб'єктам АК відрізняє синтаксичні структури від інших типів нефінітних структур, зокрема інфінітивних та герундіальних, та становить теоретичну проблему для генеративної граматики, де приписування ознаки *Case* є структурно детермінованим” (р. 86). Однією з перших спроб пояснити варіативність номінативних й акусативних суб'єктів конструкцій у розрізі Теорії принципів і параметрів є робота Е. Ройланда (1983). Мовознавець відносить АК до герундіальних клауз, оскільки вони характеризуються як ознаками клауз, так і ознаками номінативних елементів, хоча повністю не належать до жодної з категорій. Вживання відмінка дослідник пояснює тим, що клаузні герундії місять особливий тип *Tense*, тобто номінативну *-ing* вершину з ознакою *Case*. Джерелом маркування відмінком суб'єкта клаузного герундія виступає *-ing* вершина. В аугментованих АК роль джерела маркування відмінком *-ing* вершини виступає прийменник, у термінах Е. Ройланда – комплементайзер. Номінативний суб'єкт вживається в АК, коли вона містить нульовий комплементайзер. Звідси дієприкметникові конструкції можуть мати суб'єкт лише у номінативному відмінку, а це суперечить факту поширення вживання акусативних суб'єктів в АК після 19 ст. (Reuland, 1983, p. 90).

Принципово інший підхід до трактування відмінка суб'єкта АК пропонує Е. Хентсон (Hantson, 1992). Розглядаючи АК як клаузи та визначаючи їх як *CPs* (комплементаризери), мовознавець вважає, що акузативний відмінок є єдиним вибором для суб'єктів АК і стверджує, що займенники у ролі суб'єкта є непродуктивними моделями й вживаються під впливом прескриптивної граматики. За словами Е. Хентсона (1992), АК всіх типів мають дієслівну вершину. Ця вершина є вираженою у тих випадках, коли категорія *Tense* виражається морфологічними формами нефінітних категорій (наприклад, інфінітивним *to*). У випадках, коли вершина *Tense* реалізується нульовим елементом (наприклад, *-ing* та *-ed* нефінітні форми або недієслівні абсолютні клаузи), це контролюється вилученням дієслова-зв'язки *be*. Відповідно абсолютні конструкції визнаються ідентичними структурам до *be*-вилучення, наприклад:

- a. [_{CP} ∅ [_{TP} The discussion [[_T [∅] [be_{Tj}] [_{VP} t_j completed]]]]]
- b. [_{CP} ∅ [_{TP} Him [[_T [∅_{ing}] [being_i]] [_{VP} t_i a lawyer]]]]]

Нульова категорія *T* у варіанті (a) відрізняється від (b), оскільки останній містить ознаку асоційовану з герундіальною морфологією, що зберігає допоміжне дієслово після ад'юнкції з *T*. Натомість нульова категорія *T* у (b) позбавлена відповідної ознаки, в результаті чого відбувається вилучення дієслова-зв'язки після його ад'юнкції до *T* (р. 27).

Дослідження Е. Ройланда та Е. Хентсона не надали однозначного трактування номінативно-акузативній альтернативі суб'єкта АК. Спробу пояснити цей феномен знаходимо у роботах, виконаних з позицій теорії Мінімалізму (Martinčić, 2014; Nakagawa, 2011; Alboiu, 2009).

Одним із питань, що не отримало однозначної інтерпретації у традиційній граматиці, стало трактування поверхневої конституентної структури АК, зокрема структур, що вводяться аументором (*with*, *without*) (McCawley, 1982, р. 271). У дослідженнях генеративно-трансформаційного напрямку вирізняються два підходи до представлення поверхневої структури аугментованих АК та трактування статусу аугментора *with*. Х. ван Рімсдейк

(Riemsdijk, 1978) приписує аугментованим АК поверхневу структуру тричленного гілкування (*ternary-branching structure*), а Дж. МакКоулі, з покликанням на О. Есперсена (1940), зауважує, що іменна фраза NP та елемент, що слідує за нею, утворюють нексусний конститuent (*nexus constituent*). Нексусний конститuent виступає реченням *S* у поверхневій та глибинній структурі. Йому притаманні усі ознаки речення, за винятком того, що йому не обов'язково мати дієслово у поверхневій структурі, та піддається таким операціям як пасивізація (*Passive*), підняття (*Raising*), *there*-вставлення (*There-insertion*), екстрапозиція (*Extraposition*), видалення (*Gapping*) та переміщення квантора (*Quantifier Float*) (McCawley, 1983, p. 273; Kim, 2013, p. 80).

Викладені тези суголосні ідеям Ф. Беукема та Т. Хоекстра (Beukema & Hoekstra, 1984), які також обстоюють думку, згідно з якою за прийменником *with* слідує *small clause* ('мала' клауза). У цьому випадку NP, яка слідує за *with*, виступає не комплементом *with*, а є суб'єктом комплементованої 'малої' клаузи.

Розуміння АК як 'малої' клаузи (*small clause*) з експліцитним підметом знаходимо у низці досліджень інших представників генеративного синтаксису (Cardinaletti & Guasti, 1995; Fabricius-Hansen et al., 2012; Yoo, 2008;). К. Фабрікіус-Хансен та її колеги на позначення АК використовують термін *закриті ад'юнкти* (*closed adjuncts*), котрі протиставляються *відкритим ад'юнктам* (*open adjuncts*), до яких уналежнюють дієприкметникові та дієприслівникові звороти, що контролюються суб'єктом матричної клаузи. На думку дослідників, термін *closed adjunct* відображає синтаксичну структуру цих утворень, що складаються із сатурованої структури аргументу (підмета) і предиката, як у випадку неаугментованих, так і аугментованих (з комітативним прийменником *with*) утворень (Fabricius-Hansen et al., 2012, p. 4). Таке ж трактування знаходимо і в М. Аmano (Amano, 1999), за словами якої абсолютна конструкція є малою клаузою зі структурою [_{sc}NP VP].

На відміну від дієприкметникових / прикметникових / іменних

ад'юнктив, що є предикатами з відкритим слотом для зовнішнього аргументу, тобто імпліцитного суб'єкта, та залежать від суб'єкта (рідше від прямого додатка) в матричній клаузі, що виступає їхнім контролером (*controller*), абсолютні конструкції є повними нефінітними або недієслівними клаузами (реченнями), що складаються з предикативного конститuenta та його лінгвістично вираженого зовнішнього аргумента – суб'єктного конститuenta (Fabricius-Hansen & Naug, 2012b, p. 22). Абсолютні конструкції як нефінітні / недієслівні клаузи, вводять подію, яка є співлокалізованою та партиципієнтно-пов'язаною з подією у матричній клаузі, та виступають нефінітним / недієслівним засобом розширення (ускладнення) події (Fabricius-Hansen & Naug, 2012b, p. 21). Разом з тим, Дж.-В. Кім (2013) вважає, що “малими клаузами є лише аугментовані *with / without* абсолютні конструкції” (р. 68).

Отже, дослідивши структуру та джерело маркування відмінка, представники генеративної лінгвістики залишили поза увагою питання інформаційної структури та функційної специфіки АК. Цю прогалину заповнили дослідження у річищі *комунікативно-функційних та корпусних студій*.

У світлі теорії функційної перспективи речення окреслюються принципи синтаксичної організації реченнєвих побудов з абсолютними конструкціями. Речення з АК визначаються як синтаксичні побудови, в яких поєднуються два різнорідні принципи організації синтаксису: формально-логічний та тема-рематичний. У першому випадку виокремлюються суб'єкт і пов'язаний з ним предикат, виражений особовою формою дієслова, що утворюють повну тема-рематичну структуру. У другому випадку реалізована лише тема-рематична структура. Такі утворення є особливим типом синтаксичних побудов англійської мови, де співвідношення того, про що говориться у висловленні, і того, що повідомляється про це, не обтяжено ніякими формальними засобами, за виключенням розташування елементів (Чубарян & Карапетян, 2017).

У *квантитативно-корпусному* та *когнітивно-конструкційному* напрямках фіксується низка досліджень абсолютних конструкцій, виконаних переважно представниками західноєвропейської та північноамериканської лінгвістики. Наприкінці 20 ст. корпусні технології спричинили справжній ‘емпіричний бум’ у мовознавстві. Завдяки доступу до величезних масивів діахронічних та синхронічних мовних даних, корпуси переорієнтували традиційний раціоналістичний підхід мовної інтуїції лінгвіста на міцне емпіричне підґрунтя репрезентативності мовного матеріалу (Fillmore, 1992). Застосування корпусних методик дозволило верифікувати результати попередніх досліджень АК та внести корективи в уявлення про їхні морфосинтаксичні та функційно-семантичні властивості. Наявні корпусні дослідження зосереджуються на морфосинтаксичних та референційних властивостях АК в певні періоди розвитку англійської мови (van de Pol, 2012; van de Pol & Petré, 2015; He & Wu, 2015), досліджуючи окремі аспекти АК у діахронії (Fonteyn & Cuyckens, 2015; Fonteyn & van de Pol, 2016) або фокусуючись на діахронічному розвитку певних (переважно нефінітних, особливо з дієприкметником I) типів абсолютних конструкцій (van de Pol, 2019).

До прикладу, корпусне дослідження (Fonteyn & van de Pol, 2015) зосереджується на вивченні паралельної історичної генези АК, адвербіальних герундіїв та вільних ад’юнктив (дієприкметникових зворотів), оскільки ці утворення виявляють яскраві функційні й формальні подібності. Л. Фонтейн та Н. ван де Пол (2015) відносять ці синтаксичні утворення до єдиної семантично і прагматично взаємопов’язаної сітки адвербіальних *-ing*-клауз. Дослідники стверджують, що починаючи з ранньоновоанглійського періоду ці три утворення стали формально і функційно взаємопов’язаними, а тому адвербіальна *-ing*-клауза визначається як синтаксичне утворення множинного походження, оскільки її історичний розвиток включає поєднання трьох чітко окреслених ліній розвитку (van de Velde et al., 2013, p. 473). Історичний розвиток адвербіальних *ing*-клауз в англійській мові свідчить про поступово

сформований формально- функційний континуум між герундіями без експліцитного підмета і вільними ад'юнктами, між адвербіальними дієслівними герундіями з експліцитним підметом та абсолютними конструкціями, а також між абсолютними конструкціями й вільними ад'юнктами (Fonteyn & van de Pol, 2015).

Дослідження абсолютних конструкцій у річищі дослідницької програми когнітивної граматики, зокрема граматики конструкцій, є доволі нечисленними, що можна пояснити порівняною 'молодістю' напрямку, який лише поступово охоплює глибину і варіативність синтаксичної проблематики. Розвідки у цьому напрямі представлені дослідженнями, сфокусованими на поясненні онтологічної знакової природи окремих типів АК. Однією із перших робіт є публікація С. Рієманн та Е. Бендер (Riehemann & Bender, 1999), в якій здійснено конструкційний аналіз *with*-аугментованих та неаугментованих (*with-less*) типів АК на основі обмеженої сполучуваності деяких предикативних ідіом. У дослідженні (Yoo, 2008) абсолютні конструкції визнаються *конструкціями* нефінітних / недієслівних ад'юнктних клауз, які знаходяться в адвербіальних відносинах із матричною клаузою. Л. Фонтейн і Н. ван де Пол (Fonteyn & van de Pol, 2016) доводять правомірність застосування граматико-конструкційного підходу до вивчення АК у ранньоновоанглійському та пізньоновоанглійському періодах, а Н. П. Гуерра та К. Боузда (Bouzada-Jaboïs & Pérez-Guerra, 2016) досліджують ці структури як групу *конструкцій нефінітної периферії*.

Таким чином, огляд еволюції студіювань лінгвальної природи абсолютних конструкцій, обумовлених специфікою конкретного лінгвістичного підходу, засвідчив низку дискусійних моментів, пов'язаних з певними аспектами цієї багатогранної структури, зокрема її морфосинтаксичними, синтактико-функційними та комунікативно-прагматичними властивостями. Попри чисельність здійснених теоретичних й емпіричних розвідок окреслена проблематика не втрачає своєї актуальності й порушує низку питань, які можуть бути вирішені із застосуванням теоретико-

методологічного апарату й аналітико-дослідницького інструментарію *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*. Разом з тим, зазначимо, що ідіосинкратичні лінгвальні властивості плану вираження і плану змісту абсолютних конструкцій у сучасній англійській мові будуть операціоналізовані у відповідних підрозділах Розділів 2 і 3, що забезпечить послідовний виклад теоретичних засад розвідки з урахуванням специфіки кожного з етапів дослідження.

1.2 Епістемологічні виміри когнітивно-квантитативної граматики конструкцій

1.2.1 Когнітивно-квантитативна граматика конструкцій у контексті провідних шкіл граматики конструкцій

“... the network of constructions captures our knowledge of language *in toto*, i.e. it’s constructions all the way down”

(A. Goldberg “*Constructions at Work. The Nature of Generalization in Language*” (2006))

Теоретичні підвалини *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* (ККГК) сформовані ключовими засадами *граматики конструкцій* (ГК) як граматичного втілення сучасних когнітивно-семіотичних студій (Carpelle, 2024, p. 7). *Граматика конструкцій*, або *конструкційна граматика*, представляє когнітивний вектор новітніх граматичних досліджень (Croft, 2007; Evans & Green, 2006; Hoffmann & Trousdale, 2013b, p.1-14; Janda, 2015, p. 3; Leclercq, 2024; Wasserscheidt, 2019) і вважається однією з найвизначніших розробок у царині когнітивної лінгвістики останніх десятиліть (Janda, 2015, p. 131). Її епістемологічна позиція полягає в поясненні семіотичних феноменів мови та мовлення з опертям на їхнє ментальне підґрунтя, а також у розробленні психологічно відповідного опису мови (Boas, 2013, p. 233). Мова розглядається як одна з багатьох доступних людині

когнітивних та соціальних систем (Goldberg, 2006, p. 12, 2019, p. 52; Bybee, 2010, p. 6-8, 2013, p. 49), обробка якої здійснюється загальними когнітивними та комунікативними механізмами (Fried, 2015; Hilpert, 2020, p. 27). Визначальним для *граматики конструкцій* є розуміння того, що мовна форма нерозривно пов'язана зі значенням та / або комунікативною чи дискурсивною функцією. Цей зв'язок є основою для створення компетентної теорії будови мови.

У граматики-конструкційних дослідженнях генералізації про структуру мови формулюються у термінах '*конструкцій*'¹ – конфігурацій структурних елементів, які конвенційно асоціюються з певним значенням та / або функцією (Boas & Fried, 2005, p. 2; Bergs, 2008, p. 1; Goldberg, 2013, p. 5; Östman & Fried, 2004, p. 7), що зберігаються у ментальній граматиці мовців у вигляді цілісних, концептуально пов'язаних і взаємозалежних структур (Langacker, 1991, p. 15; Goldberg, 2006, p. 126) й слугують когнітивно-семантичним інтерфейсом до структур знань, що знаходяться за планом вираження (Goldberg, 2019; Hilpert, 2014, 2020; Hoffmann, 2017). *Конструкціями* вважаються одиниці всіх рівнів мови, що характеризуються поєднанням форми й значення, – від мінімальних (морфеми, слова) до складних (лексикалізовані сполуки, фразеологізми, сполучення, речення) (Hoffmann & Bergs, 2018; Fischer & Aarestrup, 2021; Goldberg, 2013, p. 17; Stefanowitsch, 2011, p. 20; Östman, 2005). *Конструкція* визнається основною одиницею аналізу й репрезентації мови, базовою одиницею мовної здатності людини (Hoffmann, 2016; Hoffmann & Bergs, 2018).

Грамматика конструкцій була започаткована у 1980-х роках роботами Ч. Філлмора та його колег (Fillmore, 1988; Fillmore et al., 1988; Kay & Fillmore, 1999). Еволюція пізнавальних настанов та дослідницьких принципів ГК відбувалася під впливом низки активних на той час напрямів теоретичної лінгвістики, зокрема генеративної граматики (Chomsky, 1965), когнітивної лінгвістики (Lakoff, 1987, 1990), гештальт граматики (Lakoff, 1977) та

---

¹ Термін '*конструкція*', позначений курсивом, є складовою термінологічного апарату конкретної теорії мови – *граматики конструкцій* (й безпосередньо *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*), а написаний звичайним шрифтом – традиційної граматики (у широкому сенсі цієї номінації).

граматики відмінків та фреймової семантики (Fillmore 1975, 1977, 1982, 1984, 1986, 1992, 1993).

З самого початку ГК позиціювала себе як опозиція до панівної у 1960–1980-х роках у північноамериканській лінгвістиці моделі граматичного знання, представленої різними версіями *генеративної граматики*. Прихильники конструкційного напрямку відмовилися від розмежування між лексикою і синтаксисом та між семантикою і прагматикою, стверджуючи, що вичерпний аналіз мови слід почати з опису мовної ідіосинкразії, тобто ‘периферійних’ епіграматичних одиниць мови (Evans & Green, 2006, p. 667). Проте, якщо ранні конструкційні граматисти фокусувалися на ідіосинкратичних ‘периферійних’ (зокрема ідіоматичних) *конструкціях* (“погляд з периферії” (Culicover & Jackendoff, 1999)), то з середини 1990-х ГК розширила свої дослідження, звернувшись до вивчення ‘центральных’ та менш ідіосинкратичних *конструкцій*. Ця експансія матеріалу дослідження виявилася вирішальним кроком у становленні *граматики конструкцій* як універсальної граматичної моделі. За останні три десятиліття ГК перетворилася з новітньої теоретичної моделі на мейнстрим у світовій лінгвістиці (Cappelle, 2024, p. 10), ставши зрілою теорією, що базується на міцному функційно-когнітивному підґрунті, досконало розроблених теоретичних та методологічних засадах (Жуковська, 2014а, 2015а; Zhukovska, 2021d).

Різноаспектні розвідки у царині конструкційної граматики репрезентовані численними дослідженнями провідних лінгвістів (Langacker, 1987; Fillmore et al., 1988; Diessel, 2004, 2023; Goldberg 1995, 2006, 2019; Hilpert, 2014; Hoffmann, 2022; Ungerer & Hartmann, 2023). Головний постулат напрямку – усю мову можна репрезентувати у вигляді проєкцій ‘форма-значення’ (*form-meaning mappings*), або ж *конструкцій*, – активно розвивається іншими напрямками сучасної лінгвістики, зокрема орієнтованими на емпіричні та експериментальні дані студіями: опанування першою та іноземною мовами (Dabrowska, Rowland & Theakston, 2009; Diessel, 2004; Tomasello, 2003; Gilquin, 2015; Römer et al., 2015; Kerz & Wiechmann, 2016; Ellis et al., 2016),

корпусними розвідками (Hilpert, 2015; Stefanowitsch & Gries, 2003b; Zeschel, 2012), діахронічними студіями (Barðdal et al., 2015; Coleman, 2016; Coussé et al., 2018; Fried, 2009; van de Velde, De Smet & Ghesquiére, 2013; Jing-Schmidt & Peng, 2016; Perek, 2016; Hartmann & Pleyer, 2021), психо- та нейролінгвістикою (Bergen & Chang, 2005; Ellis, 2019), формально-комп'ютерною лінгвістикою (Bergen & Chang, 2005; Boas & Sag, 2012; Steels, 2012a) та лінгвістичним вивченням штучного інтелекту (Beuls & Steels, 2013; Steels, 2004; van Eecke, 2017; van Eecke & Beuls, 2017). Водночас зростає інтерес до розширення можливостей ГК для дослідження соціально та контекстуально орієнтованих галузей соціолінгвістики, прагматики та дискурс-аналізу (Fried & Östman, 2005; Bergs & Diewald, 2009; Östman & Trousdale, 2013; Aijmer, 2016; Nikiforidou & Fischer, 2016; Groom, 2019). Останнім часом особливої популярності набуває застосування здобутків *граматики конструкцій* у лінгводидактиці для вивчення та навчання іноземної мови – *педагогічна граматики конструкцій* (*Pedagogical Construction Grammar* (Boas, 2022; Knop & Gilquin, 2016)).

Популярність конструкційно-граматичного напрямку підтверджується зростанням кількості наукових статей, монографій, серій наукових видань та друкованих й онлайн журналів, що висвітлюються результати досліджень *конструкцій* у різних мовах. Міжнародні конференції з граматики конструкцій, зокрема щорічна конференція *International Conference on Construction Grammar* (ICCG) (2001–2023 pp.), здобули широке визнання в лінгвістичній спільноті. Спеціалізовані рецензовані журнали *Constructions* та *Constructions and Frames* стали платформами для публікацій конструкційно-орієнтованих досліджень різних мов.

У вітчизняному мовознавстві переосмислення та подальше випрацювання засадничих ідей граматики конструкцій втілені професором С.А. Жаботинською в її авторській лінгвокогнітивній концепції “*Семантика лінгвальних мереж*” (Жаботинская, 2018), яка використовується в універсальній методиці концептуального аналізу мовних даних (Жаботинская,

2013). Інтерес професора С.І. Потапенка у конструкційній граматиці зосереджений на дослідженні парадигматичних і синтагматичних відношень між *конструкціями* в різних типах англійськомовного дискурсу (Potapenko, 2017; Potapenko & Andriishyna, 2020). На матеріалі української мови професор Г. В. Ситар застосовує граматику-конструкційний підхід до вивчення лінгвальних властивостей українських синтаксичних фразеологізмів (Ситар, 2018). Попри ці ґрунтовні розвідки, *граматика конструкцій* у вітчизняному мовознавстві все ще перебуває на етапі становлення.

На сьогодні граматику-конструкційний напрям постає як гетерогенна галузь лінгвістичної думки, що включає кілька шкіл (Geeraerts & Cuyskens, 2007; Hoffmann, 2013, 2016; Ungerer & Hartmann, 2023), які різняться у певних теоретико-методологічних аспектах, проте об'єднані базовими дослідницькими принципами та аналітичним апаратом (Croft & Cruse, 2004; Fischer & Stefanowitsch, 2006; Croft, 2008; Sag et al., 2012; Goldberg, 2013; Traugott & Trousdale, 2013). З огляду на специфіку дослідницьких принципів й методів, виділяється три основні моделі шкіл граматику-конструкційного напрямку (Groom, 2019; Hoffmann, 2016; Janda, 2015; Liang, 2019; Ungerer & Hartmann, 2023; Zhukovska, 2021d):

I) формалізовані школи: *Школа граматики конструкцій Берклі*, представлена роботами Ч. Філлмора і П. Кейя (Fillmore & Kay, 1993; Fillmore, 2012; Kay, 1995), та *Знаково-базована школа граматики конструкцій*, розроблена у дослідженнях А. Сага, Г. Боаса та Л. Мікаеліс (Sag & Boas, 2012; Michaelis, 2013);

II) узуально-ґрунтовані школи: *Школа когнітивної граматики конструкцій* А. Голдберга (Goldberg, 1995; 2006; 2019), *Школа радикальної граматики конструкцій* У. Крофта (Croft, 2001; 2013) та *Школа узуально-базованої граматики конструкцій* (Х. Діссель, Дж. Байбі, Т. Хофманн) (Biber, 2013, 2023; Diessel, 2015, 2017, 2019, 2023; Hoffmann, 2022);

III) школи комп'ютерного моделювання мови: *Школа гнучкої граматики конструкцій* Л. Стілза (Steels, 2011, 2012a, 2012b) та *Школа*

втіленої граматики конструкцій, запропонована у роботах Б. Бергена та Н. Чанг (Bergen & Chang, 2009, 2013).

Під впливом парадигмального зсуву у бік емпіричного підходу в сучасній гуманітарній парадигмі актуалізується необхідність розширення дослідницьких горизонтів граматико-конструкційних студій через посилення квантитативно-корпусного компонента. *Когнітивно-квантитативна граматика конструкцій*, яка розробляється й апробується в цьому дослідженні, може стати важливим новим вектором у цій галузі. Її основною особливістю є застосування тріангуляційної методології, що є змішаним підходом у наукових дослідженнях, який передбачає використання кількох методів, джерел даних або теорій для вивчення мовних явищ (Völkel & Kretzschmar, 2021). Основна мета тріангуляції – підвищення надійності та доказовості результатів дослідження шляхом комбінування різних дослідницьких перспектив і підходів. Ця методологія дозволяє глибше і різнобічніше вивчити об'єкта дослідження та уникнути упередженості, що може виникнути при використанні одного методу.

Отже, *когнітивно-квантитативна граматика конструкцій* являє собою *тріангуляційну модель* граматико-конструкційних розвідок, в якій поєднуються теоретико-методологічні принципи когнітивно-конструкційних студій з комп'ютеризованими інструментами квантитативно-корпусних досліджень. Основні теоретико-методологічні засади ККГК ґрунтуються на фундаментальних положеннях провідних шкіл граматики конструкцій, які доцільно розглянути детальніше.

1) Формалізовані школи конструкційної граматики.

Історично першим підходом, що заявив про себе як 'граматика конструкцій', є *граматика конструкцій Берклі* (ГКБ) (*Berkeley Construction Grammar*). Теоретичні підвалини цієї школи закладені працями Чарльза Філлмора та його учнів і колег з Каліфорнійського університету в Берклі на початку 1980-х – першій половині 1990-х років. Основні принципи застосування процедурного апарату напряду представлені у серії публікацій

Ч. Філлмора, (Fillmore, 1988, 1999, 2012) та надалі розвинуті у роботах його послідовників (Fillmore et al., 1988; Fillmore & Kay, 1993; Michaelis, 1994; Michaelis & Lambrecht, 1996; Otori, 2005; Fried & Östman, 2004).

Теоретико-методологічні засади напряду викладені у засадничій статті “*The Mechanisms of Construction Grammar*” (Fillmore, 1988), в якій Ч. Філлмор окреслює відмінності нової теоретичної платформи від трансформаційної граматики й граматики фразових структур. Ключова відмінність полягає у зосередженості конструкційних граматистів “на одночасному описі граматичних патернів та семантичних і прагматичних ознак, що їх визначають”, а також на вивченні “нецентральної конструкції мови” (Fillmore, 1988, р. 36) або лінгвістичних маргіналії (Fillmore, 2013, р. 111). У цій праці *конструкції* (зокрема синтаксичні *конструкції*) визнаються особливими структурами мови й визначаються як складні “синтаксичні патерни, що можуть бути складовими один одного, взаємодіяти між собою, накладаючи певні обмеження та успадковуючи властивості один одного” (Fillmore, 1988, р. 54). Головне завдання напряду формулюється як розробка системи опису мови, в якій однаковий підхід застосовується як для репрезентації маркованих *конструкцій* (тобто більш чи менш “ідіоматизованих” структур), так і для регулярних, “ядерних” моделей, без застосування складних трансформацій або використання порожніх елементів (Fillmore, 1988, р. 350).

У подальших роботах Ч. Філлмор разом з колегами та учнями здійснили аналіз низки морфосинтаксичних *конструкцій* англійської мови на засадах запропонованої теорії. Головна увага дослідників зосереджувалася на ідіосинкратичних виразах та ідіомах, наприклад, *let alone* (Fillmore et al., 1988), *what's X doing Y (What's this fly doing in my soup?)* (Fillmore, 1999), наголошуючи на їх центральному місці у знанні мови (Fillmore, 2013, р. 111). Проте регулярні структури також стали об’єктом вивчення, позаяк “ті ж самі аналітичні інструменти можуть бути використані для вивчення як базових структур, так і ‘особливих’ випадків” (Fillmore, 2013, р. 112). Наприклад, у

впливовій статті “*Regularity and idiomaticity in grammatical constructions*” (1988 р.) (Fillmore et al., 1988) Ч. Філмор, П. Кей та К. О’Коннор здійснюють деталізований аналіз *конструкції ‘let alone’* та презентують алгоритм її аналізу на синтаксичному, семантичному і прагматичному рівнях. Автори демонструють, що складники кожного рівня та їх семантика залучена у мовній репрезентації *конструкції* й перебувають у тісному взаємозв’язку і взаємодії. Вони підкреслюють, що значення як всієї *конструкції*, так і кожного з її компонентів визначається лінгвальними параметрами всіх її складників.

Граматики конструкцій Берклі є формалізованою теорією мови, що послуговується для репрезентації синтаксису моделлю, базованій на уніфікації, звідси інша назва школи – *уніфікаційна грамика конструкцій*. Атомарні категорійні типи компонентів *конструкцій* репрезентуються як ознаки, що складаються в уніфіковані *конструкції*. Кожна *конструкція* супроводжується інформацією про її фонетичні, морфологічні, синтаксичні, семантичні, прагматичні та просодичні характеристики, які репрезентуються за допомогою формалізованого запису із застосуванням спеціальної системи нотаційного запису.

Система формального запису лінгвальних властивостей *конструкції* базується на трьох прийомах: 1) гніздові діаграми або рамка-в-рамці діаграми (*boxes-within-boxes diagrams*) для репрезентації структури конститuentів *конструкції*, 2) структури ознак (*feature structures*) для опису та представлення деталізованої лінгвістичної інформації та 3) співіндексація (*co-indexation*) для відображення відносин уніфікації (*unification*). Нотаційний запис репрезентує два рівні специфікації лінгвістичної інформації: холістичний рівень всієї *конструкції* (*construction-level information*) та рівень конститuenta (*constituent-level information*). Розрізняють два плани репрезентації: *зовнішні* (EXTERNAL) характеристики *конструкції* як цілісного утворення (батьківської (*parent*) *конструкції*) та її *внутрішня* (INTERNAL) організація (дочірні (*daughter*) *конструкції*, що входять до її складу). Репрезентація зовнішніх характеристик *конструкції* передбачає специфікацію обмежень, які визначають можливості

конструкції бути складником *конструкцій* вищого рівня та взаємодіяти з ними, а репрезентація внутрішніх характеристик *конструкції* включає специфікацію вимог щодо всіх її конститuentів. Розмежування двох типів інформації про властивості *конструкції* дозволяє формулювати як системні генералізації щодо синтагматичних обмежень *конструкції*, так і надавати вичерпну інформацію про її внутрішню структуру.

На Рис. 1.1 зображено схему формалізованої репрезентації лінгвальних параметрів англійської *Subject-Predicate* конструкції як максимально узагальненого патерну для ліцензування необмеженої кількості конструктивів з однаковими загальними структурними й реляційними параметрами (Fried & Östman, 2004, p. 61):

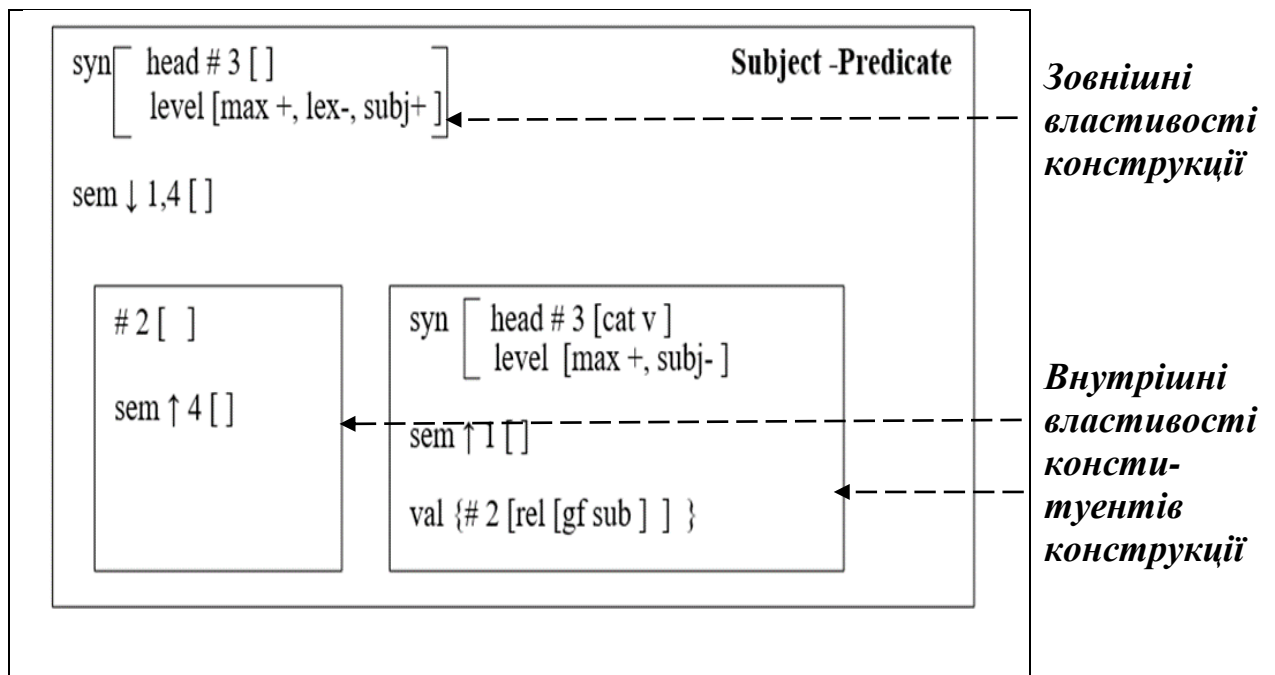

Рис. 1.1 Репрезентація *Subject- Predicate* конструкції у нотаційному записі *граматики конструкцій Берклі*

Згідно з наведеною репрезентацією, у зовнішньому синтаксисі *Subject-Predicate* конструкція виступає як фразовий патерн з дієслівною вершиною, що не може бути далі поширеним, оскільки всі вимоги до суб'єкта виконані ([max +, subj +]). Зовнішня семантика *конструкції* інтегрує семантику дочірніх конститuentів: інгерентне значення й функцію суб'єктної NP та (комполітне)

значення VP фрази, що позначається однією стрілкою (↓) на схемі. Репрезентація внутрішніх властивостей *конструкції* свідчить, що вона складається з двох дочірніх конститuentів: суб'єктного конститuenta та конститuenta з дієслівною вершиною, що вимагає суб'єкта. Відносини між конститuentами *конструкції* репрезентовані співіндексацією (#2) між лівим дочірнім конститuentом та відповідним елементом у специфікації валентності у правому дочірньому конститuentі.

На сьогодні *граматика конструкцій Берклі* в оновленій та модернізованій версії розвивається у дослідженнях М. Фрайда, Я.-О. Остмана, Т. Охорі та ін. (Östman & Fried, 2005; Fried & Östman, 2004; Ohoi, 2005), тоді як основоположники напряму Ч. Філлмор та П. Кей переорієнтували свої наукові інтереси. Ч. Філлмор зосередив увагу на проєкті FrameNet (FrameNet Data | Fndrupal), в якому активно імплементував ідеї фреймової семантики, а П. Кей разом з А. Сагом та Л. Міхаеліс співпрацюють над розробленням іншого формалізованого конструкційно-орієнтованого напряму – *знаково-базованої граматики конструкцій*.

Знаково-базована школа граматики конструкцій (ЗБГК) (Sign-Based Construction Grammar) (Sag et al., 2012) інтегрує ідеї розвинуті за чверть століття досліджень у галузі *граматики лексично заданих фразових структур (Head-Driven Phrase Structure Grammar)* (Gazdar et al., 1985) з традиціями *граматики конструкцій Берклі* (Fillmore et al., 1988; Fillmore & Kay, 1993; Michaelis & Lambrecht, 1996; Michaelis & Ruppenhofer, 2001). Завданням ЗБГК є розробка формалізованої теорії для встановлення універсальних властивостей мови (Sag et al., 2012; Michaelis, 2013). Основне положення напряму полягає в розумінні мови як системи знаків. Підтипами знаків є слово (*word*), лексема (*lexeme*) та фраза (*phrase*), що характеризуються такими параметрами як “фонетична структура, (морфологічна) форма, синтаксична категорія, семантика та контекстуальні фактори, включаючи інформаційну структуру” (Sag & Voas, 2012, p. 71). Знаки моделюються як структури ієрархічно організованих ознак (*feature structure*). Згідно з *принципом знаку*

(*sign principle*), знаки ліцензуються двома способами: лексемою чи конструкцією (Sag & Boas, 2012, p. 105). Таким чином, граматична система мови складається з лексикону – обмеженого набору описів лексем (тобто описи структур ознак типів *лексема* чи *слово*) – та набору *конструкцій*. Моделювання параметрів *конструкції* в інтерпретації ЗБГК проілюструємо на прикладі *Subject-Predicate* *конструкції* (Рис. 1.2) (Sag & Boas, 2012, p. 146) :

$$\text{subjpred} - \text{cxt} \rightarrow \left[\begin{array}{c} \textit{phrase} \\ \text{MTR} [\text{SYN} [\text{VAL} < >]] \\ \text{DTRS} < \text{X}, \text{H} > \\ \text{HD} - \text{DTR H} \left[\text{SYN} \left[\text{CAT} [\text{VF fin}] \right] \right] \end{array} \right]$$

Рис. 1.2 Репрезентація *Subject-Predicate* *конструкції* у нотаційному записі *знаково-базованої граматики конструкцій*

Презентована схема показує, що *Subject-Predicate* *конструкція* являє собою материнський знак фразового типу, що репрезентує просте речення англійської мови. *Конструкція* включає ознаки материнського знаку (MTR) з неспецифікованим значенням VAL(ENCE) та ознаки дочірніх конститuentів (DTRS), значенням VAL яких є валентісні ознаки двох дочірніх знаків X та H. Вершинний дочірній конститuent, виражений фінітним дієсловом, має лише один елемент у специфікації VAL (X). Дочірній конститuent X репрезентує суб'єкт речення.

Таким чином, *граматика конструкцій Берклі* та *знаково-базована граMATика конструкцій* представляють традицію ‘формалізованого підходу’ у конструкційній граматиці з виразним фокусом на граматичному описі, в той час, як *когнітивна граMATика конструкцій* та *радикальна граMATика конструкцій* поділяють ідеї підходу до аналізу мови, що базується на вживанні.

II) Узуально-грунтовані школи граматики конструкцій.

Граматики-конструкційні школи, які орієнтуються на когнітивний підхід до вивчення мови, дотримуються концепції, згідно з якою мова будується з подій реального вживання (*usage*) і є системою динамічних знакових конвенцій (*конструкцій*), організація яких постійно оновлюється (і як наслідок адаптується до) вживанням мови (Langacker, 2000; Lemmens, 2019).

Головна мета узуально-базованого (*usage-based approach*)² підходу – розробка компетентної теорії для аналізу мови як емерджентного феномену, який формується загальними когнітивними механізмами, такими як категоризація, аналогія, автоматизація та увага. Ці механізми залучені не лише у продукування та сприйняття мови, але й у багатьох інших когнітивних процесах, зокрема пам'яті й мисленні (Langacker, 1987, 2000; Hopper, 1987; Kemmer & Barlow, 2000; Bybee, 2006, 2010, 2013; Perek, 2015). Граматика мови розглядається як когнітивна організація досвіду мовців з мовою (Bybee, 2006; Diaz-Campos & Balasch, 2023). Узуально-базований підхід поєднує ідеї функційно-когнітивної лінгвістики та психолінгвістики. Теоретичні та методологічні засади напряду зосереджені у численних працях знакових вчених-лінгвістів у галузях когнітивної лінгвістики, граматики конструкцій, корпусної лінгвістики, опанування іноземною мовою (включаючи лексикографію) та історичної лінгвістики (Bybee, 2010; Croft, 2001; Goldberg, 2006; Langacker, 2000, 2008), психології та когнітивістики (MacDonald & Seidenberg, 2006; Tomasello, 2003, 2004). Засадничі положення узуально-базованої теорії активно застосовуються в конструкційних дослідженнях, тому ці два підходи часто розглядаються як єдина парадигма. Найновіша школа конструкційної граматики, що виникла на стику зазначених підходів,

² У вітчизняній лінгвістичній традиції активно використовуються декілька варіантів перекладу англомовної назви напряду '*usage-based model/approach*', наприклад, 'модель мови, що базується на вживанні', 'узуально-базована лінгвістика', 'узуально-базований підхід', 'підхід, орієнтований на узус' та 'теорія узусу'. У нашому баченні номінації 'узуально-грунтований' та 'узуально-базований' найбільш відповідно передають специфіку означеного лінгвістичного підходу з урахуванням можливості уживання слова *узус* у значенні *використання, вживання* (Словник української мови, 1979, с. 409).

отримала назву *узуально-базована граматики конструкцій* (Diessel, 2015, 2017, 2019; Perek, 2015; Жуковська, 2020с).

У нашому дослідженні школи *граматики конструкцій*, що демонструють виразну *узуально-базовану орієнтованість*, номінуємо *‘узуально-грунтовані школи граматики конструкцій’*. Такими школами є *когнітивна граматики конструкцій, радикальна граматики конструкцій та школа узуально-базованої граматики конструкцій. Гнучка граматики конструкцій та втілена граматики конструкцій* також є *узуально-базованими*, проте вони специфічно орієнтовані на комп’ютерне моделювання мови та мають власні системи формалізованого опису *конструкцій*, тому розглядаються як окрема група *граматико-конструкційних студій*.

Школа когнітивної граматики конструкцій (КГК) (Cognitive Construction Grammar) інтегрує ключові ідеї когнітивної граматики Р. Ленекера (Langacker, 2008), граматики конструкцій Ч. Філлмора (Fillmore & Kay, 1993) і теорії концептуальної метафори Дж. Лакоффа і М. Джонсона (Lakoff & Johnson, 1981). Основна мета ГК полягає у встановленні загальних когнітивних принципів формування й функціонування мово-специфічних *конструкцій* (Boas, 2013). Віхова монографія А. Голдберг “*Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*” (1995 р.) визнана найавторитетнішою роботою напряму, в якій дослідниця закріпила поняття *‘конструкція’* як теоретичного концепту нової лінгвістичної теорії та вперше застосувала принципи конструкційної граматики до регулярних *конструкцій*. А. Голдберг визначає *конструкцію* як “мовний вираз, у якому є аспект плану вираження або аспект плану змісту, що не виводиться зі значення або форми складових частин” (Goldberg, 1995, р. 19). Форма *конструкції* мотивується її значенням, яке трактується не як мовне значення, а як когнітивна база, уявлення мовця про ситуацію.

Увага А. Голдберг зосереджується на актантній структурі групи *конструкцій* рівня простого речення в англійській мові (*конструкції аргументних структур*). Означені *конструкції* трактуються як базові одиниці

граматичного ладу мови, що утворюють визначені співвідношення форми й значення. Форма *конструкцій* репрезентована їхньою синтаксичною структурою, а значення – семантичною структурою, що постає як прототип всіх семантичних репрезентацій. Дослідниця розглядає п'ять базових структурних схем (пропозицій) простого речення, котрі інстанціюють визначені семантичні сценарії подій, та асоціюються із фіксованим набором аргументних місць і тематичних ролей, обумовлених конкретною *конструкцією* (Goldberg, 1995, р. 3-4) (див. Табл. 1.1). Приклади *конструкцій аргументних структур* у концепції А. Голдберг наведені у Таблиці 1.1:

Таблиця 1.1

Конструкції аргументних структур А. Голдберг (1995)

1. Ditransitive	X CAUSES Y to RECEIVE Z	Subj V Obj Obj ₂ <i>Pat faxed Bill the letter.</i>
2. Caused Motion	X CAUSES Y to MOVE Z	Subj V Obj Obl <i>Pat sneezed the napkin off the table.</i>
3. Resultative	X CAUSES Y to BECOME Z	Subj V Obj Xcomp <i>She kissed him unconscious.</i>
4. Intransitive Motion	X MOVES Y	Subj V Obl <i>The fly buzzed into the room.</i>
5. Conative	X DIRECTS ACTION at Y	Subj V Obl _{at} <i>Sam kicked at Bill.</i>

Головна відмінність КГК від традиційних граматичних теорій полягає у визнанні рівноправності всіх конститuentів *конструкції* та їхній залежності від центрального значення *конструкції*. На відміну від предикатно-аргументного підходу, де головне місце у структурі речення займає дієслово-предикат, КГК стверджує, що семантична структура *конструкції* визначає її аргументи, і всі конститuentи мають рівноправний статус (Goldberg, 1995; 2006; 2019). Аргументи *конструкції*, що позначають учасників ситуації, набувають статусу її конститuentів, а не актантів дієслова, оскільки їхня залежність від семантичних і валентнісних властивостей нефінітного

предиката послаблюється семантикою відповідної *конструкції*. Таким чином, *конструкція* наділяється власною семантичною структурою, яка “не залежить від лексичних одиниць, вжитих у ній” (Goldberg, 1995, p. 1). Рівнозначність статусів дієслова й аргументів у *конструкції* позбавляє дієслово його центральної ролі, а *конструкція* визначається не як дієслово центрична, а радше як дієслово орієнтована структура.

Процеси взаємодії між дієсловами й *конструкціями* рівня клаузи пояснюються А. Голдберг у термінах фреймової семантики. Залежно від семантики дієслово співвідноситься із певною роллю учасника події (*participant roles*), тоді як *конструкція* визначає аргументні ролі (*argument roles*), що корелюють з певним типом події. Наприклад, дієслово *buy* може асоціюватися з ролями BUYER, SELLER та GOODS, а дієслово *sing* – з ролями SINGER та SONG. Аргументні ролі *конструкцій* рівня клаузи мають більш загальний характер та відомі у спеціалізованій літературі як семантичні (тематичні) ролі (AGENT, PATIENT, THEME, EXPERINCER тощо) (Evans & Green, 2006, p. 674).

Підхід А. Голдберг ґрунтується на семантичному розмежуванні клаузи на предикат та аргументи. Варто зазначити, що трактування предиката у КГК відрізняється від його розуміння у традиційній граматиці, згідно з яким предикатом речення визнається все, за винятком суб'єкта (тобто дієслово та будь-який його додаток або модифікатор) (Evans & Green, 2006, p. 674). Натомість КГК під предикатом розуміє одиницю рівня слова, що виступає семантичною вершиною речення та виражає дію, подію, властивість або відношення. Типово предикатом речення (клаузи) є лексичне або повнозначне дієслово, що пояснює надання центрального статусу дієслову більшістю граматичних досліджень. Проте предикатом може бути й предикативний прикметник, предикативний іменник чи прийменник (Evans & Green, 2006, p. 675). Ці положення оптимально підходять для аналізу абсолютних конструкцій, що є об'єктом нашого дослідження. Відсутність в аналізованих структурах фінітних предикатів як організаційних центрів і формування їх

навколо нефінітних форм (*Participle I, Participle II, Infinitive*) та іменних (*NP*), прикметникових (*AP*), прислівникових (*AdvP*) і прийменникових (*PP*) фраз обмежує їх опис в термінах традиційного лексико-граматичного підходу, але відкриває можливості для застосування процедурного апарату граматики конструкцій.

Сьогодні КГК є найбільшою та найпопулярнішою зі шкіл конструкційної граматики, що підтверджується великою кількістю досліджень, виконаних на її засадах. Хоча школа здобула популярність завдяки аналізу *конструкцій* аргументних структур (Boas, 2003; Goldberg, 1995; Perek, 2015), її прихильники також дослідили широкий спектр інших мовних феноменів (Bergs, 2010; Booij, 2010; Cappelle & Depraetere, 2016; Goldberg, 2005; Hoffmann, 2011; Traugott, 2022) як у синхронії, так і в діяхронії (Coussé et al., 2018; Sommerer & Smirnova, 2020; Traugott & Trousdale, 2013).

Школа радикальної граматики конструкцій (РГК) (*Radical Construction Grammar*), розроблена лінгвістом У. Крофтом (Croft, 2001, 2013), є результатом його типологічних досліджень синтаксису. Концепція У. Крофта має багато спільного з когнітивною граматикою Р. Ленекера, особливо в аспекті невизнання розмежування між синтаксичним і семантичним рівнями граматики структур. Суголосно іншим когнітивно зорієнтованим дослідникам, У. Крофт вважає, що лексико-граматичний континуум і ментальна граматики закріплені у свідомості мовців у вигляді структурованого інвентарю *конструкцій*. За *конструкцією* закріплюється статус базової одиниці мови простої або складної структури із центральним або більш диференційованим значенням. *Конструкціями* визнаються усі значеннєві одиниці мови – від морфеми до речення (Croft, 2013, 211-215).

РГК заперечує композиційність *конструкції*: не *конструкції* формуються з елементів нижчих рівнів ієрархії (н.д., слів), натомість слова можуть виділятися у результаті послідовних процедур обробки із цілісної *конструкції*. Знання інвентарю *конструкцій* постає із реального вживання мови та відображає процеси укорінення (*entrenchment*) мовних структур у

ментальній граматиці мовців (Croft, 2013).

Головна відмінність (радикальність) моделі граматики конструкцій У. Крофта полягає у тому, що в його концепції усі граматичні категорії орієнтовані на конкретну мову і властиві їй *конструкції*. На думку лінгвіста, не існує універсальних принципів, синтаксичних категорій, ролей і відносин, вони є унікальними не лише для різних систем мови, але й для конкретних *конструкцій*. Відповідно, не існує універсальних формальних категорій; такі категорії є специфічними як для певної мови, так і для конкретної *конструкції*. Іншими словами, *конструкції* є мовно-специфічними, а мовні категорії визначаються виключно у контексті *конструкцій*, в яких вони реалізуються. Наприклад, категорія *'intransitive verb'* є категорією англійської мови, а не універсальної граматики. Класи слів, такі як 'іменник' і 'дієслово', розуміються в контексті *конструкцій*, що виражають пропозиціональні моделі (наприклад, *конструкції* предикації, атрибутивні *конструкції* та ін.). Універсальними у концепції У. Крофта постають параметри, що регулюють співвідношення форми й значення у граматичних *конструкціях* (Croft, 2013, p. 218).

У своїх роботах У. Крофт застосовує РГК для вивчення різноманітних граматичних явищ, таких як класи слів, аргументні структури, синтаксичні ролі та граматичні категорії (спосіб, вид і час) (Croft, 2001, 2013, 2020). Дослідження його послідовників розширили застосування РГК на питання засвоєння граматики (Deuchar & Vihman, 2005; Fischer & Alm, 2013) та фонетики (Vihman & Croft, 2007).

Школа узуально-базованої граматики конструкцій (УБГК) (Usage-based construction grammar) являє собою інтеграцію ідей граматики конструкцій в її традиційній концепції (Ч. Філлмор, П. Кей) та когнітивній інтерпретації (А. Голдберг, У. Крофт) з ключовими засадами узуально-базованої теорії мови (Р. Ленекер, М. Барлоу, С. Кеммер, М. Томаселло), дослідженнями представників квантитативно-корпусної лінгвістики (Дж. Байбі, Т. Хоффманн) та квантитативно-семантичного синтаксису (А. Штефанович,

Шт. Грайс). Дослідження в рамках УБГК органічно поєднують теоретико-методологічні настанови вищезгаданих напрямів, але визначальними для них є принципи узуально-базованого підходу (Welke, 2020, p. 4; Hoffmann et al., 2019; Жуковська, 2020с).

Узуально-базована граматики конструкцій розглядає мову як “складану адаптивну систему, що виникла з метою комунікації та обробки інформації” (Diessel, 2017, p.1). Мова складається із гнучких (*fluid*) структур та рухомих обмежень, які формуються загальними когнітивними механізмами комунікації, пам’яті та обробки інформації (Diessel, 2023, p. 9). Знання мови, включаючи ядерні граматичні концепти, походить (*emerge*) із домен-загальних (*domain-general*) когнітивних механізмів, залучених не лише у продукування та сприйняття мови, але і в інших когнітивних процесах, таких як зорове сприйняття, пам’ять та мислення (Bybee, 2010, p. 1; Diessel, 2023, p. 10).

На відміну від генеративної граматики, яка за висловом Р. Ленекера завжди оперувала архетипним розумінням мови як системи загальних правил (Langacker, 1987, p 46), *узуально-базована модель граматики конструкцій* надає особливої ваги реальному вживанню мови та знанням мовця про це вживання. УБГК розглядає мовну компетенцію як опанування всіма одиницями та структурами мови, що являє собою структурований інвентар *конструкцій*: від високо канонічних (ядерних) до високо ідіосинкратичних (периферійних) (Tomasello, 2003, p. 6).

Представники УБГК вважають, що рекурентність (частота вживання) мовних одиниць та їх послідовностей є важливою властивістю мови (Bybee, 2000; 2001; 2006; 2023) та визнають вирішальний вплив вхідних даних (*input*) на формування ментальної граматики мовців. Частота вживання призводить до конвенціоналізації категорій та асоціацій, а також до автоматизації цих послідовностей. Останні дослідження у царині УБГК свідчать, що всі рівні мови – від фонетичного (Bybee 2000; 2001; Pierrehumbert, 2001) до морфологічного (Bybee, 1985, 1995; Hay & Baayen, 2005) та синтаксичного (Casenhiser & Goldberg, 2005; Stefanowitsch & Gries, 2005; Hoffmann, 2011) –

знаходяться під сильним впливом (ефектом) частоти вживання вхідних даних. Кожного разу, коли мовець натрапляє певне слово, у його мозку активуються нейронні вузли, сила зв'язків між якими залежить від частоти вживання цього слова, тобто частоти токена (*token*). Частота мовної одиниці підсилює її репрезентацію у пам'яті носія мови, сприяє активізації та обробці слів, категорій та конструкцій, що своєю чергою має тривалий вплив на розвиток та організацію мовної системи (Hopper, 2001; Diessel, 2007, 2023; Diessel & Hilpert, 2016). Чим частіше вживається певне слово, тим сильнішими стають асоціації у нейронних вузлах, що призводить до збереження цієї одиниці у довготривалій пам'яті (Hoffmann, 2011, p. 5) і її когнітивного вкорінення (*cognitively entrenched*) (Croft & Cruse, 2004, p. 292–293). Когнітивне вкорінення означає ступінь автономності *конструкції* певного рівня абстракції у когнітивній системі мовців (Blumenthal-Dramé, 2012, p. 4). Частота вживання впливає не лише на вкорінення слів, але й абстрагованих граматичних моделей (*конструкцій*). Наприклад, речення *John gave Bill a book, Peter sent Mary a letter, She forwarded him a mail* мають спільне значення 'A CAUSES B to RECEIVE C by V-ing' та впливають на вкорінення абстрагованої граматичної моделі Subject_A V Object_B Object_C – *двоперехідної конструкції* (Hoffmann, 2011, p. 5).

Отже, узуально-грунтовані моделі граматики конструкцій зосереджують увагу на когнітивному та типологічному вимірах мови як динамічної й адаптивної системи емерджентних *конструкцій*, мовний статус яких визначається їх рекурентністю у мовленні.

III) Конструкційні школи комп'ютерного моделювання мови.

На сьогодні дослідницькі настанови, принципи й процедури аналізу граматики конструкцій впроваджуються не лише у мовознавчих дослідженнях, зокрема для випрацювання різноманітних класифікацій *конструкцій*, лінгвокогнітивного аналізу їхніх морфосинтаксичних, семантико-функційних, прагматико-дискурсивних властивостей, обґрунтування їхньої типологічної варіативності на міжмовному емпіричному

матеріалі й т.ін. Ідеї конструкційної граматики також активно застосовуються при розробці комп'ютерних моделей, включаючи самонавчальні робототехнічні системи. Ці прикладні завдання зміщують дослідницький фокус на похідні від класичної граматики конструкцій проблеми.

Школа гнучкої граматики конструкцій (ГГК) (*Fluid Construction Grammar*) розробляється групою дослідників під керівництвом Л. Стілса в лабораторії штучного інтелекту Брюссельського університету та в Комп'ютерній лабораторії фірми Соні у Парижі для вивчення механізмів еволюції мови із застосуванням комп'ютерних моделей. ГГК є варіантом граматики, схожої з об'єктноорієнтованими мовами програмування. Вона становить собою комп'ютерно втілений формалізм для конструкційних граматик, який пропонує уніфікований механізм для парсингу та продукування мови (Chang, De Buele & Micelli, 2012, p. 259; Steels, 2011, 2012a, 2013). Головна мета ГГК – створити конструкційно-базовану архітектуру для продукування та опанування мовою, “не претендуючи на біологічний реалізм чи когнітивну релевантність” (Steels, 2017, p. 181), натомість зосереджуючись на максимальному описовому охопленні своїх моделей.

Гнучка граматика конструкцій інтегрує низку понять сучасної комп'ютерної лінгвістики, таких як структура ознак та обробка мови на основі принципу уніфікації (Beuls et al., 2021; van Trijp 2020). Цей напрямок визнає базове визначення *конструкції*, але наголошує на зв'язку значення *конструкції* з тілесним та сенсомоторним досвідом. Центральним для ГГК є когнітивно орієнтоване положення, що значення усіх мовних знаків включає ментальне моделювання та їхню залежність від базових образних схем.

Нині ГГК являє собою найбільш розвинену і досконалу комп'ютерну імплементацію ГК. Доступ до формалізму школи полегшився завдяки появі редактора FCG Editor (van Trijp et al., 2022), програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом, за допомогою якого дослідники можуть налаштовувати власні граматики для синтаксичного розбору речень та їхнього продукування.

В останніх дослідженнях з ГГК здійснено аналіз різних *конструкцій* в англійській (van Trijp, 2014, 2017), нідерландській (van Eecke, 2017) й іспанській (Beuls, 2017) мовах. Підхід також був використаний для моделювання еволюції мови (Steels, 2012b; Steels & Szathmáry, 2016). Паралельно дослідники ГГК розробили кілька комп'ютерних застосунків, серед яких модель для візуалізації відповідей на запитання про зображення (Nevens et al., 2019), моделі вивчення та еволюції мови за допомогою автономних роботів, які грають у мовні ігри (Steels & Hild, 2012), та платформа для аналізу соціальних мереж (Willaert et al., 2020).

Школа втіленої граматики конструкцій (ВГК) (*Embodied Construction Grammar*) розвинулася з проєкту 'Нейронна теорія мови' (Feldman, 2006) в університеті Берклі. Метою цього напряму є змоделювати обробку мови мовцями у взаємозв'язку з нейронними механізмами. Ключовими сферами наукових інтересів є дослідження використання мови в реальних фізичних та соціальних контекстах із застосуванням комп'ютерного інструментарію. У провідних дослідженнях школи (Bergen & Chang, 2009, 2013, p. 2) представленні результати комп'ютерного моделювання когнітивних та нейронних механізмів, що лежать в основі мовної поведінки людини. Одним із головних положень є розуміння того, що моделювання ментальних процесів відіграє вирішальну роль в обробці мови.

Загалом, ВГК позиціюється як формальна когнітивна лінгвістика. Завдання напряму полягає у виявленні механізмів породження, опрацювання і збереження у свідомості людини базових граматичних *конструкцій* природної мови. ВГК послуговується традиційним для ГГК визначенням *конструкції* як одиниці мови, що володіє певною формою, якій приписується певне значення ("*form-meaning*" *pairing*), а для експлікації функційних, семантичних і прагматичних аспектів *конструкцій* застосовує когнітивні схеми, організовані у семантичні примітиви. ВГК використовує інтегративний підхід, що включає процедурні абстракції, які містять композиції концептуальних одиниць (семантичних примітивів), що включають базові характеристики типових

ситуацій і їх партиципantів в позамовній реальності, які корелюють з певними *конструкціями* мови (Feldman et al., 2012). Формалізм ВГК, призначений для опису механізмів аналізу *конструкцій* у мозку носія мови, приділяє значну увагу експлікації семантичних примітивів, які лежать в основі *конструкцій*. Аналітичний інструмент семантичної специфікації (*semspec*) відіграє вагомую роль у методології напряду, позаяк уможливорює встановлення й систематизацію принципів генерування мовцем мовних висловів на базі *конструкцій* у процесі комунікації. Елемент “втілена” у назві напряду вказує на те, що семантичний диференціал *конструкцій* записується за допомогою глибинних семантичних схем, метамова яких в абстрактній формі імітує патерни нейронної активності головного мозку людини під впливом стимулів, якими виступають типові ситуації зовнішнього світу. ВГК розробила власну дослідницьку платформу – ECG Workbench (Erpe et al., 2016), яка, проте, має дещо більш обмежений функціонал порівняно з FCG Editor (van Trijp et al., 2022, p. 6-7).

У рамках *втіленої граматики конструкцій* здійснено аналіз низки *конструкцій* в різних мовах (Dodge & Petruck, 2014; Schneider, 2010). Проте нещодавні дослідження дещо відійшли від лінгвістичного аналізу і натомість зосередилися на технологічних розробках для розуміння природної мови, включаючи вербальне керування роботами (Erpe et al., 2016) та системи для надання медичних порад (Feldman, 2020).

Отже, дослідницький фокус *гнучкої граматики конструкцій* та *втіленої граматики конструкцій* першочергово зосереджується на конструюванні комп'ютерних моделей опрацювання мови та розв'язанні практичних викликів, що постають під час створення технологічних конструкційно-базованих застосунків.

Когнітивно-квантитативна граMATика конструкцій (ККГК) репрезентує нову тріангуляційну модель граMATико-конструкційних студій. ККГК інтегрує ключові теоретико-методологічні положення когнітивно-семіотичних граMATичних студій у рамках граMATико-конструкційного

напрямку, включаючи формалізовані (модернізована версія *граматики конструкцій Берклі* (Östman & Fried, 2005; Fried & Östman, 2004; Otori, 2005) та узуально-грунтовані моделі (*когнітивна граматики конструкцій* (Boas, 2008; Bergs, 2008; Bergs & Diewald, 2008; Croft, 2001; Goldberg, 2012, 2013; Goldberg & Casenhiser, 2005, 2006b; Haspelmath, 2008; Hoffmann, 2016, 2017, 2020) й *узуально-базована граматики конструкцій* (Bybee, 2006, 2013; Croft & Cruse, 2004; Diessel, 2019; Hilpert 2014; Hoffmann, 2011; Hudson, 2007a; Kemmer & Barlow, 2000; Traugott & Trousdale, 2013; Ungerer & Hartmann, 2023)); фреймової семантики (Baker et al., 2000; Boas, 2021; Fillmore, 1982, 1984; Fillmore et al., 2012; Willich, 2022a, 2022b), а також дослідницькі принципи дата-базованої корпусної лінгвістики (Демська-Кульчицька, 2005; Широков та ін., 2018; Baker, 2010; Biber, 2010; McEnery & Hardie, 2012; Shvedova, 2020) та аналітико-статистичні технології комп'ютерно-квантитативної лінгвістики (Brezina, 2018; Desagulier, 2014, 2017; Stefanowitsch, 2013; Gries, 2015a; Stefanowitsch & Gries, 2005).

Когнітивно-квантитативна граматики конструкцій визнає, що знання мови у ментальній граматиці мовця зберігається у вигляді *конструкцій* – конвенційних конфігурацій структурних елементів, що асоціюються з певною (семантичною / комунікативною) функцією. *Конструкціями* визнаються усі значеннєві одиниці мови – від морфеми та слова до фразеологізмів, сполучень та речень. Мова як складна адаптивна система соціально-когнітивної природи постає мережею динамічних емерджентних *конструкцій*.

Між лексиконом та синтаксисом не має жорсткої межі; вони утворюють градієнтний *континуум лексикон-синтаксис*. *Конструкції* існують у мові не ізольовано, а утворюють структурований репозитарій (*construct-i-con*) конструкційних мереж (Croft & Cruse, 2004, p. 262; Goldberg, 2003; Hilpert, 2014; Hoffmann, 2016, 2017), організація яких постійно оновлюється (і як наслідок адаптується формується під час рекурентної взаємодії із висловленнями (*конструктами*), де частота вживання відіграє ключову роль у

конвенціоналізації (когнітивному укоріненні) *конструкцій*.

Лінгвістична компетенція мовця полягає в засвоєнні повного інвентарю *конструкцій* певної мови. Рушійною силою вивчення мови є соціальна взаємодія, підсилена загальними механізмами навчання, такими як здатність сприймати значеннєві одиниці, встановлювати закономірності й відповідності у перцептивних даних та робити продуктивні генералізації з цих спостережень (Groom, 2019, р. 337). *Конструкції* вирізняються діахронічною та синхронічною внутрішньо- та міжконструкційною варіативністю, що може бути пояснена різними способами, включаючи загальні когнітивні процеси.

Однією із провідних рис *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* є акцент на квантитативному компоненті мови. Визнання квантитативних відношень як суттєвого фактора для операціоналізації мовного статусу *конструкцій* дозволяє адекватно описати мовну поведінку *конструкцій* на основі значного за обсягом емпіричного матеріалу, отриманого з колекцій природномовних текстів (корпусів) та верифікованого за допомогою складного комп'ютерного лінгвоквантитативного інструментарію. *Конструкції* як репрезентативні сутності знакової природи співвідносяться з деталізованою інформацією про їхні лінгвальні ознаки форми і значення / функція, які можуть бути змодельовані шляхом формалізованого запису у нотаційній системі.

Отже, *когнітивно-квантитативна граматика конструкцій*, як один із напрямів конструкційної граматики, пропонує триангуляційний підхід до аналізу *конструкцій* мови, та інтегрує ключові положення когнітивно-семіотичних, граматико-конструкційних та квантитативно-корпусних студій для аналізу загальних й ідіосинкратичних властивостей різних типів *конструкцій*. Ґрунтуючись на основоположних теоретико-методологічних принципах конструкційної граматики, *когнітивно-квантитативна граматика конструкцій* також послуговується базовим аналітичним апаратом напряму.

1.2.2 Аналітичний апарат когнітивно-квантитативної граматики конструкцій: *конструкція – конструкт – конструктикон*

Термін ‘конструкція’ широко використовується представниками різних мовознавчих шкіл і напрямів. Однак останнім часом він набув такої популярності, що його значення стало доволі розмитим і неконкретним. Судячи з кількості та різноманітності лінгвістичних контекстів, у яких його використовують (Жуковська, 2020а), вказує на те, що “практично *будь-яка* одиниця мови може бути номінована ‘конструкцією’” (Östman & Fried, 2004, p. 1) (*виділення в оригіналі – В.Ж.*). На нашу думку, така ситуація пояснюється одночасним функціонуванням у сьогоденній лінгвістиці традиційного та нового розуміння терміна ‘конструкція’.

У традиційному визначенні ‘конструкція’ – це “складне поєднання чи граматична структура” (Leclercq, 2024, p. 6), “синтаксична одиниця, утворена лінійною послідовністю простіших одиниць (синтаксичних слів (словоформ), словосполучень), зв’язок між якими граматично оформлений” (Загнітко, 2012а, с. 88), “усі мовні одиниці більші за слово, тобто клаузи / речення і фрази, як-от інфінітивні, дієприкметникові й герундіальні конструкції” (Schönefeld, 2006, p. 3). Нові інтерпретації, запропоновані когнітивно-семіотичними студіями, визначають ‘конструкцію’ як конвенційну єдність узагальнених форми і значення / функції, що зберігається у ментальній граматиці мовців (Croft, 2008; Goldberg, 1995, 2006; Hoffmann, 2016, 2022; Потапенко, 2017; Жаботинская, 2018).

З огляду на варіативність трактування нагальною постає потреба систематизованого огляду підходів до дефініювання терміну ‘конструкція’, що склалися поза та в межах граматики-конструкційного напрямку. Важливо схарактеризувати розуміння *конструкції* як спеціального терміна аналітичного апарату *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*, а також розкрити сутність суміжних термінів ‘*конструкт*’, ‘*конструктикон*’ та ‘*мережа конструкцій*’.

Термін ‘конструкція’ має довгу мовознавчу історію (Жуковська, 2020а).

Римський оратор Цицерон у 1 ст. до н.е. використовував номінацію *constructio* для позначення групи слів (Goldberg, 2006, р. 2). Римський граматист Присціан Цезарійський у 500 році н.е. застосував номінацію *constructio* як граматичний термін, виокремивши чотири типи конструкцій: транзитивні (*transitio*), нетранзитивні (*intransitio*), рефлексивні (*reciprocation*) та ретранзитивні (*retransition*). Середньовічні граматисти трактували конструкцію як '*congrua dictionum ordinatio*', тобто як "впорядковану послідовність двох слів, що граматично узгоджуються та виражають завершену думку" (Vineis & Maierù, 2014, р. 284-285). Модисти додали поняття залежності, згідно з яким конструкція повинна включати два елементи (*terminans* та *dependens*), один з яких керує або вимагає іншого елемента або елементів для граматичної правильності (Vineis & Maierù, 2014, р. 297). Подальші трактування терміна здебільшого залишалися в межах модистських уявлень.

У мовознавстві 20-21 століть визначення терміна підпорядковується теоретико-методологічним засадам конкретних напрямів лінгвістичних досліджень. У дескриптивній граматиці конструкції позначають синтаксичні моделі, такі як клаузи, речення, фрази тощо. Синтаксичні конструкції визначаються як "будь-які граматично упорядковані низки слів" (Загнітко, 2012а, с. 89), "клаузи чи типи речень, що пояснюються певними граматичними правилами" (Diessel, 2023, р. 3), або "об'єднання слів, що є складником більшої фрази чи речення або репрезентує завершену клаузу, чи речення" (Schönefeld, 2006, р. 4). Класифікації конструкцій варіюються залежно від критеріїв, покладених в їх основу (Жуковська, 2020а, с. 35), таких як тип дієслова, функція клаузи, інформаційна структура тощо (Quirk et al., 1985, р. 49-56, 1047-1077, 1077-1118, 1377-1414).

В американському структуралізмі термін 'конструкція' пов'язується зі структурою складників. Зокрема зазначається, що "коли дві форми або, рідше, кілька форм вимовляються разом як складники певної комплексної форми, то граматичні ознаки, які їх об'єднують, утворюють конструкцію" (Bloomfield, 1984, р. 169). Конструкція визначається як будь-яка рекурентна група

складників, де складник може бути будь-якою лінгвістичною одиницею, що входить до складу іншої більшої конструкції (Schönefeld, 2006, p. 7).

Деякі дослідження використовують термін ‘конструкція’ для позначення граматичних моделей з певними морфосинтаксичними або семантичними відхиленнями (Goldberg & Casenhiser, 2006a, p. 344). Такі конструкції не вписуються в універсальні класифікації та не підпорядковуються загальним граматичним правилам. Прикладами таких конструкцій є *time-away* конструкція (*Sam slept the whole trip away*), *Incredulity* конструкція (*Him, a trapeze artist?!*), *Covariational Conditional* конструкція (*The more chips you eat, the more you want*), *NPN* конструкція (*day after day*) та інші (Goldberg & Casenhiser, 2006a, p. 345). Представники генеративного напрямку відносять такі побудови до ідіоматизованих структур, що належать до мовної периферії й виключаються з лінгвістичного аналізу (Evans & Green, 2006, p. 667).

Лінгвістичний “ренесанс” (Hoffmann, 2017, p. 311) вивчення конструкцій припадає на початок 80-х років 20 століття у дослідженнях представників граматики конструкцій. Ч. Філмор та його однодумці стверджують, що ігнорування конструкцій як побудов з ідіосинкратичним функціонуванням та значенням позбавляє лінгвістичну теорію важливих даних. Якщо конструкції розуміти лише як продукти максимально загальних правил, то не залишається місця для аналізу непередбачуваної семантики та прагматики, яка притаманна ідіоматичним конструкціям, таким як *the X-er the Y-er* чи *let alone* (Fillmore et al., 1988, p. 507).

Аналіз усіх можливостей граматики необхідно почати зі спроби надати адекватний опис периферійних чи епіграматичних одиниць мови, використовуючи принципи, випрацьовані для аналізу нерегулярних одиниць, для пояснення регулярних (ядерних) одиниць. Конструкційні граматисти виводять на авансцену оновлене розуміння ‘конструкції’ як базової одиниці аналізу, включаючи у такий спосіб до лінгвістичного аналізу одиниці, значення яких не може просто бути виведеним із їх структурних складників та

лексичного наповнення. Такі утворення не є додатком до лексикону, а виступають повністю продуктивними граматичними моделями (Fillmore et al., 1988, p. 504).

Ранні роботи граматико-конструкційного напрямку трактують *конструкцію* як семіотичну одиницю, що поєднує мовну форму із конвенційним значенням (Fillmore, 1985, p. 83-84). Це трактування суголосне класичному структуралістському визначенню знаку Ф. де Сосюра, який описував знак як “двосторонню психологічну сутність”, що об’єднує форму (*‘signifier’* чи *‘signifiant’*) з певним значенням (*‘signified’* чи *‘signifié’*) (Zhabotynska, 2013). Якщо у структуралістів це поняття стосувалося переважно слова, то у конструкційній теорії воно поширюється на *конструкції*, які, подібно до слів, характеризуються двоплановістю: планом вираження (форма) та планом змісту (значення / функція). Обидва ці плани є конвенційно поєднаними, а зв’язок між ними може бути як довільним, так і частково мотивованим системою мови, при цьому функція *конструкції* часто залежить від її позиції в системній мережі (Wasserscheidt, 2019, p. 14). Таким чином, і слова, і *конструкції* розглядаються як символи, в яких конкретна форма поєднана з певним значенням.

З розвитком конструкційної граматики розуміння терміна “*конструкція*” також еволюціонувало. Ранні представники граматики конструкцій зосереджувалися на ідіосинкратичних ‘периферійних’ (зокрема ідіоматичних) *конструкціях*, але з середини 1990-х дослідники почали звертати більше уваги на ‘ядерні’ та менш ідіосинкратичні *конструкції* (Жуковська, 2020а, с. 35).

А. Голдберг у своїй класичній дефініції визначає *конструкцію* як “поєднання ‘форма – значення’ $\langle \Phi_i, Z_i \rangle$, для якого існує певний аспект Φ_i або Z_i , що не може бути виведений зі складових частин K або з інших наявних у мові конструкцій” (Goldberg, 1995, p. 4). Це визначення підкреслює дві ключові ознаки *конструкцій*. По перше, *конструкції* розглядаються як одиниці, що інгерентно несуть значення, на відміну від генеративістського підходу, який

бачить їх лише як синтаксичні правила, позбавлені значення. По друге, А. Голдберг використовує критерій непередбачуваності (*non-predictability*) для виокремлення *конструкцій*: будь-який патерн, що має ‘унікальні’ властивості, які виходять за межі властивостей його складників, а також складників інших, частково подібних *конструкцій*, визнається як самостійна *конструкція* (Goldberg, 1995, p. 6).

У монографії 2006 року ‘*Constructions at Work*’ (2006) дослідниця уточнює своє попереднє визначення *конструкції*, враховуючи узуально-грунтовану орієнтацію когнітивної граматики конструкцій, де частота вживання мовної одиниці є визначальним фактором її когнітивного укорінення (автоматизації) у ментальній граматиці мовця. Згідно з новою дефініцією, *конструкцією* може бути визнана така одиниця мови, в якій певний аспект її форми чи значення не може бути передбаченим з її складників чи з інших наявних у мові *конструкцій*; або ж якщо вона є повністю композиційною, але фіксується з достатньою частотою (Goldberg, 2006).

У праці ‘*Explain Me This*’ (2019) (Goldberg, 2019) А. Голдберг акцентує на ролі загальних когнітивних механізмів, таких як пам’ять, здатність до навчання та категоризація, у процесах продукування та опанування мови. Дослідниця визначає *конструкції* як емерджентні кластери неповністю специфікованих відбитків пам’яті, які “узгоджуються в нашому багатогіпер!) мірному концептуальному просторі на основі спільних формальних, функційних та контекстуальних вимірів” (Goldberg, 2019, p. 7). А. Голдберг зазначає, що окремі випадки вживання одиниць, з якими мовці часто стикаються під час продукування і сприйняття мови, а також які демонструють подібності у формі, значенні й функціонуванні, узагальнюються мовцями в певні моделі-*конструкції*, які потім зберігаються у ментальній граматиці у вигляді абстрагованих схем або патернів, на основі яких мовці продукують нові висловлення.

У. Крофт визначає *конструкції* як базові одиниці мовної репрезентації (Croft, 2001, p. 4). Він стверджує, що *конструкція* є “автоматизованою

(вкоріненою) єдністю (*'unit'*), що конвенційно вживається у мовній спільноті й передбачає єдність форми і значення” (Croft, 2005, p. 274). Лінгвіст підкреслює, що *конструкції* подібні до слів у їх символній (*'symbolic'*) природі, оскільки обидві одиниці поєднують *форму* (синтаксичну, фонетичну) та *значення / функцію* (семантичну, контекстуальну або дискурсивну інформацію). Проте, на відміну від слів, *конструкції* можуть бути схемними та складними (Croft, 2001, p. 16). Інвентар *конструкцій* за У. Крофтом включає одиниці від простих слів до повністю схемних та регулярних синтаксичних моделей (Croft, 2001, p. 17).

М. Фрайд трактує *конструкції* як когнітивні об'єкти, що репрезентують генералізації про лінгвістичні знання мовців. Дослідниця визначає їх як “символьні знаки, що забезпечують загальний, багатовимірний шаблон для ліцензування правильно побудованих мовних висловлень” (Fried, 2015, p. 976). Б. Берген та Н. Чанг стверджують, що “знання мови на всіх рівнях може бути визначене як знання конструкцій або поєднань ‘форма і значення’” (Bergen & Chang 2005, p. 145).

Таким чином, у світлі граматико-конструкційного напрямку термін *конструкції* отримує нову інтерпретацію та визнається базовою одиницею аналізу й репрезентації. *Конструкція* розглядається як холістична сутність символної природи, що визначається низкою взаємопов'язаних лінгвальних параметрів форми і значення / функції. Як конвенційна пара “форма – (семантична / дискурсивна) функція” (Boas & Fried, 2005, p. 2; Bergs & Diewald, 2008, p. 1; Goldberg, 2013, p. 15; Michaelis, 2017; Östman & Fried, 2004, p. 7; Stefanowitsch, 2013), що слугує шаблоном для продукування граматично правильних мовних одиниць, *конструкція* мінімально відповідає таким критеріям: 1) форма *конструкції* безпосередньо поєднана із певним значенням або функцією; 2) форма *конструкції* не може бути повністю виведена з її складників; 3) семантика *конструкції* не є повністю композиційною (Fischer & Stefanowitsch, 2006, p. 6). Разом з тим, *конструкція* не є просто єдністю форми й значення, а включає усю лінгвістичну інформацію, необхідну для її

ефективного використання в комунікації. Вона розуміється як складний мовний знак, в якому форма та значення поєднані символічним зв'язком відповідності (*symbolic correspondence link*) (див. Рис. 1.3) (Croft & Cruse, 2004, p. 258).

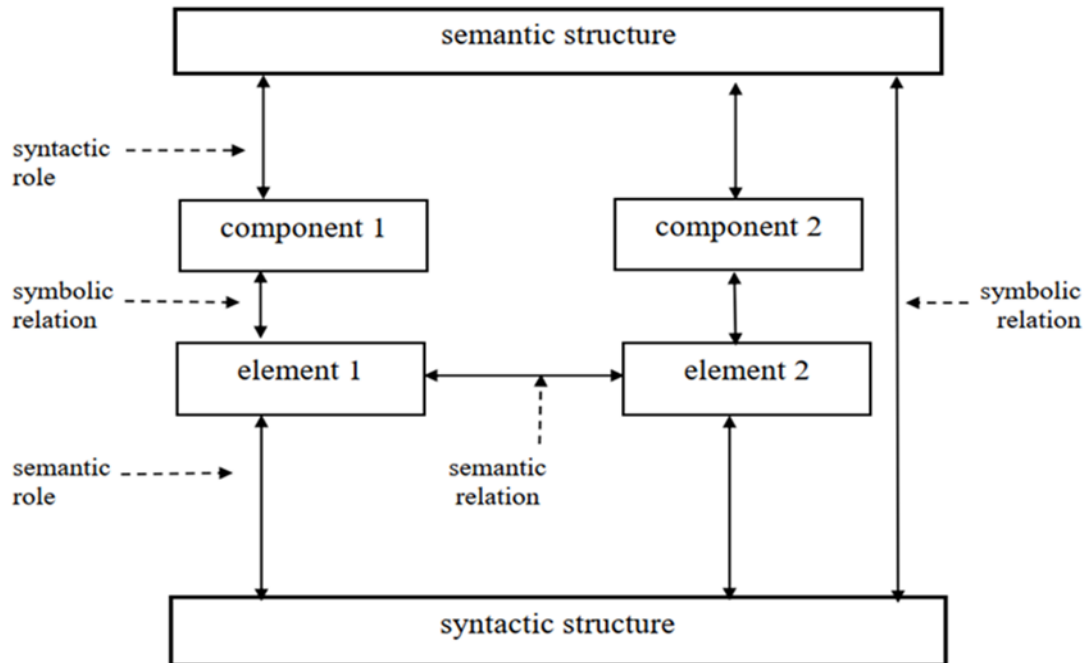

Рис.1.3 Модель символічної структури морфосинтаксичної *конструкції* за У. Крофтом (Croft & Cruse, 2004, p. 472; Croft, 2008, p. 258)

Формою *конструкції* виступає комплекс синтаксичних, морфологічних і просодичних параметрів, а значення охоплює семантичні, прагматичні й дискурсивно-функційні властивості (Hilpert, 2021; Fried & Östman, 2004, p. 19-22). Значення *конструкції* включає всі конвенціоналізовані аспекти її функціонування і може відображати як властивості ситуації, яку вона репрезентує, так і особливості дискурсу, в якому вона використовується (наприклад, використання означеного артикля для вказівки, що об'єкт референції відомий мовцю і слухачу), а також умови комунікативно-прагматичної ситуації між співрозмовниками (наприклад, вживання *конструкції* *What a beautiful cat!* для вираження здивування мовця).

Отже, у контексті конструкційної граматики терміни 'значення' і 'семантика' стосуються будь-якої конвенціоналізованої ознаки функції

конструкції (Croft, 2013, p. 472), включаючи й соціальну інформацію, таку як знання про жанрові та стильові конвенції, а також інформацію про діалектну / гендерну / вікову специфіку (Ungerer & Hartmann, 2023). Властивості різних рівнів *конструкції* інтерпретуються у взаємозв'язку. Цілісність (холістичність) *конструкції* є провідним принципом усіх граматико-конструкційних шкіл.

Фундаментальне положення ГК стверджує, що все знання мови представлене у мозку мовця в єдиному форматі генералізованих *конструкцій*; усі мовні одиниці – від морфем і лексичних одиниць до найабстрактніших синтаксичних і семантичних категорій – можуть бути репрезентовані як *конструкції*: “поняття *конструкції* охоплює будь-яку одиницю мови, включаючи як її форму, так і значення” (Croft, 2013, p. 471) (див. Табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Типи *конструкцій* за А. Голдберг (адаптовано з (Goldberg, 2006))

subject-predicate agreement	NP VP-s (e.g., <i>Kim walks</i>)
imperative	VP! (e.g., <i>Go home!</i> , <i>Buy that book!</i>)
passive	Subj AUX VPP (PPby) (e.g., <i>The chocolate was eaten by the neighbors</i>)
ditransitive	e.g., Subj V Obj1 Obj2 (e.g., <i>Lena baked Sophia a pizza</i>)
covariational conditional	e.g., The Xer the Yer (e.g., <i>the more you run the fitter you get</i>)
idiom (partially filled)	e.g., <i>Pat doesn't like cake, let alone brownies</i>
idiom (filled)	e.g., <i>hit the road, a penny for your thoughts</i>
complex word (partially filled)	e.g., [N-s] (for regular plurals)
word	e.g., <i>pizza, to walk, icy, but</i>
morpheme	e.g., <i>un-, -able, -ment</i>

Уніфікована репрезентація усіх типів *конструкцій* відображається у континуумі синтаксис-лексикон (*конструктикони*) (Croft & Cruse, 2004, p. 255; Goldberg, 2006, p. 220; Höder, 2014) (див. Табл. 1.3) – структурованому

репозитарії *конструкцій*, організованого (таксономічними) мережами (Croft & Cruse, 2004, р. 262-265). Вичерпний інвентар *конструкцій* складає ментальну граматику мовця (Croft & Cruse, 2004, р. 313; Diessel, 2023).

Таблиця 1.3

Континуум лексикон-синтаксис		
Тип <i>конструкції</i>	Традиційне номінування	Приклади
Складні й (переважно) схемні	синтаксис (речення / клауза)	[sbj be-tns verb-en by obl]
Складні й (переважно) специфіковані	ідіома	[pull-tns NP-'s leg]
Складні, але зв'язні	морфема	[noun-s] [verb-tns]
Атомарні й схемні	граматична категорія	[dem], [adj]
Атомарні й специфіковані	лексикон (слово)	[this], [green]

Конструкціям як конвенційним мовним моделям протиставляються *конструкти*. *Конструкції* вбачаються як абстрактні матриці (*blueprints*), що ліцензують граматично правильні лінгвістичні одиниці, тоді як *конструкти* – це конкретні мовленнєві реалізації *конструкцій*, тобто реально вжиті лінгвістичні одиниці – речення, фрази чи лексеми (Bergs & Diewald, 2008, р. 5; Petruck, 2018). Наприклад, конструкт “*be greeted by the Prime Minister*” інстанціює *Passive Construction*, конструкт “*persuade the children to come*” об’єктивує *Object-Control Co-instantiation Construction*, а конструкти “*new candy, tall tree, large houses*” та “*students, cars, beers*” вербалізують *Modification Construction* та *Plural Noun Construction* відповідно.

Відношення між *конструкціями* та *конструктами* ґрунтуються на двох ключових процесах схематизації (*schematization*) та інстанціації (*instantiation*). Схематизація передбачає узагальнення та абстрагування індивідуальних

конструктів, що призводить до створення загальної моделі-конструкції, яка генералізує усі спільні риси цих конструктів. Інстанціація – це процес, за якого загальна модель-конструкція реалізується й конкретизується у конкретних конструктах, тобто втілюється у конкретних мовних виразах (див. Рис. 1.4):

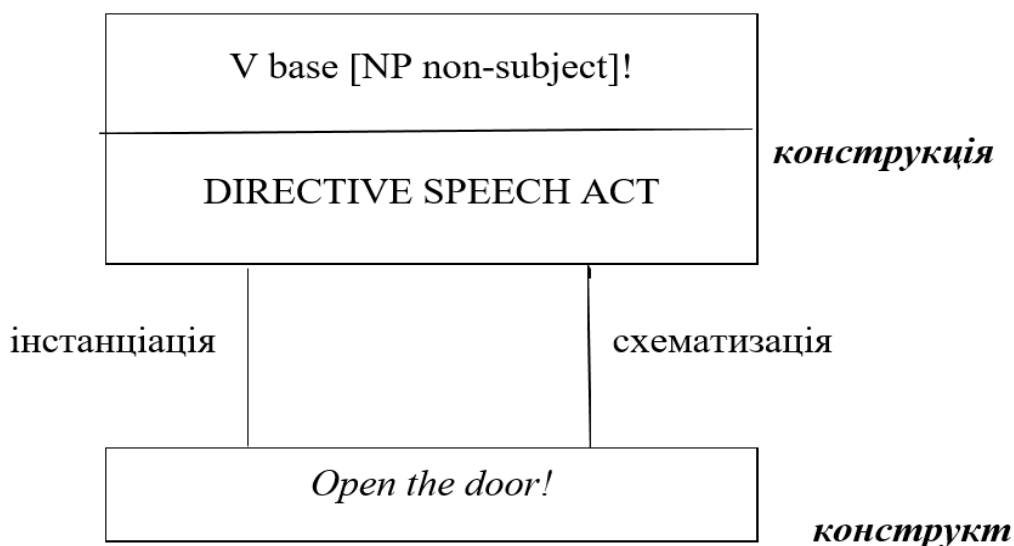

Рис. 1.4 Співвідношення *конструкції* та *конструкту* (Diessel, 2015, р. 7)

Конструкції характеризуються такими градієнтними ознаками як *синтагматична складність (complexity)*, *схематичність (schematicity)*, *продуктивність (productivity)*, *полісемантичність (polysemy)* та *композиційність (compositionality)*.

Особливістю *конструкцій* є їхня неелементарність; вони складаються з кількох простих одиниць, але функціонують як єдине складне ціле. В аспекті *синтагматичної складності конструкції* можуть бути атомарними (*atomic*) та складними (*complex*). Атомарні *конструкції* – це мономорфемні одиниці, наприклад, *red, data, in-, -dom, if, -s*. Натомість складні *конструкції* складаються з виокремлюваних фрагментів (*chunks*), до прикладу, *pull strings, on top of* (Traugott & Trousdale, 2013, р. 11).

За рівнем *схемності* або абстрагованості виокремлюються субстанціональні (*substantive*) та схемні (*schematic*) *конструкції*.

Субстанціональні *конструкції* є повністю фонетично (лексично) специфікованими, наприклад *red, dropout, -s, may*. Схемні *конструкції* або “(конструкційні) схеми” (“*constructional schema*”) (Diessel, 2004, p. 5) включають абстраговані граматичні категорії, наприклад *N, SAI (subject-auxiliary inversion)*. Схемність *конструкцій* варіюється в широкому діапазоні від структурних схем, таких як *двоперехідна конструкція S V IO DO* (наприклад, *John sent Bill a letter, Mary gave Peter a book*) до конкретних мовних одиниць – окремих слів, зв’язаних словосполучень, ідіом, дискурсивних маркерів тощо. Ступінь схемності може зростати незалежно від складності *конструкції*. Деякі схемні *конструкції* є частково специфікованими, тобто мають як субстанціональні, так і схемні частини, наприклад, *конструкції V-ment (enjoy-ment)* чи *what is X doing (what is that fly doing in my soup?)*.

Зазначені типи *конструкцій* формують два полюси континууму лексикон-синтаксис, на яких розміщуються *конструкції* від повністю субстанціональних до повністю схемних (Hoffmann, 2011, p. 5; Croft & Cruse, 2004, p. 255; Goldberg, 2003, p. 220; Hilpert, 2020, p. 107). Прикладами частково заповнених та частково відкритих *конструкцій*, що знаходяться між цими двома полюсами, є ідіоматична *конструкція* [Subject _A kick-TENSE the bucket] та *порівняльно-корелятивна конструкція* [the X-er, the Y-er] (Hoffmann, 2011, p. 5-6; 2017).

Додатковими визначальними ознаками *конструкцій* є *полісемантичність (polysemy)* та *композиційність (compositionality)*. Полісемантичність полягає у здатності однієї *конструкції* виражати низку пов’язаних значень. Наприклад, полісемантична складна *двоперехідна конструкція* [Subj V Obj₁ Obj₂] виражає значення: {Agent successfully causes Recipient to receive Patient}, {Agent enables Recipient to receive Patient}, {Agent intends to cause Recipient to receive Patient} та {Agent causes Recipient not to receive Patient} (Goldberg, 1995, p. 38).

Конструкції вирізняються різним ступенем композиційності. До

прикладу, у моделі “слот – заповнювач / філер” (“*slot and filler*” model) композиційність *конструкції* полягає в можливості виокремлення менших *конструкцій* у складі основної *конструкції*. Складні схемні *конструкції* складаються із низки слотів, які можуть бути заповнені обмеженою кількістю інших *конструкцій*. Фіксовані фразові *конструкції*, як [*ladies and gentlemen*] та [*This is it!*], зберігаються у ментальній граматиці мовців як готові шаблони (*prefabricated wholes*) та обробляються холістично як єдине ціле. У цьому сенсі вони є некомпозиційними з погляду способу їх збереження та опрацювання (Smirnova, 2020, p. 7). Крім того, багатослівні *конструкції* типу [*This is it!*] також класифікуються як семантично некомпозиційні з огляду на ідіоматичний характер: їхня дискурсивно-прагматична функція вираження завершення процесу у момент мовлення не може бути виведена із їхніх конститuentів.

Таким чином, описова адекватність *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* забезпечується аналітичним дослідницьким апаратом, який базується на ключових когнітивно-семіотичних принципах граматики-конструкційних студій. Базовою одиницею мовної репрезентації та аналізу виступає *конструкція* – лінгвокогнітивно-семіотична модель, яка являє собою конвенціоналізовану єдність узагальнених форми й значення / функції (плану вираження й плану змісту). Як когнітивно вмотивовані співвідношення певної форми й значення / функції, *конструкції* зберігаються у ментальній граматиці носіїв мови у вигляді цілісних, концептуально пов’язаних і співзалежних структур. Вичерпний інвентар *конструкцій*, що утворюють ментальну граматику мовця, зберігається у *конструктикони* – структурованому репозитарії таксономічних мереж *конструкцій* певної мови.

1.2.3 Продуктивність, рекурентність та когнітивне укорінення *конструкцій*

Однією з головних особливостей людської мови є продуктивне використання граматичних моделей. *Продуктивність конструкції*

визначається як ймовірність, з якою схемна конструкція може бути активована для конструювання нової моделі (Langacker, 2000, р. 26). Оскільки у мові, як правило, наявні численні *конструкції* для конструювання нових висловлень, процеси активації визначають вибір конкретної *конструкції* з набору альтернативних одиниць (Diessel, 2004, р. 15). Вибір обумовлюється ступенем когнітивного *укорінення*, тобто ступенем конвенціоналізації *конструкції* або її вагою у мережі мовних знань мовця (Zeldes, 2012, р. 11), та лінгвістичними властивостями конкретної *конструкції* (Bybee, 2013; Bybee, 2006; Langacker, 2000).

З узуально-грунтованої перспективи *конструкції* з високим ступенем укорінення більш ймовірно будуть обрані для конструювання нових висловлень порівняно з *конструкціями* з меншим ступенем укорінення. Когнітивне укорінення *конструкції* пов'язане з її *рекурентністю* (частотою використання), оскільки моделі, які використовуються з достатньою високою частотою, зберігаються як *конструкції* навіть, якщо вони є повністю композиційними та передбачуваними (Bybee & Hopper, 2001; Goldberg, 2006; Langacker, 2000). Когнітивне укорінення *конструкції* залежить від двох типів частоти: *частоти типу* (*type frequency*) та *частоти токена / екземпляру* (*token frequency*). *Частота типу* визначає потенційну продуктивність *конструкції* та визначається за кількістю різних лексичних одиниць, вжитих у її слотах. Висока частота типу *конструкції* прямо корелює зі здатністю цієї *конструкції* заповнюватися новими одиницями. Наприклад, *Way Construction* – це високо продуктивна *конструкція*, оскільки значна кількість різних дієслів можуть заповнювати відповідний слот означеної *конструкції* (Balog et al., 2022). Натомість *Resultative Construction* менш продуктивна через обмеження, які вона накладає на семантичні типи дієслів, які можуть вживатися у ній (Goldberg, 1995, р. 199-218). Іншим фактором, що визначає продуктивність *конструкції*, є частота конкретних одиниць (*частота токена*), яка визначає ступінь укорінення індивідуальних словоформ, ступінь відкритості (тобто варіативність одиниць, що вживаються у певних моделях) та статистичну

преемпцію (*pre-emption*) – повторюване спостереження слова у незвичній моделі (*competing pattern*) (Goldberg, 2006, p. 93). Висока частота токена призводить до укорінення повністю специфікованих *конструкцій*, тобто *конструктів*.

Якщо укорінення стосується способу обробки *конструкції* окремими мовцями / слухачами, то *конвенціональність* (*conventionality*) *конструкції* оцінюється на рівні мовної спільноти (Langacker, 1987, p. 66). Конвенціональність або ступінь конвенціоналізації *конструкції* (суміжне поняття “інституалізація” (*institutionalization*) (Brinton & Traugott, 2005, p. 45-47)) корелює зі ступенем загальноприйнятості *конструкції* у конкретній мовній спільноті: чим більше різних мовців використовують певну *конструкцію*, тим вищий ступінь її конвенціональності. Процеси укорінення й конвенціоналізації взаємопов’язані: конвенціональні *конструкції* зазвичай характеризуються високим ступенем укорінення, а високо укорінені *конструкції* часто є високо конвенціоналізованими (Smirnova & Somerer, 2020, p. 9).

Продуктивність *конструкції* актуалізується у двох аспектах: *реалізована продуктивність* (*realised productivity*) та *потенційна продуктивність* або ж *розширення* (*extensibility*) *конструкції*. Реалізована продуктивність визначається як кількість різних лексем, засвідчених у певному слоті *конструкції* на матеріалі корпусу (Baayen, 2009, p. 906), натомість потенційна продуктивність стосується можливості *конструкції* потенційно притягувати нові або вже наявні одиниці (Barðdal, 2008, p. 33).

Між рекурентністю *конструкції*, її схемністю та продуктивністю існує зворотна кореляція. Дж. Барздал підкреслює градієнтний характер продуктивності, зазначаючи: “чим вища частота типу *конструкції*, тим нижчий ступінь семантичної когерентності потрібний для продуктивності *конструкції*” і навпаки “чим нижча частота типу *конструкції*, тим вищий ступінь семантичної когерентності необхідний для поширення *конструкції*” (Barðdal, 2008, p. 34). На Рис. 1.5 показано схил продуктивності, який

демонструє залежність між частотою типу *конструкції* та її продуктивністю.

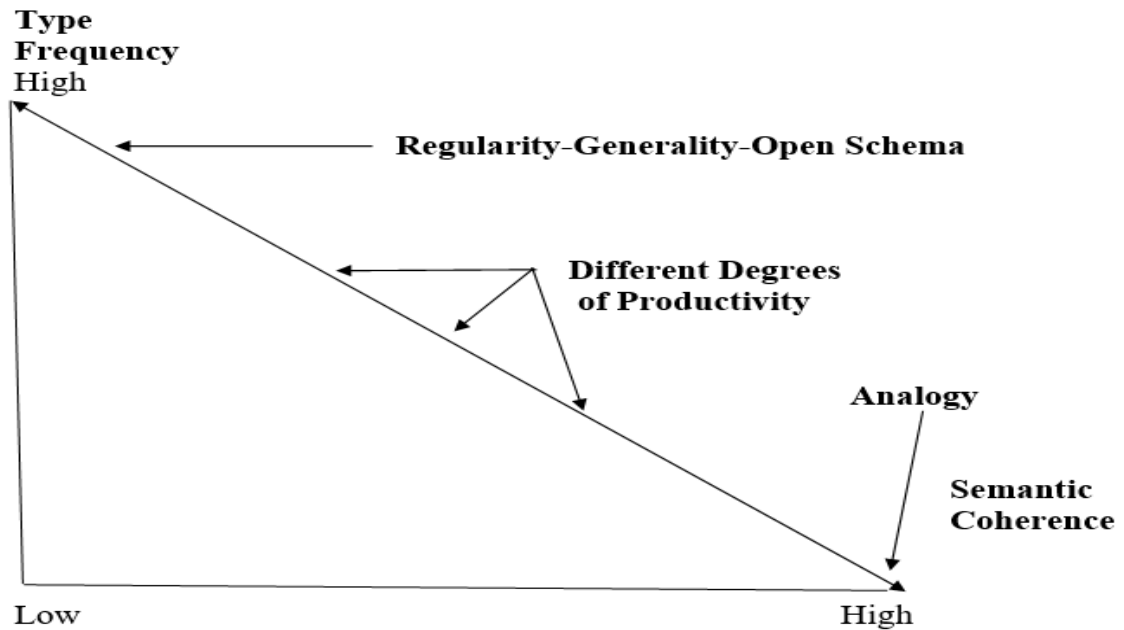

Рис.1.5 Продуктивність *конструкції* в інтерпретації

Дж. Барддал (Barðdal, 2008, p. 38)

Конструкції на вершині схилу є найбільш продуктивними (з високою частотою типу), узагальненими та регулярними. *Конструкції* з найнижчою частотою типу можуть мати низький або високий ступінь семантичної когерентності. Висока частота токенів *конструкції* також певною мірою визначає її продуктивність, проте розташовується у нижній частині схилу, де залучаються процеси аналогії.

Таким чином, продуктивність *конструкції* передбачає підвищення ступеня її схемності (Perek, 2020, p. 147): більш схемне значення може бути застосованим для опису більшої кількості ситуацій, і, як наслідок, більша кількість лексичних одиниць може бути сумісною зі схемною *конструкцією*.

1.2.4 Таксономічні мережі *конструкцій*

Провідною метафорою конструкційного напрямку стала метафора мережі (*network*) (Traugott & Trousdale, 2013b, p. 9), що бере свій початок у когнітивно-граматичних дослідженнях Р. Ленекера (Langacker, 2000, p. 31). А. Голдберг зауважує, що весь обсяг знань мови можна репрезентувати як мережу

конструкцій (Goldberg, 2003, p. 219). Р. Хадсон стверджує, що вся “мова як ціле є мережею, на протипагу традиційному погляду на мову як граматику плюс словник” та додає, що “у мові все може бути формально описано у термінах вузлів конструкційної мережі та відношень між ними” (Hudson, 2007b, p. 509).

Мережа конструкцій включає *конструкції* різного ступеня синтагматичної складності та схемності, поєднаних різними відношеннями, передусім таксономічними відношеннями успадкування (*inheritance*). Поняття успадкування забезпечує логічний спосіб розуміння, які властивості індивідуальних *конструкцій* є спільними, а які розмежовують їх як пов’язані, проте окремі граматичні моделі. Відношення успадкування діють у будь-якій частині граматики, де дві або більше моделей показують часткове перетинання, за якого одна модель є більш обмеженою версією іншої моделі. Такий погляд на мову як ментальну мережу *конструкцій* отримав суттєву емпіричну підтримку у дослідженнях з опанування першої та другої мов (Diessel, 2013; Ellis, 2013), психо- та нейролінгвістики, когнітивної психології (Bencini, 2013; Pulvermüller et al., 2013).

Конструкції мови організують структуровані мережі спадковостей (*inheritance*) та сукупно становлять *конструктивон* мови, який включає мережі *сімей конструкцій* (Endresen & Janda, 2020). Поняття ‘*сім’я конструкцій*’ вживається на позначення груп *конструкцій* із подібним значенням або функцією, навіть за умови відмінностей у формі (Diessel, 2019, p. 199-222): “номінування формально і / або семантично подібних *конструкцій* ‘сім’єю’ підкреслює формально-функційні відповідності між ними” (Croft, 2001, p. 96). *Сім’ї конструкцій* утворюють мережі навколо центральних інстанціацій, а більш маргінальні члени мережі пов’язані із центральною *конструкцією*, один з одним та з іншими членами сусідніх мереж відносинами сімейної подібності (Taylor, 2003, p. 222-246; Croft & Cruse, 2004, p. 236-247).

Конструкційні мережі формують континуум від повністю специфікованих до високо схемних *конструкцій*. Вони організовані за

принципом ієрархії: схемні й більш регулярні *конструкції* розташовуються на вершині ієрархії, а менш специфічні та ідіосинкратичні *конструкції* успадковують властивості від більш центральних прикладів *конструкції*. Таким чином, кожна мережа *конструкцій* розгортається навколо центральної абстрагованої схемної *конструкції*, яка надає загальні властивості всім *конструкціям* мережі. Зазвичай *конструкція* нижчого рівня успадкує всі властивості *конструкції* вищого рівня, однак більш специфічна *конструкція* може також відхиляти (*override*) успадковані властивості. Ієрархії успадкування є відмінною рисою таксономічних мереж у ГК, оскільки вони дозволяють представити широкі генералізації *конструкціями* високо рівня, що успадковуються іншими *конструкціями*. Існування таких мереж є результатом категоризації, за якої як генералізації, так і більш специфічні конвенційні випадки зберігаються у мережі під час опрацювання мови (Boas, 2013).

В ієрархії *конструкцій* вершинами є *макроконструкції* (*macro-constructions*), які представляють *конструкції* найвищого рівня схемності. На нижчих рівнях розташовані *мезоконструкції* (*meso-constructions*) як менш схемні *конструкції*, специфічні ідіосинкратичні *мікроконструкції* (*micro-constructions*) та конкретні реалізовані *конструкції* – *конструкти* (*constructs*) (Traugott, 2008a, 2008b; Diewald, 2009, p. 451) (див. Табл. 1.4):

Таблиця 1.4

Рівні схемності *конструкції* за (Wasserscheidt, 2019, p. 102)

Рівень	Конструкція	Значення
<i>Макроконструкція</i>	[N _{NOM} V N _{ACC}]	‘хтось діє на щось’
<i>Мезоконструкція</i>	[N _{NOM} ЛОВИТИ N _{ACC}]	‘хтось ловить щось’
<i>Мікроконструкція</i>	[N _{NOM} ЛОВИТИ N _{ACC} ANAMAL]	‘хтось полює тварину’
	[N _{NOM} ЛОВИТИ <i>момент</i>]	‘хтось використовує влучний момент’
	[N _{NOM} <i>гави</i>]	‘хтось неухажний’
<i>Конструкт</i>	[<i>Хлопці ловлять метеликів</i>]	‘Хлопці полюють метеликів’

Приклад часткової таксономічної ієрархії *конструкцій* рівня клаузи, що включає одиниці від лексично специфікованих та максимально схемних (Croft & Cruse, 2004, p. 264), надано на Рис. 1.6:

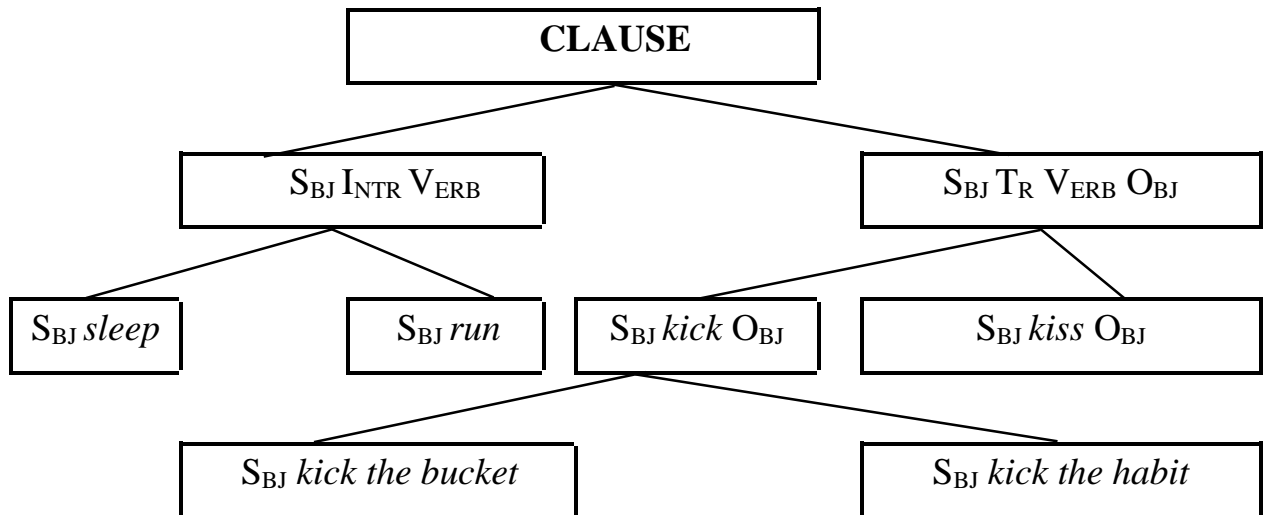

Рис. 1.6 Таксономічна ієрархія *конструкцій* рівня клаузи

На нижньому рівні таксономічної ієрархії розташовані частково заповнені ідіоматичні *конструкції* *kick the bucket* та *kick the habit*. Вони мають таку ж аргументну структуру, що і *конструкція* зі звичайним перехідним дієсловом *kick*, яка знаходиться на рівень вище, й успадковують від неї загальні властивості (дієслівне відмінювання, фонетичну реалізацію, певні специфікації щодо своєї моделі аргументної структури від більш схемної (абстрагованої) *перехіднодієслівної конструкції*, яка, своєю чергою, успадковує властивості від більш загальної *конструкції* клаузи (Boas, 2013, p. 234).

Школи ГК по-різному підходять до трактування ступеня успадкування властивостей. *Знаково-базована граматики конструкцій* та *граматики конструкцій Берклі* підтримують модель *повного успадкування*, в якій ідіосинкратичні морфологічні, синтаксичні, лексичні, семантичні, прагматичні та функційно-дискурсивні представлені як окремий незалежний вузол у конструкційній мережі (Croft & Cruse, 2004, p. 263). Натомість

узуально-грунтовані конструкційні напрями (*радикальна граматики конструкцій* та *когнітивна граматики конструкцій*) визнають модель *часткового успадкування*, стверджуючи, що частотне вживання *конструкції* може призвести до її когнітивного укорінення, навіть якщо її властивості є повністю похідними від більш схемних *конструкцій* вищого рівня. Перевагою часткового успадкування є можливість охопити систематичні винятки серед типових членів певної категорії. Дж. Лакофф (Lakoff, 1987, р. 483-487) пропонує інший підхід до цього питання, розглядаючи граматику як радіальну категорію, в якій схемні й більш регулярні *конструкції* становлять прототипи, а менш специфічні та ідіосинкратичні *конструкції* локалізуються на периферії та успадковують властивості від більш центральних прикладів *конструкції*.

Більшість напрямів ГК поділяють думку, що конструкційні таксономії є мережами множинної спадковості: *конструкції* нижчого рівня мережі успадковують властивості з більш ніж однієї *конструкції* вищого рівня (Goldberg, 2006, р. 21). До прикладу, конструкт *What did Chris buy her mother?* успадковує властивості з 1) з *лексичних конструкцій*, що входять до його складу (*Chris, buy, her, mother, what, did*); 2) *двоперехідної конструкції*, інстанційованої комбінацією *what* та *Chris buy her mother*; 3) *запитальної конструкції*, утвореної комбінуванням ініціального *wh*-слова з *Subject-Auxiliary* конструкцією та клаузою з 'пропущеним' аргументом; 4) *інвертованої Subject-Auxiliary конструкції*, інстанційованої сполукою *did Chris*; 5) *VP конструкції*, репрезентованою *buy her mother* та 6) *NP конструкції*, вираженою *What, Chris* та *her mother* (Goldberg & Casenhiser, 2006a, р. 348-349).

Головними механізмами, що експлікують горизонтальні й вертикальні зв'язки між *конструкціями* в ієрархічних таксономіях (Goldberg, 1995, р. 75-81; Hoffmann, 2016, р. 14), визнаються:

1) зв'язок часткового запозичення: ці зв'язки постулюються для *конструкцій*, які існують незалежно або ж як компоненти (*subpart*) складнішої *конструкції*. Наприклад, *Intransitive Motion Construction (Kim ran)* пов'язана

зв'язком часткового запозичення з *Caused-motion Construction* (*Kim ran Pat off the street*);

2) зв'язок інстанціації: цей тип зв'язку встановлюється між більш схемними *конструкціями* та більш субстанційованими *конструкціями*, що їх інстанціюють. Наприклад, дієслово *drive* актуалізує специфічне значення лише у *Resultative Construction* (*Kim drove Fred crazy / mad / bonkers / up the wall*), з якою воно пов'язане зв'язком інстанціації;

3) метафоричне розширення: цей механізм специфікує особливі метафоричні розширення *конструкцій*. Наприклад, *Resultative Construction* (*Joe kicked Bob black and blue*) є метафоричним розширенням *Caused-motion Construction* (*Joe kicked the bottle into the yard*), де метафора “зміна стану як зміна місця розташування” пояснює відношення між значеннями цих *конструкцій* (Goldberg, 1995, p. 87-99, 164-174, 193-197);

4) полісемантичний зв'язок: цей тип зв'язку репрезентує відносини між підтипами *конструкцій*, які мають однакові синтаксичні властивості, але відрізняються семантично. Наприклад, *Ditransitive Construction* має центральне значення “X CAUSES Y TO RECEIVE Z” (*Joe gave Sally the ball*) та асоціюється з певними дієслівними класами, наприклад з дієсловами, що передають значення акту давання (*give, pass, hand*), дієсловами моментальної каузації балістичного руху (*throw, toss, slap*) та дієсловами тривалої каузації у дійктивно визначеному напрямі (*bring, take*). Крім того, ця *конструкція* має п'ять розширених значень, кожне з яких пов'язане з центральним значенням зв'язками полісемії, що успадковують синтаксичну конструкційну схему, а розширені значення також асоціюються з певними дієслівними класами, наприклад: 1) “X CAUSES Y TO RECEIVE Z” – дієслова давання з асоційованим задоволенням умови, e.g., *Joe promised Bob a car*; 2) “X CAUSES Y NOT TO RECEIVE Z” – дієслова відмови, e.g., *Joe refused Bob a cookie*; 3) “X ACTS TO CAUSE Y TO RECEIVE Z at some future point in time” – дієслова майбутньої передачі / трансферу, e.g., *Joe bequeathed Bob a fortune*; 4) “X ENABLES Y TO RECEIVE Z” – дієслова дозволу, e.g., *Joe permitted Chris*

an apple; 5) “X INTENDS TO CAUSE Y TO RECEIVE Z” – дієслова створення та дієслова набування / отримання, e.g., *Joe baked Bob a cake*.

Визнання конструкційної полісемії має низку переваг, зокрема нівелює необхідність установлення лексичних правил для пояснення розширення значення дієслів, чий різноманітні значення не є передбачуваними на загальних підставах і повинні конвенційно асоціюватися з *конструкцією*. Тобто *конструкції* існують незалежно від конкретних лексичних одиниць, що вербалізують її. Інвентар *конструкцій* мови не складається з незалежних сутностей, які проявляють нерегулярні організаційні моделі, а натомість є “високо структурованою решіткою взаємопов’язаної інформації”, що “проявляє прототипні структури та формує мережі асоціацій” (Goldberg, 1995, p. 5).

Отже, мовні *конструкції* формують структуровані таксономічні мережі, в яких горизонтальні й вертикальні зв’язки між *конструкціями* пояснюються такими механізмами, як *часткове запозичення, інстанціація, метафоричне розширення та полісемія*.

1.3 Квантитативно-корпусна зорієнтованість граматико-конструкційних досліджень

Квантитативний поворот (Janda, 2017) вже став “ендемичним трендом когнітивної лінгвістики” (Janda, 2016, p. 127) під впливом двох взаємопов’язаних чинників: 1) стрімкого прогресу диджиталізованих лінгвістичних корпусів та краудсорсингових платформ, що надають доступ до великих масивів даних (*big data*) (Широков, 2017, с. 5) та 2) значним поступом у розвитку вільно поширюваних комп’ютерних програм статистичного оброблення даних (передовсім мови програмування R), що уможлиблює застосування високо технологічних аналітико-квантитативних моделей для аналізу мовних даних. Дослідницько-методологійний інструментарій *когнітивно-квантитативної конструкційної граматики* ґрунтується на засадах узуально-ґрунтованої моделі дослідження мови, використанні значних

за обсягом природномовних даних корпусу та обов'язковому залученні квантитативних методів й спеціалізованих комп'ютерних програм обробки даних.

1.3.1 Лінгвістичний корпус як інформаційно-дослідницький інструментарій

Корпусна революція (Chambers, 2019, p. 21; Hanks, 2012, p. 28) у мовознавстві на зламі 21 століття відкрила лінгвістам доступ до необмежених масивів природномовних даних (корпусів текстів) і надала комп'ютерний інструментарій для лінгвоквантитативного аналізу емпіричного матеріалу (Жуковська, 2020b). Потужні мовно-інформаційні технології та пояснювальні можливості квантитативно-корпусних методів сформували новий дослідницький фокус сучасної лінгвістики – *корпусо-орієнтовану парадигму (corpus-driven paradigm)* (Lai et al., 2018), змістивши акцент теоретичних пріоритетів лінгвістики з системи на узус й актуалізувавши необхідність вивчення квантитативних відношень у мові.

Значне зростання кількості прикладних досліджень в останні роки зумовлене нагальною потребою застосування природномовних механізмів в інформаційно-комп'ютерних системах (Жуковська, 2020b). Корпусна лінгвістика, що вирізняється надзвичайним динамізмом, стала новим напрямом прикладних мовознавчих студій (Rayson, 2008, p. 27). Найбільш популярним мовно-інформаційним ресурсом, “альфою й омегою лінгвістики” (Desagulier, 2017, p. 8), є текстовий корпус, що оперує великим цифровими масивами лінгвістично кваліфікованих текстів (Широков, 2017, с. 7). Більшість дослідників погоджуються, що лінгвістично й інформаційно анований корпус із мультифункційним програмним забезпеченням є *sine qua non* для отримання об'єктивних й статистично верифікованих результатів. Корпусна методологія вважається найбільш адекватною для аналізу синхронічної варіативності та динаміки мови (Biber et al., 2016, p. 354), а лінгвістичні корпуси, разом із їхніми перевагами та недоліками, визнаються

найбільш збалансованими комп'ютерно-інформаційними ресурсами.

За відносно короткий час (з кінця 20 ст.) корпусна лінгвістика здобула статус провідної експериментальної парадигми сучасного мовознавства. Її сфера компетенції охоплює 1) аналіз (зазвичай) великих зібрань природномовних текстів в електронному вигляді з використанням спеціалізованих комп'ютерних програмних засобів (Baker, 2010, p. 93) та 2) дослідження прикладних мовознавчих проблем у комунікативних процесах, зосереджуючи увагу не на мові як системі чи її формалізації, а на процесі змістовної комунікації мовою. Відтак, сучасні корпуси – це потужні мовно-інформаційні платформи, що успішно використовуються для розв'язування дослідницьких питань фактично в усіх галузях мовознавства: лексикографії, граматиці, лексикології, семасіології, стилістиці, перекладацьких студіях, прагматиці, соціолінгвістиці, психолінгвістиці, дискурсології, когнітивній лінгвістиці, лінгвістичній варіантології, а також в літературознавчих дослідженнях (див. дет.: Atkins et al., 2003; Biber & Reppen, 2015; Baker, 2012; López-Couso et al., 2016; Hansen, 2018; Jones & Waller, 2015; Lange & Leuckert, 2020; Stefanowitsch, 2020; Romero-Trill, 2015; Yoon & Gries, 2016) і в навчанні та вивченні мов (Friginal, 2018; Timmis, 2015; Жуковська, 2018d, 2018f, 2019a, 2023a; Жуковська & Кузьменко, 2019; Zhukovska, 2011, 2012).

Основна мета лінгвістики корпусів полягає в емпіричному осмисленні правил, які регулюють мову в цілому або певні її аспекти (регістр, діалект тощо) (Desagulier, 2017, p. 7), а також у всебічному охопленні досліджуваної предметної галузі (мови) в усіх її проявах та повноті явищ (Широков та ін., 2018, с. 7). Безсумнівною перевагою корпусних розвідок визнається можливість повторити лінгвістичний експеримент та незалежно перевірити отримані дані. Крім того, застосування комп'ютеризованих процедур аналізу дозволяє мінімізувати когнітивну, соціальну та політичну упередженість (Egbert & Baker, 2016, p. 2), зменшуючи суб'єктивізм й особисті уподобання дослідника.

Об'єктом вивчення галузі є лінгвістичний корпус, якому притаманні такі

дистинктивні ознаки як базованість на вибірці, збалансованість, репрезентативність, порівнюваність та природномовність (Crawford & Csomay, 2016, p. 6; Desagulier, 2017, p. 3). За цими ознаками корпус протиставляється електронним бібліотекам, збіркам електронних текстів та архівам (Жуковська, 2013а, 2015с). В останні два десятиліття внаслідок стрімкого розвитку корпусної лінгвістики спостерігається експоненціальне зростання кількості різноманітних корпусів (див. огляди: Коцюк & Коцюк, 2020; Friginal, 2018, p. 81-114; Gries, 2017, p. 9-11; Szudarski, 2018, p. 10-17; Weisser, 2016, p. 15-25; Жуковська, 2013а, с. 59-75) та каталог корпусів (Corpus Resource Database (CoRD)), які створюються з різними дослідницькими цілями. Проте не всі ці корпуси цілковито реалізують перелічені ознаки й дотримуються стандартів еталонних корпусів, зокрема Браунівського корпусу чи Британського національного корпусу. Виходячи з цього факту, у сучасному осмисленні корпус трактується як упорядковане з дослідницькою метою зібрання продукованих у природних комунікативних умовах матеріалів (текстових (усних / писемних), графічних, аудіо, відео), що є репрезентативним і збалансованим щодо предметної галузі, розміщене на електронному носії та оснащене програмним забезпеченням (Desagulier, 2017, p. 3; Gries, 2017, p. 7; 2020, p. 4; Weisser, 2016, p. 13).

У дослідницькому арсеналі сучасної корпусної лінгвістики наявна надзвичайно велика кількість корпусів різних типів і розмірів. Це різноманіття зумовлюється широким спектром дослідницьких і прикладних завдань, для розв'язання яких створюються корпуси, та особливостями мовного матеріалу, покладеного в основу (Жуковська, 2013а, p. 59-75).

Корпус як значний за розміром масив мовних даних надає у розпорядження дослідника лише один тип даних – це кількісні дані про функціонування мовних одиниць. Це дані трьох видів: **фактичні дані** (*factual evidence*) (одиниця x зафіксована у корпусі ‘існує (x)’), **дані про частотність** (x вживається ‘ $f(x)$ ’ разів у корпусі) і **дані про взаємодію** (x співживається з іншою одиницею у більш / менш часто, аніж це відбувалося б випадково)

(Wallis, 2020, p. 61) (див. Рис. 1.7):

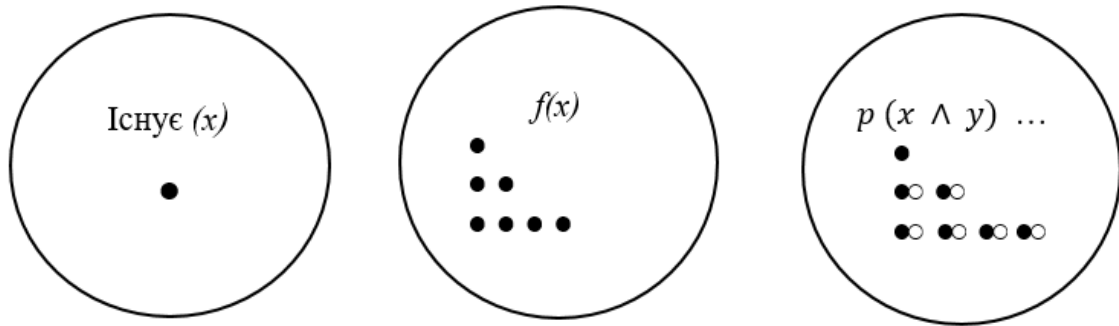

Рис. 1.7 Типи корпусних даних (адаптовано з (Wallis, 2020, p. 62))

Перші корпусні розвідки зосереджувалися на кількісних підрахунках мовних одиниць і аналізі їх співживання (колокації / колігації). Проте сьогодні використання сирих (*raw*) даних про частоту вже не є достатнім для повноцінного корпусного аналізу. Сучасні корпусні дослідження передбачають обов'язкове застосування різноманітних аналітико-квантитативних технологій обробки масивів природних мовних даних (Gries, 2006; Gries & Stefanowitsch, 2006). Аналіз ефектів частоти на функціонування мовних одиниць здійснюється за допомогою квантитативно-корпусних методів вимірювання частоти, дисперсії й асоціації (Gries, 2008), дистрибутивно-семантичних методів (Hilpert & Perek, 2015), штучних нейронних мереж (Budts & Petré, 2020), методів інференційної статистики (Gries & Divjak, 2009) (наприклад, методів колострукційного аналізу: колексемного аналізу, розмежувального колексемного аналізу, коваріаційного колексемного аналізу) (Zhukovska, 2023a). Для обробки великих обсягів складних даних використовуються спеціалізовані комп'ютерно-статистичні комплекси, такі як RStudio, LancsBox, JASP та інші.

Ці методи все частіше доповнюються експериментальними методиками, такими як судження про прийнятність (*acceptability judgements*) (Gries & Wulff, 2009), завдання сортування (*sorting tasks*) (Perek, 2012), вивчення штучної мови (*artificial language learning*) (Casenhiser & Goldberg, 2005) та праймінг

(*priming*) (Ungerer, 2021). Інтенсивний трансфер аналітико-квантитативних технологій у корпусну лінгвістику призвів до виникнення нового лінгвістичного напрямку – *квантитативної корпусної лінгвістики* (Brezina, 2018; Gries, 2017, 2020; Levshina, 2015, p. 29; Dylan & Fischer, 2010).

У цьому контексті квантитативний аналіз мовних даних корпусу у *когнітивно-квантитативній граматиці конструкцій* здійснюється в таких аспектах: 1) аналіз абсолютних частот та ймовірностей уживання *конструкцій*; 2) дослідження колокацій (лексична співуживаність), колігацій (морфологічна співуживаність) і колострукцій (співуживаність лексеми та *конструкції*) за допомогою мір асоціації, які оцінюють ступінь атракції та репульсії між одиницями; 3) аналіз взаємозв'язків між лінгвальними ознаками *конструкції* та її використанням, що передбачає анотування значної кількості лінгвальних параметрів *конструкції* та їх квантифікацію за допомогою мультифакторних та мультиваріаційних методів. (Joon & Gries, 2016, p. 3).

Однак розглядати лінгвістику корпусів як суто квантитативний напрям буде неправомірно. Кожен етап роботи з корпусними даними вимагає усебічної інтерпретації та обґрунтування з боку дослідника, що може включати ретельний аналіз текстів корпусу і використання вузькоспеціалізованих корпусних інструментів.

На сьогодні корпусна лінгвістика є цілком оформленою цариною сучасних мовознавчих студій, проте питання її теоретичного статусу досі не отримало однозначного розв'язання (Жуковська, 2020b). Приміром, корпусна лінгвістика визначається як інструмент (a *tool*), метод (a *method*), методологія (a *methodology*), методологійний підхід (a *methodological approach*), дисципліна (a *discipline*), теорія (a *theory*), теоретичний напрям (a *theoretical approach*) або парадигма (a *paradigm*) (теоретична чи методологічна) аналізу мови (Taylor, 2008, p. 180). Усі зазначені підходи умовно можна розподілити на дві групи: 1) підходи, що розглядають корпусну лінгвістику як *окремий мовознавчий напрям*, що має значний потенціал удосконалити та більш чітко окреслити наявні теорії мови (McEnergy & Hardie, 2012, p. 1; Tognini-Bonelli,

2001, p. 1; Teubert, 2008, p. 82) і 2) підходи, які трактують лінгвістику корпусів як *методологію дослідження*, спрямовану на вдосконалення аналізу вживання і варіативності мови (Biber & Reppen, 2015; Leech, 1992, p. 105-106; Gilquin, 2010, p. 5; Talmy, 2007, p. XVIII), адже “те, що власне вирізняє корпусну лінгвістику з поміж інших галузей лінгвістичної науки, – це обсяг мовного матеріалу, який піддається мовознавчому дослідженню, комплексність, оперативність оброблення зазначеного матеріалу та можливість безпосереднього доступу до значної кількості лінгвістичних фактів” (Широков та ін., 2018, с. 11). Підґрунтям для такого поділу слугує специфічне бачення вихідної точки та кінцевої мети корпусного аналізу (Жуковська, 2021а). Виокремлюють два основні напрями корпусних досліджень, що відображують дихотомію раціонального й емпіричного, дедуктивного й індуктивного у науковому пізнанні: від теорії до корпусу – корпусо-базовані (*corpus-based*) та від корпусу до теорії – корпусо-керовані (*corpus-driven*) дослідження (Tognini-Bonelli, 2001, p. 41; Wallis, 2020, p. 65).

Корпусо-базовані дослідження зосереджені на “описі та поясненні лінгвістичних моделей варіативності та вживання” (Biber, 2010, p. 63) на основі репрезентативних вибірок реальних текстів, тобто корпусних даних. Вони мають дедуктивний характер, адже починаються з вже наявних описів, категорій та класифікацій, які потім перевіряються на даних корпусу. Підхід базується на перевірці й уточненні наявних лінгвістичних гіпотез або теорій (Baker, 2010, p. 95). Корпус у цьому випадку є методологічним інструментом, а підхід – *підтверджувальним* (*confirmatory*) (Jenset & McGillivray, 2017, p. 59).

Корпусо-керовані дослідження є радикальним продовженням корпусо-базованого напрямку. За такого підходу корпус розглядається не як частина методу, а як основний засіб для доступу до мовної компетентності (Desagulier, 2017, p. 9). Основною метою є виявлення нових лінгвістичних категорій і одиниць (Biber, 2010, p. 168), а також пошук нових мовних моделей через індуктивний аналіз корпусів (Biber, 2010, p. 169). Прихильники цього підходу формулюють гіпотези на основі неанотованих корпусних даних без звернення

до вже наявних лінгвістичних теорій, що дозволяє побудувати теорію виключно на основі даних корпусу. Корпусо-керовані дослідження характеризуються репрезентативністю, надійністю і відтворюваністю проаналізованих даних, а також *дослідницьким (exploratory)* характером (Jenset, 2017, р. 59), що уможливорює виявити властивості, непомітні при традиційному дедуктивному підході.

Відповідно, у корпусо-базованих розвідках корпусні дані аналізуються у квантитативному та квалітативному ракурсах з урахуванням вже наявних теоретичних засад, інколи із залученням даних не лише корпусу. Натомість у корпусо-керованих дослідженнях покладаються на повністю корпусо-генеровану модель мови (Tognini-Bonelli, 2001, р. 65-100). Власне, протиставлення корпусо-базованих і корпусо-керованих досліджень є дещо перебільшеним. Насправді два підходи слід розглядати як крайні точки континууму корпусного аналізу (McEnery et al., 2006, р. 8). Відмінності між ними мають градієнтний характер і вказують тільки на “ступінь корпусності” (McEnery et al., 2006, р. 8; Bouzada-Jaboïs & Guerra, 2016, р. 66; Gries, 2017, р. 3-6) конкретного дослідження. Тому, обговорюючи відмінності між цими напрямками корпусних досліджень, Т. МакЕнері та його співавтори зазначають, що “відмінність між корпусо-базованими та корпусо-керованими дослідженнями мови є насправді розмитою” (McEnery et al., 2006, р. 11).

Когнітивно-квантитативна граматика конструкцій, ґрунтуючись на засадах узуально-базованого підходу до вивчення мови, визнає, що ментальний конструктор мовців вибудовується під час рекурентної взаємодії із висловленнями (конструктами), в якій частота вживання відіграє визначальну роль у ментальному укоріненні *конструкцій*. Таким чином, *конструкції*, що концептуалізують базовий людський досвід та / або мають високу частоту вживання у мовній спільноті, повинні досліджуватися на матеріалі корпусних даних (Hoffmann, 2021, р. 82). Вивчення менш уживаних *конструкцій* слід здійснювати на основі лінгвістичних корпусів у поєднанні з іншими джерелами даних.

1.3.2 Квантитативно-корпусне профілювання *конструкції*

Розвиток сучасної когнітивної лінгвістики, у тому числі й граматики-конструкційних студій, супроводжується дискусією щодо підвищення рівня об'єктивності наукових даних при вивченні закономірностей комунікації у різних формах її прояву та пошуком шляхів збільшення точності аналізу (Janda, 2015, p. 149). Як наслідок, відбувається вдосконалення методології аналізу мовних феноменів, що включає активне застосування статистично надійних інструментів для верифікації наукових положень і гіпотез. Традиційні методи лінгвістичного аналізу доповнюються квантитативними методами, що пройшли ретельну апробацію в корпусних дослідженнях.

Застосування об'єктивних інструментів лінгвоквантитативного аналізу, спрямованих на кількісну обробку великих обсягів текстової інформації, підвищує доказовість отриманих висновків й виявляє нові дані, які було б складно ідентифікувати за допомогою лише традиційних емпіричних та інтерпретаційних методів (Жуковська, 2021e). Така триангуляція квантитативних і квалітативних методів дозволяє дослідникам охопити об'єкт вивчення з різних перспектив, забезпечуючи його ґрунтовний і всебічний аналіз і підвищуючи методологічну гнучкість (Ділай & Ділай, 2023, с. 61). Методологічний плюралізм, який підтримується триангуляцією, відкриває нові перспективи у мовознавчих дослідженнях, надає більш вагомим науковим результатам та розширює дослідницький потенціал.

З огляду на це, стає очевидним, що триангуляція методів квалітативного й квантитативного аналізу є надійним способом отримання об'єктивних даних про мову. Проте попри переваги лінгвостатистичних методів, лінгвісти у своїй більшості все ще доволі скептично ставляться до їх можливостей. Однак, останніми роками ця тенденція поступово змінюється, з'явилася значна кількість робіт лінгвокогнітивного спрямування, виконаних на ширших і більш збалансованих емпіричних засадах із залученням великих масивів природномовних даних (Barlow, 2000; Nordquist, 2004) та використанням методів інференційної статистики (Glynn & Fischer, 2010; Janda, 2013; Glynn &

Robinson, 2014; Yoon & Gries, 2016).

Грамати́ко-конструкційні дослідження активно застосовують квантитативно-корпусний аналіз для профілювання *конструкцій* різного ступеня синтагматичної й семантичної складності (Divjak, 2006; Divjak & Gries, 2006; Janda, 2016; Ziem & Feldmüller, 2023). У контексті квантитативно-корпусних студій поняття *‘профілювання’* отримує відмінне від усталеної в когнітивній семантиці інтерпретації як когнітивних механізмів / операцій формування значень мовних одиниць (Langacker, 1987). Натомість *‘профілювання’* розуміється як набір лінгвостатистичних процедур аналізу частотних розподілів для встановлення дистинктивних ознак мовних одиниць (передовсім лексичних), тоді як *‘профіль’* – це узагальнений статистичний розподіл ознак, притаманних мовній одиниці. Квантитативно-корпусне розуміння поняття *‘профілю’* базується на уявленні, що існує елемент тексту і його контекст та свобода варіації одного стосовно іншого, що простежується з двох перспектив: з погляду патерна контексту і з погляду елемента тексту (Hanks, 1996; Geeraerts et al., 1999; Speelman et al., 2003; Divjak & Gries, 2006; Zhukovska, 2023a). Залежно від типу відношень між одиницею мови та її контекстом розрізняють такі типи профілів: лексико-семантичний, граматичний, конструкційний тощо.

Корпусо-базоване *профілювання* активно застосовується у лексико-семантичних дослідженнях для встановлення типових моделей лексичної та граматичної сполучуваності, а також типових контекстів уживання лексичних одиниць (Gries & Otani, 2010; Liu & Espino, 2012). Сьогодні процедури *профілювання* адаптуються грамати́ко-конструкційними студіями для аналізу лінгвальних властивостей *конструкцій* (Janda, 2016; Janda & Lyashevskaya, 2013, p. 211).

Лексико-семантичне профілювання, також відоме як *колострукційне профілювання* (Janda, 2016) або *collo-profiling* (Ziem & Feldmüller, 2023), передбачає визначення лексичних одиниць, що типово заповнюють певний слот *конструкції*, на основі статистичного аналізу їхньої частоти. *Лексико-*

семантичний профіль конструкції включає лексеми або лексико-семантичні групи лексем, ранжовані за частотою, які виявляють статистично значущі показники уживання у певному слоті *конструкції* (Janda & Lyashevskaya, 2013). Порівняння лексико-семантичних профілів (квазі-) синонімічних або альтернативних *конструкцій* дозволяє зробити висновки про відмінності у значеннях *конструкцій* на основі наявності чи відсутності певних лексем у відповідних слотах, їх рангу в частотному списку та частоти.

Конструкційне профілювання (constructional profiling) визначає, які *конструкції* та з якою частотою фіксуються для конкретної лексичної одиниці, тобто які *конструкції* обираються певною лексемою і як цей вибір мотивується значенням лексеми (Janda, 2018, p. 143; Janda & Solovyev, 2009, p. 347). *Граматичне профілювання (grammatical profiling)* показує в яких словозмінних формах і як часто вживається лексема (семантична група, частиномовний клас) (Janda & Lyashevskaya, 2011) у певній *конструкції* (Eckhoff & Janda, 2014; Janda & Lyashevskaya, 2011). *Радіальне профілювання (radial category profiling)* (профіль радіальної структури значення) відображає мережу значень *конструкції* з урахуванням ступеня актуалізації кожного зі значень *конструкції* (Nesset et al., 2011).

Новий вектор у корпусо-базованому профілюванні *конструкцій* розробляється у працях Д. Дів'як та Шт. Грайса в галузі когнітивної семантики. Підхід '*профілю поведінки*' (*behavioral profile*), що спочатку застосовувався лінгвістами для аналізу явищ полісемії та синонімії (Divjak, 2006; Divjak & Gries, 2006), адаптовано для аналізу морфосинтаксичних *конструкцій* (Hanks, 1996, p. 79).

Серед переваг цих лінгвоквантитативних методик Л. Янда виділяє їх незалежність від теоретичних установок дослідника та можливість використовувати будь-яку статистичну модель, що відповідає типу аналізованих даних (Janda, 2018). Однак складність та лінгвістична шумність, спричинена факторами вживання та варіативності мови (Goebel et al., 2010), даних корпусу вимагає застосування високотехнологічних статистичних

методів для підвищення надійності й валідності результатів (Gries, 2013a).

Огляд квантитативних методів, що застосовуються у подібних дослідженнях систематизовано у низці спеціалізованих розвідок (Glynn & Fischer, 2010; Glynn & Robinson, 2014; Gries, 2013b; Gries & Ellis, 2015). Найпоширенішими є багатовимірні (*multivariate*) квантитативні моделі аналізу даних, такі як метод головних компонент, множинний регресійний аналіз, дисперсійний аналіз (ANOVA, MANOVA), лінійний дискримінантний аналіз, кластерний аналіз, факторний аналіз та ін. (Dagmar & Arppe, 2013), що дозволяють аналізувати багато змінних одночасно. Ці методи використовуються для встановлення взаємозв'язків між двома і більше ознаками та надають змогу визначити, які фактори є значущими і якою мірою (Klavau et al., 2015, p. 187).

Зазначимо, що окреслені рівневі методики профілювання лінгвальних ознак *конструкції* зосереджуються на її окремих властивостях, що є важливим для розуміння специфіки лінгвальної природи *конструкції*. Проте цього недостатньо для розуміння повної картини її мовної поведінки. Цей недолік долається шляхом впровадження комплексного підходу мультипараметричного *когнітивно-квантитативного профілювання конструкції* в межах *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

Інструментом реалізації *когнітивно-квантитативного профілювання конструкції* є процедура *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації*, яка передбачає максимально повний і водночас ненадлишковий опис *конструкції*. Цей підхід фокусується на операціоналізації найбільш релевантних лінгвальних параметрів як об'єктів вивчення, що аналізуються у динаміці якісного та кількісного вимірів на основі корпусного матеріалу із застосуванням квантитативно-корпусних методів.

Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація конструкції має комплексний характер та включає ідентифікацію та квантитативну верифікацію системно-структурних (форма) та семантико-функційних (значення / функція) параметрів *конструкції*. *Параметр конструкції* – це

кластер категоріальних ознак, що допомагає класифікувати (категоризувати) *конструкцію*; “квант” (Широков, 2005, с. 21) лінгвістичної інформації, що співвідноситься з *конструкцією*. Конкретна лінгвальна реалізація параметра (значення параметра) виявлюється у його *факторі/-ах* та *значеннях факторів*. Застосування процедури *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* дозволяє отримати вичерпну й ненадлишкову інформацію про всі лінгвістично значущі властивості *конструкції*, що формують її *мультипараметричний лінгвальний профіль*.

Мультипараметричний лінгвальний профіль представляє організований інвентар операціоналізованих лінгвальних параметрів планів вираження і змісту *конструкції*, а також відповідних кількісних показників їх реалізації у корпусному матеріалі. *Мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції* описує мовну поведінку *конструкції*. Відповідно, подібність у частотних розподілах конкретних параметрів порівнюваних *конструкцій* сигналізує про їхню лінгвальну подібність (Gries & Divjak, 2010, p. 338).

Множина параметрів *конструкції* та їх кількісні реалізації у корпусі формують матрицю *мультипараметричного лінгвального профілю конструкції*, яка є основою для визначення прототипних ознак плану вираження і змісту *конструкції*. Сукупність індивідуальних профілів *конструкцій-вузлів* утворює *мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель* цілої мережі *конструкцій*.

Отже, підхід *когнітивно-квантитативного профілювання* лінгвальних ознак *конструкції* дозволяє здійснити багатоаспектний аналіз та кількісну оцінку морфосинтаксичних *конструкцій*, що забезпечує отримання об’єктивних даних щодо їхнього функціонування в реальних мовних контекстах (Zhukovska & Mosiiuk, 2021; Zhukovska, Mosiiuk & Buk, 2023). Квантитативний аналіз параметрів уможливорює визначення ступеня впливу кожного з них на функціонування конкретної *конструкції*.

Висновки до розділу 1

У розділі розглянуто ключові ознаки абсолютних конструкцій у контексті їхньої еволюції в англійській мові та аналізу з позицій провідних мовознавчих парадигм; окреслено теоретико-методологічні засади, категорійно-поняттєвий апарат і дослідницькі інструменти *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

1. Абсолютні конструкції як морфосинтаксичні побудови характеризуються двочленною структурою фіксованої будови [NP XP], де (XP) представляє нефінітний предикат, а NP – (про)номінальний суб'єкт. Нефінітний предикат може бути виражений як дієслівною нефінітною (VP_{PL}, VP_{PL}, VP_{Inf}) фразою, так і недієслівною (NP, AdjP, AdvP, PP) фразою. Вони є частиною мінімально двоклаузної побудови, що складається з матричної клаузи та абсолютної конструкції, яка у морфосинтаксичному плані є нефінітною або недієслівною клаузою з власним експлікованим суб'єктом, що вводить або синдетично за допомогою аугменторів, або асиндетично.

2. Абсолютні конструкції є однією з найприкметніших рис багатьох сучасних індоєвропейських мов. Джерелом абсолютних конструкцій в сучасній англійській мові вважається давньоанглійський абсолютний давальний зворот, поява якого у давньоанглійський період окреслюється трьома концепціями, які трактують вказані синтаксичні побудови як 1) кальки (синтаксичні або лексичні) з латинської мови; 2) автохтонні, власне германські утворення; 3) результат багаторазового калькування. Систематизований аналіз еволюції абсолютних конструкцій від давньоанглійського до новоанглійського періоду демонструє їхній органічний розвиток у системі англійської мови, який відобразився у поступовому збільшенні кількості засобів морфологічного втілення, обмеженні відмінкового маркування, розширенні синтаксичних функцій, зменшенні кількості аугменторів та ускладненні й збагаченні комунікативного навантаження.

3. Дослідження абсолютних конструкцій перебувало у фокусі уваги представників різних напрямів і шкіл теоретичного і прикладного мовознавства. У традиційних граматичних студіях абсолютні конструкції аналізуються у розрізі системно-мовного підходу. Основними нерозв'язаними питаннями цього періоду стали відсутність чітких критеріїв для визначення категоріального статусу абсолютних конструкцій та їхнього співвідношення з іншими нефінітними та недієслівними утвореннями. Грунтовний перегляд лінгвальної природи абсолютних конструкцій відбувся в період сучасної лінгвістики в межах нових напрямів теоретичного синтаксису: генеративної лінгвістики, комунікативно-функційних студій, квантитативно-корпусної лінгвістики та граматики конструкцій. Генеративні теорії пропонують рішення для визначення джерела приписування відмінка суб'єкта та встановлення поверхневої конститuentної структури абсолютних конструкцій. Комунікативно-функційні студії досліджують специфіку інформаційної структури та функційної специфіки реченневих утворень з абсолютними конструкціями. Квантитативно-корпусне мовознавство вивчає абсолютні конструкції з опертям на дані діахронічних та синхронічних корпусів, фокусуючись на встановленні частотності типів абсолютних конструкцій у різні періоди розвитку англійської мови, окресленні їхнього статусу серед інших подібних структур та з'ясуванні морфосинтаксичної специфіки окремих типів абсолютних конструкцій. Дослідження з позицій конструкційної граматики є менш численними й зосередженні на окресленні конструкційного статусу окремих типів досліджуваних утворень. Стан мовознавчого вивчення абсолютних конструкцій дозволяє окреслити питання, що ще не отримали остаточного вирішення. З огляду на відсутність квантитативних досліджень когнітивно-семіотичної природи досліджуваних конструкцій у взаємодії ознак плану вираження та змісту, актуалізується потреба застосування категорійно-поняттєвого апарату та аналітико-дослідницького інструментарію *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

4. *Когнітивно-квантитативна граматики конструкцій* представляє нову триангуляційну модель когнітивно-квантитативних граматичних студій, що застосовує ключові теоретико-методологічні положення когнітивно-семіотичних студій та аналітико-статистичні технології комп'ютерно-квантитативної лінгвістики до вивчення загальних й ідіосинкратичних властивостей мовних *конструкцій* різного ступеня схемності та синтагматичної складності. Аналітично-дослідницький інструментарій ККГК вирізняється інтегративним застосуванням узуально-ґрунтованої та квантитативно-корпусної методологій, зверненням до емпіричних даних мовних корпусів, обов'язковим використанням квантитативних методів і спеціалізованих комп'ютерних програм обробки даних.

Описова адекватність *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* забезпечується аналітичним дослідницьким апаратом, який базується на ключових когнітивно-семіотичних принципах граматики-конструкційних студій. Базовою одиницею мовної репрезентації та аналізу виступає *конструкція* – лінгвокогнітивно-семіотична модель, яка являє собою конвенціоналізовану єдність узагальнених форми й значення / функції (плану вираження й плану змісту). Як когнітивно вмотивовані співвідношення певної форми й значення / функції, *конструкції* зберігаються у ментальній граматиці носіїв мови у вигляді цілісних, концептуально пов'язаних і співзалежних структур. Вичерпний інвентар *конструкцій*, що утворюють ментальну граматику мовця, зберігається у *конструктикони* – структурованому репозитарії таксономічних мереж *конструкцій* певної мови. *Конструкції* характеризуються такими градієнтними ознаками як *синтагматична складність*, *схемність*, *полісемантичність*, *композиційність* та *продуктивність*. *Конструкції* мови формують структуровані таксономічні мережі спадковостей, в яких горизонтальні й вертикальні зв'язки між *конструкціями* пояснюються такими механізмами, як *часткове запозичення*, *інстанціація*, *метафоричне розширення* та *полісемія*.

5. Квантитативно-корпусна методологія є оптимальною для аналізу синхронічної варіативності та динаміки *конструкцій*, а лінгвістично та інформаційно анотований корпус із мультифункційним програмним забезпеченням постає надійним джерелом мовних даних та ефективним інструментом для одержання об'єктивних й статистично обґрунтованих висновків. Квантитативний аналіз мовних даних корпусу в *когнітивно-квантитативній граматиці конструкцій* передбачає: 1) аналіз абсолютних частот та ймовірностей уживання *конструкцій*; 2) дослідження колокацій (лексична співуживаність), колігацій (морфологічна співуживаність) і колострукцій (співуживаність лексеми та *конструкції*) за допомогою мір асоціації, які оцінюють ступінь атракції та репульсії між одиницями; 3) аналіз взаємозв'язків між лінгвальними ознаками *конструкції* та її використанням, що передбачає анотування значної кількості лінгвальних параметрів *конструкції* та їх комп'ютерну квантифікацію за допомогою параметричних методів статистичного аналізу.

6. Підхід *когнітивно-квантитативного профілювання конструкції* передбачає комплексний аналіз лінгвальних ознак (параметрів) форми і значення мовних *конструкцій* із застосуванням комп'ютеризованих лінгвоквантитативно-корпусних методів. *Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація профілю конструкції* виступає інструментом реалізації *когнітивно-квантитативного профілювання конструкції* та передбачає створення формальної моделі, що відображає всі лінгвальні параметри аналізованої *конструкції*. Сукупність цих параметрів формує *мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції*, що визначається як організована сума формальних й змістових ознак *конструкції*, виражених у кількісних показниках та відображених у вигляді матриці. Індивідуальні профілі *конструкцій* генералізують *лінгвоквантитативну протомодель мережі конструкцій* певної мови.

Залучення категорійно-поняттєвого апарату *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* до студіювання англійських

абсолютних конструкцій уможливить надати вичерпну інформацію про лінгвальні параметри означених синтаксичних побудов на основі значного обсягу емпіричного мовного матеріалу, верифікованого спеціалізованими комп'ютеризованими лінгвоквантитативними технологіями.

Таким чином, у першому розділі отримали висвітлення питання, що формують теоретико-прикладне підґрунтя роботи та окреслюють позицію автора, яка визначає загальну спрямованість дисертаційного дослідження. Основні результати розділу оприлюднено у публікаціях автора (Жуковська, 2023a, 2022, 2021a, 2021c, 2021d, 2021e, 2020a, 2020b, 2020c, 2020d, 2018d, 2018f, 2015a, 2015c, 2015d, 2014a, 2014b, 2014d, 2013a, 2013b, 2012; Жуковська et al., 2018; Жуковська & Кузьменко 2019; Zhukovska, 2023a, 2023d, 2021d, 2012, 2011; Buk, Zhukovska & Mosiiuk, 2024; Zhukovska & Mosiiuk, 2021).

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЯ КОГНІТИВНО-КВАНТИТАТИВНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ У БРИТАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ КОРПУСІ

У цьому розділі дисертації представлено комплексну методику когнітивно-квантитативного профілювання англійських абсолютних конструкцій; описано процедуру лінгвоквантитативно-корпусної параметризації досліджуваних *конструкцій* на основі даних Британського національного корпусу; деталізовано алгоритми встановлення детермінувальних ознак плану вираження та плану змісту *конструкцій*.

2.1 Комплексна методика когнітивно-квантитативного мультипараметричного профілювання абсолютних конструкцій

В інтерпретації *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*, що формує теоретико-методологічне підґрунтя нашого дослідження, *абсолютні конструкції* розглядаються як морфосинтаксичні утворення, що належать до класу синтагматично й семантично складних *конструкцій рівня клаузи*. Щоб розмежувати трактування цих утворень з позицій *ККГК* та інших напрямів граматики, у тексті роботи термін ‘абсолютні конструкції’, виділений курсивом, вказує на його розуміння з позицій *ККГК*. У цьому контексті елемент ‘*конструкція*’ використовується в розумінні когнітивно-конструкційними граматичними студіями для позначення всіх одиниць мови, що характеризуються єдністю *форми і значення* та / або *функції* (Boas & Fried, 2005, p. 2; Bergs & Diewald, 2008, p. 1; Goldberg, 2013, p. 15; Michaelis, 2017; Östman & Fried, 2004, p. 7). Написання терміну ‘абсолютні конструкції’ звичайним шрифтом свідчить про його трактування з позицій інших граматичних студій, де елемент ‘конструкція’ використовується в усталеному трактуванні як “синтаксична одиниця, утворена лінійною послідовністю простіших одиниць (синтаксичних слів (словоформ), словосполучень), зв’язок

між якими граматично оформлений” (Загнітко, 2012а, с. 89). Отже, у нашому дослідженні, *абсолютні конструкції* визначаються як синтагматично і семантично складні *морфосинтаксичні конструкції клаузного типу* та є когнітивно вмотивованими співвідношеннями узагальнених морфосинтаксичної форми (організації складових елементів) і концептуального значення.

У переважній більшості ‘некорпусних’ розвідок англійські *абсолютні конструкції* досліджуються із залученням інтроспективного та квалітативного аналізу. Натомість наше дослідження пропонує методику, яка дозволяє на основі значного обсягу природномовних даних квантитативно встановити детермінувальні ознаки, які визначають поведінку різних типів *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові та можуть слугувати індикатором виборів мовців між окремими АК для категоризації власного досвіду. З цією метою здійснюємо *когнітивно-квантитативне профілювання абсолютних конструкцій* у Британському національному корпусі (БНК), що ґрунтується на процедурі *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* їхніх формальних та семантичних / функційних властивостей. Це результує в *мультипараметричних лінгвальних профілях* окремих типів *абсолютних конструкцій* (Жуковська, 2021е).

Кожна *конструкція* мови характеризується комплексом взаємопов’язаних лінгвальних параметрів, адже у лінгвістичній теорії неодноразово підкреслювалося, що “сприйняття лінгвістичної одиниці носіями спирається не на дискретні класифікаційні ознаки, а на гешталти” (Дарчук, 2017, р. 21). *Мультипараметричний лінгвальний профіль* конкретного типу *абсолютних конструкцій* – це організований інвентар операціоналізованих лінгвальних параметрів плану вираження (форми) (*морфосинтаксичний, позиційний, реляційний, референційний, дистрибутивний, синтактико-функційний*) та плану змісту (семантики) (*колострукційно-колексемний і концептуально-семантичний*), які актуалізуються *конструкцією* у корпусному матеріалі БНК, виражених у

кількісних показниках й верифікованих за допомогою процедури лінгвоквантитативно-корпусної параметризації конструкції. Результати лінгвоквантитативно-корпусної параметризації дають змогу змоделювати прототипні ознаки абсолютних конструкцій та побудувати мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель параметрів плану вираження та плану змісту досліджуваних морфосинтаксичних конструкцій сучасної англійської мови (Жуковська, 2021e).

Методика когнітивно-квантитативного профілювання абсолютних конструкцій передбачає послідовну реалізацію таких етапів:

Етап 1. Репрезентація лінгвальних властивостей абсолютних конструкцій крізь призму когнітивно-квантитативної граматики конструкцій; аналіз їхньої структурної організації у форматі конструкційної мережі з визначенням конструкцій-вузлів на мікро-, мезо- та макрорівнях.

Етап 2. Верифікація вузлів мережі абсолютних конструкцій у Британському національному корпусі, що включає автоматизований відбір корпусних контекстів уживання абсолютних конструкцій за допомогою вбудованого корпусного менеджера на основі формалізованих запитів у форматі CLAWS5 Tagset та формування попередньої дослідницької вибірки.

Етап 3. Ідентифікація абсолютних конструкцій у вибірці та їхня категоризація шляхом установлення відповідності конкретного конструкта ідентифікаційним критеріям та формування дослідницької вибірки (емпіричний цикл).

Етап 4. Операціоналізація та лінгвоквантитативно-корпусна параметризація лінгвальних ознак плану вираження та плану змісту абсолютних конструкцій у БНК; побудова мультипараметричних лінгвальних профілів конструкцій на мікро-, мезо- та макрорівнях мережі.

Етап 5. Комп'ютеризована квантифікація детермінувальних параметрів (факторів / значень факторів) плану вираження та плану змісту, що визначають ступінь близькості / віддаленості конструкцій мікрорівня мережі між собою та обумовлюють синхронічну варіативність й внутрішню

функційну динаміку *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові.

Етап 6. Інтерпретація квантитативних показників та генералізація прототипних лінгвальних ознак плану вираження та плану змісту *абсолютної конструкції* макрорівня мережі.

Етап 7. Когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові на основі даних лінгвоквантитативної параметризації сутнісних ознак *конструкцій-вузлів* на мікро-, мезо- та макрорівнях мережі.

Етап 8. Моделювання лінгвальних параметрів *конструкцій-вузлів* на мікро-, мезо- та макрорівнях мережі *абсолютних конструкцій* англійської мови за результатами лінгвоквантитативно-корпусної параметризації у рамково-дужковій системі нотаційного запису *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

Кожен з етапів передбачає виконання специфічних дослідницьких процедур та застосування відповідних методів аналізу, які вважаємо за необхідне деталізувати.

2.2.1 Абсолютні конструкції крізь призму когнітивно-квантитативної граматики конструкцій

У морфосинтаксичному аспекті *абсолютні конструкції* характеризуються двочленною структурою фіксованої будови [NP XP]. З погляду семантичного синтаксису та ситуаційного моделювання (XP), виступає нефінітним / недієслівним (*nonfinite / nonverbal*) предикатом (Pred_{NF/NV}), що як центральний компонент пропозиції виражає зміст події як процесу, стану, відношення, ознаки, притаманних NP – експлікованому зовнішньому аргументу нефінітного / недієслівного предиката – *суб'єкту* (Subj). Нефінітний предикат (Pred_{NF}) типово виражений дієслівною (*verbal*) нефінітною (VP_{Pl}, VP_{Pl}, VP_{Inf}) або недієслівною (*nonverbal*) (Pred_{NV}) фразою (іменною (NP), прикметниковою (AdjP), прислівниковою (AdvP) чи прийменниковою (PP)). (Про)номінальний суб'єкт АК (Subj_{NP}) відмінний від

суб'єкта матричної клаузи Subj_{МК}. Абсолютні конструкції можуть бути маркованими спеціальними сполучними словами (аугменторами (Aug)) (*with, without, despite, what with, but, and, by, because of*) або вводиться асиндетично (ØAug) (Жуковська, 2021b, с. 56-57).

Абсолютні конструкції репрезентують клас складних морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи (*clause-level constructions* (Yoo, 2008, p. 57-58)), що ліцензують вживання нефінітних / недієслівних клауз з експлікованим суб'єктом. Клаузний статус абсолютних конструкцій підтверджується можливістю реалізації ними дистинктивних для синтаксичних побудов рівня клаузи операцій (McCawley, 1983; Kim, 2013), таких як операції пасивізації, *there*-вставлення та екстрапозиції (25-27):

(25) *Regular review sessions will be held to monitor progress in all aspects of the programme, [with emphasis being placed on personal and social development]* (BNC, HPD).

(26) *As can be seen from the curves, at the higher temperatures only neutrons and protons exist, [with there being more protons than neutrons]* (COCA; aether.lbl.gov; 2012);

(27) *Neville, though, believes that changes could be implemented that benefit sides at every level, [with it possible that recruitment could be allowed across an entire year while the makeup of upcoming campaigns is tinkered with]* (Corona; ghanasocccernet.com; 20.03.28).

Ідіоматичність суб'єкта АК також слугує ознакою їхнього клаузного статусу (28-29):

(28) [*With necessity being the mother of invention*], people have found innovative ways to perform rituals required along water banks (Corona; avenuemail.in; 21.11.10);

(29) [*Necessity being the mother of invention*], quarantine prompted enough IT maneuvering to make things more secure (Corona; Law; 20.06.02).

Предикатно-аргументну структуру абсолютних конструкцій можна репрезентувати у конструкційному патерні [[Aug / ØAug][Subj_{NP}][Pred_{NP/NV}]],

що узагальнено відображає склад та розташування конститuentів *AK*. *Конструкції* уналежнюються до частково схемних *конструкцій*, оскільки їхня структура актуалізована набором фіксованих лексично неспецифікованих слотів [Subj_{NP}] і [Pred_{NF/NV}] та наявна відкрита опція для аугментора [Aug / ØAug], експлікованого обмеженою кількістю одиниць {AUG: *with, without, despite, what with, but, and*} (30-33):

(30) [Aug_{With}][Subj_{her eyes}_{NP}][Pred_{open}_{Adj}] (BNC, GOS);

(31) [Aug_{despite}] [Subj_{desperate attempts}_{NP}][Pred_{to revive}_{Inf} her] (BNC, JYB);

(32) [Aug_{what_with}][Subj_{delays}][Pred_{getting started}_{PI}] (BNC, HPP);

(33) [ØAug][Subj_{heart}_{NP}][Pred_{thumping}_{PI}] (BNC, EWH).

У синхронічній перспективі організацію *абсолютних конструкцій* як складних *морфосинтаксичних конструкцій* рівня *клаузи* можна окреслити з позицій *конструкційної мережі* (Traugott, 2008a, 2008b; Diewald, 2009; Wasserscheidt, 2019). Логіко-поняттєве конструювання мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді ієрархічної побудови, структурованої за допомогою відносин успадкування (Жуковська, 2021b, 2021c, 2021d), є початковим етапом їхнього мультипараметричного когнітивно-квантитативного профілювання. Цей етап дослідження дозволяє створити попередній варіант таксономічної мережі англійських *абсолютних конструкцій* на основі систематизованих даних наявних граматичних досліджень. Такий підхід обумовлений необхідністю операціоналізації досліджуваних *конструкцій* та випрацювання критеріїв для їхньої ідентифікації та верифікації у корпусному матеріалі з метою подальшої лінгвоквантитативно-корпусної параметризації їхніх лінгвальних профілів. Результати параметризації дозволять уточнити та доповнити попередній варіант мережі новими даними, що відображають сутнісні властивості досліджуваних *конструкцій* на сучасному етапі розвитку англійської мови. Отримані дані також уможливають здійснити когнітивно-квантитативне моделювання мережі *абсолютних конструкцій* таксономічно-концептуального формату, експлікувати зв'язки й відношення між різнорівневими *конструкціями* та змоделювати лінгвальну інформацію

досліджуваних *конструкцій* у відповідній нотаційній системі. У Таблиці 2.1 представлена таксономічна мережа *абсолютних конструкцій*, в якій визначені *конструкції*-вузли мікро-, мезо- та макрорівнів без специфікації зв'язків і відносин між окремими *конструкціями*. В ієрархії *абсолютних конструкцій* кожен *вузол* репрезентує окремий тип *конструкції* на макро-, мезо- і мікрорівнях.

Таблиця 2.1

Таксономічна мережа

абсолютних конструкцій англійської мови (початковий варіант)

Рівні конструкцій- ної мережі	<i>Конструкції</i> -вузли рівня мережі	<i>Конструкції</i>
Макрорівень	МАКРОКОНСТРУКЦІЯ	<i>abs-Subj Pred_{NF/NV-CXN}</i> <i>oaug-abs-Subj Pred_{NF/NV-CXN}</i>
Мезорівень	МЕЗОКОНСТРУКЦІЯ	<i>aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-CXN}</i> {AUG: <i>with, without, what_with, despite, and, because, but</i> } <i>oaug-abs-Subj Pred_{NF/NV-CXN}</i> <i>with-aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-CXN}</i> <i>despite-aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-CXN}</i>
Мікрорівень	МІКРОКОНСТРУКЦІЯ	<i>without-aug-abs-Subj Pre_{NF/NV-CXN}</i> <i>what_with-aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-CXN}</i> {NF: <i>PI, PII, Inf</i> } {NV: <i>NP, AdjP, AdvP, PP</i> } [<i>his cheeks burning suddenly</i>]; [<i>with thick spectacles perched at the very end of his nose</i>]; [<i>without insects crawling in my hair and vermin nibbling my toes</i>]; [<i>despite oil being the lifeblood of industrial (modern) society</i>]; [<i>what with my three sons being away in the Army</i>] ...

КОНСТРУКТИ

Отже, на цьому етапі дослідження визначаємо, що мережа *абсолютних конструкцій* організована навколо конструкційної схеми, представленої *макроконструкцією* найвищого ступеня схемності та абстрагованості, яку номінуємо *абсолютною макроконструкцією* (*abs(olute)-Subj Pred_{N(on)F(inite)/N(on)V(eral)-cxn}*). Ознаки *макроконструкції* успадковуються менш абстрагованими *конструкціями* мезорівня, що включають подібні за морфосинтаксичною будовою *конструкції*: *неаугментовану абсолютну мезоконструкцію* (*øaug(mented)-abs-Subj Pred_{NF/NV-cxn}*) та *аугментовану абсолютну мезоконструкцію* (*aug(mented)-abs-Subj Pred_{NF/NV-cxn}*) зі специфікацією аугментора {AUG: *with, without, what with, despite, and, because, but*}).

На мікрорівні ознаки успадковуються індивідуальними *мікроконструкціями* з відповідною аугменторною та предикатною специфікацією (*øaug-Subj Pred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-Subj Pred_{NF/NV-cxn}* {N(on)F(inite): *VP_{Pl}, VP_{Pl}, VP_{Inf}*; N(on)V(eral): *NP, AdjP, AdvP, PP*}). Ці *мікроконструкції* актуалізуються у конкретних корпусних контекстах – *конструктах* (*[his cheeks burning suddenly]*, *[with thick spectacles perched at the end of his nose]*, *[without insects crawling in my hair and vermin nibbling my toes]*, *[despite oil being the lifeblood of industrial (modern) society]* ...). Виокремлені *конструкції-вузли* макро-, мезо- та мікрорівнів мережі відіграють ключову роль у репрезентації мовно-специфічних генералізацій англійських *абсолютних конструкцій*.

2.1.2 Верифікація абсолютних конструкцій у Британському національному корпусі

Верифікацію *абсолютних конструкцій* та лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію їхніх лінгвальних профілів здійснюємо на основі вибірок мовного матеріалу з Британського національного корпусу (БНК), що розміщується на онлайн платформі English.corpora.org (США) (British National

Corpus) (розробник – проф. М. Дейвіс), та його версії 2014 року BNC2014 (British National Corpus 2014).

Лінгвоквантитативна параметризація *абсолютних конструкцій* базується на принципах корпусо-орієнтованого дослідження (Rayson, 2008, р. 35): 1) корпусо-орієнтований підхід: аналіз корпусного матеріалу здійснюється шляхом поєднання підтверджувального (*корпусо-базованого*) та дослідницького (*корпусо-керованого*) підходів; 2) лінгвістично анотований та філологічно-компетентний корпус (Британський національний корпус) є надійним джерелом лінгвальної інформації про досліджувані *конструкції* у синхронічному зрізі; 3) автоматизований пошук: дані з БНК відбираються за допомогою автоматизованого пошуку, здійснюваного вбудованим корпусним менеджером; 4) повне врахування: усі актуалізовані у корпусному матеріалі *конструкти* досліджуваних *конструкцій* беруться до уваги й піддаються лінгвістичному аналізу, щоб забезпечити максимальну об'єктивність та репрезентативність результатів; 5) лінгвоквантитативний аналіз: відібрані дані піддаються верифікації статистичними методами, що дозволяє точно квантифікувати та інтерпретувати мовні явища; а також слідує емпіричному циклу квантитативно-корпусного дослідження (Geeraerts, 2010, р. 73; Desagulier, 2017, р. 9) (див. Рис. 2.1).

Як зазначає Шт. Грайс, перевагою даних корпусу є їх автентичність, природність та спостережуваність (Gries, 2013b, р. 94-96). Це робить корпуси об'єктивними, валідними та надійними джерелами даних мовного вжитку (Hoffmann, 2022, р. 44). Британський національний корпус (БНК) являє собою корпусну базу даних другого покоління, створену у 90-х роках ХХ століття у результаті співпраці трьох видавництв (Oxford University Press, Longman та W. & R. Chambers), двох університетів (University of Oxford, Lancaster University) та Британської бібліотеки (Leech et al., 1994). БНК вважається зразком представницького корпусу національної мови та є статичним, репрезентативним, добре збалансованим й стандартизованим інформаційно-довідниковим ресурсом сучасного британського варіанту англійської мови

(McEneaney & Wilson, 2001, p. 32).

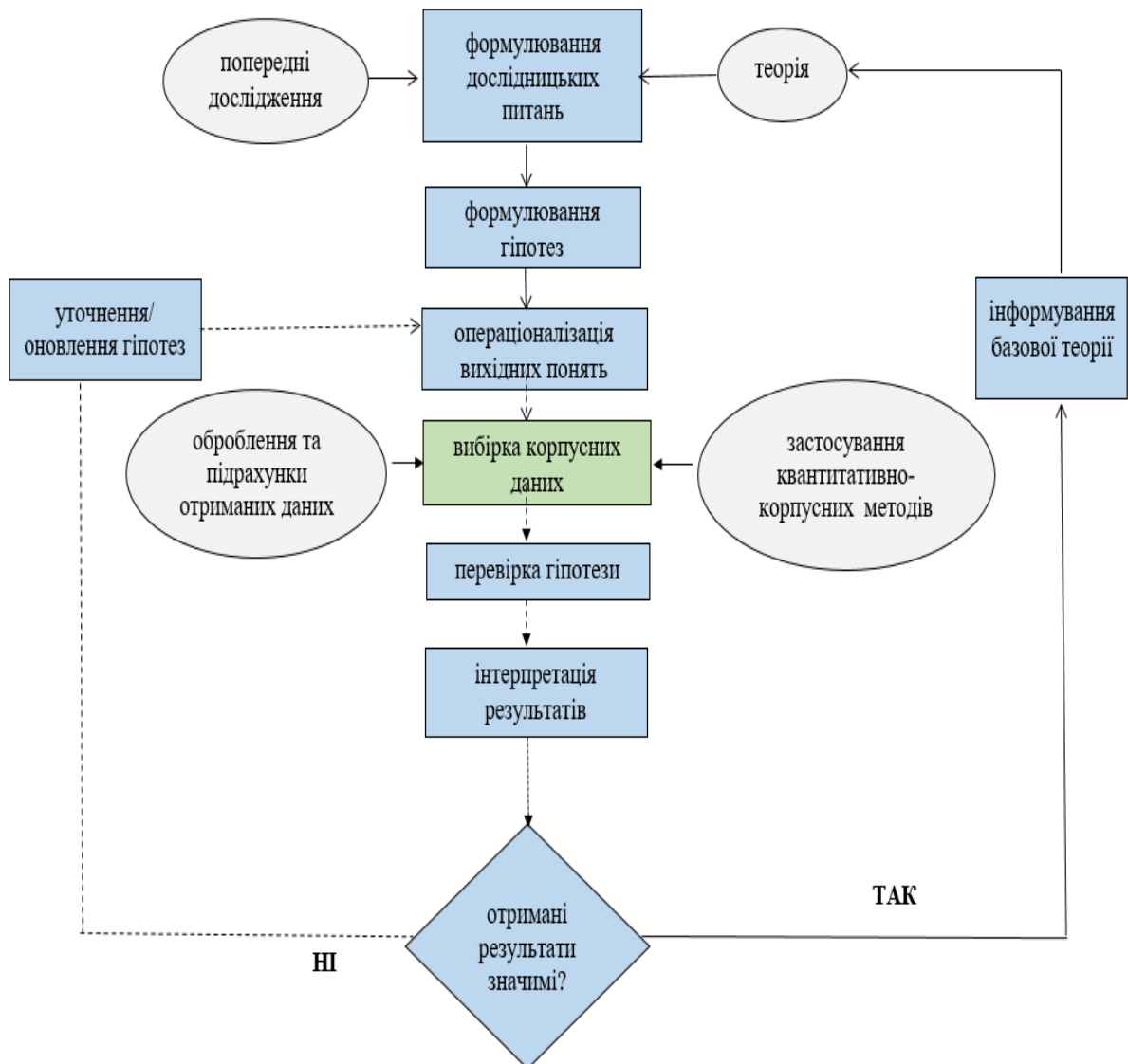

Рис. 2.1 Емпіричний цикл квантитативно-корпусного дослідження

БНК містить близько 100 мільйонів слів британського варіанту англійської мови, розподілених між писемним й усним форматами у співвідношенні 90% до 10% та представлених у 4 124 текстових файлах (Leech, Rayson & Wilson, 2001, p. 1). Корпус охоплює різноманітні писемні жанри сучасної публікаційної моделі Великої Британії (художня література, газетні тексти, епістолярні тексти, шкільні й університетські есе, академічна проза тощо). Усний підкорпус усного містить транскрибовані записи спонтанного мовлення мовців різного віку, соціального статусу та

регіональної належності, а також записи ділових зустрічей, промов і радіо вистав (р. 2). Корпус супроводжується глибокою частиномовною розміткою тегером CLAWS5, точність якої становить 97,5%, а також соціолінгвістичною й типографічною класифікацією текстів за типом мовлення, тематикою, типом видання, аудиторією та складністю (Жуковська, 2013а, с. 42-43).

На сьогодні БНК представлений у трьох версіях: оригінальне видання (*версія 1*) 1995 року; *версія 2* з удосконаленою частиномовною розміткою та виправленою класифікацією текстів, випущена у 2001 році; та останній реліз корпусу – BNC2014 (*версія 3*), що позиціюється як новий ресурс для дослідження та навчання на основі сучасної англійської мови. BNC2014, розроблений Центром корпусних досліджень у соціальних науках Ланкастерського університету, містить зразки усного і писемного мовлення британського варіанту англійської, відібрані з різних джерел. Підкорпус усного мовлення, укладений у співпраці з групою Навчання англійської мови при видавництві Кембридзького університету, випущений окремим виданням під назвою Spoken BNC2014. Цей підкорпус містить 11 422 617 слів транскрибованого неформального мовлення 668 мовців, представлених у 1 251 записі 2012-2016 років (Love et al., 2017). Spoken BNC2014 доступний на CQPweb сервері Ланкастерського університету (British National Corpus 2014) та на платформі Sketch Engine (SPOKEN BNC2014). Підкорпус писемного мовлення Written BNC2014 наразі ще розробляється (*The British National Corpus 2014*, 2018, р. 1). Отже, Британський національний корпус є філологічно компетентним ресурсом, що репрезентує сучасний британський варіант англійської мови у всій його повноті (Burnard, 2007), що дозволяє екстраполювати отримані результати на всю мову.

Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація досліджуваних *конструкцій* здійснюється на основі емпіричних даних з повної версії БНК (*версія 2*), розміщеної на ресурсі English-Corpora.org (<https://www.english-corpora.org/>). Вибірка *конструктив* як мовленнєвих інстанцій досліджуваних типів *абсолютних конструкцій* проводилася протягом

2018–2020 років за допомогою автоматизованого пошуку із застосуванням вбудованого корпусного менеджера.

Для автоматизованого відбору *конструктів* досліджуваних *конструкцій* з корпусу БНК було розроблено набори формалізованих запитів у форматі CLAWS5 Tagset. Ці запити враховують частиномовну репрезентацію суб'єктного й предикатного слотів, аугментори, пунктуаційне маркування та потенційну модифікацію номінальних стрижневих конститuentів.

Наприклад, автоматизований відбір *конструктів*, що інстанціюють неаугментовану *мікроконструкцію* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* здійснювався за такими формалізованими запитами:

1) для предиката, вираженого *PI*, і номінального суб'єкта: $[_y] [_{nn}] [_{v?g}] / [_y]^*[_{nn}] [_{v?g}] / [_y]**[_{nn}] [_{v?g}]$; прономінального суб'єкта: $[_y] [_p] [_{v?g}]$;

2) для предиката, вираженого *PII*, і номінального суб'єкта: $[_y] [_{nn}] [_{v?n}] / [_y]^*[_{nn}] [_{v?n}] / [_y]**[_{nn}] [_{v?n}]$; прономінального суб'єкта: $[_y] [_p] [_{v?n}]$;

3) для предиката, вираженого *Inf*, і номінального суб'єкта: $[_y] [_{nn}] [_{v?n}] / [_y] * [_{nn}] [_{v?n}] / [_y]**[_{nn}] [_{v?n}]$; прономінального суб'єкта: $[_y] [_p] [_{v?n}]$;

4) для предиката, вираженого *NP*, і номінального суб'єкта: $[_y] [_{nn}]^*[_{nn}] / [_y]^*[_{nn}]^*[_{nn}] / [_y]^*[_{nn}]**[_{nn}] / [_y]**[_{nn}]**[_{nn}]$; прономінального суб'єкта: $[_y] [_p]^*[_{nn}] / [_y] [_p]^*[_{nn}]$;

5) для предиката, вираженого *AdjP*, і номінального суб'єкта: $[_y] [_{nn}] [_j], [_y]^*[_{nn}] [_j], [_y]**[_{nn}] [_j]$; прономінального суб'єкта: $[_y] [_p] [_j]$;

6) для предиката, вираженого *AdvP*, і номінального суб'єкта: $[_y] [_{nn}] [_r] / [_y]^*[_{nn}] [_r] / [_y]**[_{nn}] [_r]$; прономінального суб'єкта: $[_y] [_p] [_r]$;

7) для предиката, вираженого *PP*, і номінального суб'єкта: $[_y] [_{nn}] [_i] / [_y]^*[_{nn}] [_i] / [_y]**[_{nn}] [_i]$; прономінального суб'єкта: $[_y] [_p] [_i]$.

Для аугментованих *мікроконструкцій* після пунктуаційного знаку додавалася відповідна лексема (*with, without, what_with, despite, and, because,*

but). Загальний обсяг попередньої вибірки за вищенаведеними запитами становив 65 023 корпусних контексти. Аналіз показав, що не всі контексти, відібрані корпусним менеджером, відповідали досліджуваним синтаксичним утворенням. На наступному етапі вибірка була ретельно опрацьована, і вручну відібрані приклади, що відповідали заданим формалізованим запитам, але не задовольняли ідентифікаційні критерії для певного типу *абсолютних конструкцій*. Наприклад, у корпусних контекстах, таких як “*Stir the tomatoes, tomato pure, wine and seasoning and bring to a boil*” (BNC, G2D); “*I’m sorry about your Mandy, Pat, heart sorry. We all are.*” (BNC, FAB), пунктуаційно марковані побудови структури [NP] [XP], де NP – іменник, XP – прикметник, формально подібні до *абсолютних конструкцій* в ад’єктивній предикатній специфікації, але функційно відрізняються від них.

2.1.3 Ідентифікація та категоризація абсолютних конструкцій

У дослідницькій вибірці не всі синтаксичні утворення означеної предикатно-аргументної будови репрезентують аналізовані *морфосинтаксичні конструкції*. Категоризація *конструктів* як інстанціацій певного типу *абсолютних конструкцій* здійснюється за шістьма ідентифікаційними критеріями.

Критерій 1. Фіксована бінарна структура [NP XP] та визначена морфосинтаксична актуалізація стрижневих конститuentів. Абсолютні конструкції вирізняються фіксованою морфосинтаксичною організацією у вигляді бінарної структури [NP XP]. Стрижневий конститuent (NP) – ((про-)номінальна фраза) – завжди передує конститuentу (XP), який типово експлікованій нефінітною дієслівною фразою (VP_{PI}, VP_{PII}, VP_{Inf}) або недієслівною фразою (NP, AdjP, AdvP, PP). Синтаксично *абсолютні конструкції* становлять собою нефінітну / недієслівну клаузу з власним експлікованим суб’єктом [[Subj_{NP}] [Pred_{NF/NV}]].

Відповідно до цього критерію, до розгляду не беруться синтаксичні утворення, в яких відсутній конститuent NP, або конститuent XP виражений

іншими граматичними категоріями. До прикладу, у низці граматичних розвідок *абсолютні конструкції* розглядаються поряд з вільними ад'юнктами (ВА) (*free adjuncts*) (термін Б. Кортмана (Kortmann, 1991, р. 1) – нефінітними предикативними фразами, що функціонують як клаузний модифікатор (Yoo, 2008, р. 55) або як позаклаузний конститuent (Bouzada-Jabois & Guerra, 2016, р. 180).

Вільні ад'юнкти й *абсолютні конструкції* мають кілька спільних морфосинтаксичних та синтактико-функційних властивостей, таких як відокремлений статус, позиційна мобільність у реченні, маркованість прийменниками або аугменторами, неінтегрована синтаксична роль й семантична варіативність. Обидві структури можуть бути як дієслівними (дієприкметниковими, дієприслівниковими, інфінітивними), так і недієслівними (іменними, ад'єктивними, адвербіальними, прийменниковими) (див. 34-39):

(34) *Surrounded*_{VP_{PI}} **by darkness and solitude**, each of his movements felt like one of those frozen seconds. (COCA; AntiochRev; 2015);

(35) *Following*_{VP_{PI}} **the return of all 150 surveys**, the authors reviewed each questionnaire for completeness and participant eligibility. (COCA; ColledgeStud; 2013);

(36) *To tell*_{VP_{toInf}} **you the truth**, I was scared out of my mind. (COCA; QuadrantMagazine; 2014);

(37) *Happy*_{Adj_P} **to be away from the university**, he now planned to investigate, on his own, certain problems in physics that had haunted him for several years. (COCA; fourhourwokweek.com; 2012);

(38) *I do want to ask you, though, because the question of character, particularly*_{PP} **in a president**, is important and Donald Trump (COCA; Fox: Fox News Sunday; 2016);

(39) *A replacement*_{NP} **for the Nova**, the Corsa was ninth in the May 1993 UK top ten sellers list (BNC, K3D).

Нефінітні типи *абсолютних конструкцій* і ВА можуть бути марковані в

плані аспекту та стану, але не часу, та функціонують як клаузні ад'юнкти стосовно матричної клаузи. Проте означені синтаксичні структури відрізняються двома ключовими ознаками: 1) наявність експлікованого вираженого (*overt*) суб'єкта NP в *абсолютній конструкції*, на відміну від імплікованого (*covert*) суб'єкта у вільних ад'юнктах; 2) контрольованість імплікованого суб'єкта канонічних вільних ад'юнктив суб'єктом матричної клаузи та відсутність кореференції між експліцитним суб'єктом *AK* та суб'єктом матричної клаузи.

Отже, *абсолютні конструкції* виокремлюються в окрему синтаксичну одиницю, а *ВА* є залежними від суб'єкта матричної клаузи (Bouzada-Jabois & Guerra, 2016, p. 178; Kortmann, 1991, p. 5; Río-Rey, 2002, p. 311; Fanego, 2015, p. 191; 2016, p. 103). Хоча деякі граматисти визнають існування безсуб'єктних *абсолютних конструкцій* (McCawley, 1983; Felser & Britain, 2007), проте у нашій розвідці такі структури не розглядаються.

Приклади безсуб'єктних *абсолютних конструкцій*, що не відповідають цьому критерію (41–42):

(41) *The whole population must be vaccinated by February 1, 2022, officials said, **without giving specifics*** (Corona; Business Insider; 21.11.19);

(42) *He may just have had a rush of blood to the head, **what with being able to buy booze again*** (Corona; politicsweb.co.za; 20.06.19).

Якщо у наведених прикладах спостерігається відсутність суб'єкта у синтаксичних побудовах з PI, то з PP, NP, AdjP, AdvP, PII, Inf це не можливо (43–44):

(43) Without {*at the beach, *captain, *drunk, *stranded in enemy territory}, I noticed a sign on a roadside eating place (Yoo, 2008, p. 64).

(44) (What) with {*at the beach, *captain, *drunk, *stranded in enemy territory}, he was taken prisoner (там само).

Синтаксичні побудови, що виявляють часткову структурну та функційну подібність з досліджуваними структурами, але мають відсутність одного з необхідних конститuentів, включаючи нефінітний предикат, не

включаються до вибірки. Такі побудови інтерпретуємо як прості прийменникові фрази, хоча деякі дослідники відносять їх до нефінітних побудов з експлікованим суб'єктом або до вільних ад'юнктивів (Yoo, 2008, p. 50). Приклади таких синтаксичних побудов (45–46):

(45) *Now, **what with drugs and violence**, they had their work cut out without worrying unduly about the van-loads of cardboard boxes ...* (BNC, G1D);

(46) *And there's a lot of women in the same situation as you, **what with children and one thing and another**, so you discuss it and you find you're not the only one in there with those problems ...* (BNC, FR5).

Критерій 2. Вторинно-предикативний тип зв'язку між стрижневими конститuentами. Між стрижневими конститuentами *абсолютної конструкції* [XP] та [NP] встановлюються вторинно-предикаційні відносини. Означені синтаксичні одиниці репрезентують особливий тип вторинної предикації другого рівня (Haff, 2012, p. 261) синтаксично незалежної конфігурації, де нефінітна дієслівна / недієслівна фраза виконує роль вторинного предиката та є синтаксичною вершиною. Основні конститuentи співвідносяться один з одним як суб'єкт [Subj] і (нефінітний / недієслівний) предикат [Pred_{NF/NV}] (Рис. 2.2):

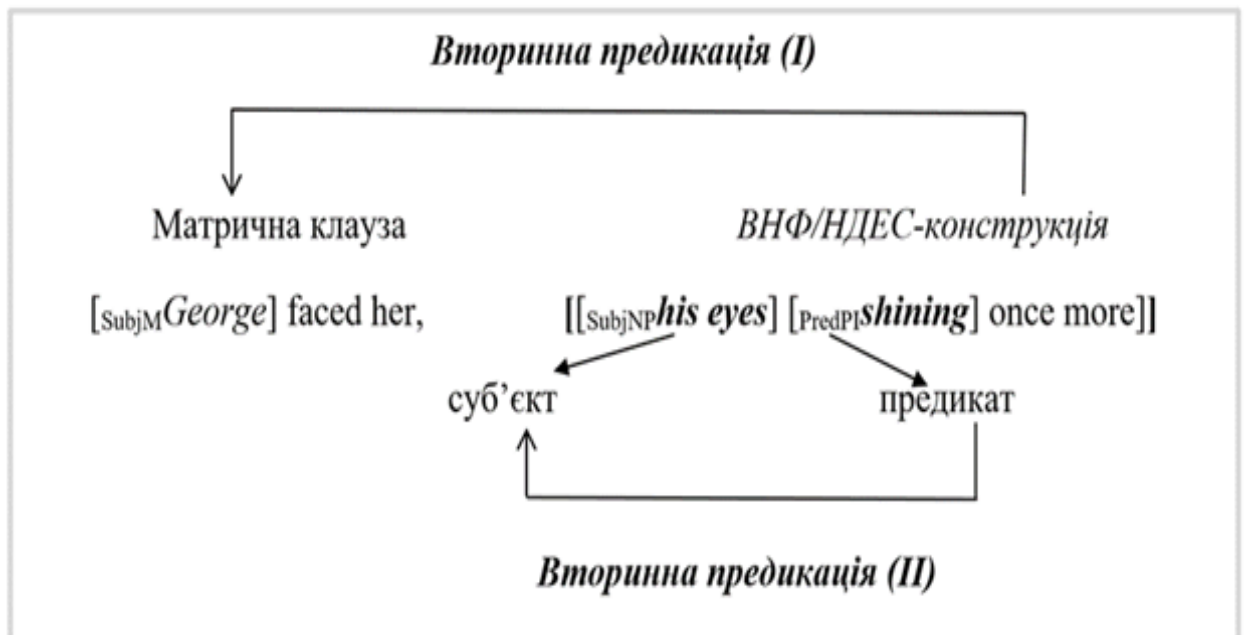

Рис. 2.2 Абсолютні конструкції як структури вторинної предикації

У цьому контексті синтаксичні утворення, які виникають в результаті

синтаксичних компресійних трансформацій, трактуються як фінітні еліптичні синтаксичні утворення, наприклад:

(47) His nose was large and slightly crooked, *mouth wide and beautifully cut, chin firm and slightly indented* (BNC, GUE).

У виділеній частинці цього речення відсутнє екзистенційне дієслово *be* (3 особа однини минулого часу *was* легко відновлюється з контексту). Хоча ці побудови за структурою подібні до *абсолютних конструкцій*, вони логічно відмінні, оскільки репрезентують усічену фінітну предикацію.

Крім того, до розгляду не беруться синтаксичні утворення з прийменниками *what with* та *without*, які не мають явного предикативного зв'язку, як-от (48–50):

(48) What with _{NP}[*the stack-ups*] and _{NP}[*the taxis*], he's probably not home yet (COHA; FIC);

(49) but what with _{NP}[*the coffee*] and _{VP[PI]}[*being scared out of her wits besides*], she couldn't possibly sleep (COHA; FIC);

(50) Up to that instant, what with _{VP[PI]}[*chanting and singing the many services*], and _{NP}[*the noise of talking and walking*], there was a wild babel (COHA; NF).

Таким чином, предикативний зв'язок в *абсолютних конструкціях* забезпечує семантичну й синтаксичну незалежність, яка є вирішальною для їхньої категоризації.

Критерій 3. Номінативне / акузативне маркування суб'єкта.

Відмінкове маркування суб'єкта в *абсолютних конструкціях* допускає вживання прономінальних елементів у позиції суб'єкта в номінативній та акузативній формах, як показано у прикладах (51–53):

(51) *Barrett has eight sacks, [with he_{Nom} and White accounting for over 36% of the Bucs' team total this season]* (Corona; ESPN; 21.010.01);

(52) *Kemp, however, reportedly was dead set on pushing forward with Loeffler, [despite her_{Acc} having no experience in the political realm]* (Corona; businessreminder.com: 20.03.29);

(53) *Discussions about our past, our family, funny stories, [him_{Acc} being an actor, me being an actress]* (Corona; BANG Showbiz on MSN. com: 21.08.24).

Ці синтаксичні структури відрізняються від герундіальних комплексів, де суб'єкт маркується посесивним відмінком:

(54) *His_{Poss} going away (to prison) will be a big loss to the community* (Corona; usanews.com: 20.11.17).

Критерій 4. Синтаксична функція клаузного ад'юнкта. Абсолютні конструкції зазвичай виконують синтаксичну функцію клаузного ад'юнкта, реалізуючи в основному адвербіальні відношення. Тому нефінитні / недієслівні конституенти [NP XP], що виступають у ролі дієслівного комплексу (Complex Object) після дієслів комунікації (*consider, prove, judge* та ін.), не є абсолютними конструкціями (55):

(55) *I heard people talking about it the entire festival, and it sounded AWESOME, but I never knew where the hell it was* (COCA; 2012blogs.suntimes.com).

Також до розгляду не беруть випадки, коли нефінитні / недієслівні конституенти [NP XP] виконують роль суб'єкта фінитного предиката (56):

(56) *Among the most controversial options being considered is whether to form a union with the Roman Catholic Church* (BNC, K1G).

Критерій 5. Аугментований / неаугментований реляційний зв'язок з матричною клаузою. У синтаксичних комплексах із нефінитними клаузами реалізатором зв'язку з матричною клаузою виступає релятор (*relator*) (Halliday & Matthiessen, 1999, p. 177), експлікований сполучниками або сполучниковими групами, прийменниками або прийменниковими групами, а також нульовим сполучним елементом (He & Yang, 2015b, p. 44). Абсолютні конструкції як нефінитні / недієслівні клаузи з експліцитним суб'єктом вводяться за допомогою обмеженого набору аугменторів [AUG] ([AUG with, without, what with, despite, and, because, but] [NP] [XP]) або асиндетично [[ØAUG][NP][XP]]. Вільні ад'юнкти, своєю чергою, вводяться субординатором, таким як сполучник або прийменник (р. 15).

With- аугментовані *абсолютні конструкції* відрізняються від утворень, що вводяться прийменником, які виконують роль модифікаторів іменної фрази, функціонуючи як постмодифікатори в розширенні іменної фрази:

(57) *A good starting point is a check list with sections covering criteria for acceptance by all the main company functions* (BNC, HRH).

Критерій 6. Пунктуаційна / інтонаційна відокремленість від матричної клаузи. Абсолютні конструкції вирізняються відокремленістю від основної структури речення (Zandvoort, 1975, p. 210; Thompson, 1983, p. 43-44), що зазвичай маркується знаками пунктуації на письмі та інтонацією в усному мовленні (Thompson, 1983, p. 43; Declerck, 1991, p. 456; Fabricius-Hansen & Haug, 2012b, p. 43). Пунктуаційна маркованість *АК* змінюється залежно від історичного періоду англійської мови (Río-Rey, 2002). Наразі емпіричні дослідження кореляції між орфографічним та просодичним відокремленням *абсолютних конструкцій* практично відсутні (Fabricius-Hansen & Haug, 2012b, p. 44). У сучасній англійській мові *абсолютні конструкції* завжди маркуються пунктуаційними знаками, такими як коми, тире, скобками й т. ін. К.Фабрікіус-Хансен та Д. Хауг розрізняють два типи *АК* 1) орфографічно відокремлені, які отримують пунктуаційну маркованість й утворюють власну інтонаційну фразу, та 2) орфографічно інтегровані, що не мають такої маркованості та тісніше інтегруються у структуру речення. Орфографічно відокремлені *АК* не впливають на інформаційну структуру матричної клаузи, але додають нову інформацію до головної події, а наявність пунктуаційного маркування полегшує їхнє інформаційне опрацювання (p. 49-50).

Неузгодженість пунктуаційного маркування *абсолютних конструкцій* пояснюється відсутністю у сучасній англійській мові чіткої регламентації у вживанні пунктуаційних знаків та тенденцією до спрощення, що призводить до зменшення кількості знаків пунктуації всередині речення. У результаті, коми можуть бути необов'язковими, оскільки межі та відношення між короткими предикативними одиницями у складі складного речення стають зрозумілими й без спеціальних маркерів. Спостерігається зсув від просодичної

до структурної функції пунктуації, яка виступає як семіотичний ресурс, що передає соціальне значення та виступає як “засіб експліцитного маркування концептуальної побудови та організації” (Kress, 2003, р. 104). Пунктуаційне маркування *абсолютних конструкцій* є вагомим фактором їхнього функційно-комунікативного навантаження у складі речення та виконує структурно-синтаксичну, просодичну, семантико-риторичну та емотивну функції. З огляду на вище зазначене, пунктуаційне маркування комою, крапкою з комою, двокрапкою або крапкою (у випадках позаклаузної позиції *абсолютної конструкції*, тобто синтаксичної парцеляції) враховано у формалізованих запитах для автоматизованого пошуку *конструкцій* у корпусі БНК.

У результаті виконаних процедур ідентифікації та категоризації було отримано дослідницьку вибірку, що включає N=11 000 конструктивів, які інстанціюють 35 *конструкцій* мікрорівня (*мікроконструкцій*) мережі англійських *абсолютних конструкцій* в аугменторній {AUG: *with, without, despite, what_with*} та предикатній специфікаціях {NF: VP_{PI}, VP_{PII}, VP_{Inf}; NV: NP, AdjP, AdvP, PP}. Зокрема вибірка включає:

– 7 *øaug*-аугментованих (неаугментованих) типів у нефінітній (*øaug-abs-Subj Pred_{VPPI-cxn}*, *øaug-abs-Subj Pred_{VPPII-cxn}*, *øaug-abs-Subj Pred_{VPInf-cxn}*) та недієслівній (*øaug-abs-Subj Pred_{NP-cxn}*, *øaug-abs-Subj Pred_{AdjP-cxn}*, *øaug-abs-Subj Pred_{AdvP-cxn}*, *øaug-abs-Subj Pred_{PP-cxn}*) специфікаціях;

– 7 *with*-аугментованих типів у нефінітній (*with-aug-abs-Subj Pred_{VPPI-cxn}*, *with-aug-abs-Subj Pred_{VPPII-cxn}*, *with-aug-abs-Subj Pred_{VPInf-cxn}*) та недієслівній (*with-aug-abs-Subj Pred_{NP-cxn}*, *with-aug-abs-Subj Pred_{AdjP-cxn}*, *with-aug-abs-Subj Pred_{AdvP-cxn}*, *with-aug-abs-Subj Pred_{PP-cxn}*) специфікаціях;

– 7 *without*-аугментованих типів у нефінітній (*without-aug-abs-Subj Pred_{VPPI-cxn}*, *without-aug-abs-Subj Pred_{VPPII-cxn}*, *without-aug-abs-Subj Pred_{VPInf-cxn}*) та недієслівній (*without-aug-abs-Subj Pred_{NP-cxn}*, *without-aug-abs-Subj Pred_{AdjP-cxn}*, *without-aug-abs-Subj Pred_{AdvP-cxn}*, *without-aug-abs-Subj Pred_{PP-cxn}*) специфікаціях;

– 7 *despite*-аугментованих типів у нефінітній (*despite-aug-abs*

Subj Pred_{VPPI-cxn}, *despite-aug-abs-Subj Pred_{VPPII-cxn}*, *despite-aug-abs-Subj Pred_{VPInf-cxn}*) та недієслівній (*despite-aug-abs-Subj Pred_{NP-cxn}*, *despite-aug-abs-Subj Pred_{AdjP-cxn}*, *despite-aug-abs-Subj Pred_{AdvP-cxn}*, *despite-aug-abs-Subj Pred_{PP-cxn}*) специфікаціях;

– 7 *what_with*-аугментованих типів у нефінітній (*what_with-aug-abs-Subj Pred_{VPPI-cxn}*, *what_with-aug-abs-Subj Pred_{VPPII-cxn}*, *what_with-aug-abs-Subj Pred_{VPInf-cxn}*) та недієслівній (*what_with-aug-abs-Subj Pred_{NP-cxn}*, *what_with-aug-abs-Subj Pred_{AdjP-cxn}*, *what_with-aug-abs-Subj Pred_{AdvP-cxn}*, *what_with-aug-abs-Subj Pred_{PP-cxn}*) специфікаціях.

Кількісне співвідношення конструктив абсолютних мікроконструкцій у БНК представлено на Рис. 2.3:

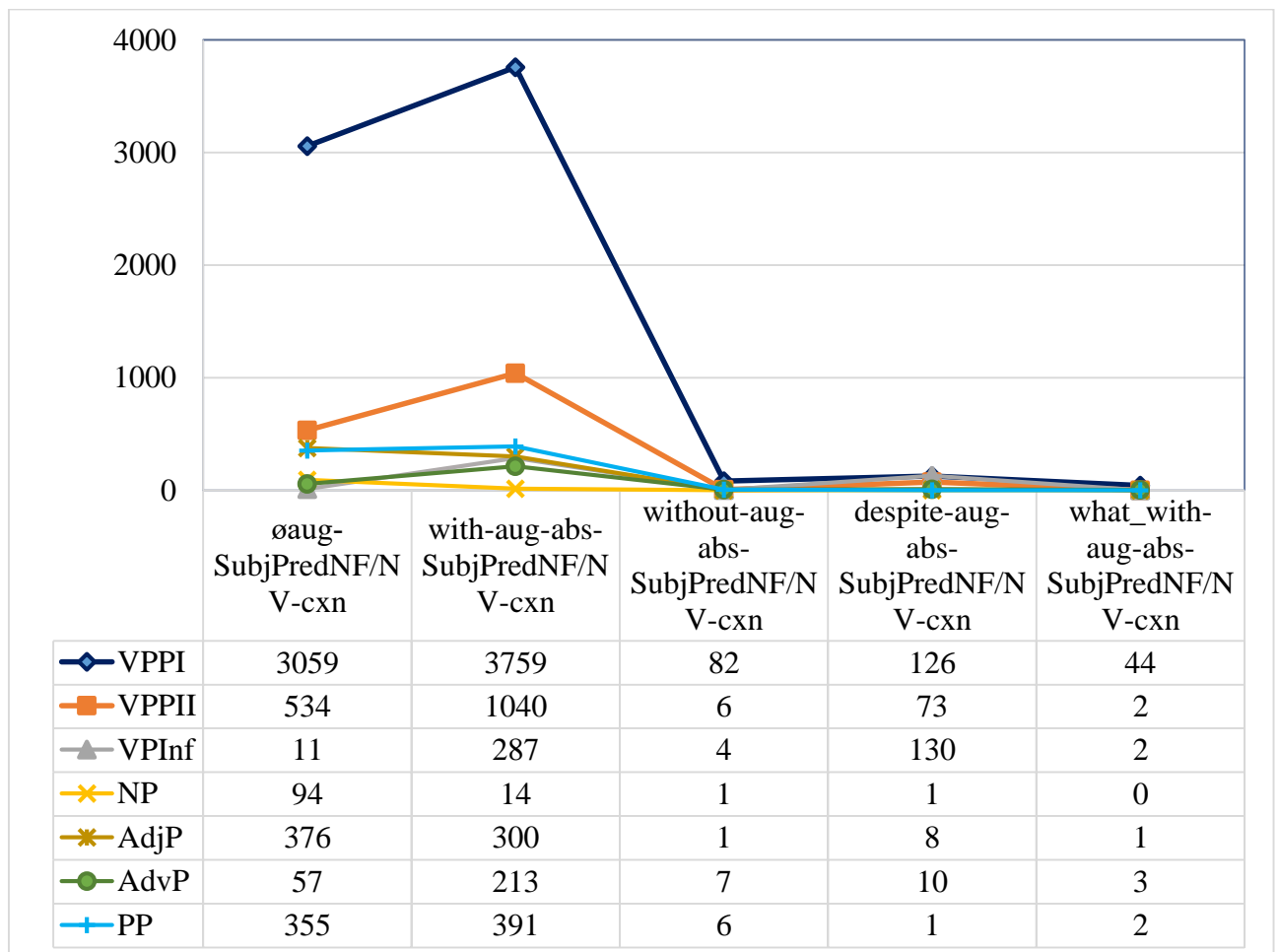

Рис. 2.3 Співвідношення типів абсолютних конструкцій в аугменторній та предикатній специфікаціях у БНК

Обсяг вибірки є достатнім для лінгвоквантитативно-корпусної

параметризації виокремлених типів *абсолютних конструкцій*, оскільки отримані показники характеризуються 1,9% відносною похибкою. Це значно нижче прийнятого у лінгвостатистичних дослідженнях допустимого рівня похибки у 5%, хоча допустима і 20-30% похибка (Перебийніс, 2002, с. 28). *Конструкції* мікрорівня мережі *абсолютних конструкцій* як найбільш лінгвістично специфіковані *конструкції* слугують основою для проведення *когнітивно-квантитативного профілювання* за допомогою *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* їхніх морфосинтаксичних, позиційних, реляційних, референційних, дистрибутивних, синтактико-функційних, колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних властивостей. Дані *мікроконструкцій* генералізуються для відповідних *мезоконструкцій*, які своєю чергою стають основою висновків про *макроконструкцію*. Вихідним положенням здійснюваної *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* визначаємо існування відповідності між *конструкцією* та її *мультипараметричним лінгвальним профілем*.

2.1.4 Операціоналізація та параметризація лінгвальних профілів абсолютних конструкцій

Коректна параметризація лінгвістичних явищ вимагає операціоналізації вихідних понять, що дозволяє впорядкувати та алгоритмізувати оцінку аналізованих явищ на основі набору параметрів і факторів, в яких ці явища маніфестуються (Жуковська, 2021e).

Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація абсолютних конструкцій полягає у розробленні вичерпного і ненадлишкового переліку конструкційних параметрів і їхню квантифікацію за допомогою лінгвоквантитативно-корпусних методів. Результатом цієї процедури є створення *мультипараметричних лінгвальних профілів* конструкцій мікро-, мезо- та макрорівнів мережі. Мультипараметричний лінгвальний профіль *конструкції* має вигляд матриці, що відображає впорядковану послідовність її

лінгвальних ознак одного типу та виражених у кількісних показниках (Жуковська, 2021e, с. 66-67).

Згідно з “Словником.ua” параметр визначається як: 1) величина, що входить у математичну формулу і зберігає своє постійне значення лише за цих умов, і 2) *спец.* величина, властива якому-небудь предметові, пристрою, явищу (slovnuk.ua). Метод параметризації успішно застосовується в лінгвістиці, зокрема у лінгвістичному моделюванні (Яценко, 2011), лексикології та лексикографії (Бойчук, 2011; Івахненко, 2016; Купріянов, 2016), стилістиці та жанрології (Романченко & Стрій, 2022), дослідженнях індивідуального стилю письменника (Бук, 2021; Давиденко, 2014; Ткаченко, 2018), лінгвокогнітивних дослідженнях (Гармаш, 2015), корпусних дослідженнях (Лучик & Остапова, 2017), судовій лінгвістиці (Ажнюк, 2017) тощо.

У сучасній лінгвістиці терміни ‘параметр’ та ‘параметризація’ часто асоціюються з концепцією “дослідження мови як ідеалізованої системи людської когніції в рамках підходу ‘принципів і параметрів’ в універсальній граматиці (за Н. Хомським)” (Загнітко, 2012b, с. 23). У корпусній лінгвістиці параметризація передбачає “виділення тих чи інших характеристик текстів проблемної сфери, що релевантні для пропонованого дослідження” (Загнітко, 2012b, с. 24). У квантитативно-корпусних дослідженнях параметризація розглядається як системний аналіз об’єкта: виокремлення, опис та квантитативна оцінка його основних, істотних параметрів, тобто детермінувальних / класифікаційних ознак (“діагностичних властивостей” (Speelman & Geeraerts, 2009, p. 35)). Параметр виступає демаркаційною змінною, що детермінує одиницю в мові у функційному плані, або у плані позначення. Сукупність параметрів визначає “лінгвістичний стан” мовної одиниці (Широков & Шевченко, 2014; Купріянов, 2016, p. 93).

Параметр розглядається як скалярне впорядкування виборів, що відображає межі варіювання та відповідає певному інваріанту. Таким чином, параметризація пов’язана з поняттям прототипу як мінімізованого знання, що утворює ядро категорії (Dagmar & Arppe, 2013; Geeraerts, 1997; Gries, 2003b;

Rosch, 1975; Taylor, 2003). У когнітивно-квантитативному підході (Gries & Ellis, 2015, p. 20) прототип визначається як центральний член категорії з максимальним набором ознак, який характеризується цілісністю сприйняття, швидкою ідентифікацією, широким функціонуванням (Мартинюк, 2011, p. 107) та уподібненням характеристик (параметрів) (Gries, 2003b, p. 3). Квантитативно-корпусний підхід до встановлення прототипу має міцне емпіричне підґрунтя, базуючись на частотності вживання лінгвістичних одиниць у мові (Gries, 2006, p. 167; Gries, 2003b). Аналіз корпусних даних довів, що мовні категорії не є чітко окресленими й дискретними, а мають розмитий та градуальний характер, де деякі елементи є більш репрезентативними для певної категорії, а інші – більш периферійними (маргінальними) (Gries, 2006, p. 168).

Дослідники підкреслюють, що частота мовних одиниць у корпусі може бути проявом їхнього когнітивного укорінення. М. Хелідей підкреслює, що “частота у тексті [тобто у корпусі] інстанціює ймовірність у системі” (Halliday, 2005, p. 133) (*уточнення наше – В.Ж*). Г. Шмід (Schmid, 2000, p. 39) вводить принцип “від корпусу до когніції” (*From-Corpus-to-Cognition Principle*), згідно з яким частота одиниці у корпусі є проявом її укорінення у когнітивній системі, тобто найчастотніше у мові визнається найбільш когнітивно виділеним (*salient*), а отже і найбільш прототипним. Психолінгвістичні дослідження підтверджують, що високочастотні патерни зберігаються у свідомості мовців як у готовому одиниці, чим забезпечується легкість доступу до них (Dąbrowska, 2004). Прототип визначається як найчастотніший екземпляр у категорії (Sinclair, 1991, p. 36; Roland & Jurafsky, 2002; Nordquist, 2004; Dagmar & Arppe, 2013).

У нашому дослідженні *лінгвальні конструкції* трактуються як складні мовні знаки – когнітивно вмотивовані співвідношення конкретної синтаксичної форми (організації складових елементів) та визначеного концептуального змісту. *Мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції*-вузла певного рівня мережі *абсолютних конструкцій* включає

репертуар лінгвальних ознак, що визначають властивості *плану вираження* (форми), зокрема внутрішньої організації її складових (морфосинтаксичні властивості) та зовнішньої організації *конструкції* стосовно матричної клаузи та дистрибуції у тексті (позиційні, реляційні, референційні, синтактико-функційні й дистрибутивні характеристики); та ознак, що визначають концептуальний зміст / семантику *конструкції (план змісту)*: колострукційно-колексемні та концептуально-семантичні властивості.

Властивості плану вираження та плану змісту *абсолютних конструкцій*-вузлів певного рівня мережі формалізуються у вигляді конструкційних *параметрів* – квантів лінгвістичної інформації. Кожен *параметр* реалізується у конкретних лінгвальних ознаках, або *факторах*. *Фактори* параметрів є ознаками номінального типу, які передбачають вибір конкретного значення. Таким чином, *фактори* набувають *значення* на певному рівні мовної структури та втілюються у конкретних мовних категоріях (*значеннях факторів*).

Для встановлення необхідних для аналізу параметрів та їх факторів використовуємо два підходи: ‘знизу доверху’ (*bottom up*) та ‘зверху-донизу’ (*up-down*). При першому підході кінцеві параметри та фактори не задаються заздалегідь, а групування досліджуваних одиниць відбувається на основі емпіричних даних корпусу. За другого підходу параметри та фактори їхньої лінгвальної реалізації задаються на початку дослідження та операціоналізуються на основі наявних досліджень.

На різних етапах аналізу застосовуємо один із вказаних підходів. Для параметризації властивостей, що стосуються плану вираження (форми) *конструкцій*, використовуємо підхід ‘зверху-донизу’: на основі аналізу наявних у науковому доробку досліджень операціоналізуємо та інвентаризуємо морфосинтаксичні, позиційно-дистрибутивні, реляційні та референційні ознаки *конструкцій*. Параметризація властивостей плану змісту (концептуальний зміст / семантика) впроваджуємо підхід ‘знизу-доверху’: концептуальна структура окремої *конструкції* встановлюється шляхом

генералізації та схематизації значень високоатрагованих лексем-філерів стрижневих слотів [Pred] та [Subj] на основі фреймово-семантичного аналізу.

Набір формальних та змістових параметрів (факторів / значень факторів) визначається лінгвальною та конструкційною природою *абсолютних конструкцій*. У нашому дослідженні аналізу піддаються 13 параметрів плану вираження, які визначають морфосинтаксичні, реляційні, референційні, синтактико-функційні, позиційні та дистрибутивні ознаки досліджуваних *конструкцій*, та 3 параметри плану змісту, які характеризують колострукційно-колексемні та концептуально-семантичні властивості стрижневих конститuentів *конструкцій*. Презентований інвентар параметрів не є вичерпним, проте достатнім для об'єктивної оцінки лінгвістичної поведінки *вузлів* мережі *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові.

Операціоналізовані лінгвальні параметри (фактори та їх значення) маркуються відповідними кодовими позначеннями – ідентифікаційними тегами (*IDtags*) (Gries, 2006, p. 57). Сукупність ідентифікаційних тегів разом із кількісними показниками їх реалізації у корпусному матеріалі відображаються у *мультипараметричному лінгвальному профілі* (Hanks, 1996, p. 79; Divjak, 2006, p. 34) відповідної *конструкції*. Мультипараметричний лінгвальний профіль конкретної *мікроконструкції* постає сумою лінгвальних профілів окремих *конструктив*. Звідси для конструювання лінгвальних профілів досліджуваних *мікроконструкцій* кожен конструкт у дослідницькій вибірці отримував маркування відповідними ідентифікаційними тегами на позначення факторів та значень факторів відповідних лінгвальних параметрів. Кількість цих тегів обраховувалася та вносилися у матриці у форматі Excel таблиці.

Сукупність мультипараметричних лінгвальних профілів *мікроконструкцій* визначає профіль відповідної *мезоконструкції*, а комплекс профілів *мезоконструкцій* формує профіль *макроконструкції*. Таким чином, мультипараметричні лінгвальні профілі *конструкцій* вищого рівня мережі отримуються шляхом квантифікації відповідних ідентифікаційних тегів *конструкцій* нижчого рівня мережі.

Індивідуальні матриці лінгвальних профілів *конструкцій*-вузлів мережі мікро-, мезо- та макро- рівнів включають:

- 1) лінгвальні параметри *плану вираження* (морфосинтаксичні, позиційні, реляційні, референційні, дистрибутивні, синтактико-функційні) та *плану змісту* (колострукційно-колексемні та концептуально-семантичні) *конструкції* з відповідним теговим маркуванням;
- 2) *фактори* лінгвальних параметрів плану вираження та плану змісту *конструкції*;
- 3) *значення факторів* лінгвальних параметрів плану вираження та плану змісту *конструкції*;
- 4) *кількісні показники* реалізацій факторів / значень факторів параметрів *конструкції*;
- 5) *узагальнені кількісні показники* параметрів (факторів / значень факторів) *конструкції*.

Параметр – скалярне впорядкування виборів, що відображає межі варіювання певної ознаки, визначаючи (прото)типні форми прояву лінгвальних ознак певного типу *конструкції* та діапазон їх варіювання. С. Кемер (Kemmer, 2001) та А. Штефанович (Stefanowitsch, 2020) ототожнюють поняття ‘прототипності’ із найбільш частотними репрезентаціями *конструкції* у корпусі. Визнаємо, що прототипні (центральні) (морфосинтаксичні, позиційні, реляційні, референційні, дистрибутивні, синтактико-функційні, колострукційно-колексемні та концептуально-семантичні) параметри (фактори / значення факторів) *лінгвальних профілів абсолютних конструкцій* відповідатимуть найчастотнішим репрезентаціям у великій колекції природномовних текстів – корпусі сучасної англійської мови (Британському національному корпусі).

Установлення прототипних (центральних) та непрототипних (нецентральних) лінгвальних ознак вузлів мережі *абсолютних конструкцій* здійснюється шляхом моделювання генералізованої частотної ієрархії реалізацій лінгвальних ознак певного параметра у корпусному матеріалі.

Найбільш кількісно актуалізована ознака визнається центральною та розташовується на вершині ієрархії, тоді як менш кількісно репрезентовані ознаки займають нижчі рівні частотної ієрархії. Зі зменшенням кількості реалізацій відстань до центрального значення збільшується, що фіксує актуалізацію ознаки у кількісно меншому співвідношенні та вказує на ступінь її віддаленості від прототипу. Генералізована частотна ієрархія реалізацій ознак в індивідуальних лінгвальних профілях *вузлів мережі абсолютних конструкцій* конституює *мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель* лінгвальних ознак форми і значення *конструкцій* означеної мережі. Кількісно-корпусний підхід до визначення прототипних ознак *лінгвальної конструкції* постає оптимальним способом для отримання обґрунтованих та об'єктивних висновків про лінгвальну поведінку *конструкції* на синхронному зрізі англійської мови та є першим кроком на шляху багатовимірної стратифікації мережі *абсолютних конструкцій*.

Таким чином, мультипараметричне профілювання *конструкцій-вузлів* мережі англійських *абсолютних конструкцій*, здійснене на основі лінгвоквантитативно-корпусної параметризації їхніх сутнісних формальних та змістових властивостей, результує у лінгвоквантитативну протомодель розглядуваної мережі. У цій моделі систематизовано описи мовної поведінки *конструкцій* усіх рівнів (мікро-, мезо- та макро-) означеної конструкційної мережі, враховуючи 16 параметрів (34 фактори / 56 значень факторів), що вирізняють їх як складні *конструкції* рівня клаузи.

Мультипараметричні профілі індивідуальних *конструкцій* відображені у матрицях, представлених у вигляді таблиць з показниками кількості й типів актуалізованих параметрів (факторів / значень факторів) *конструкцій* відповідного рівня. Кожна матриця уміщує сутнісні лінгвальні характеристики *конструкцій*, а кількісні показники демонструють прототипність (центрльність) тих чи інших параметрів (факторів / значень факторів) і певних типів *конструкцій* (див. Табл. 2.4).

Фрагмент матриці репрезентації морфосинтаксичних властивостей
слота [Subj]

Параметр₁:	Параметр₂:	Параметр₃:
1.1 частиномовна належність суб'єкта (<i>SubjPOS</i>)	1.2. відмінок прономінального суб'єкта (<i>SubjPrnCASE</i>)	1.3. детермінатив суб'єкта (<i>SubjDET</i>)
Фактори:	Фактори:	Фактори:
1.1.1 номінальний суб'єкт (<i>SubjN</i>)	1.2.1. суб'єктний (<i>CASESbj</i>)	1.3.1. означений детермінатив (<i>DETDef</i>)
1.1.2 прономінальний суб'єкт (<i>SubjPrn</i>)	1.2.2. об'єктний (<i>CASEObj</i>)	1.3.2. неозначений детермінатив (<i>DETIndef</i>)
		1.3.3. відсутній детермінатив (<i>ØDet</i>)
Значення фактора:	Значення фактора:	Значення фактора:
1.1.1.1. загальні назви (<i>NCmn</i>)	1.2.1.1. номінативний (<i>Nom</i>)	1.3.1.1. означений артикль (<i>ArtDef</i>)
1.1.1.2. власні назви (<i>NProp</i>)	1.2.2.1. акузативний (<i>Acc</i>)	1.3.1.2. присвійний займенник (<i>PrnPoss</i>)
1.1.2.1 особові займенники (<i>PrnPers</i>)		1.3.1.3. вказівний займенник (<i>PrnDem</i>)
1.1.2.2 неозначені займенники (<i>PrnIndf</i>)		1.3.2.1. неозначений артикль (<i>ArtIndef</i>)
1.1.2.3 рефлексивні і займенники (<i>PrnRefl</i>)		1.3.2.2. неозначений займенник (<i>PrnIndef</i>)
1.1.2.4 вказівні займенники (<i>PrnDem</i>)		1.3.3.1. іменник в однині (<i>NSing</i>)
1.1.2.5 заперечні займенники (<i>PrnNeg</i>)		1.3.3.2. іменник у множині (<i>NPl</i>)

У Таблиці 2.2 уміщено фрагмент матриці мультипараметричного профілю *конструкції* мікрорівня, що презентує морфосинтаксичні параметри (фактори параметра, значення факторів), операціоналізовані для суб'єктного

слота *конструкцій*, з відповідними ідентифікаційними тегами. Зведені кількісні дані реалізацій операціоналізованих параметрів (факторів / значень факторів) у корпусі наведені у матрицях профілів *мікроконструкцій* в аугменторній специфікації ***oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*** (див. Додаток Б).

Отримані матриці мультипараметричних профілів вузлів мережі *абсолютних конструкцій* дозволяють здійснювати всі необхідні для дослідження розрахунки та слугують основою для моделювання прототипних ознак мережі у мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі та моделюванню багатовимірної мережі *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові у таксономічному та концептуальному вимірах (див. Розділ 5).

2.2 Комп'ютеризована квантифікація детермінувальних параметрів / факторів абсолютних конструкцій

Кожен з вузлів конструкційної мережі *абсолютних конструкцій* асоціюється з певним набором морфосинтаксичних, позиційних, реляційних, референційних, дистрибутивних, синтактико-функційних, колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних параметрів. Припускаємо, що як члени однієї конструкційної мережі, виокремлені *конструкції* характеризуються низкою спільних ознак, що виявляється в однаковій можливості актуалізувати операціоналізовані лінгвальні параметри. Проте вони відрізняються ступенем реалізації факторів (значень факторів) в межах означених параметрів, що є проявом внутрішньоконструкційної та міжконструкційної варіативності.

Зрозумілим видається, що значна кількість параметрів (факторів / значень факторів), які визначаються для опису лінгвальних профілів вузлів мережі *абсолютних конструкцій*, у поєднанні із великим обсягом кількісних даних не можливо об'єктивно проаналізувати без

застосування складних статистичних процедур і спеціальних програм статистичної обробки мовних даних. Кожен з операціоналізованих лінгвальних параметрів (факторів / значень факторів) піддається комп'ютеризованій квантитативній верифікації та подальшій квалітативній інтерпретації (Zhukovska, 2023a).

Сучасні комп'ютерні технології та методи математичної статистики значно розширили інформаційне поле сучасних лінгвістичних досліджень, запропонували нові технічні можливості для збору, обробки та збереження мовних даних. Аналіз великих масивів лінгвальних даних потребує спеціалізованого програмного забезпечення, яке дозволяє використовувати складні квантитативні методи для вирішення багатьох теоретичних і практичних аспектів студіювання мови (Жуковська et al., 2018; Бук, 2008, с. 4; Zhukovska, 2023a; Zhukovska et al., 2023).

Одним із найпоширеніших аналітичних інструментів квантитативного аналізу є статистична система аналізу даних *R* (R Development Core Team); CRAN (Comprehensive R archive network) – потужне програмне середовище, що пропонує набір методів для лінгвостатистичного аналізу та візуалізації результатів (Жуковська et al., 2018, с. 273; Hui, 2019, р. 15; Zhukovska & Mosiiuk, 2021). *R* підтримує роботу з різновимірними даними, їх візуалізацію, класифікацію, статистичну перевірку та математичне моделювання. Для спрощення роботи з *R* досить часто використовують *R Studio* – інтегроване середовище, яке полегшує написання кодів, підключення додаткових модулів, оформлення й збереження графіків статистичних розподілів тощо.

Програмне середовище *R* розроблене Росом Іхакою та Робертом Гентлеманом та поширюється за ліцензією GNU GPL як програмне забезпечення (Berry, Kvamme, Johnston, & Mielke, 2021, р. 19) з відкритим програмним кодом з сайту *R project* (<https://www.r-project.org/>). *R* набуло великої популярності серед науковців (Muenchen, 2014) і посідає десяту позицію у рейтингу найпопулярніших мов програмування компанії ТЮВЕ (Hui, 2019, р. 1). В українській лінгвістиці статистична система *R* практично

не застосовується, але використання R у корпусо-керованих і конструкційно-орієнтованих дослідженнях (Larson-Hall, 2015; Mizumoto & Plonsky, 2015) стає дедалі популярнішим у західній лінгвістиці, про що свідчить чисельність публікацій у цих галузях (Desagulier, 2017; Baayen, 2008; Crawley, 2015; Gries, 2013a; Levshina, 2015; Winter, 2020). У нашому дослідженні R застосовуємо для квантитативного оброблення даних з метою встановлення детермінувальних факторів та атракції / репульсії між лексемами й стрижневими слотами вузлів мережі *абсолютних конструкцій*.

Сучасна лінгвістика дедалі швидше стає дата-зорієнтованою і корпусо-керованою, а квантитативне вивчення мовних одиниць набирає популярності завдяки поширенню комп'ютеризованих мовних корпусів. Залежно від співвідношення квалітативного та квантитативного аспектів в інтерпретації даних, корпусні розвідки можуть бути переважно квалітативними, пропорційно поєднувати квалітативний та квантитативний аспекти або ж базуватися виключно на квантитативних засадах, зближуючись у методологічному плані з комп'ютерною лінгвістикою та автоматизованим інформаційним пошуком. Частота мовної одиниці у корпусі визначається як один із можливих шляхів визначення конвенційності (укорінення) цієї одиниці у мовній спільноті (Biber & Conrad, 1999; Stefanowitsch, 2006). На основі частоти вживання мовних одиниць визначають, наскільки спостережувані дані відрізняються від очікуваних, та наскільки статистично значущими є встановлені відхилення. Зазвичай, ступінь відхилення визначається за допомогою монофакторного / мультифакторного або мультіваріаційного аналізу.

В інструментарії квантитативно-корпусної лінгвістики використовуються різні статистичні метрики для встановлення статично значущих відмінностей між одиницями: χ^2 -квадрат, точний критерій Фішера, t -тест, ANOVA (MANOVA), точний біномінальний тест, коефіцієнт кореляції (Baayen, 2013; Gries, 2013a; Johnson, 2008; Cantos, 2013; Baayen, 2008; Glynn & Fischer, 2010; Janda, 2013, 2019). Ефективність цих метрик підтверджена

результатами розвідок у річищі конструкційної граматики на матеріалі різних мов (Gries, 2003b; Heylen, 2005; Bresnan et al., 2007; Grondelaers et al., 2007; Sutter, 2009). Мультиваріаційні ймовірнісні методи дозволяють одночасно аналізувати кілька факторів (параметрів), що визначають лінгвальні особливості певної *конструкції*.

Аналіз кількісних даних реалізацій лінгвальних параметрів виявляє тенденції у внутрішній динаміці та поведінці вузлів мережі *абсолютних конструкцій*, але не встановлює закономірності їх функціонування у сучасній англійській мові. Для визначення детермінувальних параметрів плану вираження *конструкцій* (морфосинтаксичних, позиційних, реляційних, референційних, синтактико-функційних та дистрибутивних) впроваджується процедура, що передбачає послідовне застосування низки лінгвоквантитативних методів (Zhukovska, 2023a).

ANOVA (*ANalysis Of VAriance*) або дисперсійний аналіз – це параметрична статистична процедура для порівняння кількох вибірок за ознакою, вимірною у метричній шкалі. Розроблений Р. Фішером в 1925 р. (Field, 2007, р. 32), ANOVA використовується для виявлення залежностей в експериментальних даних шляхом дослідження значущості відмінностей середніх значень (Tavakoli, 2012, р. 12). Метод призначений для перевірки гіпотез про зв'язок між ознаками та факторами, а також для встановлення ступеня впливу факторів та їх взаємодії (Oakes, 1998, р. 23). ANOVA особливо корисний при множинних порівняннях та дозволяє мінімізувати ризик неправильної оцінки помилки першого типу.

ANOVA є видом регресійного аналізу (Oakes, 1998, р. 171). Хоча ANOVA зазвичай застосовується в експериментальних дослідженнях (педагогіка, психологія, соціологія), регресійний аналіз використовується для аналізу спостережуваних даних, таких як корпуси, опитування та анкети. ANOVA, як тип регресійного аналізу, має значний евристичний потенціал для аналізу варіативності лінгвальних ознак морфосинтаксичних *конструкцій* у корпусі.

Основні методи ANOVA включають: однофакторний ANOVA для перевірки впливу однієї незалежної змінної на залежну змінну; мультифакторний ANOVA для дослідження впливу декількох незалежних змінних на одну залежну змінну; ANOVA з повторними вимірюваннями для порівняння різних значень незалежної змінної в різних групах об'єктів; мультимірний ANOVA для дослідження ефектів впливу незалежних змінних на декілька залежних змінних одночасно (Oakes, 1998, p. 23).

У нашому дослідженні застосовуємо однофакторний аналіз ANOVA для оцінки впливу лінгвального параметра (фактора / значення фактора) на *конструкцію*. Проводиться обчислення статистики F , яка відображає співвідношення дисперсії, обумовленої дією фактора, та “випадкової” дисперсії. На основі статистики F обчислюється рівень значущості p , на основі якого робиться висновок про гомогенність аналізованих вибірок та перевіряється нульова гіпотеза про відсутність впливу досліджуваного фактора (факторів).

MANOVA (*Multivariate ANalysis Of VAriance*) – мультимірний дисперсійний аналіз аналогічний ANOVA, але перевіряє групові відмінності за кількома залежними змінними одночасно (Tavakoli, 2012, p. 385). Якщо виявлено статистично значущі відмінності ($p < 0,05$), проводиться процедура апостеріорного (постхок) порівняння для встановлення, які саме групи відрізняються. Постхок тести включають критерій Тьюкі, критерій Краскела-Уолліса (Kruskal-Wallis H-test), критерій Манна-Уїтні. У нашому дослідженні постеріорне тестування виконуємо методом множинного порівняння Тьюкі (Tavakoli, 2012, p. 680; Brezina, 2018, p. 195).

Для лінгвоквантитативно-корпусної параметризації лінгвальних ознак плану змісту (семантики) *абсолютних конструкцій* (колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних) застосовується колострукційно-фреймовий аналіз. Колострукційні властивості *конструкцій* визначаються лексико-семантичними властивостями лексем, що заповнюють їх слоти (колексеми), а концептуально-семантичні ознаки – семантичними

(концептуальними) характеристиками колексем стрижневих слотів *конструкції*. Аналіз цих властивостей потребує застосування спеціалізованих квантитативно-корпусних методів, найсучаснішим та найпопулярнішим з яких є *метод колострукційного аналізу*. На основі даних колострукційного аналізу лексем-філерів стрижневих слотів здійснюється фреймово-семантичне моделювання концептуальної структури вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у термінах семантичних фреймів в інтерпретації FrameNet.

Метод колострукційного аналізу, заснований на інференційній статистиці, покликаний надати вдосконалений набір процедур для дослідження взаємодії лексики й граматики (бленд ‘колострукція’ (*collostruction*) поєднує номінації ‘колокація’ (*collocation*) та ‘конструкція’ (*construction*)) (Жуковська, 2020d). Метод об’єднує кілька корпусо-керованих квантитативних метрик для встановлення значення морфосинтаксичної *конструкції* шляхом квантифікації ступеня взаємної атракції (*mutual attraction*) та репульсії (*repulsion*) між *конструкцією* та лексемами, що заповнюють її слоти (Gries, 2015a; Stefanowitsch & Gries, 2005; Gries & Stefanowitsch, 2004a, 2004b). Лексеми, що виявляють статистично значущі показники атракції до певного слота *конструкції* номінуються *колексемами конструкції*.

Заснований на підході реального використання мови, корпусо-керований, квантитативний та математично відповідний метод спрямований на 1) підвищення якості лінгвістичного аналізу *конструкцій* та визначення ступеня переваги (атракції) чи обмеження (відштовхування / репульсії) використання певних лексичних одиниць у визначених слотах *конструкцій*; 2) надання компетентних даних для побудови теорії мови (Stefanowitsch & Gries, 2003, p. 209). Метрики колострукційного аналізу застосовуються до мовних одиниць будь-якого рівня (слів, сталих виразів, аргументних структур, граматичних категорій тощо) для вирішення різних лінгвістичних завдань, встановлюючи притягнення, відштовхування і взаємний розподіл одиниць в

контексті *конструкції* різної структури.

Метод ґрунтується на принципі семантичної узгодженості, згідно з яким “лексема може вживатися у *конструкції*, якщо вона семантично сумісна зі значенням самої *конструкції*” (Stefanowitsch & Gries, 2003, p. 213). Детальний опис методу та специфіки його застосування представлено в дослідженнях розробників методу А. Штефановича та Ш. Грайса (Stefanowitsch & Gries, 2003, 2005; Gries & Stefanowitsch, 2004a, 2004b).

Колострукційний аналіз включає три поєднані між собою квантитативні метрики: 1) *простий колексемний аналіз* (Stefanowitsch & Gries, 2003) для вимірювання ступеня притягнення або відштовхування певної лексики стосовно одного слоту *конструкції*; 2) *розмежувальний (дистинктивний) колексемний аналіз* (Gries & Stefanowitsch, 2004a) для вимірювання, якій з двох *конструкцій* надає перевагу певна лексема; 3) *метод коваріації колексем* (Gries & Stefanowitsch, 2004a; Stefanowitsch & Gries, 2005, p. 7) для вимірювання взаємозалежності між лексемами, що заповнюють два різні слоти однієї *конструкції* (Gries & Stefanowitsch, 2004a; Stefanowitsch & Gries, 2005, p. 5) (див. Рис. 2.4):

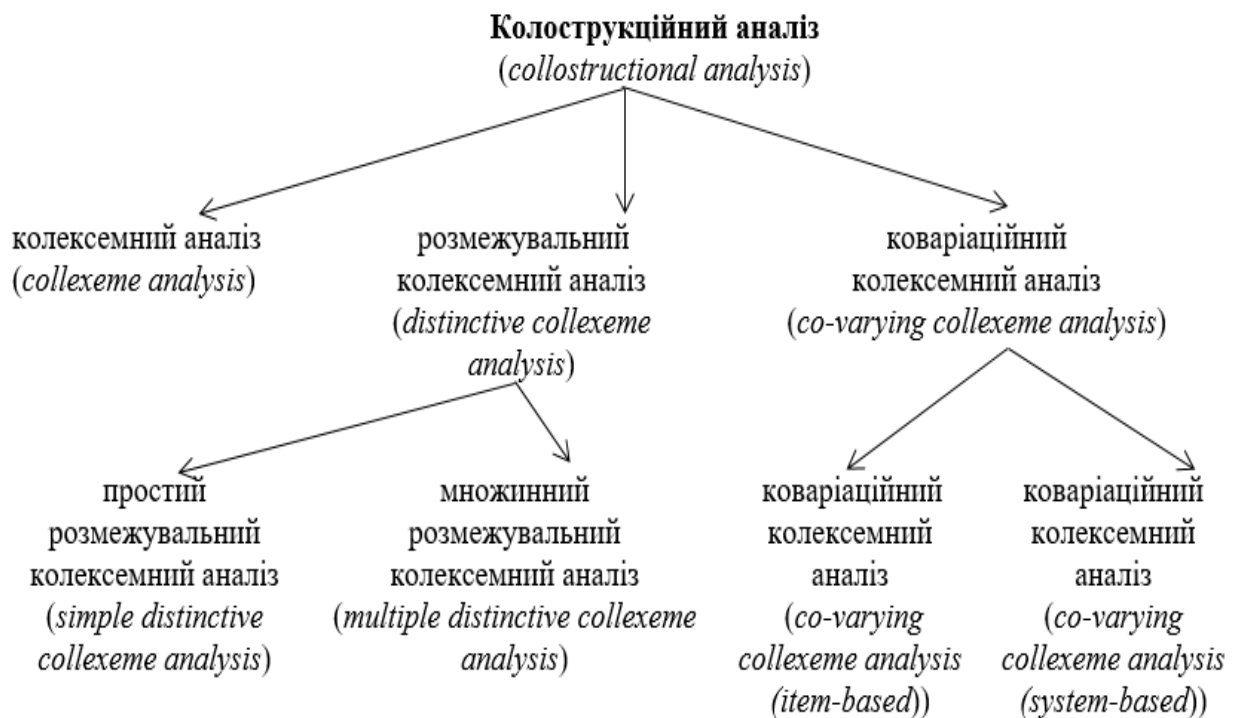

Рис. 2.4 Процедури колострукційного аналізу за (Gries, 2015a, p. 506)

Метод колострукційного аналізу базується на корпусних і статистичних даних і не залежить від попередньо сформульованих гіпотез. Цей метод вже зарекомендував себе серед закордонних лінгвістів (Hilpert, 2008; Coleman, 2010; Desagulier, 2014; Wiliński, 2015, 2016), але у вітчизняній лінгвістиці поки ще не отримав належної уваги.

Для встановлення 'уподобань' досліджуваних *конструкцій* щодо лексичного наповнення стрижневих конститuentів застосовуємо дві метрики методу колострукційного аналізу: *простий колексемний аналіз* та *коваріаційний аналіз*. *Простий колексемний аналіз* визначає лексеми, які є істотно частотнішими, ніж очікується (*атракція*), або відштовхуються (*репульсія*) від слотів [Subj] та [Pred] *конструкції*. *Коваріаційний аналіз* квантифікує ступінь атракції між певною *конструкцією* та синтаксичною функцією.

При *простому колексемному аналізі* встановлення атракції та репульсії між лексемами та стрижневим слотом *конструкції* враховує частоту конкретної лексеми в слоті та частоту цієї лексичної одиниці в інших контекстах поза *конструкцією* (тобто у корпусі). Цей підхід надає об'єктивні свідчення щодо того, чи лексема часто вживається у слоті *конструкції*, завдяки атракції, або є через високу частотність у корпусі. Результати колострукційного аналізу надають важливі висновки про значення *конструкції* шляхом установаження семантичних властивостей лексем, які проявляють статистично значущу атракцію до певного слота. Ступінь зв'язку між *конструкціями* та лексемами визначається на основі точного критерію Фішера або критерію Фішера-Йетса. Для квантифікації сили асоціації використовуються різні міри асоціації, такі як MI (Mutual Information), t , z (Gries, 2015a, p. 508; Stefanowitsch & Gries, 2003, p. 217) (детальніше про переваги й недоліки різних методів розрахунку мір асоціації див. (Wiechmann, 2008)). Проте критерій Фішера часто приймається за замовчуванням, оскільки він дає точні результати навіть на малих вибірках та для низькочастотних одиниць (Gries, 2015a).

Показником ступеня сили колострукційної атракції (*collostruction strength*) є *p*-значення (значення імовірності): чим менше *p*-значення, тим більша ймовірність, що спостережуваний розподіл частот досліджуваних одиниць не є випадковим, та сильнішою є сила атракції між лексемою та *конструкцією*. Рекурентні лексеми-філери стрижневих слотів *конструкції* мають з нею найтісніший зв'язок, виявляють семантичну когерентність, ґрунтовану на загальних знаннях про навколишню дійсність, що відбивається у семантичних фреймах (Stefanowitsch & Gries, 2005; Gries, 2015b; Schönefeld, 2012; Lyngfelt, 2018). Семантичні властивості лексем-філерів слугують вагомими евристиками, що надають доступ до конвенційного вживання *конструкції* та визначають її семантику (Coleman, 2010; Herbst, 2020).

Концептуальна структура вузлів мережі *абсолютних конструкцій* як *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи* є проєкцією їхніх складників і синтаксичних зв'язків на предикатно-аргументну структуру ситуацій, позначуваних ними. Таким чином, концептуальну структуру вузлів конструкційної мережі конструємо шляхом фреймово-семантичного аналізу високоатракованих лексем-філерів стрижневих слотів [Pred] та [Subj]. Застосування спеціалізованих квантитативно-корпусних методів для встановлення детермінувальних параметрів та факторів у лінгвальних профілях *абсолютних конструкцій* надає надійні дані про їхню внутрішню динаміку та варіативність, які не можливо отримати шляхом інтуїції або аналізу абсолютних частот у корпусі. Разом з тим наголосимо, що квантитативно-корпусні методи не можуть повністю замінити інші лінгвістичні методи, проте доповнюють їх об'єктивними кількісними даними, що підвищує надійність та обґрунтованість отриманих результатів. Використання окреслених квантитативно-корпусних методів дозволяє встановити статистично значущі показники, що визначають детермінувальні фактори та значення факторів лінгвальних параметрів форми й значення вузлів мережі *абсолютних конструкцій*, відповідно до випрацьованих алгоритмів процедури лінгвоквантитативно-корпусної параметризації.

2.3 Алгоритм встановлення детермінувальних ознак плану вираження абсолютних конструкцій

Установлення детермінувальних (Lakoff, 1987, р. 67) параметрів (факторів / значень факторів) плану вираження та плану змісту досліджуваних *конструкцій* здійснюємо за розробленими алгоритмами.

1) Алгоритм встановлення детермінувальних параметрів плану вираження:

Крок 1. Операціоналізація *параметра*, що передбачає виокремлення *факторів* його лінгвальної маніфестації та окреслення *значень*, яких набуває конкретний фактор на відповідному рівні мовної структури.

Крок 2. Кількісний аналіз особливостей реалізації (частоти) конкретного параметра (фактора / значення фактора) у досліджуваному матеріалі.

Крок 3. Лінгвоквантитативна верифікація отриманих даних за допомогою мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA), однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) та методу множинного порівняння Тьюкі із застосуванням комп'ютерної статистичної системи аналізу даних R.

Крок 4. Інтерпретація квантитативних показників та встановлення детермінувальних параметрів (факторів / значень факторів), що визначають ступінь близькості / віддаленості *конструкцій-вузлів* мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови й обумовлюють їхню внутрішню функційну динаміку та синхронічну варіативність.

Деталізацію кроків означеного алгоритму покажемо на прикладі квантифікаційних операцій для параметра “*Частиномовна належність суб'єкта*” (SubjPOS). Кількісні дані для лінгвоквантитативно-корпусної процедури представлені у матрицях мультипараметричних лінгвальних профілів *абсолютних мікроконструкцій* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* у Таблицях Б.1– Б.5 Додатку Б.

Аналіз даних вказаних таблиць свідчить, що для ефективного застосування процедури параметризації кількісні показники необхідно стандартизувати, враховуючи наступне: 1) дані представлені у вигляді інтервальних дискретних значень, які вказують на частоту спостережень певної *мікроконструкції* у корпусі БНК; 2) існує значна кількість відсутніх значень; 3) різниця між мінімальними та максимальними значеннями є надзвичайно великою.

Для підвищення надійності розрахунків виконуємо низку перетворень, які стандартизують аналізовані дані для подальших обчислень. По-перше, відсутні показники замінюємо нульовими значеннями, оскільки пропуски у даних важко піддаються обрахункам, а нуль є звичайним числом і не змінює зміст аналізованих даних. Потім здійснюємо логарифмування даних, що дозволяє перейти до неперервних інтервальних даних, основою яких є логарифмічна шкала. Стандартизація виконується за допомогою формули $\ln(x_{ij} + const)$, де x_{ij} – відповідне значення у таблиці, а за значенням $const$ є число 2. Загалом замість числа 2 можна було б обрати будь-яке інше додатне число, окрім 1. Оскільки $(0 + 1) = 0$, що у результаті знову дасть нулі у значеннях, які намагаємося виключити з обрахунків (див. дет. (Zhukovska & Mosiiuk, 2021; Zhukovska et al., 2023)).

Установлення статистично значущих відмінностей між *абсолютними мікроконструкціями* в межах реалізації параметра “*Частиномовна належність суб’єкта АК*” здійснюється за допомогою статистичного пакета R та відповідні бібліотеки. Фактори параметра (незалежні змінні) представлені у колонках, а їхні кількісні показники у рядках (Таблиці Б.1–Б.5 Додатку Б). Спочатку формулюємо нульову (H_0) й альтернативну (H_1) статистичні гіпотези:

H_0 : Відмінності між частотами абсолютних мікроконструкцій (*oaug-abs-SubjPred_{NE/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NE/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NE/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NE/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NE/NV-cxn}*) в межах параметра “*Частиномовна належність суб’єкта*

AK” є незначущими, а виявлені кількісні відмінності є випадковими.

H1: Відмінності між частотами абсолютних мікроконструкцій (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) в межах параметра “Частиномовна належність суб’єкта *AK*” є значущими, а виявлені відмінності є вагомими та закономірними.

Перевірка сформульованих гіпотез здійснюється методом багатофакторного дисперсійного аналізу (MANOVA). Результати обрахунків в консолі RStudio представлені для на Рис. 2.5.

```

              Df Pillai approx F num Df den Df      Pr(>F)
as.factor(Factor)  4 1.5559   2.4555     28   108 0.0005129 ***
Residuals          30
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. 2.5 Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) частот мікроконструкцій в межах параметра “Частиномовна належність суб’єкта *AK*”

Як видно із результатів, значення $\Pr(F > F^*)$ становить 0,0005129, що значно менше критичного значення $p < 0,001$. Це означає, що відмінності у реалізації параметра “Частиномовна належність суб’єкта *AK*” є достатньо великими, щоб вважати їх випадковими. Отже, відкидаємо нульову гіпотезу і приймаємо альтернативну, продовжуючи процедуру статистичного аналізу. У випадку встановлення відсутності статистично значущих розходжень у спостережуваних даних приймаємо нульову гіпотезу і вважаємо, що мікроконструкції не проявляють відмінностей у реалізації параметра.

Наступний крок передбачає визначення наявності чи відсутності відмінностей у реалізації факторів та значень факторів в межах параметра. Наприклад, параметр “Частиномовна належність суб’єкта *AK*” маніфестується у таких факторах: *номінальний суб’єкт (SubjN)* та *прономінальний суб’єкт (SubjPrn)*. Фактор *номінальний суб’єкт (SubjN)*

набуває значень загальні назви (NCmn) та власні назви (NProp). Встановимо, чи існують відмінності між абсолютними мікроконструкціями у вираженні суб'єкта загальними іменниками. Для цього значення фактора загальні назви (NCmn) піддається аналізу методом однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) для визначення статистично значущих відмінностей між спостережуваними частотами. Для цього формуємо нульову (H_0) й альтернативну (H_1) статистичні гіпотези:

H_0 : Відмінності між частотами абсолютних мікроконструкцій (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) в межах значень фактора “NCmn” параметра “Частиномовна належність суб'єкта АК” є незначущими, а виявлені кількісні відмінності є випадковими.

H_1 : Відмінності між частотами абсолютних мікроконструкцій (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) в межах значень фактора “NCmn” параметра “Частиномовна належність суб'єкта АК” є значущими, а виявлені відмінності є вагомими та закономірними.

Результати обрахунків для значення фактора “загальні іменники” (NCmn) в консолі RStudio представлені на Рис. 2.6:

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)	
Factor	4	108.13	27.031	13.04	2.87e-06	***
Residuals	30	62.18	2.073			

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. 2.6 Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) частот мікроконструкцій в межах значення фактора “загальні іменники” (NCmn) параметра “Частиномовна належність суб'єкта АК”

Як видно із результатів, значення $Pr(F > F^*)=2.87^{e-06}<0,001$, що свідчить

про значущі відмінності у реалізації значення фактора “загальні іменники” (NCmn). Отже, відкидаємо нульову гіпотезу і приймаємо альтернативну, визнаючи, що аналізовані *мікроконструкції* різняться за вживанням суб’єктів, виражених загальними іменниками. У випадку відсутності статистично значущих розбіжностей у спостережуваних частотах приймаємо нульову гіпотезу, визнаючи, що вживання певної лінгвальної категорії на рівні відповідного фактора не є значущим та не розрізняє досліджувані *мікроконструкції*.

Застосування однофакторного дисперсійного аналізу ANOVA показує наявність відмінностей, але не вказує, де саме ці відмінності проявляються. Одним зі шляхів розв’язання цього питання є застосування апостеріорного тесту Тьюкі, який зменшує ризик помилкового відхилення нульової гіпотези (Gries, 2013a, p. 271-293). Щоб визначити, які *абсолютні мікроконструкції* проявляють статистично значущі відмінності у реалізації значення фактора, використовуємо метод множинного порівняння Тьюкі. Тест Тьюкі оцінює різницю показників конкретного значення фактора у парах *конструкцій* та дозволяє з 95% довірчою ймовірністю встановити, які саме лінгвальні ознаки є детерміновальними для конкретних *мікроконструкцій*. Аналізу методом множинного порівняння піддаються десять пар *мікроконструкцій*:

- 1) *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 2) *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 3) *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 4) *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 5) *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 6) *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 7) *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 8) *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 9) *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*;
- 10) *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*.

Результати обчислень множинного порівняння тестом Тьюкі для

значення фактора “загальні іменники” (NCmn) в консолі RStudio представлені на Рис. 2.7:

```
Tukey multiple comparisons of means
 95% family-wise confidence level
Fit: aov(formula = NCmn ~ Factor, data = tab)
$Factor
```

	diff	lwr	upr	p adj
what_with-despite	-1.6089541	-3.84104924	0.6231410	0.2502620
with-despite	2.6939280	0.46183284	4.9260231	0.0118880
øaug-despite	2.1338836	-0.09821157	4.3659787	0.0663458
without-despite	-1.3275573	-3.55965244	0.9045378	0.4345041
with-what_with	4.3028821	2.07078696	6.5349772	0.0000409
øaug-what_with	3.7428377	1.51074254	5.9749328	0.0003101
without-what_with	0.2813968	-1.95069832	2.5134919	0.9959717
øaug-with	-0.5600444	-2.79213954	1.6720507	0.9483242
without-with	-4.0214853	-6.25358041	-1.7893902	0.0001133
without-øaug	-3.4614409	-5.69353600	-1.2293457	0.0008497

*Примітка. Кольором позначено статистично значущі показники

Рис. 2.7 Результати множинного порівняння тестом Тьюкі значення фактора “загальні іменники” (NCmn) параметра “Частиномовна належність суб’єкта АК”

Отримані результати свідчать, що відмінності у суб’єктах, виражених загальними іменниками, є статистично значущими для таких пар порівнюваних абсолютних мікроконструкцій 1) **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}**, 2) **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}**, 3) **øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}**, 4) **without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}**, 5) **without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** ($p < 0,05$).

Вживання загальних іменників у слоті [Subj] є найбільш проміантним у лінгвальному профілі **with-аугментованої мікроконструкції (with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn})** та відрізняє її від **despite-**, **without-** і **what_with-аугментованих мікроконструкцій**. Вказаний фактор також диференціює лінгвальні профілі абсолютної неаугментованої мікроконструкції **øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** та профілі **despite-**, **without-** і **what_with-аугментованих**

мікроконструкцій (за винятком пари *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, де отриманий показник перевищує критичне значення, звідси відмінності між цими конструкціями встановлюються на рівні нижчому за 95%). Натомість у парі *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* статистично значущого результату не зафіксовано, що свідчить про гомогенну лінгвістичну поведінку цих абсолютних мікроконструкцій в аспекті заповнення слота [Subj] загальними іменниками, і фактор “номінальний суб’єкт” у значенні “загальні іменники” не є для них визначальним.

Презентовану процедуру повторюємо для решти факторів параметра “Частиномовна належність суб’єкта АК”. Отримані результати та їхня інтерпретація надані у Розділі 3 дослідження (п. 3.1.1).

2.4 Алгоритм встановлення детермінувальних ознак плану змісту абсолютних конструкцій

Встановлення детермінувальних параметрів плану змісту досліджуваних абсолютних мікроконструкцій виконується відповідно до випрацюваного алгоритму.

II) Алгоритм встановлення детермінувальних параметрів плану змісту:

Крок 1. Операціоналізація параметра, що передбачає визначення факторів його лінгвальної маніфестації та окреслення значень, яких набуває конкретний фактор на відповідному рівні мовної структури.

Крок 2. Аналіз частотного розподілу лексем-філерів стрижневих слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}].

Крок 3. Квантифікація коефіцієнтів потенційної продуктивності абсолютних мікроконструкцій у предикатних (нефінітній / недієслівній) специфікаціях.

Крок 4. Лінгвоквантитативна верифікація кількісних показників за допомогою колострукційного аналізу лексем-філерів та

встановлення колексем з найвищим ступенем атракції до стрижневих слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}].

Крок 5. Фреймово-семантичне моделювання концептуальної структури (значення) вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у термінах семантичних фреймів (*фрейм лексеми, фрейм конструкції, фрейм конструкта*) в інтерпретації FrameNet.

Крок 6. Окреслення взаємодії лексичних і конструкційних фреймів *абсолютних конструкцій* в аспекті семантичної мотивації ними фреймів конструктів певних *конструкцій*.

Конструкції різного ступеня схемності й синтагматичної складності можуть активувати у свідомості користувачів мови певні когнітивні структури, постаючи поверхневими реалізаціями типізованих досвідно-зорієнтованих схематизацій. Відтак значення *конструкції* трактується як конвенційно асоційована з нею концептуальна структура, що детермінує специфіку її форми і відіграє центральну роль в організації *конструкцій* у мережі (Endresen & Janda, 2020, р. 5). Параметризація семантичних властивостей стрижневих конститuentів вузлів мережі *абсолютних конструкцій* виконується шляхом фреймово-семантичного аналізу високоатрагованих лексем-філерів стрижневих слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}].

Квантифікація атракції та репульсії між стрижневими слотами *конструкції* та лексичним матеріалом, що їх заповнює, здійснюється за допомогою метрики колексемного аналізу (*simple collexeme analysis*) методу колострукційного аналізу. Результати методу надають важливі висновки про семантику *конструкції* шляхом устанавлення семантичних класів лексем, що виявляють статистично значущу атракцію до певного слота. Деталізуємо запропонований алгоритм для *мікроконструкції* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* у предикатній специфікації з дієприкметником I (*PI*). У БНК зафіксовано 2269 *конструктив* (токенів), що об'єктивують означену *мікроконструкцію*. Оскільки в предикатно-аргументній структурі цієї *мікроконструкції* семантичним предикатом і синтаксичною вершиною є *PI*, який зберігає

категоріальну семантику дієслівного корелята, спершу кожен лексему у предикатному слоті [PRED_{PT}] зводимо до її леми-дієслова. Таким чином отримуємо вибірку з 308 різних дієслів. Для квантифікації показників атракції / репульсії дієслів до слота [PRED_{PT}] застосовуємо простий колексемний аналіз, що здійснюється за допомогою скрипту *Coll. analysis 3.2* для *RStudio* (Gries, 2007). Для ефективної роботи скрипту надаємо інформацію про частоту досліджуваних дієслів у *мікроконструкції* (*obs.freq*) та у всьому корпусі (*word.freq*), а також сумарну частоту досліджуваної *конструкції* у корпусі (N= 2269 вживань) й частоту усіх потенційно можливих лексем у *конструкції*, тобто частоту усіх дієслів у корпусі (17628031). Результати аналізу надають ранжований список дієслівних колексем *мікроконструкції* за показником *сили колострукційного притягнення* (*coll.strength*) (Табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Частковий список дієслів з найвищим ступенем атракції до
мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{PT}-cхп*

№	Діслово	Частота у БНК	Спостере- жувана частота у <i>мікро- конструкції</i>	Очікувана частота у <i>мікро- конструкції</i>	Відносини між дієсловом і слотом [PRED _{PT}]	Сила колострук- ційного притягнення
1.	rest	4151	40	0.375252	attraction	65.399012
2.	tremble	1383	28	0.125024	attraction	55.047059
3.	flare	584	22	0.052792	attraction	49.415066
4.	shake	8494	37	0.767861	attraction	47.924873
5.	chatter	333	17	0.030103	attraction	40.645629
6.	blaze	657	19	0.059391	attraction	40.570845
7.	move	36891	48	3.33496	attraction	37.697689
8.	twinkle	229	15	0.020702	attraction	37.617818
9.	shine	2372	22	0.21443	attraction	35.958282
10.	stream	447	16	0.040409	attraction	35.78514

У Таблиці 2.3 представлено частковий список дієслів, що виявили високий ступінь атракції до слота [PRED_{PI}] мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{PI}-cхп*. У колонці “Сила колострукційного притягнення” значення інтерпретуються таким чином: $coll.strength >3 = p < 0,001$; $coll.strength >2 = p < 0,01$, $coll.strength >1,30103 = p < 0,05$. Чим вищий показник, тим сильніший ступінь атракції між дієсловом і конструкцією, що вказує на типовість цієї лексеми у конструкції. Показники менші за 1,3 свідчать про те, що лексична одиниця відштовхується від мікроконструкції та визначається як така, якій не надається перевага у порівнянні з іншими дієсловами.

За результатами обрахунків встановлено, що з 308 дієслів у профілі мікроконструкції 155 одиниць демонструють статистично значущі показники атракції. Серед них 98 дієслів мають найвищий ступінь атракції ($coll.strength >3 = p < 0,001$). Натомість 93 дієслова не виявляють статистично значущих показників притягнення, а 60 дієслів відштовхуються від мікроконструкції. У Таблиці 2.4 наведено дієслівні лексеми, що демонструють репульсію до мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{PI}-cхп*.

Важливо зауважити, що репульсія не завжди означає, що вживання певної лексеми у конструкції є неприйнятним або нетиповим. Натомість такий показник свідчить, що ця лексема часто вживається в інших морфосинтаксичних контекстах, і її вживання у цій конструкції не є інформативним для визначення семантики конструкції.

Значення, яке мовці асоціюють із певною конструкцією, є результатом генералізації над випадками повторюваного вживання цієї конструкції (Goldberg et al., 2004, p. 292-293). Лексеми, що виявляють найбільше притягнення до конструкції, дозволяють зробити висновки про її семантику (Coleman, 2010, p. 280). Особливо показовими є лексеми з найвищим ступенем атракції ($coll.strength >3 = p < 0,001$), що підтверджує з довірчою ймовірністю 99,9%, що лексема відповідає вимогам семантичної конгруентності конструкції. Установлення семантичної структури лексем-філерів слота [Pred_{PI}] здійснюється шляхом фреймово-семантичного моделювання

семантики одиниць з найвищим ступенем атракції.

Таблиця 2.4

Частковий список дієслів, що виявляють репульсію з
мікроконструкцією *oaug-abs-SubjPred_{PT}-cxi*

№	Діслово	Частота у БНК	Спостережувана частота у мікроконструкції	Очікувана частота у мікроконструкції	Відносини між дієсловом і слотом [PRED _{PT}]	Сила колострукційного притягнення
1.	have	1301964	4	117.698039	repulsion	46.153253
2.	be	4130226	183	373.373996	repulsion	33.79779
3.	say	318257	1	28.770553	repulsion	11.133534
4.	know	176925	1	15.994087	repulsion	5.748647
5.	give	129248	1	11.684068	repulsion	4.69587
6.	look	104995	1	9.491588	repulsion	3.111931
7.	use	124371	2	11.243186	repulsion	3.01788
8.	find	95432	1	8.627089	repulsion	2.771805
9.	tell	73413	1	6.636563	repulsion	2.004086
10.	leave	66077	1	5.973386	repulsion	1.754499

Для встановлення концептуальної структури лексем-філерів стрижневих слотів *абсолютних конструкцій* застосовуємо концептуальний аналіз, поняттєвий апарат та аналітичні інструменти фреймової семантики як вони репрезентовані у проєкті FrameNet (<http://framenet.icsi.berkeley.edu>). Конструкційна семантика (Willich, 2022a, 2022b) застосовує фреймову семантику в інтерпретації FrameNet (Boas, 2021; Boas & Dux, 2017; Fillmore et al., 2003; Fillmore and Baker, 2010; Johnson et al., 2001; Ruppenhofer et al., 2016) для аналізу значень морфосинтаксичних *конструкцій* (зокрема *конструкцій* рівня фраз / клауз).

FrameNet – це найвідоміша корпусо-базована лексикографічна база

даних сучасної англійської мови, в якій значення лексичних одиниць визначається через семантичні фрейми, що активуються цими одиницями (Fillmore, et al., 2012). Проєкт, заснований Ч. Філмором у 1997 році при Міжнародному інституті комп'ютерних наук в Берклі, має на меті забезпечити значну частину словникового запасу сучасної англійської мови набором семантично та синтаксично анотованих речень, з яких можна отримати інформацію про валентнісні (синтаксичні) та семантичні можливості кожної лексичної одиниці. Наразі база даних містить близько 13 640 лексичних одиниць, проаналізованих у 1 224 фреймах і проілюстрованих у 202 229 анотованих речень, виокремлено 10 542 фреймових елементів та встановлено 1 876 відносин типу “фрейм–фрейм” (Petruck, 2018).

У FrameNet семантичний фрейм визначається як абстрагована концептуальна схема ситуації чи події, що включає партиципantів (учасників), сутності та концептуальні (семантичні) ролі (Petruk, 2018). Кожна дефініція співвідносить конкретну лексему і семантичний фрейм, який вона об'єктивує. Семантичний фрейм асоціюється з певним набором партиципantів і може бути активованим множиною семантично подібних лексичних одиниць (ЛЮ) (Johnson & Lenci, 2013, p. 16; Willich, 2022b). Фрейми організовані в ієрархічну структуру (*акціональні мегафрейми ↔ загальні семантичні фрейми ↔ субфрейми*), що відображає різноманітні відношення між типами сценаріїв і подій, так звані “*frame-to-frame*” відношення. Головними міжфреймовими відношеннями є відношення успадкування (*Inherits from*) та використання (*Use*) (Ruppenhofer et al., 2010, p. 73-90; Ruppenhofer et al., 2016, 79-103), які визначають як партиципанти загального семантичного фрейму успадковуються фреймами нижчого рівня (субфреймами). Звідси будь-яка подія, що об'єктивується лексичними одиницями субфрейму, корелює із вищерозташованим фреймом. Конфігурація партиципantів фрейму не статична і може варіюватися залежно від ситуації або семантики предиката, який може знаходитися у вершині фрейму.

Для ідентифікації та визначення загальних семантичних фреймів і

субфреймів, що об'єктивуються колексемами стрижневих слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NF}] абсолютних конструкцій, використовуємо ресурс FrameNet (<http://framenet.icsi.berkeley.edu>). Аналіз включає три типи фреймів. *Фрейм лексеми* або *лексичний фрейм* (у термінах FrameNet – субфрейм) активується конкретними колексемами слотів [$\text{Pred}_{\text{NF/NV}}$] мініконструкції. ЛО з подібним значенням активують один і той самий фрейм. *Конструкції* як єдності ‘форма-значення’ (Goldberg, 1995, p. 4; Lakoff, 1987, p. 467) активують власні фрейми (*фрейм конструкції*), які у термінах FameNet поділяємо на загальний семантичний фрейм для *мікроконструкції* й акціональний мегафрейм для *мезоконструкції*. *Лексичні фрейми* активуються конкретними лексемами у слотах *конструкції*, тоді як *конструкційний фрейм* є стабільним для *конструкції* одного типу, оскільки він визначається значенням самої *конструкції*. *Фрейм конструкції* може впливати на конфігурацію *лексичного фрейму*. У результаті взаємодії *конструкційного* та *лексичного фреймів* постає третій тип фрейму – *фрейм конструкта* (Kay & Fillmore, 1999, p. 2-3). Цей фрейм репрезентує нові події, що не актуалізують жодних з уже наявних семантичних фреймів (Goldberg, 2010, p. 58). Формування *фреймів конструктивів* є результатом концептуальної інтеграції (Fauconnier and Turner, 1996, 1998, 2002), при якій два концепти об'єднуються у новий концепт. Типовим прикладом є *блендинг* (або *коерція* за А. Голдберг (Goldberg, 1995)) між *конструкцією аргументної структури* й *подією*, що об'єктивована предикатом з відповідною валентністю, для створення висловлення, яке є *конструктом* цієї *конструкції* (Willich, 2022b). Таким чином, *фрейм конструкта* поєднує елементи *лексичного* та *конструкційного фреймів*, створюючи новий фрейм, що існує лише для цього конкретного *конструкта*.

Для репрезентації структури та лексичного наповнення (суб)фреймів використовуємо адаптовану для цілей дослідження систему нотаційного запису FrameNet з власними українськими відповідниками. До прикладу, у квадратних дужках презентуємо *конструкт*, що інстанціює конкретну *мікроконструкцію* [with bouffant hair above a heavily lined, over-powdered face].

Великими літерами курсивом з надстрочним маркуванням ^{Ціль} (*Target*) позначаємо лексичну одиницю, що активує певний (суб)фрейм [with bouffant hair *ABOVE*^{Ціль} a heavily lined, over-powdered face]. У фігурних дужках презентуємо ядерні (ЯЕФ), що несуть основне концептуальне навантаження (*salient*), та неядерні (НЯЕФ) (додаткові, які необов'язково проявляються у лексичному складі конкретного конструкта) елементи фрейму із зазначенням семантичної ролі (*Агенс* (*Agent*), *Фігура* (*Figure*), *Сутність* (*Entity*) та ін.), яку вони актуалізують стосовно фрейму [with {Фігура bouffant hair} *ABOVE*^{Ціль} {Область_локації} a heavily lined, over-powdered face}]. Елементи фрейму (ЕФ) конкретизуємо через виконувані ними граматичні функції (н.д., суб'єкт (зовнішній аргумент) або додаток (комплемент) (внутрішній аргумент)). Конфігурація партиципantів не є статичною і може варіюватися залежно від ситуації або семантики предиката у вершині фрейму. Таким чином, ЕФ по-різному реалізуються у *конструктах* відповідних *конструкцій*. У кожному індивідуальному випадку можуть висвітлюватися окремі партиципанти, а інші не отримувати лексичного вираження (нульова конкретизація у *конструкції* (НКК) (Ruppenhofer et al., 2016, p. 63)), крім того, деякі партиципанти можуть реалізувати інші граматичні ролі. Для окреслених випадків не постулюємо нові фрейми, а окреслюємо наявні модифікації. Засвідчені зміни у конфігурації елементів фреймів *конструктів* вузлів мережі *абсолютних конструкцій* є семантично вмотивованими відповідними лексичними та конструкційними фреймами.

До прикладу, найбільшою групою предикатних колексем слота [Pred_Г] виявилися група високоатракованих лексем (*tremble, shake, spin, loll* та ін. (33 одиниці)), що активізують загальний семантичний фрейм *Рух* (77 лексем). У FrameNet семантичний фрейм *Рух* визначається як такий, що концептуалізує сценарій, в якому певна сутність (*Тема*) переміщується з одного місця (*Джерело*) в інше (*Мета*), долаючи певний простір між ними (*Шлях*) (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/frameIndex>). Партиципantна конфігурація загального семантичного фрейму *Рух* зберігається у більш спеціалізованих

субфреймах, які, успадковуючи ядерні елементи загального фрейму, висвітлюють окремі елементи: *Рух_тілом*, *Направлений_рух*, *Рух_рідини_тіла*, *Рух_із_супровідним_звуком* (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/frameIndex>). В аналізованому матеріалі найбільша група колексем об'єктивує семантичний субфрейм *Рух_тілом*, що концептуалізує сценарій, у якому *Агенс* виконує рухи або дії певною *Частиною_тіла* (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/frameIndex>). У контексті аналізованих *абсолютних конструкцій* з [Pred_{PI}] субфрейм вербалізується як лексичними одиницями, що позначають рухи конкретною *Частиною_тіла* (*tremble, shake, wag, loll* та ін.), так і лексемами на позначення більш загальних рухів (*move, race, run, trail, go* та ін.). У репрезентації FrameNet елемент фрейму *Частина_тіла* є ядерним елементом фрейму, який може бути специфікований як імпліцитно (Pat YAWNED (*his mouth); Pat NODDED (his head)), так і експліцитно (Pat ROLLED his eyes) (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/fndrupal/luIndex>). Елемент *Частина_тіла* переважно виступає внутрішнім аргументом фінітного предиката. Проте нефінітні предикати [Pred_{PI}] *абсолютних мікроконструкцій* проявляють певну специфіку в актуалізації вказаного фрейму, який у FrameNet актуалізується фінітними предикатами: у субфреймі *Рух_тілом*, який актуалізується *мініконструкціями* індивідуальних *PI*-предикатів, спостерігається модифікація фінітної предикатно-аргументної організації. Зокрема, ЕФ *Частина_тіла* змінює свою граматичну функцію з внутрішнього аргументу (об'єкта) на зовнішній (суб'єктний) аргумент. Коли ЕФ *Частина_тіла* виступає як суб'єкт, він типово детермінований присвійним займенником (іноді означеним артиклем) та реалізує частково кореферентний зв'язок з іменною фразою в матричній пропозиції. ЕФ *Частина_тіла* позначає контрольовану волітивним *Агенсом* сутність, а сам *Агенс* лексично виражений у матричній клаузі: (МК[{{Агенс_{He}}} had moved, rolled away from her, and now {{Агенс_{he}}} was pulling on his clothes],{{Частина_тіла_Агенса_{his hands SHAKING}}}^{Ціль}{Спосіб slightly}}) (BNC, ННА); [{{Частина_тіла_{his head}}} *LOLLING*^{Ціль} {Місце_{against the}

moulded seat}] (BNC, HGS); [{частина_тіла *his eyes*} *MOVING*^{Ціль} {Спосіб *frantically*} {Шлях *from person to person*}] (BNC, FRF). Таким чином, у контексті *абсолютних мікроконструкцій з PI-предикатами* модифікований фрейм *Рух_тілом* концептуалізує сценарій, у якому *Частина_тіла* виконує рухи, контрольовані *Агенсом*. Ці рухи тілом є зовнішнім, безпосередньо видимим вираженням внутрішніх станів і процесів, і дієслова, що їх позначають, відображають зовнішні фізіологічні вияви психоемоційних станів (Осіпова, 2018; Приходько, 2015; Shutova et al., 2023), які спричиняють ці рухи.

Результати лінгвоквантитативно-корпусної параметризації *абсолютних конструкцій*, отримані за допомогою запропонованих алгоритмів, слугують основою для моделювання таксономічно-концептуальної мережі англійських *абсолютних конструкцій*. Моделювання конструкційної мережі включає: окреслення онтологічного статусу *конструкцій-вузлів*, що формують конструкційну мережу у таксономічному та концептуальному вимірах; експлікацію зв'язків (вертикальних і горизонтальних) між *конструкціями-вузлами*; аналіз продуктивності окремих *конструкцій-вузлів*; та репрезентацію сутнісних лінгвальних властивостей і конструкційних обмежень *конструкцій-вузлів* у нотаційній системі *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

Висновки до розділу 2

1. Комплексний аналіз *абсолютних конструкцій* у взаємодії властивостей плану вираження та плану змісту у дисертації здійснюється із застосуванням методики *когнітивно-квантитативного профілювання*, що передбачає послідовну реалізацію *восьми* етапів: 1) репрезентація лінгвальних властивостей *абсолютних конструкцій* крізь призму когнітивно-квантитативної граматики конструкцій; аналіз їхньої структурної організації у форматі конструкційної мережі з визначенням *конструкцій-вузлів* на мікро-, мезо- та макрорівнях; 2) верифікація вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у Британському національному корпусі, що включає автоматизований відбір

корпусних контекстів уживання *абсолютних конструкцій* за допомогою вбудованого корпусного менеджера на основі формалізованих запитів у форматі CLAWS5 Tagset та формування попередньої дослідницької вибірки;

3) ідентифікація *абсолютних конструкцій* у вибірці та їхня категоризація шляхом установлення відповідності конкретного *конструкта* ідентифікаційним критеріям та формування дослідницької вибірки (емпіричний цикл);

4) операціоналізація та лінгвоквантитативно-корпусна параметризація лінгвальних ознак плану вираження та плану змісту *абсолютних конструкцій* у БНК; побудова мультипараметричних лінгвальних профілів *конструкцій* на мікро-, мезо- та макрорівнях мережі;

5) комп'ютеризована квантифікація детермінувальних параметрів (факторів / значень факторів) плану вираження та плану змісту, що визначають ступінь близькості / віддаленості *конструкцій* мікрорівня мережі між собою та обумовлюють синхронічну варіативність й внутрішню функційну динаміку *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові;

б) інтерпретація квантитативних показників та генералізація прототипних лінгвальних ознак плану вираження та плану змісту *абсолютної конструкції* макрорівня мережі;

7) когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові на основі даних лінгвоквантитативної параметризації сутнісних ознак *конструкцій*-вузлів на мікро-, мезо- та макрорівнях мережі;

8) моделювання лінгвальних параметрів *конструкцій*-вузлів на мікро-, мезо- та макрорівнях мережі *абсолютних конструкцій* англійської мови за результатами лінгвоквантитативно-корпусної параметризації у рамково-дужковій системі нотаційного запису *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

2. З позицій *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій абсолютні конструкції* сучасної англійської мови трактуються як клас *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи* та являють собою конвенціоналізовані єдності 'форма (внутрішня морфосинтаксична структура конститuentів та зовнішня організація стосовно матричної клаузи) –

концептуальне значення – синтактико-комунікативна функція'. Абсолютні конструкції уналежнюються до частково схемних конструкцій, в яких структура актуалізована набором фіксованих лексично неспецифікованих слотів [Subj_{NP}] і [Pred_{NF/NV}] та наявна відкрита опція для аугментора [Aug / ØAug], експлікованого обмеженою кількістю одиниць {AUG: *with, without, despite, what with*}. Ідентифікаційні ознаки абсолютних конструкцій включають: 1) фіксовану бінарну структуру [NP XP] та визначену морфосинтаксичну актуалізацію стрижневих конститuentів; 2) вторинно-предикативний зв'язок між стрижневими конститuentами; 3) номінативне/ акузативне маркування суб'єкта; 4) синтаксична функція клаузного ад'юнкта; 5) аугментований / неаугментований реляційний зв'язок з матричною клаузою; 6) пунктуаційна / інтонаційна відокремленість від матричної клаузи. Системно-структурна організація англійських абсолютних конструкцій окреслюється з позицій конструкційної мережі, в якій конструкції проєктуються на конструкційну мережу як вузли різного ступеня схемності, лексичної специфікації та продуктивності.

3. Дослідницька вибірка включає N=11 000 конструктивів, які інстанціюють **35** конструкцій мікрорівня мережі англійських абсолютних конструкцій в аугменторній {AUG: *with, without, what_with, despite*} та предикатній {NF: VP_{PI}, VP_{PII}, VP_{Inf}; NV: NP, AdjP, AdvP, PP} специфікаціях: **7** *oaug*-аугментованих (неаугментованих) типів у нефінітній та недієслівній специфікаціях; **7** *with*-аугментованих типів у нефінітній та недієслівній специфікаціях; **7** *without*-аугментованих типів у нефінітній та недієслівній специфікаціях; **7** *despite*-аугментованих типів у нефінітній та недієслівній специфікаціях; **7** *what_with*-аугментованих типів у та недієслівній специфікаціях. Обсяг дослідницької вибірки є достатнім для лінгвоквантитативно-корпусної параметризації виокремлених типів абсолютних конструкцій та характеризується 1,9% відносною похибкою.

4. Властивості плану вираження та плану змісту абсолютних конструкцій операціоналізуються у вигляді конструкційних параметрів, що

реалізуються через конкретні лінгвальні ознаки-*фактори*, які набувають значення на певному рівні мовної структури та втілюються у конкретних мовних категоріях (*значеннях факторів*). *Мультипараметричні лінгвальні профілі* досліджуваних *конструкцій* включають репертуар лінгвальних ознак, які визначають їхні властивості *плану вираження* (форми), зокрема внутрішньої організації її конститuentів (морфосинтаксичні властивості) й зовнішньої організації *абсолютної конструкції* стосовно матричної клаузи та дистрибуції у тексті (позиційні, реляційні, референційні, синтактико-функційні й дистрибутивні характеристики), а також ознак, що визначають концептуальний зміст / семантику *конструкції* (*план змісту*): колострукційно-колексемні та концептуально-семантичні властивості. Установлені ознаки актуалізуються певною *конструкцією* у корпусному матеріалі БНК, виражені у кількісних показниках і верифіковані за допомогою процедури *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації конструкції*

5. Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація властивостей плану вираження *абсолютних конструкцій* (морфосинтаксичних, позиційних, реляційних, референційних, синтактико-функційних та дистрибутивних) здійснюється на основі розробленої лінгвостатистичної процедури, яка передбачає послідовне використання методів багатофакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) та апостеріорного тесту методом множинного порівняння Тьюкі за допомогою статистичного пакета R й відповідних бібліотек.

6. Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація плану змісту (семантики) *абсолютних конструкцій* (колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних) передбачає використання процедури колострукційно-фреймового аналізу. Колострукційні властивості *конструкцій* визначаються лексико-семантичними властивостями лексем, що заповнюють їх слоти (колексеми), тоді як концептуально-семантичні ознаки – семантичними (концептуальними) характеристиками колексем стрижневих слотів *конструкції*. Квантифікація атракції / репульсії між стрижневими

слотами *конструкції* та лексичним матеріалом, що їх заповнює, здійснюється за допомогою метрики простого колексемного аналізу у рамках методу колострукційного аналізу. На основі даних колострукційного аналізу лексем-філерів стрижневих слотів здійснюється фреймово-семантичне моделювання концептуальної структури вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у термінах семантичних фреймів в інтерпретації FrameNet.

7. Мультипараметричне профілювання *конструкцій-вузлів* результує у *лінгвоквантитативну протомодель мережі абсолютних конструкцій* частотно-ієрархічного формату, в якій систематизовано описи мовної поведінки *конструкцій* усіх рівнів мережі з огляду на реалізацію ними параметрів плану вираження та параметрів плану змісту *конструкцій*.

8. Дані лінгвоквантитативно-корпусної параметризації уможливають змоделювати прототипні лінгвальні ознаки плану вираження (форми) *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів / значень факторів в межах операціоналізованих параметрів. Установлені прототипні лінгвальні ознаки виявлюють мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель параметрів плану вираження мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови.

Основні результати розділу оприлюднено у публікаціях автора (Жуковська, 2021a, 2021b, 2021c, 2021d, 2021e, 2020a, 2020b, 2020c, 2020d, 2020e, 2019b, 2018a, 2018b, 2018c, 2018e, 2017a, 2017b, 2016a, 2016b, 2015a, 2015b, 2016c, 2015d, 2014c, 2014d, 2014e, 2013a, 2013b; Жуковська et al., 2018; Zhukovska, 2023a, 2023b, 2021a, 2021b, 2021c, 2020b; Buk, Zhukovska & Mosiiuk, 2024; Zhukovska & Mosiiuk, 2021; Zhukovska et al., 2023).

РОЗДІЛ 3

ПРОФІЛЮВАННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ПАРАМЕТРІВ ПЛАНУ
ВИРАЖЕННЯ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ:
ЛІНГВОКВАНТИТАТИВНО-КОРПУСНИЙ АНАЛІЗ

У розділі здійснено профілювання вузлів мережі *абсолютних конструкцій* в аспекті лінгвоквантитативно-корпусної параметризації їхніх лінгвальних ознак плану вираження (форми) (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних та дистрибутивних); статистично верифіковано детермінувальні лінгвальні параметри (фактори / значення факторів) плану вираження; змодельовано прототипні ознаки плану вираження вузлів мережі у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах операціоналізованих параметрів.

3.1. Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація морфосинтаксичних властивостей

У сучасній англійській мові *абсолютні конструкції* характеризуються фіксованим розташуванням стрижневих конститuentів: конститuent [NP] завжди передує конститuentу [XP]. Однак, цей порядок не завжди був притаманний англійському синтаксису. Наприклад, у більш ранні періоди розвитку мови спостерігався інвертований порядок конститuentів, коли [XP] передував [NP], наприклад (58–59):

(58) [_{AK}[_{XP}*All loose*] [_{NP}*her negligent attire*]], [[_{XP}*all loose*] [_{NP}*her golden hair*]], Hung Margaret o'er her slaughtered sire (Scott, Last Minstrel, I, 10);

(59) She stands before him with the dressing gown on her arm, [_{AK}[_{XP}*in her eyes*] [_{NP}*an odd look*]] (Francis R. Bellamy, The Balance, Ch. IX) (як цитується у Curme, 1931, p. 157).

На сьогодні інверсія стрижневих конститuentів в *AK* зафіксована лише для обмеженої кількості дієприкметників II (*granted, given, settled, provided,*

pending) (Stump, 1985, p. 19), як-от:

(60) [_{AK}[_{XP}*Granted*] [_{NP}*this authenticity*] *even for the symbol*] (BNC, G0M);
[[_{XP}*Given*] [_{NP}*these problems*] (BNC, APE).

З огляду на фіксовану бінарну будову, параметризація морфосинтаксичних властивостей *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові здійснюється шляхом аналізу реалізованих у корпусному матеріалі морфосинтаксичних категорій їх стрижневих конститuentів. Стрижневими конститuentами *AK* визнаємо лише ті конститuentи синтаксичної будови, які є суттєвими – необхідними та достатніми – для відображення логічної структури думки, яка визначає синтаксичні позиції головних членів клаузи (Образцова, 2010, с. 82) (суб'єкта [_{Subj}] та предиката [_{Pred}]), а їх виключення з лінійної побудови призведе до порушення синтаксичної і / або семантичної цілісності.

3.1.1 Параметризація морфосинтаксичних властивостей суб'єкта

Параметризація морфосинтаксичних ознак суб'єкта [_{Subj}] *абсолютних конструкцій* здійснюється на основі аналізу параметрів “*Частиномовна належність суб'єкта AK*” (SubjPOS), “*Відмінок прономінального суб'єкта AK*” (SubjPrnCASE) і “*Детермінатив суб'єкта AK*” (SubjDET). Кожен з цих параметрів маніфестується у конкретних факторах, що набувають значень у лінгвальних категоріях на відповідному рівні мовної структури (Додаток Б).

Параметр “*Частиномовна належність суб'єкта AK*” визначає морфосинтаксичні особливості суб'єкта *абсолютних конструкцій*, який є експлікованим і відмінним від суб'єкта матричної клаузи (Martinčić, 2014, p. 22; Kortmann, 1991; Stump, 1985; Trousdale, 2014, p. 118). Формальна ідентичність чи неідентичність граматичних суб'єктів визнається ключовим критерієм визначення *AK* як окремих синтаксичних структур, оскільки ускладнення матричної предикації *абсолютною конструкцією* допомагає уникнути спільного референта для суб'єктів двох клауз (Kortmann, 1991, p. 42).

Зазвичай суб'єкт *AK* виражається іменником, субстантивним

сполученням або займенником, але інколи може бути представленим й ідіоматичним виразом (наприклад, AK [*With the cat out of the bag about our plans*], we can't expect Oscar to help us; AK [*With my leg continually being pulled*], I'm sick and tired of these jokers that hang around with) (McCawley, 1982, p. 274).

Параметр “*Частиномовна належність суб'єкта АК*” (SubjPOS) маніфестується у двох факторах: “*номінальний суб'єкт*” (*nominal*) (SubjN), виражений іменником або субстантивним сполученням, та “*прономінальний суб'єкт*” (*pronominal*) (SubjPrn), експлікований займенником. У досліджуваному матеріалі також зафіксовано суб'єкти *AK*, представлені числівниками (наприклад, [*two heading straight for the room that Pope had indicated on the floor plan*]; [*18 being malignant and six having positive cytology (33%)*] та ін.). Зважаючи на незначну кількість таких випадків, що фіксуються лише в одній із досліджуваних мікроконструкцій (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-csn}* з дієприкметником I), визнаємо суб'єкти, виражені числівниками, еліптичними номінальними словосполученнями з випущеним номінальним елементом і відносимо до номінальних суб'єктів.

Фактор “*номінальний суб'єкт*” (SubjN) набуває значень: “*загальні іменники*” (SubjNCmn) (наприклад, [*the road_{NCmn} winding narrowly ...*] (BNC, HHA); [*their equipment_{NCmn} attached to them*] (BNC, HTJ)) та “*власні назви*” (SubjNProp) ([*with Dawyck_{NProp} being the 1993 priority*] (BNC, HJA); [*with Peter_{NProp} being such good friends with Arnold*] (BNC, HJA)).

Дані про співвідношення між суб'єктами, вираженими загальними іменниками та власними назвами, у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій подані у Таблиці 3.1. У таблиці наведено абсолютні частоти та відсоткові показники, що відображають питому вагу кожного типу суб'єкта в загальній вибірці (N=11 000). Повні дані мультипараметричних лінгвальних профілів мікро- і мезоконструкцій представлені у Таблицях Б.1–Б.2 Додатку Б.

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA), проведеного у програмному середовищі R (див. дет.: Zhukovska & Mosiuk,

2021), показали статистично значущі відмінності у спостережуваних частотах абсолютних мікроконструкцій.

Таблиця 3.1

Реалізація рівнів фактора “номінальний суб’єкт” параметра “Частиномовна належність суб’єкта АК” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Значення фактора	SubjNCmn	SubjNProp
	к-ть (%)	к-ть (%)
мікроконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	2992 (27,2%)	577 (5,25%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	5265 (47,86 %)	505 (4,59%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	330 (3%)	9 (0,08%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	64 (0,58%)	8 (0,07%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	27 (0,25%)	11 (0,1%)
мезоконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	2992 (27,2%)	577 (5,25%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	5686 (51,69%)	533 (4,84%)

Для значення фактора “загальні іменники” (SubjNCmn) показник ймовірності становить $Pr(> F) = 2,87e-06$, що значно менше критичного значення 0,001, а для значення фактора “власні назви” (SubjNProp) $Pr(> F) = 0,0201$, що менше ніж 0,05 (Рис. В.1.1. Додатку В). Це свідчить, що досліджувані мікроконструкції виявляють значущі відмінності у використанні

суб'єктів, виражених *загальними іменниками* та *власними назвами*.

Аналіз засвідчив, що *загальні іменники* (SubjNCmn) значно переважають над *іменниками-власними назвами* (SubjNProp): зафіксовано 8678 конструктивів із суб'єктами-*загальними назвами*, що становить 78,89% від загальної кількості (11 000) досліджуваних конструктивів, тоді як суб'єкти, виражені власними назвами, відзначені у 1110 конструктах (10,09%) (Додаток Б).

Всі *мікроконструкції* допускають вживання суб'єктів, виражених *власними назвами* (SubjNProp), але кількісно ці показники суттєво різняться. Наприклад, у лінгвальних профілях *мікроконструкцій* *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* найбільшу кількість таких суб'єктів зафіксовано з предикатом, вираженим дієприкметником I [*Pred_I*], що складає 34% та 26% відповідно від загальної кількості номінальних суб'єктів. В інших *мікроконструкціях* частота використання іменників-*власних назв* помітно менша, що свідчить про їх нетиповість у суб'єктному слоті *мікроконструкцій* *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi*.

Мезоконструкції *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* та *aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* зберігають перевагу суб'єктів, виражених *загальними іменниками*, та демонструють практично однакові показники для суб'єктів, репрезентованих іменниками *власними назвами*. Однак, помітна перевага *загальних іменників* у суб'єктному слоті аугментованої *мезоконструкції* *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* може вказувати, що наявність або відсутність аугментора певним чином впливає на морфосинтаксичні характеристики стрижневих конститuentів *абсолютних конструкцій*. Це припущення потребує більш ґрунтовних доказів, які ми зможемо отримати при застосуванні відповідних квантитативних методів.

Результати застосування методу множинного порівняння Тьюкі показали, що з 95% довірчим інтервалом фактор “*номінальний суб'єкт*” у значенні “*загальні іменники*” розмежовує лінгвальні профілі *with-* та *despite-*, *without-* і *what_with-*аугментованих *конструкцій*. У кількісному вимірі вживання *загальних іменників* у ролі суб'єкта найбільше простежується в лінгвальному

профілі *with*-аугментованої мікроконструкції, що відрізняє її від інших аугментованих мікроконструкцій.

За значенням фактора “загальні іменники” також диференціюються лінгвальні профілі неаугментованої мікроконструкції та *despite*-, *without*- і *what_with*-аугментованих мікроконструкцій, проте для пари ***oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*** та ***despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*** фіксуються відмінності нижче встановленого 95% рівня довірчої ймовірності. На противагу у парі з ***with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*** показник близький до одиниці, що свідчить про гомогенність лінгвістичної поведінки цих мікроконструкцій в аспекті заповнення слота [Subj] загальними іменниками.

Попарний аналіз інших аугментованих мікроконструкцій (*what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) не виявив статистично значущих відмінностей, що свідчить про те, що фактор “номінальний суб’єкт” у значенні “загальні іменники” не є визначальним для цих мікроконструкцій (Таблиця В.1.7 Додатку В).

Суб’єкти, виражені власними назвами, виявили статистично значущі відмінності у частоті використання у трьох парах мікроконструкцій: *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*. Найбільш значущим вживання таких суб’єктів є для мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*. У решті пар мікроконструкцій статистично значущих розходжень у вживанні суб’єктів-власних назв не зафіксовано.

Отже, вживання як загальних іменників, так й іменників власних назв у позиції суб’єкта АК є детермінувальним для лінгвальних профілів трьох пар конструкцій (*with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) та свідчить про суттєві відмінності між лінгвальними профілями *with*-аугментованої мікроконструкції та інших аугментованих мікроконструкцій.

Фактор “прономінальний суб’єкт” (SubjPrn) у досліджуваних мікроконструкціях набуває значень:

1) “особові займенники” (SubjPrnPers) (*I, he, she, they* та ін.), наприклад, [*you being a fellow screenplay writer*] (BNC, FBM); [*he being a volunteer in our Infantry*] (BNC, CBJ); [*with it firmly clamped between his teeth*] (BNC, CR6); [*with me in the saddle*] (BNC, G3P) та ін.);

2) “неозначені займенники” (SubjPrnIndf), зокрема неозначені займенники зі значенням кількісної невизначеності – *anybody, anything, somebody* та ін., а також неозначені займенники зі значенням кількісної цілісності – *everybody, everything* та ін.) (наприклад, [*everybody being assembled*] (BNC, ANR); [*everything being backward*] (BNC, CLV); [*with everyone rather hopeless about the difficulties involved*] (BNC, CDC); [*with something in his hand*] (BNC, JY0) та ін.);

3) “рефлексивні займенники” (SubjPrnRefl) (*himself, myself* та ін.) (наприклад, [*herself a scientist*] (BNC, HYB); [*himself selecting books for review*] (BNC, A6B); [*themselves using interdisciplinary methods to describe cultural phenomena*] (BNC, HH4) та ін.);

4) “вказівні займенники” (SubjPrnDem) (*this, that*) (наприклад, [*this being the case*] (BNC, K52); [*this being said*] (BNC, GXG); [*this being within the Early English period*] (BNC, H09); [*that being a three year further delay*] (BNC, JNN) та ін.);

5) “заперечні займенники” (SubjPrnNeg) (*nobody, nothing* та ін.) (наприклад, [*with nothing to distinguish her from a thousand others*] (BNC, CBN); [*with nobody to restrain them*] (BNC, J9A); [*with no one doing anything particularly awful*] (BNC, HGJ) та ін.).

Аналіз кількісної репрезентації прономінальних суб’єктів у лінгвальних профілях мікроконструкцій виявив низку відмінностей як у вживанні груп прономінальних суб’єктів, так і в ліцензуванні певними мікроконструкціями окремих груп займенників у ролі суб’єкта (див. Табл. 3.2). Відсотки вираховувалися від загальної кількості прономінальних суб’єктів у вибірці (N=1212).

Як видно з даних Таблиці 3.2, прономінальні суб’єкти зафіксовані у

лінгвальних профілях усіх мікроконструкцій. Проте, якщо мікроконструкції *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* ліцензують вживання усіх виокремлених груп займенників у ролі суб'єкта, то у мікроконструкції *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* не виявлено вживання вказівних та заперечних займенників, а в мікроконструкції *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* не зафіксовано займенників трьох груп (рефлексивних, вказівних та заперечних). Мікроконструкція *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* засвідчує вживання лише особових займенників.

Таблиця 3.2

Репрезентація фактора “прономінальний суб'єкт” параметра
“Частиномовна належність суб'єкта АК” у лінгвальних профілях
мікро- і мезоконструкцій

Значення фактора	<i>PrnPers</i>	<i>PrnIndef</i>	<i>PrnRefl</i>	<i>PrnDem</i>	<i>PrnNeg</i>
	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)
мікроконструкція					
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	286 (23,59%)	273 (22,52%)	115 (9,49%)	186 (15,36%)	57 (4,7%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	101 (8,33%)	62 (5,12%)	15 (1,24%)	3 (0,25%)	53 (4,37%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	10 (0,83%)	–	–	–	–
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	20 (1,65%)	13 (1,07%)	2 (0,17%)	–	–
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	14 (1,16%)	2 (0,17%)	–	–	–
мезоконструкція					
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	286 (23,59%)	273 (22,52%)	115 (9,49%)	186 (15,36%)	57 (4,7%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	145 (11,96%)	77 (6,35%)	17 (1,4%)	3 (0,25%)	53 (4,38%)

З-поміж виокремлених груп прономінальних суб'єктів найбільш кількісно репрезентованою у всіх *мікроконструкціях* є група особових займенників (36,56% від загальної кількості прономінальних суб'єктів вибірки). На другому місці знаходяться суб'єкти, виражені неозначеними займенниками (28,78%), далі йдуть вказівні займенники (15,59%). Рефлексивні та заперечні займенники займають останні позиції (10,89% і 9,07% відповідно). Разом з тим, привертає увагу той факт, що вказівні займенники зафіксовано переважно у лінгвальному профілі *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-схп* *мікроконструкції* (186 із зареєстрованих 189) з предикатом, вираженим дієприкметником I (див. Додаток Б). Більшість конструктивів із суб'єктами-вказівними займенниками є ідіоматизованими виразами на зразок [*this being the case*], [*this having been confirmed*], [*this being so*], [*this being said*].

В *абсолютних мезоконструкціях* спостерігається неоднорідність у вживанні прономінальних суб'єктів. Зокрема, неаугментована *мезоконструкція dt-øaug-SubjPred_{NF/NV}-схп* вирізняється більшою кількістю таких суб'єктів у порівнянні з аугментованою *aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-схп*.

Квантитативний аналіз встановив, що отримані кількісні показники є детермінувальними. Однофакторний дисперсійний аналіз (ANOVA) засвідчив статистично значущі відмінності між лінгвальними профілями *мікроконструкцій* у вживанні суб'єктів, виражених *неозначеними займенниками* (SubjPrnIndf), на рівні довірчої ймовірності 99% ($\text{Pr}(> F) = 0,00778 < 0,01$). На рівні довірчої ймовірності 95% фіксуються відмінності у вживанні суб'єктів, виражених *рефлексивними займенниками* (SubjPrnRefl) ($\text{Pr}(> F) = 0,00778 < 0,05$) та *заперечними займенниками* (SubjPrnNeg) ($\text{Pr}(> F) = 0,0145 < 0,05$) (Рис. В.1.3, В.1.4, В.1.6 Додатку В.)

Не виявлено статистично значущих відмінностей у вживанні суб'єктів, експлікованих *особовими займенниками* (SubjPrnPers) ($\text{Pr}(> F) = 0,215 > 0,05$) та *вказівними займенниками* (SubjPrnDem) ($\text{Pr}(> F) = 0,326 > 0,05$) (Рис. В.1.2, В.1.5 Додатку В). Відсутність статистичного значущого розходження у випадку *особових займенників* свідчить про гомогенність всіх *мікроконструкцій*

мережі *абсолютних конструкцій* щодо використання таких прономінальних суб'єктів. Натомість відсутність відмінностей у вживанні *вказівних займенників* зумовлено тим фактом, що такі суб'єкти були зафіксовані у лінгвальному профілі лише однієї із досліджуваних *мікроконструкцій* – неаугментованій *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*.

Результати аналізу методом Тьюкі для прономінальних суб'єктів, в яких зафіксовані статистично значущі розходження з довірчим інтервалом 95%, показали, що вживання *неозначених займенників* (SubjPrnIndf) та *рефлексивних займенників* (SubjPrnRefl) розрізняє дві пари *мікроконструкцій*: *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* – *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*. Проте ці займенники не є детермінувальними для решти *мікроконструкцій*. Однак відмінності між суб'єктами, вираженими рефлексивними займенниками, є статистично значущими, але на рівні довірчої ймовірності нижче 95%, для *мікроконструкцій*: *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*.

Три з десяти пар *конструкцій* (*with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*) виявили статистично значущі відмінності у вживанні *заперечних займенників* (SubjPrnNeg).

Таким чином, вживання *неозначених займенників* та *рефлексивних займенників* у слоті [Subj] розрізняє, з одного боку, лінгвальні профілі неаугментованої *мікроконструкції* *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* й *with-аугментованої мікроконструкції*, а також лінгвальні профілі *despite-*, *without-* та *what_with-*аугментованих *мікроконструкцій*. З іншого боку відзначено гомогенність лінгвальних профілів *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* щодо вживання виокремлених груп прономінальних суб'єктів, що свідчить про подібність їхньої лінгвальної поведінки (Табл. В.1.7. Додатка В). В цілому у досліджуваній вибірці частоти номінальних

суб'єктів суттєво переважають над прономінальними (88,98% проти 11,02%). Співвідношення факторів “номінальний суб'єкт” і “прономінальний суб'єкт” у лінгвальних профілях мікро- та мезоконструкцій надано в Таблиці 3.3 (N=11 000).

Таблиця 3.3

Реалізація факторів “номінальний суб'єкт” і “прономінальний суб'єкт” параметра “Частиномовна належність суб'єкта АК” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Фактор	SubjN к-ть (%)	SubjPrn к-ть(%)
мікроконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	3569 (32,45%)	917 (8,34%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	5770 (52,45%)	234 (2,13%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	339 (3,08%)	10 (0,09%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}- cxn</i>	72 (0,65%)	35 (0,32%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}- cxn</i>	38 (0,35%)	16 (0,15%)
мезоконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	3569 (32,45%)	917 (8,34%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	6308 (57,35%)	295 (2,68)

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу засвідчують, що отриманий показник ймовірності $\Pr(F > F^*)=0,0005129$ значно менший за критичне значення 0,01 (див. Рис. 2.6). Звідси відхиляємо нульову гіпотезу і

приймаємо альтернативну: відмінності між частотами типів суб'єктів в межах параметра “*Частининомовна належність суб'єкта АК*” для мікроконструкцій *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* є значущими та закономірними.

В аспекті лінгвальної реалізації факторів “*номінальний суб'єкт*” (SubjN) та “*прономінальний суб'єкт*” (SubjPrn) найбільш гомогенними виявилися профілі чотирьох пар мікроконструкцій: *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, які не проявили жодних статистично значущих відмінностей. Тобто *despite-*, *without-* і *what with-* аугментовані мікроконструкції є гомогенними в аспекті кількісного співвідношення номінальних і прономінальних суб'єктів (Табл. В.1.7 Додатку В).

Нижча частота вживання прономінальних суб'єктів в *абсолютних мезоконструкціях* може бути пояснена тим, що займенники, зокрема особові, функціонують як анафори матричної клаузи й зазвичай мають антецедентом номінальну групу, яка виступає партиципантом матричного предиката. Таким чином, між прономінальним суб'єктом і суб'єктом матричної клаузи встановлюється кореференційний зв'язок повної або часткової референційної співвіднесеності, що забезпечує тіснішу інтеграцію *абсолютних конструкцій* у матричну пропозицію. Наявність аугментора в *АК* допомагає чіткіше окреслити її функційний статус і полегшує ідентифікацію семантичних зв'язків між аугментованою *АК* та матричною клаузою. Це сприяє тому, що в аугментованих *АК* вживається більша кількість номінальних суб'єктів, які зазвичай є некореферентними з суб'єктом матричної клаузи. Відсутність аугментації, з іншого боку, ускладнює ідентифікацію функційного навантаження *конструкції*. У цьому випадку вживання кореферентних прономінальних суб'єктів полегшує розпізнавання зв'язку між матричною

клаузою та неаугментованою АК.

Загалом, співвідношення номінальних та прономінальних суб'єктів в *абсолютних мезоконструкціях* відповідає співвідношенню типів суб'єктів у самостійних (незалежних) клаузах. Згідно з даними (Arista et al., 2002, p. 101), у сучасній англійській мові суб'єкти реалізовані іменними фразами, є більш (прото)типовими для синтаксичної функції суб'єкта, аніж іменні фрази із вершинами-займенниками. Ці дані свідчать про тенденцію набуття *абсолютними конструкціями* більш незалежного статусу і зменшення ступеня інтегрованості у матричну клаузу.

Параметр “Відмінок прономінального суб'єкта АК”. Відмінок суб'єкта абсолютних конструкцій завжди був предметом дискусій. У давніх індоєвропейських мовах ці конструкції вживалися у різних відмінках: локатив у санскриті, генетив у давньогрецькій, аблатив у латині тощо (Sluiter, 2000, p. 379-380). У давньоанглійській мові регулярним був давальний відмінок (Mitchell, 1998). Згідно з принципами історизму та аналогізму у середньо- та новоанглійській мовах абсолютні конструкції очікувано мали б вживатися у непрямому відмінку, проте фактично вони вживалися у номінативному (*Nominative*). Процес витіснення суб'єктів АК у давальному відмінку номінативними розпочався у середині 14 століття (Morris, 1886, p. 103; He & Wu, 2015, p. 13), і завершився близько 1420 року (Ross, 1893, p. 49; Rissanen, 1999). Ф. Т. Віссер зазначає, що конструкції із суб'єктами у непрямому відмінку були вживані до 17 ст., а потім знову з'явилися після 19 ст. ([*Him þa gyt specendum*]; [*hir supposing it xuld ben þe better*]; [*Him destroyed ...*]; [*and me a born servant o' the house o' Tillietudlem!*]; [*and us losing out time listening to your silliness!*] (Visser, 1970, p. 251).

У сучасній англійській мові номінальний суб'єкт АК зазвичай виражається іменником у нульовому відмінку (*Zero case*), тоді як прономінальний суб'єкт – особовим займенником у номінативному відмінку (*Nominative case*) (He & Yang, 2015b, p. 2). Б. Кортман зазначає, що поряд з прономінальним суб'єктом АК у номінативному або суб'єктному відмінку

(*Subject case*) можуть використовуватися суб'єкти в об'єктному відмінку (*Object case*), зокрема в акузативному (Kortmann, 1991, p. 12) (Kortmann, 1991, p. 12). Акузативні суб'єкти вважаються граматично неправильними та зазвичай обмежуються просторіччям та розмовним мовленням (Nakagawa, 2011; He & Wu, 2015; Stump, 1985; Visser, 1970). Проте, як стверджують Б. Кортман (Kortmann, 1991) та Е. Хентсон (Hantson, 1992), вживання акузативних суб'єктів не є рідкісним явищем. Інколи акузативний суб'єкт може навіть використовуватися разом з номінативним в одному і тому ж контексті:

(61) ... *as we strode along, [AK[I_{NOM}] **doing my best to keep pace with him, and [him_{ACC}] reading aloud from some political economist or other**], he would drag out a handful of nuts and muncj them* (Stump, 1985, p. 11).

З огляду на вищесказане, параметр “Відмінок прономінального суб'єкта АК” (SubjPrnCASE) операціоналізуємо в аспекті його актуалізації у факторах “суб'єктний відмінок” (CASESubj) та “об'єктний відмінок” (CASEObj), які набувають значень “номінативний” (Nom) ([*she_{Nom} having no need to be working about the place* (BNC, AC7); [*I_{Nom} being somewhat far down in the family hierarchy*] (BNC, AC7)) та “акузативний” (Acc) ([*without him_{Acc} seeing it*] (BNC, HXG); [*With her_{Acc} gone*] (BNC, FNT)) відмінок суб'єкта, вираженого особовим займенником (Додаток Б).

Співвідношення факторів “суб'єктний відмінок” (CASESubj) та “об'єктний відмінок” (CASEObj), актуалізованих у значеннях “номінативний” (Nom) та “акузативний” (Acc) відмінок прономінального суб'єкта, вираженого особовим займенником у лінгвальних профілях *мікро-* та *мезоконструкцій*, наведено у Таблиці 3.4. Відсоткові показники розраховані від загальної кількості прономінальних суб'єктів (N=1 212).

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) засвідчили, що відмінності між спостережуваними частотами факторів у лінгвальних профілях *мікроконструкцій* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-*

SubjPred_{NF/NV-cxn}, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* в межах параметра “Відмінок прономінального суб’єкта АК” є статистично значущими, а виявлені відмінності важливими та закономірними (показник ймовірності $Pr(F > F^*)=0,01816 < 0,05$) (Рис. В.2.1. Додатку В).

Таблиця 3.4

Репрезентація факторів “суб’єктний відмінок” та “об’єктний відмінок” параметра “Відмінок прономінального суб’єкта АК” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Значення фактора	<i>Not</i>	<i>Ass</i>
	к-ть (%)	к-ть (%)
мікроконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	223 (18,40%)	63 (5,20%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	–	103 (8,5%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	–	10 (0,83%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	–	20 (1,65%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	-	14 (1,16%)
мезоконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	223 (18,40%)	63 (5,20%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	–	147 (12,14%)

Таким чином, лінгвальні профілі *мікроконструкцій* відрізняються за кількістю актуалізованих номінативних та акузативних суб’єктів. Аналіз отриманих на матеріалі корпусу БНК даних відмінкового маркування

прономінальних суб'єктів засвідчує, що суб'єкти *абсолютних конструкцій* у номінативному відмінку кількісно переважають суб'єкти в акузативному відмінку (60,51% та 39,49% відповідно).

Це співвідношення досягається головним чином завдяки *мікроконструкції* *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*. Примітно, що у неаугментованій *мікроконструкції* переважна кількість як номінативних, так і акузативних прономінальних суб'єктів спостерігається у предикатній специфікації з PI. В аугментованих *мікроконструкціях* відзначається кількісне переважання акузативних прономінальних суб'єктів, адже у профілях *мікроконструкцій* *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, *dt- what_with-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* номінативні прономінальні суб'єкти не фіксуються. Отримані кількісні дані спростовують загальноприйнятту у граматичних студіях думку про виняткове переважання номінативних прономінальних суб'єктів (Kim, 2020, p. 423), враховуючи значну кількість акузативних суб'єктів, зареєстрованих у досліджуваній вибірці.

Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) для значень фактора “номінативний” (*Nom*) та “акузативний” (*Acc*) відмінок суб'єкта засвідчили, що лінгвальні профілі *мікроконструкцій* не виявляють статистично значущих розбіжностей у спостережуваних частотах (*CASESubj* – $\Pr(>F)=0,128>0,05$; *CASEObj* – $\Pr(>F)=0,373>0,05$ (Рис. В.2.2 та В.2.3 Додатку В). Отже, *мікроконструкції* є ідентичними в аспекті вживання особових займенників в номінативному відмінку і не проявляють розбіжностей у можливості вживання акузативних прономінальних суб'єктів.

У лінгвальних профілях *мезоконструкцій* також фіксуються певні особливості у вживанні номінативних і акузативних суб'єктів. Кількісні показники свідчать про переважання номінативних суб'єктів над акузативними у неаугментованій *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* *мезоконструкції*. Як вже зазначено вище, наявність аугментора полегшує ідентифікацію зв'язків між матричною клаузою та аугментованою *мезоконструкцією*, що створює

умови для відповідної інтерпретації суб'єкта в об'єктному (акузативному) відмінку. Відповідно, відсутність аугментора детермінує вживання суб'єкта у номінативному (канонічному) відмінку. Переважання прономінальних суб'єктів у номінативному відмінку у *макроконструкції* *abs-SubjPred_{NF/NV-cxp}* свідчить про посилення суб'єктно-предикатних відносин всередині *конструкції*, що своєю чергою призводить до більшого її відокремлення від матричної клаузи.

Параметр “Детермінатив суб'єкта АК”. Традиційно вважається, що абсолютні конструкції “не поєднані експліцитним синтаксичним зв'язком з матричним реченням і не поділяють жодного елемента з матричним реченням, навіть на семантичному рівні” (Quirk et al., 1985, p. 1120). Однак дані (Kortmann, 1991) свідчать, що суб'єкт АК може знаходитися у відносинах кореференції з конститuentом матричного речення, найбільш типово з суб'єктом. Одним із підтверджень кореференції між АК та матричною клаузою є вживання суб'єктного конститuenta АК з детермінативом. Засоби детермінації суб'єкта АК виділяємо на основі класифікації детермінативів іменних фраз за Шт. Грайсом (Gries, 2003a), адаптованої для завдань нашого дослідження.

Параметр “Детермінатив суб'єкта АК” (SubjDET) розглядаємо у його лінгвальному втіленні через фактори “означений детермінатив” (DETDef), “неозначений детермінатив” (DETIndef) та “відсутній детермінатив” (ØDET).

Фактор “означений детермінатив” експлікується у значеннях: “означений артикль” (ArtDef), “присвійний займенник” (PrnPoss) та “вказівний займенник” (PrnDem) (наприклад, [*with the_{ArtDef} lough_{NP} in view*] (BNC, HTS); [*his_{PrnPoss} throat_{NP} and his_{PrnPoss} face_{NP} and his_{PrnPoss} eyes_{NP} seeming to swell up in a great hot surge of grief*] (BNC, A09); [*this_{PrnDem} result_{NP} being supported by the analysis of solutions actually obtained*] (BNC, FE6)).

Фактор “неозначений детермінатив” набуває значень “неозначений артикль” (ArtIndef) та “неозначений займенник” (PrnIndef) (наприклад, [*an_{ArtIndef} agitation_{NP} being started for an emergency Labour Conference to discuss the Alliance*] (BUY-BNC, JXM); [*without any_{PrnIndef} whistles_{NP} blowing*]

(BUY-BNC, BP9)).

Фактор “відсутній детермінатив” маніфестує значення “іменник в однині” (NSing) та “іменник у множині” (NPl) (наприклад, [*eyes*_{NSing} *blazing furiously*, *face*_{NSing} *red with rage*] (BNC, AS7); [*with cells*_{NPl} *to restrain prisoners*] (BNC, K1N)) (Додаток Б).

Кількісне співвідношення суб’єктів із відповідним типом детермінативу у лінгвальних профілях *мікро-* й *мезоконструкцій* надано у Таблиці 3.5 (відсоток вираховується від загальної кількості номінативних суб’єктів N=8678 у вибірці). Детальна інформація про вживання суб’єктів з детермінативами презентована у лінгвальних профілях *абсолютних конструкцій* у Додатку Б.

Результати однофакторного аналізу кожного зі значень виділених факторів засвідчили статистично значущі розбіжності між *мікроконструкціями* на рівні довірчої ймовірності 99,9% у вживанні суб’єктів з детермінативами “присвійний займенник” (PrnPoss) ($\Pr(>F)=2,27e-05<0,01$), “неозначений артикль” (ArtIndef) ($\Pr(>F)=9,14e-07<0,01$), а також бездетермінативного вживання суб’єктів “іменник в однині” (NSing) ($\Pr(>F)=4,53e-06<0,01$) й “іменник у множині” (NPl) ($\Pr(>F)=1,75e-05<0,01$). На рівні довірчої ймовірності 99% зафіксовані значущі відмінності у вживанні суб’єктів з детермінативами “означений артикль” (ArtDef) ($\Pr(>F)=0,00808<0,01$), “вказівний займенник” (PrnDem) ($\Pr(>F)=0,00404<0,01$) і “неозначений займенник” (PrnIndef) ($\Pr(>F)=0,00595<0,01$) (див. Рис. В.3.2, В.3.3, В.3.4, В.3.5, В.3.6, В.3.7, В.3.8 Додатку В).

Аналіз реалізації фактора “означений детермінатив” (DETDef) методом множинного порівняння Тьюкі виявив, що вживання суб’єктів, детермінованих *означеним артиклем*, є статистично значущим для лінгвальних профілів лише однієї з десяти порівнюваних пар *мікроконструкцій* (*without-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn} і *with-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn}) (див. Табл. В.3.1 Додатку В). Решта *мікроконструкцій* не виявляють статистично значущих розбіжностей, що свідчить про те, що можливість детермінації суб’єкта *означеним артиклем* є типовою рисою усіх *абсолютних мікроконструкцій*.

Реалізація факторів параметра “Детермінатив суб’єкта АК” у
лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Фактор Значення фактора	DETDef		DETIndef		ØDET		
	ArtDef	PrnPoss	PrnDem	ArtIndef	PrnIndef	NSing	NPI
	К-ТЬ (%)		К-ТЬ (%)		К-ТЬ (%)		
мікроконструкція							
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}</i> – <i>cxn</i>	333 (3,83%)	1486 (17,12%)	–	25 (0,29%)	35 (0,4%)	470 (5,42%)	643 (7,41%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}</i> – <i>cxn</i>	749 (8,63%)	353 (4,07%)	49 (0,56%)	332 (3,83%)	97 (1,12%)	1517 (0,17%)	2168 (24,98%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}</i> – <i>cxn</i>	123 (1,42%)	47 (0,54%)	3 (0,03%)	12 (0,14%)	4 (0,05%)	49 (0,56%)	92 (1,06%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}</i> – <i>cxn</i>	9 (0,1%)	5 (0,06%)	1 (0,01%)	6 (0,07%)	5 (0,06%)	15 (0,17%)	23 (2,27%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}</i> – <i>cxn</i>	10 (0,12%)	6 (0,07%)	1 (0,01%)	–	–	3 (0,03%)	7 (0,08%)
мезоконструкція							
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}</i> – <i>cxn</i>	333 (3,83%)	1486 (17,12%)	–	25 (0,29%)	35 (0,4%)	470 (5,42%)	643 (7,41%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}</i> – <i>cxn</i>	891 (10,27%)	411 (4,73%)	54 (0,62%)	350 (4,03%)	106 (1,22%)	1584 (18,25%)	2290 (26,39%)

У лінгвістичній літературі детермінація суб’єкта АК присвійним займенником отримала власну номінацію “абсолютний присвійний займенник” (Heine, 1997, р. 1). Використання суб’єктів, детермінованих особовим займенником, виявилось статистично значущим показником

розрізнення найбільшої кількості (шести) пар порівнюваних лінгвальних профілів мікроконструкцій (*with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*). Дані свідчать, що використання суб'єкта, детермінованого особовим займенником, відрізняє неаугментовану *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцію від *despite-*, *without-* і *what_with-*аугментованих мікроконструкцій, а також *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* від *despite-*, *without-* і *what_with-*аугментованих конструкцій.

Неаугментована мікроконструкція проявляє також низку внутрішньо конструкційних особливостей: найбільша кількість суб'єктів, детермінованих присвійним займенником, з винятково високими показниками, зафіксована для предикатів, виражених *PI* (55%). При цьому у лінгвальному профілі цієї мікроконструкції засвідчено найменшу кількість суб'єктів, модифікованих неозначеним артиклем та неозначеним займенником. Щодо лінгвальних профілів *despite-*, *without-* і *what_with-*аугментованих мікроконструкцій, їхні показники не є статистично істотними. Відсутність значущих відмінностей також зареєстровано між лінгвальними профілями неаугментованої та *with-*аугментованої мікроконструкцій. Ці результати свідчать про гомогенність означених мікроконструкцій в аспекті детермінації суб'єкта присвійним займенником.

Щодо вживання суб'єктів детермінованих *вказівним займенником*, статистично значущі відмінності зафіксовано для лінгвальних профілів чотирьох пар конструкцій (*with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*). Отримані показники свідчать, що вживання *вказівного займенника* у ролі

детермінатива суб'єкта *конструкції* є детермінувальною ознакою *with*-аугментованої *мікроконструкції*, що відрізняє її від інших аугментованих *мікроконструкцій* та від неаугментованої *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* *мікроконструкції*.

Результати квантитативного аналізу реалізації фактора “неозначений детермінатив” (DETIndef) показують, що детермінація суб'єкта *неозначеним артиклем* є статистично значущою для таких пар лінгвальних профілів *мікроконструкцій*: *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* (див. Додаток Б). Ці дані демонструють, що використання суб'єктів з неозначеним артиклем, є детермінувальною ознакою *with*-аугментованої *мікроконструкції*. Решта *мікроконструкцій* є гомогенними у цьому аспекті.

Суб'єкти, детерміновані *неозначеним займенником*, зафіксовані у статистично значущих показниках для лінгвальних профілів *мікроконструкцій* *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*. Дані свідчать, що *with*-аугментована *мікроконструкція* відрізняється від інших аугментованих *мікроконструкцій* за цим показником, проте не виявляє таких розбіжностей із неаугментованою *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* *мікроконструкцією*. Неаугментована *мікроконструкція* не виявила жодних статистично значущих розбіжностей у вживанні суб'єкта, детермінованого неозначеним артиклем чи неозначеним займенником, порівняно з аугментованими *мікроконструкціями*. Таким чином, використання суб'єкта, детермінованого неозначеним займенником, розмежовує лінгвальні профілі аугментованих *мікроконструкцій* між собою, проте не відрізняє профілі аугментованої та неаугментованих *мікроконструкцій*.

Квантитативний аналіз реалізації фактора “відсутній детермінатив” (ØDET) суб’єкта показує, що лінгвальні профілі п’яти пар *мікроконструкцій* виявляють статистично значущі відмінності як у вживанні іменника в однині, так і в множині без детермінатива у ролі суб’єкта (*with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*). Дані доводять, що вживання суб’єкта, експлікованого недетермінованими іменниками в однині або множині, є детермінувальною ознакою, що відрізняє між собою лінгвальні профілі аугментованих *мікроконструкцій* та профіль неаугментованої *мікроконструкції* від профілів *despite-*, *without-* і *what_with-* аугментованих *мікроконструкцій*. Разом з тим, ця ознака не є визначальною для профілів неаугментованої та *with-* аугментованої *мікроконструкції* (Табл. В.3.1. Додатку В).

Аналіз лінгвальних профілів на мезорівні засвідчив, що суб’єкти неаугментованої *абсолютної мезоконструкції* (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) переважно детерміновані означеним артиклем та присвійним займенником. Ранжований список присвійних займенників у ролі детермінатива суб’єкта цієї *мезоконструкції* виглядає таким чином: *his*, *her*, *their*, *my*, *our*, *its*, *your*. Примітно, що суб’єкти, найчастіше детерміновані присвійними займенниками третьої особи однини й множини (*his*, *her*, *their*), набагато менше займенниками першої особи однини й множини (*my*, *our*) і практично не детермінуються займенником другої особи (*your*). На нашу думку, переважання займенників третьої особи однини можна пояснити переважним використанням *абсолютних конструкцій* у художньому мовленні, де оповідь від третьої особи є типовим способом викладу (детальніше про дистрибутивні властивості *абсолютних конструкцій* у п. 3.6).

У лінгвальному профілі аугментованої *абсолютної мезоконструкції* (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) типовим є бездетермінативне вживання суб’єкта.

Аугментор сприяє відповідній ідентифікації *конструкції* та встановленню її функційного навантаження у реченні, тому суб'єкти, виражені переважно іменниками у множині, не потребують додаткового детермінування.

За Т. Гівонем (1983), розмежуванням між означеним та неозначеним детермінативами полягає у тому, що означений детермінатив маркує топіки, які, як мовець припускає, слухач зможе однозначно ідентифікувати, оскільки він з ними вже знайомий, а тому можуть бути легко оброблені. З іншого боку, неозначеними є топіки, що вводяться мовцем вперше, з якими слухач не знайомий і які не є відразу зрозумілими (Givon, 1983, p. 9-10). Суб'єкти, марковані означеним детермінативом (означеним артиклем, присвійним займенником), позначають активних референтів, що не потребують додаткової уваги та обробки. Вони превалюють у лінгвальному профілі неаугментованої *мезоконструкції*, в якій за відсутності експліцитного синтаксичного зв'язку з матричною клаузою такі означено детерміновані суб'єкти сприяють ефективній обробці інформації. Наявність аугментора в аугментованій *мезоконструкції* сприяє ефективнішій інтерпретації зв'язку між матричною клаузою та *абсолютною конструкцією*, а тому бездетермінативне вживання суб'єктів не перешкоджає ідентифікації зв'язку між аугментованою конструкцією і її матричною клаузою. Суб'єкти, детерміновані неозначеним артиклем або неозначеним займенником, що вживаються для нових референтів і потребують свідомої активації, є найменш вживаними у всіх *мезоконструкціях*. Такі суб'єкти практично не зафіксовані у лінгвальному профілі неаугментованої *мезоконструкції*, що підтверджує наше пояснення превалювання означено детермінованих суб'єктів у таких *конструкціях*.

Відзначимо, що вживання зазначених типів детермінативів суб'єктів не виключає наявності ускладнених суб'єктних груп (наприклад, [*her long black hair swinging rebelliously down her back*] (BNC, CDN); [*with his sharp white fangs gleaming against his black muzzle*] (BNC, B0B); [*with wisps of hair just freed from curlpapers writhing round her moon-like face*] (BNC, BMU)). Проте, як

зазначає Шт. Грайс, довші іменні фрази потребують більших зусиль на оброблення через їхню 'важкість' і складність, натомість короткі й зазвичай прості іменні фрази легше обробляються (Gries, 2003a). Кількісні дані показують, що ускладнені суб'єктні групи є низькочастотними у сучасних *абсолютних конструкціях*, які, зважаючи на нефінитний й недієслівний характер предикації та відсутність експліцитних маркерів синтаксичного зв'язку з матричною клаузою, і так потребують підвищених зусиль для когнітивного опрацювання.

На основі результатів здійсненої лінгвоквантитативно-корпусної параметризації лінгвальних профілів досліджуваних *мікро-* та *мезоконструкцій* здійснюємо моделювання прототипних морфосинтаксичних ознак суб'єкта *абсолютної макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп*) в межах параметрів "*Частиномовна належність суб'єкта АК*", "*Відмінок прономінального суб'єкта АК*" і "*Детермінатив суб'єкта АК*". Результати прототипного моделювання відображено у мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі параметрів плану вираження, яка репрезентує частотну ієрархію лінгвальної реалізації факторів та їх значень в межах визначених параметрів (див. Таблиця И.1 Додатку И).

3.1.2 Параметризація морфосинтаксичних властивостей предиката

Параметризація морфосинтаксичних ознак предиката (Pred) *абсолютних конструкцій* здійснюється на основі аналізу параметрів "*Частиномовна належність предиката АК*" (PredPOS), "*Вид нефінитного предиката АК*" (PredASP) і "*Стан нефінитного предиката АК*" (PredVoice). Кожен з означених параметрів маніфестується у низці факторів, що набувають значення у лінгвальних категоріях відповідного рівня мовної структури (Додаток Б).

Параметр "*Частиномовна належність предиката АК*". З "огляду на ядро предикатного елемента" (Kortmann, 1991, p. 10) типологія предикатів *абсолютних конструкцій* включає *нефінитні* або *дієслівні* (*verbal*) та

недієслівні (*non-verbal*) типи (Kim, 2020). У ролі предиката *нефінітних конструкцій* виступає дієслівна фраза з нефінітною формою дієслова – дієприкметником I (VP_{PI}), дієприкметником II (VP_{PII}), інфінітивом (VP_{Inf}). Деякі лінгвісти не включають до складу *абсолютних конструкцій* утворення з інфінітивом, оскільки вважають, що такі побудови майже вийшли з ужитку або знаходяться на межі зникнення (Quirk et al., 1985, p. 1120). Однак наші спостереженнями над корпусним матеріалом показують, що *абсолютні конструкції* з інфінітивами є досить розповсюдженим явищем сучасного англійського синтаксису, хоча і менш частотним порівняно з іншими неособовими формами. Виключення таких структур суттєво збіднить аналіз синхронічної варіативності *абсолютних конструкцій*. Недієслівні предикати *абсолютних конструкцій* репрезентовані недієслівними фразами: іменною (NP), прикметниковою (AdjP), прислівниковою (AdvP) та прийменниковою (PP). Дієприкметникові *абсолютні конструкції*, особливо у предикатній специфікації з *PI*, отримали найбільше уваги мовознавців, натомість інфінітивні та недієслівні *абсолютні конструкції* потребують подальшого вивчення.

Отже, параметр “*Частиномовна належність предиката АК*” (PredPOS) у дослідницькій вибірці операціоналізується у факторах “*нефінітний предикат*” (PredNF) та “*недієслівний предикат*” (PredNV).

Фактор “*нефінітний предикат*” (PredNF) набуває значень “*дієприкметник I*” (PredPI), “*дієприкметник II*” (PredPII) та “*інфінітив*” (PredInf) ([*Weather permitting*_{PredPI}] (BNC, C89); [*with worry added*_{PredPII}] (BNC, HTS); [*without Keith to nag*_{PredInf}] at] (BNC, AC4)). До нефінітних *абсолютних конструкцій* також відносимо структури з дієприкметником у ролі зв’язки ([*with older people becoming*_{PredPI} increasingly frail and sick] (BNC, B01); [*his dark eyes seeming*_{PredPI} to linger] (BNC, H97)); модальним дієсловом *have* ([*steps having*_{PredPI} to be retraced to the Old Ing road] (BNC, ASU)); та нефінітним предикатом, модифікованим часткою *not* ([*with people not wishing*_{PredPI} to make themselves known] (BNC, HHW); [*with nominations not disclosed*_{PredPII} in advance]

(BNC, ACR)).

Аналіз реалізації фактора “нефінітний предикат” (PredNF) виявив низку відмінностей між лінгвальними профілями *абсолютних мікро- та мезоконструкцій*, що свідчить про потенційну можливість використання певних типів нефінітного предикату (див. Табл. 3.6) (відсотковий показник розраховувався від загальної кількості конструктивів у вибірці N=11 000).

Таблиця 3.6

Реалізація фактора “нефінітний предикат” параметра “Частиномовна належність предиката АК” у лінгвальних профілях *мікро- і мезоконструкцій*

<i>Значення фактора</i>	<i>PredPI</i> к-ть (%)	<i>PredPII</i> к-ть (%)	<i>PredInf</i> к-ть (%)
<i>мікроконструкція</i>			
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	3059 (27,81%)	534 (4,85%)	11 (0,1%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	3759 (34,17%)	1040 (9,45%)	287 (2,61%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	126 (1,15%)	73 (0,66%)	130 (1,18%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	82 (0,75%)	6 (0,05%)	4 (0,07%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	44 (0,4%)	2 (0,02%)	2 (0,02%)
<i>мезоконструкція</i>			
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	3059 (27,81%)	534 (4,85%)	11 (0,1%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	4011 (36,46%)	1121 (10,19%)	423 (3,85%)

Надані у таблиці кількісні дані свідчать, що предикати, виражені *PI*,

переважають у лінгвальних профілях всіх *мікроконструкцій*, на другому місці знаходяться предикати з *PII*, тоді як інфінітивні предикати є найменш репрезентованими.

Домінування *абсолютних конструкцій* з дієприкметниковими предикатами (*PI* / *PII*) зумовлюється особливостями генези цих синтаксичних утворень в англійській мові. Побудови з дієприкметниками предикатами є історично давнішими (van de Pol, 2012). За свідченням Б. Мітчела, у давньоанглійський період предикати *абсолютних конструкцій* виражалися лише дієприкметниками I та II (Mitchell, 1985, p. 918). Крім того, надання переваги дієприкметникові I як предикату *абсолютних конструкцій* надалі підсилювалася ефектом структурного праймінгу (Gries, 2005), за яким переважання теперішніх дієприкметників пояснюється їхньою подібністю до інших *-ing* утворень, таких як герундій та вільні ад'юнкти, які стали поширеними в ранньоновоанглійський період (Kohnen, 1996, p.169). На тлі переважання дієприкметникових предикатів, особливу увагу привертає внутрішньо конструкційна варіативність *мікроконструкції despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, в якій *PI*-предикати та *Inf*-предикати практично однаково кількісно представлені (1,15% та 1,18% відповідно).

Засвідчене співвідношення між типами нефінітних дієслівних предикатів зберігається у лінгвальних профілях *абсолютних мезоконструкцій*. Проте в аугментованій *мезоконструкції (aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn})* фіксується більша кількість інфінітивних предикатів порівняно з неаугментованою *мезоконструкцією (øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn})* (особливо з аугменторами *with* та *despite*). На нашу думку, вибір типу нефінітного предиката певним чином обумовлюється наявністю або відсутністю аугментора. Якщо *PI*-предикати, з огляду на їхню високу частоту та тривале вживання в *абсолютних конструкціях*, є міцно укоріненими у свідомості мовців і не потребують значних зусиль для обробки та інтерпретації, то *Inf*-предикати, зважаючи на їхню низьку частоту у вибірці (3,95% у порівнянні із *PredPI* (64,27%) і *PredPII* (15,05%)), вимагають від мовців активації більшого

обсягу фонових знань та застосування більших зусиль для ефективної ідентифікації синтаксичних відносин між пропозицією *AK* і пропозицією матричної клаузи. Таким чином, присутність аугментора виступає вказівкою, яка допомагає встановити відповідні зв'язки у реченні та полегшує когнітивну обробку таких структур. Порівняно вища кількість інфінітивних предикатів у лінгвальному профілі *мікроконструкції* з аугментором *despite* свідчить про тенденцію до ідіоматизації окремих типів *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові, що також полегшує їх сприйняття у мовленні (наприклад, [*despite efforts to control*_{PredInf} *their use*] (BNC, EDC); [*Despite three attempts [to buy*_{PredInf} *it and [run*_{PredInf} *it themselves*] (BNC, K25)).

У *недієслівних абсолютних конструкціях* предикатом виступає іменна (*NP*), ад'єктивна (*AdjP*), адвербіальна (*AdvP*) та прийменникова (*PP*) фраза. У граматичних розвідках поширеною є думка, що у *недієслівних конструкціях* “вилучений” дієприкметник *being* (Hantson, 1992), і такі випадки зараховують до еліптичних *абсолютних конструкцій* з дієприкметником *I*. Проте, Ю. Мартінчич (2014) вважає, що елемент речення не може вважатися “вилученим”, якщо не має точних доказів на підтвердження цьому, а тому *недієслівні абсолютні конструкції* є окремими *конструкціями*, що існують поряд із дієслівними *абсолютними конструкціями*. Лінгвіст зазначає, що “елементи вилучаються лише у випадках, коли їхня ідентичність може бути відновлена із контексту”, як, наприклад, *James Baur is part of a musical family: his father is a composer, his mother (is) a flutist* (р. 27). Відсутність дієслова у другій клаузі є прикладом трансформації вилучення, що стає можливою завдяки паралельній структурі двох клауз із дієслівною зв'язкою. У випадках з *абсолютними конструкціями* така паралельність відсутня, тому наявність дієслова *be* швидше передбачається, а ніж мається на увазі (там же).

Звідси фактор “*недієслівний предикат*” (*PredNV*) операціоналізується у значеннях “*іменна фраза*” (*PredNP*) ([*his voice a whisper*_{PredNP}] (BNC, G04)), “*ад'єктивна фраза*” (*PredAdjP*) ([*eyes wide*_{PredAdjP}] (BNC, FRS 6)), “*адвербіальна фраза*” (*PredAdvP*) ([*With the Cold War over*_{PredAdvP}] (BNC, AHN

2)) та “*прийменникова фраза*” (PredPP) ([*hands in pockets*_{PredPP}] (BNC, AD9 2)).

Окремим випадком предикатів *АК*, виражених іменною фразою (NP), визнаємо предикати, що вводяться прийменниками *as*, *as ... as* та *like* (наприклад, [*with resident experts as guides*_{PredNP} and *teachers*_{PredNP}] (BNC, ASJ 1); [*With something as uncertain as output*_{PredNP} from a text recogniser] (BNC, HGR); [*with a bell like a fire-alarm*] (BNC, AMC 1)).

Співвідношення типів недієслівних предикатів у лінгвальних профілях абсолютних мікро- і мезоконструкцій наведено у Таблиці 3.7 (N=11 000).

Таблиця 3.7

Реалізація фактора “*недієслівний предикат*” параметра “*Частиномовна належність предиката АК*” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

<i>Значення фактора</i>	<i>PredNP</i> К-ТЬ(%)	<i>PredAdjP</i> К-ТЬ (%)	<i>PredAdvP</i> К-ТЬ (%)	<i>PredPP</i> К-ТЬ (%)
мікроконструкція				
<i>øaug-abs-SubjPred</i> _{NF/NV-cxn}	94 (0,85%)	376 (3,42%)	57 (0,52%)	355 (3,23%)
<i>with-aug-abs-SubjPred</i> _{NF/NV-cxn}	14 (0,13%)	300 (2,73%)	213 (1,94%)	391 (3,55%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred</i> _{NF/NV-cxn}	1 (0,009%)	8 (0,07%)	10 (0,09%)	1 (0,009%)
<i>without-aug-abs-SubjPred</i> _{NF/NV-cxn}	1 (0,009%)	1 (0,009%)	7 (0,06%)	6 (0,05%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred</i> _{NF/NV-cxn}	–	1 (0,009%)	3 (0,03%)	2 (0,02%)
мезоконструкція				
<i>øaug-abs-SubjPred</i> _{NF/NV-cxn}	94 (0,85%)	376 (3,42%)	57 (0,52%)	355 (3,23%)
<i>aug-abs-SubjPred</i> _{NF/NV-cxn}	16 (0,15%)	310 (2,82%)	233 (2,12%)	400 (3,64%)

Разом з тим, помітні випадки внутрішньо конструкційної варіативності в лінгвальних профілях окремих мікроконструкцій. Наприклад, в лінгвальному профілі неаугментованої мікроконструкції *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* кількісно переважають *AdjP*-предикати, у *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* на першому місці знаходяться *PP*-предикати, а у мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* найчастотнішими є *AdvP*-предикати. Мезоконструкції також засвідчують певні відмінності у вживанні виокремлених типів недієслівних предикатів. У лінгвальному профілі неаугментованої мезоконструкції (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) найбільш кількісно представлені *AdjP*- та *PP*-предикати, а *NP*- та *AdvP*-предикати зафіксовано у значно меншій кількості. Разом з тим, *NP*-предикати у цій мезоконструкції кількісно домінують у досліджуваній вибірці. В лінгвальному профілі аугментованої мезоконструкції (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) *PP*-, *AdjP*- та *AdvP*-предикати переважають, а *NP*-предикати найменш репрезентовані.

Питома вага типів недієслівних предикатів у лінгвальному профілі абсолютної макроконструкції (*abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) становить для *PP*-предикатів 6,86% від загального обсягу вибірки, для *AdjP*-предикатів – 6,24%, *AdvP*-предикатів – 2,64%, а для *NP*-предикатів – 1%. Кількісне превалювання *PP*-предикатів можна пояснити тим, що цей морфологічний тип предиката, ймовірно, був найпершим типом *with*-аугментованої конструкції. За даними (Heremans & Cuyskens, 2010), такий тип значно превалював в англійській мові 18-19 ст. Цей тип предиката постав у результаті структурного та семантичного реаналізу структури [NP + PP]. У цій структурі прийменникова фраза могла бути “випущена” без зміни значення всього речення; у ній були відсутні суб’єктно-предикатні відносини; вона виражала значення способу дії, експлікованої головним дієсловом, наприклад: Besides, as one looks at churches, etc. [*with a book of travels in one’s hand*], and sees every thing particularized there, ... (CLMETEV). Внаслідок реаналізу структури відбулася зміна синтаксичної побудови [*with* [*a book_{NP}*] [*in one’s hand_{PP}*]] на [*with* [NP (*being*) PP]] із

суб'єктно-предикатними відносинами (*With General Calles at Torreon in the north, rebel commanders made a flank attack around the western wing of the federals* (TIME 1929)). А в результаті семантичної реінтерпретації відбулася зміна синтаксичної функції структури зі способу дії на функцію супутніх обставин (*With two or three of these Pigeon's on each side, a Correspondence might be carried on in a very expeditious manner ...* (CLMETEV)). Під час наступних етапів реаналізу відбулася структурна диверсифікація типів предикатів досліджуваних *конструкцій*: побудова [NP + PP] розширилася у конфігурації [NP + AdjP / NP / AdvP / PII] (Heremans & Cuyskens, 2010).

Загалом нефінітні предикати суттєво переважають недієслівні предикати як у лінгвальних профілях (див. Табл. 3.8) *абсолютних мікро-* та *мезоконструкцій*, так і *макроконструкції* (83,26% : 16,74%).

Попри вказані внутрішньо конструкційні відмінності, результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) показали, що спостережувані частоти типів дієслівних й недієслівних предикатів у лінгвальних профілях *мікроконструкцій* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}* не є значущими ($\Pr(F > F^*)=0,4656 > 0,05$) (Рис. В.4.1 Додатку В). Таким чином, лінгвальні профілі *мікроконструкцій* є гомогенними в аспекті розподілу морфосинтаксичного вираження предиката, зберігаючи кількісні співвідношення між типами дієслівних й недієслівних предикатів.

Підсумовуючи здійснений аналіз параметра “*Частиномовна належність предиката АК*” зазначимо, що нефінітні дієслівні предикати переважають у лінгвальних профілях всіх *мезоконструкцій* й, відповідно, в профілі *макроконструкції*. Серед нефінітних дієслівних предикатів кількісно переважають предикати, виражені дієприкметниками, зокрема на першому місці знаходяться *PI*-предикати. Щодо недієслівних предикатів, то предикати, репрезентовані прийменниковими й ад'єктивними фразами, є більш частотними у порівнянні з предикатами, маніфестованими адвербіальними й

іменними фразами. Крім того, іменні предикати виявилися найменш вживаними у всіх типах *абсолютних конструкцій*.

Таблиця 3.8

Реалізація параметра “*Частиномовна належність предиката АК*” у лінгвальних профілях *мікро-* і *мезоконструкцій*

<i>Значення фактора</i>	<i>PredNF</i> К-ТЬ (%)	<i>PredNV</i> К-ТЬ (%)
<i>мікроконструкція</i>		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	3604 (32,76%)	882 (8,02%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	5086 (46,24%)	918 (8,35%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	329 (2,99%)	20 (0,18%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	92 (0,84%)	15 (0,14%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	48 (0,44%)	6 (0,05%)
<i>мезоконструкція</i>		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	3604 (2,76%)	882 (8,02%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	5555 (50,5%)	959 (8,72%)

Параметри “*Вид нефінітного предиката АК*” та “*Стан нефінітного предиката АК*”. Нефінітний дієслівний предикат *АК*, виражений дієприкметником І або інфінітивом, може бути маркованим в плані аспекту (неперфектний / перфектний) та стану (активний / пасивний). Граматичні категорії виду та стану не притаманні дієприкметнику ІІ. Дієприкметник І у тривалому аспекті є граматично некоректним (**John decided to see a doctor, his health being deteriorating* (Stump, 1985)).

Параметр “Вид нефінитного предиката АК” (PredASP) реалізується для фактора “дієприкметник І” (PredPI) у значеннях “перфектний” (PredPIPerf) і “неперфектний” (PredPINonPerf), а для фактора “інфінітив” (PredInf) – у значеннях “перфектний” (PredInfPerf) і “неперфектний” (PredInfNonPerf). Параметр “Стан нефінитного предиката АК” (PredVoice) маніфестується для фактора “дієприкметник І” (PredPI) у значеннях – “активний” (PredPartIAct) і “пасивний” (PredPartIPass), а для фактора “інфінітив” (PredInf) – у значеннях “активний” (PredInfAct) і “пасивний” (PredInfPass) ([*With his eyes **flashing***_{PredPINonPerf / PredPartIAct}] (BNC, HTL); [*specialists **having approved***_{PredPIPerf / PredPartIAct} *his return to training*] (BNC, A8N); [*without her whereabouts **being passed***_{PredInfNonPerf / PredPartIPass} *on*] (BNC, CFC); [*contact **having been kept***_{PredInfPerf / PredPartIPass} *with 12,500 young people up to age 23*] (BNC, HJ0); [*with voting papers **to be returned***_{PredInfNonPerf / PredInfPass} *by 12 May*] (BNC, K5H)).

Результати аналізу маніфестації факторів параметрів “Вид нефінитного предиката АК” та “Стан нефінитного предиката АК” у лінгвальних профілях абсолютних мікро- та мезоконструкцій узагальнено у Таблиці 3.9 (N=11 000). Згідно з отриманими даними, неперфектні та активні предикати кількісно переважають у лінгвальних профілях всіх мікроконструкцій, за винятком мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxp}*, в якій домінують перфектні предикати, виражені дієприкметником І ([*despite the deadline **having been exceeded***_{PredPIPerf / PredPartIPass}] (BNC, GXG); [*despite brain cells **having been grafted***_{PredPIPerf / PredPartIPass} *from his backside*] (BNC, FR9)). Зауважимо, що значення “перфектний” (PredInfPerf) фактора “інфінітив” (PredInf) у досліджуваному матеріалі не реалізується. Мікроконструкція *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxp}* виявилася єдиним утворенням, в лінгвальному профілі якого засвідчено вживання пасивних інфінітивів у ролі предиката, наприклад [*with the balance **to be disbursed***_{PredInfPass} *over the next 18 months in a standby credit*] (BNC, YRY).

Реалізація параметрів “Вид нефінитного предиката АК” та “Стан нефінитного предиката АК” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Фактор	PredPI				PredInf			
	PredPI Perf	PredPI NonPerf	PredPI Act	PredPI Pass	Pred InfPerf	PredInfN onPerf	PredInf Act	PredInf Pass
мікроконструкція (к-ть (%))								
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	92 (0,83%)	2967 (26,97%)	2880 (26,18%)	179 (1,63%)	–	11 (0,1%)	11 (0,1%)	–
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	20 (0,18%)	3739 (33,99%)	3512 (31,93%)	247 (2,25%)	–	287 (2,61%)	268 (2,44%)	19 (0,17%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	116 (1,05%)	10 (0,09%)	104 (0,95%)	22 (0,2%)	–	130 (1,18%)	130 (1,18%)	–
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	9 (0,08%)	73 (0,66%)	62 (0,56%)	20 (0,18%)	–	4 (0,04%)	4 (0,04%)	–
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	1 (0,009%)	43 (0,39%)	42 (0,38%)	2 (0,02%)	–	2 (0,02%)	2 (0,02%)	–
мезоконструкція (к-ть (%))								
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	92 (0,83%)	2967 (26,97%)	2880 (26,18%)	179 (1,63%)	–	11 (0,1%)	11 (0,1%)	–
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	146 (1,33%)	3865 (35,14%)	3720 (33,82%)	291 (2,65%)	–	423 (3,85%)	404 (3,67%)	19 (0,17%)

З даних Таблиці 3.9 помітна тенденція до переважання неперфектних та активних форм дієприкметника та інфінітива у лінгвальних профілях мезоконструкції $\text{aug-abs-SubjPred}_{NF/NV-cxn}$ та $\text{aug-abs-SubjPred}_{NF/NV-cxn}$, що пояснюємо тим фактом, що у сучасній англійській мові темпоральні відносини між абсолютною конструкцією і матричною клаузою не є визначальними. Абсолютні конструкції виявляють чітку переорієнтацію на вираження одночасної та супутньої матричній клаузі дії. Пасивні форми та перфектні пасивні форми утруднюють інтерпретацію абсолютних конструкцій, а тому такі предикати не є частотними у сучасній англійській мові.

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) засвідчили, що спостережувані частоти значень факторів “дієприкметник I” і “інфінітив” (“перфектний”, “неперфектний”) параметра “Вид нефінитного предиката”, а також значень факторів “дієприкметник I” й “інфінітив” (“активний”, “пасивний”) параметра “Стан нефінитного предиката АК” (PredV) не є статистично значущими (Рис. В.4.3 Додатку В). Таким чином, кількісні співвідношення між означеними морфосинтаксичними ознаками нефінитних дієслівних предикатів є слугують детермінувальними та не розмежовують лінгвальні профілі досліджуваних конструкцій, але свідчать про загальні закономірності морфосинтаксичного втілення нефінитного предикату в абсолютних конструкціях.

Результати лінгвоквантитативно-корпусної параметризації морфосинтаксичних ознак предиката абсолютних мікро- та мезоконструкцій дозволяють моделювати прототипні ознаки абсолютної макроконструкції ($\text{abs-SubjPred}_{NF/NV-cxn}$) у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах параметрів “Частиномовна належність предиката АК”, “Вид нефінитного предиката АК” і “Стан нефінитного предиката АК”. Результати прототипного моделювання відображено у мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі параметрів плану вираження, в якій репрезентуємо частотну ієрархію лінгвальної реалізації факторів та їх значень в межах виокремлених

параметрів (див. Таблиця И.1 Додатку И).

3.2 Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація реляційних властивостей

Параметризація реляційних властивостей *абсолютних конструкцій* здійснюється з урахуванням синтаксичних відношень між АК та відповідною матричною клаузою, що передбачає аналіз наявності або відсутності маркера синтаксичного зв'язку між ними та відбувається на основі аналізу лінгвальної репрезентації параметра “*Тип синтаксичного зв'язку АК з матричною клаузою*” (SynREL) у корпусному матеріалі.

Формальним засобом вираження синтаксичних відношень (*синтаксичних реляцій*) між синтаксичними одиницями та їхніми конститuentами постає синтаксичний зв'язок – формально виражений смисловий зв'язок між синтаксичними одиницями (Загнітко, 2002b, с. 23); семантико-граматичне відношення між компонентами деякого мовленнєвого ланцюга, яке дозволяє лінгвістично осмислити цей ланцюг і кваліфікувати його певну синтаксичну конструкцію чи синтаксичну одиницю (Меншиков & Попова, 2001, с. 9). Рівноправні та нерівноправні відношення між двома синтаксичними утвореннями у складі складнішого корелюють із сурядним або підрядним зв'язком та типово марковані певними мовними засобами, зокрема сполучниками сурядності та підрядності.

За визначенням, абсолютні конструкції є нефінітними або недієслівними клаузами з експлікованим суб'єктом, які не вводяться підрядним сполучником (*subordinator*) та не є компонентом прийменникової фрази (Семененко, 2013, с. 114; Quirk et al., 1985, p. 1120; McArthur, 1992, p. 6). М. Х. Хафф (2012) вказує, що АК “не приєднана до матричного речення за допомогою сполучника чи прийменника. Однак, іноді вона може бути ‘аугментованою’ комітативним сполучником *with*” (р. 259). Р. Квірк та ін. (1985) стверджують, що абсолютні конструкції мають власний суб'єкт, але не вводяться підрядним сполучником (р. 1120). Тієї ж погляду дотримується і Ф. Метьюс, який

зазначає, що до абсолютних конструкцій належать лише ті структури, в яких підпорядкована клауза не поєднана з головною жодним сполучником чи іншим засобом (Matthews, 2014). Таким чином, існує протиставлення між неаугментованими (*bare* (Fabricius-Hansen & Haug, 2012a, p. 9), *with-less* (Riehemann & Bender, 1999, p. 477)) та аугментованими (*prepositional* (Haff, 2012, p. 259) / *augmented*)) абсолютними конструкціями, хоча останній термін є певним чином *contradictio in terminis* (Bousada-Jabois, 2020, p. 1; Stump, 1985, p. 14).

Аугментація виступає “важливим засобом синтаксичної інтеграції двох клауз, що виявляють незвично високий ступінь семантичного (референційного) відокремлення” (Stump, 1985, p. 201). АК може приєднуватися до матричного речення як синдетично за допомогою спеціальних сполучних слів (аугменторів), так і асиндетично. Відповідно виокремлюємо аугментовані (AUG(mented)) ([AUG**with** *wind liable to play a strong role*] (BNC, AKM 1); [AUG**without** *insects crawling in my hair and vermin nibbling my toes*] (BNC, GW2 1); [AUG**Despite** *the tables being somewhat dated*] [BNC, J1V]; [AUG**what with** *her mother being immaculate too*] [BNC, HGJ]) та неаугментовані (Ø(un)AUG(mented)) ([ØAUG**other things being equal**] (BNC, EDK)) абсолютні конструкції.

На ранніх етапах розвитку англійської мови не існувало значних обмежень щодо лексичних засобів, які могли використовуватися як аугментори АК. Дж. Керм вказує, що у давньоанглійський період найуживанішим аугментором був *with* (Curme, 1931, p. 156). Н. ван де Пол та Х. Гайкенс зазначають, що серед аугменторів, які використовувалися в середньоанглійський та ранньонovoанглійський періоди, були також такі одиниці як *after, at, upon, before, by reason of* та ін. (van de Pol & Cuykens, 2013, p. 197). Однак у сучасній англійській мові інвентар аугменторів АК значно скоротився.

Граматичний статус аугментора *with* не знайшов однозначного трактування у дослідників. Більшість трактують *with* як підрядний сполучник

(Kortmann, 1991; He & Yang, 2015a; Ruppenhofer et al., 2016; van de Pol & Cuyskens, 2013), прийменник (Beukema, 1980; Kruisinga, 1932; Martinčić, 2014; Quirk & Greenbaum, 1973; Visser, 1972), комітативний аугментор (Hasselgård, 2012), комплементаризер (поряд з *for*) (Reuland, 1983) або маркер (Pollard & Sag, 1994; Yoo, 2008). Л. Фонтейн та Н. ван де Пол (Fonteyn & van de Pol, 2015) трактують *with* як прийменниково подібний елемент і пропонують дефініювати його аугментором з невизначеним прийменниково-сполучниковим тлумаченням (як, наприклад, *after, before*).

Зважаючи на неоднозначність трактування аугментора *with*, синтаксична природа *with*-аугментованих абсолютних конструкцій також викликає дискусії. З позицій граматичної будови логічний предикат АК виступає комплементом суб'єкта. Проте у логічних суб'єктно-предикатних структурах, що вводяться прийменником *with*, логічний суб'єкт є об'єктом прийменника *with*, а логічний предикат виступає комплементом об'єкта. Такі об'єктно-комплементні утворення О. Есперсен визначає як структури простого нексусу (*simple nexus*), що можуть бути об'єктом не лише дієслова, але й прийменника (Jespersen, 1933, p. 312). Прийменник *with* часто набуває значення “що має / володіє” (*having*) (Businger, 2011; Levinson, 2011; Farrell, 2009; Zifonun et al., 1997; Fabricius-Hansen et al., 2012). Дж. Керм конструкції з прийменником *with* розглядає як “прийменникові групи” (Curme, 1931, p. 156), тоді як Х. Хассельгард визнає їх “комітативними закритими ад'юнктами” (Hasselgård, 2012, p. 229).

Дійсно, різниця між неаугментованою та *with*-аугментованою АК не завжди чітка, і аугментор може додаватися до неаугментованої АК без суттєвої зміни у її значенні (Hasselgård, 2012, p. 2). Подібної думки дотримуються Ч. Філлмор та його співавтори, які вважають аугментор *with* “опційним” елементом (Fillmore et al., 2012).

Попри різні трактування, *with* та його негативний варіант *without* визнаються найбільш типовими аугменторами абсолютних конструкцій у сучасній англійській мові (van de Pol & Cuyskens, 2013, p. 197; Trousdale, 2014,

р. 118-119). Як наслідок, *with*-аугментовані *конструкції* отримали найбільшу увагу дослідників (Bouzada-Jabois & Guerra, 2016). Інші аугментори, зокрема *what with, despite, and, by, because of, but* є менш вживаними. Побудови, що вводяться ними, зазвичай не включаються до числа абсолютних конструкцій у традиційній граматиці (He & Yang, 2015a; Kortmann, 1991) і лише згадуються у роботах як маргінальні варіанти (Trousdale, 2014).

У тих нечисельних розвідках, присвячених окремим аугментованим АК, зокрема конструкціям з *what with*, до їх складу зараховують синтаксично гетерогенні структури (Felser & Britain, 2007; Kim & Davies, 2019, р. 7-12; Trousdale, 2014, р. 119), не надаючи вичерпної інформації про їхні лінгвальні особливості. До прикладу, Р.Д. Хаделсон та Г.К. Пулум трактують конструкції з аугментором *what with* як ідіоматизовані структури, що походять від архаїчного вживання *what* на позначення низки координованих структур, особливо прийменникових (Huddelson & Pullum, 2002, р. 626). Натомість К. Фельзер та Д. Брітайн визнають *what with* синтаксичні утворення фактивними пресупозиційними ад'юнктами композиційної будови (Felser & Britain, 2007), і відзначають їхні дистинктивні ознаки як окремих типів абсолютних структур. Автори (Fillmore et. al., 1988) наголошують на непередбачуваних, периферійних властивостях цієї синтаксичної побудови. Б. Кортман (Kortmann, 1991) та Дж. МакКоулі (McCawley, 1983) також акцентують на унікальних семантичних та прагматичних характеристиках утворень з *what with*. За даними (Huddleston & Pullum, 2002, р. 263) з 1850-х, а за результатами аналізу корпусів СОСА та СОНА Дж.-Б. Кіма та М. Дейвіса навіть ще з 1810-х, ці синтаксичні побудови демонструють стійку тенденцію до збільшення частотності вживання (Kim & Davies, 2019).

Конструкції з аугментором *despite*, наскільки нам відомо, ще не ставали об'єктом окремого наукового дослідження. *Despite*-аугментація не була зафіксована у більш ранні етапи розвитку англійської мови, тому є порівняно новим явищем англійського синтаксису. Зважаючи на достатньо репрезентативну кількість конструктивів із різними типами предикатів (348

конструктив), зафіксованих у корпусі БНК, вважаємо за необхідне дослідити особливості функціонування *despite*-аугментованих *конструкцій* та визначити їхній статус у мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови.

Деякі дослідники виділяють окремі типи абсолютних конструкцій, зокрема *and*- та *but*-конструкції (Kim & Davies, 2019, p. 18). Аналіз контекстів вживання означених структур у корпусі БНК засвідчив, що усі зафіксовані приклади ілюструють випадки, коли дві неаугментовані *мікроконструкції* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп* координативно поєднані між собою сполучниками *and* та *but* (приклади 62–64), а тому у нашому дослідженні ці конструкції не виділяються як окремі *мікроконструкції*.

(62) [*Despite the Roman law prohibiting interference with the grave*], [*and the taboo safeguarding the city-enclosure from pollution by corpses*], relics of the saints were being moved into urban churches ... (BNC, ADC);

(63) ‘Oh God, Mary, I don't want our kids to grow up in a world like this, [*with man an enemy to man*], [*and cats crawling all over the books*], in a cold water walk-up behind the subway depot’ (BNC, G0F);

(64) She looked like a once proud young woman waging an unequal struggle against slatternly middle age, [*her hands red from labour and her face grey with exhaustion*], [*but her eyes preserving some yet-to-be extinguished sparkle of ambition*] (BNC, H8T).

Щодо аугментора *by*, то корпусні запити надали низку прикладів, однак у всіх випадках *by* функціонує як прийменник з інструментальним або просторовим значенням (приклади 65–66), що не дає нам підстави трактувати такі випадки як *абсолютні конструкції*.

(65) But one, hung in the dining room, *by a window looking out onto a most majestic ancient cedar tree*, is strikingly different to all the others (BNC, ECR);

(66) The impact of the routes on the wider landscape is emphasized as for western routes, *by varying landforms exposing many distant views* (BNC, J9U).

У корпусі БНК було зафіксовано 7 прикладів з *because of* у синтаксичній позиції, типовій для *абсолютних конструкцій* (приклад 67). Недостатня

кількість прикладів не дозволяє зробити валідні висновки щодо статусу побудов з *because of* як абсолютних конструкцій:

(67) They gave us some time back afterwards, *because of the bairn having an operation* (BNC, J9U).

Оскільки кількість конструктив з *and*, *but*, *by* та *because of* у дослідницькій вибірці з корпусу БНК є недостатньою, це не дає нам підстав для застосування розробленої методики лінгвоквантитативно-корпусної параметризації їхніх лінгвальних параметрів. Отже, вважаємо можливість вживання *and*, *but*, *by* та *because of* як аугменторів абсолютних конструкцій такою, що потребує подальшого дослідження на більш репрезентативному емпіричному матеріалі. Ці одиниці відносимо до максимально дальніх периферійних засобів синдитичного зв'язку АК та матричної клаузи.

У дослідженні параметр “Тип синтаксичного зв'язку з матричною клаузою АК” (SynREL) досліджуємо в аспекті реалізації факторів “аугментований зв'язок” (RELAug) та “неаугментований зв'язок” (RELNonAug). Фактор “аугментований зв'язок” (RELAug) набуває значень “аугментор with” (AugWith) ([AUG**with** different values prevalent] (BNC, HUB)), “аугментор without” (AugWithout) [AUG**Without** unions fighting to keep up wages] (BNC, ABD), “аугментор despite” (AugDespite) ([AUG**despite** oil being the lifeblood of industrial (modern) society] (BNC, B1W)) та “аугментор what_with” (AugWhat_with) ([AUG**what with** my three sons being away in the Army] (BNC, CMG)). Фактор “неаугментований зв'язок” (RELNonAug) засвідчує відсутність експлікованого маркера синтаксичного зв'язку між АК та матричною клаузою і маніфестується відсутньою категорією “Ø аугментор” (ØAug) ([ØAUG no reason being made public] (BNC, HLS)) (Додаток Б).

Неаугментований тип зв'язку між АК та матричною клаузою вважають історично давнішим та більш уживаним у порівнянні з аугментованим типом (van de Pol, 2012). Проте, отримані корпусні дані свідчать про значну питому вагу аугментованих, зокрема *with*-конструкцій, у сучасній англійській мові. Співвідношення різних аугменторів у лінгвальних профілях абсолютних

мікро- і мезоконструкції надано у Таблиці 3.10, в якій наведені абсолютні частоти аугменторів та їх відсоткові показники (N=11 000).

Таблиця 3.10

Реалізація параметра “Тип синтаксичного зв’язку АК з матричною клаузою” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Значення фактора	<i>ØAug</i>	<i>AugWith</i>	<i>AugDespite</i>	<i>AugWithout</i>	<i>AugWhat_with</i>
	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)	К-ТЬ (%)
мікроконструкція					
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	4486 (40,78 %)				
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>		6004 (54,58 %)			
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>			349 (3,17%)		
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>				107 (0,97%)	
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>					54 (0,49%)

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) показали, що відмінності у частотах аугменторів *with*, *without*, *despite*, *what_with* та *Ø* аугментора є статистично значущими. Отриманий показник ймовірності становить $Pr(> F)=2,2e-16$, що є значно меншим за критичне значення 0,001 (Рис. В.5.1. Додатку В).

Переважання *with*-аугментованих *конструкцій* у сучасному вжитку пояснюємо тим фактом, що з-поміж низки аугменторів, які були притаманні *абсолютним конструкціям* та вільним ад'юнктам у більш ранні етапи розвитку англійської мови, до сучасності дійшли лише ті, які вирізнялися порівняно меншим змістовим навантаженням.

Звідси аугментор *with*, як і такі аугментори вільних ад'юнктивів як *by*, *in*, *up(on)*, *without*, є семантично спустошеним (*semantically bleached*) (Bouzada-Jabois & Guerra, 2016, p. 12), що підтверджується можливістю досліджуваних *конструкцій*, що ним вводяться, виконувати різні синтаксичні функції.

Результати здійсненої лінгвоквантитативно-корпусної параметризації лінгвальних профілів *абсолютних мікро-* та *мезоконструкцій* дозволяють змодельовати прототипні реляційні ознаки *макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*) у вигляді частотної ієрархії факторів та їх значень в межах параметра “*Тип синтаксичного зв'язку АК з матричною клаузою*” (див. Таблиця И.1 Додатку И).

3.3 Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація референційних властивостей.

Параметризація референційних властивостей англійських *абсолютних конструкцій* здійснюється на основі аналізу лінгвальних засобів вираження кореференційної співвіднесеності між конститuentами *АК* та конститuentами матричної клаузи (МК). Параметр “*Кореференція між АК і матричною клаузою*” (COREFR) досліджується в аспекті реалізації факторів “*Кореференція*” (Corefr) та “*Відсутність кореференції*” ($\emptyset$ Corefr) (Додаток Б).

Основною ознакою *абсолютних конструкцій* є відсутність кореференції з матричною клаузою (Bouzada-Jabois & Guerra, 2016; Río-Rey, 2002, p. 311). *Абсолютні конструкції* мають автономний статус, що проявляється у відсутності повної інтеграції з матричною клаузою (Quirk et al., 1985, p. 1120). Вони “незалежні від підмета матричного речення” (Zandvoort, 1975, p. 37) і

“граматично не пов’язані із матричним реченням” (Kane, 1983, p. 754), що проявляється у “відсутності видимого синтаксичного зв’язку з матричною клаузою” (Martinčić, 2014, p. 22). М. Лопоркано визначає абсолютні дієприкметникові клаузи як такі, в яких суб’єкт “вільний від кореференційних зв’язків”, на відміну від залежних дієприкметникових клауз, що мають кореференцію (Loporcaro, 2003, p. 205). Цю думку підтримують й інші дослідники (Kruisinga, 1932), Г. Поутсма (Poutsma, 1929), Г. Суит (Sweet, 1930, Дж. Керм (Curme, 1931)).

Згідно з протилежною думкою, між *АК* мають різний ступінь референційної “прив’язаності” до МК і є включеними до складу речення, виступаючи його невіддільною частиною. М. Келуей стверджує, що *АК* знаходиться у тісному зв’язку з рештою речення (Callaway, 1889, p. 317), а М. Мельтен, не визнаючи наявності граматичних відносин, постулює наявність логічного зв’язку (Melten, 1938, p. 631). Р.Д. Хаделсон та Г.К. Пулум вважають, що *абсолютні конструкції* є додатковими (саплементивними) елементами, які не інтегровані у синтаксичну структуру речення, але семантично пов’язані із якорем (*anchor*) (Huddelson & Pullum, 2002, p. 1350-1351). Залежно від морфосинтаксичного втілення якоря виокремлюються адвербіальні *АК*, з матричною клаузою у ролі якоря, та адвербіально-ад’єктивні, з іменною фразою (NP) у матричному реченні у ролі якоря (Timofeeva, 2012, p. 229). О. Єперсена вважає, що наявність аугментованих *абсолютних конструкцій* та збереження номінативних прономінальних суб’єктів в неаугментованих свідчить часткову інтеграцію в матричну клаузу (Jespersen, 1965).

Б. Кортман (1991) зазначає, що у більшості випадків існує певна референційна співвіднесеність між денотатами *абсолютних конструкцій* та денотатами конститuentів матричної клаузи, чи навіть конститuentів навколишнього лінгвістичного контексту (p. 91). Б. Комбет (2005) переконаний, що у таких синтаксичних утвореннях принаймні один з конститuentів пов’язаний з підметом чи додатком у матричній клаузі

відношеннями “частина–ціле” (Combettes, 2005). *AK* може мати зв’язок з усією матричною клаузою або з будь-якою *NP* в її межах (Timofeeva, 2012, p. 240). Хоча найчастіше відзначається референційна співвіднесеність між суб’єктом *AK* та суб’єктом *МК*, повна кореференція між суб’єктом *AK* і суб’єктом чи іншим членом матричної клаузи є не частотним явищем (Kortmann, 1991). Формальна або логічна неідентичність суб’єкта *AK* та суб’єкта *МК* є необхідною умовою для виокремлення *абсолютних конструкцій* як окремого класу синтаксичних структур.

Наше дослідження показує, що *AK* може мати логічний / семантичний зв’язок як з усією пропозицією матричної клаузи, так і з іншим підрядним реченням або іншою *AK* у складі поліпредикативного речення (68–70) або з будь-яким конститuentом в її межах (додатком, предикативом, присудком) (71–74). Однак такий зв’язок частіше за все спостерігається між суб’єктом *AK* та суб’єктом *МК* (75) (Жуковська, 2018b; Zhukovska, 2021c):

(68) [**Zak and I**]_i instinctively went nearer, [**he**]_i *in front*, [**I**]_i *in his shadow* (BNC, BP9);

(69) So I was surprised when at last [**she**]_i started to draw me, [**her hand**]_i *moving lightly over the page once more*, [**her eyes**]_i *flickering with some interest at last* (BNC, C8E);

(70) At [**Langan’s Bistro**]_i, *with [its gallery]_i full of prints, plates and drawings*, a waiter stood ready to whisper into more receptive ears a list of the day's specialities (BNC, H8T);

(71) Richard recalled looking across at [**his wife**]_i, [**her face**]_i *glowing from the wine she’d drunk*, [**her manner**]_i *relaxed* (BNC, C8A);

(72) Graham noticed the fear on the [**girl’s face**]_i as she crouched against the wall, [**her eyes**]_i *flickering nervously around her* (BNC, ECK);

(73) It was [**Jake**]_i who stared now, [**his face**]_i *going still with horror* (BNC, F99);

(74) The good doctor threw back his head and [**laughed**]_i merrily, [**the sound**]_i *echoing strangely in that dark, forbidding hall* (BNC, HU0);

(75) [**He**]_i looked at each of them, [**his eyes**]_i coming to rest on Rain (BNC, GV2).

У дослідницькій вибірці зафіксовано кілька випадків “зворотної” кореференції, коли суб’єкт матричної клаузи знаходиться у кореференційному зв’язку із конститuentом *AK*. Оскільки означений тип кореференції не достатньо кількісно зафіксований, такі випадки (76) не виокремлюються як окремий тип кореференційного зв’язку.

(76) *Despite the economy being increasingly dependent on [women]_i, [their economic contribution]_i is not being recognised by improvements in their terms and conditions of work, the report says* (BNC, GV2).

Ще один тип референційного зв’язку, який був активним до 19 століття, але більше не спостерігається у сучасній англійській мові (Fanego, 1998, 2015; Río-Rey, 2002), репрезентований випадками, коли суб’єкт *AK* в ініціальной позиції контролює імпліцитний матричним суб’єкт:

(77) [*The good and commendable proiect of this marriage*]_i being agreed on by these Parents, [...], $\emptyset$ _i brought them much more ruine then it had promised them contentment [...] (ARCHER, 1628anon_p1b).

Отже, аналіз кореференційної співвіднесеності між *AK* та МК зосереджуємо на кореференційних зв’язках між суб’єктом *AK* і конститuentом матричної клаузи. Виділяємо три типи кореференційних відносин: 1) відсутність кореференції; 2) часткова кореференція; 3) повна кореференція. Ступінь “прив’язаності” *AK* до матричної клаузи візуалізуємо у вигляді градієнтної шкали (Kortmann, 1991, p. 92), де один кінець шкали представляє повну відсутність кореференції, а протилежний – повну кореференцію між суб’єктом *AK* та конститuentом матричної клаузи (див. Рис. 3.1):

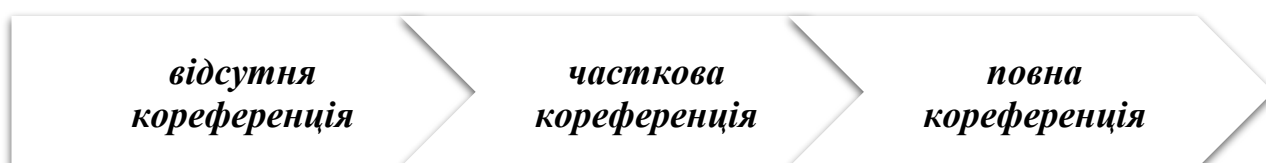

Рис. 3.1 Типи кореференції між *AK* та матричною клаузою

“Відсутність кореференції” (*ØCoref*) між *AK* та *МК* визнаємо, коли суб’єкт *AK* не пов’язаний з жодним конститuentом матричної клаузи, всією пропозицією матричної клаузи чи з найближчим контекстом. Логічна різносуб’єктність з *МК* вимагає вживання лексичних одиниць, яким не притаманна анафорична функція. У таких випадках суб’єкт *AK* найчастіше виражається загальним іменником або іменником-власною назвою (імена та прізвища осіб, назви міст, компаній, спортивних команд і т. ін.); несамостійними придієслівними вказівними займенниками *it* та *this* або вся *AK* набуває ідіоматичного характеру, як-от *all being well, weather permitting, permission granted, other things being equal* та ін. (приклади 78–80):

(78) *AK*[*With the sun*_{Subj} *warm on her face*], *МК*[*she*_{Subj} continued to sit there, a feeling of contentment replacing her earlier distress] (BNC, G1S);

(79) By the end of the fifteenth century, *МК*[*sugar*_{Subj} was a large export, *AK*[*Flanders*_{Subj} *being the biggest market*] (BNC, CA7);

(80) *AK*[*This*_{Subj} *being the case*], *МК*[*summer*_{Subj} weekends are not the best time to visit] (BNC, CHK).

На протилежному кінці шкали “прив’язаності” розташовуються випадки, коли суб’єкт *AK* повністю кореферентний з конститuentом матричної клаузи. Цей конститuent не завжди є суб’єктом матричної клаузи. Повна кореференція спостерігається, коли конститuent *МК* й суб’єкт *AK*:

1) тотожні (повторюють один одного), наприклад:

(81) *МК*[*The keys* fell to the ground just as fast as the paper], *AK*[*despite the keys being a lot heavier and needing more force*] (BNC, FNW);

(82) *МК*[In Cambridgeshire there were several minor accidents on flooded roads and driving conditions were difficult in Suffolk and Sussex], *AK*[*with many roads awash with water*] (BNC, K41);

(83) *МК*[Like the theme bars, this is to reassure you that **you** are indeed in England or Spain], *AK*[*without you having to go out to verify it*] (BNC, ECU);

2) синонімічні (мають певною мірою схожі значення), наприклад:

(84) *МК*[The steady stream of **visitors** to Max Gate continued], *AK*[*with*

many sightseers anxious for a glimpse of the great man] (BNC, AS5);

(85) МК[Most students find **cheques** or cash the most convenient methods of payment], АК[*with bills settled 'on the spot'*] (BNC, EE0);

(86) МК[The prime weapon for managing demand is discretionary **fiscal policy**], АК[*with monetary policy being used merely as a back-up to this*] (BNC, J15);

3) подібні (мають різні значення, але ідентичні за референцією), як-от:

(87) МК[I figured that I didn't have much of a chance to be the best player in **the US**], АК[*the country being so big*] (BNC, G2C);

(88) МК[**Lay-outs and stands** will cover the hall area of the centre], АК[*many of the displays being new to Alton*] (BNC, C88);

(89) МК[The prototypical systems tend to deal with only a small number of **words**], АК[*with the lexicons being created in an ad hoc manner*] (BNC, HGR).

Часткова кореференція спостерігається, коли суб'єкт АК частково кореферентний з суб'єктом МК або з іншим її конститuentом. Така кореференція може бути виражена експліцитно або імпліцитно. Імпліцитна кореференція наявна не лише між суб'єктом АК та певною іменною фразою у матричному реченні, але й між суб'єктом АК та пропозицією усієї матричної клаузи чи її частини. АК зазвичай розміщена у фінальній позиції й виконує не адвербіальну, а апозитивну функцію, наприклад:

(90) МК[**Prior Robert**, descending from his high place still blinded], АК[*with his triumph swirling about him in clouds of glory*], МК[had left the Gospels open where his victory had been written, Saint John, the last of the evangelists, far on in the volume] (BNC, G0M).

Іноді відношення суб'єкта АК до елемента матричної клаузи можуть бути виражені менш явно, як-от:

(91) МК[The effect will be that by the year 2000 nuclear energy should overtake **oil** as France's main fuel], АК[*with consumption falling by 26%, representing a considerable reduction in the cost of importing energy*] (BNC, AT8).

Експліцитна часткова кореференція спостерігається у випадках відношень “ціле–частина” та включає суб'єкти, що перебувають у

меронімічних відношеннях (Champollion, 2017; Winston et. al., 1987; Chaffin et al., 1987) до референтів матричної іменної фрази, особливо суб'єктної. Такі відношення інтерпретуються і як відношення між елементами позамовної дійсності, і як засіб виявлення сутності елементів з погляду їх цілісності, об'єднання чи ділення на складові частини (Malá, 2004; Malá & Šaldová, 2015).

Узявши за основу дослідження М. Вінстона та його колег, які аналізують різні типи меронімічних відношень (*частина – ціле*) та встановлюють критерії їх розрізнення, виокремлюємо шість типів меронімічних відношень

- 1) компонент – цілий об'єкт ((*component – integral object*) (*pedal – bike*)),
- 2) член – зібрання / сукупність ((*member – collection*) (*ship – fleet*)),
- 3) порція / шматок – продукт ((*porion – mass*) (*slice – pie*)),
- 4) матеріал – предмет зроблений з нього ((*stuff – object*) (*steel – car*)),
- 5) дія – вид діяльності ((*feature – activity*) (*paying – shopping*)),
- 6) місцевість – регіон ((*place – area*) (*Everglades – Florida*)),

процес / діяльність – фаза ((*process / activity – phase*) (*growing up – adolescence*)) (Winston, 1987, p. 421; Winston et al., 1987; Chaffinet al., 1987). Вказані типи відношень різняться за такими критеріями: 1) частина може бути функційною / нефункційною стосовно цілого; 2) частина може бути гомеометричною (подібною) / негомеометричною стосовно цілого; 3) частина може бути віддільною / невіддільною від цілого. Частина є функційною, якщо, з огляду на її функцію, вона може бути переміщена у просторі або часі, наприклад, відношення *handle – cup*. Частина є гомеометричною, якщо вона одного виду з цілим, як, наприклад, відношення *slice – pie*. Частина є віддільною, якщо вона може бути відокремленою від цілого, наприклад, у відношеннях *handle – cup* частина є віддільною, а у відношеннях *steel – bike* частина є невіддільною.

Досліджуваний матеріал засвідчує, що між суб'єктом АК та типово суб'єктом МК переважають два типи відношень: відношення “компонент – цілий об'єкт” (“частина цілого”) та відношення “член – зібрання / сукупність” (“член цілого”). Ці відношення певним чином схожі між собою, тому що позначають “ціле”, що складається з “частин”, проте у кожному випадку “ціле”

і “частина” є різними. У відношеннях “частина цілого”, “цілим” найчастіше виступає тіло людини / тварини, тоді як у відношеннях “член цілого” “цілим” постає група, команда, компанія, армія, колектив і т. ін. З одного боку, у першому випадку частини є невіддільними від цілого, а у другому випадку такі відношення неможливі. Проте з іншого боку, постаючи індивідуальними “об’єктами”, сутності у відношеннях “член цілого” завжди дискретні, натомість сутності у відношеннях “частина цілого” є притаманними частинами “об’єкту” (приклади 92–93):

(92) _{МК}[**Both coaching teams** have something to prove], _{АК}[**Cambridge** being led by John Wilson, who was last year's Oxford chief coach] (BNC, АНС);

(93) _{МК}[**He** smiled], _{АК}[**his eyes**] glowing] (BNC, Н8J).

Часткову кореференцію типу “компонент – цілий об’єкт” відзначаємо, коли суб’єкт *АК* знаходиться у відношеннях “невіддільної власності” (*inalienable possession*) (Hasselgård, 2012, p. 235) або відношеннях “пертинентності” (зв’язності) (*pertinence relation*) (Fabricius-Hansen & Naug, 2012a, p. 5) із референтом суб’єкта матричної клаузи. Услід за Г. Чеппелл та В. МакГрегор, визнаємо, що у відношеннях “невіддільної власності” перебувають об’єкти, які знаходяться у тісному зв’язку з особою (або неістотою): 1) об’єкти, пов’язані інгерентними зв’язками, наприклад, просторовими відносинами (*‘front’, ‘top’, ‘side’*); 2) об’єкти, що є невіддільною частиною людини (неістоти) (н. д., частини тіла); 3) особи, між якими існує біологічний або соціальний зв’язок, наприклад, родинні зв’язки; 4) матеріальні об’єкти, що знаходяться у невіддільному володінні особи (Chappell & McGregor, 1996, p. 4).

Відношення “невіддільної власності” виражаються присвійною або рефлексивною анафорами, що контролюються матричним суб’єктом чи / або іменниками, що позначають частини структурованих цілих, невіддільних речей і т. ін. Наприклад, частина тіла людини або тварини природним чином “пов’язана” з тілом як цілісною, дискретною одиницею реальності (94–96):

(94) _{МК}[‘Ah,’ said **Halema**]_i, _{АК}[with **her eyes**_i laughing, ‘she does not know

how she is protected by our prayers from Boudariah’] (BNC, CDX);

(95) МК[‘I’ll tell you about it later,’ **Simone**_i said], АК[*her face*_i a picture of embarrassment] (BNC, H8H);

(96) МК[**Belemnites**_i vary from small fossils a centimetre or two long to large specimens tens of centimetres long] ... , АК[*with their tentacles*_i extending well beyond the guard] (BNC, AMM).

Такий зв’язок є присутнім і у випадку відчужуваних об’єктів невеликого стосовно тіла розміру, що так чи інакше характеризують людину або живу істоту. До таких відчужуваних об’єктів можна віднести, наприклад, одяг або його окремі елементи, аксесуари, особисті речі і тому подібне (97–99):

(97) МК[**Male peasants**_i in the fields wear their distinctive broad-brimmed straw hats], АК[*with their coats*_i hanging loosely over their shoulders] (BNC, A64);

(98) МК[**The Bergens**_i went out first, then the RAOC men], АК[*their equipment*_i attached to them] (BNC, CDG);

(99) АК[*With his ball*_i unplayable], МК[**Faldo**_i took a penalty drop before lurching to a six] (BNC, CBG).

Крім того, “цілим” може бути не лише людина чи жива істота, а й неживий об’єкт (100–101):

(100) МК[In Glasgow, for instance, miles of grey **tenements**_i dominated the skyline], АК[*their chimneys*_i belching forth smoke and grime into the already polluted atmosphere] (BNC, BN3);

(101) Impressive in its sheer grandeur, МК[**the house**_i is still partially roofed and glazed], АК[*with many rooms*_i to explore ...] (BNC, BNJ).

Якщо абсолютні конструкції, в яких суб’єкт перебуває з конститuentом матричної клаузи у відношеннях “компонент – цілий об’єкт”, привертали увагу дослідників переважно у зв’язку з дослідженням відносин “невіддільної власності” (Fabricius-Hansen & Naug, 2012a; Fabricius-Hansen et al., 2012), то абсолютні конструкції, в яких суб’єкт знаходиться у відношеннях “член – зібрання / сукупність” з конститuentом матричної клаузи, ще не достатньо повно вивчені й думки щодо їх включення до абсолютних

конструкцій різняться.

Означені утворення здебільшого не включаються до типових відокремлених нефінітних синтаксичних утворень з власним суб'єктом на тій підставі, що суб'єкт *AK* є суб'єктом еліптичної фінітної клаузи, що співвідноситься з дієсловом-предикатом матричної клаузи; предикат / другий конститuent дистрибутивної фрази виявляється частиною еліптичної дієслівної фрази (Fabricius-Hansen & Haug, 2012b, p. 27), як-от (102):

(102) Behind him [**the Fellows of Porterhouse**]_i sat rigid like embalmed figures, [*each*]_i (**sat**) *absorbed in calculating his own complicity* (Kortmann, 1995, p. 212).

З цією тезою не погоджується низка лінгвістів. До прикладу Б. Кортман вважає, що обидва типи *абсолютних конструкцій*, в яких суб'єкт знаходиться у відносинах “компонент – цілий об'єкт” та “член – зібрання / сукупність”, постають як один тип *абсолютних конструкцій*, що виражають відношення “частина – ціле”: “Між цими двома конструкціями є спільність, адже вони обидві позначають ‘ціле, що складається з частин’” (Kortmann, 1995, p. 263). К. Фабікіус-Хансен і Д. Хауг відносять такі конструкції до окремого типу, так званого “дистрибутивного абсолютного” (*distributive absolute*) (Fabricius-Hansen & Haug, 2012b, p. 26).

Отже, відношення “член – зібрання / сукупність” визначаємо, коли антецедент суб'єкта *абсолютних конструкцій* в матричній клаузі позначає декілька референтів (множинну сутність, групу осіб), а суб'єкт *AK* виражений інклюзивним займенником (*all, every, each, either* і т.ін.). Займенниковий суб'єкт *AK* відноситься до цих референтів як до цілого (*both*) або ж кожного члену індивідуально (*each*). Якщо *AK* передує матричній клаузі, то суб'єкт матричної клаузи виражений займенником (*each*) (приклади 103–104):

(103) _{МК}[At the bottom, wrapped in tissue paper, were **two photographs**]_i,
_{АК}[**both**_i *showing the wedding of a young couple*] (BNC, CE5);

(104) _{МК}[Almost **all Western nuclear operating utilities**]_i are involved],
_{АК}[*with each*_i *having been appointed lead company for particular*

projects] (BNC, HBK).

Іншим типом частково кореференційного зв'язку між суб'єктом *AK* та елементом матричної клаузи визнаємо гіпонімічний, при якому суб'єкт *AK* та його кореферент у матричній клаузі виступають когіперонімами, або відповідно гіпонімом та гіперонімом. До такого типу кореференційного зв'язку відносимо випадки, в яких суб'єкт *AK* та конститuent матричної клаузи маніфестують референційні відносини просторового включення (*spatial inclusion (bottle – milk)*), належність до класу (*class inclusion (bird – robin)*), член класу (*class membership (dog – Fido)*), репрезентації (*representation (agenda – meeting)*) та атрибуції (*attribution (tower – height)*) (Chaffin et al., 1987, p. 20) (105–106):

(105) *МК*[Orange was a typical Provenal **town**, *AK*[with **streets lined with plane trees**] (BNC, EE5);

(106) *МК*[**The officer corps** was reduced by 50%], *AK*[with **many officers retiring on full pay**] (BNC, HSC);

(107) *МК*[**Winters** are cold], *AK*[with **biting winds sweeping in from the Hungarian plain**] (BNC, FSU);

(108) *МК*[It is a small **church**], *AK*[with **an exo-narthex covered by three small domes**] (BNC, HWB).

Отже, за підсумками здійсненої операціоналізації, параметр “Кореференція між *AK* і матричною клаузою” (COREFR) досліджуємо в аспекті реалізації факторів “кореференція” (Corefr) та “відсутність кореференції” (ØCorefr). Своєю чергою фактор “кореференція” (Corefr) маніфестується у значеннях “повна кореференція” (CorefrFull) та “часткова кореференція” (CorefrPart). Рівень фактора “відсутність кореференції” (ØCorefr) збігається з самим фактором – “відсутність кореференції” (ØCorefr) (Додаток Б).

Аналіз реалізації факторів “кореференція” (Corefr) та “відсутність кореференції” (ØCorefr) у значеннях “повна кореференція” (CorefrFull), “часткова кореференція” (CorefrPart) і “відсутність кореференції” (ØCorefr) у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій засвідчив кількісні відмінності у реалізації типів референційного зв'язку між певними

конструкціями та їхніми матричними клаузами. Результати надані у Таблиці 3.11 (N=11 000).

Таблиця 3.11

Реалізація факторів параметра “Кореференція між АК і матричною клаузою” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

<i>Значення фактора</i>	<i>CorefrFull</i> к-ть (%)	<i>CorefrPart</i> к-ть (%)	<i>ØCorefr</i> к-ть (%)
мікроконструкція			
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	182 (1,65%)	2597 (23,61%)	1707 (15,52%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	41 (0,37%)	1229 (11,17%)	4734 (43,04%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	5 (0,05%)	49 (0,45%)	295 (2,68%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	4 (0,04%)	10 (0,09%)	93 (0,85%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	-	4 (0,04%)	50 (0,45%)
мезоконструкція			
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	182 (1,65%)	2597 (23,61%)	1707 (15,52%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	50 (0,45%)	1292 (11,75%)	5172 (47,02%)

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) показують, що відмінності між лінгвальними профілями абсолютних мікроконструкцій (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) в межах параметра “Кореференція між ВНФ/НДЕС-конструкцій і матричною клаузою” є значущими, а виявлені відмінності важливими та закономірними ($Pr(>F)=1,327e-06 < 0,001$) (Рис. В.6.1 Додатку В). Таким чином, реалізація факторів “кореференція” (Corefr) та

“відсутність кореференції” ($\emptyset$ Corefr) є вагомими для розрізнення досліджуваних мікроконструкцій.

Як видно з даних Таблиці 3.11, неаугментована мікроконструкція *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* найчастіше вживається у контекстах, в яких вона знаходиться в кореференційних зв'язках із матричною клаузою. У лінгвальному профілі мікроконструкції це засвідчується більшою питомою вагою конструктів з повним або частковим кореференційним зв'язком. Крім того, у лінгвальному профілі цієї мікроконструкції фіксуємо найвищий показник повної кореференції у всій вибірці.

Аугментовані мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* засвідчують кількісну перевагу некореференційних зв'язків над кореференційними. У випадках, коли кореференція все ж таки присутня, то часткова кореференція переважає, а повна кореференція практично відсутня.

Схожа ситуація спостерігається і в лінгвальних профілях абсолютних мезоконструкцій: неаугментована мезоконструкція (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*) проявляє більший ступінь кореференції (переважно часткової) з матричною клаузою порівняно з аугментованою мезоконструкцією (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*).

У лінгвальному профілі абсолютної макроконструкції (*abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*) домінують некореференційні зав'язки (62,54% від загального обсягу вибірки) над повно та частково кореференційними (2,11% і 35,35% відповідно) зв'язками.

Перевірка засвідчених кількісних розбіжностей між абсолютними мікроконструкціями за допомогою однофакторного аналізу показала відсутність статистично значущих відмінностей ($\text{Pr}(>F)=0,2090>0,05$) між ними в аспекті реалізації відносин повної кореференції (*CorefrFull*) з матричною клаузою (Рис. В.6.2. Додатку В). Такий результат пояснюється концентрацією випадків повної кореференції лише в одній із

мікроконструкцій – *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, та практичною відсутністю таких випадків в аугментованих мікроконструкціях. Таким чином, абсолютні мікроконструкції характеризуються найменшою кількістю реалізацій повного кореференційного зв'язку у порівнянні із частково кореференційним та некореференційним зв'язками.

Водночас однофакторний аналіз виявив статистично значущі розходження між мікроконструкціями з довірчою ймовірністю 99,9% у реалізації факторних значень “часткова кореференція” ($\text{Pr}(>F)=3,7e-06 < 0,001$) та “відсутність кореференції” ($\text{Pr}(>F)=0,000215 < 0,001$) (Рис. В.6.3 і В.6.4 Додатку В).

Аналіз реалізації фактора “кореференція” (*Corefr*) у значенні “часткова кореференція” (*CorefrPart*) методом множинного порівняння Тьюкі виявив, що семантичні відношення часткової кореференції з матричною клаузою є статистично значущими для розрізнення лінгвальних профілів шести пар мікроконструкцій: *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*. Отримані показники свідчать, що *with*-аугментована та неаугментована мікроконструкції виявляють однакові тенденції до вживання у контекстах, де вони актуалізують частково кореферентні зв'язки із матричною клаузою, але різняться за цим показником від інших аугментованих конструкцій. Також *without*-, *despite*- і *what with*-аугментовані конструкції не диференціюються між собою за цим фактором, тобто мають однаковий потенціал до актуалізації частково кореференційних зав'язків із матричною клаузою (Табл. В.6.1 Додатку В).

“Відсутність кореференції” є детермінувальною ознакою для мікроконструкцій *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-*

SubjPred_{NF/NV}-cxi та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi*, засвідчуючи, що *with*-аугментована мікроконструкція відрізняється від інших аугментованих мікроконструкцій переважною реалізацією некорелюваних зв'язків з матричною клаузою. Інші мікроконструкції є гомогенними у цьому аспекті, тобто проявляють означені вище кількісні відмінності, які, проте, не є статистично вагомими. Особливої уваги заслуговує пара *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi*, для якої на рівні довірчої ймовірності 95% статистично значущі відмінності не зафіксовані, проте показник $p=0,0754513$ не набагато перевищує критичне значення 0,05. Тому вважаємо, що відсутність корелюваності між цими мікроконструкціями та їхніми матричними клаузами потенційно може бути визнана фактором, що розрізняє ці дві мікроконструкції, хоча із нижчим рівнем довіри. Показник *diff* є від'ємним, що свідчить про перевагу випадків відсутності корелюваності у лінгвальному профілі *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* мікроконструкції над *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi* (Табл. В.6.1 Додатку В).

Таким чином, результати проведеного аналізу спростовують традиційне твердження про повністю автономний статус абсолютних конструкцій та відсутність референційних зв'язків між АК та матричною клаузою. Дані свідчать, що випадки корелюваності (повної та часткової) між конститuentом матричного речення та суб'єктом АК є доволі частими, але головним чином виявляються у лінгвальному профілі неаугментованої мікроконструкції (*oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi*). Неаугментована мікроконструкція демонструє сильнішу семантичну інтеграцію у матричну пропозицію, компенсуючи відсутність синтаксичного зв'язку з матричною клаузою тіснішими референційними відношеннями з нею, які проявляються у вигляді експлікованої повної або часткової корелюваності. Наявність корелюваності (поряд із відповідним детермінативом суб'єкта) забезпечує адекватне когнітивне оброблення цих мікроконструкцій. Натомість наявність аугменторів, перелік яких є обмеженим у сучасній англійській мові, полегшує

ідентифікацію *AK* як синтаксичної побудови, таким чином урівноважуючи відсутність кореференції.

За результатами лінгвоквантитативно-корпусної параметризації моделюємо прототипні референційні властивості *макроконструкції abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп* у сучасній англійській мові у вигляді частотної ієрархії факторів та рівнів їхньої лінгвальної реалізації в межах параметра “Кореференція між *AK* і матричною клаузою” (див. Таблиця И.1 Додатку И).

3.4. Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація синтактико-функційних властивостей

Параметризація синтаксичних властивостей *абсолютних конструкцій* передбачає визначення та лінгвоквантитативний аналіз синтаксичних функцій, які вони виконують у складі складного синтаксичного цілого, в межах параметра “Синтаксична функція *AK* стосовно матричної клаузи” (FSYN).

Проблема встановлення синтаксичних зв'язків між *абсолютними конструкціями* та матричною клаузою залишається однією із найбільш дискутованих і дотепер остаточно невіршених (Жуковська, 2021d). Більшість дослідників, характеризуючи ці синтаксичні утворення, зазначають їх функціонування як підрядних адвербіальних клауз (Quirk et al., 1985; Krisch, 1998). Однак відсутність стандартних підрядних сполучників (*when, where, after, before* тощо), що експліцитно позначають гіпотактичні (підрядні) адвербіальні відношення, підсилює *семантичну неоднозначність* (*semantic indeterminacy*) (Kortmann, 1991, p. 1) або *семантичну варіабельність* (*semantic variability*) (Stump, 1985, p. 3) *абсолютних конструкцій* та робить межі між різними типами цих синтаксичних утворень “доволі розмитими” (Huddleston & Pullum, 2002, p. 1171).

Традиційно за *абсолютними конструкціями* визнається адвербіальний статус (Mathesius, 1975, p. 94; Kim & Davies, 2019, p. 2; Fabricius-Hansen & Haug, 2012a, p. 2) клаузних ад'юнктив (He & Yang, 2015a, p. 251). Залежно від

типу зв'язку з матричною клаузою, дослідники виділяють такі синтактико-семантичні функції *абсолютних конструкцій* як ад'юнктив часу, причини, умови, супутніх обставин, способу дії, поступки (Curme, 1991, р. 154-157); причини / наслідку, темпоральної віднесеності, контрасту та альтернативних обставин (Kruisinga, 1932, р. 274-275); причини / наслідку, умови, часу, описових обставин (Jespersen, 1965, р. 61-64); часу, причини, поступки, умови та супутніх обставин (He & Yang, 2015a, р. 251). Б. Кортман виділяє функції способу дії, причини, умови, поступки, контрасту, результату тощо (Kortmann, 1991, р. 135-136). Р. Квірк та співавтори зазначають, що конкретну синтаксичну функцію *АК* можна визначити лише з контексту (Quirk et al., 1985, р. 1124).

Варіативність синтактико-семантичних функцій *абсолютних конструкцій* пояснюється дією низки факторів: 1) *тип предиката* (наприклад, *АК* з *PII-*, *AdjP-* та *AdvP-*предикатами, найімовірніше виражають часові відношення, а з *PI-* предикатом *being* – причину (Jespersen, 1965); *АК* з *PI-* предикатом позначають дію, що відбувається одночасно із дією головного речення або передує їй, а з *Inf-*предикатом – наступну дію (Mathesius, 1975, р. 94); 2) *положення у реченні* (*АК*, що передують матричній клаузі, зазвичай виражають відношення часу та умови, а у позиції після матричної клаузи – супутні відносини); 3) *наявність аугментора* (аугментовані *АК* типово виступають у функції супутніх обставин) (Kortmann, 1991, р. 135); 4) *прагматичні фактори* (Stump, 1985, р. 22); 5) *семантика предиката* (динамічні предикати визначають темпоральний зв'язок, а статичні – причину) (Quirk & Greenbaum, 1972, р. 762); 6) *тип контексту* (у дескриптивному контексті *АК* виступають як описові, супутні й уточнювальні обставини, означення; у недескриптивному контексті *АК* виконують обставинні функції умови, часу, причини-наслідку, поступки (Kortmann, 1991, 140-141).

Для деяких *абсолютних конструкцій* складно визначити точний тип адвербіальних відносин, радше їх можливо тлумачити як такі, що “пояснюють певний компонент або значення головного речення” (Stump, 1985, р. 335). На

думку Б. Кортмана (1991), так само як наявність прийменника для вільних ад'юнктивів не сприяє чіткому визначенню їхнього адвербіального значення (р. 194), аугментор не визначає однозначно функцію *абсолютних конструкцій*. Адвербіальна семантика *АК* потребує обговорення у кожному конкретному випадку (Bouzda-Jabois, 2020, р. 31).

Часто *абсолютні конструкції* не виконують обставинних функцій, а виступають апозитивними або сурядними клаузами (Kortmann, 1991, р. 99). Автори (He & Yang, 2015a, р. 251) виокремлюють дві основні функції *АК*: функцію адвербіальних клауз та функцію супутніх обставин. Різниця між цими функціями полягає у можливості трансформації *АК* у клаузні ад'юнкти із відповідним підрядним сполучником або прийменникові фрази із *with* чи у сурядні клаузи зі сполучником *and*.

Розбіжність у поглядах лінгвістів щодо функцій *абсолютних конструкцій* Б. Кортман пояснює тим, що ідентифікація відносин між двома пропозиціями, особливо за відсутності підрядного сполучника, значною мірою покладається на знання, досвід, переконання та уяву мовця, а також на його здатність отримувати та оцінювати релевантну інформацію із попереднього контексту (Kortmann, 1991, р. 105). М. Квінтеро у монографії "*Adverbial Subordination in English: A Functional Approach*" (2002) стверджує, що підрядні клаузи з нефінітними формами та без підрядного сполучника формують окремий тип синтаксичних утворень, відмінний від адвербіальних клауз. Ці нефінітні утворення часто помилково уналежнюються до адвербіальних клауз через те, що їхні функції визначаються на основі ймовірних, імплікованих, обумовлених контекстом відносин між нефінітною та матричною клаузами (Quintero, 2002, р. 82).

Отже, *абсолютні конструкції* проявляють *конструкційне узгодження* (*constructional alignment*) із матричною клаузою, оскільки адвербіальний зв'язок між ними та матричною клаузою не завжди має композиційний характер, тобто не є маркованим та не виявляється через аналіз конститuentів *конструкції*. Адвербіальне значення, яке *абсолютні конструкції* вносять в

інтерпретацію значення матричної клаузи, не можна однозначно передбачити або вивести з індивідуальних значень конститuentів *конструкції* (Жуковська, 2021d).

З огляду на неоднозначність у трактуванні синтаксичних функцій параметризацію синтактико-функційних особливостей *абсолютних конструкцій* здійснюємо на основі адаптованої до цілей нашого дослідження системно-функційної класифікації логіко-семантичних ролей нефінитних клауз (He & Yang, 2015a). Для ідентифікації синтаксичної функції конкретного конструкта *AK* та з метою мінімізації випадків множинної інтерпретації проводився ретельний аналіз його лінгвального контексту, враховуючи тип і семантику предиката, положення у реченні, наявність / відсутність аугментора, прагматичні фактори та тип контексту. У випадках, коли декілька інтерпретацій конструкта були можливими, обиралися найбільш інформаційно навантажені семантичні відносини (у термінах (Kortmann, 1991, p. 133)).

На відміну від підрядних сполучників, що вводять фінитні та нефінитні безсуб'єктні ад'юнкти, аугментори *абсолютних конструкцій* не беруть безпосередньої участі в ідентифікації синтаксичних ролей цих структур. Через відсутність морфосинтаксичної інтеграції у структуру матричної клаузи, *AK* не мають обмежувального характеру і не впливають на значення матричної клаузи (Kaltenböck et. al., 2011, p. 864). Проте синтаксична функція *абсолютних конструкцій* є контекстно-залежною та інтерпретується стосовно матричної клаузи (Huddelson & Pullum, 2002, p. 1266). Отже, *абсолютні конструкції* знаходяться з матричною клаузою у синтактико-семантичних відносинах гіпотаксису, реалізуючи відношення гіпотаксисного поширення (*expansion*) пропозиції матричної клаузи шляхом актуалізації функцій *адвербіального* (*enhancement*), *адитивного* (*extension*) та *апозитивного* (*elaboration*) розширення (Жуковська, 2021d).

Функція *адвербіального розширення*. *Абсолютні конструкції* виконують функцію *адвербіального розширення*, коли вони поширюють значення

пропозиції матричної клаузи через її кваліфікацію в аспекті часу, місця, способу, причини чи умови (Halliday & Matthiessen, 2004, p. 410). Вони також вводять подію, яка спів-локалізована та партиципрантно-поєднана з подією матричної клаузи (Fabricius-Hansen & Haug, 2012a, p. 2).

Аналіз синтактико-семантичних відношень реалізованих *AK*, засвідчив, що досліджувані *конструкції* можуть актуалізувати від одного до семи адвербіальних значень, серед яких: 1) *адвербіальне значення причини*, 2) *адвербіальне значення часу*, 3) *адвербіальне значення способу дії*, 4) *адвербіальне значення результату*, 5) *адвербіальне значення умови*, 6) *адвербіальне значення поступки*, 7) *адвербіальне значення мети* (Жуковська, 2021d).

Найбільша варіативність у вираженні адвербіальних відношень спостерігається для *мікроконструкцій* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, що актуалізують усі вказані адвербіальні значення (приклади 109–115):

(109) [*With your mother chasing you*]*reason*, we've got to keep you out of sight for a while (BNC, H8T);

(110) Hatching occurred over a two-month period commencing at the end of June, [*with most juveniles emerging in mid-July*]*time* (BNC, FU0);

(111) [*Times being hard*]*condition*, annual subscriptions were set at five bob (BNC, ABE);

(112) Then, [*one foot on the launch, one on the gangway*]*manner*, she held them steady (BNC, CEH);

(113) It's the seventh defeat for Gloucestershire in eight limited over matches, [*nothing to cheer about*]*result* (BNC, K1M);

(114) [*With the ground getting in terrible condition in the second half*]*concession*, both sides had plenty of chances to score, but the ball either stuck in the mud or the keeper saved (BNC, KS7);

(115) First, EEC agriculture must be made more efficient and competitive, [*with the objective being to get down as near as possible to the marketplace and world prices*]_{purpose}, however they are defined (BNC, K1M).

Мікроконструкція *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* була зафіксована у контекстах, де вона актуалізує адвербіальні значення часу, причини та умови (116–117):

(116) The F-117A's shape also makes it unstable; [*without on-board electronic constantly helping the pilot*]_{condition}, the stealth fighter would be almost impossible to fly (BNC, ABH);

(117) Drinks were served to members of the club by Taffe until the early hours of the morning, [*without any extension having been granted by the licensing magistrates*]_{time} (BNC, FAU).

Для мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* функція адвербіального розширення є домінуючою, оскільки функції адитивного та апозитивного розширення для цих конструкцій не були зафіксовані. Мікроконструкція *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* переважно актуалізує значення поступки, що також може поєднуватися зі значенням часової віднесеності (118–119):

(118) His had been an isolated and lonely existence, [*despite the people perpetually at his side*]_{concession} (BNC, A7H);

(119) [*Despite some improvements having occurred in her problems*]_{concession+time}, she continued telephoning the therapist ... (BNC, B30).

Мікроконструкція *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* реалізує виключно значення причини, що у деяких випадках поєднується зі значенням часу (попередньої дії) (приклади 120–121):

(120) I am worried to death, [*what with my three sons being away in the Army*]_{reason} (BNC, CMG);

(121) [*What with Mrs Clements and the girls also gone for the*

week]_{reason+time}, I suppose I was very conscious of the fact that once I departed, Darlington Hall would stand empty for probably the first time this century (BNC, ABX).

Значення причини може отримувати негативну оцінку, виражаючи несхвальне ставлення мовця до події, експлікованої в АК, наприклад (122–123):

(122) He felt a bit dizzy, [*what with all the alcohol he'd consumed*]_{reason}. (COCA 1997 FIC);

(123) There hasn't been much opportunity, [*what with Emily's wedding*]_{reason}. (COCA 1990 FIC).

У наведених прикладах події, експліковані у *what_with*-аугментованій мікроконструкції (споживання алкоголю та одруження Емілі), можуть бути розцінені як причина несприятливого стану (запаморочення та менші можливості), вербалізованого у матричній клаузі.

Деякі дослідники вважають, що для абсолютних конструкцій нетиповою є функція вираження часової послідовності подій (Kortmann, 1991, p. 143). Проте, у нашому матеріалі зафіксовано достатню кількість випадків (265 контекстів) реалізації АК значення темпорального розширення пропозиції матричної клаузи. Часова співвіднесеність у цих випадках маркується відповідними лексико-граматичними засобами:

1) формою дієприкметника (АК з РII виконують функцію темпорального передування (*anteriority*)), як-от:

(124) Finding himself in some difficulties, [*with his ship seized by order of the customs commissioners in Edinburgh*]_{anteriority}, Bailie Hooks offered to try to carry the burgh of Wigtown ... (BNC, CRR);

2) видно-становою формою дієприкметника:

(125) Already there are indications from the Oban area of extraordinarily high losses in hill flocks, [*with many sheep having been drowned in the floods of late January and early February*]_{anteriority} (BNC, K59);

3) позицією *AK* стосовно матричної клаузи (*with*-аугментовані *AK* в ініціальной позиції типово передають часове передування):

(126) [***With the wind dead on their stern***]_{anteriority}, he had changed the genoa for a much bigger and lighter cut (BNC, AMU);

4) семантикою нефінітного предиката:

(127) [***With the note finished***]_{anteriority}, Chant pocketed it, and headed out into the darkness (BNC, CRR);

5) прийменниковими комплексами зі значенням часової віднесеності (*in, on, before, from...to, from, next year, at dawn*):

(128) Formal teaching will continue for a further 8 weeks, [***with degree / diploma examinations held before Easter***]_{anteriority} (BNC, HTD);

6) недієслівними предикатами (*AdvP, PP*) із темпоральним значенням (*over, behind*):

(129) [***With the negotiations over***]_{anteriority}, Sugar returned the same afternoon with between eighteen and twenty PoWs (BNC, CGJ);

(130) [***With a career in speech therapy behind her***]_{anteriority}, Liz decided to go on to study for a post-graduate degree in Marine Archaeology at St Andrews University (BNC, ED3);

7) предикати *AK* та матричної клаузи передають послідовні мікроподії однієї макроподії, як-от:

(131) [***With right sides facing***]_{anteriority}, pin and baste the swag to the lining on the stitching line (BNC, GUB).

Функція *апозитивного розширення*. При апозитивному розширенні *AK* поширює пропозицію матричної клаузи, надаючи їй подальшуспецифікацію чи деталізацію і не вводячи при цьому нових елементів, а характеризуючи наявні шляхом уточнення, роз'яснення, опису або коментування (Halliday & Matthiessen, 2004, p. 396). Типово *AK* маніфестує функцію *апозитивного розширення* у випадках, коли суб'єкт *AK* знаходиться у повному або

частковому кореференційному зв'язку з іменною групою (не обов'язково суб'єктом) матричної клаузи, наближаючись за значенням до постмодифікуючої клаузи (*appositional*) (приклади 132–134):

(132) The Dean and his pet labrador are both depicted wearing dog collars; the bursar, [***with ears big enough to flap over to Christ Church***], is seen tightly clenching two money bags (BNC, A7D);

(133) A column, [***with a dial facing each street***], was removed c.1774 (BNC, B0Y);

(134) You emerge as a beautiful butterfly, [***with wings ready to unfurl***] (BNC, CA5).

Функція *адитивного розширення*. При адитивному розширенні *АК* розширює значення матричної клаузи, додаючи до неї нову інформацію (Halliday & Matthiessen, 2004, p. 405), імплікуючи супутні обставини до події у матричному реченні (Quirk et al., 1985, p. 1120) та позначаючи стан або подію, що супроводжує стан або подію у матричній клаузі без детальної специфікації відносин між *АК* і *МК* (135–137):

(135) It was cold in the clear night, [***with the wind running through the Dale***] (BNC, GWF);

(136) [***With both engines turning***], he called for his clearance and taxi instructions (BNC, CML);

(137) There were several families under the trees now, [***with little children running around and babies crawling about in the grass***] (BNC, HTX).

Адитивне вживання *абсолютних конструкцій* зазвичай має квазікоординативний характер, тому розрізняють три основні типи адитивного розширення: *позитивне* (*and*), *негативне* (*nor*) та *протиставне* (*but*) (He & Yang, 2015a). Аналіз реалізованих типів адитивного розширення свідчить, що у сучасному вжитку позитивне розширення є найпоширенішим типом адитивного розширення, що маніфестується неаугментованими та *with-* та *what_with-*аугментованими *абсолютними мікроконструкціями*. *Without-*аугментовані *мікроконструкції* репрезентують протиставний тип адитивного

розширення (He & Yang, 2015a), а негативне адитивне розширення не характерне для досліджуваних синтаксичних побудов.

Таким чином, параметр “Синтаксична функція АК стосовно матричної клаузи” (FSYN) операціоналізується у факторах “адвербіальне розширення” (Enh(a)n(ce)ment), “адитивне розширення” (Ext(ensio)n) та “апозитивне розширення” (El(a)b(oratio)n) (Додаток Б). Аналіз реалізації цих факторів виявив суттєві відмінності між лінгвальними профілями мікро- та мезоконструкцій, що свідчить про потенційну можливість абсолютних конструкцій реалізувати різні синтактико-семантичні зв’язки у реченні (див. Табл. 3.12) (N=11 000).

Таблиця 3.12

Реалізація факторів параметра “Синтаксична функція АК стосовно матричної клаузи” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Фактор	<i>Enhnt</i>	<i>Extn</i>	<i>Elbn</i>
	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)
мікроконструкція			
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	1868 (16,98%)	2273 (20,66%)	345 (3,14%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	1271 (11,55%)	4417 (40,15%)	316 (2,87%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	352 (3,2%)	–	–
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	15 (0,14%)	92 (0,84%)	–
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	54 (0,49%)	–	–
мезоконструкція			
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	1868 (16,98%)	2273 (20,66%)	345 (3,14%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>	1692 (15,38%)	4509 (40,98%)	316 (2,86%)

Дані таблиці 3.12 свідчать, що співвідношення реалізованих синтаксичних функцій є неоднаковим у лінгвальних профілях досліджуваних мікроконструкцій. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) демонструють, що відмінності між кількісними показниками реалізацій синтаксичних функцій для мікроконструкцій *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* є значущими, а виявлені відмінності важливими та закономірними ($\text{Pr}(>F)=2,875e-07<0,01$) (Рис. В.7.1 Додатку В). Звідси, абсолютні мікроконструкції по-різному здійснюють синтаксичні функції у реченні, а особливості реалізації факторів “адвербіальне розширення” (Enhnt), “адитивне розширення” (Extn) та “апозитивне розширення” (Elbn) є вагомими для їх розрізнення.

Як видно із наведених кількісних даних, функція адвербіального розширення зафіксована у профілях всіх мікроконструкцій. Привертає увагу той факт, що *despite* та *what_with*-аугментовані мікроконструкції типово реалізують лише адвербіальну функцію, про що свідчить відсутність у досліджуваній вибірці прикладів актуалізації цими конструкціями адитивної та апозитивної функцій. Щодо *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкції, то випадки реалізації функції адитивного розширення суттєво перевищують випадки реалізації адвербіального розширення, при цьому приклади апозитивного розширення відсутні.

Натомість мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, як найбільш кількісно репрезентовані у досліджуваній вибірці, проявляють найбільшу варіативність як у кількості реалізованих синтаксичних функцій, так і в їх типах. Для неаугментованої *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкції основними функціями є функції адитивного та адвербіального розширення, при цьому функція апозитивного розширення є найменш репрезентованою. У мікроконструкції з аугментором *with* спостерігається те ж саме співвідношення функцій, проте з явним

домінуванням функції *адитивного розширення*.

У неаугментованій *мезоконструкції* ($\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) фіксується незначне переважання функції *адитивного розширення* над функцією *адвербіального розширення*, натомість в аугментованій *мезоконструкції* ($aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) функція *адитивного розширення* домінує над іншими синтаксичними функціями. Загалом, за відсотковими показниками для *абсолютної макроконструкції* ($abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) типовим є вживання у функції *адитивного розширення* (61,64%), що суттєво переважає реалізацію функцій *адвербіального* (32,36%) та *апозитивного* (6%) *розширення*.

Перевіримо, чи спостережувані кількісні відмінності є статистично значущими. Результати однофакторного аналізу показали статистично значущі відмінності на рівні довірчої ймовірності 99,9% між лінгвальними профілями *абсолютних мікроконструкцій* в аспекті актуалізації функцій *адитивного* ($Pr(>F) = 2,18e-09 < 0,001$) та *апозитивного* ($Pr(>F) = 2,8e-05 < 0,001$) *розширення*, а також на рівні довірчої ймовірності 99% ($Pr(>F) = 0,00259 < 0,01$) для функції *адвербіального розширення* – (Рис. В.7.2, В.7.3 і В.7.4. Додатку В).

Результати застосування методу множинного порівняння Тьюкі демонструють, що з 95% довірчим інтервалом за фактором “*адвербіальне розширення*” (Enhnt) розрізняються лінгвальні профілі *with*-аугментованої *мікроконструкції* та *what_with* і *without*-аугментованих *мікроконструкцій*, а також *without*-аугментованої *мікроконструкції* та неаугментованої $\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ *мікроконструкції*. Інші лінгвальні профілі досліджуваних *мікроконструкцій* є статистично гомогенними в аспекті реалізації *адвербіальних функцій* (Табл. В.7.1 Додатку В). Кількісна перевага у реалізації функцій *адитивного* та *апозитивного розширення* відрізняє лінгвальні профілі $with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ та $\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ *мікроконструкцій* від лінгвальних профілів аугментованих $without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$, $despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$, $what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ *мікроконструкцій* (див. Додаток Б).

Таким чином, отримані статистичні показники свідчать, що у сучасній англійській мові *абсолютні конструкції* є досить однорідними щодо реалізації адвербіальних функцій та підтверджують дані здійсненого кількісного аналізу. Найбільшу кількість адвербіальних значень реалізують *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкції. Мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* є монофункційними, а їхні адвербіальні значення чітко окреслені (уступки й причини відповідно). Адитивне та апозитивне вживання є (прото)типовим для мікроконструкцій *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*. Деякі дослідники вважають *without*-аугментовані конструкції негативними відповідниками *with*-аугментованих конструкцій (van de Pol, 2015), однак отримані дані не підтримують це твердження. *Without*-аугментовані мікроконструкції виявляють адвербіальні значення, що не є повністю ідентичними адвербіальним значенням *with*-аугментованих мікроконструкцій. Попри спостережуване превалювання абсолютних конструкцій у функції адитивного розширення, функції адвербіального розширення є детермінувальними для деяких мікроконструкцій та визначають ступінь їхнього інформаційного навантаження.

У Табл. 3.13 подано питому вагу типів адвербіальних значень в межах функції адвербіального розширення для лінгвальних профілів абсолютних мікро- та мезоконструкцій (відсотковий показник розраховувався від загальної кількості конструктів в адвербіальній функції N=3560).

Для встановлення статистично значущих показників зв'язку між певною мікроконструкцією та відповідним адвербіальним значенням застосуємо одну із метрик колострукційного аналізу – *дистинктивний коваріаційний аналіз*. Цю статистичну процедуру застосуємо для виявлення ступеня притягнення типів реалізованого адвербіального значення до мікроконструкцій *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* (K1, де K – конструкція) та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* (K2).

Реалізація фактора “адвербіальне розширення”

	способу дії	причини	умови	часу	мети	результату	поступки
	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)
мікроконструкція							
øaug-abs-SubjPred <i>NF/NV-cxn</i>	978 (27,47%)	497 (13,96%)	197 (5,53%)	104 (2,92%)	61 (1,71%)	27 (0,76%)	12 (0,34%)
with-aug-abs-SubjPred <i>NF/NV-cxn</i>	142 (3,99%)	831 (23,34%)	47 (1,32%)	153 (4,29%)	19 (0,53%)	59 (1,66%)	20 (0,56%)
despite-aug-abs-SubjPred <i>NF/NV-cxn</i>	–	–	–	–	–	–	349 (9,8%)
without-aug-abs-SubjPred <i>NF/NV-cxn</i>	–	5 (0,14)	2 (0,06%)	8 (0,22%)	–	–	–
what_with-h-aug-abs-SubjPred <i>NF/NV-cxn</i>	–	54 (1,52%)	–	–	–	–	–
мезоконструкція							
øaug-abs-SubjPred <i>NF/NV-cxn</i>	978 (27,47%)	497 (13,96%)	197 (5,53%)	104 (2,92%)	61 (1,71%)	27 (0,76%)	12 (0,34%)
aug-abs-SubjPred <i>NF/NV-cxn</i>	142 (3,99%)	890 (25%)	49 (1,38%)	161 (4,52%)	19 (0,53%)	59 (1,66%)	369 (10,36%)

Інші типи аугментованих мікроконструкцій (з аугменторами *despite* та *what_with*) не порівнюються, оскільки ці мікроконструкції є монофункційними, а їхні адвербіальні значення чітко окреслені: ***despite-aug-***

abs-SubjPred_{NF/NV-cxn} – поступки; *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* – причини. Отримані дані дистинктивно-коваріаційного аналізу у програмному середовищі *R* надано у Табл. 3.14.

Інтерпретація отриманих статистичних показників засвідчила найвищий (колостр. притягнення $> 3 = p < 0,001$) та високий (колостр. притягнення $> 2 = p < 0,01$) ступінь атракції між мікроконструкцією *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та адвербіальними значеннями причини, способу дії, умови, часу та мети. Атракція також проявляється між цією мікроконструкцією та адвербіальним значенням результату, проте статистичний показник менший за найнижчий показник критичного значення (колостр. притягнення $> 1,30103 = p < 0,05$). Мікроконструкція *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* демонструє притягнення лише до адвербіального значення поступки, причому показник сили атракції є нижчим за критичне значення (колостр. притягнення $> 1,30103 = p < 0,05$).

Таблиця 3.14

Сила атракції між типами адвербіальних значень та мікроконструкціями *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*

Адвербіальне значення	Атракція до конструкції	Сила колострукційного притягнення
<i>причини</i>	K1_øaug	72,0421
<i>способу дії</i>	K1_øaug	25,8154
<i>умови</i>	K1_øaug	8,255
<i>часу</i>	K1_øaug	7,3883
<i>мети</i>	K1_øaug	2,568
<i>результату</i>	K1_øaug	0,1475
<i>поступки</i>	K2_with	0,4034

Отже, проявляючи достатньо високу частоту вживання у певному адвербіальному значенні, мікроконструкції *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та

with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп відрізняються ступенем атракції конкретних значень, але не кількістю реалізованих адвербіальних значень. Сила колострукційного притягнення між неаугментованою *мікроконструкцією* та адвербіальними значеннями причини, способу дії, умови, часу та мети перевищує показники для *with*-аугментованої *мікроконструкції*. *With*-аугментована *мікроконструкція* не реалізує конструкційно-специфічних значень, які б відрізняли її від неаугментованої *мікроконструкції*. Цей факт свідчить про *граматикалізацію* аугментора *with* у складі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови. З одиниці прийменникового характеру, що спочатку інтродукувала адвербіальні значення способу дії та супутніх обставин (van de Pol & Hoffmann, 2016), він перетворюється на семантично спустошений маркер *with*-аугментованого типу *абсолютних конструкцій*. Цей процес є складовою граматичної *конструкціоіналізації* (Traugott & Trousdale, 2013), яка є результатом змін у формі та значенні *конструкції*. Отже, аугментор *with* функціонує як маркер, що експлікує синтаксичний статус *АК*, без змін в її інгерентному значенні, ужитку чи формі (Жуковська, 2021d).

За шкалою інформативності Б. Кортмана (Kortmann, 1991, p. 121), адвербіальні відносини класифікуються за рівнем інформаційного навантаження, що визначається кількістю фонових знань, необхідних для розуміння синтактико-семантичних відношень між *АК* та матричною клаузою. Наприклад, відношення одночасності є менш інформативні відношення, тоді як часові відношення передування чи слідування є більш інформативно навантаженими.

Абсолютні конструкції у функції *адвербіального розширення*, актуалізують значення причини, часу, результату, умови, поступки, мети, реалізуючи більш інформаційно навантажені типи семантичних відношень. *АК* у функціях *апозитивного розширення* (пояснення, екземпліфікація) та *адитивного розширення*, *абсолютні конструкції* (супутні обставини), реалізують менш інформаційно навантажені відношення. Синтактико-

функційна класифікація *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови за ступенем інформаційного навантаження набуває такого вигляду (Рис. 3.2).

Згідно з даними (Bousada-Jabois, 2020, р. 187-188), від пізньоновоанглійського періоду до сучасності спостерігається поступовий спад у кількості найбільш інформаційно навантажених типів вільних ад'юнктивів та саплементивів на користь менш інформаційно навантажених. Результати нашого дослідження свідчать, що ця тенденція відзначається і в *абсолютних конструкціях* сучасної англійської мови: превалюють *конструкції*, що несуть “слабке” інформаційне навантаження (функції *адитивного* та *апозитивного розширення*), за яких *абсолютні конструкції* виконують функції супутніх обставин, екземпліфікуючи та додаючи нові деталі до пропозиції матричної клаузи. Адитивна функція зафіксована для трьох *мікроконструкцій* (*oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*), а апозитивна – у двох (*oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*).

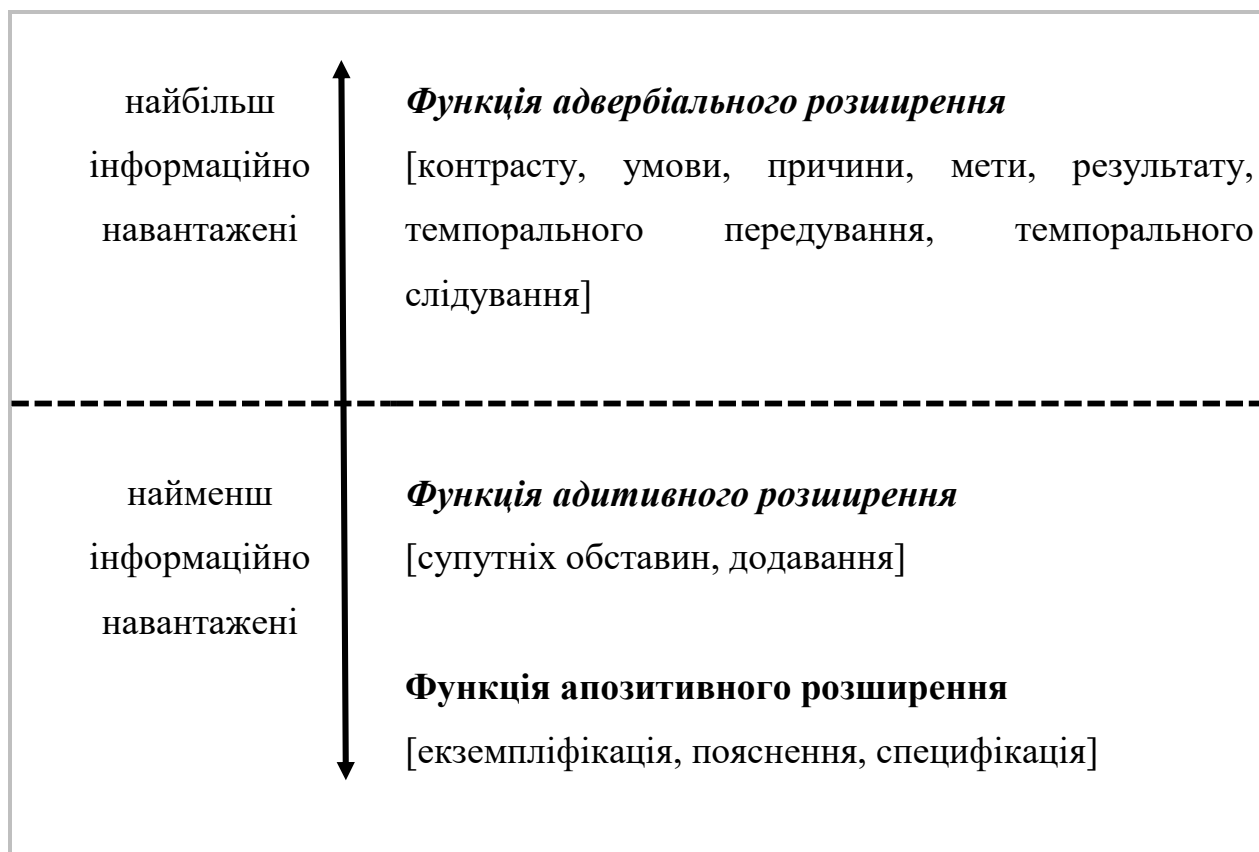

Рис. 3.2. Синтактико-функційна класифікація *абсолютних конструкцій*

Інформаційно більш навантажені адвербіальні відносини також достатньо репрезентовані (функція *адвербіального розширення*) у досліджуваному матеріалі, але їхня кількість нижча у порівнянні з менш інформаційно навантаженими типами. Серед адвербіальних значень доволі часто вживаними виявилися значення причини, способу дії, умови, часу та мети, що превалюють у *мікроконструкції* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*. *Мікроконструкції* *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* типово маніфестують адвербіальні значення (поступки й причини відповідно).

Переважання менш інформаційно навантажених *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові можна пояснити принципом когнітивної складності (*cognitive complexity principle*) (Rohdenburg, 1996, 2020). Згідно з цим принципом, у складніших когнітивних контекстах, що вимагають значних витрат на обробку інформації, перевага надається структурам з експліцитною синтаксичною формою. Чим складніша інтерпретація синтактико-семантичних відносин між *AK* та матричною клаузою, тим ймовірніше використання специфічних одиниць для маркування цих відносин. Експліцитне маркування *абсолютних конструкцій* засобами аугментації підвищує ймовірність правильної інтерпретації *конструкції*. Тому *мікроконструкції* з менш поширеними аугменторами (*without*, *despite* та *what_with*) реалізують більш інформативні адвербіальні відносини, тоді як неаугментована та *with*-аугментована *мікроконструкції* переважають в адитивній функції, додаючи супутню інформацію та розширюючи пропозицію матричної клаузи, що потребує менших фонових знань для інтерпретації, і, відповідно, менших когнітивних зусиль. У функції апозитивного розширення *абсолютні конструкції* потребують додаткових контекстуальних “зачіпок” (*clues*) (van de Pol, 2016, p. 195) для правильної інтерпретації.

Отже, результати лінгвоквантитативно-корпусної параметризації синтактико-функційних властивостей *абсолютних конструкцій* свідчать про переорієнтацію синтаксичних функцій *AK* з більш інформативно

навантажених до менш навантажених. Доведено, що у сучасному вжитку *абсолютні конструкції* переважно виконують функцію адитивного розширення. Функція адвербіального розширення також є достатньо поширеною, а для *despite-* та *what_with-*аугментованих *мікроконструкцій* – єдиною функцією, актуалізованою у корпусному матеріалі. Найменш представленою функцією є функція апозитивного розширення, яка була зафіксована у лінгвальних профілях лише двох *мікроконструкцій* (*oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*).

За результатами лінгвоквантитативно-корпусної параметризації моделюємо прототипні синтактико-функційні властивості *абсолютної макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах параметра “Синтаксична функція АК стосовно матричної клаузи”. Результати прототипного моделювання відображені у мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі параметрів плану вираження (див. Таблиця И.1 Додатку И).

3.5 Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація позиційних властивостей

Параметризація позиційних властивостей *абсолютних конструкцій* здійснюється з огляду на їхнє розташування стосовно матричної клаузи та компонентів матричної предикації (параметр “Позиція АК стосовно матричної клаузи” (SentPSN)), оскільки вибір певних позицій у реченні може свідчити про особливості дискурсивно-прагматичної поведінки синтаксичних структур (Kortmann, 1991; Killie & Swan, 2009).

У сучасному вжитку *абсолютні конструкції* демонструють певну мобільність у складі речення. Параметризація розташування АК у реченні здійснюється в аспекті трьох позицій стосовно матричної клаузи – ініціальної, медіальної та фінальної (Жуковська, 2021с) (для порівняння, фінітні адвербіальні клаузи типово займають ініціальну або фінальну позиції (Diessel, 2005)).

Ініціальна позиція визначається як перед-дієслівна (*preverbal*) і перед-суб'єктна (*pre-subject*), в інших термінах – *препозиція* (*juxtaposition* (Peterson, 1999, p. 230)). У такій позиції *AK* може бути розташована самому початку речення, після сполучника між двома поєднаними клаузами, але перед суб'єктом і предикатом матричної клаузи, або після іншої попередньої обставини, але перед суб'єктом і предикатом матричної клаузи (приклади 149–151):

(149) *AK*[***With his eyes flashing***], *MK*[*heSubjM lookedPredM like a black furry guided missile*] (BNC, HTL);

(150) *AK*[***Without a word having been spoken about it***], *MK*[*itSubjM wasPredM settled between us, I knew*] (BNC, FEE);

(151) However, *AK*[***with his health failing***], *MK*[*heSubjM hadPredM his last drive in the French Grand Prix two years later ...*] (BNC, EX1).

Фінальна позиція (або *постпозиція* (Huddleston & Pullum, 2002, p. 1355; Biber et al., 1999, p. 201) передбачає розташування *AK* після останнього обов'язкового конститuenta матричної клаузи (152–153):

(152) Slowly, *MK*[*heSubjM finishedPredM what was in his mouth*], *AK*[***his eyes roaming the plate***] (BNC, A0U);

(153) *MK*[*ItSubjM wasPredM a fairy important village*], *AK*[***the church having possible connections with Meaux Abbey***] (BNC, C93).

Медіальна позиція (інтерполяційна (Huddleston & Pullum, 2002, p. 1355) або паратентична (Biber et al., 1999, p. 201; Peterson, 1999, p. 230) охоплює випадки, коли *AK* розташована після суб'єкта або іншого конститuenta матричної клаузи, чи після клаузи, що слідує за фінітним дієсловом, але не займає типово відособлену позицію. У традиційних граматиках така позиція називається “початково-кінцева” (Lindquist, 1989) або *інтерпозиція*. В нашій дефініції медіальної позиції розглядаємо її як “позицію між підметом й останнім обов'язковим елементом клаузи” (Hasselgård et al., 1998, p. 286) (154–155):

(154) *MK*[*And each communitySubjM*, *AK*[***Cairo being Cairo***], *hadPredM at least*

two rival sects] (BNC, HTX);

(155) Parents of young users have watched helplessly as_{MK}[their children_{SubjM},_{AK}[*their bodies overheating uncontrollably*], suffer_{PredM} a painful and harrowing shocking death] (BNC, CH1).

Окремим варіантом позиційного розташування *AK* є її дистантне розміщення поза матричною клаузою. У таких випадках *AK* вживається самостійно як окреме речення, як, наприклад, у наведеному корпусному контексті:

(156) She got up, picked up her white gloves, her shoulder-bag of blue quilted plastic with a gilt chain. _{AK}[*Shoulders back at the angle recommended by L'Echo de la mode, chin up, stomach sucked in*]. On her high heels she teetered downstairs to join her father (BNC, GUK).

Отже, параметр “Позиція *AK* стосовно матричної клаузи” (SentPSN) реалізується у факторах “ініціальна позиція” (SentInit), “медіальна позиція” (SentMid), “фінальна позиція” (SentFin) і “дистантна позиція” (SentSplT) (Додаток Б). Аналіз лінгвальних профілів мікро- і мезоконструкцій засвідчив низку відмінностей у позиційному розташуванні досліджуваних морфосинтаксичних конструкцій. Результати надані у Таблиці 3.15 (N=11 000).

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) показали, що відмінності між лінгвальними профілями мікроконструкцій *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* в межах параметра “Позиція *AK* стосовно матричної клаузи” є статистично істотними. Отриманий показник ймовірності $Pr(> F)=2,031e-05$ значно менший за критичне значення 0,001, що підтверджує важливість та закономірність виявлених відмінностей (Рис. В.8.1 Додатку В). Звідси, особливості вживання у певній позиції у реченні (“ініціальна позиція” (SentInit), “медіальна позиція” (SentMid), “фінальна позиція” (SentFin) і “дистантна позиція” (SentSplT)) є суттєвими для розрізнення досліджуваних

мікроконструкцій. Дані Таблиці 3.15 показують, що для аугментованої й неаугментованих абсолютних мікроконструкцій кількісні показники фінальної позиції значно переважають показники ініціальної та медіальної позицій. Винятком у цьому відношенні є мікроконструкція *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, частіше зустрічається в ініціальній позиції порівняно з фінальною і медіальною.

Таблиця 3.15

Реалізація параметра “Позиція АК стосовно матричної клаузи” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

<i>Фактор</i>	<i>SentInit</i> к-ть (%)	<i>SentMid</i> к-ть (%)	<i>SentFin</i> к-ть (%)	<i>SentSpl</i> к-ть (%)
мікроконструкція				
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	178 (1,62%)	612 (5,56%)	3573 (32,48%)	123 (1,12%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	1433 (13,03%)	597 (5,43%)	3902 (35,47%)	72 (0,65%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	151 (1,37%)	55 (0,5%)	143 (1,3%)	–
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	24 (0,22%)	16 (0,15%)	67 (0,61%)	–
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	17 (0,15%)	12 (0,11%)	24 (0,22%)	1 (0,009%)
мезоконструкція				
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	178 (1,62%)	612 (5,56%)	3573 (32,48%)	123 (1,12%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	1625 (14,77%)	680 (6,18%)	4136 (37,6%)	73 (0,66%)

Неаугментована *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкція у медіальному положенні кількісно перевищує ініціальну позицію.

Мікроконструкції *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* демонструють незначну кількісну перевагу ініціальної позиції над медіальним розташуванням.

Лінгвальні профілі абсолютних мезоконструкцій (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) є гомогенними щодо розташування у фінальній позиції, проте відрізняються за співвідношенням медіального та ініціального розташування. Неаугментована мезоконструкція частіше вживається в медіальній позиції, тоді як аугментована мезоконструкція віддає перевагу ініціальному розташуванню.

Результати однофакторного аналізу засвідчили статистично значущі відмінності між лінгвальними профілями досліджуваних мікроконструкцій на рівні довірчої ймовірності 99,9% в аспекті вживання у медіальній ($\text{Pr}(> F) = 4,44e-06 < 0,01$), фінальній ($\text{Pr}(> F) = 3,58e-06 < 0,01$) і дистантній ($\text{Pr}(> F) = 3e-05 < 0,01$) позиціях, а в ініціальній позиції – на рівні довірчої ймовірності 99% ($\text{Pr}(> F) = 0,0014 < 0,01$) (Рис. В.8.2, В.8.3, В.8.4 і В.8.5 Додатку В).

Методом множинного порівняння Тьюкі показав, що фактор “ініціальна позиція” є детермінувальним для *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкції, яка за цією ознакою відрізняється від *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцій. Інші мікроконструкції виявляють однорідність в аспекті можливості розташування перед матричною клаузою.

Медіальна та фінальна позиції є детермінувальними ознаками, що відрізняють *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* від решти аугментованих мікроконструкцій. Проте між мікроконструкціями *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* статистично істотних відмінностей не виявлено, що свідчить про їхню гомогенність у вживанні в зазначених позиціях. Така ж ситуація спостерігається і для пари *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцій, які можуть займати

всі означені позиції у вказаному кількісному співвідношенні (Табл. В.8.1 Додатку В).

Щодо дистантного розташування, наявність статистично значущих розходжень між неаугментованою та *with*-аугментованою мікроконструкціями з одного боку та *despite*-, *what_with* й *without*-аугментованими мікроконструкціями з іншого, підтверджується відсутністю випадків вживання *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцій у дистантній позиції в аналізованій вибірці. Це також підтверджується відсутністю статистично значущих розходжень між цими аугментованими мікроконструкціями. Натомість відсутність статистично значущих відмінностей між *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* в аспекті можливості їхнього дистантного розміщення підтверджується наявністю достатньої кількості контекстів, в яких ці мікроконструкції займають зазначену позицію.

Спостережувані кількісні відмінності у позиційному розташуванні абсолютних мікроконструкцій зумовлюються взаємодією двох провідних зовнішніх чинників: 1) когнітивного оброблення інформації та 2) дискурсивно-прагматичного навантаження (Жуковська, 2021с).

Кількісна перевага фінальної позиції для *AK* свідчить про реалізацію принципу “кінцевого фокуса” (*end focus*) (Gries, 2003а, р. 51-52) або принципу “ваги кінцевої позиції” (*principle of end-weight*) (Hawkins, 1992; Wasow, 1997, р. 81). Згідно з цим принципом, одиниці на позначення нових та / або важливих референтів зазвичай розташовуються у фінальній позиції клаузи (Gries, 2003а, р. 52). Кінцевий фокус пов’язаний із когнітивним обробленням інформації мовцем, оскільки фокусні елементи потребують більше зусиль для опрацювання. Таким чином, складніші для оброблення абсолютні конструкції розміщуються у фінальній позиції речення, що дозволяє мовцеві отримувати необхідну інформацію для їх обробки з попереднього контексту.

Відповідно за відсутності експліцитного маркера синтаксичного зв’язку,

неаугментовані *абсолютні конструкції*, які переважно виконують функцію адвербіального розширення і використовуються для вираження більш інформативно навантажених адвербіальних значень, поширені у фінальній позиції, в якій вони отримують адекватну синтактико-функційну інтерпретацію (Жуковська, 2021с).

Щодо позиційного розташування аугментованих *абсолютних конструкцій*, їх вживання можна пояснити у термінах теорії результативності порядку розташування конститuentів Дж. Хокінса (*performance theory of order and constituency*) (Hawkins, 1994). Головна ідея цієї теорії полягає у тому, що слова і фрази у висловленні розташовуються таким чином, щоб “лінійний порядок підпорядковувався розпізнаванню структури конститuentів” (р. 423). Аугментор (*with, without, despite* та *what_with*) сприяє зменшенню зони розпізнавання і полегшує когнітивну ідентифікацію й інформаційну обробку *абсолютних конструкцій*. Це пояснює часте розташування аугментованих *абсолютних конструкцій* в ініціальной позиції. Відсутність аугментора подовжує зону розпізнавання та потребує більших когнітивних зусиль для обробки, що пояснює їх вживання у фінальній або медіальній позиціях (особливо в апозитивній функції, які *АК* розташована після NP, до якої належать).

Вплив дискурсивно-прагматичного чинника простежується у зв'язку між позицією у реченні та синтактико-семантичною функцією конкретної *АК*. В ініціальной позиції *абсолютні конструкції* виконують функцію просторово-темпоральної локалізації події матричної клаузи (Kortmann, 1995; Timofeeva, 2012; Thompson et al., 2007), “позиціонуючи інформацію у матричній клаузі стосовно попередніх подій або контекстів” (Fabricius-Hansen & Haug, 2012b, p. 53). Вони мають сильніші референційні та тематичні зв'язки з попереднім дискурсом, які інколи можуть переважати над внутрішньо клаузними зв'язками. Таким чином, *абсолютні конструкції* розташовані в початковій позиції стосовно матричної клаузи, переважно виконують функцію адвербіального розширення пропозиції матричної клаузи та виражають

обставинні відношення, які слугують просторо-темпоральним фоном матричної події (часу, місця, причини, поступки та умови) (Жуковська, 2021с).

На текстовому рівні *абсолютні конструкції* в ініціальной позиції виконують функцію забезпечення когезійного зв'язку завдяки тематичному зв'язку із попереднім дискурсом та створенню основи для розгортання наступного дискурсу. У наведеному прикладі суб'єкт *AK* кореферентний не із суб'єктом матричної клаузи, а із суб'єктом попередньої підрядної клаузи, забезпечуючи таким чином зв'язок із попереднім дискурсом (157):

(157) After **she** died, the renegade thought came into his mind that perhaps it was a surfeit of prayer in those chill damp churches that had killed her. *AK*[*With her gone*], he never went back to church. He didn't know why these thoughts had come back into his mind now (BNC, FNT).

Абсолютні конструкції у фінальній позиції надають додаткову, роз'яснювальну або уточнювальну інформацію події у матричній клаузі, виконуючи функцію запізненого роздуму (*postponed afterthought*) (Fonteyn & van de Pol, 2015; Killie & Swan, 2009). Вони створюють локальний фон для всієї події клаузи (Timofeeva, 2012) або для певного конституента. У зв'язку з цим у фінальному розташуванні в реченні переважають *абсолютні конструкції* у функції адитивного та апозитивного розширення:

(158) *МК*[He lay, propped up by pillows], *AK*[**his face** a slaty waste of sagging flesh, with lines of tension around the mouth and dull eyes] (BNC, A7J);

(159) *МК*[A mini-assault course is also a good way to keep children nearer the ground], *AK*[*with tubes to wriggle through, tyres to jump in and nets to crawl on*] (BNC, H07).

Медіальна та фінальна *абсолютні конструкції* позначаються на динамізмі та експресивності мовлення, що своєю чергою призводить до більшої стилістичної маркованості цієї *конструкції*, що може підсилюватися пунктуаційним виділенням – вживанням двокрапки, дужки, знаку оклику:

(160) Then he had a happier thought: *AK*[**with Sam gone**], Martha would need care and protection (BNC, EWH);

(161) The decision to include a drunken, singing poet in *The Fairy Queen* – a 'Scurvy Poet', indeed -- would have had more topical point in the spring of 1692 _{AK}[(*with anti-Durfey pamphlets fresh in the memory*)] than in ... (BNC, GWM);

(162) A major agency used to include in its copy test for would-be copywriters the extraordinarily difficult task of writing how to put up a deck chair, _{AK}[(*with no diagrams to help*)]! (BNC, EVF).

Отже, результати параметризації позиційних характеристик *абсолютних конструкцій* свідчать про їхню синтаксичну незалежність від матричної клаузи, що підтверджується здатністю займати різні позиції (ініціальну, фінальну та медіальну) у реченні без зміни порядку слів. Аугментовані й неаугментовані *абсолютні конструкції* виявляють тенденцію до фінальної позиції у реченні, що свідчить про прототипізацію цієї ознаки для *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові. З діахронічного ракурсу, такі результати підтверджують спільну для *абсолютних конструкцій*, вільних ад'юнктив та особоводієслівних адвербіальних клауз тенденцію до розташування у фінальній позиції у реченні (Hasselgård, 2010, p. 55; Fabricius-Hansen & Naug, 2012b, p. 44) та уникнення довгих ад'юнктив у медіальній позиції в англійській мові (Hasselgård, 2010).

За результатами лінгвоквантитативно-корпусної параметризації моделюємо прототипні позиційні властивості *макроконструкції* *abs SubjPred_{NF/NV-CXN}* у сучасній англійській мові у вигляді частотної ієрархії факторів в межах параметра "Позиція АК стосовно матричної клаузи". Результати прототипного моделювання відображено у мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі параметрів плану вираження (див. Таблиця И.1 Додатку И).

3.6 Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація дистрибутивних властивостей

Параметризація дистрибутивних характеристик *абсолютних конструкцій* передбачає квантитативно-корпусний аналіз їх поширення

залежно від модусу дискурсу, регістру та типу текстів і здійснюється в аспекті параметрів “Сфери поширення АК за модусом дискурсу” (DiscMdDSTN), “Сфери поширення АК за регістрами корпусу” (RegDSTN) та “Сфери поширення АК за типами текстів” (TtxtTpDSTN) (Додаток Б).

У сучасному вжитку абсолютні конструкції визнаються стилістично маркованими синтаксичними утвореннями, які найчастіше вживаються у писемному мовленні, особливо у формальних та наративних регістрах (Thompson, 1983, p. 45; Kortmann, 1991, p. 2; Río-Rey, 2002, p. 313; Aljović, 2017, p. 95; Bouzda-Jabois, 2020, p. 122; Malá, 2005). У розмовному мовленні вони використовуються рідко, за винятком клішованих виразів на кшталт *present company excepted, all told, weather / time permitting, God willing* (Quirk et al., 1985, p. 1120). Попередні дослідження дистрибутивних властивостей англійських абсолютних конструкцій за регістрами зосереджувалися на вживанні окремих типів АК (зокрема з дієприкметником І) у текстах певних регістрів у синхронії та діахронії (Kortmann, 1991; Río-Rey, 2002; He & Yang, 2015a; van de Pol & Cuyskens, 2013). Проте квантитативно-корпусна параметризація дистрибутивних особливостей усіх типів аугментованих і неаугментованих типів абсолютних конструкцій у сучасній англійській мові проводиться вперше.

Параметр “Сфери поширення АК за модусом дискурсу” (DistDisc) реалізується у факторах “усне мовлення” (Spkn) і “писемне мовлення” (Wrtn). Дані про частоту мікро- і мезоконструкцій в усних та писемних текстах у БНК наведені у Таблиці 3.16 (N=11 000).

Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) показали, що відмінності між лінгвальними профілями мікроконструкцій *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}* в межах параметра “Сфери поширення за модусом дискурсу” є значущими. Показник ймовірності $Pr(> F)=0,001434$ менший за критичне значення 0,01 (Рис.В.9.1 Додатку В), що підтверджує, що виявлені відмінності

є важливими та закономірними. Звідси, особливості вживання у текстах усного та писемного дискурсу є вагомими для розрізнення досліджуваних мікроконструкцій.

Таблиця 3.16

Реалізація факторів параметра “Сфери поширення АК за модусом дискурсу” у лінгвальних профілях мікро- і мезоконструкцій

Фактор	Spkn к-ть (%)	Wrtn к-ть (%)
мікроконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	72 (0,65%)	4414 (40,13%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	88 (0,80%)	5916 (53,78%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	3 (0,27%)	346 (3,15%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	6 (0,05%)	101 (0,92%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	6 (0,05%)	48 (0,44%)
мезоконструкція		
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	72 (0,65%)	4414 (40,13%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	103 (0,94%)	6411 (58,28%)

Як видно з Таблиці 3.16, мікроконструкції в усних текстах зустрічаються значно рідше, ніж у писемному мовленні. Однак, аугментована *aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мезоконструкція демонструє кількісну перевагу над неаугментованою *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мезоконструкцією в аспекті вживання в усних текстах (0,94% проти 0,65% відповідно). Отримані дані суголосні із твердженням інших дослідників, зокрема (Konig & van der Auwera, 1990, p. 349).

Для перевірки статистичної значущості факторів “усне мовлення” (Spkn) і “писемне мовлення” (Wrtn) щодо розрізнення *абсолютних мікроконструкцій* застосовуємо однофакторний аналіз методом ANOVA. Результати показали статистично значущі відмінності на рівні довірчої ймовірності 95% для фактора “усне мовлення” (Spkn) ($\text{Pr}(> F) = 0,0173 < 0,05$), та на рівні довірчої ймовірності 99,9% ($\text{Pr}(> F) = 2,77e-05 < 0,001$) для фактора “писемне мовлення” (Wrtn) (Рис. В.9.2 і В.9.3 Додатку В).

Результати постхок тексту множинного порівняння Тьюкі показали, що поведінка досліджуваних *мікроконструкцій* в аспекті реалізації фактора “усне мовлення” є доволі гомогенною, що проявляється у відсутності статистично значущих розходжень між частотами неаугментованої *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та аугментованих *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* *мікроконструкцій*. Однак, за цим фактором розрізняються дві пари *мікроконструкцій*: *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, а також *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*. У парі *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* показник *p adj* = 0,0551962 незначно перевищує критичне значення 0,05, що вказує на можливу, але менш виражену різницю між цими *мікроконструкціями* на рівні довірчої ймовірності 95%. Отримані дані свідчать, що частотне вживання в усному мовленні є детермінувальним фактором, який відрізняє функціонування *with*-аугментованої *мікроконструкції* від інших аугментованих *мікроконструкцій* (Табл.В.9.1 Додатку В).

Внутрішньоконструкційні відмінності між *абсолютними мікроконструкціями* також заслуговують на увагу. Аналіз *мікроконструкцій* за предикатною специфікацією показав, що в усних типах текстів превалюють *мікроконструкції* з дієприкметником І (приклади 163–164). Наприклад, у неаугментованій *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* *мікроконструкції* із 72 конструктив, зафіксованих в усних типах текстів, 63 конструкти з РІ-

предикатом, 8 – з предикатом, вираженим PP, а решта типів предикатів не представлені у вибірці. Подібні тенденції спостерігаються і в інших мікроконструкціях.

(163) (SP:HYJPSUNK) Yeah. Erm, last week we consulted Devon County Council, we sell it for peanuts, unfortunately now, because the market (unclear) as we know, [*with people being_{PI} keener on to the recycling ...*] (BNC, HYJ) – *S_meeting*.

(164) (SP:KD8PSUGP) (unclear) (SP:PS0LK) (laugh) we're terrible us girls and what, [*what with Easter coming_{PI} up*], we'll be eating all these Easter eggs as well won't we? (SP:PS0LP) (BNC, KD8) – *S_conv*.

Переважне вживання *PI*-предикатів у всіх абсолютних мікроконструкціях свідчить їх міцніше когнітивне укорінення у мовленнєвій спільноті порівняно з іншими типами предикатів, що полегшує декодування інформації *AK* в усній комунікації.

Для фактора “писемне мовлення” результати постхок тесту показали, що кількість пар, в яких зафіксовані статистично значущі відмінності є значно більшою порівняно з фактором “усне мовлення”. Установлено, що вживання у писемних типах текстів відрізняє, з одного боку, неаугментовану *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцію від аугментованих *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцій, а з іншого, аугментовану *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцію від інших аугментованих мікроконструкцій. Натомість порівняння лінгвальних профілів *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцій засвідчило, що відмінності у спостережуваних частотах не є статистично значущими. Обидві мікроконструкції демонструють гомогенну поведінку щодо вживання як в усному, так і в писемному мовленні, при цьому *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкція має кількісну перевагу, зважаючи на від’ємний показник *diff* (-0.7270188). Вважаємо, що наявність аугментора в *AK* сприяє швидшій ідентифікації конструкції в усному дискурсі та полегшує її

когнітивне оброблення, що визначає вибір мовця на користь *with*-аугментованої *абсолютної конструкції* в усній комунікації.

Підсумовуючи, можна відзначити, що частота вживання неаугментованої й аугментованої *абсолютних мезоконструкцій* у писемних текстах значно перевищує показники для усних текстів, що підтверджується узагальненими даними по *мікроконструкціях*. Подібні показники дистрибуції зафіксовані й в *абсолютній макроконструкції*, де співвідношення між використанням в усному і писемному мовленні складає 1,59% до 98,41% відповідно. Переважання *абсолютних конструкцій* у писемному мовленні можна пояснити том, що ці *конструкції* часто вживаються в функції адитивного розширення пропозиції матричної клаузи, надаючи додаткові описові деталі до головної події та розширюючи її шляхом створення візуальної образності (Thompson, 1983, p. 45). Низька частота *абсолютних конструкцій* у розмовному мовленні, своєю чергою, може бути пояснена обмеженим часом, який мають мовці для планування висловлень, що ускладнює створення описових і деталізованих сцен.

Іншим параметром, за яким здійснюється квантитативно-корпусний аналіз дистрибутивних ознак *абсолютних конструкцій*, є “Сфери поширення *АК за регістрами корпусу*” (*DistReg*). Виокремлення регістрів базується на типології, запропонованій розробниками Британського національного корпусу. Ця типологія включає такі регістри: розмовний (*Spoken*), газетний (*Newspaper*), журнальний (*Magazine*), художній (*Fiction*), академічний (*Academic*), популярно-академічний (*Non-academic*) та некласифіковані тексти (*Miscellaneous*). Кожний з цих регістрів представлений низкою жанрів. Наприклад, регістр *Fiction* охоплює тексти жанрів драма (*W_fict_drama*), поезія (*W_fict_poetry*) та проза (*W_fict_prose*), а некласифіковані тексти включають рекламні матеріали, біографії, електронні листи, шкільні та університетські твори тощо (дет. про кодифікацію жанрів у БНК див.: Lee, 2001)) (приклади 165–168).

(165) [*With the grass being so long*], you know? (SP:PS066) (unclear) grass

(unclear) wasn't it (BNC, KBP) – *S_conv*;

(166) [*His breath ragged*], [*his eyes near wild*], he stared at her, and it came to him then that he wanted it all: the house, the money, and Theda, too (BNC, HE) – *W_fict_prose*;

(167) [*Despite these views being diametrically opposed*], both exist simultaneously in attitudes to retired people (BNC, CE1) – *W_ac_soc_science*;

(168) Both parties feeling that they have achieved an agreement they can live with, [*without it being constantly undermined*] (BNC, CFV) – *W_advert*.

Параметризація дистрибутивних властивостей *абсолютних конструкцій* в аспекті їхнього поширення за регістрами здійснюється за факторами “розмовні тексти” (RegSpkn), “художні тексти” (RegFict), “журнальні тексти” (RegMag), “газетні тексти” (RegNews), “неакадемічні тексти” (RegNonAc) та “академічні тексти” (RegAc), що втілюються текстами відповідних жанрів, повний перелік яких у кодуванні БНК та частотою *конструкцій* у них наданий у лінгвальних профілях *конструкцій* у Додатку Б. Аналіз кількісної репрезентації операціоналізованих факторів параметра “Сфери поширення АК за регістрами корпусу” (*DistReg*) у лінгвальних профілях *мікро-* та *мезоконструкцій* показаний у Таблиці 3.17.

Як свідчать кількісні дані, *мікроконструкції* виявляють чітку тенденцію до вживання у певних регістрах писемного мовлення. Отриманий показник ймовірності $Pr(> F)=1,651e-07<0,001$ (Рис. В.10.1 Додатку В) свідчить про те, що спостережувані кількісні відмінності є важливими та закономірними. Отже, особливості вживання у регістрах сучасної англійської мови є вагомим фактором розрізнення *абсолютних мікроконструкцій*.

З наведених показників помітна залежність між *мікроконструкцією* та її вживанням у текстах певного регістру. Неаугментована *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* найбільше вживається у художньому регістрі, виявляючи набагато нижчу частоту вживання в академічних / неакадемічних текстах, газетних і журнальних текстах, та є найменш вживаною у розмовному регістрі.

Таблиця 3.17

Реалізація факторів параметра “Сфери поширення АК за регістрами корпусу” (DistReg)

<i>Рівень фактора</i>	<i>RegSpkn</i>	<i>RegFict</i>	<i>RegMag</i>	<i>RegNews</i>	<i>RegNonAc</i>	<i>RegAc</i>
	К-ТЬ	К-ТЬ	К-ТЬ	К-ТЬ	К-ТЬ	К-ТЬ
мікроконструкція						
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	72 (0,65%)	2800 (25,45%)	145 (1,32%)	231 (2,1%)	368 (3,35%)	304 (2,76%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	88 (0,8%)	1067 (9,7%)	528 (4,8%)	1011 (9,19%)	1044 (9,49%)	741 (6,74%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	3 (0,27%)	45 (0,41%)	37 (0,34%)	56 (0,51%)	68 (0,62%)	79 (0,72%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	6 (0,05%)	31 (0,28%)	13 (0,12%)	2 (0,18%)	1 (0,01%)	23 (0,21%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	6 (0,05%)	27 (0,25%)	6 (0,05%)	7 (0,06%)	–	4 (0,04%)
мезоконструкція						
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	72 (0,65%)	2800 (25,45%)	145 (1,32%)	231 (2,1%)	368 (3,34%)	304 (2,76%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	103 (0,96%)	1126 (10,24%)	564 (5,13%)	1076 (9,78%)	1122 (10,2%)	847 (7,7%)

Аугментована *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкція демонструє практично однакові показники в художніх, газетних та неакадемічних текстах. Проте, якщо розглядати газетні і журнальні тексти як такі, що цілому репрезентують мас-медійний дискурс, то показники дещо змінюються. Найчастіше *with*-аугментована мікроконструкція вживається у мас-медійних текстах і практично однаково фіксується у художніх текстах та популярних академічних текстах.

Для аугментованої *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* найвищі показники уживаності зафіксовані в академічних текстах, потім в популярних академічних та газетних текстах. Найменш уживаною мікроконструкція постає у розмовному мовленні.

Висока частота вживання аугментованих *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкцій зафіксована у художніх текстах, а найнижча – у розмовних. Проте, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* має дещо вищу частоту вживання в академічних текстах.

Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) засвідчили статистично значущі відмінності на рівні довірчої ймовірності 99,9% між лінгвальними профілями мікроконструкцій за факторами “художні тексти” ($\text{Pr(>F)}=4,22\text{e-}06<0,001$), “журнальні тексти” ($\text{Pr(>F)}=0,000454<0,001$), “газетні тексти” ($\text{Pr(>F)}=1,54\text{e-}05<0,001$), “неакадемічні тексти” ($\text{Pr(>F)}=0,000746<0,001$), “академічні тексти” ($\text{Pr(>F)}=3,97\text{e-}05<0,001$), а за фактором “розмовні тексти” – на 95% рівні довірчої ймовірності ($\text{Pr(>F)}=0,0206<0,05$) (Рис. В.10.2, В.10.3, В.10.4, В.10.5, В.10.6, В.10.7 і В.10.8 Додатку В). В аспекті фактора “розмовні тексти” спостерігаємо ідентичні результати з фактором “усне мовлення” параметра “Сфери поширення АК за модусом дискурсу”, тому детально на них не зупиняємося.

Множинне порівняння пар лінгвальних профілів абсолютних мікроконструкцій методом Тьюкі встановило найбільшу кількість статистично значущих відмінностей за фактором “художні тексти” (RegFict) – 6 пар мікроконструкцій. За факторами “газетні тексти” (RegNews) та

“академічні тексти” (RegAc) виявлено відмінності між 4 парами, за факторами “журнальні тексти” (RegMag) та “неакадемічні тексти” (RegNonAc) – між 3, і найменше за фактором “усні тексти” – між 2 парами профілів.

З-поміж мікроконструкцій найбільше статистично значущих відмінностей зафіксовано між **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** мікроконструкцією та *without-, despite-, what_with-* аугментованими мікроконструкціями. Так, кількісні показники у лінгвальних профілях **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** мікроконструкцій відрізняються за усіма визначеними факторами. Профілі **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** мікроконструкцій не виявили розбіжностей лише за показниками фактора “академічні тексти”, а профілі **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** і **without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** – за фактором “розмовні тексти”, але для решти факторів відмінності між ними є суттєвими.

Неаугментована мікроконструкція **oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** виявила статистично істотні розходження із *despite-, what_with-, without-* аугментованими мікроконструкціями щодо вживання у художніх текстах, проте не показала відмінностей за цим фактором з *with-* аугментованою мікроконструкцією. Разом з тим, між **oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** та **with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}** зафіксовано статистично значущі відмінності для факторів “газетні тексти” та “неакадемічні тексти” при від’ємних показниках *diff*, тобто вказані фактори є детермінувальним для *with-* аугментованої мікроконструкції стосовно неаугментованої конструкції.

Множинне порівняння методом Тьюкі не встановило статистично значущих розходжень за аналізованими факторами між лінгвальними профілями *despite-, what_with-* і *without-* аугментованих мікроконструкцій. Такі результати вказують, що у сучасному вжитку означені мікроконструкції є гомогенними в аспекті дистрибутивних властивостей, демонструючи загальну тенденцію до низької вживаності в усних типах текстів

(Табл. В.10.1 Додатку В).

Порівнюючи показники за *мезоконструкціями* та визнаючи вплив аугментора на кореляцію із частотою вживання у певних регістрах, відзначимо, що неаугментована $\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ мезоконструкція переважає у художніх текстах (25,45% від загального обсягу вибірки). Натомість аугментована $aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ мезоконструкція найчастіше фіксується в мас-медійних (9,78 % і 5,13%), художніх (10,24%) та академічних текстах (10,2%). Для обох *конструкцій* зафіксовано найменші показники для фактора “розмовні тексти”.

В абсолютній макроконструкції ($abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) співвідношення між регістрами демонструє кількісну перевагу фактора “художні тексти”, за якими слідують мас-медійні, неакадемічні та академічні тексти, тоді як найменші показники зафіксовані для фактора “розмовні тексти”.

Отримані дані свідчать, що англійські абсолютні конструкції активно використовуються у різних регістрах як писемного, так і усного дискурсу. Проте вживаність у писемних текстах набагато вища, ніж у розмовних, і частота їх використання у писемному мовленні знижується пропорційно до підвищення рівня формалізованості тексту. З огляду на отримані результати, вважаємо за доцільне виокремити додатковий параметр для вичерпної характеристики особливостей дистрибуції абсолютних конструкцій, зокрема параметр “Сфери поширення АК за типами текстів” (TxtTpDSTN), що реалізується у факторах: “нарративні тексти” (TxtNar), “ненарративні тексти” (TxtNonNar) та “дескриптивні тексти” (TxtLit) і “недескриптивні тексти” (TxtNonLit).

До нарративних відносимо тексти, що зображують послідовність подій, що розгортаються у часі, із чітко визначеним з початком і кінцем. У таких текстах обставинна інформація, зокрема причина чи мета певних дій, представлена різною мірою деталізованості, а події розгортаються у часі й просторі (van de Pol & Cuyskens, 2014, p. 207). У нарративних текстах переважають такі мовленнєво-композиційні форми як опис, роздум та

розповідь. До наративних типів текстів відносимо художні твори, а також наративні нехудожні тексти, зокрема біографії, листи, газетні репортажі, журнальні статті тощо відповідно до класифікації жанрів БНК.

До дескриптивних текстів зараховуємо художні твори, що слугують засобом вираження авторського бачення світу й людини через художню літературу. Художні тексти є дескриптивними та образними за своєю суттю, оскільки вони викликають уявний світ, який читач реконструює у своїй уяві. Тексти цього типу містять значну кількість описових та уточнювальних деталей, пропонуючи широку варіативність у виборі лексики та синтаксичних структур. У художній прозі творах АК виступають компактним способом пакування дескриптивної інформації, що сповільнює розвиток нарації й надає оповіді статичного характеру через додавання наративних, пояснювальних та описових деталей (приклади 169–171).

(169) The women are terrified, [*Carol biting her nails*], [*Irene panicking about a ghost*] (BNC, EG0);

(170) The two girls lolled in their chairs, [*their dresses sticking to their sides in the heat*], examining the cobwebbed underside of the church's tin roof (BNC, APU);

(171) In the autumn of 1950 the French put forward the Pleven Plan, [*their aim being to ensure that any German forces were split into small units and integrated within a European Defence Community (EDC)*] (BNC, HY8).

Кількісні дані репрезентації факторів “наративні тексти” (TtxtNar), “ненаративні тексти” (TtxtNonNar) та “дескриптивні тексти” (TtxtLit) і “недескриптивні тексти” (TtxtNonLit) у лінгвальних профілях досліджуваних мікро- та мезоконструкцій наведені у Таблиці 3.18 (N=11 000).

Спостережувані частоти дистрибуції абсолютних мікроконструкцій за факторами “наративні тексти” (TtxtNar), “ненаративні тексти” (TtxtNonNar) та “дескриптивні тексти” (TtxtLit) і “недескриптивні тексти” (TtxtNonLit) параметра “Сфери поширення АК за типами текстів” є статистично значущими. Показник ймовірності $Pr(> F) = 1.403e-06 < 0,001$ (Рис.

В.11.1 Додатку В) засвідчує, що з найвищим ступенем вірогідності дистрибутивні характеристики *мікроконструкцій* за означеним параметром є вагомими для розрізнення їхніх лінгвальних профілів.

Таблиця 3.18

Реалізація факторів параметра “Сфери поширення АК за типами текстів”

<i>Рівень фактора</i>	<i>TxtNar</i>	<i>TxtNonNar</i>	<i>TxtLit</i>	<i>TxtNonLit</i>
	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)	к-ть (%)
мікроконструкція				
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	3347 (30,42%)	1139 (10,35%)	2797 (25,43%)	1689 (15,35%)
<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	2742 (23,93%)	3262 (29,65%)	1014 (9,22%)	4990 (45,36%)
<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	142 (1,29%)	207 (1,88%)	51 (0,46%)	298 (2,71%)
<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	45 (0,41%)	62 (0,56%)	31 (0,28%)	76 (0,69%)
<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	43 (0,39%)	11 (0,1%)	28 (0,25%)	26 (0,24%)
мезоконструкція				
<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	3347 (30,43%)	1139 (10,35%)	2797 (25,43%)	1689 (15,35%)
<i>aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}</i>	2972 (27,02%)	3542 (32,2%)	1124 (10,22%)	5390 (49%)

Як видно з відсоткових показників, питома вага *мікроконструкцій* у наративних типах текстів значно вища за показники для ненаративних текстів. Винятком є *мікроконструкції* *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, для яких зафіксовано вищі показники вживання у ненаративних контекстах. Ці дані корелюють із даними по дистрибуції

мікроконструкцій за регістрами корпусу. Наприклад, *мікроконструкція despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп* має значно вищі показники в академічних та популярних академічних текстах порівняно з іншими регістрами (див. Табл. 3.18).

В аспекті реалізації факторів “*дескриптивні тексти*” (TtxtLit) і “*недескриптивні тексти*” (TtxtNonLit) чітко простежуються відмінності між неаугментованою та аугментованими *мікроконструкціями*. Якщо *оaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп* переважає у дескриптивних контекстах, то *with-*, *despite-*, *what_with-* і *without-* аугментовані *мікроконструкції* домінують у недескриптивних контекстах.

Відмінності між неаугментованою та аугментованою *абсолютними мезоконструкціями* визначають поведінку *макроконструкції*. У лінгвальному профілі *абсолютної макроконструкції* фіксуємо суттєво вищі показники реалізації фактора “*нарративні тексти*” (TtxtNar) порівняно з “*ненарративними текстами*” (TtxtNonNar), а також домінування фактора “*недескриптивні тексти*” (TtxtNonLit) над фактором “*дескриптивні тексти*” (TtxtLit).

Квантитативна верифікація вагомості кожного з виокремлених факторів для розмежування лінгвальних профілів *абсолютних мікроконструкцій* показала статистично значущі відмінності за усіма факторами на рівні довірчої ймовірності 99,9%. Таким чином, з найвищим ступенем надійності можна стверджувати, що аналізовані *мікроконструкції* різняться в аспекті дистрибуції за кожним із факторів (Рис. В.11.2, В.11.3, В.11.4 і В.11.5 Додатку В).

Метод множинного порівняння Тьюкі пар лінгвальних профілів *мікроконструкцій* установив статистично значущі відмінності у реалізації факторів “*нарративні тексти*” (TtxtNar) і “*дескриптивні тексти*” (TtxtLit) між 6 парами *мікроконструкцій*, а також між 4 парами *мікроконструкцій* для факторів “*ненарративні тексти*” (TtxtNonNar) і “*недескриптивні тексти*” (TtxtNonLit). Ці фактори виявилися статистично визначальними для лінгвальних профілів *оaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-*

cxn мікроконструкцій, які проявляють статистично значущі розходження у показниках стосовно *despite-*, *what with-*, *without-* аугментованих мікроконструкцій. Натомість мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* і *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, а також *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* виявилися гомогенними в аспекті кореляції дистрибутивних характеристик та сфер поширення за типами текстів (Табл. В.11.1 Додатку В).

Здійснена параметризація дистрибутивних властивостей *абсолютних конструкцій* демонструє, що вони є більш продуктивними у сучасному вжитку, ніж це фіксується даними діахронічних розвідок (van de Pol & Petré, 2015; König & van der Auwera, 1990). Отримані дані спростовують панівну у сучасних граматиках англійської мови думку, що *АК* має обмежену сферу вживання (Kortmann, 1991, р. 38-39) та доводить, що *абсолютні конструкції* розширюють діапазон свого вживання, проникаючи практично у всі регістри та жанри сучасного англомовного дискурсу.

За результатами лінгвоквантитативно-корпусної параметризації моделюємо прототипні дистрибутивні властивості абсолютної *макроконструкції* *abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах параметрів “Сфери поширення *АК* за модусом дискурсу” (DiscMdDSTN), “Сфери поширення *АК* за регістрами корпусу” (RegDSTN) та “Сфери поширення *АК* за типами текстів” (TxtTpDSTN). Результати прототипного моделювання відображено у мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі параметрів плану вираження (див. Таблиця І.1 Додатку І).

Висновки до розділу 3

Профілювання вузлів мережі *абсолютних конструкцій* в аспекті лінгвоквантитативно-корпусної параметризації їхніх лінгвальних ознак плану вираження (форми) (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних та дистрибутивних) уможливило:

1) побудувати *мультипараметричні лінгвальні профілі конструкцій-вузлів мережі абсолютних конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану вираження (форми); 2) статистично оцінити ступінь близькості / віддаленості вузлів мережі *абсолютних конструкцій*; 3) статистично верифікувати детермінувальні лінгвальні параметри (фактори / значення факторів) плану вираження *конструкцій*, що визначають внутрішню функційну динаміку та варіативність конструкційної мережі та її вузлів; 4) змодельовати прототипні ознаки плану вираження вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах операціоналізованих параметрів.

1. Параметризація лінгвальних профілів вузлів мережі *абсолютних конструкцій* здійснено в аспекті лінгвоквантитативної верифікації їхніх морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних та дистрибутивних ознак, репрезентованих у 13 параметрах, що набувають значень у 34 факторах та у 56 значеннях факторів.

2. З 56 значень факторів спостережувані частоти реалізації 25 значень факторів у лінгвальних профілях *абсолютних конструкцій* не виявили статистично значущих відмінностей (фактор “*прономінативний суб’єкт*” (SubjPrn) у значеннях “*особові займенники*” (SubjPrnPers) та “*вказівні займенники*” (SubjPrnDem); фактори “*нефінітний предикат*” (PredNF) та “*недієслівний предикат*” (PredNV) у значеннях “*дієприкметник I*” (PredPI), “*дієприкметник II*” (Pred PII), “*інфінітив*” (PredInf), “*іменна фраза*” (PredNP), “*ад’єктивна фраза*” (PredAdjP), “*адвербіальна фраза*” (PredAdvP) та “*прийменникова фраза*” (PredPP); фактори “*дієприкметник I*” (PredPI) і “*інфінітив*” (PredInf) у значеннях “*перфектний*” (PredPIPerf) / (PredInfPerf), “*неперфектний*” (PredPINonPerf) / (PredInfNonPerf) та “*активний*” (PredPartIAct) / (PredInfAct) і “*пасивний*” (PredPartIPass) / (PredInfPass); фактор “*корелативність*” (Corefr) у значенні “*повна корелативність*” (CorefrFull). Кількісні співвідношення між вказаними ознаками *мікроконструкцій* не слугують детермінувальними факторами розмежування їхніх лінгвальних

профілів та свідчать про загальні закономірності мовного втілення суб'єкта й предиката досліджуваних *конструкцій* та референційних відношень між матричною клаузою й *абсолютною конструкцією*.

3. Найбільшим детермінувальним потенціалом володіють фактори, які впливають на поведінку більшості *конструкцій* мережі: фактор “*номінативний суб'єкт*” (SubjN); фактор “*означений детермінатив*” (DETDef) у значенні “*присвійний займенник*” (PrnPoss); фактор “*відсутній детермінатив*” у значеннях “*іменник в однині*” (NSing) та “*іменник у множині*” (NPl); фактор “*корелативність*” (Corefr) у значенні “*часткова корелативність*” (CorefrPart); фактори “*медіальна позиція*” (SentMid), “*фінальна позиція*” (SentFin) і “*дистантна позиція*” (SentSpl); фактори “*адитивне розширення*” (Extn) та “*апозитивне розширення*” (Elbn); фактор “*писемне мовлення*” (Wrtn); фактор “*художні тексти*” (RegFict); фактори “*нарративні тексти*” (TxtNar), “*дескриптивні тексти*” (TxtLit) і “*недескриптивні тексти*” (TxtNonLit).

4. Найменшим детермінувальним потенціалом наділені фактори, що впливають на поведінку найменшої кількості *абсолютних конструкцій*: фактор “*прономінативний суб'єкт*” (SubjPrn) у значеннях “*неозначені займенники*” (SubjPrnIndf) і “*рефлексивні займенники*” (SubjPrnRefl); фактор “*означений детермінатив*” у значенні “*означений артикль*” (ArtDef); фактор “*ініціальна позиція*” (SentInit), фактор “*усне мовлення*” (Spkn) і “*усні тексти*” (RegSpkn).

5. За ступенем близькості / віддаленості за кількістю статистично значущих детермінувальних показників виділяємо лінгвальні профілі *мікроконструкцій* з 1) високим ступенем лінгвальної гомогенності; 2) середнім ступенем лінгвальної гомогенності та 3) низьким ступенем лінгвальної гомогенності.

До групи з високим ступенем лінгвальної гомогенності відносимо *мікроконструкції* ***despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn***, ***without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn***, ***what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn***, які не виявили статистично значущих розбіжностей методом множинного порівняння за жодним із факторів. Група середнього рівня лінгвальної гомогенності

представлена мікроконструкціями *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, між якими зафіксовано статистично значущі відмінності за 6 факторами: фактор “означений детермінатив” (DETDef) у значенні “вказівний займенник” (PrnDem); фактором “неозначений детермінатив” (DETIndef) у значенні “неозначений артикль” (ArtIndef); фактор “газетні тексти” (RegNews); фактор “академічні тексти” (RegAc). За факторами “відсутність кореференції” ($\emptyset$ Corefr) та “журнальні тексти” (RegMag) відмінності між конструкціями визначаємо з нижчою за 95% довірчою ймовірністю. Група низького ступеня лінгвальної гомогенності включає дві підгрупи лінгвальних профілів мікроконструкцій 1) підгрупа *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, між лінгвальними профілями зафіксовано найбільшу кількість статистично значущих відмінностей. Між *with-* і *what_with-*аугментованими мікроконструкціями зафіксовано вагомі відмінності за 31 фактором, між *with-* і *despite-*аугментованими мікроконструкціями – 30, а між *with-* і *without-*аугментованими мікроконструкціями – 27; 2) підгрупа *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* та *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* мікроконструкції, між якими зареєстровано відмінності за 13, 17 та 20 факторами відповідно.

6. На основі даних лінгвоквантитативної корпусо-керованої параметризації було здійснено моделювання прототипних лінгвальних ознак плану вираження (форми) *макроконструкції abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах операціоналізованих параметрів. Установлені прототипні лінгвальні ознаки виявляють *мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель* параметрів плану вираження мережі *абсолютних конструкцій* у сучасній англійській мові.

Основні результати розділу оприлюднено у публікаціях автора (Жуковська, 2021с, 2018b, 2017a, 2017с, 2016a, 2016b, 2014е; Zhukovska, 2023a, 2023b, 2023с, 2021с; Buk, Zhukovska & Mosiuk, 2024; Zhukovska & Mosiuk, 2021; Zhukovska et al., 2023).

РОЗДІЛ 4
ПРОФІЛЮВАННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ПАРАМЕТРІВ ПЛАНУ ЗМІСТУ
АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ:
КОЛОСТРУКЦІЙНО-КВАНТИТАТИВНИЙ ТА
ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТИ

Розділ містить результати профілювання вузлів мережі *абсолютних конструкцій* в аспекті лінгвоквантитативно-корпусної параметризації їхніх лінгвальних ознак плану змісту (значення) (колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних). У розділі побудовано *мультипараметричні лінгвальні профілі конструкцій* з огляду на реалізацію ознак плану змісту (колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних); квантифіковано коефіцієнти потенційної продуктивності *абсолютних конструкцій* у предикатних (нефінітній / недієслівній) специфікаціях; статистично верифіковано лексеми високого ступеня атракції до стрижневого слота у специфікаціях [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}]; встановлено концептуальну структуру *конструкцій* на основі семантичних фреймів, актуалізованих високоатракованими колексемами слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}]; окреслено взаємодію лексичних та конструкційних фреймів та визначено їхній вплив на формування фреймів конструктивів відповідних *конструкцій*; змодельовано прототипні ознаки плану змісту вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах параметрів (“*Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката* [Pred_{NF}]” та “*Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката* [Pred_{NV}]”).

4.1 Колострукційно-фреймовий аналіз лексичного наповнення слота [Pred_{NF/NV}]

Когнітивно-квантитативна граматики конструкцій ґрунтується на прийнятому у когнітивно-конструкційному напрямі розумінні мовних

конструкцій різного ступеня складності й схемності як градієнтно емерджентних єдностей узагальнених форми й значення / функції. Мовці, спираючись на свої знання мови, асоціюють конкретні синтаксичні патерни (форму) із певним значенням (семантика / функція). Такі “абстраговані одиниці конструкційної природи” зберігаються у їхньому ментальному словнику (Hoffmann, 2020, р. 5). На сьогодні більшість досліджень у царині конструкційної граматики здебільшого залишаються граматичними описами, фокусуючись на формальному аспекті *конструкцій* та лише побіжно торкаючись їхнього семантичного аспекту. Цей стан, на думку деяких дослідників, зумовлений браком серйозних і послідовних зусиль у розробці спеціального підходу до опису (морфосинтаксичних) *конструкцій* (Willich, 2022, р. 1), а тому твердження, що “дослідження значення конструкцій вже давно є дослідницьким пріоритетом” (Ziem & Lasch, 2013, р. 118), до цього часу не втрачає своєї нагальності.

Грамматика конструкцій не може ефективно функціонувати без чіткого підходу до семантики, оскільки ключове визначення *конструкції* як складного мовного знака передбачає необхідність деталізованого опису її семантичної складової. *Конструкція* не може бути “адекватно описаною або осягнутою без детального й чіткого опису семантичного полюса” (Langacker, 1987, р. 97). Ефективним вирішенням є залучення теорії фреймової семантики як “семантичної складової” (Östman & Fried, 2005, р. 4) граматики конструкцій. Фреймова семантика може стати основною складовою самостійного і потужного підходу до семантичного опису *конструкцій* – *конструкційної семантики* (*Construction Semantics*) (Willich, 2022a, 2022b). Цей новий граматики-конструкційний напрям інтегрує принципи граматики конструкцій та фреймової семантики для глибшого аналізу значення *конструкцій*.

Застосування фреймової семантики є оптимальним інструментом для моделювання семантики предикатів, оскільки предикати як концептуальні одиниці опису навколишнього світу містять широкий пласт пропозиціональних знань, репрезентованих у фреймі (Fillmore & Baker, 2010).

Компоненти значень предикатів корелюють з елементами фрейму, відображаючи типізовані ситуації. Події, включені у семантичну структуру предикатів, передаються через різні форми: дії, стани, процеси, досягнення, що розгортають сценарії ментально відображеної та модельованої реальності, відкриваючи широку перспективу на значення предиката (Ruppenhofer et al., 2016, p. 7-8).

Експланаторним механізмом для виокремлення окремої *конструкції* виступає теза про ‘лексичне походження значення’ (Goldberg, 2006, p. 92): *конструкції* можуть виникати в результаті генералізацій над лексичними одиницями, які заповнюють їх конструкційні слоти. Значення *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи* є генералізацією значень предикатів (як дієслівних, так і недієслівних), що регулярно повторюються у конкретній синтаксичній моделі, оскільки генералізація значення *конструкції* “значною мірою залежить від високочастотних дієслів (предикатів – *уточнення наше В.Ж.*) із максимально загальним значенням” (Goldberg, 1999, p. 202).

Висока частота індивідуальних лексем у конкретних *конструкціях* сприяє несвідомому встановленню кореляції між значенням лексичної одиниці та *конструкцією* (Goldberg & Casenhiser, 2006a, p. 352). Рекурентні лексеми визнаються семантично базовими, а їхнє значення – дуже близьким до семантики відповідної *конструкції* (Perek & Lemmens, 2010). Зазначена позиція узгоджується з дослідженнями в галузі нелінгвістичного навчання: категоріальне засвоєння посилюється завдяки вхідним даним з низькою варіативністю (Markman & Maddox, 2003), а прототипність корелює із високою частотою токена (Rosch & Mervis, 1975). Відтак, семантика окремих *мікроконструкцій* мережі *абсолютних конструкцій* значною мірою визначається значенням семантично конгруентних високочастотних предикатів і виникає у результаті схематизації значень рекурентних лексем-філерів слота [Pred].

Отже, лінгвоквантитативно-корпусна параметризація лінгвальних ознак плану змісту (семантики) *абсолютних конструкцій* здійснюється шляхом концептуального аналізу високоатрагованих колексем стрижневого слота [Pred] із застосуванням аналітико-дослідницького інструментарію фреймової семантики в інтерпретації FrameNet.

Параметризація колексем слота [Pred] відбувається окремо для *конструкцій* у нефінітній та недієслівній предикатних специфікаціях [Pred_{NF}{VPPI, VPPII, VPInf}] та [Pred_{NV}{NP, AdjP, AdvP, PP}]: параметри “*Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката* [Pred_{NF}] AK” (Pred_{NF}SEM) та “*Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката* [Pred_{NV}] AK” (Pred_{NV}SEM). Факторами визначених параметрів виступають загальні семантичні фрейми як фрагменти людського досвіду, фонових знань мовної особистості, об’єктивовані високоатрагованими колексемами стрижневих слотів досліджуваних *абсолютних конструкцій*. Своєю чергою значеннями факторів постають відповідні субфрейми загальних фреймів. Сукупно семантичні фрейми, вербалізовані колексемами стрижневих слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}], концептуалізують семантичний простір (концептуальний простір), активований *конструкціями-вузлами* мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови.

Інвентар та наповнення семантичних фреймів окреслюють специфіку обмежень, що накладає конкретна *конструкція* на семантику лексем, здатних заповнювати стрижневі слоти. Слід зауважити, що нефінітні та недієслівні предикати у складі *абсолютних конструкцій* не піддаються аналізу у корпусо-лексикографічному проєкті FrameNet. Це є недоліком з огляду на значну кількість таких синтаксичних побудов у сучасній англійській мові. Аналіз концептуальної структури вузлів мережі *абсолютних конструкцій* може доповнити наявні описи FrameNet, розширюючи інформацію про аргументну структуру та семантичні ролі нефінітних / недієслівних предикатів.

4.2 Концептуально-семантичні властивості колексем слота [Pred_{NF}]

Нефінітні дієслівні *PI-*, *PII-*, *Inf-*предикати *AK* зберігають категоріальну семантику відповідного дієслівного корелята. Концептуальну структуру нефінітних *абсолютних мікроконструкцій* визначаємо на основі аналізу семантичних фреймів, об'єктивованих високоатракованими дієслівними колексемами слотів [Pred_{PI}], [Pred_{PII}] та [Pred_{Inf}], в межах параметра “*Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката [Pred_{NF}]*” (Pred_{NF}SEM).

4.2.1 Семантичні фрейми колексем слота [Pred_{PI}]

Абсолютні мікроконструкції у предикатній специфікації з VP_{PI} посідають перше місце за кількістю мовленнєвих *конструктивів*, зафіксованих у вибірці з БНК. Це свідчить про високий ступінь їхньої репрезентації в англійському конструктиві (див. Додаток Б). Аналіз рекурентних *PI-*предикатів виявив, що лексеми, представлені 6 й більше токенами, становлять близько 14%, тоді як лексеми з низькою частотою вживання (1-5 токенів) становлять у середньому 86% від усіх токенів у лінгвальних профілях *мікроконструкцій*.

Для окреслення специфіки лексико-семантичного наповнення *мікроконструкцій* вважаємо за необхідне виокремити ще один структурний рівень репрезентації конструкційної мережі – мікрорівень, представлений *мініконструкціями* з відповідним лексичним наповненням. На цьому рівні *мікроконструкції* специфікуються в індивідуальних *лексичних мініконструкціях* (Boas, 2005), інстанційованих індивідуальними високочастотними *PI-*предикатами. Наприклад, фіксуємо такі лексичні *мініконструкції* як *øaug-abs-SubjPred_{being}-cxn*, *øaug-abs-SubjPred_{moving}-cxn*, *øaug-abs-SubjPred_{resting}-cxn* і т.ін.; *with-aug-abs-SubjPred_{being}-cxn*, *with-aug-abs-SubjPred_{having}-cxn*, *with-aug-abs-SubjPred_{going}-cxn* та ін.; *despite-aug-abs-SubjPred_{being}-cxn*, *despite-aug-abs-SubjPred_{surrounding}-cxn* та ін.; *without-aug-*

abs-SubjPred_{being}-cxn, *without-aug-abs-SubjPred_{giving}-cxn* та ін.; *what_with-aug-abs-SubjPred_{being}-cxn* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{going}-cxn*.

Лексеми з низькою частотою мають меншу асоціацію з певною *конструкцією* порівняно з високочастотними лексемами. Проте гапакс легомена (одиниці з частотою 1) є важливим індикатором *потенційної продуктивності конструкції*. Наприклад, кількість гапаксів становить: 151 одиницю (51% від загальної кількості) у *oaug-abs-SubjPred_{PI}-cxn*, 416 одиниць (53%) у *with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn*, 96 лексем (98%) у *despite-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn*, 29 лексем (78%) у *without-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn* та 7 одиниць (78%) у *what_with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn*.

Потенційна продуктивність вимірюється через співвідношення гапакс легоменів та кількості токенів *конструкції*. Кількісний показник – коефіцієнт потенційної продуктивності (КПП) – обраховується за формулою:

$$P = \frac{V1}{N} \quad (4.1),$$

де P – потенційна продуктивність *конструкції*, $V1$ – загальна кількість гапакс легоменів у *конструкції*, N – кількість токенів *конструкції*. КПП може набувати значення від 0 (відсутні гапакс легомени) до 1 (лише гапакс легомени). Чим більший показник коефіцієнта (ближче до 1), тим вища потенційна продуктивність *конструкції* та більша кількість нових *конструктив* може бути утворена на основі означеної конструкційної схеми та легше вона опрацьовується мовцями (Hilpert, 2013, p. 128). Показники коефіцієнта P за рівнями потенційної продуктивності *конструкції* інтерпретуємо у таких інтервалах: $\leq 0,29$ – низький рівень, $0,30 - 0,44$ – нижче середнього, $0,45 - 0,55$ – середній, $0,56 - 0,79$ – вище середнього, $0,8 \geq$ – високий.

Сукупний коефіцієнт потенційної продуктивності (КПП=0,49)

демонструє, що у сучасній англійській мові *абсолютні конструкції* з *PI*-предикатами характеризуються середнім рівнем потенційної продуктивності (Таблиця Д.1 Додатку Д). Отриманий показник свідчить, що ймовірність вживання нових токенів в *AK* з *PI*-предикатами є порівняно низькою, а також вказує, що *конструкції* накладають сильніші обмеження на семантику лексем, які можуть заповнювати слот [Pred_{PI}], та проявляють тенденцію до ідіоматичності деяких *конструктив*. Однак, робити висновки про семантику *абсолютних конструкцій* на “підставі лише даних абсолютної частоти ризиковано, оскільки результати можуть бути зумовлені випадковим розподілом лексичних одиниць [у корпусі]” (Gries et al., 2005, p. 665). Для встановлення емпірично обґрунтованих конструкційно-специфічних патернів лексичної атракції застосовуємо колострукційний аналіз, зокрема процедуру простого колексемного аналізу (Додаток Е.1).

Найвищі показники атракції (ступінь атракції $>3 = p < 0,001$) свідчать, що такі одиниці найбільш типово заповнюють слот [Pred_{PI}] *мікроконструкцій* (див. Табл.) До прикладу, у профілі неаугментованої *мікроконструкції* *oaug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* зафіксовано 1694 дієслівних токенів, що репрезентують 307 типів дієслів. Проте колексемний аналіз показав, що лише 95 лексем з 99,9% довірчою ймовірністю виявляють високий ступінь атракції до слота [Pred_{PI}].

У лексичному профілі *мікроконструкції* *with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* зафіксовано 3238 токенів, що репрезентують 786 типів дієслів, з яких 84 лексеми виявляють високий ступінь атракції. Лексичний профіль *мікроконструкції* *despite-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* складається зі 108 токенів, представлених 106 типами дієслів, з яких лише 10 лексем характеризуються високою атракцією. У *мікроконструкції* *without-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* зафіксовано 51 токен, репрезентованих 37 типами дієслівних лексем, з яких 8 одиниць високоатраковані. *Мікроконструкція* *what_with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* представлена 21 токеном, репрезентованих 9 типами лексем, з яких лише

З виявляють високий ступінь атракції до слота [Pred_{PI}].

У Таблиці 4.1 наведено частковий список дієслівних лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{PI}], ранжованих за показниками ступеня колострукційної атракції. Повні списки лексем, що виявляють атракцію / репульсію до слота [Pred_{PI}], містяться у Таблицях Е.1.1–Е.1.5 Додатку Е1. Наведений список високоатракованих колексем слоту [Pred_{PI}] демонструє, як одиниці, що вживаються у певній мікроконструкції частіше, ніж в інших контекстах, свідчать про семантичні ‘вподобання’ конструкції (Жуковська, 2018е; 2019с).

Таблиця 4.1

Частковий список дієслівних лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{PI}]

РАНГ	<i>øaug-abs-SubjPred_{PI}-cxn</i>		<i>with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn</i>		<i>without-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn</i>		<i>despite-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn</i>		<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxn</i>	
	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції
1	rest	65,40	range	74,78	have	6,95	surround	19,41	go	8,93
2	tremble	55,05	go	60,68	give	6,18	show	6,28	be	3,80
3	flare	49,44	run	35,57	pass	4,25	suggest	5,34	come	3,36
4	shake	47,92	rise	30,68	reach	4,19	be	3,82		
5	chatter	40,65	fall	22,55	ask	3,38	disprove	3,70		
6	blaze	40,57	loom	13,16	crawl	3,27	litter	3,37		
7	move	37,70	hang	12,88	authorize	3,15	stream	3,29		
8	twinkle	37,62	act	11,13	embrace	3,13	span	3,11		
9	shine	35,96	show	10,54			denounce	3,05		
10	stream	35,79	average	9,67			take	3,03		
							(place)			

Аналіз рангових списків високоатракованих предикатних колексем

виявив, що *абсолютні мікроконструкції* проявляють помітну вибірковість у ліцензуванні дієслівної лексики певної семантики в слоті [PredPI]. Це спостерігається на рівні *мініконструкцій семантичних груп* високоатрагованих дієслівних лексем, значення яких активізується у спільних загальних фреймах та субфреймах (Zhukovska, 2020b, 2021a).

Найбільшою групою предикатних колексем виявилися одиниці, що активізують загальний семантичний фрейм *Рух* (77 лексем). Цей фрейм концептуалізує сценарій, в якому певна сутність (*Тема*) переміщується з одного місця (*Джерело*) в інше (*Мета*), долаючи певний простір між ними (*Шлях*). Партиципантна конфігурація цього фрейму зберігається у більш спеціалізованих субфреймах, які, успадковуючи ядерні елементи загального фрейму, висвітлюють окремі елементи: *Рух_тілом*, *Направлений_рух*, *Рух_рідини_тіла*, *Рух_із_супровідним_звуком*. Нижче наведені субфрейми у порядку зниження кількості предикатних колексем, що їх об'єктивують. Аналіз колексем слота [PredPI], що об'єктивують семантичний субфрейм *Рух_тілом*, був наданий у п. 2.4 Розділу 2.

Значення предикатних колексем *roam*, *go*, *fly*, *soar* та ін. (24 одиниці) інтерпретується в межах семантичного фрейму *Направлений_рух*. Ці колексеми активують значення недетермінованого силою тяжіння чи іншими природними або фізичними силами руху, при якому *Тема* переміщується у певному *Напрямі*. *Тема* не обов'язково здійснює рух самостійно, наприклад, [with {Темаthe sofa} *FLYING*^{Ціль} {Джерелоfrom an upstairs window}] (BNC, HTS); [What with {Темаthe doctor} *GOING* {Спосібstraight} {Напрямоut} and {Темаthe deceased}*GOING*^{Ціль} {Напрямоdown} {Метаto the kitchen}] (BNC, A0D).

Колексеми слоту [PredPI] *stream*, *pour*, *flow*, *drip* та ін. (14 одиниць) актуалізують субфрейм *Рух_рідини_тіла*, вербалізуючи сценарій, в якому *Рідина_тіла* рухається з *Джерела* до *Мети* по траєкторії *Шляху* (*Території*): [{Рідина_тілаthe tears} *STREAMING*^{Ціль} {Шляхdown her face}] (BNC, APW); [with {Рідина_тілаwater} *FLOWING*^{Ціль} {Джерелоout of its mouth}] (BNC, CAC); [{Рідина_тілаthe blood} *STREAMING*^{Ціль} {Джерелоfrom his nose}] (BNC, G01).

Ядерний елемент фрейму *Рідина_тіла* переважно репрезентується лексичними одиницями, що номінують речовини, які виділяються тілом (н.д., *tears, sweat, blood*), а ЕФ *Джерело* та *Шлях* – лексемами на позначення видимих частин тіла (*face, mouth, head* та ін.). В деяких випадках спостерігається модифікація конфігурації субфрейму *Рух_рідини_тіла*: зовнішній аргумент *Рідина_тіла* займає позицію комітативного компоненту (внутрішнього аргументу), а елемент фрейму *Шлях (Територія)* стає зовнішнім аргументом: [{Територіяhis head_{частина_тіла}} *STREAMING*^{Ціль} {Рідина_тілаwith blood}] (BNC, G1A); [{Територіяthe face_{частина_тіла}} *DRIPPING*^{Ціль} {Рідинаwith holy butter}] (BNC, G1A). Модифікований фрейм *Рух_рідини_тіла* концептуалізує сценарій: *Рідина_тіла* рухається з *Джерела_Частина_тіла* по *Шляху (Території)_Частина_тіла*.

Як і будь-яка семантична класифікація, включення дієслівних лексем до семантичного субфрейму не є винятковим. Залежно від конкретної ситуації та семантичних ролей пратиципantів, лексема може об'єктивувати різні субфрейми. Наприклад, лексема *run* може актуалізувати значення в межах різних субфреймів: *Направлений_рух* [{Темаpeople} *RUNNING*^{Ціль} {Напрямин and out}] (BNC, FPU) та *Рух_рідини_тіла* [{the tears} *RUNNING*^{Ціль} {Територія_Частина_тіладown her face}] (BNC, AT7) загального фрейму *Рух*.

Колексеми *thud, thump, click* та ін. (6 одиниць) вербалізують субфрейм *Рух_із_супровідним_звуком*. Цей субфрейм об'єктивується лексичними одиницями, які позначають рух, що супроводжується певним звуком, активуючи ті ж елементи фрейму, що і дієслова направленої руху, наприклад: [{Темаhigh heels} *CLICKING*^{Ціль} {Шляхon the shiny floor}] (BNC, HA7); [{Темаher heart} *THUDDING*^{Ціль} {Спосібdully} {Місце_розташуванняin her chest}] (BNC, JYD); [{Темаhis boots} *CRUNCHING*^{Ціль} {Місце_розташуванняin the thin soil}] (BNC, FR0).

Загалом предикатні колексеми, значення яких актуалізується в межах семантичного фрейму *Рух*, найбільше репрезентовані у лексичному профілі неаугментованої *oaug-abs-SubjPred_{Г-сxp}* мікроконструкції, де вони становлять 51% від усіх лексем з високим ступенем притягнення до слота

[Pred_{PI}], тоді як у *with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* мікроконструкції такі лексеми становлять 29%. Разом з тим, колексеми зі значенням *Направлений рух* кількісно переважають у *with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxi*, а дієслівні лексеми зі значенням *Рух частиною тіла* та *Рух із супровідним звуком* домінують у *oaug-abs-SubjPred_{PI}-cxi*.

Наступна група лексичних одиниць (35 лексем) з високим ступенем атракції до слота [Pred_{PI}] активує загальний семантичний фрейм *Дія*, що концептуалізує сценарій: *Агенс* виконує (інтенціональну) дію. Цей фрейм специфікується у таких субфреймах: *Повідомлення інформації*, *Маніпуляція з об'єктом*, *Подія*, *Участь*, *Діяльність* та *Постачання*.

Предикатні колексеми, такі як *plead, threaten, claim, suggest, ask, disprove* та ін. (13 одиниць), актуалізують субфрейм *Повідомлення інформації: Агенс, Сутність* чи *Засіб* повідомляють *Ідею* для сприйняття (наприклад, [with {АгенсMuslim extremists} THREATENING^{Ціль} {Ідеяto dominate the region}]) (BNC, GW9); [Despite {Сутністьhis words} SUGGESTING^{Ціль} {Ідеяsolidarity with the Third World}]) (BNC, CCK); [without {Агенсthe Housing Executive} GIVING^{Ціль} {Ідеяany reason for the delay}]). Примітно, що мікроконструкція *oaug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* ліцензує можливість використання неядерного елемента фрейму *Частина тіла* у позиції зовнішнього аргументу предиката, як у прикладі [{Частина_тілаhis eyes} PLEADING^{Ціль} {Ідеяnot to be involved in such dangerous speculation}]) (BNC, A7J). У фреймі *Повідомлення інформації* спостерігається модифікація конфігурації шляхом розширення набору семантичних ролей зовнішнього аргумента предиката завдяки введенню ролі *Частина тіла*.

Група колексем, що включає лексичні одиниці *stroke, enfold, brush, smooth* та ін. (12 лексем), об'єктивує субфрейм *Маніпуляція з об'єктом*. Дієслівні одиниці цього субфрейму активують значення дій, виконуваних *Агенсом* із *Сутністю*, при цьому *Сутність* не піддається значному або постійному фізичному впливу та не зазнає переміщення у просторі. Цей субфрейм об'єктивується колексемами лише однієї з аналізованих мікроконструкцій – *oaug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* – у модифікованій конфігурації,

де у позиції зовнішнього аргументу знаходиться не активний діяч, а частина його тіла (*Частина_тіла*), як-от *hand(s)*, *arm(s)*, *leg(s)*, *fingertips*, *shoulder* та ін., а *Агенс* не має лексичного вираження у *мікроконструкції*, а наявний у матричній пропозиції (наприклад, [_{{Частина_тіла}his hand}] *STROKING*^{Ціль} [_{{Сутність}her hair}]) (BNC, HGK); [_{{Частина_тіла}its legs}] *BRUSHING*^{Ціль} [_{{Сутність}her cheek}] (BNC, G0P); [_{{Частина_тіла}her hands}] *SMOOTHING*^{Ціль} [_{{Сутність}her flanks}] (BNC, G04). Цей модифікований фрейм вербалізує сценарій, де *Частина_тіла* виконує дії над *Сутністю*, яка не зазнає значного фізичного впливу та переміщення у просторі.

Дієслівна лексема *take* активує різні семантичні субфрейми залежно від постпозиційного елемента. Наприклад, у складі фразової сполуки *take part* лексема вербалізує субфрейм *Участь*, який концептуалізує сценарій, де відбувається *Подія* з одним або декількома *Учасниками* ([with [_{{Учасники}the winners}] *TAKING PART*^{Ціль} [_{{Подія}in the Welsh Regional Championship}] [_{{Місце}in Cardiff}] [_{{Час}next March}]) (BNC, K97); [Despite [_{{Учасники}the growing numbers}] *TAKING PART*^{Ціль} [_{{Інституція}in higher education}]) (BNC, FA6). Натомість у фразовій сполуці *take place*, лексема об'єктивує субфрейм *Подія*, де *Подія* відбувається у *Місці* й *Часі* ([with [_{{Подія}final assembly}] *TAKING PLACE*^{Ціль} [_{{Місце}in Germany}]) (BNC, CAU); [with [_{{Подія}net practice}] *TAKING PLACE*^{Ціль} [_{{Місце}at Broadwater School}] [_{{Час}on Sunday evenings}]) (BNC, BM4).

Колексеми *act*, *play* вербалізують субфрейм *Діяльність*, який активує сценарій, де *Сутність* (об'єкт чи істота) створена або існує для виконання певної *Діяльності* або *Ролі* (обов'язків чи зобов'язань): [with [_{{Сутність}the teacher}] *ACTING*^{Ціль} [_{{Роль}as guide, counsellor and facilitator}]) (BNC, B33); [with [_{{Сутність}voluntary groups}] *PLAYING*^{Ціль} [_{{Роль}a key role in delivering services}]) (BNC, AMA). Ці колексеми зафіксовані лише в *with*-аугментованій *мікроконструкції*.

Предикатні колексеми *contribute*, *supply*, *sell* актуалізують своє значення в межах субфрейму *Постачання*, що концептуалізує сценарій, де *Донор* передає *Тему*. Означений субфрейм активує дії, що ініціюються *Донором*,

особою або сутністю, яка від початку володіє *Темою*: [with {Донорthe taxpayer} *CONTRIBUTING*^{Ціль} {Темаtwo thirds of the total bill of 350 million}] (BNC, B7K); [with {Донорthe agricultural industry} *CONTRIBUTING*^{Ціль} {Темаover three million pounds} {Часin the same year}] (BNC, A8G). Лексема *sell* об'єктивує сценарій, де *Продавець* передає *Товар* *Покупцеві* за *Гроші*: [with {Продавецьthe new owner} *SELLING*^{Ціль} {Товарbus stations} {Грошіfor a quick profit} (BNC, B12); [with {Продавецьhousewives} *SELLING* {Покупецьto family and friends}] (BNC, EDT).

Третя за кількісним наповненням група предикатних колексем (*rise, grow, exceed, reach, decline* та ін.) (22 одиниці), актуалізує загальний семантичний фрейм *Зміна_положення_на_шкалі*. Цей фрейм вербалізується лексемами, що позначають зміну позиції *Об'єкта* на шкалі в аспекті (висхідних чи низхідних) змін певної *Ознаки* від початкової (*Початкове_значення*) до кінцевої точки (*Кінцеве_значення*). *Ознака* характеризує *Об'єкт* щодо розміру, якості, кількості, вартості, як-от: [{*Об'єкт*temperature} *RISING*^{Ціль} {Кінцеве_значення_ознакиto 9.1} {Місцеat 20 m}] (BNC, G1E); [with {*Об'єкт*prices} *REACHING*^{Ціль} {Ознака\$1,620 a tonne} {Часin May}] (BNC, HL1); [with {*Об'єкт*initial sales} *EXCEEDING*^{Ціль} {Ознакаthe expectations}] (BNC, HU7). Колексеми цієї семантики суттєво переважають у лексичному профілі *with-aug-abs-SubjPred_{PI}-cxi* мікроконструкції, де зовнішнім аргументом виступають іменники, що позначають економічні поняття та процеси.

На четвертому місці за кількістю різних лексем є група предикатних колексем, що актуалізують загальний фрейм *Міццеположення* (21 одиниця): *Фігура* розташовується стосовно *Місця_розташування*. Фрейм специфікується у трьох субфреймах *Положення_тіла, Розташування* та *Вміщення*.

Дієслівні лексеми *rest, hang, lie, stand, tumble* та ін. (15 одиниць) актуалізують семантичний субфрейм *Положення_тіла*, який концептуалізує сценарій, де *Агенс* розташовує своє тіло у певному *Положенні*. У *нефінітних мікроконструкціях* спостерігається модифікація предикатно-аргументної

конфігурації субфрейму, як це описано у FrameNet. У модифікованому субфреймі зовнішнім аргументом виступає неволітивна сутність – *Частина_тіла* ([{Частина_тіла his hand} *RESTING*^{Ціль} {Місце_розташування on the gun in his rocket}] (BNC, GUG). Модифікований фрейм концептуалізує сценарій: *Частина_тіла* знаходиться у певному *Положенні*.

Високоатраговані лексеми *cover*, *surround*, *span*, *languish* та ін. активують семантичний субфрейм *Розподілене_положення*, що об'єктивує статичні, переважно просторові відносини між *Місцем_розташування* та *Темо*. *Тема* (об'єкт) розподіляється по різних частинах або локалізується у всіх частинах *Місця_розташування* (територія чи сутність), таким чином конструюється як така, що повністю покриває *Місце_розташування*. *Тема* типово знаходиться у позиції зовнішнього аргументу (наприклад, [with {Тема hedged fields} *SURROUNDING*^{Ціль} {Місце_розташування it}] (BNC, C8P). Однак, як і в проаналізованих субфреймах, зовнішнім аргументом також може виступати елемент фрейму *Частина_тіла* ([with {Частина_тіла your hand} *COVERING*^{Ціль} {Місце_розташування the cards}] (BNC, GWF).

Колексема *contain* об'єктивує семантичний субфрейм *Вміщення*: *Контейнер* містить у свої фізичних межах *Вміст* (with {Контейнер each house} *CONTAINING*^{Ціль} {Вміст a ship's crew}] (BNC, HXX); [with {Контейнер a glass} *CONTAINING*^{Ціль} {Вміст a small amount of brandy}] (BNC, СКЕ).

Колексеми *blaze*, *twinkle*, *shine*, *glitter*, *glow* та ін. (18 одиниць) актуалізують значення в межах семантичного фрейму *Локалізація_світла*. Цей фрейм концептуалізує сценарій, де сприймана *Фігура* проявляється на *Фоні* локації завдяки *Світлу*, направленому на / від неї, і її помітність залежить від *Причини_блиску*: [{Фігура stars} *TWINKLING*^{Ціль} and {Фігура a moon} *SHINING*] (BNC, B34); [with {Фігура red lights} *FLASHING*^{Ціль}] (BNC, НТН). Найбільша кількість предикатних колексем (14 одиниць), що активують цей фрейм, зафіксована в профілі неаугментованої *мікроконструкції* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-схп*. Примітно, що елементом фрейму *Фігура* майже завжди є іменник на позначення частини тіла, зокрема кількісно домінує іменник *eyes*.

Це свідчить про метафоричну концептуалізацію емоцій як таких, що світяться в очах або випромінюються з очей людини, що включає асоційований патерн “очі, що випромінюють емоції”.

Поділяємо думку П. Фабера та Р. Усона, згідно з якою концептуалізація емоцій через образ світла ґрунтується на метафоричному проєктуванні між доменами ФІЗИЧНЕ СПРИЙНЯТТЯ, СВІТЛО, ПОЧУТТЯ та ПІЗНАННЯ. Бачення як фізичне сприйняття виникає з нашої повсякденної взаємодії зі стимулами навколишнього світу. Світло, яке є стимулом для бачення, тісно пов’язане з концептом світла як у реальному світі, так й у мові. Образ-схема домену СВІТЛО включає природні джерела світла (сонце, вогонь чи зірки), які слугують точкою фокуса для зовнішнього випромінювання світла. Ця образ-схема є реалізацією схеми-контейнера та проєктується на домен ПОЧУТТЯ, в якому людські істоти концептуалізуються як контейнери своїх емоцій. Відповідно очі, а точніше м’язи й зморшки навколо очей, формують вирази, що чітко передають певну емоцію (Faber & Usón, 1999, p. 200). Як інструменти візуального сприйняття, очі концептуалізуються як проєкція певної частини особи на об’єкти, що з певної причини потрапили до фокуса її уваги (ОЧІ – КОНТЕЙНЕРИ ЕМОЦІЙ (Lakoff & Johnson, 1981), а емоції – субстанція, що знаходиться всередині контейнеру (очах)).

Характеристика світла та тип емоції знаходиться у прямій кореляції з позицією дієслова на шкалі стабільності та інтенсивності випромінювання світла. Дієслова, що позначають стабільне світло, такі як *shine, gleam, beam, glow, blaze*, контрастують з дієсловами на позначення нестабільного світла, як-от *flare, glitter, glint, twinkle, flicker sparkle*. Дієслова інтенсивного стабільного світла (*sparkle, twinkle, glow*) асоціюються з позитивними емоціями (щастя, радість). Натомість дієслова інтенсивного нестабільного світла (*glitter, glint, blaze, flame*) передають більш негативні емоції, такі як гнів, роздратування (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/fndrupal/frameIndex>).

Таким чином, предикатні колексеми мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{PI-cxn} blaze, twinkle, shine, glitter, glow* та ін. об’єктивують

метафоричний варіант семантичного фрейму *Локалізація_світла*, в якому ядерний елемент фрейму *Фігура* у позиції зовнішнього аргументу нефінітного предиката виражений іменником на позначення частини тіла (типово *eyes*) та описується через властивості об'єктів, що випромінюють світло. Емоція концептуалізується як *Джерело_світла*, а її інтенсивність асоціюється з інтенсивністю світла. Наприклад, лексема “*glint*” позначає світло, яке відбивається від твердих, рівних і холодних об'єктів (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/fndrupal/frameIndex>). У мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{PI-cxn}* ця лексема актуалізує метафоричне значення “жорстка холодна”, тобто неприємна емоція, яка виражається очима” (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/fndrupal/frameIndex>), наприклад: МК[‘My dear Laura,’ {АгенсMike} drawled smoothly], *oaug-abs-SubjPred_{PI-cxn}*[{Фігураthe blue eyes_{Частина_тіла_Агенса}} *GLINTING*^{Ціль} {Джерело_світла*with indignation*_{Емоція}}] (BNC, JXX); [{Фігураhis eyes_{Частина_тіла_Агенса}} *GLINTING*^{Ціль} {Джерело_світла*madly*_{Емоція}} {Фонbehind his wire glasses}] (BNC, HR9). На противагу лексема “*sparkle*”, що асоціюється з яскравим блиском, використовується для опису очей особи, яка відчуває “яскраву” позитивну емоцію (захоплення чи збудження) (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/fndrupal/frameIndex>), наприклад: МК[{АгенсClaudia} shook her head], *oaug-abs-SubjPred_{PI-cxn}*[{Фігураher eyes_{Частина_тіла_Агенса}} *SPARKLING*^{Ціль} {Джерело_світла*with love*_{Емоція}}] (BNC, H8J); [{Фігураher eyes_{Частина_тіла_Агенса}} *SPARKLING*^{Ціль} {Джерело_світла*with triumph*_{Емоція}}] (BNC, H94).

Наступною за кількісним представленням є група предикатних колексем (9 одиниць), що вербалізують загальний семантичний фрейм *Перцепція*. Вказаний фрейм концептуалізує сценарій, де *Перцептор* сприймає або відчуває певний *Феномен*. Загальний фрейм *Перцепція* слугує джерелом успадкування для субфреймів, що концептуалізують сценарії, в яких мислездатна істота реагує на зміни у навколишньому середовищі, незалежно від сенсорних каналів. Фрейми нижчого рівня успадкування специфікують сенсорні відчуття (н.д., *stare*), або ж висвітлюють відчуття або дії сприймача (н.д., *ache*, *burn*) чи властивості явищ, що сприймаються (н.д., *buzz*, *ring*). У

досліджуваному матеріалі виявлено, що загальний фрейм *Перцепція* успадковується у субфреймах *Візуальна_перцепція* та *Тілесна_перцепція*.

Дієслівні лексеми *stare, search* активізують семантичний субфрейм *Візуальна_перцепція*, що концептуалізує сценарій, в якому *Перцептор* свідомо спрямовує свої зорові відчуття на певну *Сутність* чи *Явище* з метою отримання перцептивного досвіду. Експліцитно *Перцептор* виражається у матричній пропозиції, натомість у *мікроконструкції* вживається ЕФ *Частина_тіла* як зовнішній аргумент нефінітного предикату: [_{{Частина_тіла}his eyes}] *STARING*^{Ціль} [_{{Сутність}at the road ahead}] (BNC, G1S).

Колексеми слоту [Pred_{PI}] *ache, stiffen, tighten, harden, strain* та ін. актуалізують значення в межах семантичного субфрейму *Тілесна_перцепція*, що об'єктивується лексичними одиницями на позначення фізичних відчуттів, які можуть відчуватися будь-якою частиною тіла чи всередині тіла. *Частина_тіла*, яка зазнає фізичних відчуттів, займає позицію зовнішнього аргументу та супроводжується присвійним займенником, що вказує на власника *Частини_тіла*, яким виступає експлікований у матричній клаузі *Агенс*: [_{{Частина_тіла}her heart}] *ACHING*^{Ціль}] (BNC, FPK); [_{{Частина_тіла}her cheeks}] *BURNING*^{Ціль} [_{{Ступінь}hot}] (BNC, HGD); [_{{Частина_тіла}her body}] *STIFFENING*^{Ціль}] (BNC, FRS). Означені колексеми зафіксовані лише для наугментованої *dt-øaug-SubjPred_{PI}-cxi* мікроконструкції.

Дієслова *sound, sing, echo* та ін. (9 лексем) об'єктивують семантичний фрейм *Звучання*, який репрезентує сценарій, де фізична сутність (людина, тварина, машина) виступає як *Джерело_звуку* і видає звук. Цей фрейм не включає сценарії, в яких звуки виникають внаслідок силового контакту чи тертя між об'єктами, наприклад: [_{{Джерело_звуку}trumpets}] and [_{{Джерело_звуку}horns}] *SOUNDING*^{Ціль}] (BNC, CD8); [_{{Джерело_звуку}the phone}] *BUZZING*^{Ціль} [_{{Місце}against the side of her face}] (BNC, JXU); [_{{Джерело_звуку}a clock}] *SINGING*^{Ціль} [_{{Тема}tunes}] [_{{Місце}on a console-table}] (BNC, FAE); [with [_{{Джерело_звуку}the wind}] *HOWLING*^{Ціль} [_{{Шлях}through the trees}]] (BNC, GWH).

Предикатні колексеми *amount, total, account* актуалізують загальний

семантичний фрейм *Досягнення_обсягу*, що концептуалізує сценарій, де абсолютне *Значення* кількісно вимірюваної *Ознаки* предмета визначається шляхом додавання значень *Ознаки* частин, що складають цілісний предмет (наприклад, [With {Ознака staff costs} AMOUNTING^{Ціль} {Значення to about 70 per cent of the annual budget}] (BNC, ABU); [with {Ознака world fees} TOTALING^{Ціль} {Значення \$22 m.}] (BNC, CM0); [With {Ознака farm exports} ACCOUNTING^{Ціль} {Значення for 70% of New Zeland's export}] (BNC, ABE). Цей фрейм актуалізується колексемами тільки в *with*-аугментованій *мікроконструкції* та типово концептуалізує ситуацію економічної діяльності.

Колексеми *continue*, *occur* та інші об'єктивують семантичний фрейм *Процес_тривалий*, який концептуалізує сценарій, де *Подія* триває у певному *Місці* протягом певного *Часу* ([with {Подія twenty episodes} OCCURRING^{Ціль} {час during 6 month}] (BNC, K97); [with {Подія the town} CONTINUING^{Ціль} {Подія to prove elusive}] (BNC, H7Y). Вказаний фрейм об'єктивується лише колексемами у *with*-аугментованій *мікроконструкції*.

Лексема *be*, яка має найвищі показники вживаності у всіх *мікроконструкціях* з дієприкметником I, виявила високий ступінь атракції лише до двох *мікроконструкцій* *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*. Дієслівна лексема *be* об'єктивує семантичний фрейм *Існування*, що концептуалізує сценарій, в якому декларується існування *Сутності* незалежно від місця її розташування ([Despite {Сутність the economy} BEING^{Ціль} {Ступінь increasingly} {Стан dependent on women}] (BNC, K4M); [despite {Сутність the cause} BEING^{Ціль} {Стан visible}] (BNC, C95); [what with {Сутність sex} BEING^{Ціль} {Спосіб so} {Стан popular and all}] (BNC, HTU).

Аугментори в складі *AK* також актуалізують власні семантичні фрейми, за винятком аугментора *with*, який, як ми вже зазначали вище, у сучасному вжитку виступає у ролі семантично спустошеного маркера синтаксичного статусу досліджуваних *конструкцій*. Натомість аугментор *despite* є семантично значущим конститuentом й об'єктивує семантичний фрейм

Всупереч_обставинам. Цей фрейм концептуалізує сценарій, де *Подія* відбувається всупереч певному *Стану* справ. Таким чином, *мікроконструкція* з *despite* об'єктивує комбінований семантичний фрейм *Всупереч_існуючому_стану* [{*Всупереч*Despite} {*Сутність*turnover} *BEING*^{Ціль} {*Ступінь*virtually} {*Стан*flat at 13,242 m}] (BNC, CL8).

Аугментор *what_with* на разі не представлений у базі FrameNet. Вважаємо, що у складі *мікроконструкції* він об'єктивує окремий семантичний фрейм *Причина_події*. Цей фрейм концептуалізує сценарій, де *Причина* відповідає за реалізацію іншої *Події* або *Стан_справ*. У контексті *мікроконструкції* спостерігається актуалізація комбінованого фрейму *Причина_існуючого_стану_справ*: [{*Причина*what with} {*Сутність*her mother} *BEING*^{Ціль} {*Стан*immaculate} too] (BNC, HGJ).

Колексема *permit* актуалізує значення в межах семантичного фрейму *Запобігання_дозвіл*, який концептуалізує сценарій, де *Потенційна_завада* чи *Агенс* (через свої дії) запобігає реалізації *Події* або, попри можливість перешкодити *Події*, не робить цього. Зокрема, *Потенційна_перешкода* не є прямою перешкодою, а впливає на навколишню дійсність так, що *Подія* не може відбутися. Дієслівна колексема *permit* вказує на дозвіл здійснення *Події*, репрезентуючи протилежну перешкоді дію, тобто дозвіл. Цей семантичний субфрейм об'єктивується повністю лексично специфікованою *конструкцією* ідіоматичного характеру – *weather permitting* [{*Потенційна_завада*weather}] *PERMITTING*^{Ціль}] (BNC, CMG), засвідчену в *мікроконструкції* *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*.

Колексема (*have (to)*) реалізує модальне значення, активуючи семантичний субфрейм *Необхідна_подія*: *Необхідна_ситуація* є умовою для досягнення *Меті* та уникнення *Негативних_наслідків*. Хоча означена лексема вживається у всіх *мікроконструкціях* у предикатній специфікації з *PI*, проте високий ступінь атракції проявляє лише до слота [*Pred_{PI}*] *мікроконструкції* *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*. Аугментор *without* об'єктивує окремий семантичний субфрейм *Заперечення*, в якому профільований зміст

Заперечуваної пропозиції підкреслює невідповідність з *Фактичною ситуацією*. Комбінований субфрейм *Заперечення необхідної події* концептуалізує сценарій заперечення необхідності: [{Заперечення without} {applications} Необхідна_ситуація *HAVING TO*Ціль {Необхідна_ситуація be rewritten}}] (BNC, CTD); [{Заперечення without} {Необхідна_ситуація the dealers} *HAVING TO*Ціль {Необхідна_ситуація work at it}}] (BNC, EUU).

Колексема *adhere* вербалізує семантичний фрейм *Відповідність*. Означений фрейм концептуалізує *Стан справ*, в якому *Протагоніст* несе відповідальність за те, що його поведінка відповідає або суперечить певним правилам чи *Нормам*: [with {Протагоніст every member} *ADHERING TO*Ціль {Норма its own assigned individual quota}}] (BNC, HRE); [with {Протагоніст each side} *ADHERING TO*Ціль {Норма its previously outlined position}}] (BNC, HRE).

Колексема *date* актуалізує семантичний фрейм *Походження: Сутність* визначається через своє *Походження*, яке може бути місцем, культурою, періодом часу, текстом і т. ін.: [with {Сутність its ancestry} *DATING*Ціль {Походження back to 1727}}] (BNC, GXB); [with {Сутність records of inventions} *DATING*Ціль {Походження back to 1617}}] (BNC, K97).

Отже, здійснений колострукційно-фреймовий аналіз лексичного наповнення слота [Pred_{PI}] *абсолютних мікроконструкцій* дозволяє узагальнити колострукційно-семантичні властивості неаугментованої (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) та аугментованої (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) *абсолютних мезоконструкцій* у предикатній специфікації з дієприкметником І. *Конструкції* мезорівня мережі генералізовано об'єктивують 14 загальних семантичних фреймів, специфікованих у 15 субфреймах (див. Таблицю Ж.1 Додатку Ж). Вказані загальні семантичні фрейми та субфрейми своєю чергою входять до акціональних мегафреймів предикатів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE).

4.2.2 Семантичні фрейми колексем слота [Pred_{PI}]

Абсолютні мікроконструкції у предикатній специфікації з VP_{PI}

посідають друге місце за кількістю реалізованих *конструктів*. Аналіз лексичних профілів свідчить, що *PII*-предикати найбільш репрезентовані у трьох *мікроконструкціях*: *oaug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* (534 токени), *with-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* (1040 токенів) та *despite-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* (73 токени). У *мікроконструкції* *without-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* зафіксовано лише 6 токенів, а у *what_with-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* – 2 токени.

Високочастотні *PII*-предикати доволі нечисленні: у *мікроконструкції* *with-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* лексеми, представлені 6 токенами й більше становлять лише 3,7%, від усіх *PII*-предикатів, у *despite-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* – 2,7%, а у *oaug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* – 2,4 %. У *without-* і *what_with-* аугментованих *мікроконструкціях* жоден з *PII*-предикатів не був зафіксований більше, ніж один раз, тому ці *мікроконструкції* не будуть розглядатися в аспекті аналізу лексичного наповнення слота [*Pred_{PII}*] (Таблиці Е.1.6–Е.1.9 Додатку Е.1). Сукупно *мікроконструкції* *oaug-abs-SubjPred_{PII}-cxn*, *with-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* та *despite-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn* демонструють *потенційну продуктивність* на рівні нижче середнього (КПП=0,32) (Табл. Д.1 Додатку Д).

На нижчому рівні мережі *мікроконструкції* специфікуються в лексичних *мініконструкціях семантичних груп предикатів* (*PII*-предикатів), які об'єктивують спільні семантичні (суб)фрейми. Своєю чергою, ці *мініконструкції* конкретизуються в індивідуальних *мініконструкціях* високочастотних *PII*-предикатів, таких як *oaug-abs-SubjPred_{filled}-cxn*, *oaug-abs-SubjPred_{held}-cxn*, *oaug-abs-SubjPred_{raised}-cxn*, *oaug-abs-SubjPred_{fixed}-cxn* і т.ін.; *with-aug-abs-SubjPred_{given}-cxn*, *with-aug-abs-SubjPred_{set}-cxn*, *with-aug-abs-SubjPred_{drawn}-cxn*, *with-aug-abs-SubjPred_{made}-cxn* та ін.; *despite-aug-abs-SubjPred_{expressed}-cxn*, *despite-aug-abs-SubjPred_{given}-cxn* та ін. Таблиця 4.2 містить частковий список дієслівних лексем з найвищим ступенем атракції до слота [*Pred_{PII}*], ранжованих за показниками ступеня колострукційної атракції.

Найбільша кількість колексем (74 одиниці) слоту [*Pred_{PII}*] актуалізують загальний семантичний фрейм *Місцеположення*, специфікований субфреймами *Положення_тіла*, *Положення_приєднання*, *Локалізація* й

Розподілене_положення. Група колексем *bend, fold, clench, clasp, hold* та ін. (46 одиниць) об'єктивують субфрейм *Положення_тіла* та вказують на розташування певної частини тіла, зокрема загального розміщення кінцівок. Ядерними елементами субфрейму є *Агенс*, який переважно виражається зовнішнім аргументом предиката, що позначає особу, тіло якої розміщується у певній позиції, та *Місце_розташування*, що описує положення тіла та зазвичай виражається прийменниковим комплементом.

Таблиця 4.2

Частковий список дієслівних лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{PII}]

		<i>øaug-abs-</i>		<i>with-aug-abs-</i>		<i>despite-aug-abs-</i>	
		<i>SubjPred_{NE/NV-cxn}</i>		<i>SubjPred_{NE/NV-cxn}</i>		<i>SubjPred_{NE/NV-cxn}</i>	
РАНГ	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції	
1.	crease	22,62	draw	22,39	express	20,52	
2.	contort	18,10	schedule	21,51	give	7,18	
3.	fill	15,71	set (up)	17,18	impose	5,50	
4.	narrow	13,86	attach	15,35	associate	3,18	
5.	fold	12,65	restore	14,42			
6.	flush	12,16	clasp	14,00			
7.	bend	11,49	scatter	13,46			
8.	clench	11,31	tuck	11,67			
9.	encase	10,56	base	10,97			
10.	fix	9,83	fix	10,18			

У мікроконструкціях *øaug-abs-SubjPred_{PII-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}* *Агенс* лексично невиражений, проте висвітлений у матричній пропозиції. У ролі зовнішнього аргументу предиката виступає неволітивна сутність, дії й стани якої контролюються *Агенсом*, а вербалізований ЕФ *Частина_тіла* (*head, back, leg, neck, arms*): (МК[The {Агенс president} got up from the chair and came round the table], *øaug-abs-SubjPred_{PII-cxn}* [{Частина_тіла_Агенса his hand})

OUTSTRETCHED^{Ціль} {Спосібin the Western style}} (BNC, CML); МК[{{АгенсShe stepped back}], ... *oaug-abs-SubjPred_{PII-cxh}* [{{Частина_тіла_Агенсаher fists} *CLENCHED*^{Ціль} {Спосібtightly} {Місцеat her side}}] (BNC, JY4): [{{Частина_тілаhis head} *BENT*^{Ціль} {Місце_розташуванняover the worst of the wrists}}] (BNC, APM). Найбільше лексем означеної семантики (31 одиниця) зафіксовано у лексичному профілі *oaug-abs-SubjPred_{PII-cxh}* мікроконструкції. У профілі *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxh}* засвідчено 15 лексем, що значно більше, ніж інших дієслівних колексем з високим ступенем атракції до слота [Pred_{PII}].

Предикатні колексеми *fix*, *link*, *attach*, *bind* та ін. (13 одиниць) об'єктивують субфрейм *Положення_приєднання*: Об'єкт 1 приєднаний за допомогою *Конектора* до іншого Об'єкта 2, наприклад: [{{Об'єкт1each level} *LINKED*^{Ціль} {Конекторby broad mock-wooden steps}}] (BNC, GUC); {with {{Об'єкт1engines} *FIXED*^{Ціль} {Об'єкт2to its rear-end}}] (BNC, CR7). Лексеми цієї семантики переважають у мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxh}*.

Високоатраковані лексеми *locate*, *position*, *allocate*, *place* та ін. (11 одиниць) актуалізують субфрейм *Локалізація*, який концептуалізує сценарій, де *Тема* (сутність) локалізована у стабільній позиції стосовно *Місця_розташування*: [with {{Темаheadquarters} *LOCATED*^{Ціль} {Місце_розташуванняat Newcastle upon Tyne}}] (BNC, J16); [with {{Темаa T-square} *POSITIONED*^{Ціль} {Місце_розташуванняunder the score mark}}] (BNC, CE4); [with {{Темаthe tongue} *PLACED*^{Ціль} {Місце_розташуванняon the roof of the mouth}}] (BNC, CVF). Лексеми цієї семантики визначають значення лише *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxh}* мікроконструкції.

Предикатні колексеми *encase*, *wreathe*, *wrap*, *scatter* та інші (4 одиниці) актуалізують субфрейм *Розподілене_положення*, у якому *Тема* повністю розподіляється по *Місцю_розташування* або по його частинах: [{{Темаsouvenirs} *SCATTERED*^{Ціль} {Місце_розташуванняover the furniture}}] (BNC, HDC); [with {{Темаhuman bones} *SCATTERED*^{Ціль} {Місце_розташуванняacross the countryside}}] (BNC, HСJ).

Наступна за чисельністю група предикатних колексем (25 одиниць)

актуалізує своє значення у чотирьох субфреймах: *Маніпуляція_з_об'єктом*, *Постачання*, *Планування_події* та *Каузація_сприйняття*, які успадковують із загального семантичного фрейму *Вплив* (*Агенс* впливає на *Пацієнса* за допомогою *Засобу* або *Інструменту*).

Група предикатних колексем (*bathe, hide, drench* та ін.) (18 одиниць) актуалізують своє значення в межах субфрейму *Маніпуляція_з_об'єктом*. Відзначимо, що кількісно таких лексем більше у *with-aug-abs-SubjPred_{PII}-схп* мікроконструкції (12 одиниць). Субфрейм концептуалізує сценарій, в якому *Агенс* здійснює над *Сутністю* певні маніпуляції, які загалом не спричиняють серйозного фізичного впливу на неї. Конфігурація субфрейму зазнає модифікацій у контексті досліджуваних мікроконструкцій: у визначенні FrameNet ядерний ЕФ *Агенс* займає позицію зовнішнього аргументу, тоді як у досліджуваних мікроконструкціях цю позицію обіймає ЕФ неволітивний *Об'єкт / Сутність*. таким чином, модифікований субфрейм отримує таку дефініцію: *Об'єкт / Сутність* знаходиться у стані, що є результатом маніпуляцій над нею: [with {Об'єкт microphones} *HIDDEN*^{Ціль} {Місце in the sitting-room and bedroom table lamps}] (BNC, GW9); {With {Сутність materials} *DESIGNED*^{Ціль} {Meta to highlight language items}] (BNC, FUA); [with {Сутність planned delays} *MARKED*^{Ціль} {Місце on them}] (BNC, HNV).

Колексеми *provide, give, pay* об'єктивують субфрейм *Постачання*: *Постачальник* надає / постачає *Тему Реципієнтові* для забезпечення його потреб або цілей. У контексті абсолютних мікроконструкцій *PII*-предикат актуалізує дієслівний характер, вживаючись з *by*-фразою у постпозиції й передаючи значення пасиву. Через це субфрейм, що в оригінальній специфікації FrameNet організований навколо дієслова в особовій формі, зазнає певної модифікації й спостерігається механізм коерції, коли *конструкція* модифікує конфігурацію фрейму. Колексеми мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{PII}-схп* об'єктивують модифікований субфрейм, що концептуалізує сценарій: *Тема* наявна у *Реципієнта* у результаті акту постачання, здійсненого *Постачальником*, де ЕФ *Тема* специфікує об'єкт,

який надається / постачається *Постачальником*, тобто особою, яка володіє *Темою*, наприклад: ([with {travel documents} *PROVIDED*^{Ціль} by {Постачальник the obliging Saudis}]) (BNC, CR8). Лексеми зазначеної семантики зафіксовані лише у *with*- та *despite*-аугментованих мікроконструкціях.

У випадку з колексею *give* спостерігається метафоричне розширення вищеозначеного субфрейму на домен інтелектуального та психоемоційного сприйняття. ЕФ *Тема* специфікує психоемоційну сутність або інтелектуальну здатність, що надана (імплікованим) *Постачальником* *Реципієнту*: [with {Тема special attention} *GIVEN*^{Ціль} {Реципієнт to the Rowdies and Town Boys}] (BNC, K1X); [with {Тема no thought} *GIVEN*^{Ціль} {Реципієнт to its long-term implications}] (BNC, K1X). У мікроконструкції *despite*-aug-abs-SubjPred_{PI}-схп спостерігається актуалізація комбінованого субфрейму *Всупереч_постачанню*: [{Всупереч Despite} {Тема the impression} *GIVEN*^{Ціль} {Постачальник by some articles}] (BNC, CMK); [{Всупереч Despite} {Тема the prominence} *GIVEN*^{Ціль} {Реципієнт to Britain's role} {Місце in Europe}] (BNC, CBC).

Колексеми слоту [Pred_{PI}] *schedule* та *organise* вербалізують субфрейм *Планування_події*. У базі FrameNet означений субфрейм дефінується таким чином: *Агенс* виконує низку неспецифікованих завдань з планування організації *Події* у *Запланований_час* та *Місці*. У контексті мікроконструкції *with*-aug-abs-SubjPred_{PI}-схп вказаний субфрейм зазнає модифікації: елемент субфрейму *Агенс* виражений імпліцитно або специфікований у *by*-фразі у позиції прийменникового комплементу, а ЕФ *Подія* займає позицію зовнішнього аргументу предиката. Субфрейм *Планування_події* набуває нової конфігурації та концептуалізує сценарій, в якому *Подія* організована *Агенсом* у *Запланований_час* та *Місці*, наприклад: [with {Подія the finals} *SCHEDULED*^{Ціль} {Запланований_час for Thursday afternoon}] (BNC, CBM); [with {Подія demonstrations} *ORGANIZED*^{Ціль} {Агенс by the regime}] (BNC, HLD).

Предикатна колексема *express* вербалізує субфрейм *Каузація_сприйняття*: *Агенс* / *Сутність* / *Засіб_вираження* спричиняють сприйняття *Феномену* *Сприймачем*, який зазвичай не специфікується. У

контексті мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxi* спостерігається реконфігурація фреймових елементів: з позиції зовнішнього аргументу предиката ЕФ *Агенс / Сутність / Засіб вираження* переміщується у позицію прийменникового комплементу, вираженого *by*-фразою. Натомість елемент субфрейму *Феномен* із позиції внутрішнього комплементу предиката переміщується у позицію зовнішнього аргументу. Аугментор *despite* актуалізує окремий семантичний фрейм *Всупереч_обставинам*. У результаті об'єктивується комбінований субфрейм *Всупереч_каузації_сприйняття*: [{{ВсуперечDespite} {Феноменinitial optimism} EXPRESSED^{Ціль} {Агенсby Abdul Amir al-Anbari}}] (BNC, CL8); [{{ВсуперечDespite} {Феноменthe sympathy} EXPRESSED^{Ціль} {Агенсby the judge} {Місцеin court}}] (BNC, MI1).

На третьому місці за наповненістю знаходиться група колексем (*crease, contort, drain, twist, freeze* та ін.) (21 одиниця), які актуалізують своє значення в межах семантичного фрейму *Емоції*. Означений фрейм об'єктивує сценарій, де *Експірієнсер* (особа або розумна істота) знаходиться у певному емоційному *Стані*, що описується у термінах *Стимулу* цієї *Емоції*. Вказані лексеми зафіксовані у лексичному профілі лише однієї з мікроконструкцій – *oaug-abs-SubjPred_{PII}-cxi*. У контексті цієї мікроконструкції *Експірієнсер* не прямо проявляє певну емоцію, а виражає її метонімічно через *Частина_тіла*, яка знаходиться у положенні, викликаному переживанням певної *Емоції*, або означає свій емоційний стан зовнішньому спостерігачеві за допомогою *Експресора* – жести, руху певної частини тіла або іншим способом: [{{Частина_тілаhis face} CONTORTED^{Ціль} with {Емоціяbitterness and dislike}}] (BNC, B1X); [{{Частина_тілаhis face} CREASED^{Ціль} in a {Емоція mischievous} {Експресорgrin}}] (BNC, K95); [{{Частина_тілаhis mouth} TWISTED^{Ціль} in a {Емоціяmocking} {Експресорsmile}}] (BNC, JY3).

Колексеми *fill, pile, cram, load* та ін. (17 одиниць) об'єктивують семантичний фрейм *Наповнення: Агенс* ініціює наповнення контейнера (*Мета*) об'єктами або речовинами (*Тема*). Кількісно такі лексеми переважають у мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{PII}-cxi* (13 лексем). В

абсолютних мікроконструкціях з *PII*-предикатом реалізується модифікована конфігурація фрейму, де *Meta* знаходиться у позиції зовнішнього аргументу. Модифікований фрейм концептуалізує сценарій: *Meta* наповнена *Темою*:
 [{*Meta*his plate} *PILED*^{Ціль} {*Ступінь*high} {*Тема*with tempting savouries}] (BNC, HA6);
 [{*Meta*his lorry} *LOADED*^{Ціль} {*Тема*with 200 bags of coal}] (BNC, HH7).

Колексеми *sink, deepen, reduce, raise* та ін. (7 одиниць) вербалізують загальний семантичний фрейм *Зміна_положення_на_шкалі*, що об'єктивується лексемами, які означають зміну позиції *Об'єкта* на шкалі (*Ознака*) від початкової (*Початкове_значення*) до кінцевої точки (*Кінцеве_значення*). *Властивість* виражає характеристики *Об'єкта*: розмір, якість, кількість, значення тощо, наприклад: [With {*Об'єкт*its population} *REDUCED*^{Ціль} {*Шлях*to little over} {*Кінцеве_значення_ознаки*a tenth of pre-plague levels}] (BNC, CN1); [with {*Об'єкт*ligibility limits} *RAISED*^{Ціль}] (BNC, GVH).

Група колексем слоту [*PredPII*], включає такі лексеми, як *untouched, unbrushed, unkempt, bloodshot* та ін. (7 одиниць). Ці лексеми, що описують видимі частини людського тіла, актуалізують значення стосовно семантичного фрейму *Опис_частини_тіла*: [{*Частина_тіла*her hair} *UNBRUSHED*^{Ціль}] (BNC, C8E); [{*Частина_тіла*his eyes} *BLOODSHOT*^{Ціль}] (BNC, ED9); [{*Частина_тіла*his dark hair} *UNKEMPT*^{Ціль}] (BNC, APM).

Група колексем *fix, draw, attune* вербалізують загальний семантичний фрейм *Перцепція*, що концептуалізує сценарій, де *Перцептор* спрямовує свою увагу на певну сутність (*Феномен*) з метою отримання перцептивного досвіду за допомогою органу чуття (*Частина_тіла*). ЕФ *Частина_тіла* типово виражається прийменниковою фразою, займаючи позицію прийменникового компонента. В аналізованих мікроконструкціях ЕФ *Частина_тіла* займає позицію зовнішнього аргументу, а ЕФ *Перцептор* виражений у матричній клаузі: МК[{*Перцептор*Leslie} nodded], *aug-abs-SubjPredPII-cxI* [{*Частина_тіла_Перцептора*his eyes} *FIXED*^{Ціль} {*Феномен*on the floor}]) (BNC, CR6); [with {*Частина_тіла*one ear} *ATTUNED*^{Ціль} {*Феномен*to the waves}] (BNC, ASV).

Предикатна колексема *complete* об'єктивує семантичний фрейм

Процес_завершення, що активує сценарій, де *Процес* є завершеним, наприклад: ([with {Процесthe decoration} COMPLETED^{Ціль} {Ступіньlast} {Часin 1775}]) (BNC, APT); [with {Процесfurther extensions} COMPLETED^{Ціль} {Часprior to 1827}]) (BNC, ANC).

Колексема *gather* активує загальний семантичний фрейм *Зібрання_разом*, що об'єктивує сценарій, де група *Осіб* зустрічається з метою утворення *Конфігурації* у певному *Місці* та *Часі* ([with {Особипrotestors} GATHERED^{Ціль} {Місцеoutside County Hall}]) (BNC, CDD); [With {Особииall pupils} GATHERED^{Ціль} {Конфігураціяtogether} {Місцеin one room}]) (BNC, GUR).

Колексема стоту [Pred_{PII}] *impose* актуалізує загальний семантичний фрейм *Перешкода_дії*: *Перешкода* утруднює завершення *Дій*, визначених *Протагоністом*, або безпосередньо впливає на *Дію*, що є результатом колективних зусиль. У цьому випадку *Перешкода* вказує на недостатність можливостей чи наявність труднощів, які заважають природній прогресії *Протагоніста* чи виконанню *Дії*. В контексті *мікроконструкції despite-aug-abs-SubjPred_{PII}-cхп*, в якій зафіксоване вживання дієслівної лексеми *impose*, ЕФ *Протагоніст* не висвітлюється, натомість ЕФ *Перешкода* завжди знаходиться у позиції зовнішнього аргументу предиката. Крім того, до ситуації *Перешкода_дії* додається ще й ситуація, концептуалізована аугментором *despite* (*Всупереч_обставинам*), утворюючи комбінований фрейм *Всупереч_перешкоді_дії*: [{ВсуперечDespite} {Перешкодаlimitations} IMPOSED^{Ціль} {Діяupon the quantity of information recorded}]) (BNC, AC9); [{ВсуперечDespite} {Перешкодаthe severe cuts} IMPOSED^{Ціль} {Часin late 1976}]) (BNC, A66).

Колексема *associate* у *мікроконструкції despite-aug-abs-SubjPred_{PII}-cхп* реалізує значення в межах семантичного фрейму *Встановлення_когнітивного_зв'язку*. Цей фрейм концептуалізує сценарій, де, на основі явного або прихованого *Доказу*, *Пізнавець* визнає або доводить, що *Поняття 1* каузально або колокаційно асоціюється з *Поняттям 2*. У контексті цієї *мікроконструкції* конфігурація фрейму включає ЕФ *Поняття 1* та

Поняття 2, тоді як ЕФ *Пізнавець* присутній лише імпліцитно як генералізована сутність. Оскільки аугментор *despite* актуалізує окремий семантичний фрейм *Всупереч_обставинам*, у мікроконструкції актуалізується комбінований фрейм *Всупереч_встановленому_когнітивного_зв'язку*, наприклад: [{*Всупереч*Despite} {Поняття1the challenges} ASSOCIATED^{Ціль} with {Поняття2building up large-scale production}] (BNC, G2G).

Отже, результати колострукційно-фреймового аналізу лексичного наповнення слота [$Pred_{PII}$] абсолютних мікроконструкцій показали, що генералізовано неаугментована ($\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) й аугментована ($aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) абсолютні мезоконструкції у предикатній специфікації з дієприкметником II вербалізують 11 загальних семантичних фреймів та 8 субфреймів (див. Таблицю Ж.2 Додатку Ж) акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE).

4.2.3 Семантичні фрейми колексем слота [$Pred_{Inf}$]

Абсолютні мікроконструкції у предикатній специфікації з VP_{Inf} є найменш представленими у досліджуваній вибірці. Найбільшу кількість *Inf*-предикатів зафіксовано у мікроконструкціях *with-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}* (287 токенів) та *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}* (130 токенів), у $\emptyset aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}$ (11 токенів), а у *without-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}* та *what_with-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}* – 6 і 2 токени відповідно. Виходячи з цих кількісних даних, подальший аналіз семантики колексем слоту [$Pred_{Inf}$] здійснюємо на матеріалі мікроконструкцій *with-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}* та *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}*.

У досліджуваних мікроконструкціях частка *Inf*-предикатів з частотою ≥ 6 становить лише 2,1% від загальної кількості предикатних токенів у лексичному профілі *with-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}* мікроконструкції та 1,5% у профілі *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}*. Натомість предикатні лексеми з частотою 1 складають 63,07% та 58,48% відповідно для кожної мікроконструкції. Значна кількість гапакс легоменів у лексичних профілях

цих мікроконструкцій свідчить, що їхня потенційна продуктивність у сучасній англійській мові визначається рівнем вище середнього (КПП=0,62) (Табл. Д.1 Додатку Д). Такий показник може вказувати, що мовці активно продукують нові конструкти на основі *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cхп* та *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cхп* мікроконструкцій. Вищий рівень потенційної продуктивності цих мікроконструкцій порівняно з іншими мікроконструкціями з *Inf*-предикатами корелює із вищим ступенем репрезентації цих патернів у ментальному конструктиві мовців.

На нижчому рівні узагальнення досліджувані морфосинтаксичні конструкції специфікуються через лексичні мініконструкції семантичних класів високоатрагованих дієслівних лексем слота [Pred_{Inf}], що об'єктивують спільні семантичні (суб)фрейми. Мініконструкції семантичних класів предикатів конкретизуються в мініконструкціях індивідуальних предикатів, як-от *with-aug-abs-SubjPred_{to_go}-cхп*, *with-aug-abs-SubjPred_{to_spare}-cхп*, *with-aug-abs-SubjPred_{to_match}-cхп*, *with-aug-abs-SubjPred_{to_take}-cхп* та ін.; *despite-aug-abs-SubjPred_{to_be}-cхп*, *despite-aug-abs-SubjPred_{to_do}-cхп* та *despite-aug-abs-SubjPred_{to_have}-cхп*, та ін.

Результати простого колексемного аналізу показали, що в мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cхп* високий ступінь атракції (*coll. strength* >3) до слота [Pred_{Inf}] демонструють 14 лексем, тоді як у мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cхп* – 8 одиниць (Таблиця 4.3) (Таблиці Е.1.10–Е.1.11 Додатку Е.1).

Найбільш кількісно наповнена група колексем слоту [Pred_{Inf}] аналізованих мікроконструкцій (11 одиниць) вербалізує загальний семантичний фрейм *Дія*, який специфікований у 9 субфреймах: *Отримання*, *Доставлення*, *Підтримка*, *Сприяння*, *Трансфер_коштів*, *Постачання*, *Вирішення_проблеми*, *Залишатися_невикористаним*, *Втілення_плану*.

Колексеми *take* та *win* актуалізують своє значення в межах субфрейму *Отримання*, що концептуалізує сценарій, де *Агенс* набуває у власність *Тему* з *Джерела*. У контексті мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cхп*

спостерігається модифікована конфігурація субфрейму, де позицію зовнішнього аргументу предиката займає не *Агенс*, а неволітивна *Сутність*: [with {*Сутність*an option} to TAKE^{Ціль} {*Тема*a further 10%}] (BNC, SCG); [with {*Сутність*no obligation} to TAKE^{Ціль} {*Тема*more manuals} or {*Тема*boxes of diskettes}] (BNC, CBY); [with {*Сутність*the chance} to WIN^{Ціль} {*Тема*a super raffle prize}] (BNC, C9F).

Таблиця 4.3

Частковий список дієслівних лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{Inf}]

<i>with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn</i>			<i>despite-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn</i>	
РАНГ	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції
1.	spare	31,55	curb	4,83
2.	match	18,07	revive	4,24
3.	buy	5,71	diminish	4,16
4.	win	4,62	improve	3,79
5.	stop	4,59	introduce	3,75
6.	go	4,55	cut	3,51
7.	support	3,85	maximise	3,26
8.	help	3,67	reinvent	3,15
9.	increase	3,46		
10.	take	3,09		

Колексема *take* також актуалізує субфрейм *Доставлення*. Вказаний субфрейм концептуалізує рух *Теми* й *Агнеса* та / або *Перевізника*. *Агенс*, особа або інша розумна сутність, що фізично контролює рух *Теми*: [with {*Агенс*a chauffeur} to TAKE^{Ціль} {*Тема*you} {*Мета*home}] (BNC, A0L).

Колексема *support* об'єктивує субфрейм *Підтримка*, який концептуалізує сценарій, де *Засіб_підтримки* сприяє підсиленню або стабільності *Об'єкта_підтримки* шляхом забезпечення фізичної або

матеріальної допомоги ([with {засіб_підтримки massive piers} to SUPPORT^{Ціль} {Об'єкт_підтримки the vaults}] (BNC, HR1), а у метафоричному значенні – будь-якої абстрактної підтримки або сприяння ([with {засіб_підтримки no trees} to SUPPORT^{Ціль} {Об'єкт_підтримки the grubs which is their normal diet}] (BNC, CRJ); [with {засіб_підтримки much evidence} to SUPPORT^{Ціль} {Об'єкт_підтримки the suspicion}] (BNC, SAH).

Колексема *help* об'єктивує субфрейм *Сприяння: Помічник* здійснює дії, які приносять користь *Отримувачу_користі*. Ці дії створюють сприятливі умови для досягнення бажаного стану справ (*Мети*) через *Фокусну_сутність* ([with {Помічник two assistants} to HELP^{Ціль} {Фокусна_сутність with drawing and surveying}] (BNC, B7A).

Субфрейм *Трансфер_коштів* вербалізується колексемою *buy*. Цей субфрейм концептуалізує комерційну транзакцію, що передбачає трансфер *Грошей* від *Покупця* до *Продавця* в обмін на *Товар*. У контексті *dt-with-SubjPred_{Inf}-cxn* мікроконструкції субфрейм *Трансфер_коштів* актуалізується лише частково. В аналізованих прикладах зафіксовано, що ядерні ЕФ *Покупець* та *Продавець* переважно представлені у матричній клаузі, тоді як *мікроконструкція* специфікує здійснену транзакцію та профілює певний її аспект, наприклад, надаючи додаткового *Пояснення* здійсненої події: МК[{{Покупець Arthur Andersen and Andersen Consulting} have reportedly jointly PURCHASED^{Ціль} {Товар 20,000 copies of the package}}, *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn*[with {Пояснення an option} to BUY^{Ціль} {Товар 40,000 more}] (BNC, CBV).

Предикатна колексема *invest with*-аугментованої *мікроконструкції* актуалізує значення у межах субфрейму *Постачання*, що концептуалізує сценарій, де *Донор*, володіючи об'єктом (*Темою*), передає власність на нього *Реципієнту*. Однак, подібно до випадку з субфреймом *Трансфер_коштів*, ядерні ЕФ не представлені безпосередньо у *мікроконструкції*. Наприклад, у наведеному випадку ЯЕФ *Донор* вказаний навіть не у матричній клаузі, а у попередньому контексті, а *with*-аугментована *мікроконструкція* специфікує *Тему*, надаючи додаткову інформацію, що описує її незалежно від події

постачання (ЕФ *Деніктив*): [{Донор Mr Soros} made \$1 billion betting against sterling and the lira last autumn. *with-aug-abs-SubjPredInf-cxn*[With {Тема funds} to *INVEST*^{Ціль} {Деніктив worth \$1 billion}]... , МК[he can move markets ...] (BNC, CR7).

Предикатні колексеми *deal* та *negotiate* актуалізують семантичний субфрейм *Вирішення_проблеми*, що концептуалізує сценарій, де *Агенс* розв'язує певну *Проблему* шляхом знаходження її вирішення, пояснення, відповіді й т.ін. Проте в контексті *мікроконструкції with-aug-abs-SubjPredInf-cxn* *Проблему* вирішує неагентивна *Сутність* ([with {Сутність adequate resources} to *DEAL* {Проблема with claims}]) (BNC, GVH).

Предикатні колексеми *go* та *spare* *мікроконструкції with-aug-abs-SubjPredInf-cxn* активують семантичний субфрейм *Залишатися_невикористаним*, де *Сутність* описується з позиції невикористаного обсягу чи залишку. Аналіз корпусних контекстів показує, що в межах цієї *мікроконструкції* субфрейм *Залишатися_невикористаним* реалізується у бінарній конфігурації, де зовнішній аргумент предиката зазвичай є іменником зі значенням просторово-темпоральної протяжності (*minute, hour, day, month; mile*) або активності (*laps, work, game, overs*) ([With {Сутність 450 miles} to *GO*^{Ціль}] (BNC, A8N); [with {Сутність three games} to *GO*^{Ціль}] (BNC, K1L), [with {Сутність four minutes} to *SPARE*^{Ціль}] (BNC, HSF). Також можлива і триелементна конфігурація, де зовнішній аргумент має зазначену семантику, а комплемент предиката виражений темпоральною прийменниковою фразою ([with {Сутність three minutes} to *GO*^{Ціль} {час before half-time}] (BNC, CBG); [with {Сутність 13 overs} to *GO*^{Ціль} {час to the close}] (BNC, CBG); [with {Сутність a day} to *SPARE*^{Ціль} {час after Watergate}] (BNC, CDS). З огляду на фіксованість лексичного вираження аналізована конфігурація фреймових елементів набуває ідіоматичного характеру.

Колексема слоту [Pred_{Inf}] *introduce* *мікроконструкції despite-aug-abs-SubjPredInf-cxn* актуалізує значення в межах субфрейму *Втілення_плану*: *Агенс* діє відповідно до *Плану* або здійснює кроки щодо його втілення. У контексті *мікроконструкції* спостерігається нульова конкретизація *Агенса*, який

розуміється як концептуально наявний, але його референтом є певна узагальнена сутність (н.д., уряд, комісія і т. ін.). З урахуванням семантичного фрейму, вербалізованим аугментром *despite*, комбінований субфрейм концептуалізує сценарій *Всупереч_втіленню_плану*: ([{_{Всупереч}Despite} {_{Засіб}numerous campaigns} to INTRODUCE^{Ціль} {_{План}ordinary language into property documents} {_{Агенс}КНК}]) (BNC, CDP).

На другому місці за кількістю знаходиться група предикатних колексем, що активують значення в межах загального семантичного фрейму *Зміна_положення_на_шкалі* (7 одиниць) (*increase, diminish, maximise* та ін.). Означений фрейм концептуалізує зміну позиції *Предмета* на шкалі (*Ознака*) від початкової (*Початкове_значення*) до кінцевої точки (*Кінцеве_значення*). *Ознака* визначає характеристики *Об'єкта*, такі як розмір, якість, кількість, значення: [with {_{Засіб}plans} to INCREASE^{Ціль} {_{Об'єкт}this} {_{Кінцеве_значення_ознаки}to 20,000}] (BNC, HX9). У контексті *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxi* мікроконструкції вербалізується комбінований фрейм *Всупереч_зміні_положення_на_шкалі*: ([{_{Всупереч}despite} {_{Засіб}attempts} to CURB^{Ціль} {_{Об'єкт}the spending power of various councils} {_{Спосіб}by rate-capping}]) (BNC, CE8).

Колексеми *revive* та *reinvent* мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxi* вербалізують семантичний фрейм *Вплив: Агенс* інтенціонально впливає на *Пацієнса*, використовуючи певний *Засіб* або *Інструмент*. В аналізованій мікроконструкції, *Агенс* невисвітлений, натомість роль зовнішнього аргументу предиката виконує *NP*, що має семантичну роль *Засіб*. З урахуванням семантики аугментора комбінований фрейм об'єктивований у мікроконструкції визначається як *Всупереч_інтенціональному_впливу* ([{_{Всупереч}Despite} {_{Засіб}desperate attempts} to REVIVE^{Ціль} {_{Пацієнс}her} {_{Агенс}КНК}]) (BNC, JYB).

Предикатна колексема *stop* вербалізує семантичний фрейм *Запобігання_дозвіл*, який концептуалізує сценарій, де *Потенційна_завада* чи *Агенс* (своїми діями) перешкоджає тому, щоб *Подія* відбулася, або ж, маючи

можливість перешкодити *Події*, не робить цього, наприклад: [with {Потенційна_завадаground cover} to STOP^{Ціль} {Подіяthe soil slipping}] (BNC, K1T).

Колексема слоту [Pred_{Inf}] *match* у мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxi* вербалізує семантичний фрейм *Сумісність*, що концептуалізує сценарій, де *Об'єкт 1* та *Об'єкт 2* є сумісними один з одним. Це означає, що вони можуть існувати або функціонувати разом у певному контексті без виникнення проблем, конфліктів чи інших небажаних ситуацій між ними. У мікроконструкції типово репрезентовано *Об'єкт 2*, тоді як *Об'єкт 1* представлений конститuentом матричної клаузи: МК[At her first ball she wore {Об'єкт 1a plain, high-bodiced gown of lemon-coloured silk}], *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxi*[with {Об'єкт 2slippers} to MATCH^{Ціль}] (BNC, A6E); або всією пропозицією матричної клаузи: МК[[{Об'єкт 1The choice of wallpapers is enormous}], *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxi*[with {Об'єкт 2prices} to MATCH^{Ціль} {Ступіньat every stage up and down the scale}] (BNC, HGW).

Результати колострукційно-фреймового аналізу лексичного наповнення стрижневого слота [Pred_{Inf}] *абсолютних мікроконструкцій* свідчить, що генералізовано аугментована (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi*) й неаугментована (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi*) *абсолютні мезоконструкції* у предикатній специфікації з інфінітивом актуалізують 5 загальних семантичних фреймів (9 субфреймів) (див. Таблицю Ж.3 Додатку Ж) акціонального мегафрейму предикатів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT).

Дані лінгвоквантитативно-корпусної параметризації дозволяють змоделювати прототипні ознаки плану змісту (значення) вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії (кількісної репрезентації) факторів (семантичних (суб)фреймів) в межах параметра "Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката [Pred_{NF}]". Результати прототипного моделювання відображено в мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі параметрів плану змісту *макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NF/NV}-cxi*) мережі *абсолютних конструкцій* (див. Таблиця И.2 Додатку И).

4.3 Концептуально-семантичні властивості колексем слота [Pred_{NV}]

Параметр “Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката [Pred_{NV}]” (Pred_{NV}SEM). Недієслівні предикати *абсолютних мікроконструкцій* маніфестуються через предикатні специфікації *PP*, *AdjP*, *AdvP* та *NP* з різним кількісним вираженням. *NP*-предикати є найменш кількісно представленими порівняно з іншими недієслівними предикатами та репрезентовані токенами з частотою вживання 1. Недостатня кількість *мікроконструкцій* з *NP*-предикатами унеможливорює застосування розробленої лінгвоквантитативно-корпусної параметризації та отримання обґрунтованих висновків про особливості семантики іменників, що заповнюють слот [Pred_{NP}]. Тому на цьому етапі дослідження основна увага зосереджена на *мікроконструкціях* з *PP*-, *AdjP*- та *AdvP*-предикатами.

4.3.1 Семантичні фрейми колексем слота [Pred_{PP}]

Абсолютні мікроконструкції у предикатній специфікації з прийменниковою фразою (*PP*) займають перше місце за кількістю репрезентованих *конструктивів* з-поміж інших недієслівних *мікроконструкцій* у вибірці. Найбільша кількість *PP*-предикатів зафіксована у лексичних профілях *мікроконструкцій with-aug-abs-SubjPred_{PP}-cxn* (391 токенів) та *oaug-abs-SubjPred_{PP}-cxn* (355 токенів), а *despite-*, *without-* та *what_with-* аугментовані *мікроконструкції* інстанційовані поодинокими випадками. Звідси, з огляду на недостатню кількість емпіричних даних *despite-*, *without-*, *what_with-* аугментовані *мікроконструкції* не включаються у статистичні розрахунки для встановлення атракції / репульсії прийменникових лексем до слота [Pred_{PP}].

У лексичному профілі неаугментованої *мікроконструкції* зареєстровано 10 прийменників, вжитих у слоті [Pred_{PP}]. Серед них лексеми з частотою 5 і більше становлять 30% від загальної кількості, тоді як лексеми з частотою 1 – 50%. Для *with-* аугментованої *мікроконструкції* співвідношення високочастотних лексем і гапакс легоменів складає 27,27% та 36,36% відповідно. Наведені кількісні показники свідчать, що *мікроконструкції* з *PP*-

предикатами мають низький рівень потенційної продуктивності у сучасній англійській мові (КПП=0,01) (Табл. Д.1 Додатку Д).

Низька потенційна продуктивність *конструкції* вказує на більші семантичні обмеження, які вона накладає на лексеми-філери предикатного слота. На нижчому рівні узагальнення *мікроконструкції* специфікуються в *мініконструкціях семантичних класів* прийменникових колексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{PP}], що об'єктивують спільні семантичні (суб)фрейми. Далі ці *мініконструкції* конкретизуються через *мініконструкції* індивідуальних найчастотніших *PP*-предикатів, зокрема *øaug-abs-SubjPred_{in-cxn}*, *øaug-abs-SubjPred_{on-cxn}* та *øaug-abs-SubjPred_{to-cxn}*, а також *with-aug-abs-SubjPred_{in-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{on-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{at-cxn}*.

Результати статистичних розрахунків ступеня атракції прийменникових лексем до слота [Pred_{PP}] показали, що 355 токенів *мікроконструкції* *øaug-abs-SubjPred_{PP-cxn}* репрезентують лише 10 типів прийменників (*in, on, to, over, at, around, behind, down, under, against*). Серед них два прийменники (*in* та *on*) демонструють найвищий рівень атракції до предикатного слота, тоді як чотири прийменники (*to, at, under* та *against*) проявляють репульсію. *Мікроконструкція* *with-aug-abs-SubjPred_{PP-cxn}* репрезентована 391 токеном, що представляють 11 типів прийменників, з яких два прийменники (*in* та *on*) показують найвищий ступінь атракції до предикатного слота, а два прийменники (*from* та *between*) демонструють репульсію (Таблиці Е.1.12–Е.1.13 Додатку Е.1). У Таблиці 4.4 представлені прийменникові лексеми з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{PP}] відповідно до рангових показників ступеня колострукційної атракції.

У концепції FrameNet прийменники, поряд з прикметниками та прислівниками, так само як й іменники та дієслова, можуть активувати окремі семантичні фрейми, а не лише входити до їхнього складу як неядерні елементи (Ruppenhofer et al., 2016, p. 58, 66, 67). Полісемантичні прийменники *in* та *on* можуть активувати низку семантичних фреймів. Наприклад, FrameNet фіксує 7 семантичних фреймів, що вербалізуються лише прийменником *in* і

33 семантичні фрейми, що об'єктивуються прийменником *in* у сполученні з певними іменниками; індивідуально прийменник *on* активує 7 семантичних фреймів та 13 фреймів у сполученнях (<https://framenet.icsi.berkeley.edu/luIndex>). Попри полісемію значень, заповнюючи слот [Pred_{PP}] абсолютних мікроконструкцій, вказані прийменники реалізують доволі обмежену семантику.

Таблиця 4.4

Частковий список прийменникових лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{PP}]

<i>oaug-abs-SubjPred_{PP}-cxi</i>			<i>with-aug-abs-SubjPred_{PP}-cxi</i>	
РАНГ	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції
1.	<i>in</i>	105,36	<i>in</i>	64,11
2.	<i>on</i>	16,29	<i>on</i>	45,53

Як колексема слоту [Pred_{PP}] мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{PP}-cxi* прийменник *in* активує один семантичний субфрейм *Положення_всередині*, який успадковує базові ознаки більш загального фрейму *Місцеположення*. Цей субфрейм концептуалізує сценарій, де *Фігура* (певна сутність або подія) знаходиться всередині *Області_локації*, наприклад: [{Фігура_{beer glass}} IN^{Ціль} {Область_локації_{hand}}] (BNC, EUU); [{Фігура_{his hands}} IN {Область_локації_{his pockets}}] (BNC, CJA); [{Фігура_{his face}} IN^{Ціль} {Область_локації_{shadow}}] (BNC, JY3). Аналіз лексичної реалізації ядерних елементів фрейму *Фігура* та *Область_локації* виявляє ще більшу обмеженість семантики лексем, що їх вербалізують. Це виключно іменники, що позначають невіддільну власність та позначають частини тіла (*hand, head, chin, stomach* та ін.), одяг (*cap, hat*), а також речі, що знаходяться у безпосередній близькості до тіла людини (*glass, cap, sword, fork, knife, torch, pistol* та ін.), власником яких є референт суб'єкта матричної клаузи: МК[{{Агенс_{Dame Frances}} sat down on a stool], *oaug-abs-SubjPred_{PP}-cxi*[{{Фігура_{her face}частина_тіла_Агенса} IN^{Ціль} {Область_локації_{her hands}частина_тіла_Агенса}}] (BNC, H9C); [{{Фігура_{tears}частина_тіла_Агенса} IN^{Ціль} {Область_локації_{her eyes}частина_тіла_Агенса}}] (BNC,

ЈУД); [{ФігураknifeАртефакт} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїhandчастина_тіла_Агенса} (BNC, FRF).

Вказаний фрейм активується низкою ідіоматичних виразів, таких як *arm in arm, hand in hand*: МК[We walked], *oaug-abs-SubjPredPP-cxn* [{Фігура=handчастина_тіла} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїhandчастина_тіла}], [out of the old garden] (BNC, FPU).

У контексті мікроконструкції *oaug-abs-SubjPredPP-cxn* семантичний субфрейм *Положення_всередині*, активований прийменником *in*, також слугує основою метафоричного розширення. У цьому випадку розумова діяльність чи емоція пізнавця, вербалізована іменником-соматизмом, виконує семантичну роль *Фігури* та розміщується всередині певного органу чи частині тіла пізнавця *Область_локації* ({Фігураher her heart частина_тіла} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїher mouthчастина_тіла}) (BNC, ЈУВ); [{Фігураa questionРозумова_діяльність} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїhis eyesчастина_тіла}) (BNC, FRS); [{Фігураher stomachчастина_тіла} *IN*^{Ціль}{knots} (BNC, ЈУЗ)), конструюючи метафору ЧАСТИНА ТІЛА – КОНТЕЙНЕР ЕМОЦІЙ / ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Найбільша кількість токенів прийменника *in* у слоті [*PredPP*] мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPredPP-cx* актуалізують своє значення в межах семантичного субфрейму *Положення_всередині* загального семантичного фрейму *Місцеположення*. Як і у випадку з *oaug-abs-SubjPredPP-cxn*, у контексті *with*-аугментованої мікроконструкції, ядерні елементи субфрейму *Фігура* та *Область_локації* переважно виражаються *NP* зі значенням невіддільної власності: МК[{АгенсTom} put his arm on my shoulder and said], *oaug-abs-SubjPredPP-cxn*[with {Фігураtearsчастина_тіла_Агенса} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїhis eyesчастина_тіла_Агенса}] (BNC, НОМ); [with {Фігураhis handsчастина_тіла_Агенса} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїhis pocketsчастина_тіла_Агенса}] (BNC, CG3); [with {Фігураa pipe} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїhis mouthчастина_тіла_Агенса}] (BNC, GT3). Разом з тим у вказаних семантичних ролях також зафіксовані *NP* на позначення предметів умеблювання та особистих подій, що певним чином також можна віднести до речей невіддільної власності ([with {Фігураa party} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїher parents' home} (BNC, В1У); [with {Фігураa cupboard} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїeach pedestal} (BNC, CFU); [with {Фігураpicnics} *IN*^{Ціль}{Область_локаціїremote coves} (BNC, В1У)).

Крім того, вказані елементи субфрейму допускають вживання іменників, що позначають осіб (*Фігура*), що є членами групи (*Область_локації*) ([with {Фігура women} IN^{Ціль} {Область_локації the majority}] (BNC, AN3)), а також будь-яких сутностей у певній локації ([with {Фігура operations} IN^{Ціль} {Область_локації 40 countries}] (BNC, CR8); [with {Фігура violins} IN^{Ціль} {Область_локації the background}] (BNC, GV8); [with {Фігура a reflection} IN^{Ціль} {Область_локації the stream beneath}] (BNC, CGW); [With {spring} IN^{Ціль} {the air}] (BNC, CDJ)). Проте таких випадків кількісно менше порівняно з іменниками зі значенням невіддільної власності.

Семантичний субфрейм *Положення_всередині* слугує основою для низки продуктивних метафор. На основі когнітивної операції метафоричного розширення утворюється метафора ЧАСТИНА ТІЛА – КОНТЕЙНЕР ЕМОЦІЙ ([With {Фігура joy_{Емоція}} IN^{Ціль} {Область_локації their hearts_{частина_тіла}}] (BNC, CJJ); [with {Фігура pride_{Емоція}} IN^{Ціль} {Область_локації his voice_{частина_тіла}}] (BNC, A7A)) та метафора ОЧІ – КОНТЕЙНЕРИ ЕМОЦІЙ ([with {Фігура a twinkle_{Світло}} IN^{Ціль} {Область_локації his eyes_{частина_тіла}}] (BNC, AT7); [with {Фігура a glint_{Світло}} IN^{Ціль} {Область_локації his eye_{частина_тіла}}] {Властивість that she knew and loved well}] (BNC, JXT)).

У сполученні з іменником *front* прийменник *in* активує ще один семантичний субфрейм *Просторове_співрозташування* загального семантичного фрейму *Місцеположення*, об'єктивуючи сценарій, де *Фігура* характеризується просторово близьким розташуванням стосовно *Області_локації* за певною шкалою розташованості. Безпосередньо сполучення *in front (of)* додатково специфікує напрям, в якому *Фігура* розташовується стосовно *Області_локації* ([With {Фігура my arms} IN FRONT^{Ціль} of {Область_локації me}] (BNC, FSJ); [with {Фігура this poise} IN FRONT^{Ціль} of {Область_локації the cameras}] (BNC, CBF)).

Прийменник *on* у слоті [Pred_{PP}] мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred_{PP}-cхп* і *oaug-abs-SubjPred_{PP}-cхп* активує семантичний субфрейм *Просторовий_контакт*, успадковуючи основні характеристики загального семантичного фрейму *Місцеположення*. Субфрейм *Просторовий_контакт*

акцентує на розташуванні *Фігури* в контактному положенні з *Областю_локації*. Зокрема прийменник *on* вказує, що *Фігура* повністю або частково підтримується *Областю_локації* ([{Фігураhands} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїhips}}] (BNC, H98); [{Фігураa smile} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїher face}}] (BNC, F9R); [with {Фігураsandals} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїhis feet}}] (BNC, HH5); [with {Фігураleaves} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїthe floor}}] (BNC, KRT)) або вказує на зоровий контакт ([{Фігураher eyes} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїhis ambitious face}}] (BNC, JYD); [{Фігураmy eyes} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїa cheap silver bracelet}}] (BNC, HH5); [with {Фігураone eye} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїHelen}}] (BNC, XYE)). ЯЕФ *Фігура* й *Область_локації* типово виражені *NP* зі значенням невіддільної власності або позначають предмети, що знаходяться у безпосередній близькості: [{Фігураhis hand} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїthe key in the lock}}] (BNC, CE5); [{Фігураleft hand} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїthe stair rail}}] (BNC, CE5); [with {Фігураa smile} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїhis face}}] (BNC, FRD).

Прийменник *in* також об'єктивує семантичний фрейм *Темпоральна_віднесеність*: *Подія/Сутність* ідентифікується як така, що відбувається у певний *Часовий_відрізок*: [with {Подіяsessions} *IN*^{Ціль} {Часовий_відрізокthe morning}}, {Часовий_відрізокthe afternoon}}, {Часовий_відрізокthe early evening}} and {Часовий_відрізокlate night}}] (BNC, AL3).

У контексті *with*-аугментованої *мікроконструкції* *on* також актуалізує значення в межах семантичного фрейму *Предметна_тематика*, що концептуалізує сценарій, де частина вербального дискурсу (*Текст*), спродукована *Комунікатором*, має певну предметну спрямованість, тобто стосується певної *Теми*. У випадку аналізованої *мікроконструкції* ЯЕФ *Комунікатор* постає імпліцитною генералізованою сутністю нульової конкретизації ([with {Текстan article} *ON*^{Ціль} {Темаthe Physics department of 60 years ago}} {КомунікаторHKK}}] (BNC, EE6); [with {Текстlectures} *ON*^{Ціль} {Темаmental illness}}, {Темаincontinence}}, {Темаfirst aid}}{КомунікаторHKK}}] (BNC, B0W)).

Проведений колострукційно-фреймовий аналіз лексичного наповнення стрижневого слота [Pred_{PP}] *абсолютних мікроконструкцій* дозволяє

узагальнити колострукційно-семантичні властивості неаугментованої (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) та аугментованої (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) абсолютних мезоконструкцій у предикатній специфікації з прийменником. Установлено, що абсолютні мезоконструкції вербалізують 3 загальних семантичних фрейми та 3 субфрейми (див. Таблицю Ж.4 Додатку Ж) акціонального мегафрейму предикатів “СТАНУ” (STATE).

4.3.2 Семантичні фрейми колексем слота [Pred_{AdjP}]

Абсолютні мікроконструкції у предикатній специфікації з *AdjP*-предикатами займають друге місце за кількісною реалізацією серед інших недієслівних мікроконструкцій. Найбільшою кількістю токенів (375 одиниць) реалізована мікроконструкція *øaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* реалізована, тоді як інші мікроконструкції з *AdjP*-предикатами є менш кількісно репрезентованими: *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* (234 токенів), *despite-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* (8 токенів), *without-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* (1), *dt-what-with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* (1). З огляду на ці показники, аналіз семантики прикметникових предикатів обмежимо двома мікроконструкціями (*øaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* та *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*), які надають достатню кількість емпіричних даних для застосування простого колексемного аналізу (Zhukovska, 2021a).

У неаугментованій мікроконструкції кількість *AdjP*-предикатів, репрезентованих 6 токенами й більше, є вищою порівняно з *with*-аугментованою мікроконструкцією і становить 8,27% від всіх лексем, зафіксованих у слоті [Pred_{AdjP}], тоді як у *with*-аугментованій мікроконструкції цей показник становить 3%. Частка гапакс легоменів в аналізованих мікроконструкціях становить 50,4% та 47,44% відповідно і свідчить, що у сучасній англійській мові потенційна продуктивність означених мікроконструкцій є приблизно однаковою і характеризується середнім рівнем (КПП=0,49) (Табл. Д.1 Додатку Д).

Показники частоти прикметників свідчать, що на нижчому рівні мережі

мікроконструкції специфікуються у *мініконструкціях семантичних класів* високоатракованих до слота [Pred_{AdjP}] лексем, що об'єктивують спільні семантичні (суб)фрейми. Своєю чергою ці *мініконструкції* конкретизуються через *мініконструкції індивідуальних найчастотніших предикатів*, наприклад, *oaug-abs-SubjPred_{wide-cxn}*, *oaug-abs-SubjPred_{outstretched-cxn}*, *oaug-abs-SubjPred_{bright-cxn}*, *oaug-abs-SubjPred_{closed-cxn}*; *with-aug-abs-SubjPred_{due-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{available-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{full-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{ready-cxn}*.

Простий колексемний аналіз дозволяє визначити семантичні обмеження, які неаугментована та *with*-аугментована *мікроконструкції* накладають на лексичні одиниці, що заповнюють слот [Pred_{AdjP}]. Результати аналізу показують, що 375 прикметникових токенів у *oaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* репрезентують 151 тип прикметників, з яких 49 досягають найвищого рівня атракції до предикатного слота, а 10 відштовхуються від *мікроконструкції* (*good, long, big, white* та ін.). Натомість 234 токени у *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* представляють 152 типи прикметників, з яких 19 характеризуються найвищим ступенем атракції, а 10 (*new, good, old, small* та ін.) проявляють репульсію від *мікроконструкції* (Таблиці Е.1.14–Е.1.15 Додатку Е.1). У Таблиці 4.5 наведено частковий список прикметникових лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{AdjP}], ранжованих за показниками ступеня колострукційної атракції.

В *абсолютних мікроконструкціях* прикметник виступає предикатом, навколо якого розгортається певний сценарій, а пратиципантами виступають його аргументи. Предикатні прикметники, як і дієслова й іменники, приймають залежні конститuentи, зокрема зовнішній аргумент [Subj], але, на відміну від дієслів, предикатні прикметники не приймають прямих додатків (зовнішніх аргументів). Звідси прикметники у слоті [Pred_{AdjP}] предикують певну властивість зовнішньому аргументу [Subj].

Найбільш численну групу прикметників з найвищим ступенем колострукційної атракції до слота [Pred_{AdjP}] *мікроконструкції* становлять

лексми *full, stiff, dry, hard* та ін. (14 одиниць), які об'єктивують загальний семантичний фрейм *Скалярні_атрибути*. Цей фрейм включає лексичні одиниці, що виражають певний *Атрибут Сутності*, що може бути вимірним: [{{Сутність her mouth} *DRY*^{Ціль} {Причина with a nervousness}}] (BNC, BOK); [{{Сутність his voice} *HARD*^{Ціль} {Місце on the intercom}}] (BNC, JYD); [with {his mouth} *FULL*^{Ціль}] (BNC, AC4).

Таблиця 4.5

Частковий список прикметникових лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{AdjP}]

<i>øaug-abs-SubjPred_{AdjP}-cxn</i>		<i>with-aug-abs-SubjPred_{AdjP}-cxn</i>		
РАНГ	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції
1.	wide	57,93	due	25,91
2.	bright	55,02	available	22,88
3.	expressionless	37,10	full	19,58
4.	pale	34,87	ready	9,11
5.	open	17,66	reponsible	7,89
6.	full	15,73	visible	6,64
7.	husky	15,61	intact	6,49
8.	ablaze	13,78	able	5,93
9.	stiff	13,24	askew	5,43
10.	hoarse	12,91	ajar	4,82

Наступну групу високоатрагованих предикатних лексем складають прикметники *expressionless, impassive, grim, wild, angry* та ін. (7 одиниць), значення яких можна інтерпретувати в межах фрейму *Емоції*. Цей фрейм включає лексичні одиниці, що визначають емоційний стан *Експірієнсера*, на який зовнішньому спостерігачеві можуть вказати супровідні стану рухи певною частиною тіла чи жести або ж їхня відсутність. Подібно до вже обговорених випадків, у контексті неагументованої *мікроконструкції* (*øaug-abs-SubjPred_{AdjP}-cxn*) *Експірієнсер* не отримує лексичного вираження, а

натомість типово виражений у матричній пропозиції. Зовнішнім аргументом *AdjP*-предиката постає частина тіла *Експірієнсера*: [{Частина_тіла her eyes} *WILD*^{Ціль} {Причина with determination to escape}] (BNC, JYD); [{Частина_тіла his face} *IMPASSIVE*^{Ціль} {Місце beneath an odd hat}] (BNC, JYD); [{Частина_тіла his mouth} *GRIM*^{Ціль}] (BNC, JY3).

Прикметникові колексеми *bright, pale, colourless* та ін. (6 одиниць) об'єктивують семантичний фрейм *Колір*, що включає лексичні одиниці, які описують особливий аспект чи ступінь репрезентації *Кольору* *Зображуваної_сутності*. У випадку *oaug-abs-SubjPred_{AdjP}-cхп* у *Зображуваної_сутності* переважно вживаються іменні фрази на позначення частина тіла *Агенса*: [{Зображувана_сутність her eyes} *BRIGHT*^{Ціль}] (BNC, ANY); [{Зображувана_сутність her face} *PALE*^{Ціль} {Місце under its tan}] (BNC, HA6); [{Зображувана_сутність her lips} *COLOURLESS*^{Ціль}] (BNC, HA6).

Прикметникові колексеми *husky, hoarse, harsh* набувають значення в межах семантичного фрейму *Рівень_звуку*, який концептуалізує сценарій, де *Сутності* оцінюються за рівнем продукованого *Звуку*: [{Сутність his voice} *HOARSE*^{Ціль}] (BNC, JXU); [{Сутність their voices} *HUSKY*^{Ціль}] (BNC, C98).

Група прикметників *wide, deep, huge* та ін. вербалізують семантичний фрейм *Вимір*, що включає лексичні одиниці, які виражають *Виміри* *Об'єкта* в аспекті певної властивості. У ролі *Об'єкта* типово вживаються соматизми: [{Об'єкт my eyes} *WIDE*^{Ціль}] (BNC, APC); [{Об'єкт the body} *DEEP*^{Ціль}, compact, square and low-set] (BNC, B0K); [{Об'єкт her eyes} *HUGE*^{Ціль} and frightened] (BNC, JXV); [with {Об'єкт demand for commodities} *HIGH*^{Ціль}] (K8U).

Високоатраковані колексеми *able, ready* та *available* *мікроконструкції* *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP}-cхп* об'єктивують фрейм *Здатність*, що концептуалізує сценарій, де *Тема* відповідає передумовам участі у *Події*: [With {Тема more money} *AVAILABLE*^{Ціль} {Подія to satisfy scientific curiosity}] (BNC, GV0); [with {Тема replicators} *ABLE*^{Ціль} {Подія to change} {Спосіб gradually} {Шлях through the mechanics of evolution}] (BNC, C9A); [with {Тема wings} *READY*^{Ціль} {Подія to unfurl}] (BNC, CA5).

Колексеми *uppermost* та *stagnant* вербалізують семантичний фрейм *Позиція_на_шкалі*: позиція *Об'єкта* на шкалі в аспекті певної абстрактної *Властивості* (розмір, якість, кількість, ступінь повноти вираження ознаки) ([With {Об'єктanxiety} *UPPERMOST*^{Ціль}] (BNC, JYF); [with {Об'єктhis door} *AJAR*^{Ціль}] (BNC, CDY)). Відсутність змін трактується як негативний корелят активних змін *Властивості Об'єкта* ([with {Об'єктhouse prices} *STAGNANT*^{Ціль} or falling] (BNC, HHW)).

Високоатраговані колексеми *similar* та *comparable* активують фрейм *Подібність*: дві або більше (абстрактні чи конкретні) *Сутності* характеризуються як більшою чи меншою мірою подібні. Подібність проявляється у зовнішності, фізичних властивостях чи інших характеристиках *Сутності 1* та *Сутності 2*: [with {Сутність1granulomatous changes} *SIMILAR*^{Ціль} {Сутність2to those seen in case 1 on biopsy}] (BNC, HWW); [With {Сутність1an intensity} *COMPARABLE*^{Ціль} {Сутність2to the devastating bombardment of February 21st}] (BNC, K91).

Колексема *visible* вербалізує семантичний фрейм *Перцепція*, який концептуалізує сценарій, де *Перцептор* спрямовує свою увагу на *Об'єкт* з метою отримання перцептивного досвіду за допомогою певного органу чуття, зокрема зорового сприйняття. У контексті *мікроконструкції with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* *Перцептор* не висвітлений, але присутній матричні клаузі або в навколишньому контексті: МК[Before long, Knocknarea towered over {Перцепторme}in escarpments of sheer rock], *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*[with {Об'єктgrassland} *VISIBLE*^{Ціль} {Місцеhigh in the sky}]. [{ПерцепторI} could not *SEE* the cairn from here] (BNC, ADM).

Колексема слоту [Pred_{Adj}] *due* *мікроконструкції with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* активує субфрейм *Планування_події* загального семантичного фрейму *Інтенціональний_вплив*: *Агенс* виконує низку неспецифікованих завдань з планування організації *Події* у *Запланований_час* та *Місці*. У контексті *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}* *Агенс* не висвітлений, його референтом виступає певна генералізована сутність, що не кореферентна із

референтом жодної *NP* у матричній клаузі. Зовнішнім аргументом предиката виступає ЕФ *Подія*: ([*dt-with-SubjPredAdjP-cxn* With {Подія legislative elections} *DUE*^{Ціль} {час in March or April} {Агенс НКК}], ..., МК[Roh claimed that the postponement was necessary because of the country's current economic difficulties]) (BNC, HLF).

Предикатна лексема *responsible мікроконструкції with-aug-abs-SubjPredAdjP-cxn* вербалізує семантичний фрейм *Відповідальність: Агенс* відповідальний за інтенціонально вчинену *Дію*: [with {Агенс managers} *RESPONSIBLE*^{Ціль} {Дія for delivering them}] (BNC, CBX); [with {Агенс five directors} *RESPONSIBLE*^{Ціль} {Дія for two-thirds of the films made at the studio between 1942 and 1955}] (BNC, A7L).

Колексема *dead* актуалізує своє значення в межах фрейму *Біологічний_цикл*, який концептуалізує сценарій, де *Протагоніст* знаходиться на певному етапі біологічного циклу (народження, життя, смерті): [with {Протагоніст her brother} *DEAD*] (BNC, G0N); [with {Протагоніст millions} *DEAD*^{Ціль}] (BNC, A68).

Таким чином, колострукційно-фреймовий аналіз лексичного наповнення слота [*PredAdjP*] *абсолютних мікроконструкцій* дозволяє узагальнити колострукційно-семантичні властивості неаугментованої та аугментованої *абсолютних мезоконструкцій* у предикатній специфікації з прикметником. *Абсолютні конструкції* мезорівня активують 12 загальних семантичних фреймів (див. Таблицю Ж.5 Додатку Ж), які, своєю чергою, специфікують акціональний мегафрейм “СТАН” (STATE).

4.3.3 Семантичні фрейми колексем слота [*PredAdvP*]

Абсолютні мікроконструкції у предикатній специфікації з *AdvP*-предикатами порівняно менш репрезентовані у досліджуваній вибірці (Додаток Б). Найбільш представленою за кількістю токенів виявилася *мікроконструкція with-aug-abs-SubjPredAdvP-cxn* (213 одиниць), за нею з великим відривом у кількості слідує *oaug-abs-SubjPredAdvP-cxn* – (57 токенів), а *despite-*, *without-* та *what_with-*аугментовані *мікроконструкції* представлені

малою кількістю токенів (менше ніж 10). Як і у попередніх випадках, коли кількісна реалізація певної *мікроконструкції* у вибірці є недостатньою, *despite-*, *without-*, *what_with-*аугментовані *мікроконструкції* не підлягають колексемному аналізу.

У лексичному профілі *oaug-abs-SubjPred_{AdvP}-cхп* *мікроконструкції* зареєстровано 18 типів прислівників, з яких частотні лексеми становлять 22,22% від загальної кількості, а гапакс легомени – 27,78%. У лексичному профілі *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP}-cхп* *мікроконструкції* співвідношення частотних лексем і гапакс легоменів становить 26,53% та 38,78% відповідно. У сучасній англійській мові *абсолютні мікроконструкції* у предикатній специфікації з *AdvP* визначаються низьким рівнем потенційної продуктивності (КПП=0,09) (Табл. Д.1 Додатку Д).

Характеризуючись низькою потенційною продуктивністю, *oaug-abs-SubjPred_{AdvP}-cхп* та *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP}-cхп* *мікроконструкції* виявляють семантичну обмеженість на вживання прислівників у слоті [*Pred_{AdvP}*]. Значення *мікроконструкції* специфікується в *мініконструкціях семантичних груп* високоатрагованих *AdvP*-предикатів, що об'єктивують спільні семантичні (суб)фрейми, та конкретизується у *мініконструкціях індивідуальних найчастотніших предикатів*: *oaug-abs-SubjPred_{down}-cхп*, *oaug-abs-SubjPred_{up}-cхп*, *oaug-abs-SubjPred_{apart}-cхп* та *oaug-abs-SubjPred_{down}-cхп*, *with-aug-abs-SubjPred_{on}-cхп*, *with-aug-abs-SubjPred_{up}-cхп*, *with-aug-abs-SubjPred_{everywhere}-cхп*.

Здійснений колексемний аналіз виявив, що 231 токен *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP}-cхп* *мікроконструкції* репрезентований 49 типами прислівників, з яких 20 лексем (н.д., *down*, *on*, *up*, *underneath*, *everywhere* та ін.) мають найвищий ступінь атракції до слота [*Pred_{AdvP}*], а 6 лексем (*now*, *back*, *about*, *there*, *here*) виявили репульсію. У *oaug-abs-SubjPred_{AdvP}-cхп* з 18 типів прислівників, що репрезентують 57 токенів, 11 лексем (*down*, *apart*, *up*, *upward* та ін.) мають високий ступінь колострукційного притягнення, і жодна лексема не засвідчує репульсії (Таблиці Е.1.16–Е.1.17 Додатку Е.1). У Таблиці 4.6

наведено прислівникові лексеми з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{AdvP}].

Як свідчать наведені показники, серед прийменникових лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{AdvP}] виокремлюються як власне прислівники (*together, forward, everywhere* та ін.), так і прислівники, омонімічні з прийменниками (*in, on, up* та ін.). Найбільша група колексем слота [Pred_{AdvP}] актуалізує значення в межах загального семантичного фрейму *Місцезаляження*, деталізованого у 6 субфреймах (*Позаляження_спрямоване, Позаляження_загальне, Позаляження_контактне, Позаляження_тіла, Позаляження_всередині та Просторове_співрозташування*), кожен з яких акцентує певні умови та способи розташування у просторі.

Таблиця 4.6

Частковий список прийменникових лексем з найвищим ступенем атракції до слота [Pred_{AdvP}]

<i>oaug-abs-SubjPred_{AdvP}-cxn</i>			<i>with-aug-abs-SubjPred_{AdvP}-cxn</i>	
РАНГ	лексема	ступінь атракції	лексема	ступінь атракції
1.	down	7,41	down	33,08
2.	apart	7,34	on	22,19
3.	up	7,29	up	21,08
4.	upward	5,64	underneath	13,55
5.	everywhere	5,39	everywhere	10,87
6.	in	5,20	outside	10,07
7.	together	4,93	below	9,08
8.	upwards	3,88	all over	7,54
9.	forward	3,54	beneath	7,40
10.	above	3,12	around	6,42

Прислівники *down, up, upward, forward* та ін. (16 одиниць) вербалізують семантичний субфрейм *Позаляження_спрямоване*, який концептуалізує сценарій, де *Фігура* розташовується стосовно *Області_локації* у напрямку,

який висвітлюється контретним прийменником. В аналізованих мікроконструкціях ЕФ *Область_локації* типово має нульову конкретизацію ([{Фігураher head} DOWN^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, H7F); [{Фігураone foot} UP^{Ціль}, {Фігураone foot} DOWN^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, HTN); [{Фігураthumb} UPWARD^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, HWA); [{Фігураeyes} UPWARDS^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, G2D)). Проте у деяких випадках ЕФ *Область_локації* вербалізується у лексичному матеріалі конкретного *конструкта*, наприклад: ([with {Фігураbouffant hair} ABOVE^{Ціль} {Область_локаціїa heavily lined, over-powdered face}] (BNC, CDN); [With {Фігураthe sun} BELOW^{Ціль} {Область_локаціїthe horizon}] (BNC, BMX); [with {Фігураguns} OVER^{Ціль} {Область_локаціїtheir shoulders} (BNC, AS4)).

Прислівникові колексеми *everywhere, outside, all over, nearby* та ін. (7 одиниць) активують семантичний субфрейм *Положення_загальне*, що концептуалізує положення *Фігури* стосовно *Області_локації*. Цей субфрейм об'єктивується прислівниками з узагальненою семантикою, яка не конкретизує напрям чи ступінь близькості розташування *Фігури* стосовно *Області_локації*. У більшості випадків ЕФ *Область_локації* невисвітлений і не проявляється у лексичному матеріалі індивідуальних *конструктів* досліджуваних мікроконструкцій ([{Фігураshrubs and trees} EVERYWHERE^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, HGF); [with {Фігураthe police} OUTSIDE^{Ціль} (BNC, HUH), [with {Фігураa river} NEARBY^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, KA1)).

Прислівникова колексема слоту [Pred_{AdvP}] *apart* у мікроконструкції *oaug-abs-SubjPred_{AdvP}-cxi* вербалізує семантичний фрейм *Просторове_співрозташування*, об'єктивуючи сценарій, у якому *Фігура* просторово близько чи, навпаки, віддалено розташована стосовно *Області_локації*. Проте ЕФ *Область_локації* невисвітлений й не проявляється у лексичному матеріалі індивідуальних *конструктів* ([{ФігураHer eyepatch} APART^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, CH0), [{Фігураa foot} APART^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, EEW), [{Фігураlegs} APART^{Ціль} {Область_локаціїНKK}] (BNC, F9X)).

Колексеми *inside* та *outside* активують субфрейм *Положення_всередині*, який концептуалізує сценарій, де *Фігура* знаходиться всередині (чи зовні) *Області_локації*. Проте у *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}* вказані прислівники не потребують вербалізації ЕФ *Область_локації*: [with {Фігураelastic} *INSIDE*^{Ціль}] (BNC, CG2), [with {Фігураno letter} *INSIDE*^{Ціль} {Область_локаціїHKK}] (BNC, AC7), [with {Фігураits hollow} *INSIDE*^{Ціль} {Область_локаціїHKK}] (BNC, HJH); [with {Фігуранude statues} *OUTSIDE*^{Ціль} {Область_локаціїHKK}] (BNC, K24).

Прислівникові колексеми *straight* та *low* об'єктивують семантичний субфрейм *Положення_тіла*, який концептуалізує сценарій, де *Агенс* розташовує своє тіло у певному *Положенні*. У *with*-аугментованій *мікроконструкції* ЕФ *Агенс* невисвітлений, проте кореферентний із референтом матричного суб'єкта, а у позиції зовнішнього аргументу виступає ЕФ *Частина_тіла_Агенса* МК[The {Агенспatient's} hands are clasped together], *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*[with {Частина_тіла_Агенсаhis arms} *STRAIGHT*^{Ціль}] (BNC, AS0), МК[{АгенсRos and Guil}, *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*[Частина_тіла_Агенсаwith {their heads} *LOW*^{Ціль}], do not notice] (BNC, FU6).

Прислівникові колексеми *on* та *off* вирізняються полісемантичністю у контексті *мікроконструкції* *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*. По-перше, ці прислівники об'єктивують субфрейм *Положення_контактне*, який акцентує на розташуванні *Фігури* контактено з *Областю_локації*, зокрема зазначаючи, що *Фігура* повністю або частково підтримується чи не підтримується *Областю_локації*. У контексті *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}* ЕФ *Фігура* типово представлений лексемами на позначення невіддільної власності (одяг, особисті речі), а ЕФ *Область_локації* зазвичай невисвітлений, імплікуючи частину тіла, що асоціюється з предметом невіддільної власності ([with {Фігураthe glasses} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїHKK}] (BNC, CH0), [with {Фігураhis apron} *ON*^{Ціль} {Область_локаціїHKK}] (BNC, ASA), [with {Фігураtheir shirts} *OFF*^{Ціль} {Область_локаціїHKK}] (BNC, CD5), [with {Фігураthe jacket} *OFF*^{Ціль} {Область_локаціїHKK}] (BNC, JY3).

По-друге, прислівники *on* та *off* об'єктивують загальний семантичний

фрейм *Положення_активізації*, концептуалізуючи сценарій, де *Пристрій* знаходиться у положенні активізації (наприклад, увімкнений або вимкнений), готовий до активної експлуатації ([with {Пристрійbrakes} $ON^{Ціль}$] (BNC, BP9), [with {Пристрійthe television} $ON^{Ціль}$] (BNC, H7A).

Здійснений колострукційно-фреймовий аналіз лексичного наповнення слота [Pred_{AdvP}] *абсолютних мікроконструкцій* дозволяє узагальнити колострукційно-семантичні властивості неаугментованої (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) та аугментованої (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) *абсолютних мезоконструкцій* у предикатній специфікації з прислівником. *Абсолютні конструкції* мезорівня об'єктивують 2 загальні фрейми (6 субфреймів) (див. Таблицю Ж.6 Додатку Ж), що успадковують з акціонального мегафрейму СТАН (STATE).

Дані проведеної лінгвоквантитативно-корпусної параметризації дозволяють змоделювати прототипні ознаки плану змісту (значення) вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів (семантичних (суб)фреймів) в межах операціоналізованого параметра “*Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката [Pred_{NV}]*”. Результати прототипного моделювання відображено у мультипараметричній лінгвоквантитативній протомоделі параметрів плану змісту *макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) мережі *абсолютних конструкцій* (див. Таблиця И.2 Додатку И).

Висновки до розділу 4

Результати проведеної лінгвоквантитативно-корпусної параметризації лінгвальних параметрів плану змісту (значення) вузлів мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови в аспекті реалізації ними колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних ознак уможливили: 1) побудувати *мультипараметричні лінгвальні профілі* англійських *абсолютних конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану змісту (значення) *конструкції*; 2) квантифікувати коефіцієнти потенційної

продуктивності *абсолютних конструкцій* у предикатних (нефінітній / недієслівній) специфікаціях; 3) статистично верифікувати лексеми високого ступеня атракції до стрижневого слота у специфікаціях $[\text{Pred}_{\text{NF}}]$ та $[\text{Pred}_{\text{NV}}]$, що проявляючи семантичну когерентність з *конструкцією*, кодують семантичний аспект значення *конструкції*; 4) встановити концептуальну структуру вузлів мережі *абсолютних конструкцій* на основі семантичних фреймів, актуалізованих високоатракованими колексемами слотів $[\text{Pred}_{\text{NF}}]$ та $[\text{Pred}_{\text{NV}}]$; 5) окреслити взаємодію лексичних та конструкційних фреймів *мікроконструкцій* та *мезоконструкцій* мережі *абсолютних конструкцій* та визначити їхній вплив на формування фреймів конструктивів відповідних *конструкцій*; 6) змоделювати прототипні ознаки плану змісту вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів та їхньої лінгвальної реалізації в межах операціоналізованих параметрів.

1. Лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій* виявляють типовий розподіл високочастотних (рекурентних) та низькочастотних токенів у стрижневих слотах. Коефіцієнт потенційної продуктивності (КПП) *конструкції* є показником здатності конструкційної схеми ліцензувати вживання нових токенів та корелює зі ступенем активності, а відтак зі ступенем репрезентації *конструкції* у конструктиві мови. Установлено, що *абсолютні конструкції* у нефінітній та недієслівній предикатних специфікаціях характеризуються різною потенційною продуктивністю. *Конструкції* у нефінітній предикатній специфікації виявляють суттєво вищі коефіцієнти потенційної продуктивності порівняно з *конструкціями* у недієслівній специфікації. Серед нефінітних *конструкцій* найвищі показники потенційної продуктивності виявили *конструкції* з *PI*-предикатами. Однак середньозважений КПП становить 0,49, що вказує на середній рівень продуктивності цих *конструкцій* у сучасній англійській мові. КПП *конструкцій* з *PI*-та *Inf*-предикатами становлять 0,19 та 0,25 відповідно, що свідчить про їхню низьку потенційну продуктивність. Серед недієслівних

предикатів найвищу потенційну продуктивність виявляють *AdjP*-предикати, але середньозважений КПП становить 0,19, що свідчить про низький рівень їхньої продуктивності. *Конструкції* з *AdvP*- та *PP*-предикатами показують КПП 0,04 та 0,004 відповідно, що демонструє їхню надзвичайно низьку потенційну продуктивність. Зафіксовані показники середнього та низького рівня КПП вказують на конструкційні обмеження на семантичні типи лексем, які можуть заповнювати предикатний слот *конструкцій*, а також на високий рівень ідіоматизації деяких типів *конструкцій*, зокрема з *AdvP*- та *PP*-предикатами.

2. Множинність значень вузлів мережі *абсолютних конструкцій* обумовлюється семантикою їхніх предикатів. Семантичні класи предикатів асоціюються з окремими значеннями *конструкцій*. Виокремлено додатковий мінірівень конструкційної мережі, актуалізований лексико-специфікованими мініконструкціями індивідуальних високочастотних предикатів та мініконструкціями семантичних класів предикатів.

3. Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація лінгвальних ознак плану змісту (семантики) абсолютних конструкцій здійснювалася шляхом концептуального аналізу високоатрагованих колексем стрижневого слота [Pred] із застосуванням аналітико-дослідницького інструментарію фреймової семантики в інтерпретації FrameNet (<http://framenet.icsi.berkeley.edu>). Параметризація колексем слота [Pred] відбувалася окремо для конструкцій у предикатних специфікаціях [Pred_{NF}{VP_{PI}, VP_{PII}, VP_{Inf}}] і [Pred_{NV}{NP, AdjP, AdvP, PP}]: параметри “Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката [Pred_{NF}]” та “Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката [Pred_{NV}]”. Факторами визначених параметрів виступають загальні семантичні фрейми (47 факторів), об’єктивовані високоатрагованими колексемами стрижневих слотів конструкцій. Своєю чергою значеннями факторів постають відповідні субфрейми загальних фреймів (41 значення факторів). Визначено, що параметр “Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката [Pred_{NF}]” маніфестується 29 загальними семантичними

фреймами та їхніми 54 субфреймами, а параметр “Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката [Pred_{NV}]” – 17 загальними семантичними фреймами та 24 субфреймами). Сукупно загальні фрейми та субфрейми, вербалізовані колексемами слотів [Pred_{NF}] та [Pred_{NV}], концептуалізують семантичний простір (концептуальний простір), активований абсолютними конструкціями сучасної англійської мови. Інвентар та наповнення семантичних фреймів окреслюють специфіку обмежень, що накладає конкретна конструкція на семантику лексем, здатних заповнювати стрижневі слоти.

4. В аспекті реалізації параметра “Колексемно-семантичні властивості нефінитного предиката [Pred_{NF}]” встановлено, що:

4.1. Дієслівні колексеми з найвищим ступенем атракції до стрижневого слота [Pred_{PI}] мікроконструкцій мережі абсолютних конструкцій вербалізують 14 загальних семантичних фреймів (*Рух, Дія, Зміна_положення_на_шкалі, Місцеположення, Локалізація_світла, Перцепція, Звучання, Досягнення_обсягу, Процес_тривалий, Існування, Необхідна_подія, Відповідність, Походження, Запобігання_дозвіл*), що специфікуються у 15 субфреймах (*Рух_тілом, Направлений_рух, Рух_рідини_тіла, Рух_із_супровідним_звук, Повідомлення_інформації, Маніпуляція_із_об'єктом, Подія, Участь, Діяльність, Постачання; Положення_тіла, Розташування, Вміщення; Візуальна_перцепція, Тілесна_перцепція*), та своєю чергою входять до акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE). Найбільша кількість колексем стрижневого слота [Pred_{PI}] об'єктивує загальний семантичний фрейм *Рух* (77 лексем).

4.2. Дієслівні колексеми з найвищим ступенем атракції до стрижневого слота [Pred_{PII}] вербалізують 11 загальних семантичних фреймів (*Місцеположення, Вплив, Емоції, Наповнення, Зміна_положення_на_шкалі, Опис_частини_тіла, Перцепція, Процес_завершення, Зібрання_разом, Зібрання_разом, Перешкола_дії, Встановлення_когнітивного_зв'язку*) та 8

субфреймів в межах означених загальних фреймів (*Положення_тіла, Положення_приєднання, Локалізація, Розподілене_положення; Маніпуляція_з_об'єктом, Постачання, Планування_події, Каузація_сприйняття*), які входять до акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE). Найбільша кількість колексем стрижневого слота [Pred_{PII}] об'єктивує загальний семантичний фрейм *Місцеположення* (74 лексеми).

4.3. Дієслівні колексеми з найвищим ступенем атракції до стрижневого слота [Pred_{Inf}] об'єктивують 5 загальних семантичних фреймів (*Дія, Зміна_положення_на_шкалі, Вплив, Запобігання_дозвіл, Сумісність*) (9 субфреймів) (*Отримання, Доставка, Підтримка, Сприяння, Трансфер_коштів, Постачання, Вирішення_проблеми, Залишатися_невикористаним, Втілення_плану*) акціонального мегафрейму ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT). Найбільша кількість колексем стрижневого слоту [Pred_{Inf}] вербалізує загальний семантичний фрейм *Дія* (11 лексем).

5. В аспекті реалізації параметра “Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката [Pred_{NV}]” визначено, що:

5.1. Прийменникові колексеми з найвищим ступенем атракції до стрижневого слота [Pred_{PP}] *мікроконструкцій* мережі *абсолютних конструкцій* вербалізують 3 загальних семантичних фрейми (*Місцеположення, Темпоральна_віднесеність, Предметна_тематика*) та 3 субфрейми (*Положення_всередині, Просторове_співрозташування, Просторовий_контакт*) мегафрейму предикатів СТАНУ (STATE).

5.2. Прикметникові колексеми з найвищим ступенем атракції до стрижневого слота [Pred_{AdjP}] об'єктивують 12 загальних семантичних фреймів (*Скалярні_атрибути, Емоції, Колір, Рівень_звуку, Вимір, Здатність, Позиція_на_шкалі, Подібність, Перцепція, Планування_події, Відповідальність, Біологічний_цикл*), які своєю чергою успадковують від мегафрейму “СТАН” (STATE). Найбільша кількість колексем слоту [Pred_{AdjP}] вербалізує загальний семантичний фрейм *Скалярні_атрибути* (14 одиниць).

5.3. Прислівникові колексеми з найвищою атракцією до слота [Pred_{AdvP}] об'єктивують 2 загальні субфрейми (*Міццеположення*, *Стан_активності*) та 6 субфреймів (*Положення_спрямоване*, *Положення_загальне*, *Положення_контактне*, *Положення_тіла*, *Положення_всередині*, *Просторове_співрозташування*), що успадковують з акціонального мегафрейму СТАН (STATE). Найбільша кількість колексем слоту [Pred_{AdvP}] об'єктивує загальний семантичний фрейм *Міццеположення* (29 одиниць).

6. Результати фреймово-семантичного моделювання засвідчили, що нефінитні й недієслівні предикати *абсолютних конструкцій* проявляють певну специфіку в актуалізації фреймів, які типово у FrameNet об'єктивуються фінітними предикатами. Спостерігається дія механізму *коерції*, коли значення певної АК (конструкційний фрейм) перебудовує оригінальну, репрезентовану у FrameNet, предикатно-аргументну організацію семантичного фрейму (лексичний фрейм), утворюючи новий реконфігурований фрейм конструкта. Реконфігурації фреймів конструктів семантично вмотивовуються лексичними фреймами конкретних предикатів та конструкційними фреймами *конструкції* відповідного рівня. Механізм коерції актуалізується через когнітивно-семантичні операції *модифікації*, *метафоризації* та *комбінації*, результатом дії яких постають реконфігуровані семантичні фрейми, що концептуалізують відповідні сценарії.

8. Дані лінгвоквантитативно-корпусної параметризації уможливають змодельовати прототипні лінгвальні ознаки плану змісту (значення) *абсолютних конструкцій* у вигляді частотної ієрархії факторів (семантичних (суб)фреймів) в межах операціоналізованих параметрів. Установлені прототипні лінгвальні ознаки виявляють мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель параметрів плану змісту мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови.

Основні результати розділу оприлюднено у публікаціях автора (Жуковська, 2020d, 2019b, 2019c, 2018a, 2018e, 2017b, 2017c; Zhukovska, 2023a, 2023b, 2021a, 2021b, 2020a, 2020b).

РОЗДІЛ 5

КОГНІТИВНО-КВАНТИТАТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТАКСОНОМІЧНО-КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ АНГЛІЙСЬКИХ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ

У цьому розділі дисертації проведено когнітивно-квантитативне моделювання мережі англійських *абсолютних конструкцій*, яке охоплює: 1) визначення онтологічного статусу *конструкцій-вузлів*, що організують мережу *абсолютних конструкцій* у таксономічному та концептуальному вимірах; 2) експлікацію зв'язків (вертикальних і горизонтальних) між *конструкціями-вузлами* мережі; 3) моделювання змін у продуктивності та схемності окремих вузлів мережі; 4) створення уніфікованої холистичної репрезентації сутнісних лінгвальних властивостей і конструкційних обмежень *конструкцій-вузлів* у системі нотаційного запису *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

5.1 Моделювання таксономічної мережі *абсолютних конструкцій*

Когнітивно-квантитативне моделювання таксономічної мережі *конструкцій* передбачає представлення цієї мережі як ієрархічної побудови, організованої через відносини успадкування. *Конструкції* проєктуються на мережу як вузли із різними ступенями схемності та лексичної специфікації, між якими встановлюються ієрархічні (таксономічні) відношення. Ієрархії успадкування мають значний дослідницький потенціал для представлення різних типів конструкційних генералізацій (Langacker, 1987; Hudson, 1990, 2007a, 2007b).

Мультипараметричні профілі *абсолютних конструкцій* (див. Додаток Б) містять квантитативні показники реалізації лінгвальних параметрів та факторів *конструкцій* визначених аугменторних та предикатних специфікацій, але залишають зв'язки між цими *конструкціями* імпліцитними. Експлікація вертикальних і горизонтальних зв'язків між *конструкціями* у таксономічній мережі здійснюється шляхом упорядкування та узагальнення даних

лінгвоквантитативно-корпусної параметризації.

Абсолютні конструкції, з огляду на їхню структурно-синтаксичну складність, належать до класу *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи*. Цей клас включає *конструкції клауз* різних типів (наприклад, *конструкції фінітної, відносної, розповідної* клаузи тощо) (Yoo, 2008, p. 57-58; Jackendoff, 2013). Оскільки різні типи клауз зберігаються у ментальній граматиці як *конструкції* високого ступеня абстрагованості та схемності (Hoffmann, 2022, p. 39, 501), вважаємо можливим специфікувати структурно-синтаксичні властивості *абсолютних конструкцій* у таксономічній мережі типів клауз. *Конструкції рівня клаузи* становлять найбільш абстраговані конструкційні типи, які у багатьох випадках мають більш конкретні підпорядковані конструкційні інстанції.

У складних реченнєвих утвореннях *абсолютні конструкції* виконують ті ж синтаксичні функції, що і фінітні підрядні адвербіальні клаузи. Враховуючи, що в абсолютних конструкціях домінують синтаксичні функції адвербіального та адитивного розширення, відносимо їх до класу *клаузних ад'юнктив*. Клаузними ад'юнктами є клаузи з ослабленою синтаксичною інтеграцією з матричною клаузою, але логічно, семантично та комунікативно залежними від неї, виконуючи функцію модифікатора рівня клаузи (Yoo, 2008, p. 66; van de Pol & Cuyskens, 2014, p. 260).

Місце та зв'язки *абсолютних конструкцій* із подібними морфосинтаксичними одиницями визначаються через часткову *таксономічну* (ієрархічну) мережу *конструкцій рівня клаузи*. Ієрархія *конструкцій рівня клаузи* включає *конструкції*, які ліцензують різні типи клауз англійської мови, серед яких виділяється окремий конструкційний тип – *конструкція ад'юнктивної клаузи* (*adj(unct)-cl-cxn*) (клаузного ад'юнкта) як модифікатора пропозиції матричної клаузи (Yoo, 2008, p. 66). Залежно від типу предиката виокремлюємо два типи *конструкцій ад'юнктивних клауз*: *конструкція фінітної ад'юнктивної клаузи* (*adj-f(inite)-cl-cxn*), що ліцензує різні типи фінітних адвербіальних клауз, та *конструкція нефінітної / недієслівної ад'юнктивної клаузи* (*adj-n(on)f(inite) / (n(on)v(eral)-cl-cxn*), що ліцензує різні типи нефінітних і недієслівних адвербіальних клауз.

Залежно від синтаксичних відносин між суб'єктом нефінітної / недієслівної клаузи та матричним суб'єктом виокремлюється два типи конструкції ад'юнктної нефінітної / недієслівної клаузи: 1) конструкція нефінітної / недієслівної клаузи з контрольованим суб'єктом ((s)ame (s)ubject) (наприклад, конструкція вільного ад'юнкта (f(ree) (a)djunct-cl-cxn)) та 2) конструкція нефінітної / недієслівної клаузи з експлікованим, відмінним від матричного суб'єктом ((d)ifferent (s)ubject) (Yoo, 2008, p. 66; van de Pol & Petré, 2015). Серед конструкцій нефінітних / недієслівних клауз з відмінним від матричного суб'єктом виділяється окремий тип конструкції – конструкція абсолютної клаузи (abs-nf/nv-cl-cxn). Конструкція абсолютної клаузи, успадковуючи основні властивості конструкції ад'юнктної нефінітної / недієслівної ад'юнктної клаузи (adj-nf/nv-cl-cxn), ліцензує усі аугментовані / неаугментовані та нефінітні / недієслівні типи абсолютних конструкцій. На Рис. 5.1 показано місце конструкції абсолютної клаузи в ієрархії конструкцій фінитних і нефінітних / недієслівних клауз (нерепрезентовані в ієрархії типи клаузних конструкцій позначені як ...).

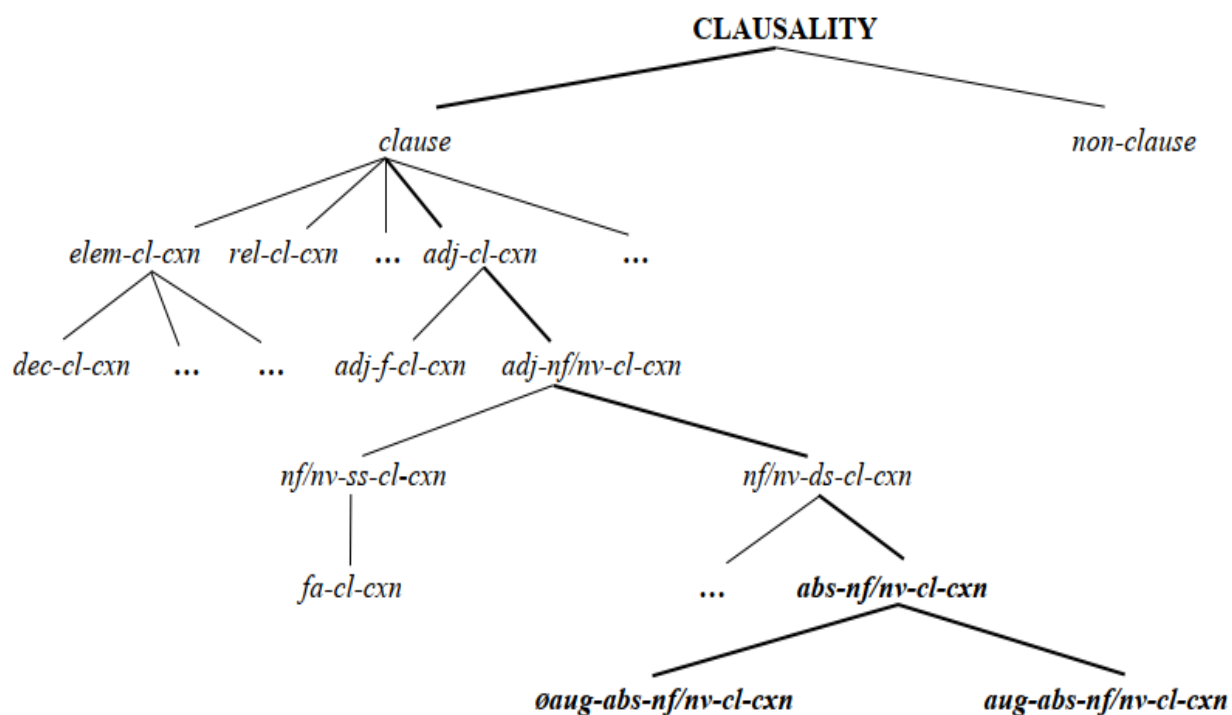

Рис. 5.1 Часткова ієрархія морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи

Таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* розгортається у площині двох осей: вісь (X) відображає відношення узагальнення та успадкування ($\uparrow\downarrow$) між *конструкціями*-вузлами на різних рівнях мережі, а вісь (Y) ($\rightarrow$) демонструє ступінь продуктивності цих *конструкцій*. На осі успадкування/ узагальнення мережа репрезентує множинну ієрархію типів *абсолютних конструкцій*, де кожен вузол відповідає окремому структурному типу *конструкції*. Кожна з *конструкцій* є самостійною знаковою одиницею, що являє собою єдність значення і форми. Часткова таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* сучасної мови візуалізована на Рис. 5.2.

Таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* організована навколо схемної й узагальненої *конструкції* рівня (нефінітної / недієслівної) клаузи (*abs-nf/nv-cl-cxp*) – *абсолютної макроконструкції*. У деталізації структурно-конституентного складу вона репрезентована як *abs-SubjPred_{NF/NV}-cxp*. *Макроконструкція* виражає широкі генералізації лінгвістичної інформації, яка далі специфікується через *конструкції* нижчих (мезо-, мікро- та міні-) рівнів мережі.

Мезоконструкції займають серединні позиції в ієрархічній мережі та охоплюють більш лінгвістично специфіковані *конструкції* подібної морфосинтаксичної будови та / або семантики (*øaug-abs-nf/nv-cl-cxp* та *aug-abs-nf/nv-cl-cxp*). Однак *мезоконструкції* відрізняються за реляційним параметром, що виражається через наявність (*aug*) або відсутність (*øaug*) аугментора. У деталізації структурно-конституентного складу *мезоконструкції* записуються як *неаугментована абсолютна мезоконструкція* (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxp*) та *аугментована абсолютна мезоконструкція* (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxp*).

Конструкції мезорівня мережі утворюють окремі сім'ї *абсолютних конструкцій*. Під сім'єю *конструкцій* розуміється група (або пара) *конструкцій*, які характеризуються подібними формальними або семантичними властивостями (Diessel, 2023, p. 199-222), і пов'язані між собою та з членами сусідніх сімей відносинами сімейної подібності (Taylor, 2003, p. 222-246; Croft & Cruse, 2004, p. 236-247). Таким чином, виділяється сім'я

неаугментованих абсолютних конструкцій, організованих навколо неаугментованої абсолютної мезоконструкції, та сім'я аугментованих абсолютних конструкцій, розташованих навколо аугментованої абсолютної мезоконструкції.

Специфікація аугментора набуває вигляду $\{\emptyset\text{AUG} / \text{AUG}: \textit{with}, \textit{despite}, \textit{without}, \textit{what\_with}\}$ й специфікується в конструкційних типах мікрорівня 1 (мікроконструкція 1 – ***oaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***, ***what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}***).

Мікроконструкції у специфікації нефінитного / недієслівного предиката формують мікрорівень 2 мережі (мікроконструкція 2). Сім'я неаугментованих абсолютних конструкцій включає дві групи мікроконструкцій у нефінитній / недієслівній специфікації предиката (***oaug-abs-SubjPred_{NF-cxn}*** та ***oaug-abs-SubjPred_{NV-cxn}***), які включають сім неаугментованих мікроконструкцій з відповідним типом предиката $\{\text{NF}: \textit{PI}, \textit{PII}, \textit{Inf}; \text{NV}: \textit{NP}, \textit{AdjP}, \textit{AdvP}, \textit{PP}\}$. Сім'я аугментованих абсолютних конструкцій включає вісім мікроконструкцій в аугменторних та предикатних специфікаціях (***with-aug-abs-SubjPred_{NF-cxn}***, ***with-aug-abs-SubjPred_{NV-cxn}***, ***despite-aug-abs-SubjPred_{NF-cxn}***, ***despite-aug-abs-SubjPred_{NV-cxn}*** та ін.) і 28 аугментованих мікроконструкцій з конкретним типом нефінитного / недієслівного предиката.

На Рис. 5.2 у запропонованій таксономічній мережі також візуалізовано кількісні показники абсолютних конструкцій у дослідницькій вибірці. Типи предикатів розташовані за зменшенням частоти реалізацій, а показники частоти конструкцій марковані лініями різного формату та кольору: суцільна виділена лінія позначає високу частоту, суцільна невиділена лінія – нижчу частоту, а пунктирна лінія – низьку (або дуже низьку) частоту конструкції. Колір лінії маркує конструкції однієї предикатної специфікації.

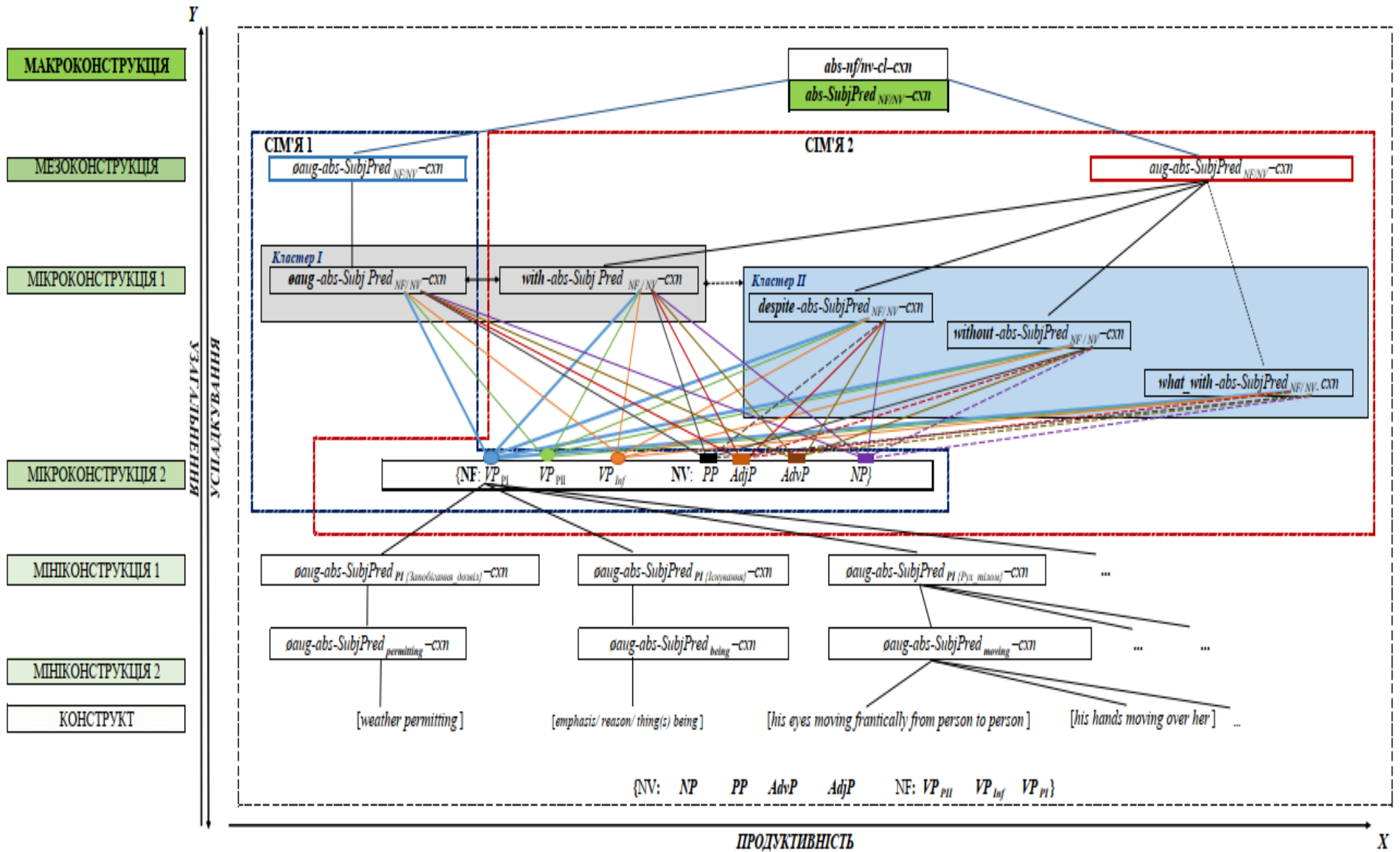

Рис. 5.2 Часткова таксономічна мережа англійських абсолютних конструкцій

Результати параметризації колексемних та концептуально-семантичних властивостей стрижневого конституента у специфікаціях $[\text{Pred}_{\text{NF}}]$ та $[\text{Pred}_{\text{NV}}]$ абсолютних конструкцій демонструють можливість виокремлення ще одного лексико-специфікованого рівня конструкційної мережі – мінірівня. Мінірівень 1 мережі представлений мініконструкціями семантичних груп предикатів, значення яких актуалізуються в межах одного загального семантичного фрейму (мініконструкція 1). Для конструкцій з *PI*-предикатами виділяється 14 мініконструкцій, *PII*-предикатами – 11, *Inf*-предикатами – 5, *PP*-предикатами – 3, *AdjP*-предикатами – 12, *AdvP*-предикатами – 2 (наприклад, *oaug-abs-SubjPred*_{PI{рух_тілом}-cxn}, *with-abs-SubjPred*_{PII{Локалізація}-cxn} тощо). На мінірівні 2 розташовані мініконструкції 2 високоатрагованих індивідуальних нефінітних / недієслівних предикатів (наприклад, *oaug-abs-SubjPred*_{moving}-cxn}, *with-abs-SubjPred*_{located}-cxn} та ін.). Найнижчий рівень конструкційної мережі репрезентований об'єктиваціями конструкцій в емпіричному матеріалі БНК (конструктами), такими як *[his eyes moving frantically from person to person]*, *[his hands moving over her]*, *[his head moving from side to side]* та інші.

Дані лінгвоквантитивно-корпусної параметризації засвідчили, що між конструкціями мікрорівня мережі в аугменторній специфікації різна кількість детермінувальних факторів / значень факторів. Зведені дані про кількість статистично значущих відмінностей у реалізації факторів / значень факторів лінгвальних параметрів (Додаток В) плану вираження показують, що абсолютні мікроконструкції в аугменторній специфікації виявляють як спільні, так й ідіосинкратичні властивості. Кількість статистично значущих відмінностей між мікроконструкціями свідчить про їхню близькість / віддаленість у мережі: менша кількість значущих відмінностей вказує на меншу відстань між мікроконструкціями та на гомогенність їхніх лінгвальних властивостей, тоді як більша кількість статистично важливих відмінностей засвідчує їхню віддаленість у мережі та гетерогенність лінгвальних ознак. Неаугментована *oaug-abs-SubjPred*_{NF/NV}-cxn} мікроконструкція виявила 19 статистично значущих відмінностей у реалізації

факторів / значень факторів з *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, 18 – із *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, 14 – з *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та 4 – з *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* мікроконструкціями; *with*-аугментована мікроконструкція виявила 29 статистично значущих відмінностей у реалізації факторів / значень факторів з *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, 29 – з *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, 26 – з *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та 4 – *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*; *despite*, *without*, *what_with*-аугментовані мікроконструкції, хоча й проявляють кількісні відмінності у реалізації факторів/ значень факторів, не демонструють статистично важливих відмінностей.

Відповідно до наведених даних щодо кількості статистично значущих відмінностей найменша відстань спостерігається між *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* мікроконструкціями (кластер I), що відзначено суцільною двонапрямною стрілкою на Рис. 5.2. Значна кількість відмінностей між цими мікроконструкціями та *despite*, *without* й *what_with*-аугментованими мікроконструкціями свідчить про їхню віддаленість у конструкційній мережі (ступінь віддаленості репрезентований пунктирною двонапрямною стрілкою) (кластер II). Зважаючи на віддаленість між мікроконструкціями кластера I та кластера II, прототипними абсолютними конструкціями в аугменторній специфікації є *oaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, а *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* і *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* знаходяться на периферії.

На осі продуктивності таксономічна мережа абсолютних конструкцій репрезентує континуум, на крайніх точках якого розташовуються повністю лексично фіксовані (ідіоматичні), такі як, [*weather permitting*], [*it being so*], та конструкції, що повністю відкриті для заповнення варіативним лексичним матеріалом, наприклад [*despite the hot sunshine burning through windows*], [*with my arms in front of me*], [*his eyes moving frantically from person to person*] тощо. Між цими крайніми точками розміщуються численні випадки частково

лексично заповнених аугментованих і неаугментованих *конструкцій* ([*(øaug / aug) eyes glinting / sparkling / blazing / ...*]; [*(øaug / aug) (the) emphasis / reason / thing(s) being ...*] та інші). Типи нефінітних і недієслівних предикатів розташовані за збільшенням показників коефіцієнта потенційної продуктивності.

Таким чином, реконструйована таксономічна мережа морфосинтаксичних типів англійських *абсолютних конструкцій* експлікує різнорівневі вузли конструкційної мережі, а також вертикальні (ієрархічні) зв'язки всередині конструкційної мережі (сім'ї *конструкцій*) і горизонтальні зв'язки між кластерами *конструкцій*. Наступним кроком моделювання мережі *абсолютних конструкцій* є доповнення таксономічної мережі концептуальною складовою шляхом визначення змістових (семантичних) відношень між *конструкціями* мережі.

5.2 Моделювання концептуальної мережі *абсолютних конструкцій*

Когнітивно-квантитативна граматики конструкцій, як й інші моделі конструкційної граматики, розглядає *лінгвальну конструкцію* як конвенційну асоціацію між формою та значенням. Форма *лінгвальної конструкції* охоплює будь-яку комбінацію властивостей плану вираження (синтаксичних, морфологічних та / або просодичних ознак тощо), тоді як значення трактується досить широко й може включати лексичну семантику, структуру події, прагматичну або дискурсивну функцію. Постає питання: яким є значення морфосинтаксичної *конструкції* рівня клаузи як складної номінації ситуації, позначення відрізка дійсності?

С. Жаботинська стверджує, що *конструкція* як узагальнена канонічна мовна форма володіє власною, узагальненою / схемною семантикою, яка не залежить від лексичного чи морфологічного матеріалу, що її наповнює (Жаботинская, 2018, с. 115). А. Голдберг та її послідовники асоціюють *предикатно-аргументні конструкції*, які ліцензують типи простих речень англійської мови, з базовими сценами людського буття, які вони відображають

(Goldberg, 2005, p. 18), вважаючи їх центральними значеннями таких *конструкцій* (див. Табл. 1.1). Водночас М. Фрайд зауважує, що семантичні структури, які постулює А. Голдберг для *предикатно-аргументних конструкцій*, не завжди властиві іншим синтаксичним *конструкціям* (Fried, 2015, p. 980). Посилаючись на визначення Ч. Філлмора, згідно з яким (синтаксичні) *конструкції* визначаються як одиниці синтаксичної репрезентації, яким “приписується одна або кілька *конвенційних функцій* (*виділення курсовим наше – В.Ж.*) разом із будь-якою узгодженою інформацією щодо внеску конструкції в значення або вживання структури, що її містить” (Fillmore, 1988, p. 36), М. Фрайд наголошує, що значна кількість синтаксичних побудов, серед яких *конструкція модифікації іменника* (*new car, blue ink*), *конструкція ‘суб’єкт-предикат’* (*Dogs bark, The boat capsized*), *конструкція дієслівної фрази* (*reads poetry, found a mistake*) тощо, мають конвенційні синтаксичні функції, як-от керування, граматична реляція, детермінація, модифікація, узгодження і т. ін. (Fried, 2015, p. 981). Це підкреслює різницю між функцією *конструкції* як граматичної одиниці та значенням мовленнєвої одиниці (тобто *конструкту*), оскільки *конструкція* виконує “особливу функцію у створенні висловлень, наділених значенням” (Fillmore, 1989, p. 18). Відтак, М. Фрайд робить висновок, що значення *конструкції* корелює зі ступенем її схемності й може визначатися як лексичне значення (*the rich, blue moon, go postal* та ін.); граматична (синтаксична) функція чи залежність, як-от детермінація, модифікація, керування та ін.; або комунікативно-прагматична чи дискурсивна функція, наприклад, функція мовленнєвого акту, депіктивна функція тощо (Fried, 2015, p. 980-983).

Дані, отримані в результаті лінгвоквантитативно-корпусної параметризації лінгвальних ознак плану змісту, свідчать, що вузли мережі *абсолютних конструкцій* вирізняються множинністю значень, що обумовлені семантикою їхніх предикатів. Семантично подібні предикати активують своє значення в межах одного семантичного фрейму, який асоціюється з певним концептуальним значенням. Установлено, що нефінітні й недієслівні

предикати *абсолютних конструкцій* вербалізують 47 загальних семантичних фреймів, деталізованих у 41 субфреймі, що входять до акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE). Зокрема у складі *абсолютних мікроконструкцій* *PI*-предикати активують своє значення у 14 загальних фреймах та 15 субфреймах, *PII*-предикати – у 11 загальних фреймах та 8 субфреймах, *Inf*-предикати – 5 загальних фреймах та 9 субфреймах, а *PP*-предикати – 3 загальних фреймах та 3 субфреймах, *AdjP*-предикати – 12 загальних фреймах, *AdvP*-предикати – 2 загальних фреймах та 6 субфреймах. Таким чином, в аспекті семантики *абсолютні конструкції* певної нефінітної чи та недієслівної предикатної специфікації асоціюються із набором пов'язаних концептуальних значень та можуть розглядатися як випадки *конструкційної полісемії* (Goldberg, 1995, р. 31): одна морфосинтаксична форма поєднується з різними, але пов'язаними концептуальними значеннями.

Ураховуючи відсутність центрального значення, єдиного для всіх *конструкцій* мережі, узагальнене значення *абсолютних конструкцій* як *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи* слід трактувати не як закодовану семантику, а як комунікативно-синтаксичну функцію, яку вони конвенційно виконують у складі складного речення. Як нефінітні/ недієслівні клаузні ад'юнкти *абсолютні конструкції* знаходяться у синтактико-семантичних відношеннях гіпотаксису з матричною клаузою. У п. 3.4 дисертації було доведено, що, реалізуючи відношення гіпотаксисного розширення матричної пропозиції в цілому або її учасника, *абсолютні конструкції* виконують синтаксичну функцію адвербіального, адитивного або апозитивного модифікатора, а також функцію контекстного маркера фонові (саплементивної) інформації. Таким чином, узагальнене значення *макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn*) визначається її конвенційною комунікативно-синтаксичною функцією як *'маркера адитивної/ адвербіальної/ апозитивної модифікації'*.

Окреслене узагальнене значення *абсолютної макроконструкції*

(*abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) успадковується конструкціями мезорівня (аугментованою (*aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) та неаугментованою (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*) мезоконструкціями) та далі деталізується через конструкції мікрорівня: мікроконструкції 1 та 2 відповідних аугменторної та предикатної специфікацій (*øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*, *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*). Конкретизація значення відбувається на мінірівні мережі в мініконструкціях 1 і 2 груп високоатрагованих предикатів та індивідуальних високоатрагованих предикатів, які заповнюють стрижневий слот [*Pred_{NF/NV}*] в реальних висловленнях (*конструктах*), та, інтегруючись в узагальнене значення, максимально задовольняють вимоги конструкційної конгруентності.

Разом з тим, значення *конструкцій* вищого рівня узагальнення (*макроконструкції*) постає генералізацією значень *конструкцій* нижчих (міні-, мікро- та мезо-) рівнів. Для пояснення понятійної природи вертикальних і горизонтальних зв'язків між *конструкціями-вузлами* досліджуваної ієрархічно-структурованої мережі моделюємо їхню семантичну (концептуальну) мережу значень, що демонструє двонаправленість виникнення більш конкретних значень (*конструкції* мікро- та мінірівня мережі) на основі більш загального значення (*конструкція* макрорівня) та узагальнення конкретних значень (*міні-* та *мікроконструкції*) до генералізованого значення (*макроконструкція*).

Моделювання концептуальної мережі значень *конструкцій-вузлів* вищих рівнів здійснюється на основі узагальнених, схемних понятійних структур, відстежених в значеннях і формах *конструкцій-вузлів* мінірівнів 1 та 2 таксономічної мережі, об'єктивованих у семантичних фреймах високоатрагованих колексем стрижневих слотів [*Pred_{NF}*] та [*Pred_{NF}*]. Результати здійснених колострукційно-колексемного та фреймово-семантичного аналізів показують (див. Розділ 4), що успадковуючи узагальнене значення / функцію *макроконструкції* *abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*,

конструкції нижчого рівня мережі розширюють його углиб, специфікуючи своє значення за рахунок значення лексем-філерів (колексем) стрижневого слота [$\text{Pred}_{\text{NF/NV}}$].

Як *морфосинтаксичні конструкції клаузного типу*, що кодують базові для людського досвіду типи ситуацій (Goldberg, 1995), *абсолютні конструкції* є предикатоорієнтованими. Їхнє значення не є повністю незалежним від лексичних одиниць, що їх вербалізують, і значною мірою визначається нефінітним або недієслівним предикатом. Семантика колексем стрижневого слота [$\text{Pred}_{\text{NF/NV}}$] надає інформацію про типові ситуації, концептуалізовані акціональними мегафреймами предикатів (акціональні мегафрейми ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE)). Ядерні елементи цих мегафреймів успадковуються відповідними загальними фреймами, а далі – субфреймами загальних фреймів. Відносини успадкування між різними типами фреймів експлікують вертикальні зв'язки між *абсолютними мікроконструкціями* однієї предикатної специфікації.

Семантичні фрейми представляють “структуровані репрезентації концептуалізацій досвідного світу мовцями, що містять організовану у кластерах елементів фрейму інформацію, яка відображає оригінальне розуміння мовцями значення та контекстуального уживання лексичної одиниці” (Fried, 2015, p. 978). Акціональні мегафрейми співвідносяться з відповідними базовими (онтологічними) семантичними пропозиціональними схемами, які репрезентують в абстрагованому вигляді закріплене у системі мови співвідношення типізованих елементів значення. Когнітивні структури, утворені на основі онтологічних пропозиціональних схем та їхніх комбінацій, визначають значення відповідних *конструкцій-вузлів*. Головними механізмами, що експлікують горизонтальні та вертикальні відношення між *конструкціями* однієї предикатної специфікації, є механізми *інстанціації* (успадкування й конкретизація узагальненого значення) та *конструкційної полісемії* (різні значення морфосинтаксично подібних *конструкцій*).

Першим етапом моделювання концептуальної мережі *абсолютних*

конструкцій є генералізація та систематизація узагальнених понятійних структур, відслідкованих у значеннях високоатрагованих нефінітних і недієслівних предикатів (VP_{PI-} , VP_{PII-} , VP_{Inf-} , $AdjP-$, $PP-$ та $Adv-$ предикатів) *конструкцій*-вузлів мікрорівня 1 та 2 мережі. Як було встановлено у Розділі 4, нефінітні й недієслівні предикати *абсолютних конструкцій* належать до двох класів предикатів: *динамічних* (які розвиваються) *ситуацій*, що включають предикати події, процесу або дії, та *статальних* (які існують, а не відбуваються чи розгортаються) *ситуацій*, до яких належать предикати стану (Declerck, 2008, p. 67; Shutova & Mudrynuch, 2022). Ці предикати актуалізують своє значення у двох мегафреймах: EVENT (ПОДІЯ / ПРОЦЕС) та STATE (СТАН) (Додаток Ж). Концептуальна структура цих мегафреймів репрезентується базовими пропозиціональними схемами $[X <EVENT> \{Y\}]$ та $[X <STATE> \{Y\}]$. У цих схемах елемент X позначає суб'єкт, предикат (EVENT або STATE) визначає тип ситуації, а елемент Y може представляти об'єкт, місце чи інший аргумент предиката. Виділені елементи X та **EVENT / STATE** позначають фіксовані ознаки предикатів (Jackendoff, 1996; Wierzbicka, 1996, 2002a, 2002b)). Компонент {Y} є змінним і може варіюватися залежно від семантики конкретних предикатів.

Мегафрейми предикатів у базі FrameNet корелюють з аспектуальними класами предикатів (*Aktionsart*) (Vendler, 1957, 1967; van Valin, 2005), такими як виконання, досягнення, стан та подія / процес. Хоча аспектуальні класи предикатів надають значний експланаторний потенціал, вони мають класифікаційні обмеження. Віднесення предиката до аспектуального класу базується лише на синтаксичних властивостях і не враховує семантичної та прагматичної інформації, що є важливою для повного розуміння предиката контексті його реального вживання. Щоб подолати ці обмеження, встановлені базові пропозиціональні схеми доповнюються інформацією, яка висвітлює онтологічні ознаки ситуацій, що актуалізуються в *абсолютних мікроконструкціях* певної предикатної специфікації. Семантика нефінітних і недієслівних предикатів є результатом комплексного характеру зафіксованих

ситуацій і репрезентується із застосуванням онтологічних ознак, перелік яких адаптовано з роботи Дж. Лайонза (Lyons, 1977, р. 483) ([± динамічність], [± тривалість] та [± контрольованість]). Ці ознаки допомагають деталізувати та уточнити конкретні ситуації, актуалізовані конкретними типами нефінітних і недієслівних предикатів.

Результати фреймово-семантичного аналізу показали, що колексеми слота [Pred_{PI}] об'єктивують 14 загальних фреймів (15 субфреймів) що входять до акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE) (Табл. Ж.1 Додатку Ж). Найбільша кількість *PI*-предикатів є предикатами динамічних ситуацій (154 предикатів *мікроконструкцій* в специфікації аугментора {*øaug, with, despite, without, what_with*}). Серед них виділяються предикати події, які актуалізують динамічну неконтрольовану агенсом ситуацію (наприклад, предикати, що вербалізують загальні семантичні фрейми *Рух_тілом, Рух_рідини_тіла* тощо). Предикати процесу відтворюють динамічну неагентивну ситуацію, що завжди сприймається як (не)тривала і включає поступову зміну за певною шкалою (наприклад, предикати фрейму *Зміна_положення_на_шкالی, Процес_тривалий*). Водночас предикати дії актуалізують контрольовану агенсом подію (*Направлений_рух*).

Предикати статальних ситуацій менш чисельно представлені, налічуючи 46 *PI*-предикатів. Зокрема, предикати стану (наприклад, предикати, що вербалізують загальні семантичні фрейми *Положення_тіла, Локалізація_світла* тощо) актуалізують ситуацію як таку, що існує, а не таку, що виконується, відбувається чи розвивається. Ця ситуація є однорідною, тобто незмінною протягом своєї тривалості, та неагентивною, оскільки не виконується і не викликається активним діячем. Зважаючи на граматичну природу дієприкметника I, в якому дієслівна дія розуміється як така, що протікає або відбувається внутрішньо до процесу (Smith & Escobedo, 2001, р. 556), предикати стану отримують ознаку тривалості, імплікуючи тимчасовий, епізодичний характер ситуації. Пропозиціональні схеми для *мікроконструкцій* у предикатній специфікації з *PI*-предикатами набувають наступного вигляду:

предикати динамічних ситуацій [X <EVENT> {Y}] ($\pm$ динамічність; $\pm$ тривалість; $\pm$ контрольованість) та предикати статальних ситуацій [X <STATE> {Y}] ($-$ динамічність; $\pm$ тривалість; $-$ контрольованість) (Рис. 5.3). Як видно з Рис. 5.3, пропозиціональна схема предикатів динамічних ситуацій розширюється через включення відповідних загальних фреймів предикатів, таких як [X <EVENT> РУХ{Y}], [X <EVENT> ДІЯ{Y}], [X <EVENT> ЗМІНА_ПОЛОЖЕННЯ_НА_ШКАЛІ{Y}] та ін. Це розширення допомагає деталізувати тип події чи процесів. Загальні фрейми своєю чергою конкретизуються відповідними субфреймами предикатів, як-от: [X <EVENT> РУХ: *Рух_тілом, Направлений_рух, Рух_рідини_тіла, Рух_з_супровідним_звуком* {Y}]. Пропозиціональна схема статальних предикатів розширюється загальними фреймами предикатів [X <STATE> МІСЦЕПОЛОЖЕННЯ {Y}], [X <STATE> ПОХОДЖЕННЯ {Y}], [X <STATE> ІСНУВАННЯ {Y}] та ін.), які отримують подальшу специфікацію через субфрейми предикатів ([X <STATE> МІСЦЕПОЛОЖЕННЯ: *Положення_тіла, Розташування, Вміщення* {Y}].

PII-предикати вербалізують 11 загальних семантичних фреймів (8 субфреймів), що входять до акціонального мегафрейму “СТАН” (STATE) (Табл. Ж.2 Додатку Ж). Аналіз онтологічних ознак ситуацій, актуалізованих *PII*-предикатами, підтверджує вплив категоріального статусу дієприкметника II на реалізацію онтологічних ознак конкретної ситуації. У науковій літературі неодноразово порушувалося питання статусу дієприкметника II як особливої дієслівної форми, яка суттєво відрізняється від інших дієслівних форм за значенням та граматичними властивостями. Категоріальний статус дієприкметника II (особливо у формі *V-ed*) є неоднозначним, оскільки у певних контекстах залежно від преномінальної чи постномінальної позиції він може отримувати прикметникову або дієслівну інтерпретацію. Наприклад, у реченні *The door was closed* форма *V-ed closed* може трактуватися як 1) *the door was not open* (прикметник), або 2) *someone / something closed the door* (дієслово) (Wasow, 1977, p. 350).

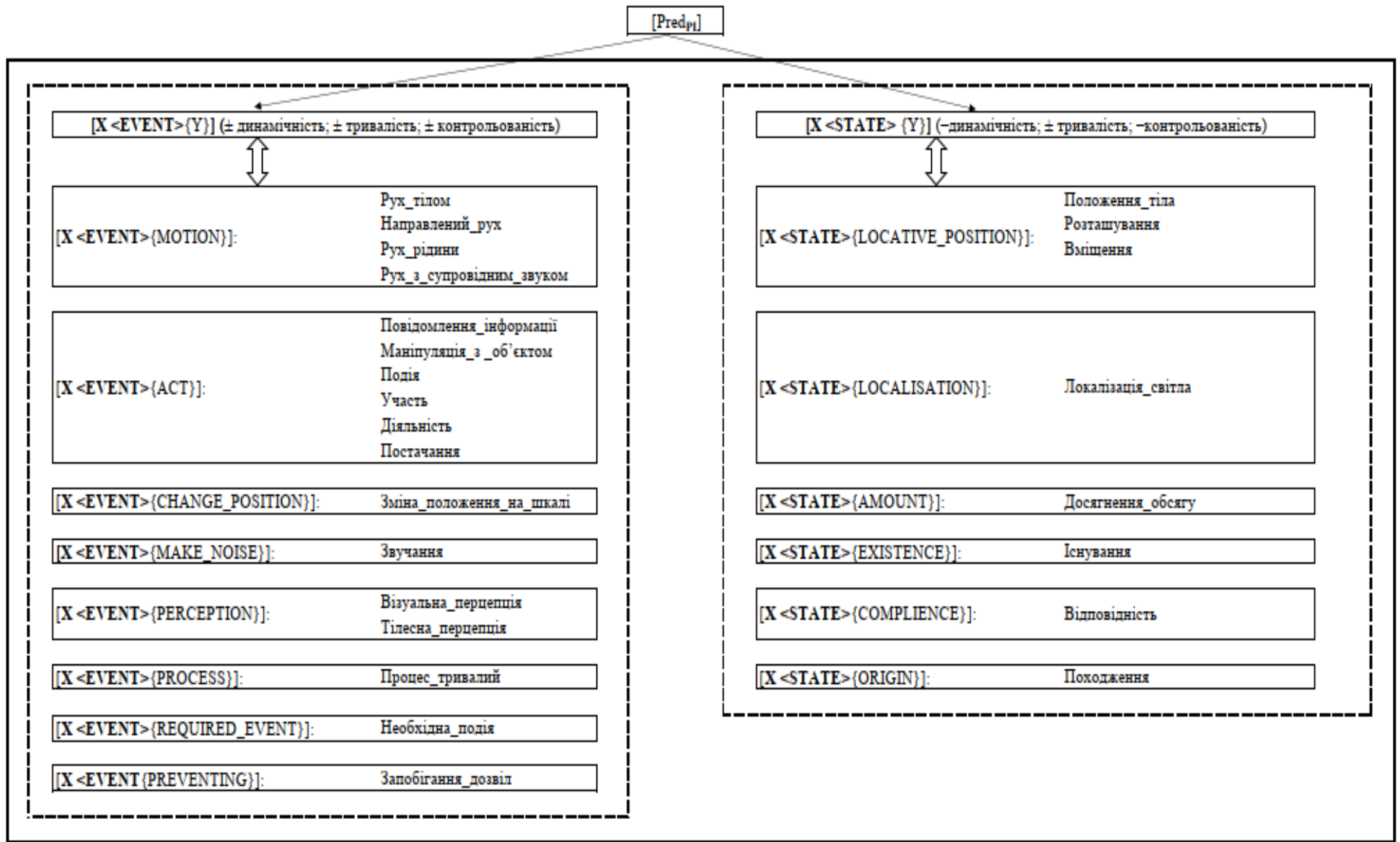

Рис. 5.3 Концептуальний простір абсолютних конструкцій у предикатній специфікації з VP_{PI}

Д. Ембрік виокремлює три типи дієприкметників II: ієнтививи (*eventive*), результатививи (*resultative*) та стативи (*stative*): ієнтививи – це дієслівні дієприкметники II, а результатививи та стативи є прикметниковими (Embick, 2004). На відміну від дієслівних дієприкметників II, що виражають канонічні дії, де “агенс діє на пацієнса та спричиняє зміну стану” (Langacker, 2008, р. 357), прикметникові дієприкметники II є статальними (Huddelson & Pulumn, 2002, р. 1440), концептуалізуючи стан сутності, що є результатом дії, позначуваної дієсловом.

У спеціалізованих дослідженнях пропонуються різні діагностичні тести для розмежування між дієслівними та прикметниковими *V-ed* формами (Levin & Rappaport, 1986, р. 625). Основним принципом розмежування визнається виокремлення типового прикметникового контексту (Laskova, 2007), в якому *V-ed* форма набуває прикметникової референційної стабілізації (Albrespit, 2020, р. 2). До ключових аспектів цього розмежування відносяться: дистрибуція у реченні, значення завершеності, потенційні модифікатори, а також несумісність зі структурами, що притаманні VP (Wasow, 1977).

Здійснивши аналіз високатрагованих *PII*-предикатів *мікроконструкцій* із використанням діагностичних синтаксичних контекстів для прикметникових дієприкметників II (позиція комплемента квазідопоміжних дієслів, вживання з префіксом *in-*, вживання із квантифікаторами ступеня, вживання з *with*-фразами, утворення від неакузативних дієслів, вживання з іншими прикметниками / прикметниковими фразами $A(P)$ – прикметники, вживання у преномінальній позиції (Emonds, 2017; Bruening, 2014; Siegel, 1973; Levin & Rappaport, 1986; Emonds, 2000; Gehrke, 2012, 2015) та для дієслівних дієприкметників II (вживання з прямим додатком, вживання з *by*-фразою, вживання прислівника у постпозиції (Emonds, 2000; Laskova, 2007; McIntyre, 2013), було встановлено, що *PII*-предикати *прикметникового* характеру кількісно домінують (159 предикатів) у дослідницькій вибірці. Проілюструємо зазначені прикметникові діагностичні контексти прикладами конструктивів (176–179):

(176) Suppose, after all, that he had not gone to look and in the morning they had found her stiff and cold in her cot, [*her eyes glazed and unfocused*], her lips blue? (BNC, CDB) – вживання префіксу *un-*;

(177) A hungry nation that rationed its scanty food-supplies till 1952 needed to be fed, [*its industries built or rebuilt*], a health service kept open to all. (BNC, SKN) – вживання префіксу *re-*;

(178) Zambia flinched, his face pale, eyes bruised, [*lips cracked and dry*] (BNC, AD9) – вживання з іншими прикметниками / прикметниковими фразами *A(P)*;

(179) Breasts squashed with time, overloaded in their fullness, [*stomach too relaxed with middle age*]. (BNC, GOL) – вживання із квантифікаторами ступеня.

Примітно, що навіть у конструктах з дієслівним діагностичним контекстом, прикметниковий характер дієприкметника II часто переважає. Розглянемо конкретний випадок. Як стверджує В. Ласкова (Laskova, 2007, p. 135), синтаксичний контекст з *by*-фразою зазвичай вказує на використання дієслівних дієприкметників II, оскільки *by*-фраза вводить агенса із сумісною з дієслівною, а не прикметниковою *V-ed* формою. Однак, лінгвістка виокремлює окремий випадок, коли *by*-фраза вживається із референційним іменником (наприклад, означеною NP, іменником, що позначає визначену сутність у дискурсі), модифікованого прикметником. У конструктах, ліцензованих мікроконструкціями, спостерігається ситуація, де *by*-фраза використовується з генералізованим іменником, а не референційним. Наприклад, у конструкті *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп* мікроконструкції (Some lived for several days in this pitiful condition, [*their feet gnawed by dogs*], until they died in agony (BNC, NF1)) агент виражений генералізованим іменником (*dogs*). У такому контексті дієприкметник II набуває прикметникового, а не дієслівного характеру.

В аспекті семантичних відмінностей між дієслівними й прикметниковими *V-ed* формами, слід підкреслити, що дієслівні дієприкметники II зазвичай позначають подію, тоді як прикметникові дієприкметники вказують на стан, набутий у результаті певної події (“*attained*

state” (Laskova, 2007, p. 132; Emonds, 2017, p. 4); “*resultant state*”, “*targeted state*” (Hallman, 2019, p. 524), “*result or outcome of an event*” (Laczkó, 2001, p. 159). Значення завершеності дії є проявом загального значення прикметника “мати властивість / ознаку” (Emonds, 2000, p. 175) або “статичної властивості / ознаки” (*stative property*) (Emonds, 2017, p. 8). Прикметникові дієприкметники II приписують “характерну властивість, що сприймається як результат події, позначуваної дієприкметником” (Maïenborn, 2009, p. 40), в той час, як дієслівні дієприкметники не актуалізують значення закінченої дії (Emonds, 2017, p. 9).

Таким чином, високоатраковані *PII*-предикати є “статальними-ад’єктивними” (Schönefeld, 2012) дієприкметниками II, що актуалізують статальні ситуації, висвітлюючи фінальний стан процесу, позначуваного дієсловом-корелятом (Langacker, 2008, p. 121-122).

Пропозиціональна схема статальних ситуацій у мікроконструкціях з *PII*-предикатами отримує додаткову ознаку, яка висвітлює специфіку ситуації, актуалізовану прикметниковими *PII*-предикатами: <STATE>, що постає як результат (*RESULT* (of)) дії {Y}: [X <STATE_{RESULT of}>{Y}] (– динамічність; – тривалість; – контрольованість). Пропозиціональна схема специфікується загальними фреймами предикатів ([X <STATE_{RESULT_of}> МІСЦЕПОЛОЖЕННЯ {Y}], [X <STATE_{RESULT_of}> ВПЛИВ {Y}] та ін.) та конкретизується через субфрейми *PII*-предикатів, наприклад, [X <STATE_{RESULT_of}> МІСЦЕПОЛОЖЕННЯ: *Положення_тіла, Локалізація, Положення_приєднання, Розподілене_положення* {Y}]. Концептуальний простір, репрезентований *PII*-предикатами *абсолютних мікроконструкцій* зображений на Рис. 5.4.

Високоатраковані *Inf*-предикати *мікроконструкцій* досліджуваної мережі об’єктивують 5 загальних семантичних фреймів (9 субфреймів) (Табл. Ж.3 Додатку Ж) акціонального мегафрейму ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT). *Inf*-предикати належать до класу предикатів динамічних ситуацій і виражаються переважно дієсловами події, які актуалізують динамічні ситуації,

що не розгортаються у часі й не контролюються агенсом(наприклад, загальні фрейми *Отримання, Підтримка* та ін.). Менш репрезентовані є дієслова дії, що концептуалізують нетривалі контрольовані агенсом події (*Доставлення, Постачання* та ін.).

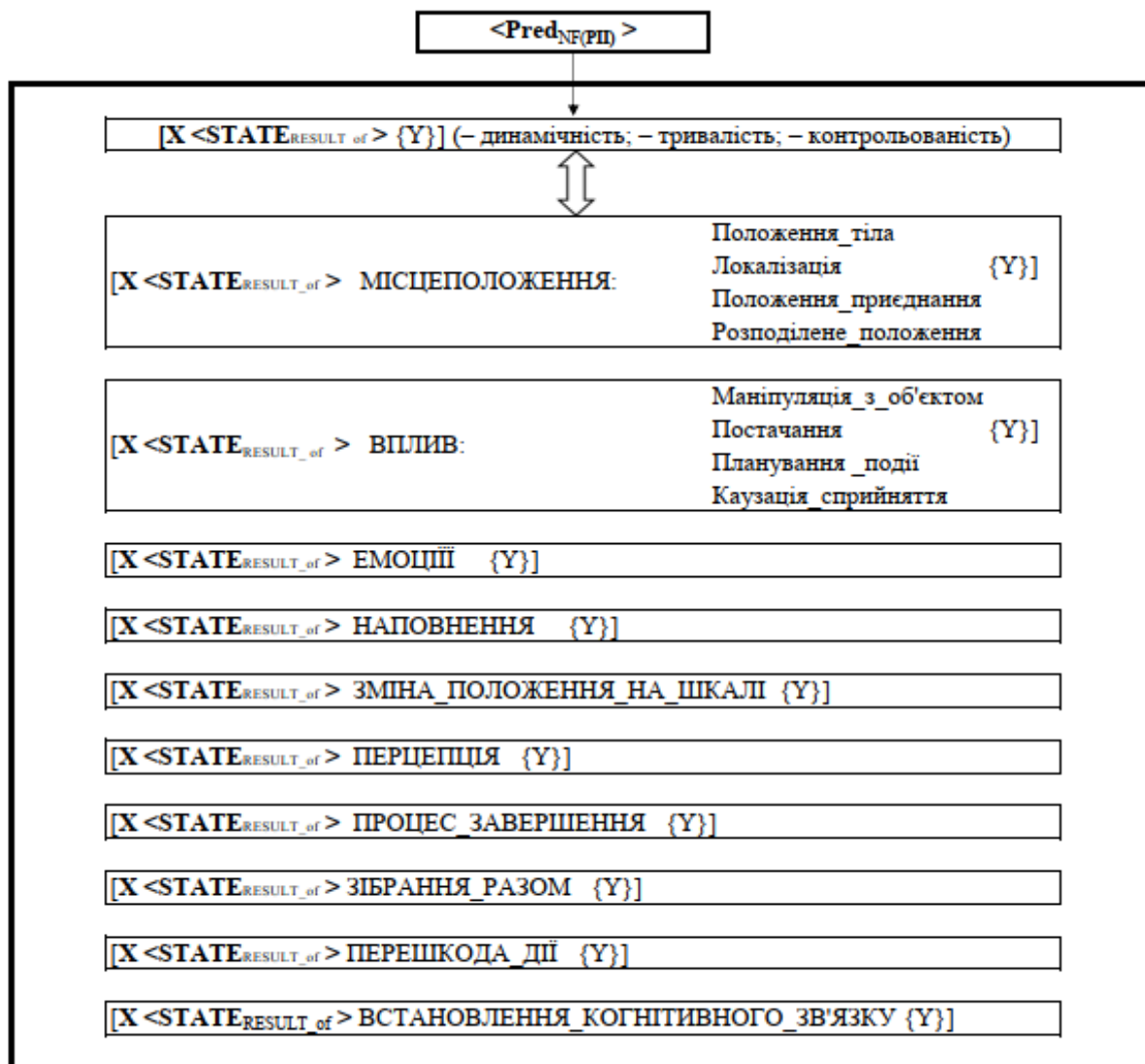

Рис 5.4 Концептуальний простір абсолютних конструкцій у предикатній специфікації з VP_{PI}

Загальна семантика інфінітивних предикатів передає майбутню дію із певним модальним відтінком. Базову пропозиціональну схему можна змодельовати як [X <EVENT> {Y}] (+ динамічність; - тривалість; ± контрольованість). Ця схема деталізується через загальні семантичні фрейми, які далі конкретизуються у субфреймах, наприклад, ([X <EVENT> ДІЯ: *Отримання, Доставка, Підтримка, Сприяння, Трансфер_коштів,*

Постачання, Вирішення_проблеми, Залишатися_невикористаним, Втілення_плану {Y}) (див. Рис 5.5).

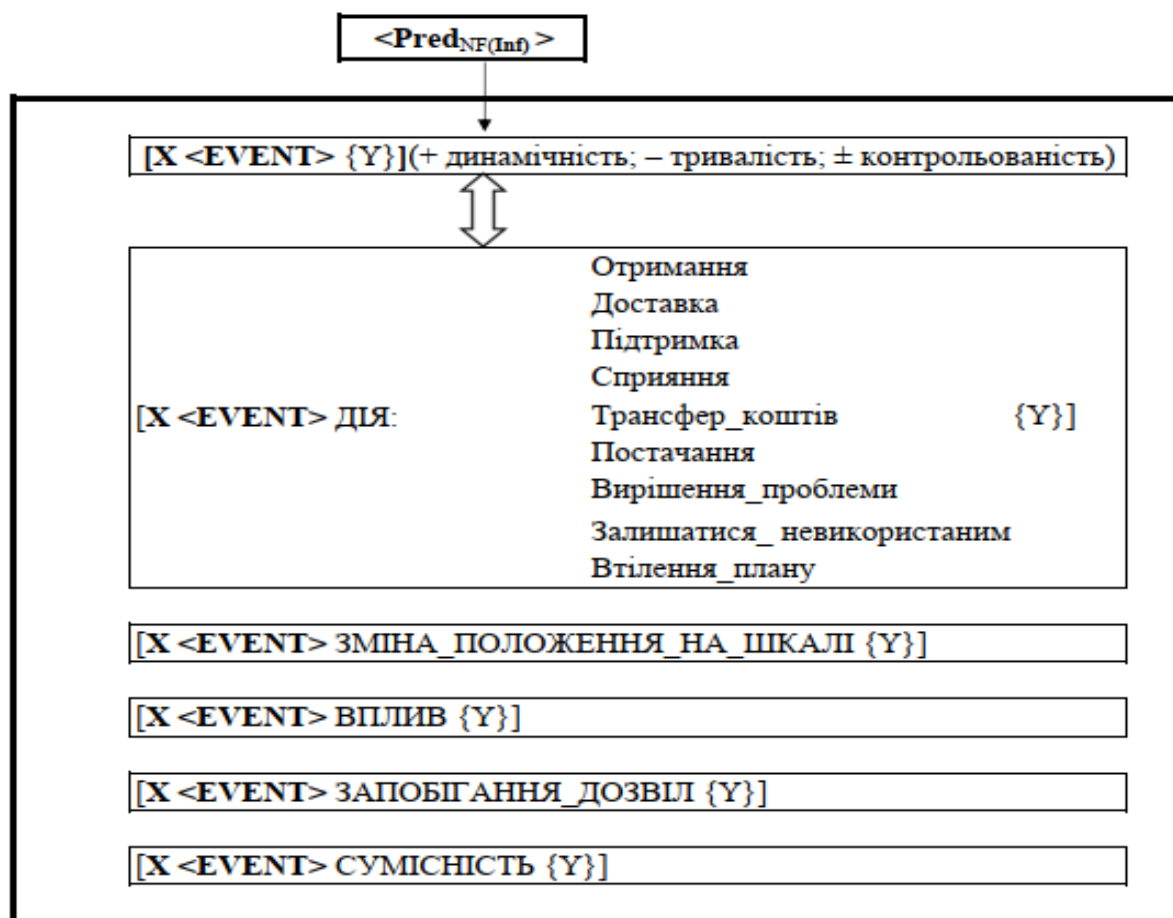

Рис 5.5 Концептуальний простір абсолютних конструкцій у предикатній специфікації з VP_{Inf}

Високоатраговані недієслівні *PP*-предикати вербалізують 3 загальні семантичні фрейми та 3 субфрейми акціонального мегафрейму СТАН (STATE) (Табл. Ж.4 Додатку Ж). Ці предикати належать до класу предикатів статальних ситуацій та є предикатами стану, що позначають нединамічні, нетривалі та неконтрольовані ситуації. *PP*-предикати уточнюють темпорально-локативне розміщення референта суб'єкта. Наприклад, у випадку семантичного фрейму *Предметна_тематика*, який вербалізований прийменником *оп*, спостерігається метафоричне розширення просторової локалізації предмета на тематичну локалізацію тексту у певній предметній області.

Пропозиціональна схема для *мікроконструкцій* з $P(P)$ -предикатами включає додаткову ознаку, яка специфікує конструйовану ними статальну ситуацію як знаходження у стані $\langle \text{STATE} \rangle$ перебування у положенні (PLACING_{in}): $[\text{X} \langle \text{STATE}_{\text{PLACING}_{in}} \rangle \{Y\}]$ (– динамічність; – тривалість; – контрольованість). Ця схема деталізується загальними фреймами $[\text{X} \langle \text{STATE}_{\text{PLACING}_{in}} \rangle \text{ТЕМПОРАЛЬНА\_ВІДНЕСЕННІСТЬ} \{Y\}]$; $[\text{X} \langle \text{STATE}_{\text{PLACING}_{in}} \rangle \text{ПРЕДМЕТНА\_ТЕМАТИКА} \{Y\}]$) та субфреймами $P(P)$ -предикатів ($[\text{X} \langle \text{STATE}_{\text{PLACING}_{in}} \rangle \text{МІСЦЕПОЛОЖЕННЯ:}$ *Положення_всередині,* *Просторове_співрозташування,* *Просторовий_контакт* $\{Y\}]$) (див. Рис. 5.6).

Рис 5.6 Концептуальний простір *абсолютних конструкцій* у предикатній специфікації з PP

На відміну від преномінального вживання, прикметники у позиції предиката *абсолютних мікроконструкцій* не позначають семантично постійні або характерні риси модифікованого ними іменника (*individual-level adjectives*), а описують мінливі, тимчасові властивості, яких набуває модифікована сутність за певних обставин або у конкретний відрізок часу (*stage-level adjectives*) (Bolinger, 1967; Celce-Murcia & Larsen-Freeman, 1999, p. 388; Demonte, 2008, p. 81).

Високоатраговані *Adj*-предикати вербалізують 12 загальних

семантичних фреймів акціонального мегафрейму СТАН (STATE) (Табл. Ж.4 Додатку Ж). У мікроконструкціях з *AdjP*-предикатом, прикметники набувають статального значення, де стан концептуалізується тимчасова стадія існування сутності, приписуючи їй ознаку, актуальну для певного часового відрізка. Таким чином, властивість стає несуттєвою та випадковою. Проте, це не виключає можливості використання прикметників індивідуального рівня у слоті [Pred_{NV}].

У лінгвальних профілях мікроконструкцій зафіксовані прикметники, які позначають усталені притаманні ознаки сутності. Однак сила їхнього колострукційного притягнення до слота [Pred] виявляється статистично незначущою (наприклад, *black* (coll. strength = 0.938695), *obvious* (0.721595), *blue* (0.601981). Вживаючись у слоті [Pred_{NV}] абсолютної мікроконструкції прикметники індивідуального рівня набувають значення тимчасової ознаки, як-от:

(180) *John of Gaunt looked up abruptly and stared like a hungry cat at Athelstan, his eyes yellow, hard and unblinking* (BNC, H98).

Пропозиціональна схема для мікроконструкцій з *AdjP*-предикатами отримує додаткову ознаку, що висвітлює специфіку конструйованих ними статальних ситуацій як перебування у нединамічному, нетривалому та неконтрольованому стані <STATE> непостійної ознаки (TEMPORARY_PROPERTY): [X <STATE TEMPORARY_PROPERTY> {Y}] (– динамічність; – тривалість; – контрольованість). Установлена пропозиціональна схема деталізується загальними фреймами *AdjP*-предикатів ([X <STATE TEMPORARY_PROPERTY> СКАЛЯРНІ_АТРИБУТИ {Y}]; [X <STATE TEMPORARY_PROPERTY> ЕМОЦІЇ {Y}]; [X <STATE TEMPORARY_PROPERTY> КОЛІР {Y}]) (див. Рис. 5.7).

Високоатраковані *AdvP*-предикати вербалізують 2 загальних семантичних фрейми та 6 субфреймів (Табл. Ж.5 Додатку Ж). Вони позначають нединамічні, нетривалі та неконтрольовані ситуації, репрезентуючи клас предикатів статальних ситуацій. Вказані предикати містять інформацію про положення предмета чи особи, позначеного

суб'єктом, специфікуючи його спрямоване, загальне, контактне та співрозташоване положення стосовно інших предметів чи осіб у конкретний часовий проміжок. Цей часовий проміжок зазвичай визначається ситуацією, позначуваною предикатом матричної клаузи.

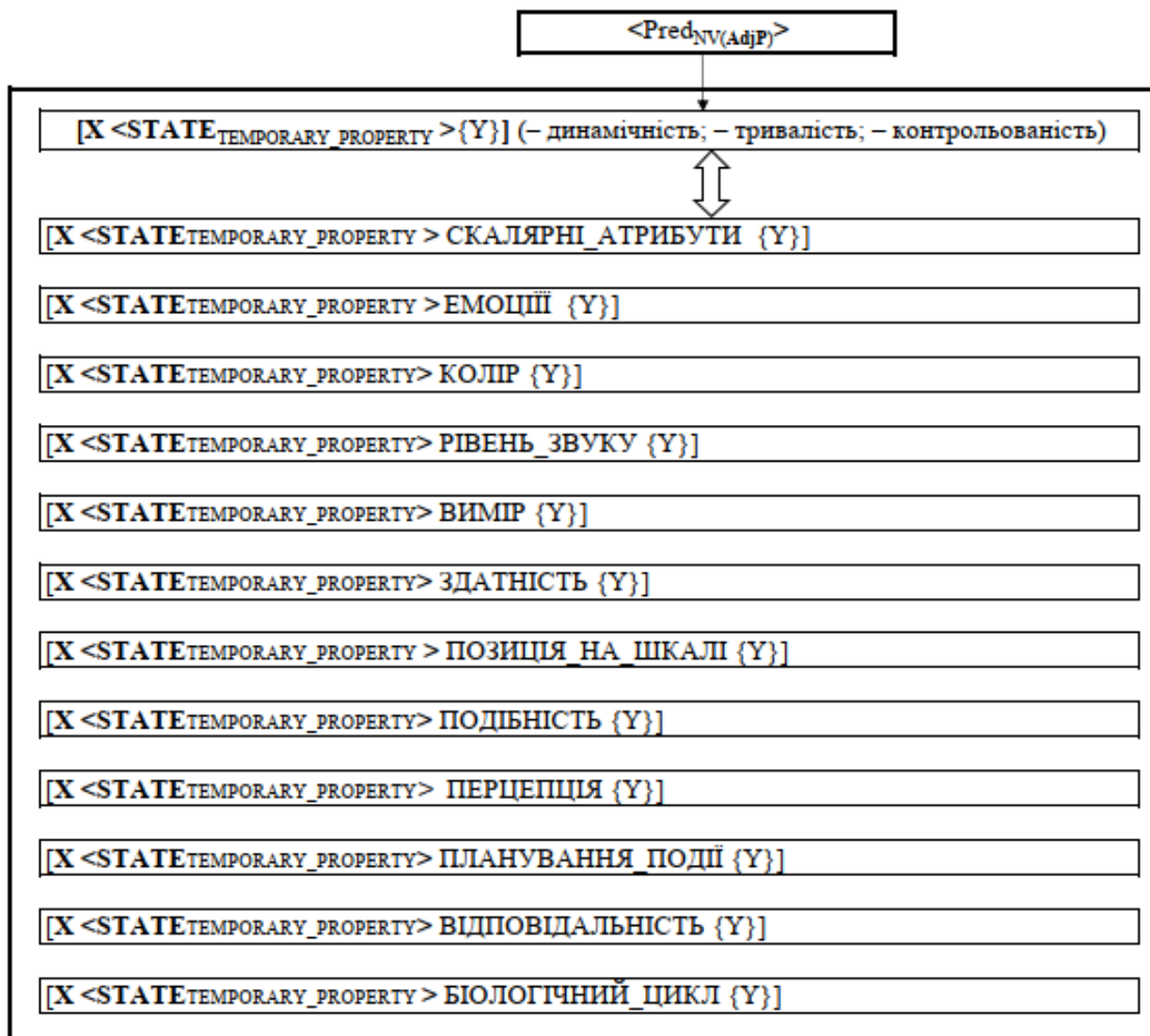

Рис 5.7 Концептуальний простір абсолютних конструкцій у предикатній специфікації з AdjP

Загальний фрейм *Стан_активності*, що вербалізується прислівниками *on* та *off*, демонструє метафоричне розширення спрямованої просторової локалізації предмета на стан активності або неактивності пристрою, залежно від положення вимикача: верхнє (активний) або нижнє (вимкнений) положенні. Спостерігається певна семантична співвіднесеність між *AdvP*- та

PP-предикатами досліджуваних *мікроконструкцій*. Тому пропозиціональна схема актуалізована *AdvP*-предикатами отримує вираження $[X \langle \text{STATE}_{\text{PLACING\_in}} \rangle \{Y\}]$ (– динамічність; – тривалість; – контрольованість). Наведена пропозиціональна схема специфікується загальними фреймами (наприклад, $[X \langle \text{STATE}_{\text{PLACING\_in}} \rangle \text{СТАН\_АКТИВНОСТІ } \{Y\}]$), що конкретизуються субфреймами *Adv(P)*-предикатів (наприклад, $[X \langle \text{STATE}_{\text{PLACING\_in}} \rangle \text{МІСЦЕПОЛОЖЕННЯ: } \text{Положення\_спрямоване, } \text{Положення\_загальне, } \text{Положення\_контактне, } \text{Положення\_тіла, } \text{Положення\_співрозташоване, } \text{Положення\_всередині } \{Y\}]$) (Рис. 5.8):

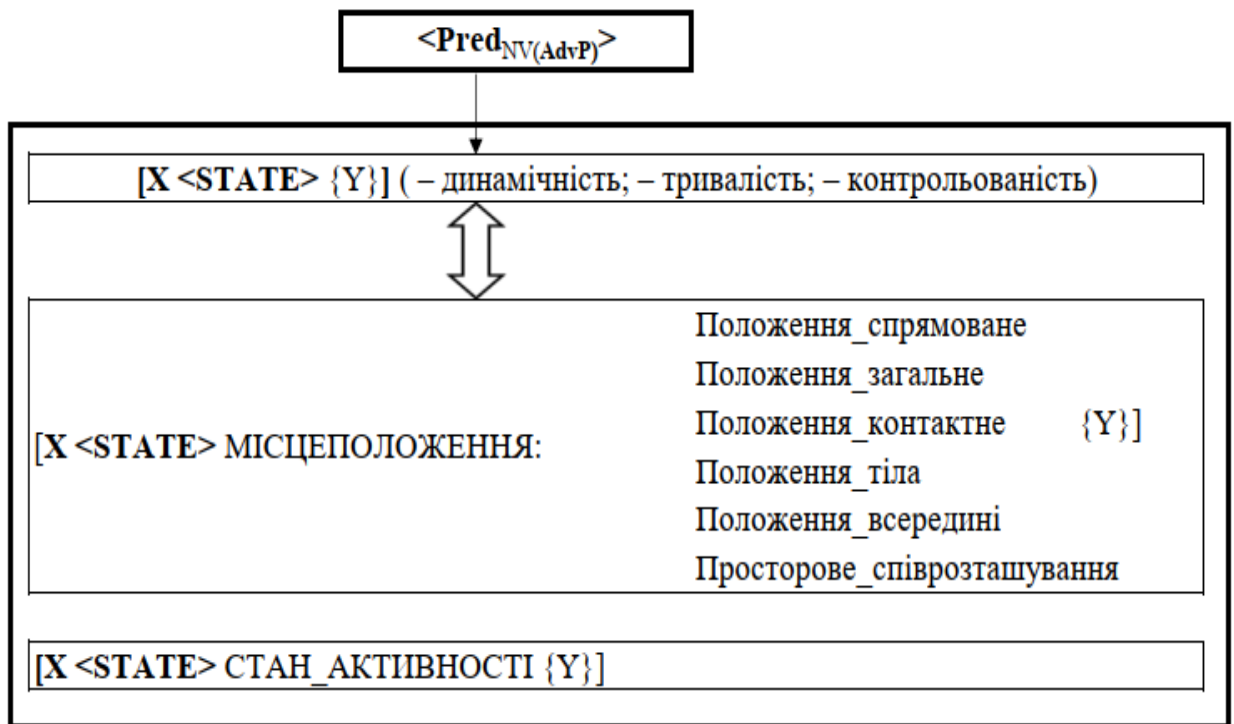

Рис 5.8 Концептуальний простір *абсолютних конструкцій* у предикатній специфікації з *AdvP*

Часткова концептуальна мережа *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови репрезентована на Рис 5.9.

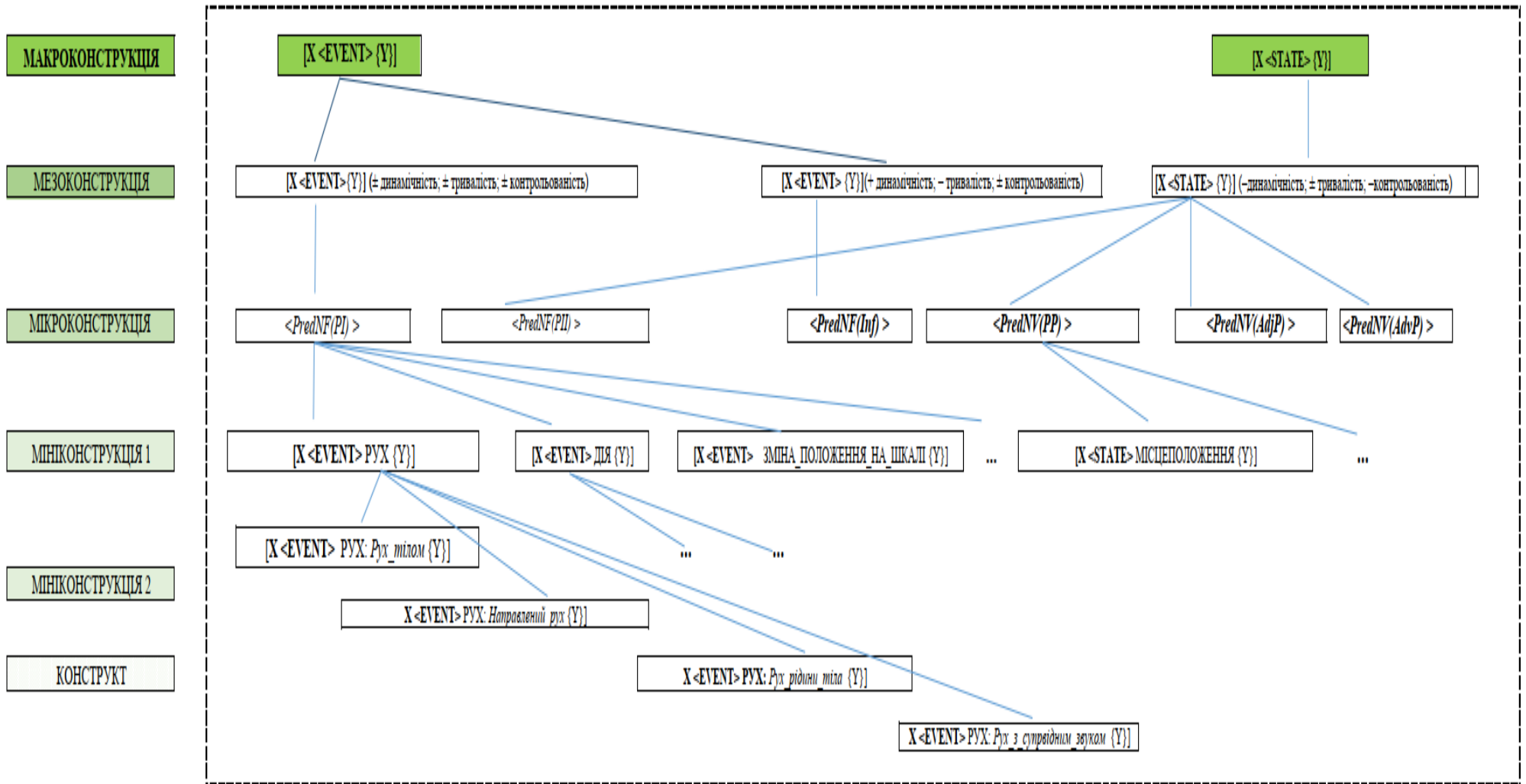

Рис. 5.9. Часткова концептуальна мережа абсолютних конструкцій сучасної англійської мови

Результати лінгвоквантитативно-корпусної параметризації властивостей плану вираження та плану змісту *абсолютних конструкцій* дозволили змоделювати таксономічно-концептуальну мережу *абсолютних конструкцій*, окреслити *конструкції*-вузли мережі різного ступеню схемності, об'єднати їх в ієрархічні структури та поєднати їх між собою семантичними відношеннями. Отримані дані підтверджують системність мережі англійських *абсолютних конструкцій* як фрагмента загального конструктивону англійської мови, підкреслюючи водночас її незамкнутість і можливість змін у морфосинтаксичній формі та прирощенні нових значень *конструкцій*. Результати дозволяють змоделювати як вузли мережі *абсолютних конструкцій* ймовірно можуть бути репрезентовані у ментальній граматиці та як *морфосинтаксичні конструкції рівня клаузи* відображають когнітивні механізми поняттєвого освоєння мовцями дійсності.

5.3 Репрезентація *абсолютних конструкцій* у нотаційній системі когнітивно-квантитативної граматики конструкцій

Завершальним етапом когнітивно-квантитативного профілювання *абсолютних конструкцій* є формалізована репрезентація їхніх лінгвальних властивостей у системі нотаційного запису *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*.

Як і більшість сучасних граматичних моделей, конструкційний підхід стверджує, що єдиний спосіб пояснити й правильно зрозуміти відношення між мовними елементами – це формалізувати такі відношення. Опис *конструкції* може бути доволі деталізованим як у формальному, так і в змістовному аспектах, оскільки “конструкції відображають взаємовплив багатьох характеристик” (Langacker, 2009a, p. 174). У граматиці конструкцій використовуються різні системи записів (нотацій) для представлення лінгвальних ознак певної *конструкції*. Кожна *конструкція* співвідноситься з більш або менш деталізованою інформацією про її фонологічні, морфологічні, синтаксичні, семантичні, прагматичні та дискурсивні характеристики.

Оскільки описи цих характеристик можуть бути досить розлогими, у ГК використовуються спеціальні символні записи – системи нотаційних записів. Серед найвідоміших нотаційних систем – символні записи *граматики конструкцій Берклі* (Fillmore, 2012; Fried, 2015), *знаково-базованої граматики конструкцій* (Sag et al., 2012), *когнітивної граматики конструкцій* (Goldberg, 1995, 2006) та *узуально-грунтованої граматики конструкцій* (Hoffmann, 2022). Така варіативність систем нотаційного запису пояснюється тим, що в ГК відсутній єдиний обов'язковий спосіб представлення мовних даних *конструкцій* та немає фіксованого набору властивостей, які повинні бути відображені для кожного типу *конструкцій* (Fried, 2015, p. 15).

У дослідженні представлено випрацювану систему нотаційного запису в рамках *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій*, яка поєднує елементи гніздових рамкових діаграм (*boxes-within-boxes diagrams*) *граматики конструкцій Берклі* та дужкової нотаційної системи *узуально-базованої граматики конструкцій*. Гніздові діаграми-рамки забезпечують ефективну організацію інформації, необхідної для всебічного опису *конструкцій* різних типів, включаючи *морфосинтаксичні конструкції рівня клаузи*. Перевага цього підходу полягає у тому, що покрокова репрезентація парсингу клаузи дозволяє відобразити конститuentи окремих *конструкцій* та продемонструвати взаємодію *конструкцій* (Fillmore, 1988; Fried & Östman, 2004; Fried, 2015). Нотаційний запис у квадратних дужках (Kim & Davies, 2019; Hoffmann, 2022) дозволяє акцентувати певні аспекти, не перенавантажуючи основний запис. Представлення різноаспектної інформації про лінгвальні властивості *абсолютних конструкцій* включає пояснення особливостей відношень успадкування та конститuentного опису, що здійснюється за допомогою рамкових діаграм. Для деталізації конструкційних обмежень окремих *конструкцій-вузлів* застосовується дужкова нотаційна система.

У застосованій інтегрованій рамково-дужковій системі нотацій відображаються два рівні специфікації лінгвістичної інформації: *холістичний рівень конструкції* (*construction-level information*) та *рівень конститuenta*

(*constituent-level information*). Виділяються два плани представлення: ЗОВНІШНІ (EXTERNAL) характеристики *конструкції* (тобто характеристики *конструкції* як цілого) та ВНУТРІШНЯ (INTERNAL) організація (тобто характеристика конститuentів *конструкції*).

Внутрішня структура *конструкції* представлена набором рамок, розташованих всередині більшої структури. Зовнішня рамка репрезентує найбільш генералізовану *конструкцію* (*макроконструкцію*). У кожній із рамок (зовнішній і внутрішній) для кожного конститuenta *макроконструкції* вказується релевантна лінгвістична інформація: *syn(tactic)* (синтаксична), *prag(matic)* (прагматична), *sem(antic)* (семантична), *val(ence)* і т. ін. У зовнішній рамці подаються властивості, що визначають *конструкцію* в цілому, тоді як внутрішні рамки містять інформацію про окремі конститuentи.

Розмежування між зовнішніми та внутрішніми планами дозволяє показати, що *конструкція* як цілісна одиниця мови є не просто сумою її конститuentів, між її складовими наявні більш складні та менш очевидні відносини, які можуть по-різному проявлятися залежно від конкретного поєднання конститuentів в межах однієї *конструкції*. Зазначимо, що розташування конститuentів у внутрішніх рамках не відображає реальний порядок слів в англійській мові, а лише показує їхнє відносне розташування у конкретній *конструкції*. Для відповідної репрезентації *конструкції* емпірично вмотивованим є мінімальний набір ознак, які можуть варіюватися залежно від особливостей конкретної *конструкції*. Наведена структура рамкового запису не є строго визначеним шаблоном, за яким повинні обов'язково репрезентуватися усі *конструкції* у будь-якій мові. За замовчуванням, нотаційний запис *конструкції* має відображати інформацію про її форму з одного боку та про її значення чи функцію з іншого. Однак деталі та обсяг кожного типу інформації можуть різнитися залежно від специфіки конкретної *конструкції* й того, що може бути виведене з інших *конструкцій*. Запропонована інтегрована система нотаційного запису може бути використана для моделювання лінгвальних ознак різних типів *конструкцій*.

Абсолютна макроконструкція (abs-SubjPred_{NF/NV-cxp}) є конструкцією високого ступеня узагальненості й схемності, яка співвідноситься із конструкцією-вузлом найвищого (макро-) рівня таксономічно-концептуальної мережі абсолютних конструкцій. Вона репрезентує клас синтагматично та семантично складних морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи та ліцензує використання абсолютних конструкцій встановлених аугменторних та предикатних специфікацій в англійській мові. На мовному рівні абсолютна макроконструкція актуалізується у вигляді цілісних, взаємопов'язаних і взаємодійних структур (конструкцій мезо-, мікро- та мінірівнів таксономічно-концептуальної конструкційної мережі), які успаковують її ключові лінгвальні ознаки. Абсолютна макроконструкція є когнітивно вмотивованим співвідношенням ФОРМИ (організації складових елементів) і концептуального ЗНАЧЕННЯ / ФУНКЦІЇ. Нотаційний запис зовнішньої та внутрішньої організації макроконструкції abs-SubjPred_{NF/NV-cxp} наведено на Рис. 5.10:

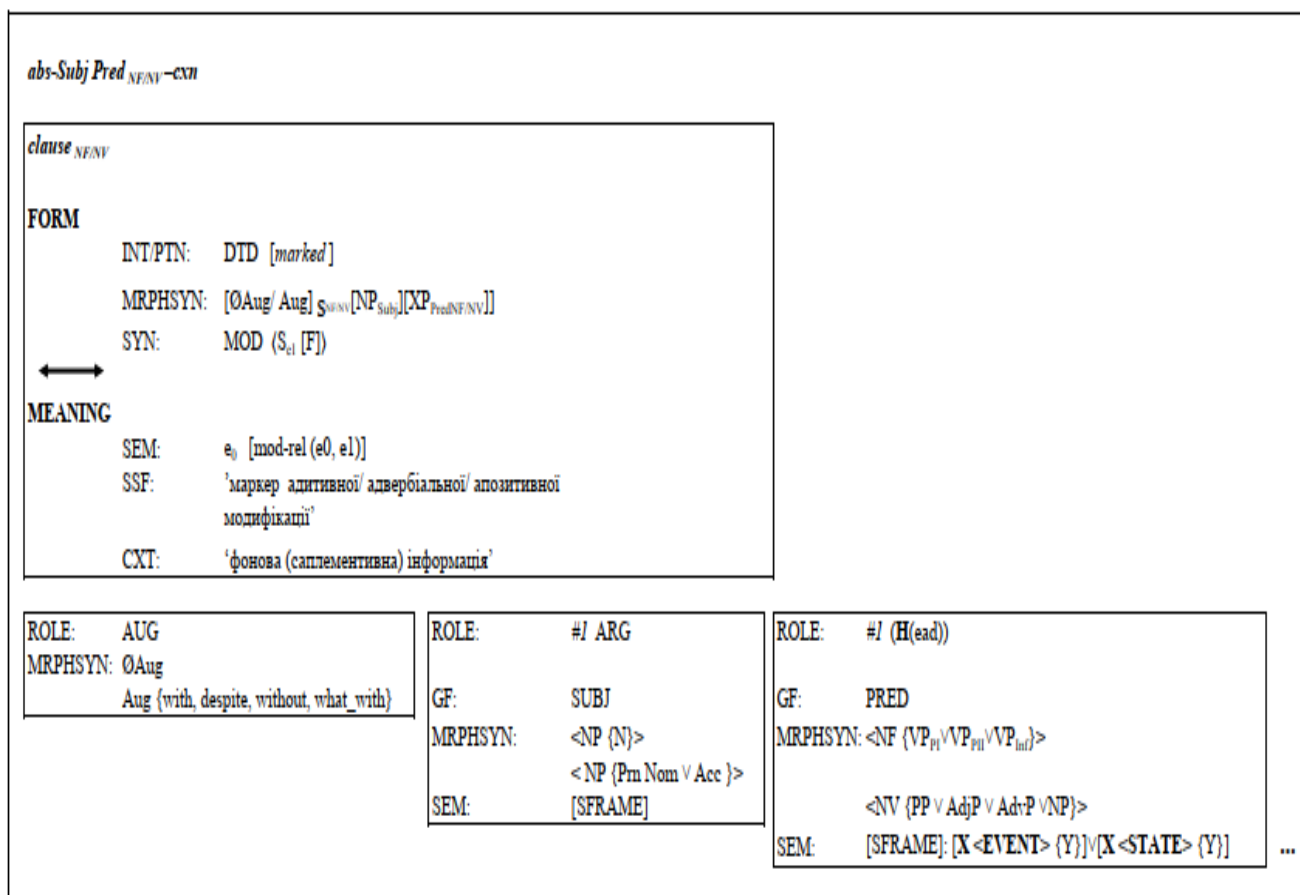

Рис. 5.10 Моделювання лінгвальних ознак абсолютної макроконструкції у рамках когнітивно-квантитативної граматики конструкцій

З нотаційного запису слідує, що зовнішня морфосинтаксична будова (M(O)RPH(O)SYN(tax)) *абсолютної макроконструкції* репрезентує її як конструкційну схему (*constructional scheme*) нефінитної (N(on)F(inite)) або недієслівної (N(on)V(erb)al) клаузи (S) з експлікованим суб'єктом (Subj) та нефінитним або недієслівним предикатом (Pred_{NF/NV}), (не)інтродуковану аугментором (ØAug(mentor) / Aug).

У зовнішній структурній репрезентації *абсолютної макроконструкції* слот [ØAug / Aug] вказує на відсутність чи наявність лексично фіксованого аугментора. За ним слідує нефінитна/ недієслівна клауза S_{NF/NV}[NP XP], де ініціальна NP є (про)номінальною вершиною, що виконує функцію суб'єкта, та XP є нефінитним / недієслівним предикатом (Kim, 2013). Обидва елементи (NP та XP) характеризуються відсутністю унікального лексичного наповнення, асоційованого з ними:

(181) _{NP}[The coach] _{VP}[being crowded], ...

(182) With _{NP}[John] _{VP}[driving], ...

Абсолютна макроконструкція інтонаційно (INT(onation)) та / або пунктуаційно (P(unc)T(uatio)N)) маркована як відокремлена (D(e)T(ache)D)) від матричної клаузи. Синтаксично (SYN) *абсолютна макроконструкція* модифікує матричну клаузу (S_{e1}[M]), що позначає подію *e1*.

У контексті зовнішньої семантики (SEM) *абсолютна макроконструкція* позначає подію *e0*, яка знаходиться у відношеннях модифікації (mod-rel) із S_{e1}. Вона виконує інгерентну семантико-синтаксичну функцію (S(ematic)S(yntactic)F(unction)) маркера адитивного, адвербіального або апозитивного розширення пропозиції матричної клаузи S_{e1}. У комунікативному контексті (C(onte)XT) *абсолютна макроконструкція* слугує фоном для матричної пропозиції, надаючи саплементивну інформацію.

Внутрішні характеристики *абсолютної макроконструкції* вказують на її фіксовану будову, яка включає три обов'язкові конституенти: аугментор (AUG), суб'єктний конституент (SUBJ), за яким слідує конституент, що є вершиною-предикатом (PRED), яка вимагає суб'єкта. Перший конституент

виконує синтаксичну роль аугментора (AUG), який може бути виражений у морфосинтаксичній структурі *макроконструкції* (AUG) зі значеннями {*with, despite, without, what_with*} або бути відсутнім ($\emptyset$ AUG). Другий конститuent виконує граматичну функцію суб'єкта (SUBJ) нефінітної / недієслівної клаузи, що є зовнішнім (першим) аргументом (ARG(ument)) предиката. Відношення між предикатним та суб'єктним конститuentом позначається співіндексуванням (#1). У морфосинтаксичному аспекті зовнішній (перший) аргумент виражається (про)номінальною фразою, яка може мати значення {номінативний (Nom) / акузативний (Acc) відмінок} у разі прономінальної об'єктивації. У семантичному аспекті суб'єкт (SUBJ) не специфікований, але може бути заповнений конструкційно конгруентними одиницями, значення яких актуалізується у семантичному фреймі (SFRAME).

Предикат *абсолютної макроконструкції* виступає вершиною нефінітної або недієслівної клаузи. Морфосинтаксично предикат реалізується нефінітною фразою зі значенням дієприкметника I (VP_{PI}), дієприкметника II (VP_{PII}) або інфінітива (VP_{Inf}) чи недієслівною фразою, яка має значення прийменникової (PP), ад'єктивної ($AdjP$), адвербіальної ($AdvP$) або іменникової (NP) фрази. Семантично предикат *макроконструкції* конкретизується через значення лексем-філерів конструкційно конгруентної семантики, актуалізованої у семантичних фреймах (SFRAME). Маркер (...) позначає аргументи або ад'юнкти предиката, які можуть потенційно актуалізуватися в конкретних конструктах і за необхідності можуть бути репрезентовані у додаткових рамках.

Прийняті в нашому дослідженні нотаційні конвенції є гнучкими й дозволяють додавати необхідну інформацію в кожному конкретному випадку. Розглянемо конструкційні обмеження генералізованої *абсолютної макроконструкції* ($abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) через ієрархію спадковостей для *конструкцій* рівня клаузи та деталізуємо лінгвальні ознаки *конструкцій* мезо- та мікрорівнів. таксономічної мережі *абсолютних конструкцій*.

Конструкції мезорівня мережі *абсолютних конструкцій* успадковують

ознаки макрорівневої *конструкції* – *abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп*. Своєю чергою *abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп* наслідуює ознаки з *конструкції* вищого рівня в ієрархії клаузних *конструкцій* – *конструкції ад'юнктної клаузи (adj-cl-cхп)*, переймаючи її конструкційні обмеження як клаузного модифікатора, що представлено у дужковому нотаційному записі (5.1):

(5.1)

$$adj-cl-cхп \Rightarrow \left[\begin{array}{l} \text{SYN} \\ \text{SEM} \end{array} \left[\begin{array}{l} \text{HEAD} \mid \text{MOD} \langle S_{e1}[f] \rangle \\ \text{VAL} \quad \left[\begin{array}{l} \text{SUBJ} \langle \rangle \\ \text{COMP} \langle \rangle \end{array} \right] \\ \text{IND} \quad \quad \quad e0 \\ \text{mod} - \text{rel} \quad \quad (e0, e1) \end{array} \right] \right]$$

Зазначене конструкційне обмеження визначає, що *конструкція adj-cl-cхп* синтаксично (SYN) модифікує фінітну (*f(inite)*) клаузу (S), що позначає подію *e1* і не вимагає суб'єкта (SUBJ) або компоненту (COMPS) (це представлено пустим списком їхніх ознак). Семантично (SEM) ця *конструкція* позначає подію *e0*, яка перебуває у відношенні модифікації (*mod-rel*) (переважно адвербіального характеру) з матричною пропозицією (S_{e1}).

Окрім обмежень, успадкованих від *adj-cl-cхп*, *абсолютна макроконструкція* має власні конструкційні обмеження, обумовлені тим фактом, що на відміну від інших ад'юнктних клауз, вона обов'язково повинна бути нефінітною або недієслівною (183–186):

(183) [*With Louis watching*], *they nodded in dumb misery* (BNC, AMU)

(184) * [*With Louis is watching*], *they nodded in dumb misery*.

(185) * [*Despite Louis is watching*], *they nodded in dumb misery*.

(186) * [*What-with Louis is watching*], *they nodded in dumb misery*.

Для пояснення нефінітної та недієслівної предикації розглянемо ще частину ієрархії спадковостей для *конструкцій* рівня клаузи. *Конструкція ад'юнктної клаузи*, як клаузна *конструкція*, успадковує синтаксичні властивості та обмеження *конструкції* найвищого рівня узагальнення (конструкційної схеми) – ‘суб'єкт-предикат’ *конструкції (Subj-Pred-cхп)*.

Зауважимо, що не всі конструкційні граматисти наділяють ‘суб’єкт-предикат’ конструкцію статусом морфосинтаксичної конструкції (Culicover & Jackendoff, 1999), трактуючи її як максимально абстраговану конструкцію, що зв’язує першу граматичну функцію (GF) (тобто суб’єкт) з дієслівним елементом, що актуалізує ознаку часу (T) та через співіндексування суб’єкта та суфіксальне узгодження забезпечує уніфікацію ознак. Визнаючи цю конструкцію чисто синтаксичною структурою без плану змісту (тобто позбавлену значення), її відносять до класу так званих ‘дефективних’ конструкцій. На відміну від прототипних конструкцій як поєднань плану вираження і плану змісту, у ‘дефективних’ конструкціях план фонетичної, синтаксичної чи семантичної специфікації не представлений (Jackendoff, 2013, p. 180-181).

У нашому дослідженні ми поділяємо позицію В. Крофта, який трактує ‘суб’єкт-предикат’ конструкцію як морфосинтаксичну конструкцію, що є генералізацією високочастотного конструкційного типу, інстанційованого численними токенами (наприклад: а. *I love you. / He loves you. / They love you./etc.*; б. *Do I love you? / Does he love me? / Do they love you? / etc.*; в. *The man who loves you / The men who love you. / etc.*) (Croft, 2001). Точніше конструкція ‘суб’єкт-предикат’ постає з більш конкретних конструкцій валентності, зокрема *Intransitive construction* ($_{\text{Intr}}\text{Subj }_{\text{Intr}}\text{V}$) та *Transitive construction* ($_{\text{Tr}}\text{Subj }_{\text{Tr}}\text{V }_{\text{Tr}}\text{Obj}$). Конструкційний статус ‘суб’єкт-предикат’ конструкції визначається тим, що вона кодує особливі, певним чином непередбачувані подіє-партиципантні відношення, які є відмінними від таких же відносин, кодованих дієслівною фразою (Fried, 2015, p. 982). Семантичний вимір конструкції полягає в тому, що вона дозволяє ідентифікацію ролей, яку виконують партиципанти у конкретній конструкції. Примітно, у різних мовах можливе різне маркування ролей партиципантів у семантично еквівалентних конструкціях (Croft 2001, p. 209-213).

‘Суб’єкт-предикат’ конструкція виявляє такі конструкційні обмеження (Kim, 2013, p. 83) (5.2):

(5.2)

$$\left[\begin{array}{l} \textit{subj-pred-cxn} \\ \text{SUBJ} \langle \rangle \end{array} \right] \Rightarrow [\#1], \quad \mathbf{H}[\text{SUBJ} \langle [\#1] \rangle]$$

Нотаційний запис ‘суб’єкт-предикат’ конструкції показує, що предикат як вершина (**H**(ead)), поєднуючись зі своїм суб’єктом, формує граматично правильну клаузну конструкцію, властивості та характеристики якої успадковуються її типами. Залежно від фінитності предиката розрізняють два типи ‘суб’єкт-предикат’ конструкції: фінітну (*f*) та нефінітну (*nf*) / недієслівну (*nv*) ‘суб’єкт-предикат’ конструкції, що ліцензують фінітні й нефінітні / недієслівні клаузи (див. Рис. 5.11):

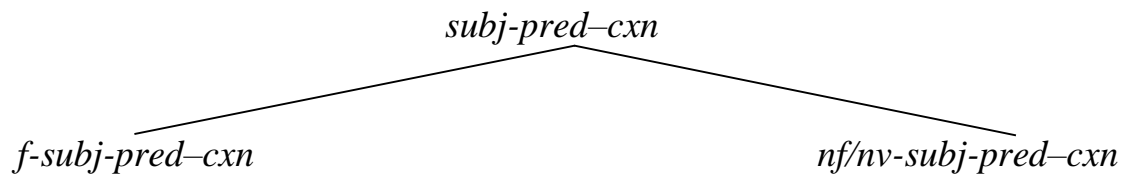

Рис 5.11 Ієрархія спадкування для *Subject-Predicate* конструкції

Нефінітна / недієслівна ‘суб’єкт-предикат’ конструкція (*nf/nv-subj-pred-cxn*) успадковує синтаксичні властивості ‘суб’єкт-предикат’ конструкції, проте семантично (та / або прагматично) специфікує власні ідіосинкратичні властивості. Інтерпретація *nf/nv-subj-pred-cxn* не є вповні такою як первинної фінітної предикації.

Однією з важливих характеристик суб’єкт-предикат конструкції є приписування ознаки CASE суб’єкту (Kim, 2013, р. 83). В англійській мові структурні відмінки (*scase*) суб’єкта реалізуються як NOM, ACC чи GEN (Kim, 2013, р. 83). Кожний тип суб’єкт-предикат конструкції проявляє власні конструкційні обмеження на реалізацію CASE ознак (5.3–5.4):

(5.3)

$$[f-subj-pred-cxt] \Rightarrow [\#1] \text{CASE } \textit{nom}, \quad \mathbf{H}[\text{SUBJ} \langle [\#1] \rangle]$$

(5.4)

$$[nf - subj - pred - cxt] \Rightarrow [\#1[CASE \ scase], \quad \mathbf{H}[SUBJ \langle \#1 \rangle]]$$

Конструкційне обмеження 5.3 специфікує, що суб'єкт фінітного предиката отримує маркування номінативним відмінком (*nom*), і конструкція ліцензує типові фінітні речення типу *He left*. Суб'єкт нефінітної *суб'єкт-предикат* конструкції (5.4) може мати будь-яке маркування структурного відмінка (*scase*), як, наприклад, герундіальні утворення з акузативним чи генетивним суб'єктом (187–188) та конструкти з суб'єктом у номінативі (приклади 189–190):

(187) *Pat disapproved of **me** quietly leaving before anyone noticed.*

(188) *Pat disapproved of **my** quietly leaving before anyone noticed.*

(189) *John suggested that **he** go to Seoul in March.*

(190) *I recommend that **she** not smoke* (Kim, 2013, p. 83).

У випадку *абсолютних конструкцій* як нефінітних / недієслівних побудов з експлікованим суб'єктом у сучасній англійській мові суб'єкт отримує ознаку акузативного або номінативного відмінка. Такий спосіб приписування відмінка передбачає, що номінативний відмінок залежить не від фінітності, а від *конструкції* (Kim, 2013, p. 84). Таким чином, інтегруючи синтаксичні властивості та обмеження *нефінітної / недієслівної суб'єкт-предикат* конструкції (*nf/nv-subj-pred-cxn*) та *конструкції ад'юнктної клаузи* (*adj-cl-cxn*), *абсолютна макроконструкція* у морфосинтаксичному записі *abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* реалізує обмеження:

$$(5.5) \text{ abs-SubjPred}_{NF/NV}\text{-cxn} \Rightarrow \left[\text{SYN} \left| \mathbf{S} \begin{array}{l} \text{PRED} \quad \mathbf{H} \langle \text{NF} \vee \text{NV} \rangle \\ \text{SUBJ} \quad \langle \text{NP} \rangle \end{array} \right| \right], (\mathbf{S} \text{ nf/nv})$$

Нотаційний запис 5.5 показує, що *abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn* – це нефінітна / недієслівна клауза (S), що мінімально включає предикат, який реалізує ознаки, приписані нефінітній дієслівній (VP_{PI, PII, Inf}) або недієслівній

(AdjP, PP, NP, AdvP) фразі. Нефінітний / недієслівний предикат має власний експлікований суб'єкт (NP). У прийнятій нотаційній системі як фінітні, так і нефінітні клаузи записуються символом S , а за необхідності додається відповідна специфікація, як-от: $S [n(on)f(inite)] / S [n(on)v(eral)]$.

Запропонована нотаційна система дозволяє визначити лінгвальні ознаки мезоконструкцій мережі абсолютних конструкцій: неаугментовану ($\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) та аугментовану ($aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$) мезоконструкції.

У неаугментованій мезоконструкції $\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ відсутній аугментор [$\emptyset aug$] ([*the road winding narrowly*], [*all things considered*], [*nothing to cheer about*], [*the pitlane a scene of chaos*]), що у нотаційному записі конститuenta [AUG] специфікується ознакою *unmarked* (5.6):

(5.6) $\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$

$$S[\emptyset aug - SubjPred_{NF/NV} - cxn] \rightarrow [AUG unmarked], S_{nf/nv}$$

Аугментована мезоконструкція $aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$ вводиться аугменторами *with*, *despite*, *without*, *what_with*, поєднаних ([***with*** *lighted cigarettes to give warning of our presence*], [***despite*** *the blood streaming from his nose*], [***without*** *any whistles blowing*], [***what with*** *her mother being immaculate too*]). Запис конститuenta [AUG] цієї мезоконструкції специфікується ознакою *marked* (5.7):

(5.7) $aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}$

$$S[aug - SubjPred_{NF/NV} - cxn] \rightarrow [AUG marked], S_{nf/nv}$$

У нотаційному записі аугментованої абсолютної мезоконструкції відображено, що вона включає дві складові: аугментор (AUG) та нефінітну або недієслівну клаузу ($S_{nf/nv}$). Наведене бачення структури абсолютної мезоконструкції відрізняється від думки інших лінгвістів, які вважають, що

аугментор у цьому випадку не вводить нефінітну / недієслівну клаузу, а утворює з предикатною вершиною клаузи *конструкцію ‘вершина-функтор’* (*head-functor construction*) (Van Eynde, 2007; Kim & Sells, 2011; Sag, 2012, Kim & Davies 2019). Проте, враховуючи доведений нами статус *абсолютних конструкцій* як *морфосинтаксичних конструкцій* рівня *клаузи* (нефінітних / недієслівних) з власною предикатно-аргументною структурою, вважаємо запропоноване трактування цілком виправданим. Звідси, *AUG* має ознаку маркованості (тобто виражений лексично), а нефінітна / недієслівна клауза, успадковує предикатно-аргументну структуру *abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* *макроконструкції*. Аугментована *мезоконструкція* *aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* ліцензує такі *мікроконструкції* першого рівня (5.8 – 5.11):

(5.8) *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*

$S[\textit{with} - \textit{SubjPred}_{NF/NV} - \textit{cxn}] \rightarrow [\textit{AUG with}], S_{nf/nv}$

(5.9) *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*

$S[\textit{despite} - \textit{SubjPred}_{NF/NV} - \textit{cxn}] \rightarrow [\textit{AUG despite}], S_{nf/nv}$

(5.10) *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*

$S[\textit{without} - \textit{SubjPred}_{NF/NV} - \textit{cxn}] \rightarrow [\textit{AUG without}], S_{nf/nv}$

(5.11) *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*

$S[\textit{what\_with} - \textit{SubjPred}_{NF/NV} - \textit{cxn}] \rightarrow [\textit{AUG what\_with}], S_{nf/nv}$

Не враховуючи відмінностей у синтаксичних функціях та семантиці *мікроконструкцій* у специфікації з певним типом нефінітного або недієслівного предиката, вказані конструкційні відмінності вказують, що структурно аугментовані *мікроконструкції* мінімально відрізняються лише в аспекті ознаки *AUG*. На підтвердження наведемо спрощений вигляд структури складного речення, що включає *with*-аугментовану *абсолютну мікроконструкцію* (Рис. 5.12):

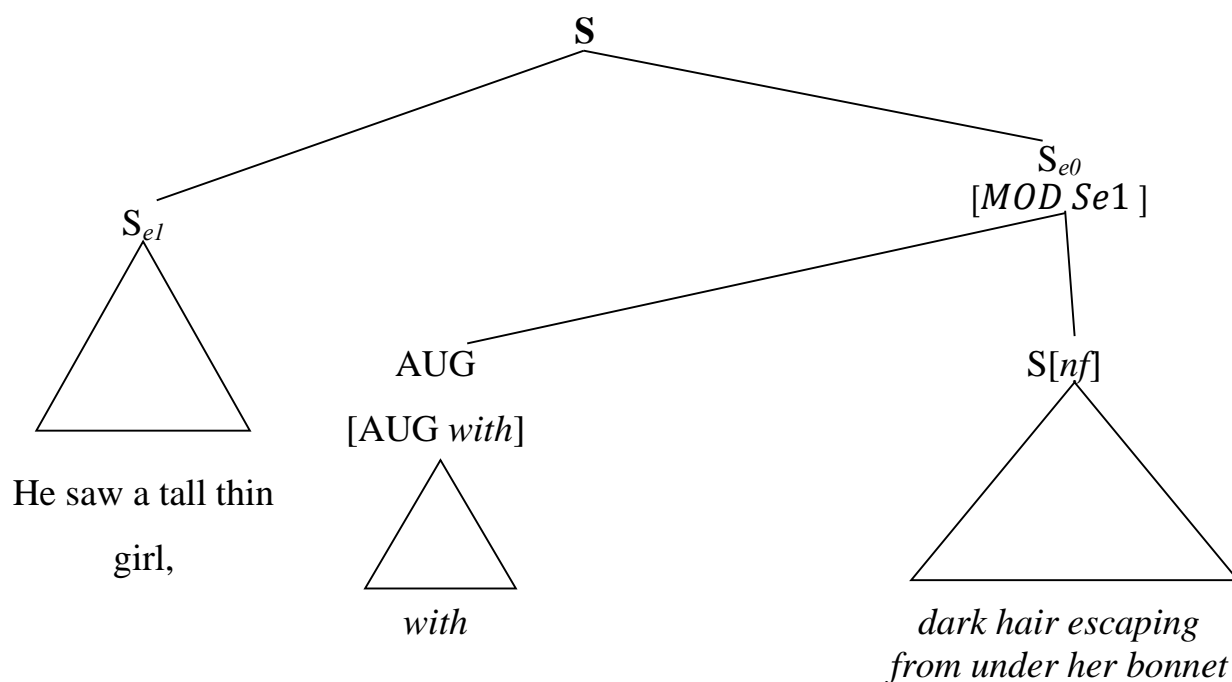

Рис 5.12 Структура складного речення з *with*-аугментованою абсолютною мікроконструкцією

Разом з тим, аугментори вносять специфіку у значення мікроконструкцій. Наприклад, в синтактико-функційному аспекті мікроконструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* та *what-with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* є більш обмеженими порівняно з неаугментованою *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* та аугментованою *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* мікроконструкціями. У п. 3.4 дослідження було доведено, що *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* мікроконструкції виявляють найбільшу кількість та варіативність синтаксичних функцій. Зокрема, *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}*, *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* та *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* мікроконструкції реалізують функції адитивного та адвербіального розширення.

До того ж *øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* та *with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXP}* мікроконструкції виконують функцію апозитивного розширення. У функції адвербіального розширення вказані мікроконструкції реалізують функції

адвербіального розширення причини, способу дії, умови, часу, мети, результату та поступки. Таким чином, неаугментована та *with*-аугментована мікроконструкції у синтактико-функційному плані не проявляють відмінностей, реалізуючи ті ж самі функції. Вказаний факт свідчить, що на сучасному етапі розвитку англійської мови аугментор *with* є семантично спустошеним (van de Pol & Hoffmann, 2016). Якщо на ранніх стадіях розвитку англійської мови аугментор *with* вживався для передачі значення способу дії та супутніх обставин, то у сучасному вжитку він піддався процесу граматикалізації, набувши статусу семантично спустошеного маркера абсолютних конструкцій. Вказаний зсув певним чином вплинув на інші аугментовані конструкції. Аугментори *without*, *despite* та *what_with* також набувають статусу маркерів абсолютних конструкцій, які інтродукують конструкції з чітко окресленими адвербіальними значеннями: *despite*-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn} – поступки; *what_with*-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn} – причини.

Конструкційні обмеження неаугментованих й аугментованих абсолютних мікроконструкцій відображено у нотаційних записах (5.12–5.13):

(5.12) *øaug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn}

$$\left[\begin{array}{l} \text{SYNF} \quad \text{enhancement} < \dots > -\text{rel} (e_0, e_1) \\ \quad \text{extension} - \text{rel} (e_0, e_1) \\ \quad \text{elaboration} - \text{rel} (e_0, e_1) \\ \text{CXT} | \quad \text{SUPPLEMENTARY } e_1 \text{ expansion} \end{array} \right] \rightarrow [\emptyset \text{ AUG }], S_{e_0}$$

Нотаційний запис 5.12 фіксує конструкційні обмеження мікроконструкції *øaug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn}, специфікуючи, що у *øaug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn} відсутній аугментор, який інтродукує нефінітну / недієслівну клаузу. Мікроконструкція реалізує синтаксичні функції адвербіального, адитивного та апозитивного розширення. Адвербіальні функції не специфікуються (< ... >) та визначаються у конкретному контексті. Контекстуально подія *e0* конструкції експлікує саплементивну (фонову) інформацію, яка поширює подію (*e1*) матричної клаузи, шляхом

актуалізації функцій адвербіальної, адитивної та апозитивної модифікації.

(5.13) *with-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn}

$$\left[\begin{array}{l} \text{SYNF} \quad \text{enhancement} < \dots > -\text{rel} (e_0, e_1) \\ \quad \text{extension} - \text{rel} (e_0, e_1) \\ \quad \text{elaboration} - \text{rel} (e_0, e_1) \\ \text{CXT} | \quad \text{SUPPLEMENTARY } e_1 \text{ expansion} \end{array} \right] \rightarrow [\text{AUG with}], S_{e_0}$$

Конструкційні обмеження мікроконструкції *with-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn} у записі 5.13 фіксують, що *with* виступає аугментором мікроконструкції та інтродукує S_{e_0} . Мікроконструкція *with-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn} реалізує синтаксичні функції адвербіального, адитивного та апозитивного розширення та експлікує саплементивну фонову інформацію, яка поширює подію (e_1) матричної клаузи.

(5.14) *without-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn}

$$\left[\begin{array}{l} \text{SYNF} \quad \text{enhancement} < \dots > -\text{rel} (e_0, e_1) \\ \quad \text{extension} - \text{rel} (e_0, e_1) \\ \text{CXT} | \quad \text{SUPPLEMENTARY } e_1 \text{ expansion} \end{array} \right] \rightarrow [\text{AUG without}], S_{e_0}$$

Запис 5.14 показує, що у мікроконструкції *without-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn} аугментор *without* інтродукує S_{e_0} . Мікроконструкція експлікує саплементивну фонову інформацію, яка поширює подію (e_1) матричної клаузи, шляхом актуалізації функцій адвербіального та адитивного розширення (5.15).

(5.15) *despite-aug-abs-SubjPred*_{NF/NV-cxn}

$$\left[\begin{array}{l} \text{SYNF} \quad \text{enhancement\_concession} - \text{rel} (e_0, e_1) \\ \text{CXT} | \quad \text{SUPPLEMENTARY } e_1 \text{ expansion} \end{array} \right] \rightarrow [\text{AUG despite}], S_{e_0}$$

У 5.15 конструкційні обмеження мікроконструкції *despite-aug-abs-*

$SubjPred_{NF/NV-cxn}$ фіксують, що *despite* як аугментор інтродукує клаузу S_{e0} . Мікроконструкція реалізує лише одну з функцій адвекбіального розширення, зокрема поступки, а контекстуально експлікує саплементивну фонову інформацію, яка поширює подію ($e1$) матричної клаузи (5.16).

(5.16) *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}*

$$\left[\begin{array}{l} SYN\ F \quad \text{enhancement\_reason} - \text{rel} (e0, e1) \\ CXT \quad \text{SUPPLEMENTARY } e1 \text{ expansion} \end{array} \right] \rightarrow [AUG \text{ what\_with }], S_{e0}$$

Конструкційні обмеження мікроконструкції *what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-cxn}* (5.16) специфікують, що комплекс *what_with* як аугментор інтродукує нефінітну / недієслівну клаузу S_{e0} , яка контекстуально експлікує саплементивну фонову інформацію, поширюючи подію ($e1$) матричної клаузи шляхом актуалізації функції адвекбіального розширення причини.

Таким чином, конструкційне моделювання у рамках *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* дозволило створити холістичну репрезентацію зовнішніх і внутрішніх властивостей та зв'язків успадкування між *абсолютними конструкціями* – від *макроконструкції* до *мікроконструкцій*. Отримані результати підтверджують ефективність застосування інтегрованої рамково-дужкової нотаційної системи для відображення різноаспектної лінгвальної інформації та конструкційних обмежень *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи*. Розроблена система нотацій може бути застосована для формалізованого представлення інших типів *конструкцій*, а також моделювання як *конструкції* ймовірно відображаються та зберігаються у ментальній граматиці мовців.

Висновки до розділу 5

Моделювання таксономічно-концептуальної мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови передбачало 1) окреслення онтологічного статусу вузлів, що складають конструкційну мережу у

таксономічному та концептуальному вимірах; 2) експлікацію вертикальних і горизонтальних зв'язків між вузлами у таксономічній та концептуальній мережах; 3) установлення рівня продуктивності та ступеня схемності окремих вузлів мережі; 4) здійснення уніфікованої репрезентації сутнісних лінгвальних ознак і конструкційних обмежень вузлів у формалізмі ККГК.

1. Внутрішня організація та системні відношення між структурними типами *абсолютних конструкцій* конструюються у вигляді таксономічної мережі, що являє собою ієрархічну побудову, структуровану на основі відносин успадкування. Окремі *конструкції* проєктуються на конструкційну мережу як вузли із різними ступенями схемності та лексичної специфікації, між якими встановлюються ієрархічні (таксономічні) відношення. Мережа *абсолютних конструкцій* включає формально (структурно) дивергентні *конструкції* із конвергентною синтаксичною функцією клаузного ад'юнкта. Структура мережі *абсолютних конструкцій* розгортається у площині двох осей, що репрезентують вертикальні та горизонтальні відношення між конструкціями: вісь (X) – відношення успадкування та узагальнення та вісь (Y) – ступінь продуктивності *конструкцій*..

2. На осі успадкування / узагальнення таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* репрезентує множинну ієрархію типів, в якій кожен вузол репрезентує окремий структурний тип *конструкцій*. Таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* організована навколо найбільш схемної та узагальненої *конструкції* – *абсолютної макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NE/NV}-cxn*). *Мезоконструкції* займають серединні позиції в ієрархічній мережі та охоплюють більш лінгвістично специфіковані *конструкції* подібної морфосинтаксичної будови та / або семантики: *неаугментована абсолютна мезоконструкція* (*øaug-abs-SubjPred_{NE/NV}-cxn*) та *аугментована абсолютна мезоконструкція* (*aug-abs-SubjPred_{NE/NV}-cxn*). *Конструкції* в аугменторній та предикатній специфікаціях утворюють мікрорівень 1 та мікрорівень 2 таксономічної мережі (*мікроконструкції*). Лексико специфікований рівень конструкційної мережі (мінірівень) репрезентований *мініконструкціями*

семантичних груп предикатів, значення яких актуалізується у межах одного семантичного фрейму (*мініконструкція 1*) та *мініконструкцій* високоатрагованих індивідуальних предикатів (*мініконструкція 2*). Найнижчий рівень конструкційної мережі репрезентований об'єктиваціями *конструкцій* в емпіричному матеріалі (*конструктами*).

3. Подібні за формою *конструкції* утворюють сім'ї *конструкцій*, а *конструкції* з найменшою кількістю статистично значущих відмінностей в реалізації конструкційних параметрів плану вираження утворюють кластери лінгвістично гомогенних *конструкцій*.

4. *Конструкції* мезорівня, відрізняючись за однією морфосинтаксичною ознакою [*øaug / aug*], утворюють окремі сім'ї *абсолютних конструкцій*: сім'я *неаугментованих абсолютних конструкцій*, організованих навколо *неаугментованої абсолютної мезоконструкції*, включає 2 групи *мікроконструкцій* у нефінітній / недієслівній специфікації предиката (*øaug-abs-Subj Pred_{NF-cxn}* та *øaug-abs-Subj Pred_{NV-cxn}*), які включають 7 неаугментованих *мікроконструкцій* з відповідним типом предиката {NF: *PI, PII, Inf*; NV: *NP, AdjP, AdvP, PP*}. Сім'я *аугментованих абсолютних конструкцій*, розташованих навколо *аугментованої абсолютної мезоконструкції*, включає 8 *мікроконструкцій* в аугменторних та предикатних специфікаціях (*with-aug-abs-Subj Pred_{NF-cxn}*, *with-aug-abs-Subj Pred_{NV-cxn}*, *despite-aug-abs-Subj Pred_{NF-cxn}*, *despite-aug-abs-Subj Pred_{NV-cxn}* та ін.) і 28 аугментованих *мікроконструкцій* з конкретним типом нефінітного / недієслівного предиката.

5. Кількість статистично значущих відмінностей свідчить про близькість / віддаленість *конструкцій* у мережі: менша кількість відмінностей вказує на меншу відстань між *конструкціями* та гомогенність їхніх лінгвальних властивостей, натомість більша кількість статистично важливих відмінностей засвідчує гетерогенність лінгвальних ознак. *Конструкції* з найменшою кількістю статистично значущих відмінностей й відповідно найменшою відстанню у мережі утворюють конструкційний *кластер I*

(*dt- oaug-SubjPred_{NF/NV}-cxn* та *dt- with-SubjPred_{NF/NV}-cxn*). *Despite, without* й *what-with*-аугментовані *конструкції* виявляють найбільшу кількість статистично важливих відмінностей, що свідчить про їхню віддаленість у конструкційній мережі, утворюють *кластер II*.

6. На осі продуктивності таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* репрезентує континуум, на крайніх точках якого розташовуються повністю лексично фіксовані (ідіоматичні) та *конструкції*, що повністю відкриті для заповнення варіативним лексичним матеріалом, між якими розміщуються численні випадки частково лексично заповнених аугментованих і неаугментованих *конструкцій*.

7. Значення вузлів мережі *абсолютних конструкцій* формують концептуальну мережу як ментальну репрезентацію у свідомості мовців інформації про актуалізовані цими *конструкціями* базові ситуації людського досвіду. Моделювання концептуальної мережі значень *абсолютних конструкцій* здійснювалося на основі генералізації та систематизації узагальнених понятійних структур, відстежених у значеннях і формах *конструкцій*-вузлів мінірівня 1 та 2, об'єктивованих у семантичних фреймах високоатрагованих нефінітних і недієслівних предикатів (*VP_{PI-}*, *VP_{PII-}*, *VP_{Inf-}*, *AdjP-*, *PP-* та *Adv-*предикатів). З аналізу семантики колексем слоту [Pred_{NF/NV}] отримано знання про типові ситуації, відображені в акціональних мегафреймах ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE). Ці фрейми співвідносяться з відповідними базовими семантичними пропозиціональними схемами [X <EVENT> {Y}] та [X <STATE> {Y}]. Семантика нефінітних і недієслівних предикатів уточнюється через набір онтологічних ознак ([± динамічність], [± тривалість] та [± контрольованість]). У пропозиціональних схемах предикатний елемент <EVENT> та <STATE> специфікується включенням відповідних загальних фреймів предикатів і конкретизується відповідними субфреймами конкретного типу предиката.

8. Семантика *абсолютної конструкції* з *PI*-предикатами конструюється на основі пропозиціональних схем [X <EVENT> {Y}] (± динамічність;

± тривалість; ± контрольованість) та $[X \langle \text{STATE} \rangle \{Y\}]$ (– динамічність; ± тривалість; – контрольованість); з *PII*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{RESULT of}} \{Y\}]$ (– динамічність; – тривалість; – контрольованість); з *Inf*-предикатами – $[X \langle \text{EVENT} \rangle \{Y\}]$ (+ динамічність; – тривалість; ± контрольованість); з *PP*- предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{PLACING\_in}} \{Y\}]$ (– динамічність; – тривалість; – контрольованість); з *AdjP*- предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{TEMPORARY\_PROPERTY}} \{Y\}]$ (– динамічність; – тривалість; – контрольованість); з *AdvP*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{PLACING\_in}} \{Y\}]$ (– динамічність; – тривалість; – контрольованість).

5. Уніфікована формалізація сутнісних лінгвальних ознак і конструкційних обмежень вузлів мережі *абсолютних конструкцій* уможливила репрезентувати зовнішню та внутрішню організацію досліджуваних *конструкцій* у нотаційній системі рамково-дужкового запису.

6. Когнітивно-квантитативне моделювання таксономічно-концептуальної мережі *абсолютних конструкцій* та формалізація їхніх сутнісних лінгвальних ознак у системі рамково-дужкового нотаційного запису підтвердили системність цієї мережі як фрагмента загального конструктивону англійської мови та довели її незамкнутість, що проявляється у можливості змін у формі *конструкцій* та прирощення нових значень.

Основні результати розділу оприлюднено у публікаціях автора (Жуковська, 2021b, 2021c, 2021d, 2021e; Zhukovska, 2020b, 2021a, 2021b, 2023b, 2023c; Zhukovska & Mosiuk, 2021; Zhukovska et al., 2023).

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Запропонована в дисертаційному дослідженні триангуляційна когнітивно-семіотична та квантитативно-корпусна модель *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* уможливила розробку нового напрямку й методики *когнітивно-квантитативного профілювання абсолютних конструкцій* як складних когнітивно-семіотичних одиниць на основі даних Британського національного корпусу та моделювання таксономічно-концептуальної мережі цих *конструкцій* у сучасній англійській мові з позиції *мова – когніція – корпус / частота – конструкція*. Звернення до когнітивно-семіотичної природи *абсолютних конструкцій* відповідає спрямованості сучасних лінгвокогнітивних граматичних студій, де однаково важливі як розуміння інформаційної специфіки образу, що існує у свідомості мовців, так і розуміння того, якими знаковими засобами цей образ створюється, щоб бути успішно ретрансльованим у мовній спільноті.

Теоретико-методологічне підґрунтя дисертації формується такими положеннями:

1) *когнітивно-квантитативна граматика конструкцій* являє собою нову дослідницьку модель когнітивно-квантитативного неонапрямую граматичних студій, що триангулює ключові теоретико-методологічні положення когнітивно-семіотичних граматичних студій і вдосконалений аналітико-дослідницький квантитативно-корпусний інструментарій для аналізу загальних та ідіосинкратичних властивостей мовних *конструкцій* різного ступеня схемності й синтагматичної складності;

2) *конструкція* є базовою одиницею мовної репрезентації та аналізу. *Конструкції* постають когнітивно-семіотичними одиницями, що поєднують узагальнені *форму* й *значення / функцію* (план вираження і план змісту), зберігаються в ментальній граматиці носіїв мови у вигляді концептуально пов'язаних і співзалежних структур та слугують когнітивно-семантичним інтерфейсом для структур знань, які перебувають за їхнім планом вираження;

3) *конструкції* мови організують структуровані мережі й сукупно становлять *конструкткон* мови. *Коефіцієнт потенційної продуктивності* є показником здатності *конструкції* ліцензувати вживання нових токенів та корелює зі ступенем активності, а отже зі ступенем репрезентації *конструкції* в *конструктконі*.

Когнітивно-квантитативне профілювання конструкції є ефективним аналітико-дослідницьким інструментом комплексного аналізу формальних і змістових ознак мовних *конструкцій*, що включає *лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію* ознак плану вираження та плану змісту, побудову *мультипараметричних лінгвальних профілів конструкцій*, статистичну квантифікацію детермінувальних факторів / значень факторів, які визначають ступінь близькості / віддаленості *конструкцій* між собою і ступінь лінгвальної гомогенності їхніх профілів, конструювання *мультипараметричної лінгвоквантитативної протомоделі конструкцій*, моделювання таксономічно-концептуальної мережі *конструкцій* та фіксацію сутнісних лінгвальних властивостей і конструкційних обмежень у системі нотаційного запису.

Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація профілю конструкції передбачає ідентифікацію комплексу сутнісних лінгвальних ознак (параметрів / факторів / значень факторів) плану вираження (форми) й плану змісту (значення / функції) *конструкції* та комп'ютеризовану квантитативно-корпусну верифікацію детермінувальних ознак, що визначають її функціонування та вживання. *Лінгвоквантитативно-корпусна параметризація* здійснюється на засадах дослідницьких принципів корпусо-орієнтованого дослідження із використанням спеціалізованих лінгвоквантитативних методів, застосованих до значного за обсягом масиву природномовних корпусних даних і квантифікованих за допомогою програмного середовища статистичного аналізу *R*.

Мультипараметричний лінгвальний профіль конструкції становить собою організовану сукупність операціоналізованих лінгвальних параметрів

плану вираження (форми) та плану змісту (значення / функції) *конструкції*, виражених у кількісних показниках і відображених у матричному форматі. Визначення прототипних ознак мовної *конструкції* за допомогою квантитативно-корпусного підходу, за якого прототипні (центральні) ознаки відповідають найчастотнішим репрезентаціям у корпусі (а отже, й у мові), є оптимальним способом опису мовної поведінки *конструкцій* певної конструкційної мережі у вигляді *мультипараметричної лінгвоквантитативної протомоделі* частотно-ієрархічного формату.

Внутрішня організація та системні відношення між *конструкціями* описуються в термінах *конструкційної мережі*. Когнітивно-квантитативне моделювання мережі *конструкцій* включає визначення онтологічного статусу *конструкцій*-вузлів у таксономічному й концептуальному вимірах, а також експлікацію вертикальних і горизонтальних зв'язків між ними.

Формалізація сутнісних лінгвальних ознак і конструкційних обмежень у системі нотаційного запису уможливорює репрезентувати різні рівні організації мовної *конструкції* та змоделювати її ймовірне відображення в ментальній граматиці мовців.

З позиції *ККГК абсолютні конструкції* розглядаються як складні когнітивно-семіотичні одиниці, що являють собою конфігурації взаємопов'язаних параметрів плану вираження та плану змісту. *Абсолютні конструкції* належать до класу *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи* і є конвенціоналізованими єдностями 'форма (внутрішня морфосинтаксична структура конститuentів та зовнішня організація стосовно матричної клаузи) – концептуальне значення – синтактико-комунікативна функція'. *Абсолютні конструкції* класифікуються як частково схемні *конструкції*, в яких структура актуалізована набором фіксованих, але лексично неспецифікованих слотів [Subj_{NP}] і [Pred_{NP/NV}], з наявною відкритою опцією для аугментора [Aug / ØAug], що експлікується обмеженим набором одиниць {AUG: *with, without, despite, what with*}. Ідентифікаційні ознаки *абсолютних конструкцій* включають: 1) фіксовану бінарну структуру [NP XP] та визначену

морфосинтаксичну актуалізацію стрижневих конститuentів; 2) вторинно-предикативний зв'язок між стрижневими конститuentами; 3) номінативне / акузативне маркування суб'єкта; 4) синтаксична функція клаузного ад'юнкта; 5) аугментований / неаугментований реляційний зв'язок з матричною клаузою; 6) пунктуаційна / інтонаційна відокремленість від матричної клаузи. Системно-структурна організація англійських *абсолютних конструкцій* окреслюється з позицій *конструкційної мережі*, в якій *конструкції* проєктуються на конструкційну мережу як вузли різного ступеня схемності, лексичної специфікації та продуктивності.

Конструкції-вузли мережі англійських *абсолютних конструкцій* піддаються *когнітивно-квантитативному профілюванню* за допомогою процедури *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* їхніх морфосинтаксичних, позиційних, реляційних, референційних, дистрибутивних, синтактико-функційних, колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних властивостей. Вихідним положенням здійснюваної лінгвоквантитативної параметризації визначається існування відповідності між *конструкцією* та її *мультипараметричним лінгвальним профілем*.

Когнітивно-квантитативне профілювання абсолютних конструкцій охоплює *лінгвоквантитативно-корпусну параметризацію* ознак плану вираження та плану змісту, побудову *мультипараметричних лінгвальних профілів конструкцій*, статистичну квантифікацію детермінувальних факторів / значень факторів, що визначають ступінь близькості / віддаленості *конструкцій* між собою та ступінь лінгвальної гомогенності їхніх профілів, конструювання *мультипараметричної лінгвоквантитативної протомоделі конструкцій*, моделювання *таксономічно-концептуальної мережі конструкцій* та фіксацію сутнісних лінгвальних властивостей та конструкційних обмежень у системі нотаційного запису.

Набір формальних та змістових параметрів (факторів / значень факторів) обумовлюється лінгвальною та конструкційною природою *абсолютних*

конструкцій як морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи та включає значну кількість лінгвальних ознак. *Абсолютні конструкції* піддаються *когнітивно-квантитативному профілюванню* із використанням комп'ютеризованої процедури *лінгвоквантитативно-корпусної параметризації* морфосинтаксичних, позиційних, реляційних, референційних, дистрибутивних, синтактико-функційних, колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних властивостей, представлених у 13 параметрах (34 факторах, 56 значеннях факторів) плану вираження та 2 параметрах (47 факторах, 41 значеннях факторів) плану змісту.

Мультипараметричні лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану вираження (форми) (морфосинтаксичних, реляційних, референційних, синтактико-функційних, позиційних та дистрибутивних) включають 13 параметрів (“Частиномовна належність суб'єкта АК”, “Відмінок прономінального суб'єкта АК” “Детермінатив суб'єкта АК”, “Частиномовна належність предиката АК”, “Вид нефінітного предиката АК”, “Стан нефінітного предиката АК”, “Тип синтаксичного зв'язку АК з матричною клаузою”, “Кореференція між АК і матричною клаузою”, “Синтаксична функція АК стосовно матричної клаузи”, “Позиція АК стосовно матричної клаузи”, “Сфери поширення АК за модусом дискурсу”, “Сфери поширення АК за регістрами корпусу” та “Сфери поширення АК за типами текстів”), реалізованих у 34 факторах та у 56 значеннях факторів.

Найбільшим детермінувальним потенціалом володіють фактори, які впливають на поведінку більшості *абсолютних конструкцій*, до яких належать: фактор “номінативний суб'єкт”; фактор “означений детермінатив” у значенні “присвійний займенник”; фактор “відсутній детермінатив” у значеннях “іменник в однині” та “іменник у множині”; фактор “кореференція” у значенні “часткова кореференція”; фактори “медіальна позиція”, “фінальна позиція” і “дистантна позиція”; фактори “адитивне розширення” та “апозитивне розширення”; фактор “писемне мовлення”; фактор “художні

тексти”; фактори “нарративні тексти”, “дескриптивні тексти” і “недескриптивні тексти”.

Найменшим детермінувальним потенціалом наділені фактори, що впливають на поведінку найменшої кількості *абсолютних конструкцій*: фактор “прономінативний суб’єкт” у значеннях “неозначені займенники” і “рефлексивні займенники”; фактор “означений детермінатив” у значенні “означений артикль”; фактор “ініціальна позиція”, фактори “усне мовлення” і “усні тексти”.

За ступенем близькості / віддаленості між собою лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій характеризуються* 1) високим ступенем лінгвальної гомогенності (профілі *despite-*, *without-* та *what_with-*аугментованих *конструкцій*); 2) середнім ступенем лінгвальної гомогенності (профілі (*øaug*) неаугментованої та *with-*аугментованої *конструкції*); 3) низьким ступенем лінгвальної гомогенності (підгрупа профілів *with-* і *despite-*, *without*, *what_with-*аугментованих *конструкцій*; підгрупа *øaug-*неаугментованої *конструкції* і *despite-*, *without-*, *what_with-*аугментованих *конструкцій*).

Мультипараметричні лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій* в аспекті реалізації ознак плану змісту (значення) (колострукційно-колексемних та концептуально-семантичних) включають 2 параметри (“Колексемно-семантичні властивості нефінітного предиката [Pred_{NF}]” та “Колексемно-семантичні властивості недієслівного предиката [Pred_{NV}]”), маніфестованих у 47 загальних фреймів (факторах) та 41 субфреймі (значеннях факторів) нефінітних і недієслівних предикатів. Установлені загальні фрейми та субфрейми входять до акціональних мегафреймів ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE). Співвідношення загальних фреймів, активованих нефінітними / недієслівними предикатами у межах акціональних мегафреймів, становить 19 до 28. Інвентар та наповнення семантичних фреймів окреслюють специфіку обмежень, що накладає конкретна *конструкція* на семантику лексем, здатних заповнювати стрижневі слоти.

Абсолютні конструкції у нефінітній та недієслівній предикатних

специфікаціях характеризуються різною потенційною продуктивністю у мові. *Конструкції* у нефінітній предикатній специфікації виявляють суттєво вищі коефіцієнти потенційної продуктивності (КПП) порівняно з *конструкціями* у недієслівній специфікації. Серед нефінітних *абсолютних конструкцій* найвищі показники потенційної продуктивності виявляють *конструкції* з *PI*-предикатами. З-поміж недієслівних предикатів вищу потенційну продуктивність виявляють *AdjP*-предикати. Зафіксовані загальні показники середнього та низького рівня КПП вузлів мережі *абсолютних конструкцій* вказують на конструкційні обмеження на семантичні типи лексем, здатних заповнювати предикатний слот *конструкцій*, та високий рівень ідіоматизації деяких типів *абсолютних конструкцій*.

Множинність значень *абсолютних конструкцій* обумовлюється семантикою їхніх предикатів. Семантичні класи предикатів асоціюються з окремими значеннями *конструкцій*. Лінгвоквантитативна параметризація семантичних властивостей стрижневих конститuentів *абсолютних конструкцій* здійснюється шляхом фреймово-семантичного аналізу високоатрагованих лексем-філерів конструкційних слотів [Pred_{NF/NV}] та [Subj_{NCmn}]. Конфігурація елементів фрейму визначається лексичною та граматичною семантикою предиката, а інвентар та наповнення семантичних фреймів окреслюють специфіку обмежень, що накладає конкретна *конструкція* на семантику лексем, здатних заповнювати стрижневі слоти.

Моделювання семантичних властивостей, асоційованих з певними *конструкціями*, здійснюється з огляду на три типи фреймів: *фрейм лексеми*, *фрейм конструкції* та *фрейм конструкта*. Зміни у конфігурації *лексичного фрейму* відбуваються під впливом *фрейму конструкції*. *Фрейм конструкта* є результатом концептуальної інтеграції конкретного *лексичного фрейму* з *фреймом* відповідної *конструкції*, який вибирає елементи з обох фреймів для

Нефінітні / недієслівні предикати *абсолютних конструкцій* виявляють специфіку в актуалізації загальних фреймів та субфреймів. Засвідчено дію механізму коерції, за якого значення певної *абсолютної конструкції*

(*конструкційний фрейм*) перебудовує оригінальну предикатно-аргументну організацію семантичного фрейму (*лексичний фрейм*), результуючи у новий реконфігурований *фрейм конструкта*. Механізм коерції актуалізується через когнітивно-семантичні *операції модифікації, метафоризації та комбінації*.

Підвищена продуктивність та розширення діапазону лінгвальних ознак форми і значення / функцій *абсолютних конструкцій* визначається процесами *граматикалізації, конструкціоналізації та ідіоматизації*. За процесу *граматикалізації* відбувся зсув у синтаксичному статусі аугментора *with*, який з одиниці прийменникового характеру, що інтродукувала адвербіальні значення способу дії та супутніх обставин, перетворюється на семантично спустошений синтаксичний маркер *with*-аугментованого типу *абсолютних конструкцій* та експлікує синтаксичний статус *конструкції* без змін в її інгерентному значенні, ужитку чи формі. Означений процес є складовою процесу граматичної *конструктиціоналізації*, який є результатом діахронічних змін, що відбулися у формі та значенні *with*-аугментованої *конструкції*. Вказаний зсув певним чином вплинув на інші аугментовані *конструкції*. Внаслідок граматикалізації аугментори *without, despite* та *what_with* також набувають статусу синтаксичних маркерів *абсолютних конструкцій*, які інтродукують *конструкції* з обмеженими або чітко окресленими адвербіальними значеннями: *without* – причини, умови, часу; *despite* – поступки; *what_with* – причини. Ідіоматизація окремих типів *абсолютних конструкцій* полегшує когнітивну обробку таких структур та ідентифікацію у мовленні.

Індивідуальні відмінності у кількісній реалізації окремих значень факторів / факторів у межах одного параметра конкретного вузла мережі *абсолютних конструкцій* пояснюємо дією внутрішньоконструкційної варіативності, натомість кількісні відмінності у реалізації значень факторів / факторів у межах одного параметра між різними вузлами конструкційної визначаються міжконструкційною варіативністю. За умов збереження лінгвальних ознак форми й значення, притаманних усім

конструкціям мережі, окремі *конструкції* проявляють ідіосинкратичні відмінності у реалізації певних значень факторів / факторів, що є свідченням динаміки конструкційної мережі *абсолютних конструкцій* на сучасному зрізі англійської мови.

Дані корпусо-керованої лінгвоквантитативної параметризації уможливають встановити прототипні лінгвальні ознаки плану вираження та змісту у межах операціоналізованих параметрів *абсолютних конструкцій*. Установлені прототипні лінгвальні ознаки виявляють *мультипараметричну лінгвоквантитативну протомодель* частотно-ієрархічного формату ознак плану вираження та плану змісту вузлів мережі *абсолютних конструкцій* сучасної англійської мови.

Впорядкування та систематизація лінгвоквантитативної інформації, отриманої у результаті впровадженого мультипараметричного *когнітивно-квантитативного профілювання*, дали змогу змоделювати багатовимірну таксономічно-концептуальну мережу *абсолютних конструкцій*, окреслити *конструкції* різного ступеня схемності, організувати їх в ієрархічні структури та поєднати між собою семантичними відношеннями на основі горизонтальних і вертикальних зв'язків.

Внутрішня організація та системні відносини між структурними типами *абсолютних конструкцій* конструюються у вигляді таксономічної мережі: ієрархічної побудови, структурованій на основі відносин успадкування. Таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* розгортається у площині двох осей, що репрезентують вертикальні та горизонтальні відношення між *конструкціями*: вісь (X) – відношення успадкування та узагальнення та вісь (Y) – ступінь продуктивності *конструкцій*.

На осі успадкування / узагальнення таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* репрезентує множинну ієрархію типів, в якій кожен вузол репрезентує окремий структурний тип *конструкцій*. Таксономічна мережа *абсолютних конструкцій* організована навколо найбільш схемної та узагальненої *конструкції* – *абсолютної макроконструкції* (*abs-SubjPred_{NF/NV}*–

cxn). *Мезоконструкції* займають серединні позиції в ієрархічній мережі та охоплюють більш лінгвістично специфіковані *конструкції* подібної морфосинтаксичної будови та / або семантики: *неаугментована абсолютна мезоконструкція* ($\emptyset aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn$) та *аугментована абсолютна мезоконструкція* ($aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn$). *Конструкції* в аугменторній та предикатній специфікаціях утворюють мікрорівень 1 та мікрорівень 2 таксономічної мережі (*мікроконструкції*). Лексико специфікований рівень конструкційної мережі (мінірівень) репрезентований *мініконструкціями* семантичних груп предикатів, значення яких актуалізується в межах одного семантичного фрейму (*мініконструкція 1*) та *мініконструкцій* високоатрагованих індивідуальних предикатів (*мініконструкція 2*). Найнижчий рівень конструкційної мережі репрезентований об'єктиваціями *конструкцій* в емпіричному матеріалі (*конструктами*).

На осі продуктивності мережа *абсолютних конструкцій* репрезентує континуум, на крайніх точках якого розташовуються повністю лексично фіксовані (ідіоматичні) й повністю відкриті для заповнення варіативним лексичним матеріалом *конструкції*, між якими розміщуються численні випадки частково лексично заповнених аугментованих і неаугментованих *конструкцій*.

Значення вузлів мережі англійських *абсолютних конструкцій*, утворюють концептуальну мережу як ментальну репрезентацію у свідомості мовців інформації про актуалізовані цими *конструкціями* базові ситуації людського досвіду. Моделювання концептуальної мережі значень *абсолютних конструкцій* здійснювалося на основі генералізації та систематизації узагальнених понятійних структур, відстежених у значеннях і формах *конструкцій*-вузлів мінірівня 1 та 2, об'єктивованих у семантичних фреймах високоатрагованих нефінітних і недієслівних предикатів (VP_{PI-} , VP_{PII-} , VP_{Inf-} , $AdjP-$, $PP-$ та $Adv-$ предикатів). З аналізу семантики колексем слоту $[Pred_{NF/NV}]$ отримано знання про типові ситуації, відображені в акціональних мегафреймах ПОДІЯ / ПРОЦЕС (EVENT) та СТАН (STATE). Ці фрейми

співвідносяться з відповідними базовими семантичними пропозиціональними схемами $[X \langle \text{EVENT} \rangle \{Y\}]$ та $[X \langle \text{STATE} \rangle \{Y\}]$. Семантика нефінитних і недієслівних предикатів уточнюється через набір онтологічних ознак ($[\pm \text{динамічність}]$, $[\pm \text{тривалість}]$ та $[\pm \text{контрольованість}]$). У пропозиціональних схемах предикатний елемент $\langle \text{EVENT} \rangle$ та $\langle \text{STATE} \rangle$ специфікується включенням відповідних загальних фреймів предикатів і конкретизується відповідними субфреймами конкретного типу предиката.

Семантика *абсолютних конструкцій* з *PI*-предикатами конструюється на основі пропозиціональних схем $[X \langle \text{EVENT} \rangle \{Y\}]$ ($\pm \text{динамічність}$; $\pm \text{тривалість}$; $\pm \text{контрольованість}$) та $[X \langle \text{STATE} \rangle \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $\pm \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *PII*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{RESULT of}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *Inf*-предикатами – $[X \langle \text{EVENT} \rangle \{Y\}]$ ($+ \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $\pm \text{контрольованість}$); з *PP*-предикатами $-[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{PLACING in}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *AdjP*- предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{TEMPORARY PROPERTY}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$); з *AdvP*-предикатами – $[X \langle \text{STATE} \rangle_{\text{PLACING in}} \{Y\}]$ ($- \text{динамічність}$; $- \text{тривалість}$; $- \text{контрольованість}$).

Формалізація сутнісних лінгвальних ознак і конструкційних обмежень вузлів мережі *абсолютних конструкцій* у системі нотаційного запису, розроблену з урахуванням специфіки аналізу *лінгвальних конструкцій* триангуляційною дослідницькою моделлю когнітивно-квантитативної граматики конструкцій, уможливила репрезентувати зовнішню та внутрішню організацію досліджуваних *конструкцій* у вигляді рамково-дужкового запису. Запропонована інтегрована система нотаційного запису може бути застосована для моделювання лінгвальних ознак не лише *морфосинтаксичних конструкцій рівня клаузи*, а й інших типів лінгвальних *конструкцій*.

Результати когнітивно-квантитативного профілювання підтверджують системність мережі *абсолютних конструкцій* як фрагмента загального конструктивону англійської мови, а також дозволяють змоделювати, як вузли

конструкційної мережі ймовірно представлені в ментальній граматиці та як *морфосинтаксичні конструкції рівня клаузи* відображають когнітивні механізми поняттєвого освоєння мовцями дійсності та категоризації нового мовного досвіду.

Багатогранність аналізованих синтаксичних побудов відкриває додаткові перспективи їхнього вивчення, що виходять за рамки тематики здійсненого дослідження. Зокрема, перспективним вважаємо розбудову нового напрямку когнітивно-квантитативних граматичних неостудій, базованого на інтеграції тріангуляційної дослідницької моделі *когнітивно-квантитативної граматики конструкцій* та підходу машинного навчання, що дозволить моделювати поведінку лінгвальних конструкцій різного ступеня схемності та синтагматичної складності. Перші кроки у цьому напрямі було зроблено у публікаціях автора (Zhukovska & Mosiuk, 2021; Zhukovska, Mosiuk & Buk, 2023; Buk, Zhukovska & Mosiuk, 2024), в яких було здійснено спробу перевірки ефективності моделі машинного навчання, побудованій на основі лінійного дискримінантного аналізу, класифікувати типи *абсолютних конструкцій* у мові на основі даних їхньої лінгвоквантитативної параметризації властивостей плану вираження. Іншим напрямом подальшого розроблення досліджуваної проблематики може стати імплементація до бази FrameNet семантичних фреймів, зафіксованих для нефінітних і недієслівних предикатів *абсолютних конструкцій*. Водночас апробований у дослідженні підхід та методологія побудови таксономічно-концептуальної конструкційної мережі може бути екстрапольованим на різні типи лінгвальних *конструкцій* англійської та інших мов. У контексті актуальності популяризації української мови у сучасному полілінгвальному суспільстві та долучення вітчизняних філологічних розвідок до актуальних світових прикладних студій випрацьований новий дослідницький напрям і методика *когнітивно-квантитативного профілювання* на основі *корпусо-керованої лінгвоквантитативної параметризації* сприятиме подальшому розвитку вітчизняної конструктикографії та розбудові українського конструктикону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ажнюк, Л. (2017). Лінгвістична параметризація мовного злочину: методологічні підходи. *Мова і суспільство*, 8, 33–46. <https://doi.org/10.30970/lis.8.1770>.

Анохіна, Т. О. (2018). *Корпусний лакунікон англомовної та україномовної картин світу* (монографія). Суми: Сумський державний університет. <https://core.ac.uk/reader/231762310>.

Бойчук, М. В. (2011). Параметризація поняття okazіоналізм. *Лінгвістичні студії*, 23, 8–12. http://nbuv.gov.ua/UJRN/lingst_2011_23_3.

Буніятова, І. Р. (2000). Розвинута синтаксична система як результат розвинутого мислення. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. Серія. Філологічні науки (мовознавство)*, 22(І), 77–89.

Буніятова, І. Р. (2001). Сучасний стан синтаксичної теорії речення та його витоки. *Вісник КНЛУ. Серія. Філологія*, 4(1), 74–84.

Буніятова, І. Р. (2011). Шляхи розвитку мовних систем : еволюція і катастрофа. *Магістеріум. Мовознавчі Студії*, 43, 3–8.

Бук, С. Н. (2008). *Основи статистичної лінгвістики*. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка.

Бук, С. Н. (2013). Квантитативна параметризація текстів Івана Франка: проект та його реалізація. *Вісник Львівського університету. Серія: Філологічна*, 58, 290–307. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2013_58_30.

Бук, С. Н. (2021). *Корпусно-лексикографічні та лінгвостатистичні виміри великої прози Івана Франка: словник і текст* [Автореф. дис. д-ра. філол. наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка]. Київ. <https://scc.knu.ua/upload/iblock/fbd/mlp0zcbu0pw71bz1as300t76u0u71ddx/Aref-Buk.pdf>.

Гармаш, О. Л. (2015). *Англомовні морфологізовані концепти: фрактальна параметризація*. Запоріжжя: Запорізький національний університет.

Гусар, Н. І. (2001). *Структура та функції абсолютної дієприкметникової конструкції у середньоанглійській мові* [Дис. канд. філол. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Київ.

Давиденко, Т. А. (2014). *Лексико-фразеологічна параметризація жіночої прози 90-х років ХХ – початку ХХІ століть (на матеріалі прозових творів С. Майданської, Т. Зарівної, М. Матіос, Є. Кононенко)* [Дис. канд. філол. наук, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки]. Луцьк.

Давидюк, Ю. Б. (2010). Сучасний стан проблеми визначення та перекладу абсолютних конструкцій у науковій літературі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 51, 96–99. http://eprints.zu.edu.ua/4207/1/vip51_23.pdf.

Дарчук, Н. П. (2013). Автоматичний синтаксичний аналіз текстів корпусу української мови. *Українське мовознавство*, 43, 11–19. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Um_2013_43_4.

Дарчук, Н. П. (2015). *Лінгвістичне забезпечення автоматичних систем аналізу українськомовного тексту (на прикладі системи автоматичного граматичного аналізу тексту АГАТ)*. [Автореф. дис. д-ра філол. наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка]. Київ.

Дарчук, Н. П. (2017). Можливості семантичної розмітки корпусу української мови (КУМ). *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов*, 15, 18–28. <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17838/Darchuk.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Дарчук, Н. П. (2020). АГАТ-синтаксис як компонент комп'ютерної граматики української мови. *Українська мова*, 4, 89-102. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrm_2020_4_8.

Демська–Кульчицька, О. (2005). *Основи національного корпусу української мови*. Київ: Інститут української мови Національної академії наук України.

Ділай, І. П., & Ділай, М. П. (2023). Тріангуляція в сучасних лінгвістичних дослідженнях: когніція – корпус-дискурс. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 34(73) № 2 Ч. 1. С. 58–62.

Жаботинська, С. А. (2012) Мовні знаки як конструкти. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія*, 630, 213–222.

Жаботинская, С. А. (2013). Имя как текст: концептуальная сеть лексического значения (анализ имени эмоции). Когниция, коммуникация, дискурс. В *Международн. элект. сб. научных трудов. Харьковский национальный университет имени В. Каразина*, 6, 47–76. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2013-06-04>.

Жаботинская, С. А. (2018). Генеративизм, конитивизм и Семантика лингвальных сетей. *Doctrina multiplex, veritas una. Учень багато, істина одна*, 99–141.

Жуковська, В. В. (2012). Корпусна лінгвістика: історична перспектива та сучасний стан. В *Ключові въпроси в съвременната наука. Материали за 8-а международна научна практична конференция*, м. София, 17-25 април 2012 г. (Том 18. Филологични науки, с. 24–31). Бял ГРАД-БГ.

Жуковська, В. В. (2013а). *Вступ до корпусної лінгвістики*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Жуковська, В. В. (2013b). Ресурси корпусної лінгвістики у дослідженні історичної динаміки мови. В *Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика. Матеріали міжнародної наукової конференції*, м. Київ, 10-12 жовтня 2013 р. (с. 151–156). Університет ім. Б. Грінченка.

Жуковська, В. В. (2014а). Граматика конструкцій: історичні витоки та теоретичне підґрунтя. В *Матеріали міжвузівського наукового семінару “Лінгвістика сьогодення: синхронні та діахронні студії”*, м. Житомир, 14 березня 2014 р. (с. 10–17). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Жуковська, В. В. (2014b). Історичні витоки та напрями граматики конструкцій. В *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Шляхи подолання мовних та комунікативних бар’єрів: методика викладання гуманітарних дисциплін студентам немовних спеціальностей”*, м. Київ, 6-7 червня 2014 р. (с. 383–386). Національний авіаційний університет.

Жуковська, В. В. (2014c). Структурно-морфологічні особливості абсолютних конструкцій в сучасній англійській мові. В *Матеріали онлайн семінару “Актуальні проблеми іноземної філології та методики викладання іноземних мов”*, м. Житомир, 17-22 квітня 2014 р. (с. 37–46). Житомирський державний університет імені Івана Франка.
<http://eprints.zu.edu.ua/12676/1/Посібник.pdf>.

Жуковська, В. В. (2014d). Теоретичні засади конструкційної граматики. В *Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу. Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам’яті доктора філологічних наук, професора Д.І. Квеселевича*, м. Житомир, 15-16 травня 2014 р. (с. 34–37). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Жуковська, В. В. (2014e). Абсолютна конструкція в англійській мові: структурно-семантичний аспект. В *Scientific Resources Management of Countries and Regions. International scientific and practical congress*, Copenhagen, 18 July 2014 (Vol. 2, pp. 52–59). Publishing Center of The International Scientific Organization “Science & Genesis”.

Жуковська, В. В. (2015a). Концептуально-методологічні засади граматики конструкцій. *Наукові записки. Серія: філологічні науки (мовознавство)*, 136, 255–259.
<https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/issue/view/17/16>.

Жуковська, В. В. (2015b). Абсолютні конструкції в давніх індоевропейських мовах. В *Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу. Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам’яті доктора філологічних наук, професора Д.І. Квеселевича*,

м. Житомир, 15 травня 2015 р. (с. 13–16). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Жуковська, В. В. (2015с). Корпусна лінгвістика: історія становлення та сучасний стан. В А.В. Сингаївська (Ред.), *Актуальні лінгвістичні студії* (навчальний посібник) (с. 168–204). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Жуковська, В. В. (2015d). Теоретичні засади й історичні витoki граматики конструкцій. В *Матеріали он-лайн семінару “Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов”*, м. Житомир, 9-15 лютого 2015 р. (с. 69–80). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://nniif.org.ua/File/15zhvvtz.pdf>.

Жуковська, В. В. (2016а). Сфери вживання абсолютної конструкції у сучасній англійській мові. В *Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу. Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д.І. Квеселевича (1935-2003)*, м. Житомир, 13 травня 2016 р. (с. 27–30). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Жуковська, В. В. (2016b). Функціонування абсолютної конструкції у сучасній англійській мові (на матеріалі Британського національного корпусу). В *Матеріали онлайн конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 10-15 лютого 2016 р. (с. 40–50). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://eprints.zu.edu.ua/20408/>.

Жуковська, В. В. (2017а). Англійська абсолютна конструкція як тип вторинної предикації. В *Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії”*, м. Кропивницький, 1-10 лютого 2017 р. (с. 10–12). РВВ КДПУ ім. В. Винниченка.

Жуковська, В. В. (2017b). Англійська абсолютна конструкція: досвід колострукційного аналізу. *Актуальні проблеми філології та*

перекладознавства, 12, 80–85. <http://apfp.panel.khnu.km.ua/wp-content/uploads/sites/5/2020/09/APFP-2017-N12.pdf>.

Жуковська, В. В. (2017с). Морфологічні та семантичні особливості суб'єктного компонента англійської абсолютної конструкції. В *Матеріали онлайн конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 8-12 лютого 2017 р. (с. 38–46). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://eprints.zu.edu.ua/30906/1/2017.pdf>.

Жуковська, В. В. (2018а). Квантитативно-корпусний підхід до аналізу семантики граматичної конструкції. В *Матеріали I Міжнародної науково-прикладної конференції (засобами відео-Інтернет-конференції-зв'язку) “Прикладна і корпусна лінгвістика: розроблення технологій нового покоління”*, м. Київ, 25 квітня 2018 р. (с. 22–23). Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. https://www.cctn.npu.edu.ua/images/Vika/DocTaPDF/lingvistica_material.pdf.

Жуковська, В. В. (2018b). Наскільки "незалежна" абсолютна конструкція у сучасній англійській мові: корпуснобазований аналіз. *Вісник ЖДУ ім. І. Франка. Філологічні науки*, 1(87), 74–79. [https://doi.org/10.35433/philology.1\(87\).2018.74-79](https://doi.org/10.35433/philology.1(87).2018.74-79).

Жуковська, В. В. (2018с). Структура і функціональний статус абсолютних конструкцій у давніх індоєвропейських мовах. *Наукові записки. Серія: філологічні науки (мовознавство)*, 165, 110–116. <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/issue/view/6/5>.

Жуковська, В. В. (2018d). Застосування корпусних технологій у навчанні та вивченні іноземної мов. В *Матеріали онлайн-конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 7-11 лютого, 2018 р. (с. 39–50). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Жуковська, В. В. (2018е). Колострукційний аналіз англійської абсолютної конструкції. В *Doctrina multiplex, veritas una. Учень багато, істина*

одна. *Збірник праць до ювілею Ізабелли Рафаїлівни Бунятової* (с. 330–343). Київський університет імені Б. Грінченка.

Жуковська, В. В. (2018f). Корпусний підхід у навчанні та вивченні англійської мови. В О. В. Гирин, В. В. Євченко, В. В. Жуковська, В. О. Калінін, & Л. В. Калініна *Формування компетентності «Навчання впродовж життя» як ключової вимоги професійної підготовки вчителя XXI століття* (навчально-методичний посібник) (с. 161–168). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Жуковська, В. В. (2019a). *Англо-український словник наукового мовлення*. Житомир, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Жуковська, В. В. (2019b). Метод колострукційного аналізу: сутність та застосування. В *Людина. Комп'ютер. Комунікація. Збірник наукових праць*. 43–47. Національний університет “Львівська Політехніка”.

Жуковська, В. В. (2019c). Семантика граматичної конструкції: корпусно-квантитативний вимір. *Studia Philologica*, 2(13), 28–35. <https://doi.org/10.28925/2311-2425.2019.13.4>.

Жуковська, В. В. (2020a). Конструкція як одиниця лінгвістичного аналізу: від традиційної лінгвістики до граматики конструкцій. *Науковий журнал “Міжнародний філологічний часопис”*, 24(3), 33–41. <https://doi.org/10.31548/philolog2020.03.005>.

Жуковська, В. В. (2020b). Лінгвістичний корпус як новітній інформаційно-дослідницький інструментарій сучасного мовознавства. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*, 31(70), №3, ч. 1, 113–119. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.3-1/20>.

Жуковська, В. В. (2020c). Узуально-базоване підґрунтя конструкційної граматики. *Нова філологія*, 80(1), 177–184. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-1-28>.

Жуковська, В. В. (2020d). “Конструкція” vs “колострукція” в узуально-базованій граматиці конструкцій: квантитативно-корпусний вимір. В *Ad orbem*

per linguas. До світу через мови. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Світ як інтертекст”, м. Київ, 17–18 червня 2020 р. (с. 95–97).

Видавничий

центр

КНЛУ.

<https://onedrive.live.com/?authkey=%21AGtAgE9rJHzUbхM&cid=68696B3E65309B90&id=68696B3E65309B90%2124966&parId>.

Жуковська, В. В. (2020e). Англійські відокремлені конструкції з експліцитним суб’єктом: підходи до вивчення. В *Матеріали онлайн конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 5-9 лютого 2020 р. (с. 41–45). Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Жуковська, В. В. (2021a). Корпусо-керований та корпусо-базований підходи у лінгвістичних дослідженнях. В *Ad orbem per linguas. До світу через мови. Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції “Світ цінностей і цінності у світі”*, м. Київ, 13-14 травня 2021 р. (с. 113–115)

Видавничий

центр

КНЛУ.

<https://onedrive.live.com/?authkey=%21AGk3dmbFYMdpr4&cid=68696B3E65309B90&id=68696B3E65309B90%2130079&parId=68696B3E65309B90%2128578&o=OneUp>.

Жуковська, В. В. (2021b). Інтерпретація відокремлених неособоводієслівних і недієслівних конструкцій крізь призму суміжних термінів і понять. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*, 831-832, 48–60. <https://doi.org/10.31861/gph2021.831-832.48-60>.

Жуковська, В. В. (2021c). Когнітивно-квантитативна параметризація позиційних властивостей англійських відокремлених неособоводієслівних /недієслівних конструкцій з експліцитним суб’єктом. *Закарпатські філологічні студії*, 17(2), 121–128. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.17-2.23>.

Жуковська, В. В. (2021d). Параметризація синтактико-функційних властивостей граматичної конструкції: квантитативно-корпусний аспект.

Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, 32(71), № 3, 38–46.
<https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.3-2/08>.

Жуковська, В. В. (2021e). Теоретико-методологічні засади квантитативно-корпусної параметризації граматичної конструкції. В Т. В. Калинюк and Т. В. Бондарчук (Ред.), *Мова та мовлення: фундаментальні парадигми розвитку* [монографія] (с. 66–81). Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня “Рута”.

Жуковська, В. В. (2022). A. Goldberg’s Cognitive Construction Grammar Framework: the Main Theoretical and Methodological Underpinnings. В *Матеріали VII Всеукраїнської онлайн-конференції “Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури”*, м. Житомир, 1-6 лютого 2022 р. (с. 54–58). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://surl.li/czncn>.

Жуковська, В. В. (2023a). Корпусні технології та жанрово-аналітичний підхід у навчанні англійської мови для академічних цілей. В *Дискурс професійної і творчої комунікації: лінгвокультурний, когнітивний, перекладацький та методичний аспекти. Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Київ, 18-19 травня 2023 р. (с. 126–128). Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. https://ktrpam.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/11/DPTK_blok_tezi_18_05_23_compressed.pdf.

Жуковська, В. В., Мосіюк, О. О., & Комаренко, В. В. (2018). Застосування програмного пакету R у наукових дослідженнях майбутніх філологів. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 66(4), 272–285.
<https://doi.org/10.33407/itlt.v66i4.2196>. ISSN 2079-8184.

Жуковська, В. В., & Кузьменко, О. Ю. (2019). Data-Driven learning у розвитку самостійності студентів мовних вузів. *Викладання іноземних мов в Україні та за її межами: досвід і виклики*, 110–112. <http://surl.li/olvdy>.

Загнітко, А. (2012а). *Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни*. Т 2. Донецьк: ДонНУ.

Загнітко, А. (2012б). *Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни*. Т 3. Донецьк: ДонНУ.

Зінченко, Г. Є. (2015). *Розвиток аппозитивних конструкцій в англійській мові VII-XVII століть: структурно-функціональний аспект* [Автореф. дис. канд. філол. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Київ.

Івахненко, Т. П. (2016). Лексичні параметри туристського жаргону. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки*. Вип. 245. С. 67–73. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_fil.n_2016_245_11.

Карамишева, І. Д. (2005). *Структурні та функціональні особливості вторинної предикації в сучасній англійській мові (досвід формально-граматичного моделювання)* [Дис. канд. філол. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Київ.

Корольова А. В. (2023). Мультилінгвальний корпус і його програмне забезпечення для дослідження європеїстики. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*, 26(1), 49–62. <https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2023.286184>.

Коцюк, Л. М., & Коцюк, Ю. А. (2020). Класифікаційна парадигма корпусу текстів за особливостями його дизайну, структури та способами використання, а також способом фіксації та індексації текстових даних. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*, 9(77), 106–110.

Криворучко, Т. В. (2019). *Складна комплементация у ранньоновоанглійській мові*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Купріянов, Є. В. (2016). Лінгвістичний стан іспанських мовних одиниць та його параметризація в лексикографічній базі даних. *Лінгвістичні дослідження: збірник наукових праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди*, 41, 92–100. <https://doi.org/10.5281/zenodo.48568>.

Левицкий, В. В. (2007). *Квантитативные методы в лингвистике*. Винница: Нова книга.

Лучик, А. А., & Остапова, І.В. (2017). Синтагматична параметризація еквівалентів слова у парадигмі корпусної лінгвістики. *Людина. Комп'ютер. Комунікація : збірник наукових праць*. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 33–37.

Мартинюк, А. П. (2011). *Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики*. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Меншиков, І. І., & Попова, І.С. (2001). *Синтаксичні зв'язки слів у сучасній українській літературній мові*. Д.: РВВ ДНУ.

Образцова, Е. М. (2010). *Линейная организация высказывания как межязыковая универсалия (на материале английского, русского и украинского языков)* [монографія]. Одесса: Фенікс.

Осіпова, Т. Ф. (2018). Невербальні засоби комунікації: комплексна методика опису й лексикографування. *Studia Ukrainica Posnaniensia*, 6, 107–113. <https://doi.org/10.14746/sup.2018.6.13>.

Перебийніс, В. С. (2002). *Статистичні методи для лінгвістів*. Вінниця: Нова книга.

Полховська, М. В. (2013). Аналіз англійських медіальних конструкцій з позиції генеративної граматики. *Studia Philologica*, 2, 32–36. http://nbuv.gov.ua/UJRN/stfil_2013_2_8.

Потапенко С. (2017). Междисциплинарные подходы в лингвистике: когнитивная медиа-риторика. У К. І. Мізін (Ред.), *Поміж мов і культур: методологічни й еkleктизм і міждисциплінарність сучасного мовознавства* [колективна монографія] (с. 133–144). Переяслав-Хмельницький ; Кременчук : Вид. ПП Щербатих О. В.

Приходько, Г. І. (2015). Невербальні засоби вираження емоцій. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія “Філологічні науки”*. Мовознавство, 4, 115–153.

Романченко, А. П., & Стрій, Л. І. (2022). Семантична та синтаксична параметризація заголовків прогнозів. *Записки українського мовознавства*, 29, 78–88.

Семененко, Г. М. (2013). Структура і функціонування абсолютних дієприкметникових підрядних речень в англійській мові XIV-XVII ст. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*, 16(2), 113–120.

Ситар, Г. В. (2018). *Синтаксичні фразеологізми в українській мові: структурно-семантичний, прагматичний і прикладний виміри* [Дис. д-ра філол. наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка]. Київ. https://scc.knu.ua/upload/iblock/e36/dis_Sytar%20H.V.pdf.

Словник.ua. <https://slovnyk.ua/>

Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. Т.10. К.: Наукова думка, 1979.

Сосюр, Ф. де (1998). *Курс загальної лінгвістики* / пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко. Київ: Основи.

Ткаченко, Т. (2018). Лексико-граматична і стилістична параметризація колоративної лексики в мові роману В. Винниченка “Сонячна машина”. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8: Філологічні науки (мовознавство і літературознавство)*, 10, 3–7. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_8_2018_10_3.

Філоненко, Н. Г. (2015). Когнітивний аспект дієслівних предикативних синтаксичних конструкцій у сучасному французькому художньому тексті. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*, 27, 428–437.

Філоненко, Н. Г. (2016). Синтаксична організація текстів сучасної французької художньої прози: когнітивний та лінгвосинергетичний аспекти. [Дис. д-ра філол. наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Київ. <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/227?show=full>

Філоненко, Н. Г. (2017). Динаміка конструкцій “присудок + дієслівна форма” у романі Ж. Леруа "Alabama song": лінгвосинергетичний аспект.

Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія, 28, 144–146.

Чубарян, А., & Карапетян, Р. (2017). Абсолютные конструкции в свете теории функциональной перспективы предложения. *Foreign Languages in Higher Education*, 1(22), 174–182.

Широков, В. А. (2005). *Елементи лексикографії*. К.: Довіра.

Широков, В. А. (2017). *Язык. Информация. Система. Трансдисциплинарность в лингвистике*. Staarbrücken: Palmarium Academic Publishing.

Широков, В. А., Бугаков, О.В., Заїка, Н.М., Грязнухіна, Т.О., Кригін, М.О., Надутенко, М.В., Рабулець, О.Г. ... Якименко, К.М. (2018). *Лінгвістично-інформаційні студії: праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України: у 5 т. Т. 4: Корпусна та когнітивна лінгвістика*. Київ, Український мовно-інформаційний фонд НАН України.

Широков, В. А., & Шевченко, І. В. (2014). Граматика у феноменологічному вимірі. *Мовознавство*, 4, 2–27.

Яценко, В. В. (2011). Параметризація типів речень предметної області для системи усного фразника-перекладача. *Штучний інтелект*, 4, 134–142.

Aalto, P. (1980). On the Absolute Instrumental in Sanskrit. *Indologica Taurinensia*, 7, 47–55.
http://www.indologica.com/volumes/vol07/vol07_art01_Aalto.pdf.

Aijmer, K. (2016). Pragmatic Markers as Constructions. The Case of *Anyway*. Outside the Clause: Form and Function of Extra-Clausal Constituents. In G. Kaltenböck, E. Keizer & A. Lohmann (Eds.), *Studies in Language Companion Series* (pp. 29–58). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Alboiu, G. (2009). Null Expletives and Case: The View from Romance. In P.J. Masullo, E. O'Rourke, & C. Huang (Eds.), *Romance Linguistics 2007: Selected Papers from the 37th Linguistic Symposium on Romance Languages (LSRL)*, (pp. 1–18). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Albrespit, J. (2020). Adjectives or Verbs? The Case of Deverbal Adjectives in -ED. *Lexis. Journal of English Lexicology*, 15, 1–33. <https://doi.org/10.4000/lexis.4146>.

Aljović, N. (2017). *Non-Finite Clauses in English: Formal Properties and Function*. https://www.researchgate.net/publication/319269617_Non-finite_Clauses_in_English_Properties_and_Function.

Allen, C. A. (2004). A Note on ‘Elliptical’, ‘Absolute’, and ‘Independent’ Genitives in Earlier English. *English Language and Linguistics*, 8(2), 351–354. <https://doi.org/10.1017/S1360674304001418>.

Amano, M. (1999). *On the Licensing of Linguistic Elements: Verbs, Noun Phrases, and Adverbs*. Tokyo: Kenkyusha.

Annema, H. (1924). *Die Sogenannten Absoluten Participalkonstruktionen im Neuhochdeutschen*. Groningen: de Waal.

Arista, F. J., Fernández, B. M., González, L. C., & Torres, E. G. (2002). Markedness and the Hierarchy of Subject Prototypicality. *Revista Espanola De Linguistica Aplicada*, 15, 93–112. <https://dialnet.unirioja.es/revista/1727/A/2002>.

Arppe, A., & Järvikivi, J. (2007). Take Empiricism Seriously! In Support of Methodological Diversity in Linguistics. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 3(1), 99–109. <https://doi.org/10.1515/CLLT.2006.007>.

Asher, N., & Lascarides, A. (2003). *Logics of Conversation*. Cambridge: Cambridge University Press.

Atkins, S., Fillmore, Ch. J., & Johnson, Ch. R. (2003). Lexicographic Relevance: Selecting Information from Corpus Evidence. *International Journal of Lexicography*, 16, 251–280.

Baayen, R. H. (2008). *Analysing Linguistic Data. A Practical Introduction to Statistics Using R*. Cambridge, New York: Cambridge University Press.

Baayen, R. H. (2009). Corpus Linguistics in Morphology: Morphological Productivity. In A. Lüdeling & M. Kyto (Eds.), *Corpus Linguistics. An International Handbook* (pp. 900–919). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

Baayen, R. H. (2013). Multivariate Statistics. In R.J. Podesva & D. Sharma (Eds.), *Research Methods in Linguistics* (pp. 337–372). Cambridge, New York: Cambridge University Press.

Baker, C. F., Fillmore, Ch. J., & Lowe, J. B. (2000). *The Berkeley FrameNet Project*. Berkeley, CA: International Computer Science Institute.

Baker, P., & Egbert, J. (Eds.). (2016). *Triangulating Methodological Approaches in Corpus-Linguistic Research*. New York: Routledge.

Baker, P. (2010). Corpus Methods in Linguistics. In L. Litosseliti (ed.), *Research Methods in Linguistics* (pp. 93–113). London: Continuum.

Baker, P. (Ed.). (2012). *Contemporary Corpus Linguistics*. London: Continuum International Publishing Group.

Balog, E., Garibyan, A., & Herbst, Th. (2022). The Complexities of Constructions in Contrast – *the way to making one's own bed* in English, German, Hungarian and Russian. In C. M. Blanco, F. Mollica, & E. Schafroth (Eds.), *Konstruktionen Zwischen Lexikon und Grammatik* (pp. 247–281). Berlin, Boston: De Gruyter.

Barðdal, J. (2008). *Productivity: Evidence from Case and Argument Structure in Icelandic*. Amsterdam: John Benjamins.

Barðdal, J., Smirnova, E., Sommerer, L., & Gildea, S. (Eds.). (2015). *Diachronic Construction Grammar*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Barlow, M. (2000). *Usage-Based Models of Language*. Stanford, CA: CSLI.

Basset, E.L. (1945). The Genitive Absolute in Latin. *Classical Philology*, 40(2), 108–114.

Bauer, B. (2000). *Archaic Syntax in Indo-European: The Spread of Transitivity in Latin and French*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Bencini, G. M. L. (2013). Psycholinguistics. In Th. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 379–96). Oxford: Oxford University Press.

Berent, G. B. (1973). Absolute Constructions as “Subordinate Clauses”. You Take the High Node and I’ll take the Low Node. In C. Corum, C. Smith-Stark & A. Weiser (Eds.), *Papers from the Comparative Syntax Festival* (pp.147–154). Chicago: Chicago Linguistics Society.

Berent, G. B. (1975). English Absolutes in Functional Perspective. In R. E. Grossman, L. J. San, & T. J. Vance (Eds.), *Papers from the Parasession on Functionalism* (pp. 10–23). Chicago: Chicago Linguistics Society.

Bergen, B. K., & Chang, N. (2005). Embodied Construction Grammar. In J.-O. Östman & M. Fried (Eds.), *Construction Grammars: Cognitive Grounding and Theoretical Extensions* (pp. 147–190). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Bergen B. K., & Chang, N. (2009). Embodied Construction Grammar in Simulation-Based Language Understanding. In J.-O. Östman & M. Fried (Eds.), *Construction Grammars: Cognitive Grounding and Theoretical Extensions* (pp. 147–190). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Bergen, B. K., & Chang, N. (2013). Embodied Construction Grammar. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 168–190). Oxford: Oxford University Press.

Bergs, A. (2008). Introduction: Constructions and Language Change. In A. Bergs & G. Diewald (Eds.), *Constructions and Language Change* (pp. 1–22). Berlin: Walter de Gruyter.

Bergs, A. (2010). Expressions of Futurity in Contemporary English: A Construction Grammar Perspective. *English Language & Linguistics*, 14(2), 217–238. <https://doi.org/10.1017/S1360674310000067>.

Bergs, A., & Diewald, G. (Eds.). (2009). *Contexts and Constructions*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Berry, K. J., Kvamme, K. L., Johnston, J. E., & Mielke, P. W. (2021). *Permutation Statistical Methods with R*. Berlin, Heidelberg: Springer.

Beukema, F. H. (1980). Prepositions and Tenseless Sentence Adverbials in English. In S. Daalder & M. Gerritsen (Eds.), *Linguistics in the Netherlands 1980* (pp. 69–79). Amsterdam, Oxford & New York: North-Holland.

Beukema, F., & Hoekstra, T. (1984). Extractions from *WITH*-constructions. *Linguistic Inquiry*, 15(4), 689–698.

Beuls, K. (2017). An Open-Ended Computational Construction Grammar for Spanish Verb Conjugation. *Constructions and Frames*, 9(2), 278–301. <https://doi.org/10.1075/cf.00005.beu>.

Beuls, K., & Steels, L. (2013). Agent-Based Models of Strategies for the Emergence and Evolution of Grammatical Agreement. *PLoS ONE*, 8(3), 1–15. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0058960>.

Beuls, K., van Eecke, P., & Cangalovic, V. (2021). A Computational Construction Grammar Approach to Semantic Frame Extraction. *Linguistics Vanguard*, 7(1), 1–12. <https://doi.org/10.1515/lingvan-2018-0015>.

Biber, D. (2010). Corpus-Based and Corpus-Driven Analyses of Language Variation and Use. In B. Heine & H. Narrog (Eds.), *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* (pp. 159–191). Oxford: Oxford University Press.

Biber, D., & Conrad, S. (1999). Lexical Bundles in Conversation and Academic Prose. In H. Hasselgård & S. Oksefjell (Eds.), *Out of Corpora* (pp. 181–190). Amsterdam: Rodopi.

Biber, D., & Reppen, R. (2015). Introduction. In D. Biber & R. Reppen (Eds.) *The Cambridge Handbook of English Corpus Linguistics* (pp.1–8). Cambridge: Cambridge University Press.

Biber, D., Conrad, S., & Leech, G. (2003). *The Longman Student Grammar of Spoken and Written English*. Londres: Longman.

Biber, D., Egbert, J., Gray, B., Oppliger, R., & Szmrecsanyi, B. (2016). Variationist Versus Text-Linguistic Approaches to Grammatical Change in English: Nominal Modifiers of Head Nouns. In M. Kytö & P. Pahta (Eds.), *Cambridge Handbook of English Historical Linguistics* (pp. 351–375), Cambridge: Cambridge University Press.

- Biber, D., Johanson, S., Leech, G., Conrad, S., & Finegan, E. (1999). *Longman Grammar of Spoken and Written English*. London: Longman.
- Bloomfield, L. (1984). *Language*. Chicago, London: The University of Chicago Press.
- Blumenthal-Dramé, A. (2012). *Entrenchment in Usage-based Theories: What Corpus Data Do and Do Not Reveal About the Mind*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.
- Boas, H. C. (2003). *A Constructional Approach to Resultatives*. Stanford: CSLI Publications.
- Boas, H. C. (2005). Determining the Productivity of Resultatives: A Reply to Goldberg and Jackendoff. *Language*, 81(2), 448–464. <https://doi.org/10.1353/lan.2005.0050>.
- Boas, H. C. (2008). Determining the Structure of Lexical Entries and Grammatical Constructions in Construction Grammar. *Annual Review of Cognitive Linguistics*, 6, 113–144. <https://doi.org/10.1075/arcl.6.06boa>.
- Boas, H. C. (2013). Cognitive Construction Grammar. In T Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 233–253). Oxford: Oxford University Press.
- Boas, H. C. (2019). Zur Methodologischen Grundlage der Empirischen Konstruktivographie. In D. Czicza, V. Dekalo, & G. Diewald (Eds.), *Konstruktionsgrammatik VI. Varianz in der Konstruktionalen Schematizität* (pp. 237–263). Tübingen: Stauffenburg.
- Boas, H. C. (2021). Construction Grammar and Frame Semantics. In X. Wen & J.R. Taylor (Eds.), *The Routledge Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 43–77). New York, London: Routledge.
- Boas, H. C. (Ed.). (2022). *Directions for Pedagogical Construction Grammar: Learning and Teaching (with) Constructions*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

Boas, H. C., & Dux, R. (2017). From the Past into the Present: From Case Frames to Semantic Frames. *Linguistics Vanguard* 3(1). 1–14. <https://doi.org/10.1515/lingvan-2016-0003>.

Boas, H. C., & Fried, M. (2005). Introduction. In H. C. Boas & M. Fried (Eds.), *Grammatical Constructions: Back to Roots*. (pp. 1–9). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Boas, H. C., & Sag, I. A. (Eds.). (2012). *Sign-Based Construction Grammar*. Center for the study of language and information.

Bolinger, D. (1967). Adjectives in English: Attribution and Predication, *Lingua*, 18, 1–34.

Booij, G. (2010). *Construction Morphology*. Oxford: Oxford University Press.

Bousada-Jabois, C. B. (2020). *Nonfinite Supplements in the Recent History of English*. Tese de Doutoramento: Universida de Vigo.

Bouzada-Jabois, C. B., & Guerra, J. P. (2016). Towards a Unified Constructional Characterization of the Nonfinite Periphery: On Verbal Free Adjuncts and Absolutes in English. In G. Kaltenböck, E. Keizer & A. Lohmann (Eds.), *Outside the Clause. Form and Function of Extra-Clausal Constituents* (pp. 177–202). Amsterdam, Philadelphia: John Bejamins Publishing Company.

Bresnan, J., Cueni, A., Nikitina, T., & Baayen, R. H. (2007). Predicting the Dative Alternation. In G. Boume, I. Kraemer & J. Zwarts (Eds.), *Cognitive Foundations of Interpretation* (pp. 69–94). Amsterdam: Royal Netherlands Academy of Science.

Brezina, V. (2018). *Statistics in Corpus Linguistics: A Practical Guide*. Cambridge: Cambriadge University Press.

Bright, J. W. (1890). The Objective Absolute in English. *Modern Language Notes*, 5(3), 80–81.

Brinton, L. J., & Traugott, E. C. (2005). *Lexicalization and Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bruening, B. (2014). Word Formation is Syntactic: Adjectival Passives in English. *Natural Language & Linguistic Theory*, 32(2), 363–422. <https://doi.org/10.1007/s11049-014-9227-y>.

Bruno, J. V. (2011). Absolute Constructions: Telicity, Abstract Case, and Micro-variation. *Selected Proceedings of the 13th Hispanic Linguistics Symposium* (pp. 264–274). Somerville, MA: Cascadilla Proceedings Project.

Buk, S., Zhukovska, V., Mosiiuk, O. (2024). Multiparametric Profiling of a Linguistic Construction: Linguoquantitative and Machine-Learning Aspects. *Proceedings of the 8th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems. Volume IV: Computational Linguistics Workshop*. 236–250. <https://ceur-ws.org/Vol-3722/> ISSN: 1613-0073.

Burnard, L. (2007). The British National Corpus Users Reference Guide (XML Edition). <http://www.natcorp.ox.ac.uk/docs/URG/>.

Burton-Roberts, N. (2006). Parentheticals. In K. Brown (Ed.), *Encyclopedia of Language and Linguistics* (pp. 179–182). Amsterdam: Elsevier.

Businger, M. (2011). *“Haben” als Vollverb. Eine dekompositionale Analyse*. Berlin, New York: de Gruyter.

Bybee, J., & Hopper, P. (Eds.) (2001). *Frequency and the Emergence of Linguistic Structure*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Bybee, J. (1985). *Morphology: A Study of the Relation between Meaning and Form*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Bybee, J. (1995). Regular Morphology and the Lexicon. *Language and Cognitive Processes*, 10, 425–455. <https://doi.org/10.1080/01690969508407111>.

Bybee, J. (2000). The Phonology of the Lexicon: Evidence from Lexical Diffusion. In M. Barlow & S. Kemmer (Eds.), *Usage-Based Models of Language* (pp. 65–85). Cambridge: Cambridge University Press.

Bybee, J. (2001). *Phonology and Language Use*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bybee, J. (2006). From Usage to Grammar: The Mind's Response to Repetition. *Language*, 82, 711–733. <https://doi.org/10.1353/lan.2006.0186>.

Bybee, J. (2010). *Language, usage and cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bybee, J. (2013). Usage-based Theory and Exemplar Representations of Constructions. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 49–69). Oxford: Oxford University Press.

Bybee, J. (2023). What is Usage-Based Linguistics? In M. Diaz-Campos & S. Balasch (Eds.), *The Handbook of Usage-Based Linguistics* (pp. 9–30). Wiley-Blackwell.

Bybee, J., & Hopper, P. (Eds.). (2001). *Frequency and the Emergence of Linguistic Structure*. Amsterdam: John Benjamins.

Callaway, M. (1889). The Absolute Participle in Anglo-Saxon. *The American Journal of Philology*, 10(3), 316–345. <https://doi.org/10.2307/287073>.

Cantos, G. P. (2013). *Statistical Methods in Language and Linguistic Research*. Sheffield; Bristol: Equinox.

Cappelle, B. (2024). *Can Construction Grammar Be Proven Wrong?* Cambridge: Cambridge University Press.

Cappelle, B., & Depraetere, I. (2016). Modal Meaning in Construction Grammar. *Constructions and Frames*, 8(1), 1–6. <https://doi.org/10.1075/cf.8.1>.

Cardinaletti, A., & Guasti, M.T. (1995). *Small Clauses. Syntax and Semantics*. San Diego: Academic Press.

Casenhiser, D., & Goldberg, A.E. (2005). Fast Mapping between a Phrasal Form and Meaning. *Developmental Science*, 8, 500–508. <https://doi.org/10.1111/j.1467-7687.2005.00441.x>.

Celce-Murcia, M., & Larsen-Freeman, D. (1999). *The Grammar Book*. Newbury: Heinle and Heinle Publishers.

Chaffin, R., Herrmann, D. J., & Winston, M. (1987). An Empirical Taxonomy of Part–Whole Relations: Effects of Part-Whole Relation Type on Relation

Intencification. *Language and Cognitive Processes*, 3(1). 17–48.
<https://doi.org/10.1080/01690968808402080>.

Chambers, A. (2019). Towards the Corpus Revolution? Bridging the Research-Practice Gap. *Language Teaching*, 52(4), 460–475.
<https://doi.org/10.1017/S0261444819000089>.

Champollion, L. (2017). *Parts of a Whole. Distributivity as a Bridge Between Aspect and Measurement*. Oxford: Oxford University Press.

Chang, N., De Beule, J., & Micelli, V. (2012). Computational Construction Grammar: Comparing ECG and FCG. In L. Steels (Ed.), *Computational Issues in Fluid Construction Grammar* (pp. 259–288). Berlin, Heidelberg: Springer.

Chappell, H., & McGregor, W. (1996). Prologomena to a Theory of Inalienability. In H. Chappell, W. McGregor (Eds.), *The Grammar of Inalienability. A Typological Perspective on Body Part Terms and the Part-Whole Relation* (pp. 3–30). Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Chase, F. H. (1893). The Absolute Participle in the Old English ‘Apollonius’. *Modern Language Notes*, 8(8), 243–245. <https://archive.org/details/jstor-2919373>.

Chomsky, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge: MIT Press.

Christensen, Fr. (1950). In Defense of the Absolute. *College English*, 11(7), 401–403.

Colleman, T. (2010). Beyond the Dative Alternation: The Semantics of the Dutch *aan*-dative. In D. Glynn & K. Fischer (Eds.), *Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-Driven Approaches* (pp. 271–303). Berlin, New York: De Gruyter Mouton.

Colleman, T. (2016). A Reflection on Constructionalization and Constructional Borrowing, Inspired by an Emerging Dutch Replica of the ‘*time*’-away Construction. *Belgian Journal of Linguistics*, 30, 91–113.

Collins, D. E. (2011). The Pragmatics of “Unruly” Dative Absolutes in Early Slavic. *Indo-European Syntax and Pragmatics: Contrastive Approaches, Oslo Studies in Language*, 3(3), 103–130. <https://doi.org/10.5617/osla.45>.

Combettes, B. (1998). *Les Constructions Détachées en Français Paris*. Gap Cedex: Éditions Ophrys.

Combettes, B. (2005). Les Constructions Détachées Comme Cadres de Discours. *Langue Française*, 4, 31–44. https://www.persee.fr/doc/lfr_0023-8368_2005_num_148_4_6605.

Corin, A. R. (1995). The Dative Absolute in Old Church Slavonic and Old East Slavic. *Welt der Slaven*, 40(2), 251–284.

Costello, J. R. (1982). The Absolute Construction in Indo-European: A Syntagmatic Reconstruction. *The Journal of Indo-European Studies*, 10, 235–252. https://www.jies.org/docs/jies_index/Vol10.html.

Coussé, E., Andersson, P., & Olofsson, J. (Eds.). (2018). *Grammaticalization Meets Construction Grammar*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Crawford, W. J., & Csomay, E. (2016). *Doing Corpus Linguistics*. New York, London: Routledge.

Crawley, M. J. (2015). *Statistics. An Introduction Using R*. London: Wiley.

Croft, W. (2001). *Radical Construction Grammar: Syntactic Theory in Typological Perspective*. Oxford: Oxford University Press.

Croft, W. (2008). Construction Grammar. In D. Geeraerts & H. Cuyckens (Eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 463–508). Oxford: Oxford University Press.

Croft, W. (2013). Radical Construction Grammar. In G. Trousdale & T. Hofmann (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 211–232). Oxford: Oxford University Press.

Croft, W. (2020). *Ten Lectures on Construction Grammar and Typology*. Leiden: Brill.

Croft, W., & Cruse, A. D. (2004). *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Crosthwaite, P., Ningrum, S., & Schweinberger, M. (2022). Research Trends in Corpus Linguistics. *International Journal of Corpus Linguistics*, 28(3), 344–377. <https://doi.org/10.1075/ijcl.21072.cro>.

Culicover, P. W., & Jackendoff, R. S. (1999). The View from the Periphery: The English Comparative Correlative. *Linguistic Inquiry*, 30(4), 543–571. <https://doi.org/10.1162/002438999554200>.

Curme, G. O. (1931). *A Grammar of English Language. Syntax*. London: D.C. Heath and Company.

Dąbrowska, E. (2004). *Language, Mind and Brain. Some Psychological and Neurological Constraints on Theories of Grammar*. Washington DC: George Washington University Press.

Dąbrowska, E., Rowland, C., & Theakston, A. (2009). The Acquisition of Questions with Long-Distance Dependencies. *Cognitive Linguistics*, 20(3), 571–597. <https://doi.org/10.1515/COGL.2009.025>.

Dagmar, D., & Arppe, A. (2013). Extracting Prototypes from Exemplars. What can Corpus Data Tell us about Concept Representation? *Cognitive Linguistics*, 24(2), 221–274. <https://doi.org/10.1515/cog-2013-0008>.

Declerck, R. (1991). *A Comprehensive Descriptive Grammar of English*. Tokyo: Kaitakusha.

Declerck, R. (2008). *The Grammar of the English Tense System: A Comprehensive Analysis*. Berlin, New York: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783110199888>.

Demonte, V. (2008). Meaning-Form Correlations and Adjective Position in Spanish. In L. McNally & Chr. Kennedy (Eds.), *Adjectives and Adverbs: Syntax, Semantics, and Discourse* (pp. 71–100). Oxford, New York: Oxford University Press.

Desagulier, G. (2014). Visualizing Distances in a Set of Near-Synonyms: *rather, quite, fairly, and pretty*. In D. Glynn & J. A. Robinson (Eds.), *Corpus Methods for Semantics: Quantitative Studies in Polysemy and Synonymy* (pp 145–178). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Desagulier, G. (2017). *Corpus Linguistics and Statistics with R. Introduction to Quantitative Methods in Linguistics*. Berlin, Heidelberg: Springer.

Deuchar, M., & Vihman, M. (2005). A Radical Approach to Early Mixed Utterances. *International Journal of Bilingualism*, 9(2), 137–157. <https://doi.org/10.1177/13670069050090020201>.

Dewey-Findell, T. K., & Syed, Y. (2009). Case Variation in Gothic Absolute Constructions. In J. Barðdal & Sh. L. Chelliah (Eds.), *The Role of Semantic, Pragmatic and Discourse Factors in the Development of Case* (pp. 3-22). Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Diaz-Campos, M., & Balasch, S. (Eds.). (2023). *The Handbook of Usage-Based Linguistics*. Wiley-Blackwell.

Diessel, H. (2004). *Acquisition of Complex Sentences*. Cambridge: Cambridge University Press.

Diessel, H. (2005). Competing Motivations for the Ordering of Main and Adverbial Clauses. *Linguistics*, 43(3), 449–470. <https://doi.org/10.1515/ling.2005.43.3.449>.

Diessel, H. (2007). Frequency Effects in Language Acquisition, Language Use, and Diachronic Change. *New Ideas in Psychology*, 25(2), 108–127. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2007.02.002>.

Diessel, H. (2013). Construction Grammar and First Language Acquisition. In Th. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 347–378). Oxford: Oxford University Press.

Diessel, H. (2015). Usage-Based Construction Grammar. In E. Dąbrowska & D. Divjak (Eds.), *Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 296–321). Berlin, Boston: Walter de Gruyter.

Diessel, H. (2017). Usage-Based Linguistics. In M. Aronoff (Ed.), *Oxford Research Encyclopedia of Linguistics*. <http://linguistics.oxfordre.com/view/10.1093/acrefore/9780199384655.001.0001/acrefore-9780199384655-e-363?rskey=ivWwgv&result=2>.

Diessel, H. (2019). *The Grammar Network: How Linguistic Structure is Shaped by Language Use*. Cambridge: Cambridge University Press.

Diessel, H. (2023). *The Constructicon: Taxonomies and Networks (Elements in Construction Grammar)*. Cambridge: Cambridge University Press.

Diessel, H., & Hilpert, M. (2016). Frequency Effects in Grammar. In M. Aronoff (Ed.), *Oxford Research Encyclopedia of Linguistics*. New York: Oxford University Press. <https://oxfordre.com/linguistics/view/10.1093/acrefore/9780199384655.001.0001/acrefore-9780199384655-e-120>.

Diewald, G. (2009). Konstruktionen und Paradigmen. *Zeitschrift für germanistische Linguistik*, 3, 445–468. <https://doi.org/10.1515/ZGL.2009.031>.

Dik, S. C. (1997). *The Theory of Functional Grammar. Part II: Complex and Derived Constructions*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Dini, L. (1994). Aspectual Constraints on Italian Absolute Phrases. *Quaderni del Laboratorio di Linguistica*, 8, 52–87.

Divjak, D. (2006). Ways of Intending: Delineating and Structuring Near-Synonyms. In St.Th. Gries & A. Stefanowitsch (Eds.), *Corpora in Cognitive Linguistics. Corpus-Based Approaches to Syntax and Lexis* (pp. 19–56). Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Divjak, D., & Gries, S. T. (2006). Ways of Trying in Russian: Clustering Behavioral Profiles. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 2(1). 23–60. <https://doi.org/10.1515/CLLT.2006.002>.

Dodge, E. K., & Petruck, M. R. L. (2014). Representing Caused Motion in Embodied Construction Grammar. In Y. Artzi, T. Kwiatkowski & J. Berant (Eds.), *Proceedings of the ACL 2014 Workshop on Semantic Parsing* (pp. 39–44). Baltimore: Association for Computational Linguistics.

Dylan, G., & Fischer, K. (Eds.). (2010). *Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-Driven Approaches*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Dow, S.C. (2012). Methodological Pluralism and Pluralism of Method. In S. Dow, *Foundations for New Economic Thinking. A Collection of Essays* (pp. 129–139). Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/9781137000729_8.

Eckhoff, H. M., & Janda, L. A. (2014). Grammatical Profiles and Aspect in Old Church Slavonic. *Transactions of the Philological Society*, 112(2), 231–258. <https://doi.org/10.1111/1467-968X.12012>.

Egbert, J., & Baker, P. (2016). Introduction. In P. Baker & J. Egbert (Eds.), *Triangulating Methodological Approaches in Corpus–Linguistic Research* (pp. 1–19). New York, London: Routledge.

Egbert, J., & Baker, P. (2020). Introduction. In J. Egbert & P. Baker (Eds.), *Using Corpus Methods to Triangulate Linguistic Analysis* (pp. 1–21). New York, London: Routledge.

Ellis, N. C. (2013). Construction Grammar and Second Language Acquisition. In Th. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 365–378). Oxford: Oxford University Press.

Ellis, N. C. (2019). Usage-Based Theories of Construction Grammar. In J. Egbert & P. Baker (Eds.), *Using Corpus Methods to Triangulate Linguistic Analysis* (pp. 239–267). New York, London: Routledge.

Ellis, N. C., Römer, U., & O'Donnell, M.B. (2016). *Usage-Based Approaches to Language Acquisition and Processing: Cognitive and Corpus Investigations of Construction Grammar*. Malden, MA: Wiley.

Embick, D. (2004). On the Structure of Resultative Participles in English. *Linguistic Inquiry*, 35(3), 355–392. <https://doi.org/10.1162/0024389041402634>.

Emonds, J. (2000). *Lexicon and Grammar: The English Syntacticon*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Emonds, J. E. (2017). Adjectival Passives: The Construction in the Iron Mask. In M. Everaert & H. C. van Riemsdijk (Eds.), *The Wiley Blackwell Companion to Syntax* (pp. 16–60), John Wiley & Sons.

Endresen, A., & Janda, L.A. (2020). Taking Construction Grammar One Step Further: Families, Clusters, and Networks of Evaluative Constructions in Russian. *Frontiers in Psychology, 11*. 1–22. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.574353>.

Eppe, M., Trott, S., Raghuram, V., Feldman, J., & Janin, A. (2016). Application-Independent and Integration-Friendly Natural Language Understanding. *EPiC Series in Computing, 41*. 340–352. <https://easychair.org/publications/open/W2T>.

Ervin, J. (1968). *A Short Guide to the New Grammar*. Tinnon-Brown Publishing Company.

Evans, V., & Green, M. (2006). *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Faber, P.B., & Usón, R. M. (1999). *Constructing a Lexicon of English Verbs*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Fabricius-Hansen, C., & Haug, D. T. T. (2012a). Introduction. In C. Fabricius-Hansen & D. T. T. Haug (Eds.), *Big Events, Small Clauses: The grammar of elaboration* (pp. 1–20). Berlin, Boston: De Gruyter.

Fabricius-Hansen, C., & Haug, D. T. T. (2012b). Co-Eventive Adjuncts: Main Issues and Clarifications. In C. Fabricius-Hansen & D. T. T. Haug (Eds.), *Big Events, Small Clauses: The grammar of elaboration* (pp. 21–54). Berlin, Boston: De Gruyter.

Fabricius-Hansen, C., Haug, D. T. T., & Søbø, K. J. (2012). Closed Adjuncts: Degrees of Pertinence. In C. Fabricius-Hansen & D. T. T. Haug (Eds.), *Big Events, Small Clauses: The grammar of elaboration* (pp. 55–92). Berlin, Boston: De Gruyter.

Fanego, T. (1998). Developments in Argument Linking in Early Modern English Gerund Phrases. *English Language and Linguistics, 2(1)*, 87–119. <https://doi.org/10.1017/S1360674300000708>.

Fanego, T. (2015). Multiple Sources in Language Change: the Role of Free Adjuncts and Absolutes in the Formation of English ACC-*ing* Gerundives. In

M. Höglund, P. Rickman, J. Rudanko, & J. Havu (Eds.), *Perspectives on Complementation* (pp. 179–205). New York: Palgrave, Macmillan.

Fanego, T. (2016). The Great Complement Shift Revisited: The Constructionalization of ACC-*ing* Gerundives. *Functions of Language*, 23(1), 84–119. <https://doi.org/10.2075/fol.23.1.05fan>.

Farrell, P. (2009). The Preposition with in Role and Reference Grammar. In L. Guerrero, S.I. Cerda & V.A. Belloro (Eds.), *Studies in Role and Reference Grammar* (pp. 179–202). Mexico City: UNAM Press.

Feldman, J. A. (2006). *From Molecule to Metaphor: A Neural Theory of Language*. Cambridge, MA: MIT Press.

Feldman, J. A. (2020). Advances in Embodied Construction Grammar. *Constructions and Frames*, 12(1), 149–169. <https://doi.org/10.1075/cf.00038.fel>.

Feldman, J., Dodge, E., & Bryant, J. (2012). Embodied Construction Grammar. In B. Heine & H. Narrog (Eds.), *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* (pp. 111–138). Oxford: Oxford University Press.

Felser, C., & Britain, D. (2007). Deconstructing *What With* Absolutes. In A. Radford (Ed.), *The Minimalist Muse, Essex Reports in Linguistics* (pp. 97–134), Colchester: University of Essex.

Field, A. P. (2007). Analysis of Variance (ANOVA). In N.J. Salkind & Th. Oaks (Eds.), *Encyclopedia of Measurement and Statistics*. London, New Delhi: Sage Publications.

Fillmore, Ch. J. (1975). An Alternative to Checklist Theories of Meaning. *Berkeley Linguistic Society*, 1, 123–131.

Fillmore, Ch. J. (1977). Topics in Lexical Semantics. In R.W. Cole (Ed.), *Current Issues in Linguistic Theory* (pp. 76–138). Bloomington: Indiana University Press.

Fillmore, Ch. J. (1982). Frame Semantics. *Linguistics in the Morning Calm. The Linguistic Society of Korea*, 111–137.

Fillmore, Ch. J. (1984). Frames and the Semantics of Understanding. *Quaderni di Semantica*, 6, 222–254.

Fillmore, Ch. J. (1985). Syntactic Intrusions and The Notion of Grammatical Construction. *Proceedings of the Eleventh Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 73–86.

Fillmore, Ch. J. (1986). U-Semantics, Second Round. *Quaderni di Semantica*, 8, 49–58.

Fillmore, Ch. J. (1988). The Mechanisms of “Construction Grammar”. *Berkeley Linguistic Society*, 14, 35–55.

Fillmore, Ch. J. (1989). Grammatical Construction Theory and the Familiar Dichotomies. In R. Dietrich & C. F. Graumann (Eds.), *Language Processing in Social Context* (pp. 17–38). Amsterdam: North-Holland, Elsevier.

Fillmore, Ch. J. (1992). Corpus Linguistics or Computer-Aided Armchair Linguistics. *Directions in Corpus Linguistics: Proceedings of Nobel Symposium*, 82, 35–60.

Fillmore, Ch. J. (2012). Berkeley Construction Grammar. In G. Trousdale & T. Hofmann (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 111–132). Oxford: Oxford University Press.

Fillmore, Ch. J., & Baker, C. F. (2010). A Frames Approach to Semantic Analysis. In B. Heine & H. Narrog (eds.), *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* (pp. 313–339). Oxford: Oxford University Press.

Fillmore, Ch. J., Christopher, R. J., & Petruck, M. R. L. (2003). Background to FrameNet. *International Journal of Lexicography*, 16(3), 235–250. doi: 10.1093/ijl/16.3.235.

Fillmore, Ch. J., & Kay, P. (1993). *Berkeley Construction Grammar*. <https://www1.icsi.berkeley.edu/~kay/bcg/ConGram.html>.

Fillmore, Ch. J., Kay, P., & O’Connor, C. (1988). Regularity and Idiomaticity in Grammatical Constructions: The Case of ‘Let alone’. *Language*, 64, 501–538.

Fillmore, Ch. J., Lee-Goldman, R.R., & Phodes, R.-S. (2012). The Framenet Constructicon. In H.C. Boas & I.A. Sag (Eds.), *Sign-Based Construction Grammar* (pp.283–299). Stanford: CSLI Publications.

Fillmore, Ch. J., Petruck, M. R. L., Ruppenhofer, J., & Wright, A. (2003). FrameNet in Action: The Case of Attaching. *International Journal of Lexicography*, 16, 297–332. <https://doi.org/10.1093/ijl/16.3.297>.

Fillmore, Ch. J., Wooters, Ch., & Baker, C. F. (2001). Building a Large Lexical Databank which Provides Deep Semantics. In *Proceedings of the 15th Pacific Asia Conference on Language, Information and Computation* (pp. 3–26). Hong Kong: City University of Hong Kong.

Fischer, K., & Aarestrup, M. (2021). Relationships Between Construction Grammar(s) and Genre: Evidence from an Analysis of Instagram Posts. *Journal of Pragmatics*, 183, 87–104.

Fischer, K., & Alm, M. (2013). A Radical Construction Grammar Perspective on the Modal Particle-Discourse Particle Distinction. In L. Degand, B. Cornillie & P. Pietrandrea (Eds.), *Discourse Markers and Modal Particles: Categorization and Description* (pp. 47–88). Amsterdam: John Benjamins.

Fischer, K., & Stefanowitsch, A. (2006). Konstruktionsgrammatik: Ein Überblick. In K. Fischer (Ed), *Konstruktionsgrammatik: Von der Anwendung zur Theorie* (pp. 3–17). Tübingen: Stauffenburg.

Fonteyn, L., & Cuyckens, H. (2015). The Development of Free Adjuncts in English and Dutch. In M. Adams, L. Brinton & R. Fulk (Eds.), *Studies in the History of the English Language VI: Evidence and Method in Histories of English* (pp. 15–50). Berlin, München, Boston: De Gruyter Mouton.

Fonteyn, L., & van de Pol, N.V. (2015). Divide and Conquer: the Formation and Functional Dynamics of the Modern English *ing*-clause Network. *English Language and Linguistics*, 20(2), 185–219. <https://doi.org/10.1017/S1360674315000258>.

Forston, B. W. (2010). *Indo-European Language and Culture: an Introduction*. Oxford: Blackwell Publishing.

Fox, R. (2009). The Contribution of Linguistics Towards Transdisciplinarity in Organizational Discourse. *International Journal of Transdisciplinary Research*. 4(1), 16–34.

Fried, M. (2009). Construction Grammar as a Tool for Diachronic Analysis. *Constructions and Frames*, 1(2), 261–290. <https://doi.org/10.1075/cf.1.2.04fri>.

Fried, M. (2013). Principles of Constructional Change. In T. Hoffman & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 419–437). Oxford: Oxford University Press.

Fried, M. (2015). Construction Grammar. Syntax. In A. Alexiadou & T. Kiss (Eds.), *Theory and Analysis. An International Handbook of Linguistics and Communication Science* (pp. 974–1003). Berlin: Mouton de Gruyter.

Fried, M., & Östman, J.-O. (2004). Construction Grammar. A Thumbnail Sketch. In M. Fried & J.-O. Östman (Eds.), *Construction Grammar in a Cross-Language Perspective* (pp. 11–86). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Fried, M., & Östman, J.-O. (2005). Construction Grammar and Spoken Language: The Case of Pragmatic Particles. *Journal of Pragmatics*, 37(11), 1752–1778.

Friginal, E. (2018). *Corpus Linguistics for English Teachers. New Tools, Online Resources, and Classroom Activities*. New York, London: Routledge, Taylor & Francis Group.

Gazdar, G., Klein, E., Pullum, G.K., & Sag, I.A. (1985). *Generalised Phrase Structure Grammar*. Oxford: Basil Blackwell.

Geeraerts, D. (1997). *Diachronic Prototype Semantics: A Contribution to Historical Lexicology*. Oxford: Clarendon Press.

Geeraerts, D. (2010). The Doctor and the Semanticist. In D. Glynn & K. Fischer (Eds.), *Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-Driven Approaches* (pp. 63–78). Berlin, Boston: Mouton De Gruyter.

Geeraerts, D., & Cuyckens, H. (2007). Introducing Cognitive Linguistics. In D. Geeraerts & H. Cuyckens (Eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 3–21), Oxford: Oxford University Press.

Geeraerts, D., Grondelaers, S., & Speelman, D. (1999). *Convergentie en Divergentie in de Nederlandse Woordenschat. Een Onderzoek naar Kleding- en Voetbaltermen*. Amsterdam: Meertens Instituut.

Gehrke, B. (2012). Passive States. In V. Demonte & L. McNally (Eds.), *Telicity, Change, and State: A Cross-Categorial View of Event Structure* (pp. 185–211). Oxford: Oxford University Press.

Gehrke, B. (2015). Adjectival Participles, Event Kind Modification and Pseudo-Incorporation. *Natural Language and Linguistic Theory*, 33, 897–938 <https://doi.org/10.1007/s11049-015-9295-7>.

Gilquin, G. (2010). *Corpus, Cognition and Causative Construction*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Gilquin, G. (2015). The Use of Phrasal Verbs by French-Speaking EFL Learners. A Constructional and Collostructional Corpus-Based Approach. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 11(1), 51–88. <https://doi.org/10.1515/cllt-2014-0005>.

Givon, T. (1983). *Topic Continuity in Discourse: A Quantitative Cross Language Study*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Glynn, D., & Fischer, K. (2010). *Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-Driven Approaches*. Berlin; New York: Mouton de Gruyter.

Glynn, D., & Robinson, J.A. (Eds.). (2014). *Corpus Methods for Semantics: Quantitative Studies in Polysemy and Synonymy*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamin's Publishing Company.

Goebel, R., Bergsma, Sh., Xu, Y., Ringlstetter, Ch., & Kim M.-Y. (2010). The Nature of Noise in Linguistic Corpora. *Proceedings of the fourth workshop on Analytics for noisy unstructured text data*, 1–2. <https://doi.org/10.1145/1871840.1871841>.

Goldberg, A. E. (1995). *Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago: University of Chicago Press.

Goldberg, A. E. (1999). The Emergence of Argument Structure Semantics. In B. MacWhinney (Ed.), *The Emergence of Language* (pp. 197–212). London: Lawrence Erlbaum.

Goldberg, A. E. (2003). Constructions: A New Theoretical Approach to Language. *Trends in Cognitive Sciences*, 7, 219–224. [https://doi.org/10.1016/S1364-6613\(03\)00080-9](https://doi.org/10.1016/S1364-6613(03)00080-9).

Goldberg, A. E. (2005). Argument Realization: The Role of Constructions, Lexical Semantics and Discourse Factors. In J.-O. Östman & M. Fried (Eds.), *Construction Grammars: Cognitive Grounding and Theoretical Extensions* (pp. 17–43). Amsterdam: John Benjamins.

Goldberg, A. E. (2006). *Constructions at Work: The Nature of Generalization in Language*. Oxford: Oxford University Press.

Goldberg, A. E. (2010). Verbs, Constructions, and Semantic Frames. In M. Rappaport Hovav, E. Doron & I. Sichel (Eds.), *Lexical Semantics, Syntax, and Event Structure* (pp. 39–58). Oxford: Oxford University Press.

Goldberg, A. E. (2013). Constructionists Approaches. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 15–31). Oxford: Oxford University Press.

Goldberg, A.E. (2019). *Explain me this: Creativity, Competition, and the Partial Productivity of Constructions*. Princeton, Oxford: Princeton University Press.

Goldberg A.E., & Casenhiser, D. (2005). Fast Mapping Between a Phrasal Form and Meaning. *Developmental Science*, 8(6), 500–508. <https://doi.org/10.1111/j.1467-7687.2005.00441.x>.

Goldberg A.E., & Casenhiser, D. (2006a). English Constructions. In B. Aarts & A. McMahon (Eds.), *The Handbook of English Linguistics* (pp. 343–355). Oxford: Blackwell Publishing.

Goldberg, A., & Casenhiser, D. (2006b). Learning Argument Structure Constructions. In E. Clark & B. Kelly (Eds.), *Constructions in Acquisition* (pp. 185–204). Stanford: CSLI.

Goldberg A.E., Casenhiser, D.M., & Sethuraman, N. (2004). Learning Argument Structure Generalisations. *Cognitive Linguistics*, 15(3), 289–316. <https://doi.org/10.1515/cogl.2004.011>.

Gries, S. Th. (2003a). *Multifactorial Analysis in Corpus Linguistics. A Study of Particle Placement*. New York, London: Continuum.

Gries, S. Th. (2003b). Towards a Corpus-Based Identification of Prototypical Instances of Constructions. *Annual Review of Cognitive Linguistics*, 1(1), 1–27. <https://doi.org/10.1075/arcl.1.02gri>.

Gries, S. Th. (2005). Syntactic Priming: A Corpus-based Approach. *Journal of Psycholinguistic Research*, 34(4), 365–399. <https://doi.org/10.1007/s10936-005-6139-3>.

Gries, S. Th. (2006). Corpus-Based Methods and Cognitive Semantics: The Many Senses of *to run*. In S. Th. Gries & A. Stefanowitsch (Eds.), *Corpora in Cognitive Linguistics: Corpus-Based Approaches to Syntax and Lexis* (pp. 57–99), Berlin: Mouton de Gruyter.

Gries, S. Th. (2013a). Basic Significance Testing. In R.J. Podesva & D. Sharma (Eds.), *Research Methods in Linguistics* (pp. 316–336). New York: Cambridge University Press.

Gries, S. Th. (2013b). Data in Construction Grammar. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 93–100). Oxford: Oxford University Press.

Gries, S. Th. (2013c). *Statistics for linguistics with R*. Berlin; New York: Mouton de Gruyter.

Gries, S. Th. (2015a). More (Old and New) Misunderstandings of Collostructional Analysis: On Schmid and Küchenhoff (2013). *Cognitive Linguistics*, 26(3), 505–536. <https://doi.org/10.1515/cog-2014-0092>.

Gries, S. Th. (2015b). The Role of Quantitative Methods in Cognitive Linguistics: Corpus and Experimental Data on (Relative) Frequency and Contingency of Words and Constructions. In D. E. Zenner, K. Heylen, D. Speelman

& H. Cuyckens (Eds.), *Change of Paradigms – New Paradoxes: Recontextualizing Language and Linguistics* (pp. 311–325). Berlin, New York: De Gruyter Mouton.

Gries, S. Th. (2017). *Quantitative Corpus Linguistics with R. A Practical Introduction*. New York, London: Routledge, Taylor & Francis Group.

Gries, S. Th. (2020). *Ten Lectures on Corpus Linguistics with R. Application for Usage-Based and Psycholinguistic Research*. Leiden, Boston: Brill.

Gries, S. Th., & Divjak, D. S. (2009). Behavioral Profiles: A Corpus-Based Approach Towards Cognitive Semantic Analysis. In V. Evans & S. S. Pourcel (Eds.), *New Directions in Cognitive Linguistics* (pp. 57–75). Amsterdam: John Benjamins.

Gries, S. Th., & Divjak, D. S. (2010). Quantitative Approaches in Usage-Based Cognitive Semantics: Myths, Erroneous Assumptions, and a Proposal. In D. Glynn & K. Fisher (Eds.), *Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-Driven Approaches* (pp. 333–354). Berlin, New York: De Gruyter Mouton.

Gries, S. Th., & Ellis, N. C. (2015). Statistical Measures for Usage-Based Linguistics. *Language Learning*, 65(1), 1–28. <https://doi.org/10.1111/lang.12119>.

Gries, S. Th., & Otani, N. (2010). Behavioral Profiles: A Corpus-Based Perspective on Synonymy and Antonymy, *ICAME Journal*, 34, 121–150.

Gries, S. Th., & Stefanowitsch, A. (2004a). Covarying Collexemes in the *into-causative*. In M. Achard & S. Kemmer (Eds.), *Language, Culture, and Mind* (pp. 225–236). Stanford, CA: CSLI.

Gries, S. Th., & Stefanowitsch, A. (2004b). Extending Collostructional Analysis: A Corpus-Based Perspective on “Alternations”. *International Journal of Corpus Linguistics*, 9(1), 97–129. <https://doi.org/10.1075/ijcl.9.1.06gri>.

Gries, S. Th., & Stefanowitsch, A. (Eds.). (2006). *Corpora in Cognitive Linguistics. Corpus-Based Approaches to Syntax and Lexis*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Gries, S. Th., & Wulff, S. (2009). Psycholinguistic and Corpus-Linguistic Evidence for L2 Constructions. *Annual Review of Cognitive Linguistics*, 7, 164–187.

Gries, S. Th., Hampe, B., & Schönefeld, D. (2005). Converging Evidence: Bringing Together Experimental and Corpus Data on the Association of Verbs and Constructions. *Cognitive Linguistics*, 16(4), 635–676. <https://doi.org/10.1515/cogl.2005.16.4.635>

Grondelaers, S., Geeraerts, D., & Speelman, D. (2007). A Case for a Cognitive Corpus Linguistics. In M. Gonzalez-Marquez, I. Mittleberg, S. Coulson & M. Spivey (Eds.), *Methods in Cognitive Linguistics* (pp. 149–169). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Groom, N. (2019). Construction Grammar and the Corpus-Based Analysis of Discourses: the Case of the WAY IN WHICH Construction. *International Journal of Corpus Linguistics*, 24(3), 335–367. <https://doi.org/10.1075/ijcl.00014.gro>.

Gunnarson, K.-A. (1994). Small Clauses and Absolute Constructions in Spanish. *Probus - International Journal of Latin and Romance Linguistics*, 6(2-3), 125–171. <https://www.deepdyve.com/lp/de-gruyter/small-clauses-and-absolute-constructions-in-spanish-bwuOr0yGVy>.

Haff, M. H. (2012). On Absolutes in French, German, and Norwegian. In C. Fabricius-Hansen & D.T.T. Haug (Eds.), *Big Events, Small Clauses: The grammar of elaboration* (pp. 259–289). Berlin, Boston: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110285864>.

Halliday, M. A. K. (2005). Quantitative Studies and Probabilities. In J. J. Webster (Ed.), *Computational and Quantitative Studies. Volume 6* (pp. 130–156). London, New York: Continuum.

Halliday, M. A. K., & Matthiessen, C. M. I. M. (1999). *Construing Experience Through Meaning: A Language-Based Approach to Cognition*. London, New York: Cassell.

Halliday, M. A. K., & Matthiessen, C. M. I. M. (2004). *An Introduction to Functional Grammar* (3rd ed.). London: Edward Arnold.

Hallman, P. (2019). D-Licensing in Adjectival Passives. *Studia Linguistica*, 73(3), 522–562. <https://doi.org/10.1111/stul.12108>.

Hanks, P. (1996). Contextual Dependency and Lexical Sets. *International Journal of Corpus Linguistics*, 1(1), 75–98. <https://doi.org/10.1075/ijcl.1.1.06han>.

Hanks, P. (2012). The Corpus Revolution in Lexicography. *International Journal of Lexicography*, 25(4). 398–436. <https://doi.org/10.1093/ijl/ecs026>.

Hansen, B. (2018). *Corpus Linguistics and Sociolinguistics: a Study of Variation and Change in the Modal Systems of World Englishes*. Leiden, Boston: Brill.

Hantson, A. (1992). Case Assignment and *BE*-deletion in Non-Finite Clauses, with Special Reference to (Absolute) Free Adjuncts. *Belgian Journal of Linguistics*, 7, 75–94. <https://doi.org/10.1075/bjl.7.06han>.

Hartmann, S., & Pleyer, M. (2021). Constructing a Protolanguage: Reconstructing Prehistoric Languages in a Usage-Based Construction Grammar Framework. *Philosophical Transactions of The Royal Society B: Biological Sciences*, 1824. <https://doi.org/10.1098/rstb.2020.0200>.

Haspelmath, M. (1995). The Converb as a Cross-Linguistically Valid Category. In M. Haspelmath & E. König (Eds.), *Converbs in Cross-Linguistic Perspective: Structure and Meaning of Adverbial Verb Forms* (pp.1–56). Berlin, New York: Mouton De Gruyter

Haspelmath, M. (2008). Parametric versus Functional Explanation of Syntactic Universals. In T. Biberauer (Ed.), *The Limits of Syntactic Variation* (pp. 75–107). Amsterdam: Benjamins.

Hasselgård, H. (2010). *Adjunct Adverbials in English*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hasselgård, H. (2012). Possessive Absolutes in English and their Norwegian Correspondances. In C. Fabricius-Hansen & D.T.T. Haug (Eds.), *Big Events, Small Clauses: The Grammar of Elaboration* (pp. 229–258). Berlin, De Gruyter.

Hasselgård, H., Johansson, S., & Lysvåg, P. (1998). *English Grammar: Theory and Use*. Scandinavian University Press North America.

Hawkins, J. A. (1992). Syntactic Weight and Information Status in Word Order Variation. *Informationsstruktur und Grammatik. Linguistische Berichte Sonderhefte*, 4, 196–219. https://doi.org/10.1007/978-3-663-12176-3_7.

Hawkins, J. A. (1994). *A Performance Theory of Order and Constituency*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hay, J. B., & Baayen, R. H. (2005). Shifting paradigms: Gradient Structure in Morphology. *Trends in Cognitive Sciences*, 9, 342–348. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2005.04.002>

He, Q., & Wu, J. (2015). Identifying Absolute Subjects: A Systemic Functional Approach. *Ampersand*, 2, 12–18. <https://doi.org/10.1016/j.amper.2015.02.002>.

He, Q., & Yang, B. (2015a). A Corpus-Based Approach to Genre and Diachronic Distribution of English Absolute Clauses. *Journal of Quantitative Linguistics*, 22(3), 250–272. <https://doi.org/10.1080/09296174.2015.1037160>.

He, Q., & Yang, B. (2015b). *Absolute Clauses in English from the Systemic Functional Perspective: A Corpus-Based Study*. Berlin, Heidelberg: Springer.

Heine, B. (1997). *Possession: Cognitive Sources, Forces, and Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.

Heironimus, J. P. (1935). The “Ablative Absolute”. *The Classical Journal*, 30(5), 298–299. <https://www.jstor.org/stable/i365691>.

Helming, E. M. (1930). The Absolute Participle in the Apollonius of Tyre. *Modern Language Notes*, 45(3), 175–178. <https://www.jstor.org/stable/2913062>.

Herbst, Th. (2020). Constructions, Generalizations and the unPredictability of Language: Moving towards ColloConstruction Grammar. In T. T. Torrent, E. E. S. Matos, & N. S. Sigiliano (Eds.), *Construction Grammar across Borders* (pp. 56–95). Amsterdam: Benjamins.

Heremans, K., & Cuyckens, H. (2010, September 17-18). *Absolute Constructions in Dutch and English* [Conference presentation].

Heylen, K. (2005). A Quantitative Corpus Study of German Word Order Variation. In S. Kepser & M. Reis (Eds), *Linguistic Evidence: Empirical,*

Theoretical and Computational Perspectives (pp. 241–264), Berlin & New York: Mouton de Gruyter.

Hilpert, M. (2008). *Germanic Future Constructions: A Usage-Based Approach to Language Change*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.

Hilpert, M. (2013). *Constructional Change in English. Developments in Allomorphy, Word Formation, and Syntax*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hilpert, M. (2014). *Construction Grammar and its Application to English*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Hilpert, M. (2015). From Hand-Carved to Computer-Based: Noun-Participle Compounding and the Upward-Strengthening Hypothesis. *Cognitive Linguistics*, 26(1), 1–36. <https://doi.org/10.1515/cog-2014-0001>.

Hilpert, M. (2020). Constructional Approaches. In B. Aarts, J. Bowie & G. Popova (Eds.), *The Oxford Handbook of English Grammar* (pp. 106-123). Oxford: Oxford University Press.

Hilpert, M. (2021). *Ten Lectures on Diachronic Construction Grammar*. Leiden: Brill Online.

Hilpert, M., & Perek, F. (2015). Meaning Change in a Petri Dish: Constructions, Semantic Vector Spaces, and Motion Charts. *Linguistics Vanguard*, 1(1), 339–350. <https://doi.org/10.1515/lingvan-2015-0013>.

Höder, St. (2014). Phonological Elements in Diasystematic Construction Grammar. *Constructions and Frames*, 6(2), 202–231. <https://doi.org/10.1075/cf.6.2.04hod>.

Hoffmann, T. (2011). *Preposition Placement in English: A Usage-Based Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hoffmann, T. (2013). Abstract Phrasal and Clausal Constructions. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 307–328). Oxford: Oxford University Press.

Hoffmann, T. (2016). Construction Grammars. In: B. Dancygier (Ed.), *The Cambridge Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 310–329). Cambridge: Cambridge University Press.

Hoffmann, T. (2017). Construction Grammar as Cognitive Structuralism: The Interaction of Constructional Networks and Processing in the Diachronic Evolution of English Comparative Correlatives. *English Language and Linguistics*, 21(2), 349–373. <https://doi.org/10.1017/S1360674317000181>.

Hoffmann, T. (2020). What would it Take for us to Abandon Construction Grammar? Falsifiability, Confirmation Bias and the Future of the Constructionist Enterprise. *Belgian Journal of Linguistics*, 34(4), 149–161. <https://doi.org/10.1075/bjl.00042.hof>.

Hoffmann, T. (2021). Multimodal Construction Grammar: From Multimodal Constructs to Multimodal Constructions. In X. Wen & J. R. Taylor (Eds.), *The Routledge Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 78–92). New York, London: Routledge, Taylor and Francis Group.

Hoffmann, T. (2022). *Construction Grammar: The Structure of English*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hoffmann, T., & Bergs, A. (2018). A Construction Grammar Approach to Genre. *CogniTextes*, 18. <https://doi.org/10.4000/cognitextes.1032>.

Hoffmann, T., & Trousdale, G. (Eds.) (2013a). *The Oxford Handbook of Construction Grammar*. Oxford: Oxford University Press.

Hoffmann, T., & Trousdale, G. (2013b). Construction Grammar: Introduction. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 1–14). Oxford: Oxford University Press.

Hoffmann, T., Horsch, J., & Brunner, T. (2019). The More Data, the Better: A Usage-Based Account of the English Comparative Correlative Construction. *Cognitive Linguistics*, 30(1), 1–36. <https://doi.org/10.1515/cog-2018-0036>.

Holland, G. B. (1986). Nominal Sentences and the Origin of Absolute Constructions in Indo-European. *Zeitschrift für Vergleichende Sprachforschung*, 99, 163–193. <https://www.jstor.org/stable/40848834>.

Hopper, P. (1987). Emergent Grammar. *Proceedings of the Thirteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 139–157. <https://doi.org/10.3765/bls.v13i0.1834>.

Huddelson, R.D., & Pullum, G. K. (2002). *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hudson, R. A. (1990). *English Word Grammar*. Oxford: Blackwell.

Hudson, R. A. (2007a). *Language Networks: The New Word Grammar*. Oxford: Oxford University Press.

Hudson, R. A. (2007b). Word Grammar. In D. Geeraerts, & H. Cuyckens (Eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 509–539). Oxford: Oxford University Press.

Hui, E. G. M. (2019). *Learn R for Applied Statistics. With Data Visualisations, Regressions, and Statistics*. Berkeley: Apress.

Hunter, C.H. (1893). The Absolute Participle in Middle and Modern English. *PMLA*, 8(3), 245–302. <https://doi.org/10.2307/456288>.

Jackendoff, R. (1996). Conceptual Semantics and Cognitive Linguistics. *Cognitive Linguistics*, 7(1), 93–129. <https://doi.org/10.1515/cogl.1996.7.1.93>.

Jackendoff, R. (2013). Constructions in the Parallel Architecture. In T. Hoffmann, & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 70–92). Oxford: Oxford University Press.

Janda, L. A. (2013). *Cognitive Linguistics: The Quantitative Turn*. Berlin, Boston: Mouton de Gruyter.

Janda, L.A. (2015). Cognitive Linguistics in the Year 2015. *Cognitive semantics*, 1, 131–154. <https://doi.org/10.1163/23526416-00101005>.

Janda, L. A. (2016) Linguistic Profiles: A Quantitative Approach to Theoretical Questions. *Language and Method*, 3, 127–145. <https://www.ejournals.eu/Language-and-Method/2016/2016/art/6710/>.

Janda, L. A. (2017). *The Quantitative Turn*. In B. Dancygier (Ed.), *The Cambridge Handbook of Cognitive Linguistics* (pp. 498–514). Cambridge: Cambridge University Press.

Janda, L. A. (2018). *Ten Lectures on Cognitive Linguistics as an Empirical Science*. Leiden: Brill.

Janda, L. A. (2019). Quantitative Perspectives in Cognitive Linguistics. *Review of Cognitive Linguistics*, 17(1), 7–28. <https://doi.org/10.1075/rcl.00024.jan>.

Janda, L. A., & Lyashevskaya, O. (2011). Grammatical Profiles and the Interaction of the Lexicon with Aspect, Tense and Mood in Russian. *Cognitive Linguistics*, 22(4), 719–763. <https://doi.org/10.1515/cogl.2011.027>.

Janda, L. A., & Lyashevskaya, O. (2013). Semantic Profiles of Five Russian Prefixes: po-, s-, za-, na-, pro-. *Journal of Slavic Linguistics*, 21(2), 211–258. <https://doi.org/10.1353/jsl.2013.0012>.

Janda, L. A., & Solovyev, V. (2009). What Constructional Profiles Reveal About Synonymy: A Case Study of Russian Words for SADNESS and HAPPINESS. *Cognitive Linguistics*, 20(2), 367–393. <https://doi.org/10.1515/COGL.2009.018>.

Jenset, G.B., & McGillivray, B. (2017). *Quantitative Historical Linguistics. A Corpus Framework*. Oxford: Oxford University Press.

Jespersen, O. (1933). *Essentials of English Grammar*. London: Allen & Unwin.

Jespersen, O. (1965). *A Modern English Grammar on Historical Principles: Part V, Syntax*. London: George Allen & Unwin Ltd.

Jespersen, O. (1984). *Analytic Syntax*. Chicago: University of Chicago Press.

Jing-Schmidt, Z., & Peng, X. (2016). The Emergence of Disjunction: A History of Constructionalization in Chinese. *Cognitive Linguistics*, 27(1), 101–136. <https://doi.org/10.1515/cog-2015-0073>.

Johanson, L. (2002). Contact-Induced Linguistic Change in a Code-Copying Framework. In M. C. Jones, & E. Esch (Eds.), *Language Change: The Interplay of Internal, External and Extra-Linguistic Factors* (pp. 285–314). Berlin: Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110892598.285>.

Johnson, Ch. R., Fillmore, Ch. J., Wood, E. J., Ruppenhofer, J., Urban M., Petruck M. L., & Baker C. F. (2001). *The FrameNet Project: Tools for Lexicon Building* [Version 0.7]. Berkeley, CA: International Computer Science Institute. https://www.icsi.berkeley.edu/pubs/ai/FrameNet_book_ver07.pdf.

Johnson, K. (2008). *Quantitative Methods in Linguistics*. Malden (MA): Blackwell.

Johnson, M., & Lenci, A. (2013). Verbs of Visual Perception in Italian FrameNet. In M. Fried & K. Nikiforidou (Eds.), *Advances in Frame Semantics* (pp. 13–49). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Jones, Ch., & Waller, D. (2015). *Corpus Linguistics for Grammar: A Guide for Research*. New York, London: Routledge, Taylor & Francis Group.

Kaltenböck, G., Heine, B., & Kuteva, T. (2011). On Thetical Grammar. *Studies in Language*, 35, 848–893. <https://doi.org/10.1075/sl.35.4.03kal>.

Kane, T.C. (1983). *The Oxford Guide to Writing: A Rhetoric and Handbook for College Students*. New York: Oxford University Press.

Kay, P. (1995). Construction Grammar. In J. Verschueren, J.-O. Östman, & J. Blommaert (Eds.), *Handbook of Pragmatics. Manual* (pp. 171–177). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Kay, P., & Fillmore, C. J. (1999). Grammatical Constructions and Linguistic Generalizations: The What's X DOING Y? Construction. *Language*, 75(1), 1–33.

Kemmer, S. (2001). Causative Constructions and Cognitive Models: The English *make* Causative. *The First Seoul International Conference on Discourse and Cognitive Linguistics: Perspectives for the 21st Century*, 803–846.

Kemmer, S., & Barlow, M. (2000). Introduction: A Usage-Based Conception of Language. In M. Barlow & S. Kemmer (Eds.), *Usage-Based Models of Language* (pp. i–xxvii). Cambridge: Cambridge University Press.

Kerz, E., & Wiechmann, D. (2016). Second Language Construction Learning: Investigating Domain-Specific Adaptation in Advanced L2 Production. *Language and Cognition*, 8(4), 533–565. <https://doi.org/10.1017/langcog.2015.6>.

Keydana, G. (1997). *Absolute Konstruktionen in Altindogermanischen Sprachen*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht.

Killie, K., & Swan, T. (2009). The Grammaticalization and Subjectification of Adverbial – ing Clauses (Converb Clauses) in English. *English Language and Linguistics*, 13, 337–363. <https://doi.org/10.1017/S1360674309990141>.

Kim, Y. (2020). The English Absolute Constructions. *Korean Journal of English Language and Linguistics*, 20, 411–426. <https://doi.org/10.15738/kjell.20.202009.411>.

Kim, J.-B. (2013). On the Existence of Small clauses in English. *English Language and Linguistics*, 19(1), 67–88. <https://doi.org/10.17960/ell.2013.19.1.004>.

Kim, J.-B., & Davies, M. (2019). English *what with* Absolute Constructions: a Construction Grammar Perspective. *English Language and Linguistics*, 24(4), 637–666. <https://doi.org/10.1017/S1360674319000169>.

Kim, J.-B., & Sells, P. (2011). The Big Mess Construction: Interactions Between the Lexicon and Constructions. *English Language and Linguistics*, 15(2), 335–362. <https://doi.org/10.1017/S1360674311000062>.

Kisbye, T. (1972). *An Historical Outline of English Syntax*. Aarhus: Akademisk Boghandel.

Klavan, J., Pilvik, M.-J., & Uibaed, K. (2015). The Use of Multivariate Statistical Classification Models for Predicting Constructional Choice in Spoken, Non-Standard Varieties of Estonian. *SKY Journal of Linguistics*, 28, 187–224. https://www.linguistics.fi/julkaisut/SKY2015/SKYJoL28_Klavan.pdf.

Knop, S. D., & Gilquin, G. (Eds.). (2016). *Applied Construction Grammar*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

Kohnen, Th. (1996). Ausbreitungsmuster Syntaktischer Standardisierung bei der Entwicklung Englischer Partizipialkonstruktionen (Partizip Präsens) 1450–1700. *Anglia*, 114(2), 154–201. <https://doi.org/10.1515/angl.1996.114.2.154>.

Kolln, M. (1994). *Understanding English Grammar*. New York, London: Macmillan.

König, E., & van der Auwera, J. (1990). Adverbial Participle, Gerunds and Absolute Constructions in the Languages of Europe. In J. Bechert, G. Bernini & C. Buridant (Eds.), *Toward a Typology of European Languages* (pp. 337–356). Berlin, New York: Mouton de Gruyter,

Kortmann, B. (1991). *Free Adjuncts and Absolutes in English. Problems of Control and Interpretation*. London: Routledge.

Kortmann, B. (1995). Adverbial Participial Clauses in English. In M. Haspelmath & E. König (Eds.), *Converbs in Cross-Linguistic Perspective* (pp. 189–237). Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Kortmann, B. (2021). Reflecting on the Quantitative Turn in Linguistics. *Linguistics*, 59(5), 1207–1226. <https://doi.org/10.1515/ling-2019-0046>.

Kress, G. (2003). *Literacy in the New Media Age*. London: Routledge.

Krisch, Th. (1988). *Zur Sematischen Interpretation von Absoluten Konstruktionen in Altindogermanischen Sprachen (v.a. Lateinische und Griechische Beispiele)*. Innsbruck: Institut für Sprachwissenschaft.

Kruijer, M., & la Roi, E. (2018). Paradigmatic Possibilities as Perspective for Absolute Constructions. Exploring Linguistic Differences and Similarities of the Greek Genitive and Latin Ablative Absolute. *Mnemosyne*, 71(5), 799–822.

Kruisinga, E. (1932). *A Handbook of Present-Day English, P. II/3: English Accidence and Syntax*. Groningen: Noordhoff. <https://archive.org/details/handbookofpresen32krui/page/n1/mode/2up>.

Laczko, T. (2001). Another Look at Participles and Adjectives in the English DP. In M. Butt & T. H. King (Eds.), *Proceedings of the LFG01 Conference* (pp. 201–220). CSLI Publications. Stanford.

Lai, H.-L., Chui, K. Ch., Sah, W.-H., Chung, S.-F., & Liu, C.-L. (2018). Language Communities, Corpora, and Cognition. In S.-H. Chen (Ed.), *Big Data in Computational Social Science and Humanities* (pp. 195–206). Berlin, Heidelberg: Springer.

Lakoff, G. (1977). Linguistic Gestalts. *CLS*, 13, 236–287.

Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind*. Chicago, London: The University of Chicago Press.

Lakoff, G. (1990). The Invariance Hypothesis: Is Abstract Reason Based in Image Schemas? *Cognitive Linguistics*. 1(1). 39–74.

Lakoff, G., & Johnson, M. (1981). *Metaphors We Live by*. Chicago, London: University of Chicago Press.

Langacker, R. W. (1987). *Foundations of Cognitive Grammar, Vol. I: Theoretical Prerequisites*. Stanford: Stanford University Press.

Langacker, R.W. (1991). *Concept, Image, and Symbol: The Cognitive Basis of Grammar*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Langacker, R. W. (2000). A Dynamic Usage-Based Model. In S. Kemmer & M. Barlow (Eds.), *Usage-Based Models of Language* (pp. 1–64). Stanford: CSLI Publications.

Langacker, R. W. (2005). Construction Grammars: Cognitive, Radical, and Less so. In R. de Mendoza Ibáñez, J. Francisco & M. S. P. Cervel (Eds.), *Cognitive Linguistics: Internal Dynamics and Interdisciplinary Interaction* (pp. 101–159). Berlin: Mouton de Gruyter.

Langacker, R. W. (2008). *Cognitive Grammar: A Basic Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Langacker, R. W. (2009a). Cognitive (Construction) Grammar. *Cognitive Linguistics*, 20, 167–176. <https://doi.org/10.1515/COGL.2009.010>.

Langacker, R. W. (2009b). *Investigations in Cognitive Grammar*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Lange, C., & Leuckert, S. (2020). *Corpus Linguistics for World Englishes: A Guide for Research*. New York, London: Routledge, Taylor & Francis Group.

Larson-Hall, J. (2015). *A Guide to Doing Statistics in Second Language Research Using SPSS and R*. New York: Routledge.

Laskova, V. (2007). Verbal Participles and the Prenominal Position in English. *Rivista di Grammatica Generativa*, 32, 125–140.

Lease, E.B. (1928). The Ablative Absolute Limited by Conjunctions. *The American Journal of Philology*, 49(4), 348–353.

Leclercq, B. (2024). *Linguistic Knowledge and Language Use. Bridging Construction Grammar and Relevance Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.

Lee, D. (2001). Genres, Registers, Text Types, Domains, and Styles: Clarifying the Concepts and Navigating a Path through the BNC Jungle. *Language Learning and Technology*, 5(3). 37–72. <http://llt.msu.edu/vol5num3/lee/>.

Leech, G. (1989). *An A–Z of English Grammar and Usage*. London: Edward Arnold.

Leech, G. (1992). Corpora and Theories of Linguistic Performance. In J. Startvik (Ed.), *Directions in Corpus Linguistics* (pp. 105–122). Berlin: Mouton de Gruyter.

Leech, G., Garside, R. & Bryant, M. (1994). Corpus-Based Research into Language: in Honour of Jan Aarts. In N. Oostdjik & P. Haan (Eds.), *The Large-Scale Grammatical Tagging of Text: Experience with the British National Corpus* (pp. 47–63). Netherlands: Rodopi Publishers.

Leech, G., Rayson, P. & Wilson, A. (2001) *Word Frequencies in Written and Spoken English: Based on the British National Corpus*. Longman, London.

Lehman, W. (1974). *Proto-Indo-European Syntax*. Austin: University of Texas Press.

Lemmens, M. (2019). In Defense of Frequency Generalizations and Usage-Based Linguistics. An Answer to Frederick Newmeyer’s “Conversational Corpora: when Big is Beautiful”. *CogniTextes*, 19. <http://journals.openedition.org/cognitextes/1616>.

Levin, B., & Rappaport, M. (1986). The Formation of Adjectival Passives. *Linguistic Inquiry*, 17(4), 623–661.

Levinson, L. (2011). Possessive WITH in Germanic: HAVE and the Role of P. *Syntax*, 4, 355–393.

Levshina, N. (2015). *How to do Linguistics with R. Data Exploration and Statistical Analysis*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Liang, J. (2019). The Sketch of Construction Grammar and Analysis on Its Superiorities and Inadequacies. *2019 International Conference on Literature, Art*

and *Human Development (ICLAHD 2019)*, 237–245. <https://doi.org/10.25236/iclahd.2019.049>.

Lindquist, H. (1989). *English Adverbials in Translation: a Corpus Study of Swedish Renderings*. Lund: Lund University Press.

Liu, D., & Espino, M. (2012). *Actually, Genuinely, Really, and Truly*. A Corpus-Based Behavioral Profile Study of Near-Synonymous Adverbs. *International Journal of Corpus Linguistics*, 17(2), 198–228. <https://doi.org/10.1075/ijcl.17.2.03liuissn>.

López-Couso, M. J., Méndez-Naya, B., Núñez-Pertejo, P., & Palacios-Martínez, I. M. (Eds.). (2016). *Corpus Linguistics on the Move. Exploring and Understanding English Through Corpora*. Leiden, Boston: Brill Rodopi.

Loporcaro, M. (2003). The Unaccusative Hypothesis and Participial Absolutes in Italian: Permuter's Generalization Revised. *Rivista di Linguistica*, 15(2), 199–263.

Love, R., Dembry, C., Hardie, A., Brezina, V., & McEnery, T. (2017). The Spoken BNC2014. *International Journal of Corpus Linguistics*, 22(3), 319–344.

Lyngfelt, B. (2018). Introduction. Constructions and Constructicography. In B. Lyngfelt, L. Borin, K. H. Ohara & T. T. Torrent (Eds.), *Constructicography. Constructicon Development Across Languages* (pp. 1–18). Amsterdam: John Benjamins.

Lyons, J. (1977). *Semantics. Volume 2*. Cambridge University Press.

MacDonald, M. C., & Seidenberg, M. S. (2006). Constraint Satisfaction Accounts of Lexical and Sentence Comprehension. In M. J. Traxlor & M. A. Gernsbacher (Eds.), *Handbook of Psycholinguistics* (pp. 581–611), London: Elsevier.

Maienborn, C. (2009). Building *ad hoc* Properties: On the Interpretation of Adjectival Passives. *Sinn und Bedeutung*, 13(1), 35–49. <https://doi.org/10.18148/sub/2009.v13i1.495>.

Maiocco, M. (2005). *Absolute Participial Constructions: A Contrastive Approach to the Syntax of Greek and Latin*. Alessandria : Edizioni dell'Orso.

Malá, M. (2004). The Subject in Participial Adverbial Clauses. *Linguistica Pragensia*, 14 (2), 72–89.

Malá, M. (2005). Absolutes. *Discourse and Interaction 1. Brno Seminar on Linguistic Studies in English: Proceedings*, 73–84.
https://mluvniceanglictiny.cz/system/files/Absolutes_Mal%C3%A1.pdf.

Malá, M., & Šaldová, P. (2015). English Non-Finite Participial Clauses as Seen Through their Czech Counterparts. *Nordic Journal of English Studies*, 14(1), 232–257.

Markman, A., & Maddox, W. (2003). Classification of Exemplars with Single and Multiple Feature Manifestations: The Effects of Relevant Dimension Variation and Category Structure. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 29(1), 107–117.

Martinčić, U. (2014). Encasting the Absolutes. *English Language Overseas Perspectives and Enquiries*, XI, 21–34.

Mathesius, V. (1975). *A Functional Analysis of Present Day English on a General Linguistic Basis*. The Hague, Paris: Mouton.

McArthur, T. (1992). *The Oxford Companion to the English Language*. New York: Oxford University Press.

McCawley, J. (1983). What's with WITH. *Language*, 59(2), 271–287.

McEnery, T., & Hardie, A. (2012). *Corpus Linguistics: Method, Theory and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

McEnery, T., Xiao, R., & Tono, Y. (2006). *Corpus-Based Language Studies: An Advanced Resource Book*. London, New York: Routledge.

McIntyre, A. (2013). Adjectival Passives and Adjectival Participles in English. In A. Alexiadou & F. Schäfer (Eds.), *Non-Canonical Passives* (pp. 21–42), Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Melten, M. (1938). Absolute Constructions in the Gothic Bible. *PMLA*, 53(3), 631–644. <https://doi.org/10.2307/458644>.

Michaelis, L. A. (1994). A Case of Constructional Polysemy in Latin. *Studies in Language*, 18, 45–70.

Michaelis, L. A. (2013). Sign-Based Construction Grammar. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 133–152). Oxford: Oxford University Press.

Michaelis, L. A. (2017). *Meanings of Constructions*. In M. Aronoff (Ed.), *Oxford Research Encyclopedia in Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
Retrieved from <https://oxfordre.com/linguistics/view/10.1093/acrefore/9780199384655.001.0001/acrefore-9780199384655-e-309>.

Michaelis, L. A., & Lambrecht, K. (1996). Toward a Construction-Based Theory of Language Function: the Case of Nominal Extraposition. *Language*, 72, 215–247.

Michaelis, L. A., & Ruppenhofer, J. (2001). *Beyond Alternations: a Constructional Model of the German Applicative Pattern*. Stanford: CSLI Publications.

Mitchel, B. (1998). *Old English Syntax: Volume II (Subordination, Independent Elements, and Element Order)*. Oxford: Clarendon Press.

Mizumoto, A., & Plonsky, L. (2015). R as a Lingua Franca: Advantages of Using R for Quantitative Research in Applied Linguistics. *Applied Linguistics*, 37(2), 284–291. <https://doi.org/10.1093/applin/amv025>.

Morris, R. (1886). *Historical Outlines of English Accidence: Comprising Chapters on the History and Development of the Language and on Word Formation*. Charleston: BiblioBazaar.
<https://archive.org/details/historicaloutlin00morriala/page/n6/mode/1up>.

Muenchen, R. A. (2014). *R Passes SPSS in Scholarly Use, Stata Growing Rapidly*. <http://r4stats.com/2014/08/20/r-passes-spss-in-scholarly-use-stata-growing-rapidly/>.

Nakagawa, S. (2011). Synchronic and Diachronic Aspects of Nominative and Accusative Absolutes in English. *Gengo Kenkyu*, 139, 85–109.

Nesset, T., Endresen, A., & Janda, L. A. (2011). Two Ways to Get out: Radial Category Profiling and the Russian Prefixes vy- and iz-. *Zeitschrift für Slawistik*, 56(4), 377–402. <https://doi.org/10.1524/slwa.2011.0039>.

Nevens, J., Eecke, P. V., & Beuls, K. (2019). Computational Construction Grammar for Visual Question Answering. *Linguistics Vanguard*, 5(1), 1–19. <https://doi.org/10.1515/lingvan-2018-0070>.

Nikiforidou, K., & Fischer, K. (2016). On the Interaction of Constructions with Register and Genre. *Constructions and Frames*, 7(2), 137–147. <https://doi.org/10.1075/cf.7.2.001int>.

Nordquist, D. (2004). Comparing Elicited Data and Corpora. In: M. Achard & S. Kemmer (Eds.), *Language, Culture, and Mind* (pp. 211–224). Stanford, CA: CSLI Publications.

Oakes, M.P. (1998). *Statistics for Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Ohori, T. (2005). Construction Grammar as a Conceptual Framework for Linguistic Typology: A Case from Reference Tracking. In M. Fried & H. C. Boas (Eds.), *Grammatical Constructions. Back to the roots* (pp. 215–237). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Ong, W. J. (1956). Ablative Absolute. *Renascence*, 8(4), 208–209.

Onions, C. T. (1904). *An Advanced English Syntax Based on the Principles and Requirements of the Grammatical Society*. London: Swan Sonnenschein & Co.

Östman, J.-O. (2005). Construction Discourse: A Prolegomenon. In J.-O. Östman & M. Fried (Eds.), *Construction Grammars: Cognitive Grounding and Theoretical Extensions* (pp. 121–144). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Östman, J.-O., & Fried, M. (2004). Historical and Intellectual Background of Construction Grammar. In J.-O. Östman & M. Fried (Eds.), *Construction Grammar in a Cross-Language Perspective* (pp. 1–10). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Östman, J.-O., & Fried, M. (Eds.). (2005). *Construction Grammar: Cognitive Grounding and Theoretical Extensions*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Östman, J.-O., & Trousdale, G. (2013). Dialects, Discourse, and Construction Grammar. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 476–490.). Oxford: Oxford University Press.

Perek, F. (2015). *Argument Structure in Usage-Based Construction Grammar. Experimental and Corpus-Based Perspectives*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Perek, F. (2016). Using Distributional Semantics to Study Syntactic Productivity in Diachrony: A Case Study. *Linguistics*, 54(1), 149–188.

Perek, F. (2020). Productivity and Schematicity in Constructional Change. In L. Sommerer & E. Smirnova (Eds.), *Networks in Diachronic Construction Grammar* (pp. 141–166). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Perek, P., & Lemmens, M. (2010). Getting at the Meaning of the English at-Construction: the Case of a Constructional Split. *CogniTextes*, 5. <http://pure-oai.bham.ac.uk/ws/portalfiles/portal/27312089/PerekLemmens2010.pdf>.

Pérez-Paredes, P., & Curry, N. (2024). Epistemologies of Corpus Linguistics across Disciplines. *Research Methods in Applied Linguistics*, 3(3). 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.rmal.2024.100141>.

Peterson, P. (1999). On the Boundaries of Syntax: Non-Syntagmatic Relations. In P. Collins & D. Lee (Eds.), *The Clause in English: In Honour of Rodney Huddleston* (pp. 229–250). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Petruck, M. L. (2018) *Frame Semantics and FrameNet*. Multilingual FrameNet Tutorial at COLING 2018 in Santa Fe, NM. <https://framenet2.icsi.berkeley.edu/docs/allslides2.pdf>.

Pierrehumbert, J. B. (2001). Exemplar Dynamics: Word Frequency, Lenition and Contrast. In J. Bybee & P. Hopper (Eds.), *Frequency and the Emergence of Linguistic Structure* (pp. 137–57). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Pinkster, H. (2021). *The Oxford Latin Syntax. Volume 2. The Complex Sentence and Discourse*. Oxford: Oxford University Press.

Pollard, C., & Sag, I. A. (1994). *Head-Driven Phrase Structure Grammar*. Chicago, IL: The University of Chicago Press.

Potapenko, S. I. (2017). Constructions in English: from Paradigmatic to Syntagmatic Relations. *Література та культура Полісся. Серія “Філологічні науки”*, 89, 172–180. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ltkpfil_2017_89_18.

Potapenko, S. I. (2020). Complex Cognitive Study of English Idioms: A Case of Eye-Units. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія*, 44(2), 276–281. [https://doi.org/10.24144/2663-6840/2020.2\(44\).276-281](https://doi.org/10.24144/2663-6840/2020.2(44).276-281).

Potapenko, S. I., & Andriishyna, K. I. (2020). Linguistic Means of Authorization in Modern English Magazine Discourse: Constructionist Rhetorical Approach. *Cognition, communication, discourse*, 20, 62–72. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2020-20-04>

Poutsma, H. (1926). *A Grammar of Late Modern English. Part II/2: The Verb and the Particles*. Groningen: Noordhoff. https://openlibrary.org/books/OL7180312M/A_grammar_of_late_modern_English.

Poutsma, H. (1929). *A Grammar of Late Modern English. Part I/2: The Composite Sentence*. Groningen: Noordhoff. Retrieved from https://openlibrary.org/books/OL7050535M/A_grammar_of_late_modern_English.

Press, J. I. (1973). The Syntax of Absolute Constructions in Slavonic and Baltic, with Reference to Finno-Ugrian. *The Slavonic and East European Review*, 51(122), 11–21.

Pulvermüller, F., Cappelle, B., & Shtyrov, Y. (2013). Brain Basis of Meaning, Words, Constructions, and Grammar. In Th. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 397–416). Oxford: Oxford University Press.

Quintero, M.J.P. (2002). *Adverbial Subordination in English: A Functional Approach*. Amsterdam: Rodopi.

Quirk, R., & Greenbaum, S. (1972). *A Grammar of Contemporary English*. London, New York: Longman.

Quirk, R., & Greenbaum, S. (1973). *A University Grammar of English*. Essex: Longman.

Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., & Svartvik J. (1985). *A Comprehensive Grammar of the English Language*. London, New York: Longman.

Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., & Svartvik, J. (1972). *A Grammar of Contemporary English*. London: Longman.

R Core Team. (2017). *R: A Language and Environment for Statistical Computing*. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. <http://www.R-project.org/>.

Rayson, P. (2008). From Key Words to Key Semantic Domains. *International Journal of Corpus Linguistics*, 13, 519–549.

Reuland, E. (1983). Governing –ing. *Linguistic Inquiry*, 14, 101–136.

Riehemann, S., & Bender, E.M. (1999). Absolute Constructions: On the Distribution of Predicative Idioms. *WCCFL 18 Proceedings*, 476–489.

Riemsdijk, H. (1978). *A Case Study in Syntactic Markedness: The Binding Nature of Prepositional Phrases*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783112327760>.

Río-Rey, C. (2002). Subject Control and Coreference in Early Modern English Free Adjuncts and Absolutes. *English Language and Linguistics*, 6(2), 309–323.

Rissanen, M. (1999). Syntax. In R. Loss (Ed.), *The Cambridge History of the English language III, 1476–1776* (pp. 187–331). Cambridge: Cambridge University Press.

Rohdenburg, G. (1996). Cognitive Complexity and Increased Grammatical Explicitness in English. *Cognitive Linguistics*, 7(2), 149–182.

Rohdenburg, G. (2020). The Complexity Principle at Work with Rival Prepositions. *English Language and Linguistics*, 24(4), 769–800.

Roland, D., & Jurafsky, D. (2002). Verb Sense and Verb Subcategorization Probabilities. In P. Merlo & S. Stevenson (Eds.), *The Lexical Basis of Sentence Processing: Formal, Computational, and Experimental Issues* (pp. 325-346). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Römer, U., O'Donnell, M.B., & Ellis, N.C. (2016). Using COBUILD Grammar Patterns for a Large-Scale Analysis of Verb-Argument Constructions: Exploring Corpus Data and Speaker Knowledge. In N. Groom, M. Charles & S. John (Eds.), *Corpora, Grammar and Discourse: In Honour of Susan Hunston* (pp. 43–71). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Romero-Trill, J. (Ed.). (2015). *Yearbook of Corpus Linguistics and Pragmatics 2015. Current approaches to discourse and translation studies*. Berlin, Heidelberg: Springer.

Rosch, E. (1975). Cognitive Representations of Semantic Categories. *Journal of Experimental Psychology: General*, 104(3), 192–233. <https://doi.org/10.1037/0096-3445.104.3.192>.

Rosch, E., & Mervis, C. (1975). Family Resemblances: Studies in the Internal Structure of Categories. *Cognitive Psychology*, 7, 573–605. [https://doi.org/10.1016/0010-0285\(75\)90024-9](https://doi.org/10.1016/0010-0285(75)90024-9).

Ross, Ch. H. (1893). The Absolute Participle in Middle and Modern English. *PMLA*, 8(3), 245–302.

Ross, Ch. H., Garnett, J. M., & March, F. A. (1892). The Absolute Participle in Middle and Modern English. *PMLA*, 7, x–xiii.

Ruppel, A. (2013). *Absolute constructions in Early Indo-European*. New York: Cambridge University Press.

Ruppenhofer, J., Ellsworth, M., Petruck, M. R. L., Johnson C.R., & Scheffczyk J. (2010), *FrameNet II: Extended Theory and Practice*. Berkeley: International Computer Science Institute. <https://framenet2.icsi.berkeley.edu/docs/r1.5/book.pdf>.

Ruppenhofer, J., Ellsworth, M., Petruck, M. R. L., Johnson, Ch. R., Baker, C. F., & Scheffczyk, J. (2016). *FrameNet II: Extended Theory and Practice*. Berkeley:

<https://framenet2.icsi.berkeley.edu/docs/r1.7/book.pdf>.

Sag, I. A., & Boas, H. C. (2012). Sign-Based Construction Grammar: An Informal Synopsis. In H. Boas & I. Sag (Eds.), *Sign-Based Construction Grammar* (pp. 69–202). Stanford, CA: CSLI Publications.

Sag, I. A., Boas, H. C., & Kay, P. (2012). Introducing Sign-Based Construction Grammar. In H. C. Boas & I. A. Sag (Eds.), *Sign-Based Construction Grammar* (pp. 1–28). Stanford, CA: CSLI Publications.

Sakakibara, H. (1982). *WITH*-constructions in English. *Studies in English Literature, English Number*, 79–95.

Scheler, M. (1961). *Altenglische Lehnsyntax: Die syntaktischen Latinismen im Altenglischen*. Berlin: Freien Universität.

Scheurweghs, G. (1969). *Present-Day English Syntax. A Survey of Sentence Patterns*. London: Lowe & Brydone.

Schmid, H.-J. (2000). *English Abstract Nouns as Conceptual Shells: From Corpus to Cognition*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Schneider, N. (2010). Computational Cognitive Morphosemantics: Modeling Morphological Compositionality in Hebrew Verbs with Embodied Construction Grammar. *Berkeley Linguistics Society*, 36(1), 353–367.

Schönefeld, D. (2006). Constructions. *Constructions*, 1, 1–39. www.constructions-online.de.

Schönefeld, D. (2012). Things Going Unnoticed – A Usage-Based Analysis of go-Constructions. In D. Divjak & S.T. Gries (Eds.), *Frequency Effects in Language Representation* (pp. 11–49). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

Shutova, M., & Mudrynych, S. (2022). Morphological and Semantic Features of the Words of Semantics State in Modern English. *International Science Journal of Education & Linguistics*, 1(5), 70–84. <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20220105.09>.

Shutova, M., Mudrynych, S., & Tsymbalysta, O. (2023). Linguistic Means of Reflection of Characters' Mimic Gestures in the English Literary Texts of the XIX Century. *Jordan Journal of Modern Languages and Literatures*, 15(3), 797–812.

Segura, L. E., & Gallardo, N. O. (2007). Absolute Constructions in the Old English Gospels: A Case-Study. *Journal of The Spanish Society for Mediaeval English language and Literature*, 14, 87–105.

Shopen, T. (1985). *Language Typology and Syntactic Description*. Cambridge: Cambridge University Press.

Shvedova, M. (2020). The General Regionally Annotated Corpus of Ukrainian (GRAC, uacorporus.org): Architecture and Functionality. *Proceedings of the 4th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems, COLINS 2020, 1*, 489–506.

Siegel, D. (1973). Non-Sources for Un-passives. In J. Kimball (Ed.), *Syntax and Semantics II*, New York: Seminar Press.

Siegel, M. E. A. (1983). Problems of Preposition Stranding. *Linguistic Inquiry*, 14, 184–188.

Sinclair, J. (1991). *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: Oxford University Press.

Sluiter, I. (2000). Seven Grammarians on the Ablative Absolute. *Historiographia Linguistica*, XXVII(2/3), 379–414.

Smirnova, E., & Sommerer, L. (2020). Introduction: The Nature of the Node and the Network – Open Questions in Diachronic Construction Grammar. In L. Sommerer & E. Smirnova (Eds.), *Nodes and Networks in Diachronic Construction Grammar* (pp. 1–42). Amsterdam: John Benjamins Publishing.

Smith, M. B., & Escobedo, J. (2001). The Semantics of to-infinitival vs. -ing Verb Complement Constructions in English. *The Proceedings from the Main Session of the Chicago Linguistic Society's Thirty-seventh Meeting*, 549–563.

Sørensen, K. (1967). Latin Influence on English Syntax: A Survey with Bibliography. *Travaux du Cercle Linguistique de Copenhague*, 11, 131–155.

Speelman, D., & Geeraerts, D. (2009). Causes for Causatives: The Case of Dutch *doen* and *laten*. In T. Sanders & E. Sweetser (Eds.), *Causal Categories in Discourse and Cognition* (pp. 173–204). Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Speelman, D., Grondelaers, S., & Geeraerts, D. (2003). Profile-Based Linguistic Uniformity as a Generic Model for Comparing Language Varieties. *Computers and the Humanities*, 37 (3), 317–337.

Steele, R. B. (1902). The Ablative Absolute in Livy. *The American Journal of Philology*, 23(4), 413–427.

Steels, L. (2004). The Autotelic Principle. In I. Fumiya, R. Pfeifer, L. Steels & Y. Kuniyoshi (Eds.), *Embodied Artificial Intelligence. Lecture Notes in Computer Science* (pp. 231–242). Berlin, Heidelberg: Springer.

Steels, L. (2011). *Design Patterns in Fluid Construction Grammar*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Steels, L. (2012a). Design Methods for Fluid Construction Grammar. In L. Steels (Ed.), *Computational Issues in Fluid Construction Grammar. A New Formalism for the Representation of Lexicons and Grammars* (pp. 3–36). Berlin, Heidelberg: Springer.

Steels, L. (2012b). *Experiments in Cultural Language Evolution*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Steels, L. (2013). Fluid Construction Grammar. In T. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 153–167). Oxford: Oxford University Press.

Steels, L. (2017). Basics of Fluid Construction Grammar. *Constructions and Frames*, 9(2), 178–225. <https://doi.org/10.1075/cf.00002.ste>.

Steels, L. (Ed.) (2011). *Design Patterns in Fluid Construction Grammar*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Steels, L., & Hild, M. (Eds.). (2012). *Language Grounding in Robots*. Berlin, Heidelberg: Springer.

Steels, L., & Szathmáry, E. (2016). Fluid Construction Grammar as a Biological System. *Linguistics Vanguard*, 2(1), 1–19. <https://doi.org/10.1515/lingvan-2015-0022>

Stefanowitsch, A. (2006). Words and their Metaphors. In A. Stefanowitsch & S. T. Gries (Eds.), *Corpus-Based Approaches to Metaphor and Metonymy* (pp. 64–105). Berlin and New York: Mouton de Gruyter.

Stefanowitsch, A. (2011). Konstruktionsgrammatik und Grammatiktheorie. In A. Ziem (Ed.), *Konstruktionsgrammatik* (pp. 11–25), Tübingen: Stauffenburg.

Stefanowitsch, A. (2013). Collostructional Analysis. In Th. Hoffmann & G. Trousdale (Eds.), *The Oxford Handbook of Construction Grammar* (pp. 290–307). Oxford: Oxford University Press.

Stefanowitsch, A. (2020). *Corpus Linguistics: A Guide to the Methodology*. Berlin: Language Science Press.

Stefanowitsch, A., & Gries, S. Th. (2003). Collostructions: Investigating the Interaction of Words and Constructions. *International Journal of Corpus Linguistics*, 8(2), 209–243.

Stefanowitsch, A., & Gries, S. Th. (2005). Covarying Collexemes. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 1, 1–43.

Stump, G. T. (1985). *The Semantic Variability of Absolute Constructions*. Dordrecht: D. Reidel Publishing Company.

Sutter, G. (2009). Towards a Multivariate Model of Grammar: The Case of Word Order Variation in Dutch Clause Final Verb Clusters. In A. Dufter & J. G. Fleischer (Eds.), *Describing and Modeling Variation in Grammar* (pp. 225–254). Berlin, New York: De Gruyter Mouton.

Sweet, H. (1930). *New English Grammar, Logical and Historical*. P. II, № 2345. Oxford: Clarendon Press.

Szudarski, P. (2018). *Corpus Linguistics for Vocabulary. A Guide for Research*. New York, London: Routledge, Taylor & Francis Group.

Talmy, L. (1978). Figure and Ground in Complex Sentences. *Universals of human language*, 4, 627–649.

Talmy, L. (2007). Foreword. In M. Gonzalez-Marquez, I. Mittelberg, S. Coulson & M. J. Spivey (Eds.), *Methods in Cognitive Linguistics* (pp. XI–XXI). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Tanaka, T. (2005). C, T, and Case Agreement; A Unified Analysis of Finite and Nonfinite Clauses. *JSL*, 1, 91–105.

Tavakoli, H. (2012). *A Dictionary of Research Methodology and Statistics in Applied Linguistics*. Tehran: Rahnama Press.

Taylor, Ch. (2008). What is Corpus Linguistics? What Data Says. *ICAME Journal*, 32, 179–200.

Taylor, J. R. (2003). *Linguistic Categorization: Prototypes in Linguistic Theory*. Oxford: Oxford University Press.

Teubert, W. (2008). Some Notes on the Concept of Cognitive Linguistics. In A. Gerbig & O. Mason (Eds.), *Language, People, Numbers* (pp. 61–84). Amsterdam: Rodopi.

The British National Corpus 2014: User Manual and Reference Guide. (2018). Lancaster University, Cambridge University Press.

Thompson, S. A. (1983). Grammar and Discourse: The English Detached Participial Clause. In F. Klein-Andreu (Ed.), *Discourse Perspectives on Syntax* (pp. 43–64). New York: Academic Press.

Thompson S. A., Longacre R. E., & Hwang J. J. (2007). Adverbial Clauses. In T. Shopen (Ed.), *Language Typology and Syntactic Description. Complex Constructions* (pp. 237–300). Cambridge: Cambridge University Press.

Timmis, I. (2015). *Corpus Linguistics for ELT: Research and Practice*. New York, London: Routledge.

Timofeeva, O. (2008). Translating the Texts where *et verborum ordo mysterium est*: Late Old English Idiom vs. Ablatives Absolutus. *The Journal of Medieval Latin*, 18, 217–229. <https://doi.org/10.1484/J.JML.3.13>.

Timofeeva, O. (2012). Latin Absolute Constructions and Their Old English Equivalents: Interfaces between Form and Information Structure. In A. Meurman-

Solin, M. J. Lopez-Couso & B. Los (Eds.), *Information Structure and Syntactic Change in the History of English* (pp. 228-242). New York: Oxford University Press.

Todorova, N. P. (2013). Types of Absolute Constructions in Modern English. *British and American Studies*, 19, 183–92. https://litere.uvt.ro/publicatii/BAS/pdf/no/bas_2013_articles/19%20183-192.pdf.

Todorova, N. P. (2017). Bulgarian Functional Equivalents of the English Absolute Construction with pp as Head of its Predicative Element. *Научни трудове на Съюза на учените. Серия А: Обществени науки, изкуство и култура*, 3, 128–137. https://usb-plovdiv.org/wp-content/uploads/2019/05/2017_obshtestveni_nauki_tom_III.pdf.

Tognini-Bonelli, E. (2001). *Corpus Linguistics at Work*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.

Tomasello, M. (2003). *Constructing a Language. A Usage Based Theory of Language Acquisition*. Cambridge: Harvard University Press.

Tomasello, M. (2004). What Kind of Evidence Could Refute the UG Hypothesis? *Studies in Language*, 28, 642–644.

Traugott, E. C. (2008a). The Grammaticalization of NP of NP Patterns. In A. Bergs & G. Diewald (Eds.), *Constructions and Language Change* (pp. 23–45). Berlin, New York: De Gruyter Mouton.

Traugott, E. C. (2008b). ‘All That Endeavoured to Prove was . . .’: on the Emergence of Grammatical Constructions in Dialogical Contexts. In R. Kempson & R. Cooper (Eds.), *Language Change and Evolution* (pp. 143–177). London: Kings College Publications.

Traugott, E. C. (2022). *Discourse Structuring Markers in English: A Historical Constructionalist Perspective on Pragmatics*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Traugott, E. C., & Trousdale, Gr. (2013). *Constructionalization and Constructional Changes*. Oxford: Oxford University Press.

Trousdale, Gr. (2014). Theory and Data in Diachronic Construction Grammar. The Case of the *what with* Construction. In N.B. Gisborne & W. Hollmann (Eds.),

Theory and Data in Cognitive Linguistics (pp. 115–140). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Ungerer, T., & Hartmann, S. (2023). *Constructionist Approaches: Past, Present, Future* (Elements in Construction Grammar). Cambridge: Cambridge University Press.

van de Pol, N. (2012). Between Copy and Cognate: the Origin of Absolutes in Old and Middle English. In J. Lars & M. Robbeets (Eds.), *Copies versus Cognates in Bound Morphology* (pp. 297–322). Boston: Brill.

van de Pol, N. (2014). The Diffusion of English Absolutes: A Diachronic Register Study. In N. van de Pol & H. Cuyckens (Eds.), *Corpus Interrogation and Grammatical Patterns* (pp. 265–294). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

van de Pol, N. (2016). *The Development of the Absolute Construction in English: Between bird's eye view and magnifying glass* [PhD dissertation, University of Leuven]. KU Leuven.

van de Pol, N. (2019). A Game of Give and Take: Category Change on the Border between Adverbial Verbal Gerunds and Augmented Absolutes in English. *Language Sciences*, 73, 91–104. <https://doi.org/10.1016/j.langsci.2018.07.006>.

van de Pol, N., & Cuyckens, H. (2014). Absolutely Restless: Dual Category Change in the English Absolute Construction. *Book of Abstracts. 8th International Conference on Construction Grammar (ICCG8)*, 260–261. <https://www.yumpu.com/en/document/read/31611196/iccg8-book-of-abstracts-final/265>.

van de Pol, N., & Cuyckens, H. (2014, August 24-25). *Branching out. A Diachronic Prototype Approach to the Development of the English Absolute*. [Conference presentation]. https://limo.libis.be/primo-explore/fulldisplay?docid=LIRIAS1820723&context=L&vid=Lirias&search_scope=Lirias&tab=default_tab&lang=en_US&fromSitemap=1.

van de Pol, N., & Cuykens, H. (2013). Gradualness in Change in English (Augmented) Absolutes. In A. G. Ramat, C. Mauri & P. Molinelli (Eds.), *Synchrony and Diachrony: a Dynamic Interface* (pp. 341–365). Amsterdam: John Benjamins.

van de Pol, N., & Hoffmann, Th. (2016). *With* or without *with*: The Constructionalization of the *with*-Augmented Absolute in English. *Journal of English Linguistics*, 44(4), 318–45. <https://doi.org/10.1177/0075424216666928>.

van de Pol, N., & Petré, P. (2015). Why is There a Present-Day English Absolute? *Studies in language*, 39(1), 199–229. <https://doi.org/10.1075/sl.39.1.07pol>.

van de Velde, F., De Smet, H., & Ghesquiére, L. (2013). On Multiple Source Constructions in Language Change. *Studies in Language*, 37(3), 473–489. <https://doi.org/10.1075/sl.37.3>.

van Eecke, P. (2017). Robust Processing of the Dutch Verb Phrase. *Constructions and Frames*, 9(2), 226–250.

van Eecke, P., & Beuls, K. (2017). Meta-Layer Problem Solving for Computational Construction Grammar. *AAAI 2017 Spring Symposium on Computational Construction Grammar and Natural Language Understanding*, 258–265.

van Eynde, F. (2007). The Big Mess Construction. In S. Müller (Ed.), *Proceedings of the 14th International Conference on Head-Driven Phrase Structure Grammar*, 415–433.

van Trijp, R. (2014). Long-Distance Dependencies without Filler–Gaps: A Cognitive-Functional Alternative in Fluid Construction Grammar. *Language and Cognition*, 6(2), 242–270. <https://doi.org/10.1017/langcog.2014.8>.

van Trijp, R. (2017). How a Construction Grammar Account Solves the Auxiliary Controversy. *Constructions and Frames*, 9(2), 251–277. <https://doi.org/10.1075/cf.00004.van>.

van Trijp, R. (2020). Making Good on a Promise: Multi-Dimensional Constructions. *Belgian Journal of Linguistics*, 34, 357–370.

van Trijp, R., Beuls, K., & van Eecke, P. (2022). The FCG Editor: An Innovative Environment for Engineering Computational Construction Grammars. *PLOS ONE*, 17(6), e0269708. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0269708>

van Valin, R. D. Jr. (2005). *The Syntax-Semantics-Pragmatics Interface: An Introduction to Role and Reference Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press

Vendler, Z. (1957). Verbs and Times. *The Philosophical Review*, 66, 143–160. <https://semantics.uchicago.edu/scalarchange/vendler57.pdf>.

Vendler, Z. (1967). *Linguistics in Philosophy*. Ithaca, NY: Cornell University Press.

Vihman, M., & Croft, W. (2007). Phonological Development: Toward a “Radical” Templatic Phonology. *Linguistics*, 45(4), 683–725. <https://doi.org/10.1515/LING.2007.021>.

Vineis E., & Maierù, A. (2014). Medieval Linguistics. In E. Vineis & A. Maierù (Eds.), *History of Linguistics. Volume II: Classical and Medieval Linguistics* (pp. 134–196). London, New York: Routledge.

Visser, F. Th. (1970). *An Historical Syntax of the English Language Part I (1). Syntactical Units with One Verb*. Part One. Syntactical Units with one verb. Leiden: E.J. Brill.

Visser, F. Th. (1972). *An Historical Syntax of the English Language. Syntactical Units with One Verb. Part II (2)*. Leiden: E.J. Brill.

Völkel, S., & Kretzschmar, F. (2021). *Introducing Linguistic Research*. Cambridge: Cambridge University Press.

Wallis, S. (2020). Grammar and Corpus Methodology. In B. Aarts, J. Bowie & G. Popova (Eds.), *The Oxford Handbook of English Grammar* (pp. 59–86). Oxford: Oxford University Press.

Wasow, Th. (1977). Transformations and the Lexicon. In P. W. Culicover, T. Wasow & A. Akmajian (Eds.), *Formal Syntax* (pp. 327–360). New York: Academic Press.

Wasow, Th. (1997) Remarks on Grammatical Weight. *Language Variation and Change*, 9(1), 81–105. <https://doi.org/10.1017/S0954394500001800>.

Wasserscheidt, Ph. (2019). Construction Grammar: Basic Principles and Concepts. *Українське мовознавство*, 49, 94–116.

Weisser, M. (2016). *Practical Corpus Linguistics: An Introduction to Corpus-Based Language Analysis*. Oxford: Wiley Blackwell.

Welke, K. (2020). Konstruktionsgrammatik: Konstruktionen ohne Grammatik? *Zeitschrift für Germanistische Linguistik*, 48(2), 389–423. <https://doi.org/10.1515/zgl-2020-2006>.

Westin, I. (2002). *Language Change in English Newspaper Editorials*. Amsterdam, New York: Rodopi.

Wheelock, F. M., & LaFleur, R. A. (2005). *Wheelock's Latin*. New York: HaperCollins.

Wiechmann, D. (2008). On the Computation of Collostruction Strength: Testing Measures of Association as Expressions of Lexical Bias. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 4(2), 253–290. <https://doi.org/10.1515/CLLT.2008.011>.

Wierzbicka, A. (1996). *Semantics: Primes and Universals*. Oxford: Oxford University Press

Wierzbicka, A. (2002a). Semantic Primes and Linguistic Typology. In C. Goddard & A. Wierzbicka (Eds.), *Meaning and Universal Grammar: Theory and Empirical Findings* (pp. 257–300). Amsterdam: John Benjamins.

Wierzbicka, A. (2002b). Semantic Primes and Universal Grammar in Polish. In C. Goddard & A. Wierzbicka (Eds.), *Meaning and Universal Grammar: Theory and Empirical Findings* (pp. 65–144). Amsterdam: John Benjamins.

Wiliński, J. (2015). A Covarying-Collexeme Analysis of the German Caused-Motion Construction in the Soccer Domain. *Acta Philologica*, 46, 17–24.

Wiliński, J. (2016). To Move Theme to Locative Goal vs. to Move Theme to Recipient in the Soccer Domain: A Distinctive-Collexeme Analysis of two Near-Equivalent Constructions. In J. Leśniewska & M. Urban (Eds.), *Beyond Words*:

Crossing Borders in English Studies: Language, Culture and Translation (pp. 41–55). Kraków: Tertium.

Willaert, T., van Eecke, P., Beuls, K., & Steels, L. (2020). Building Social Media Observatories for Monitoring Online Opinion Dynamics. *Social Media+Society*, 6(2), 1–12. <https://doi.org/10.1177/2056305119898778>.

Willich, A. (2022a). *Konstruktions-Semantik. Frames in Gebrauchsbasierter Konstruktionsgrammatik und Konstruktivokographie*. Berlin & Boston: DeGruyter.

Willich, A. (2022b). Introducing Construction Semantics (CxS): a Frame-Semantic Extension of Construction Grammar and Constructicography. *Linguistics Vanguard*, 8(1), 139–149. <https://doi.org/10.1515/lingvan-2022-0082>.

Winston, M. E., Chaffin, R., & Herrmann, D. (1987). A Taxonomy of Part-Whole Relations. *Cognitive Science*, 11(4), 417–444. https://doi.org/10.1207/s15516709cog1104_2.

Winter, B. (2020). *Statistics for Linguists. An Introduction using R*. New York, London: Routledge.

Worth, D. S. (1994). The Dative Absolute in the „Primary Chronicle“. *Harvard Ukrainian Studies*, 18(1/2), 29–46.

Worth, D. S. (2006). Some Structures of the Dative Absolute. *Harvard Ukrainian Studies*, 28(1/4), 327–352.

Yan, S., & Zhang, L. (2023). Trends and Hot Topics in Linguistics Studies from 2011 to 2021: A Bibliometric Analysis of Highly Cited Papers. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1052586>.

Yoko, E. (1988). A Study of Gothic Absolute Constructions. *Gengo Kenkyu*, 93, 39–60. <https://doi.org/10.11435/gengo1939.1988.39>.

Yoo, E.-J. (2008). English Absolutes, Free Adjuncts, and WITH: A Constructional Analysis. *Language and Information*, 12(2), 49–75. <https://doi.org/10.29403/LI.12.2.3>.

Yoon, J., & Gries, St. Th. (2016). Corpus-Based Approaches to Construction Grammar: Introduction. In J. Yoon & S. T. Gries (Eds.). *Corpus-Based Approaches to Construction Grammar* (pp. 1–8). <https://doi.org/10.1075/cal.19>.

Young-Ok, L. (1987). A Study on *ing*-Constructions. *Language Research*, 4, 629–646. <https://s-space.snu.ac.kr/bitstream/10371/85756/1/4.%202234463.pdf>.

Zandvoort, R. W. (1975). *A Handbook of English Grammar* (7th ed.). London: Longman.

Zeldes, A. (2012). *Productivity in Argument Selection. From Morphology to Syntax*. Berlin, Bostn: De Gruyter Mouton.

Zeschel, A. (2012). *Incipient Productivity: A Construction-Based Approach to Linguistic Creativity*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

Zhabotynska, S. (2013). Sausure's Theory of the Linguistic Sign: A Cognitive Perspective. *Papers of the International Congress of Linguistics*. https://www.academia.edu/22862255/SAUSSURES_THEORY_OF_THE_LINGUISTIC_SIGN_A_COGNITIVE_PERSPECTIVE.

Zhukovska, V. V. (2011). Corpus-Based Approach to Teaching Vocabulary and Grammar. *XVI TESOL-Ukraine International Conference Current Studies in English «Linguistics and methodology perspectives»*. P. 171.

Zhukovska, V. V. (2012). Teaching Vocabulary Through Data-Driven Activities. *XVII TESOL-Ukraine International Conference: English in Globalised World*. P. 201.

Zhukovska, V. (2020a). Pragmatic Functions of English Detached Participle I Clauses With the Explicit Subject: a Simple Collexeme Analysis. In *Abstracts of 56th Linguistic Colloquium. Translation, Multilinguality and Cognition*. Athena R.C., Greece, 26-28.11.2020 (pp. 206–207). Magdeburg-Stendal University of Applied Sciences and University of Mainz, Germany. <https://sites.google.com/view/lingcoll/lingcoll-2020/programme?authuser=0>

Zhukovska, V. (2020b). Quantitative Corpus-Driven Approach to Disambiguation of Synonymous Grammatical Constructions. *Proceedings of the 4th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2020)*, Volume I: Main Conference, 507–522. <https://ceur-ws.org/Vol-2604/paper37.pdf>. ISSN 1613-0073.

Zhukovska, V. (2021a). English Detached Adjectival Constructions with an Explicit Subject: A Quantitative Corpus-Based Analysis. *Journal of Linguistics (Jazykovedný časopis)*, 72(2), 465–474. <https://doi.org/10.2478/jazcas-2021-0043>. eISSN 1338-4287, ISSN 0021-5597

Zhukovska, V. (2021b). English *with/with-less-SubjPartI* Constructions: A Case of a Quantitative Corpus-Based Analysis. In *Symposium on Corpus Approaches to Lexicogrammar: Programme, Committee, Abstracts*, Ormskirk, 2-3 July, 2021 (pp. 40-41). Edge Hill University, England. <https://sites.edgehill.ac.uk/lxgr/files/2023/07/LxGr2021.Archive.pdf>.

Zhukovska, V. (2021c). Referential Properties of English Detached Nonfinite Constructions with an Explicit Subject: Operationalization and Quantification. *Scientific Journal of Polonia University (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej)*, 48(5), 94–102. <https://doi.org/10.23856/4812>. ISSN (Print) 1895-9911, ISSN (Online) 2543-8204.

Zhukovska, V. V. (2021d). Current Schools of Construction Grammar: Theoretical and Methodological Architecture. В М. В. Мамич (Ред.), *Сучасна філологічна наука: актуальні питання та вектори розвитку* [монографія] (с. 61–86). Львів-Торунь: Ліга-Прес.

Zhukovska, V. V. (2023a). A Quantitative Corpus-Based Methods for Construction Grammar Research. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*, 1(99). 93–104. [https://doi.org/10.35433/philology.1\(99\).2023.93-104](https://doi.org/10.35433/philology.1(99).2023.93-104).

Zhukovska, V. V. (2023b). Cognitive-Quantitative Parametrization of English ‘Detached Nonfinite/Nonverbal with Explicit Subject’-constructions. In *Innovations in Philology: Whims or the Need of the Hour (December 6–7, 2023. Częstochowa, the Republic of Poland)* (pp. 97–1010). Riga, Latvia: Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-25>.

Zhukovska, V. V. (2023c). Constructional Modeling in the Formalism of Cognitive-Quantitative Construction Grammar. *Вісник Київського національного*

лінгвістичного університету. Серія Філологія, 26(2). 51–62.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2023.297670>.

Zhukovska, V. (2023d). Ontological and Epistemological Premises of Construction Grammar. *Zeszyty Naukowe: Nauki Społeczne, Humanistyczne i Pedagogiczne*, 90, 7–19. <https://doi.org/10.58246/jpe5wg27>. ISSN 2300-3170.

Zhukovska, V. V., & Mosiuk, O. O. (2021). Statistical Software R in Corpus-Driven Research and Machine Learning. *Information Technologies and Learning Tools*, 86(6), 1–18. <https://doi.org/10.33407/itlt.v86i6.4627>. ISSN 2079-8184.

Zhukovska, V., Mosiuk, O., & Buk, S. (2023). Register Distribution of English Detached Nonfinite/ Nonverbal with Explicit Subject Constructions: a Corpus-Based and Machine-Learning Approach. In *Proceedings of the 7th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems. Volume II: Computational Linguistics*, 63–76. <https://ceur-ws.org/Vol-3396/paper5.pdf>. ISSN 1613-0073.

Ziem, A., & Lasch, A. (2013). *Konstruktionsgrammatik: Konzepte und Grundlagen gebrauchsbasierter Ansätze* (Germanistische Arbeitshefte 44). Berlin & Boston: DeGruyter.

Ziem, A., & Feldmüller, T. (2023). Dimensions of Constructional Meanings in the German Constructicon: Why Collo-Profiles Matter. In P. Uhrig, Ch. Sanchez-Stockhammer, M. Klotz, & B. Mittmann (Eds.), *Yearbook of the German Cognitive Linguistics Association*, Volume 11 (pp. 203–226). Berlin/Boston: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/gcla-2023-0010>.

Zifonun, G., Hoffmann, L., & Strecker, B. (1997). *Grammatik der Deutschen Sprache*. Berlin, New York: De Gruyter.

СПИСОК КОРПУСНИХ РЕСУРСІВ ТА ПРОГРАМ СТАТИСТИЧНОЇ ОБРОБКИ МОВИ

ARCHER: A Representative Corpus of Historical English Registers.
<https://cqpweb.lancs.ac.uk/>.

Brezina, V., Timperley, M., & McEnery, T. (2018). #LancsBox 4.x [software]. <http://corpora.lancs.ac.uk/lancsbox/>.

British National Corpus 2014. <http://corpora.lancs.ac.uk/bnc2014/>

Comprehensive R archive network. <https://cran.r-project.org>.

Corpus of Late Modern English Texts (CLMETEV), version 3.0. <https://perswww.kuleuven.be/~u0044428/clmetev.htm>

Corpus Resource Database (CoRD). <http://www.helsinki.fi/varieng/CoRD/>.

Davis, M. (2004–). *British National Corpus (BNC)*. <https://www.english-corpora.org/bnc/>.

Davis, M. (2008–). *Corpus of Contemporary American English (COCA)* <https://www.english-corpora.org/coca/>.

Davis, M. (2020–). *Coronavirus Corpus*. <https://www.english-corpora.org/corona/>.

FameNet. <http://framenet.icsi.berkeley.edu>.

Gries, S. Th. (2007). *Coll.analysis 3.2a*. A program for R for Windows 2.x. [software]. <http://www.linguistics.ucsb.edu/faculty/stgries/teaching/groningen/index.html>.

JASP. [software]. <https://jasp-stats.org/>.

Kroch, A., Santorini, B., & Delfs, L. (2004). *The Penn-Helsinki Parsed Corpus of Early Modern English (PPCEME)*. Department of Linguistics, University of Pennsylvania. <https://www.ling.upenn.edu/ppche/ppche-release-2016/PPCEME-RELEASE-3>.

RStudio. [software]. <https://www.r-project.org/>.

SPOKEN BNC2014. <https://www.sketchengine.eu/british-national-corpus-2014-spoken>.

The York-Toronto-Helsinki Parsed Corpus of Old English Prose (YCOE). <https://www-users.york.ac.uk/~lang22/YCOE/YcoeHome.htm>.

ДОДАТКИ
ДОДАТОК А

Діахронічна еволюція абсолютних конструкцій в англійській мові

Період/ Граматичні ознаки		ОЕ	ЛОЕ	МЕ	ModE
Відмінкове маркування		датив	датив	номінатив	номінатив
					невизначений
<i>інструментальний</i>			<i>акузатив</i> <i>датиє</i>	<i>акузатив</i>	
дієприкметник I = дієприкметник II		дієприкметник I = дієприкметник II	дієприкметник I > дієприкметник II	дієприкметник I прийменникова фраза	
Тип предиката			ад'єктивна фраза інфінітив прийменникова фраза	дієприкметник II іменна фраза інфінітив адвербіальна фраза ад'єктивна фраза	
		<i>ад'єктивна фраза</i> <i>інфінітив</i> <i>прийменникова фраза</i>	<i>адвербіальна фраза</i> <i>іменна фраза</i>	<i>перфектний дієприкметник</i> <i>I</i>	

Продовження Додатку А

Період/ Граматичні ознаки		ОЕ	LOE	ME	ModE
Синтаксична функція	↑ інші протогіпні	адвербіальна	адвербіальна	адвербіальна	адвербіальна (темпоральної віднесеності)
				адитивна	адитивна
			<i>адитивна</i>		<i>адвербіальна (умови, причини, уступки)</i>
Тип аугментації	↓ периферійні	неаугментований	неаугментований	неаугментований	неаугментований
				'with' – аугментований	'with' – аугментований
			<i>'with', 'after' – аугментований</i>	<i>'after', 'at', 'though' – аугментований</i>	інші аугментори

ДОДАТОК Б

Мультипараметричні лінгвальні профілі абсолютних конструкцій: план вираження

Таблиця Б.1

Лінгвальний профіль абсолютної конструкції <i>vaug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cxn</i>											
Лінгвальні ознаки	Параметр	Фактор	Значення фактора	Кількісний показник для предикатних специфікацій							Загальний кількісний показник
				<i>PI</i>	<i>PII</i>	<i>Inf</i>	<i>NP</i>	<i>AdjP</i>	<i>AdvP</i>	<i>PP</i>	
Морфосинтаксичні	Частиномовна належність суб'єкта (<i>SubjPOS</i>)	номінальний суб'єкт (<i>SubjN</i>)	загальні назви (<i>NCmn</i>)	1694	499	9	54	375	57	304	2992
			власні назви (<i>NProp</i>)	575	–	–	–	1	–	1	577
			<i>Усього</i>	2269	499	9	54	376	57	305	3569
		прономінальний суб'єкт (<i>SubjPrn</i>)	особові займенники (<i>PrnPers</i>)	265	–	1	6	–	–	14	286
			неозначені займенники (<i>PrnIndf</i>)	223	10	–	8	–	–	32	273

		рефлексивні займенники (<i>PrnRefl</i>)	64	25	–	26	–	–	–	115
		вказівні займенники (<i>PrnDem</i>)	185	–	–	–	–	–	1	186
		заперечні займенники (<i>PrnNeg</i>)	53	–	1	–	–	–	3	57
		<i>Усього</i>	790	35	2	40	0	0	50	917
		<i>Усього:</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486
Відмінок прономінального суб'єкта (<i>SubjPrnCASE</i>)	суб'єктний (<i>CASESbj</i>)	номінативний (<i>Nom</i>)	206	1	1	6	–	–	9	223
	об'єктний (<i>CASEObj</i>)	акузативний (<i>Acc</i>)	58	–	–	–	–	–	5	63
		<i>Усього</i>	264		1	6	0	0	14	286
Детермінатив суб'єкта (<i>SubjDET</i>)	означений детермінатив (<i>DETDef</i>)	означений артикль (<i>ArtDef</i>)	304	4	–	17	–	–	8	333
		присвійний займенник (<i>PrnPoss</i>)	822	318	1	24	277	6	38	1486
		вказівний займенник (<i>PrnDem</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
		<i>Усього</i>	1126	322	1	41	277	6	46	1819
	неозначений детермінатив (<i>DETIndef</i>)	неозначений артикль (<i>ArtIndef</i>)	10	1	7	2	–	–	5	25
		неозначений займенник (<i>PrnIndef</i>)	33	1	–	–	–	–	1	35
		<i>Усього</i>	43	2	7	2	–	–	6	60

	відсутній детермінатив (<i>NonDet</i>)	іменник в однині (<i>NSing</i>)	202	54	–	9	32	13	160	470	
		іменник у множині (<i>NPl</i>)	323	121	1	2	66	38	92	643	
		<i>Усього</i>	525	175	1	11	98	51	252	1113	
	Частиномовна належність предикату (<i>PredPOS</i>)	нефінітний предикат (<i>PredNF</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	3059	–	–	–	–	–	–	3059
			дієприкметник II (<i>PredPII</i>)	–	534	–	–	–	–	–	534
			інфінітив (<i>PredInf</i>)	–	–	11	–	–	–	–	11
			<i>Усього</i>	3059	534	11	–	–	–	–	3604
		недієслівний предикат (<i>PredNV</i>)	NP (<i>PredNP</i>)	–	–	–	94	–	–	–	94
			AdjP (<i>PredAdjP</i>)	–	–	–	–	376	–	–	376
			AdvP (<i>PredAdvP</i>)	–	–	–	–	–	57	–	57
			PP (<i>PredPP</i>)	–	–	–	–	–	–	355	355
			<i>Усього</i>	–	–	–	94	376	57	355	882
		Вид нефінітного предикату (<i>PredASP</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	перфектний (<i>PredPIPerf</i>)	92	–	–	–	–	–	–
	неперфектний (<i>PredPINonPerf</i>)			2967	–	–	–	–	–	–	2967
	<i>Усього</i>			3059	–	–	–	–	–	–	3059
інфінітив (<i>Inf</i>)	перфектний (<i>PredInfPerf</i>)		–	–	–	–	–	–	–	–	
	неперфектний (<i>PredInfNonPerf</i>)		–	–	11	–	–	–	–	11	
	<i>Усього</i>		–	–	11	–	–	–	–	11	

	Стан нефінітного предикату (<i>PredVoice</i>)	дієприкметник I (<i>PartI</i>)	активний (<i>PredPartIAct</i>)	2880	–	–	–	–	–	–	2880
			пасивний (<i>PredPartIPass</i>)	179	–	–	–	–	–	–	179
			<i>Усього</i>	3059	–	–	–	–	–	–	3059
		інфінітив (<i>Inf</i>)	активний (<i>PredInfAct</i>)	–	–	11	–	–	–	–	11
			пасивний (<i>PredInfPass</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	–	–	11	–	–	–	–	11
Позиційні	Позиція стосовно матричної клаузи (<i>SentPOST</i>)	ініціальна (<i>SentInit</i>)	86	40	–	1	8	2	41	178	
		медіальна (<i>SentMid</i>)	244	128	1	48	72	20	99	612	
		фінальна (<i>SentFin</i>)	2646	356	10	39	281	35	206	3573	
		дистантна (<i>SentSpl</i>)	83	10	–	6	15	–	9	123	
		<i>Усього</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486	
Референційні	Кореференція з матричною клаузою (<i>COREFR</i>)	повна (<i>CorefrFull</i>)	167	10	–	–	–	–	5	182	
		часткова (<i>CorefrPart</i>)	1296	492	–	80	358	56	315	2597	
		відсутня (<i>NonCorefr</i>)	1596	32	11	14	18	1	35	1707	
		<i>Усього</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486	

Дистрибутивні	Сфери поширення за модусом дискурсу (<i>DISTDisc</i>)		усне мовлення (<i>Spkn</i>)	63	–	–	1	–	–	8	72		
			писемне мовлення (<i>Wrtn</i>)	2996	534	11	93	376	57	347	4414		
			<i>Усього</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486		
	Сфери поширення за регістрами корпусу (<i>DISTRReg</i>)		усні тексти (<i>RegSpkn</i>)	S_brod_disc	12	–	–	–	–	–	–	12	
				S_tutorial	–	–	–	–	–	–	–	–	–
				S_unclassif	–	–	–	–	–	–	–	–	–
				S_pub-debate	–	–	–	–	–	–	–	–	–
				S_brdcst_news	2	–	–	–	–	–	–	1	3
				S_classroom	3	–	–	–	–	–	–	1	4
				S_consult	1	–	–	–	–	–	–	–	1
				S_conv	10	–	–	–	–	–	–	1	11
				S_courtroom	5	–	–	–	–	–	–	–	5
				S_interv_	6	–	–	1	–	–	–	2	9
				S_lect__polit_law_edu	1	–	–	–	–	–	–	–	1
				S_lect_natsci	1	–	–	–	–	–	–	–	1
				S_lect_socsci	1	–	–	–	–	–	–	–	1
				S_meeting	7	–	–	–	–	–	–	–	7
				S_parliament	1	–	–	–	–	–	–	–	1
				S_sermon	3	–	–	–	–	–	–	2	5
				S_spch+script	2	–	–	–	–	–	–	–	2
S_spch-script				1	–	–	–	–	–	–	–	1	
S_spch-unscript				6	–	–	–	–	–	–	1	7	
S_sportslive	1	–	–	–	–	–	–	–	1				
<i>Усього</i>	63	–	–	1	–	–	–	8	72				

	художні тексти (<i>RegFict</i>)	W_fict_drama	1	–	–	–	–	–	1	2
		W_fict_poetry	5	–	–	1	2	–	–	8
		W_fict_prose	1675	434	5	32	335	48	261	2790
		<i>Усього</i>	1681	434	5	33	337	48	262	2800
	журнальні тексти (<i>RegMag</i>)	W_pop_lore	116	17	–	7	1	–	4	145
		<i>Усього</i>	116	17	–	7	1	–	4	145
	газетні тексти (<i>RegNews</i>)	W_news_o_com	1	–	–	–	–	–	–	1
		W_news_script	2	–	1	–	–	–	–	3
		W_news__o_soc	31	–	–	–	1	1	4	37
		W_news_o_arts	6	–	–	–	–	–	3	9
		W_news_o_sprt	37	5	–	1	–	–	5	48
		W_news_o_report	34	1	–	2	–	–	4	41
		W_news_tabld	3	–	–	–	–	–	2	5
		W_news_brdsh_t_nat_sports	23	1	–	–	–	–	–	24
		W_news_brdsh_t_nat_misc	38	1	–	–	1	1	–	41
		W_news_brdsh_t_nat_sci	1	–	–	–	–	–	3	4
		W_news_brdsh_t_nat_report	3	1	–	–	–	–	1	5
		W_news_brdsh_t_nat_editorial	4	–	–	–	–	–	–	4
		W_news_brdsh_t_nat_arts	3	–	–	–	–	–	3	6
W_news_brdsh_t_nat_commerce		2	–	–	–	–	–	1	3	
<i>Усього</i>	188	9	1	3	2	2	26	231		

	неакадемічні тексти (<i>RegNonAc</i>)	W_non_ac_humanities_arts	109	14	–	5	4	2	12	146
		W_non-ac_polit_law_edu	58	4	–	2	–	–	7	71
		W_non_ac_med	5	–	–	–	–	–	2	7
		W_non_ac_nat_sci	37	–	1	2	–	–	4	44
		W_non_ac_soc_sci	64	–	1	6	–	–	7	78
		W_non_ac_tech_eng	22	–	–	–	–	–	–	22
		<i>Усього</i>	295	18	2	15	4	2	32	368
	академічні тексти (<i>RegAc</i>)	W_ac_tech_eng	10	–	–	–	–	–	–	10
		W_ac_hum_arts	65	13	–	12	2	2	2	96
		W_ac_medicine	10	–	–	–	1	–	–	11
		W_ac_nat_sci	19	–	–	–	–	–	1	20
		W_ac_soc_sci	69	2	–	9	1	–	1	82
		W_ac_polit_law_edu	84	–	–	1	–	–	–	85
		<i>Усього</i>	257	15	–	22	4	2	4	304
	некласифіковані тексти (<i>RegMisc</i>)	W_advert	2	–	–	–	–	–	–	2
		W_biography	127	20	1	7	3	–	18	176
		W_commerce	52	–	–	–	1	–	1	54
		W_email	3	–	–	–	–	–	–	3
		W_essay_schl	2	–	–	–	–	–	–	2
		W_essay_univ	1	–	–	–	–	–	–	1
		W_hansard	11	–	–	–	–	–	–	11
		W_inst_doc	3	–	–	–	–	–	–	3
		W_instruction	3	–	–	–	–	–	–	3
		W_let_pers	4	–	–	–	–	–	–	4
		W_religion	14	–	–	–	–	–	1	15
		W_admin	–	–	–	1	–	–	–	1
		W_misc	236	21	2	5	24	3	–	291

			<i>Усього</i>	458	41	3	13	28	3	20	566	
	Сфери поширення за типами текстів (<i>DISTR Txt</i>)		нарративні (<i>TxtNar</i>)	2113	480	7	50	341	50	306	3347	
			ненарративні (<i>TxtNonNar</i>)	946	54	4	44	35	7	49	1139	
			<i>Усього</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486	
			художні (<i>TxtLit</i>)	1681	434	5	33	335	48	261	2797	
			нехудожні (<i>TxtNonLit</i>)	1378	100	6	61	41	9	94	1689	
		<i>Усього</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486		
Функційні	Синтаксична функція по відношенню до матричної клаузи (<i>FSyn</i>)		адитивне розширення (<i>Extn</i>)	1162	430	4	36	270	49	314	2265	
			апозитивне розширення (<i>Elbn</i>)	220	46	4	44	22	–	9	345	
			адвербіальне розширення (<i>Enhnt</i>)	1677	58	3	14	84	8	32	1876	
			<i>Усього</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486	
Реляційні	Тип синтаксичного зв'язку із матричною клаузою (<i>CONSyn</i>)	аугментація (<i>Aug</i>)	аугментор <i>with</i> (<i>AugWith</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–	
			аугментор <i>without</i> (<i>AugWithout</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			аугментор <i>despite</i> (<i>AugDespite</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			аугментор <i>what with</i> (<i>AugWhatWith</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		асиндетично (<i>ØAug</i>)	Ø аугментор (<i>ØAug</i>)	3059	534	11	94	376	57	355	4486	
		<i>Усього</i>	3059	534	11	94	376	57	355	4486		

Таблиця Б.2

Лінгвальний профіль абсолютної конструкції <i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп</i>												
Лінгвальні ознаки	Параметр	Фактор	Значення фактора	Кількісний показник для предикатних специфікацій							Загальний кількісний	
				<i>PI</i>	<i>PII</i>	<i>Inf</i>	<i>NP</i>	<i>AdjP</i>	<i>AdvP</i>	<i>PP</i>		
Морфосинтаксичні	Частиномовна належність суб'єкта (<i>SubjPOS</i>)	номінальний суб'єкт (<i>SubjN</i>)	загальні назви (<i>NCmn</i>)	3238	992	251	12	234	187	351	5265	
			власні назви (<i>NProp</i>)	401	29	6	–	34	9	26	505	
			<i>Усього</i>	3639	1021	257	12	268	196	377	5770	
		прономінальний суб'єкт (<i>SubjPrn</i>)	особові займенники (<i>PrnPers</i>)	71	7	–	1	1	13	10	103	
			неозначені займенники (<i>PrnIndf</i>)	36	5	7	1	8	4	2	63	
			рефлексивні займенники (<i>PrnRefl</i>)	6	2	3	–	3	–	1	15	
			вказівні займенники (<i>PrnDem</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–	
			заперечні займенники (<i>PrnNeg</i>)	7	5	20	–	20	–	1	53	

			<i>Усього</i>	120	19	30	2	32	17	14	234
			<i>Усього:</i>	3759	1040	287	14	300	213	391	6004
Відмінок прономінального суб'єкта (<i>SubjPrnCASE</i>)	суб'єктний (<i>CASESbj</i>)	номінативний (<i>Nom</i>)		29	4	–	1	1	2	2	39
	об'єктний (<i>CASEObj</i>)	акузативний (<i>Acc</i>)		42	3	–	–	–	11	8	64
		<i>Усього</i>		71	7	–	1	1	13	10	103
Детермінатив суб'єкта (<i>SubjDET</i>)	означений детермінатив (<i>DETDef</i>)	означений артикль (<i>ArtDef</i>)		440	191	15	–	32	29	42	749
		присвійний займенник (<i>PrnPoss</i>)		140	85	23	1	36	25	43	353
		вказівний займенник (<i>PrnDem</i>)		8	11	–	–	–	3	27	49
		<i>Усього</i>		588	287	38	1	68	57	112	1151
	неозначений детермінатив (<i>DETIndef</i>)	неозначений артикль (<i>ArtIndef</i>)		144	91	23	1	18	10	45	332
		неозначений займенник (<i>PrnIndef</i>)		70	8	8	–	2	4	5	97
		<i>Усього</i>		214	99	31	1	20	14	50	429
	відсутній детермінатив (<i>NonDet</i>)	іменник в однині (<i>NSing</i>)		1030	211	70	5	54	43	104	1517
		іменник у множині (<i>NPl</i>)		1406	395	112	5	92	73	85	2168
		<i>Усього</i>		2436	606	182	10	146	116	189	3685
Частиномовна належність предикату (<i>PredPOS</i>)	нефінітний предикат (<i>PredNF</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)		3759	–	–	–	–	–	–	3759
		дієприкметник II (<i>PredPII</i>)		–	1040	–	–	–	–	–	1040
		інфінітив (<i>PredInf</i>)		–	–	287	–	–	–	–	287

		<i>Усього</i>	3759	1040	287	–	–	–	–	5086
	недієслівний предикат (<i>PredNV</i>)	NP (<i>PredNP</i>)	–	–	–	14	–	–	–	14
		AdjP (<i>PredAdjP</i>)	–	–	–	–	300	–	–	300
		AdvP (<i>PredAdvP</i>)	–	–	–	–	–	213	–	213
		PP (<i>PredPP</i>)	–	–	–	–	–	–	391	391
		<i>Усього</i>	–	–	–	14	300	213	391	918
Вид нефінитного предикату (<i>PredASP</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	перфектний (<i>PredPIPerf</i>)	20	–	–	–	–	–	–	20
		неперфектний (<i>PredPINonPerf</i>)	3739	–	–	–	–	–	–	3739
		<i>Усього</i>	3759	–	–	–	–	–	–	3759
	інфінітив (<i>Inf</i>)	перфектний (<i>PredInfPerf</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
		неперфектний (<i>PredInfNonPerf</i>)	–	–	287	–	–	–	–	287
		<i>Усього</i>	–	–	287	–	–	–	–	287
Стан нефінитного предикату (<i>PredVoice</i>)	дієприкметник I (<i>PartI</i>)	активний (<i>PredPartIAct</i>)	3512	–	–	–	–	–	–	3512
		пасивний (<i>PredPartIPass</i>)	247	–	–	–	–	–	–	247
		<i>Усього</i>	3759	–	–	–	–	–	–	3759
	інфінітив (<i>Inf</i>)	активний (<i>PredInfAct</i>)	–	–	268	–	–	–	–	268
		пасивний (<i>PredInfPass</i>)	–	–	19	–	–	–	–	19
		<i>Усього</i>	–	–	287	–	–	–	–	287

			S_conv	21	3	–	1	4	8	–	37
			S_courtroom	–	–	–	–	–	–	–	0
			S_interv_	12	1	–	–	–	3	–	16
			S_lect__polit_law_edu	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_lect_natsci	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_lect_socsci	1	–	–	–	–	2	–	3
			S_meeting	4	–	–	–	–	–	1	5
			S_parliament	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_sermon	–	–	–	–	–	–	1	1
			S_spch+script	1	–	–	–	–	–	–	1
			S_spch-script	1	–	–	–	–	–	–	1
			S_spch-unscript	2	–	–	–	–	–	–	2
			S_sportslive	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	56	7	2	1	4	13	5	88
		художні тексти (<i>RegFict</i>)	W_fict_drama	–	–	1	–	–	1	–	2
			W_fict_poetry	6	1	4	–	–	2	3	16
			W_fict_prose	566	192	44	2	68	70	67	1009
			<i>Усього</i>	572	193	49	2	68	73	70	1027
		журнальні тексти (<i>RegMag</i>)	W_pop_lore	319	77	33	1	21	26	32	509
			<i>Усього</i>	319	77	33	1	21	26	32	509
		газетні тексти (<i>RegNews</i>)	W_news_o_com	46	13	–	–	–	5	5	69
			W_news_script	44	7	5	–	–	3	7	66
			W_news__o_soc	43	12	1	1	–	–	7	64
			W_news_o_arts	13	3	–	–	5	–	1	22

			W_news_o_sprt	97	13	5	1	3	2	5	126
			W_news_o_report	148	34	9	1	17	7	10	226
			W_news_tabld	29	2	1	–	–	–	–	32
			W_news_brdsht_nat_sports	60	5	2	1	–	–	–	68
			W_news_brdsht_nat_misc	93	22	11	–	8	1	11	146
			W_news_brdsht_nat_sci	9	1	–	–	–	–	1	11
			W_news_brdsht_nat_report	61	6	–	–	–	2	2	71
			W_news_brdsht_nat_editorial	3	1	–	–	–	–	–	4
			W_news_brdsht_nat_arts	20	17	1	1	1	2	1	43
			W_news_brdsht_nat_commerce	57	2	–	–	–	3	1	63
			<i>Усього</i>	723	138	35	5	34	25	51	1011
		неакадемічні тексти (RegNonAc)	W_non_ac_humanities_arts	129	43	23	–	18	6	3	222
			W_non-ac_polit_law_edu	250	40	14	–	27	3	23	357
			W_non_ac_med	17	–	2	–	–	2	2	23
			W_non_ac_nat_sci	117	–	5	–	15	6	14	157
			W_non_ac_soc_sci	126	73	14	–	–	6	16	235
			W_non_ac_tech_eng	–	29	6	–	6	6	3	50
			<i>Усього</i>	639	185	64	0	66	29	61	1044
		академічні тексти (RegAc)	W_ac_tech_eng	11	7	2	–	6	–	3	29
			W_ac_hum_arts	95	37	12	–	10	2	14	170
			W_ac_medicine	54	24	–	–	3	–	5	86
			W_ac_nat_sci	40	14	1	–	8	–	3	66
			W_ac_soc_sci	133	31	8	–	3	1	23	199

		W_ac_polit_law_edu	123	43	11	–	2	–	12	191
		<i>Усього</i>	456	156	34	–	32	3	60	741
	некласифіковані тексти (<i>RegMisc</i>)	W_advert	12	5	4	4	–	–	8	33
		W_biography	125	50	14	–	11	5	13	218
		W_commerce	140	32	12	–	7	5	19	215
		W_email	114	2	–	–	–	–	–	116
		W_essay_schl	2	1	–	–	1	–	–	4
		W_essay_univ	5	1	–	–	–	1	–	7
		W_hansard	21	5	3	–	1	2	1	33
		W_inst_doc	38	9	1	–	–	–	2	50
		W_instruction	15	5	1	–	1	6	2	30
		W_let_pers	2	1	–	–	1	1	1	6
		W_religion	27	10	2	–	–	–	1	40
		W_admin	3	–	2	–	–	–	–	5
		W_misc	492	164	28	1	53	24	65	827
		<i>Усього</i>	996	285	67	5	75	44	112	1584
	Сфери поширення за типами текстів (<i>DISTR Txt</i>)	нарративні (<i>TxtNar</i>)	1726	458	131	8	124	129	166	2742
		ненаративні (<i>TxtNonNar</i>)	2033	582	156	6	176	84	225	3262
		<i>Усього</i>	3759	1040	287	14	300	213	391	6004
		художні (<i>TxtLit</i>)	559	193	49	2	68	73	70	1014
		нехудожні (<i>TxtNonLit</i>)	3200	847	238	12	232	140	321	4990
		<i>Усього</i>	3759	1040	287	14	300	213	391	6004

		рефлексивні займенники (<i>PrnRefl</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
		вказівні займенники (<i>PrnDem</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
		заперечні займенники (<i>PrnNeg</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
		<i>Усього</i>	10	–	–	–	–	–	–	10
		<i>Усього:</i>	126	73	130	1	8	10	1	349
Відмінок прономінального суб'єкта (<i>SubjPrnCASE</i>)	суб'єктний (<i>CASESbj</i>)	номінативний (<i>Nom</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
	об'єктний (<i>CASEObj</i>)	акузативний (<i>Acc</i>)	10	–	–	–	–	–	–	10
	<i>Усього</i>	10	–	–	–	–	–	–	–	10
Детермінатив суб'єкта (<i>SubjDET</i>)	означений детермінатив (<i>DETDef</i>)	означений артикль (<i>ArtDef</i>)	45	46	23	–	8	–	1	123
		присвійний займенник (<i>PrnPoss</i>)	9	1	35	–	–	2	–	47
		вказівний займенник (<i>PrnDem</i>)	–	3	–	–	–	–	–	3
		<i>Усього</i>	54	50	58	–	–	–	–	173
	неозначений детермінатив (<i>DETIndef</i>)	неозначений артикль (<i>ArtIndef</i>)	8	2	2	–	–	–	–	12
		неозначений займенник (<i>PrnIndef</i>)	3	1	–	–	–	–	–	4

		відсутній детермінатив (<i>NonDet</i>)	<i>Усього</i>	11	3	2	–	–	–	–	16
			іменник в однині (<i>NSing</i>)	24	3	13	1	–	8	–	49
			іменник у множині (<i>NPl</i>)	19	16	57	–	–	–	–	92
			<i>Усього</i>	43	19	70	–	–	–	–	141
	Частиномовна належність предикату (<i>PredPOS</i>)	нефінітний предикат (<i>PredV</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	126	–	–	–	–	–	–	126
			дієприкметник II (<i>PredPII</i>)	–	73	–	–	–	–	–	73
			інфінітив (<i>PredInf</i>)	–	–	130	–	–	–	–	130
			<i>Усього</i>	126	73	130	–	–	–	–	329
		недієслівний предикат (<i>PredNV</i>)	NP (<i>PredNP</i>)	–	–	–	1	–	–	–	1
			AdjP (<i>PredAdjP</i>)	–	–	–	–	8	–	–	8
			AdvP (<i>PredAdvP</i>)	–	–	–	–	–	10	–	10
			PP (<i>PredPP</i>)	–	–	–	–	–	–	1	1
	<i>Усього</i>		–	–	–	1	8	10	1	20	
	Вид нефінітного предикату (<i>PredASP</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	перфектний (<i>PredPIPerf</i>)	116	–	–	–	–	–	1	117
			неперфектний (<i>PredPINonPerf</i>)	10	–	–	–	–	–	–	10
			<i>Усього</i>	126	–	–	–	–	–	1	127
		інфінітив (<i>Inf</i>)	перфектний (<i>PredInfPerf</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			неперфектний (<i>PredInfNonPerf</i>)	–	–	130	–	–	–	–	130

			S_brdcst_news	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_classroom	1	–	–	–	–	–	–	1
			S_consult	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_conv	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_courtroom	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_interv_	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_lect__polit_law_edu	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_lect_natsci	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_lect_socsci	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_meeting	–	–	1	–	–	–	–	1
			S_parliament	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_sermon	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_spch+script	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_spch-script	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_spch-unscript	–	–	–	–	–	–	–	–
			S_sportslive	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	2	–	1	–	–	–	–	3
		художні тексти (<i>RegFict</i>)	W_fict_drama	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_fict_poetry	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_fict_prose	26	3	10	1	–	3	–	43
			<i>Усього</i>	26	3	10	1	–	3	–	43
		журнальні тексти (<i>RegMag</i>)	W_pop_lore	12	7	14	–	3	–	–	36
			<i>Усього</i>	12	7	14	–	3	–	–	36

	газетні тексти (RegNews)	W_news_o_com	–	–	2	–	–	–	–	2
		W_news_script	5	–	4	–	–	–	–	9
		W_news_o_soc	1	4	1	–	–	–	–	6
		W_news_o_arts	–	1	–	–	–	–	–	1
		W_news_o_sprt	5	–	2	–	–	–	–	7
		W_news_o_report	10	–	2	–	–	–	–	12
		W_news_tabld	1	–	–	–	–	–	–	1
		W_news_brdsh_t_nat_sports	1	1	–	–	–	–	–	2
		W_news_brdsh_t_nat_misc	2	–	–	–	–	1	–	3
		W_news_brdsh_t_nat_sci	4	–	1	–	–	–	–	5
		W_news_brdsh_t_nat_report	1	–	3	–	–	–	–	4
		W_news_brdsh_t_nat_editorial	–	–	–	–	–	–	–	0
		W_news_brdsh_t_nat_arts	1	–	–	–	–	–	–	1
		W_news_brdsh_t_nat_commerce	1	–	1	–	–	1	–	3
		<i>Усього</i>	32	6	16	–	–	2	–	56
	неакадемічні тексти (RegNonAc)	W_non_ac_humanities_arts	1	5	10	–	–	–	–	16
		W_non-ac_polit_law_edu	5	7	17	–	–	–	–	29
		W_non_ac_med	4	–	–	–	–	–	–	4
		W_non_ac_nat_sci	–	1	–	–	1	–	–	2
		W_non_ac_soc_sci	3	6	5	–	–	–	–	14
		W_non_ac_tech_eng	–	1	1	–	–	1	–	3
		<i>Усього</i>	13	20	33	–	1	1	–	68
	академічні тексти (RegAc)	W_ac_tech_eng	2	–	1	–	–	–	–	3
		W_ac_hum_arts	7	5	10	–	–	–	–	22
		W_ac_medicine	3	4	2	–	–	–	–	9
		W_ac_nat_sci	–	2	–	–	–	–	–	2

		W_ac_soc_sci	6	7	11	–	–	–	–	24
		W_ac_polit_law_edu	4	5	8	–	1	1	–	19
		<i>Усього</i>	22	23	32	–	1	1	–	79
	некласифіковані тексти (<i>RegMisc</i>)	W_advert	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_biography	–	4	2	–	–	–	1	7
		W_commerce	–	2	6	–	1	2	–	11
		W_email	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_essay_schl	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_essay_univ	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_hansard	–	–	3	–	–	–	–	3
		W_inst_doc	–	1	–	–	–	–	–	1
		W_instruction	–	–	1	–	–	–	–	1
		W_let_pers	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_religion	–	1	1	–	–	–	–	2
		W_admin	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_misc	16	9	11	–	2	1	–	39
		<i>Усього</i>	16	17	24	–	3	3	1	64
	Сфери поширення за типами текстів (<i>DISTRtxt</i>)	нарративні (<i>TxtNar</i>)	70	20	42	1	3	5	1	142
		ненарративні (<i>TxtNonNar</i>)	56	53	88	–	5	5	–	207
		<i>Усього</i>	126	73	130	1	8	10	1	349
художні (<i>TxtLit</i>)		26	3	10	1	8	3	–	51	
нехудожні (<i>TxtNonLit</i>)		100	70	120	–	–	7	1	298	
<i>Усього</i>		126	73	130	1	8	10	1	349	

Таблиця Б.4

Лінгвальний профіль абсолютної конструкції *without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV}-cхп*

Лінгвальні ознаки	Параметр	Фактор	Значення фактора	Кількісний показник для предикатних специфікацій							Загальний кількісний показник
				<i>PI</i>	<i>PII</i>	<i>Inf</i>	<i>NP</i>	<i>AdjP</i>	<i>AdvP</i>	<i>PP</i>	
Морфосинтаксичні	Частиномовна належність суб'єкта (<i>SubjPOS</i>)	номінальний суб'єкт (<i>SubjN</i>)	загальні назви (<i>NCmn</i>)	51	6	–	1	1	5	–	64
			власні назви (<i>NProp</i>)	6	–	1	–	–	–	1	8
			<i>Усього</i>	57	6	1	1	1	5	1	72
		прономінальний суб'єкт (<i>SubjPrn</i>)	особові займенники (<i>PrnPers</i>)	14	–	–	–	–	2	4	20
			неозначені займенники (<i>PrnIndf</i>)	9	–	3	–	–	–	1	13
			рефлексивні займенники (<i>PrnRefl</i>)	2	–	–	–	–	–	–	2
			вказівні займенники (<i>PrnDem</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			заперечні займенники (<i>PrnNeg</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	25	–	3	–	–	2	5	35

		<i>Усього:</i>	82	6	4	1	1	7	6	107
Відмінок прономінального суб'єкта (<i>SubjPrnCASE</i>)	суб'єктний (<i>CASESbj</i>)	номінативний (<i>Nom</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
	об'єктний (<i>CASEObj</i>)	акузативний (<i>Acc</i>)	14	–	–	–	–	2	4	20
	<i>Усього</i>		14	–	–	–	–	2	4	20
Детермінатив суб'єкта (<i>SubjDET</i>)	означений детермінатив (<i>DETDef</i>)	означений артикль (<i>ArtDef</i>)	8	–	–	–	–	1	–	9
		присвійний займенник (<i>PrnPoss</i>)	4	–	–	–	–	1	–	5
		вказівний займенник (<i>PrnDem</i>)	1	–	–	–	–	–	–	1
		<i>Усього</i>	13	–	–	–	–	2	–	15
	неозначений детермінатив (<i>DETIndef</i>)	неозначений артикль (<i>ArtIndef</i>)	4	–	–	–	–	2	–	6
		неозначений займенник (<i>PrnIndef</i>)	5	–	–	–	–	–	–	5
		<i>Усього</i>	9	–	–	–	–	2	–	11
	відсутній детермінатив (<i>NonDet</i>)	іменник в однині (<i>NSing</i>)	11	1	–	1	1	1	–	15
		іменник у множині (<i>NPl</i>)	18	5	–	–	–	–	–	23
		<i>Усього</i>	29	6	–	1	1	1	–	38
		дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	82	–	–	–	–	–	–	82

	Частиномовна належність предикату (<i>PredPOS</i>)	нефінітний предикат (<i>PredV</i>)	дієприкметник II (<i>Pred PII</i>)	–	6	–	–	–	–	–	6
			інфінітив (<i>PredInf</i>)	–	–	4	–	–	–	–	4
			<i>Усього</i>	82	6	4	–	–	–	–	92
		недієслівний предикат (<i>PredNV</i>)	NP (<i>PredNP</i>)	–	–	–	1	–	–	–	1
			AdjP (<i>PredAdjP</i>)	–	–	–	–	1	–	–	1
			AdvP (<i>PredAdvP</i>)	–	–	–	–	–	7	–	7
			PP (<i>PredPP</i>)	–	–	–	–	–	–	6	6
			<i>Усього</i>	–	–	–	1	1	7	6	15
		Вид нефінітного предикату (<i>PredASP</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	перфектний (<i>PredPIPerf</i>)	9	–	–	–	–	–	–
	неперфектний (<i>PredPINonPerf</i>)			73	–	–	–	–	–	–	73
	<i>Усього</i>			82	–	–	–	–	–	–	82
	інфінітив (<i>Inf</i>)		перфектний (<i>PredInfPerf</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			неперфектний (<i>PredInfNonPerf</i>)	–	–	4	–	–	–	–	4
			<i>Усього</i>	–	–	4	–	–	–	–	4
	Стан нефінітного предикату (<i>PredVoice</i>)	дієприкметник I (<i>PartI</i>)	активний (<i>PredPartIAct</i>)	62	–	–	–	–	–	–	62
			пасивний (<i>PredPartIPass</i>)	20	–	–	–	–	–	–	20
			<i>Усього</i>	82	–	–	–	–	–	–	82
		інфінітив (<i>Inf</i>)	активний (<i>PredInfAct</i>)	–	–	4	–	–	–	–	4
			пасивний (<i>PredInfPass</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Усього</i>			–	–	4	–	–	–	–	4	

			W_news_brdsh_t_nat_misc	1	–	–	–	–	–	–	–	1
			W_news_brdsh_t_nat_sci	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_news_brdsh_t_nat_report	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_news_brdsh_t_nat_editorial	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_news_brdsh_t_nat_arts	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_news_brdsh_t_nat_commerce	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	2	–	–	–	–	–	–	–	2
		неакадемічні тексти (RegNonAc)	W_non_ac_humanities_arts	2	–	–	–	–	–	–	–	2
			W_non-ac_polit_law_edu	4	–	–	–	–	1	–	–	5
			W_non_ac_med	1	1	–	–	–	–	–	–	2
			W_non_ac_nat_sci	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_non_ac_soc_sci	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_non_ac_tech_eng	1	–	–	–	–	–	–	–	1
			<i>Усього</i>	8	1	–	–	–	1	–	–	10
		академічні тексти (<i>RegAc</i>)	W_ac_tech_eng	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			W_ac_hum_arts	4	1	1	–	–	–	–	–	6
			W_ac_medicine	1	1	–	–	1	–	–	–	3
			W_ac_nat_sci	1	–	–	–	–	–	–	–	1
			W_ac_soc_sci	6	–	–	–	–	–	–	–	6
			W_ac_polit_law_edu	7	–	–	–	–	–	–	–	7
			<i>Усього</i>	19	2	1	–	1	–	–	–	23

	некласифіковані тексти (<i>RegMisc</i>)	W_advert	2	–	–	–	–	–	–	2
		W_biography	1	–	–	–	–	–	1	2
		W_commerce	6	–	–	–	–	–	–	6
		W_email	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_essay_schl	1	–	–	–	–	–	–	1
		W_essay_univ	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_hansard	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_inst_doc	–	1	–	–	–	–	–	1
		W_instruction	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_let_pers	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_religion	–	–	–	1	–	–	–	1
		W_admin	1	–	–	–	–	–	–	1
		W_misc	8	1	–	–	–	–	–	9
		<i>Усього</i>	19	2	–	1	–	–	1	23
		Сфери поширення за типами текстів (<i>DISTRtxt</i>)	нарративні (<i>TxtNar</i>)	32	1	3	–	–	6	3
	ненарративні (<i>TxtNonNar</i>)		50	5	1	1	1	1	3	62
	<i>Усього</i>		82	6	4	1	1	7	6	107
	художні (<i>TxtLit</i>)		18	1	3	–	–	6	3	31
	нехудожні (<i>TxtNonLit</i>)		64	5	1	1	1	1	3	76
	<i>Усього</i>		82	6	4	1	1	7	6	107

Таблиця Б.5

Лінгвальний профіль абсолютної конструкції *what_with-abs-SubjPred_{NF/NV}-cXn*

Лінгвальні ознаки	Параметр	Фактор	Значення фактора	Кількісний показник для предикатних специфікацій							
				<i>PI</i>	<i>PII</i>	<i>Inf</i>	<i>NP</i>	<i>AdjP</i>	<i>AdvP</i>	<i>PP</i>	Загальний кількісний показник
Морфосинтаксичні		номінальний суб'єкт (<i>SubjN</i>)	загальні назви (<i>NCmn</i>)	21	1	1	–	1	1	2	27
			власні назви (<i>NProp</i>)	8	1	1	–	–	1	–	11
			<i>Усього</i>	29	2	2	–	1	2	2	38
	Частиномовна належність суб'єкта (<i>SubjPOS</i>)	прономінальний суб'єкт (<i>SubjPrn</i>)	особові займенники (<i>PrnPers</i>)	14	–	–	–	–	–	–	14
			неозначені займенники (<i>PrnIndf</i>)	1	–	–	–	–	1	–	2
			рефлексивні займенники (<i>PrnRefl</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			вказівні займенники (<i>PrnDem</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			заперечні займенники (<i>PrnNeg</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	15	–	–	–	–	1	–	16

			<i>Усього:</i>	44	2	2	–	1	3	2	54	
Відмінок прономінального суб'єкта (<i>SubjPrnCASE</i>)	суб'єктний (<i>CASESbj</i>)	номінативний (<i>Nom</i>)		–	–	–	–	–	–	–	–	
	об'єктний (<i>CASEObj</i>)	акузативний (<i>Acc</i>)		14	–	–	–	–	–	–	14	
		<i>Усього</i>		14	–	–	–	–	–	–	14	
Детермінатив суб'єкта (<i>SubjDET</i>)	означений детермінатив (<i>DETDef</i>)	означений артикль (<i>ArtDef</i>)		9	–	–	–	1	–	–	10	
		присвійний займенник (<i>PrnPoss</i>)		3	–	–	–	–	1	2	6	
		вказівний займенник (<i>PrnDem</i>)		1	–	–	–	–	–	–	1	
		<i>Усього</i>		13	–	–	–	1	1	2	17	
	неозначений детермінатив (<i>DETIndef</i>)	неозначений артикль (<i>ArtIndef</i>)		–	–	–	–	–	–	–	–	
		неозначений займенник (<i>PrnIndef</i>)		–	–	–	–	–	–	–	–	
		<i>Усього</i>		–	–	–	–	–	–	–	–	
	відсутній детермінатив (<i>NonDet</i>)	іменник в однині (<i>NSing</i>)		2	1	–	–	–	–	–	–	3
		іменник у множині (<i>NPl</i>)		6	–	1	–	–	–	–	–	7
		<i>Усього</i>		8	1	1	–	–	–	–	–	10
Частиномовна належність предикату (<i>PredPOS</i>)	нефінітний предикат (<i>PredNF</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)		44	–	–	–	–	–	–	44	
		дієприкметник II (<i>PredPII</i>)		–	2	–	–	–	–	–	2	
		інфінітив (<i>PredInf</i>)		–	–	2	–	–	–	–	2	
		<i>Усього</i>		44	2	2	–	–	–	–	48	

	недієслівний предикат (<i>PredNV</i>)	NP (<i>PredNP</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–		
		AdjP (<i>PredAdjP</i>)	–	–	–	–	1	–	–	1		
		AdvP (<i>PredAdvP</i>)	–	–	–	–	–	3	–	3		
		PP (<i>PredPP</i>)	–	–	–	–	–	–	2	2		
		<i>Усього</i>	–	–	–	–	1	3	2	6		
	Вид нефінітного предикату (<i>PredASP</i>)	дієприкметник I (<i>PredPI</i>)	перфектний (<i>PredPIPerf</i>)	1	–	–	–	–	–	–	1	
			неперфектний (<i>PredPINonPerf</i>)	43	–	–	–	–	–	–	–	43
			<i>Усього</i>	44	–	–	–	–	–	–	–	44
		інфінітив (<i>Inf</i>)	перфектний (<i>PredInfPerf</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			неперфектний (<i>PredInfNonPerf</i>)	–	–	2	–	–	–	–	–	2
			<i>Усього</i>	–	–	2	–	–	–	–	–	2
	Стан нефінітного предикату (<i>PredVoice</i>)	дієприкметник I (<i>PartI</i>)	активний (<i>PredPartIAct</i>)	42	–	–	–	–	–	–	–	42
			пасивний (<i>PredPartIPass</i>)	2	–	–	–	–	–	–	–	2
			<i>Усього</i>	44	–	–	–	–	–	–	–	44
		інфінітив (<i>Inf</i>)	активний (<i>PredInfAct</i>)	–	–	2	–	–	–	–	–	2
			пасивний (<i>PredInfPass</i>)	–	–	–	–	–	–	–	–	–
			<i>Усього</i>	–	–	2	–	–	–	–	–	2
	Позиції	Позиція стосовно матричної клаузи (<i>SentPOST</i>)	ініціальна (<i>SentInit</i>)	10	2	–	–	1	2	2	17	
			медіальна (<i>SentMid</i>)	10	–	2	–	–	–	–	–	12
			фінальна (<i>SentFin</i>)	23	–	–	–	–	1	–	–	24

			S_parliament	-	-	-	-	-	-	-	-
			S_sermon	-	-	-	-	-	-	-	-
			S_spch+script	-	-	-	-	-	-	-	-
			S_spch-script	-	-	-	-	-	-	-	-
			S_spch-unscript	-	-	-	-	-	-	-	-
			S_sportslive	-	-	-	-	-	-	-	-
			<i>Усього</i>	6	-	-	-	-	-	-	6
		художні тексти (<i>RegFict</i>)	W_fict_drama	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_fict_poetry	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_fict_prose	18	2	2	-	1	3	1	27
			<i>Усього</i>	18	2	2	-	1	3	1	27
		журнальні тексти (<i>RegMag</i>)	W_pop_lore	6	-	-	-	-	-	-	6
			<i>Усього</i>	6	-	-	-	-	-	-	6
		газетні тексти (<i>RegNews</i>)	W_news_o_com	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_news_script	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_news__o_soc	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_news_o_arts	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_news_o_sprt	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_news_o_report	2	-	-	-	-	-	-	2
			W_news_tabld	-	-	-	-	-	-	2	2
			W_news_brdsh_t_nat_sports	-	-	-	-	-	-	-	-
			W_news_brdsh_t_nat_misc	2	-	-	-	-	-	-	2

		W_essay_univ	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_hansard	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_inst_doc	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_instruction	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_let_pers	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_religion	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_admin	–	–	–	–	–	–	–	–
		W_misc	1	–	–	–	–	–	–	1
		<i>Усього</i>	5	–	–	–	–	–	–	5
	Сфери поширення за типами текстів (<i>DISRTxt</i>)	нарративні (<i>TxtNar</i>)	33	2	2	–	1	3	2	43
		ненарративні (<i>TxtNonNar</i>)	11	–	–	–	–	–	–	11
		<i>Усього</i>	44	2	2	–	1	3	2	54
		художні (<i>TxtLit</i>)	18	2	2		1	3	2	28
		нехудожні (<i>TxtNonLit</i>)	26	–	–	–	–	–	–	26
		<i>Усього</i>	44	2	2	–	1	3	2	54
Функційні	Синтаксична функція по відношенню до матричної клаузи (<i>FSyn</i>)	адитивне розширення (<i>Extn</i>)	–	–	–	–	–	–	–	
		апозитивне розширення (<i>Elbn</i>)	–	–	–	–	–	–	–	
		адвербіальне розширення (<i>Enhnt</i>)	44	2	2	–	1	3	2	54
		<i>Усього</i>	44	2	2	–	1	3	2	54

ДОДАТОК В

Результати лінгвоквантитативної верифікації
параметрів плану вираження *абсолютних конструкцій*

В.1. Параметр “Частиномовна належність суб’єкта”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Factor	4	22.06	5.515	3.43	0.0201 *
Residuals	30	48.23	1.608		

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.1.1. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)
значення фактора SubjNProp фактора “номінальний суб’єкт”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Factor	4	8.03	2.009	1.544	0.215
Residuals	30	39.02	1.301		

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’

Рис. В.1.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)
лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора
SubjPrnPers фактора “прономінальний суб’єкт”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Factor	4	14.59	3.648	4.235	0.00778 **
Residuals	30	25.85	0.862		

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’

Рис. В.1.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)
лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора
SubjPrnIndf фактора “прономінальний суб’єкт”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Factor	4	8.239	2.0597	3.624	0.0159 *
Residuals	30	17.051	0.5684		

 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.1.4. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора SubjPrnRefl фактора “прономінальний суб’єкт”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Factor	4	2.793	0.6982	1.213	0.326
Residuals	30	17.266	0.5755		

 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.1.5. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора SubjPrnDem фактора “прономінальний суб’єкт”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Factor	4	7.586	1.8965	3.703	0.0145 *
Residuals	30	15.366	0.5122		

 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.1.6. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора SubjPrnNeg фактора “прономінальний суб’єкт”

Таблиця В.1.1

Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів “номінальний суб’єкт” (SubjN) і “прономінальний суб’єкт” (SubjPrn) параметра “Частиномовна належність суб’єкта”

	Фактор	“номінальний суб’єкт” (SubjN)		“прономінальний суб’єкт” (SubjPrn)		
		<i>SubjNCmn</i>	<i>SubjNProp</i>	<i>SubjPrnIndf</i>	<i>SubjPrnRefl</i>	<i>SubjPrnNeg</i>
	<i>Значення фактора</i>					
1.	what_with-despite	0.2502620	0.9997969	0.9993021	1.0000000	1.0000000
2.	with-despite	0.0118880 ³	0.0324581	0.0716355	0.5515055	0.0425330
3.	øaug-despite	0.0663458 ⁴	0.8788452	0.0277360	0.0317518	0.4310110
4.	without-despite	0.4345041	0.9999995	0.9050929	0.9991465	1.0000000
5.	with-what_with	0.0000409	0.0481320	0.1165413	0.5515055	0.0425330
6.	øaug-what_with	0.0003101	0.9374356	0.0477011	0.0317518	0.4310110
7.	without-what_with	0.9959717	0.9999262	0.9675624	0.9991465	1.0000000
8.	øaug-with	0.9483242	0.2269585	0.9933082	0.5289508	0.7281577
9.	without-with	0.0001133	0.0355097	0.3566448	0.7022321	0.0425330
10.	without-øaug	0.0008497	0.8939377	0.1782195	0.0557416	0.4310110

³ Червоним кольором відзначені статистично значущі показники на рівнях довірчої ймовірності 99,9%, 99% та 95%

⁴ Зеленим кольором відзначені статистично значущі показники на рівнях довірчої ймовірності менше 95%

В.2. Параметр “Відмінок прономінального суб’єкта”

```

as.factor(Construction)  Df  Pillai approx F num Df den Df  Pr(>F)
Residuals                4  0.50827    2.5554      8   60 0.01816 *
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.2.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Відмінок прономінального суб’єкта”

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  6.618  1.6545  1.949  0.128
Residuals    30 25.466  0.8489

```

Рис. В.2.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора Nom фактора “суб’єктний відмінок”

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  3.666  0.9166  1.103  0.373
Residuals    30 24.933  0.8311

```

Рис. В.2.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора Acc фактора “об’єктний відмінок”

В.3. Параметр “Детермінатив суб’єкта”

```

              Df Pillai approx F num Df den Df    Pr(>F)
as.factor(Construction) 4 1.5426   2.4211    28   108 0.0006201 ***
Residuals                30
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.3.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Детермінатив суб’єкта”

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction 4  30.96   7.740   4.202 0.00808 **
Residuals    30  55.26   1.842
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.3.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора ArtDef фактора “означений детермінатив”

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction 4  60.7   15.176   10.3 2.27e-05 ***
Residuals    30  44.2    1.473
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.3.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора PrnPoss фактора “означений детермінатив”

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction 4  5.099   1.2747   4.815 0.00404 **
Residuals    30  7.942   0.2647
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.3.4. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора PrnDem фактора “означений детермінатив”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	30.59	7.648	14.73	9.14e-07 ***
Residuals	30	15.58	0.519		

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.3.5. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора

ArtIndef фактора “неозначений детермінатив”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	9.072	2.2680	4.469	0.00595 **
Residuals	30	15.225	0.5075		

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.3.6. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора

PrnIndef фактора “неозначений детермінатив”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	64.15	16.037	12.4	4.53e-06 ***
Residuals	30	38.78	1.293		

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.3.7. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора NSing

фактора “відсутній детермінатив”

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	77.35	19.336	10.62	1.75e-05 ***
Residuals	30	54.62	1.821		

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.3.8. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за значенням фактора NPI

фактора “відсутній детермінатив”

Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів “означений детермінатив” (DETDef), “неозначений детермінатив” (DETIndef) і “відсутній детермінатив” (ØDET) параметра “Детермінатив суб’єкта”

	Фактор	“означений детермінатив” (DETDef)			“неозначений детермінатив” (DETIndef)		“відсутній детермінатив” (ØDET)	
		<i>ArtDef</i>	<i>PrnPoss</i>	<i>PrnDem</i>	<i>ArtIndef</i>	<i>PrnIndef</i>	<i>NSing</i>	<i>NPl</i>
1.	what_with-despite	0.5618850	0.9236110	0.9988457	0.7994195	0.9871467	0.5659172	0.7420332
2.	with-despite	0.2965838	0.0345290	0.0250666	0.0000343	0.0222374	0.0010515	0.0026043
3.	øaug-despite	0.9996248	0.0043839	0.9889811	0.9895551	0.9410910	0.0813859	0.1108957
4.	without-despite	0.5281662	0.8835493	0.9988457	0.9913421	0.9999999	0.9461998	0.9030027
5.	with-what_with	0.0118915	0.0045011	0.0130799	0.0000016	0.0064037	0.0000161	0.0000919
6.	øaug-what_with	0.6846740	0.0004822	0.9995355	0.5208914	0.7216786	0.0019876	0.0063664
7.	without-what_with	0.9999978	0.9999616	1.0000000	0.9624598	0.9894932	0.9369617	0.9969897
8.	øaug-with	0.2123124	0.9204236	0.0076649	0.0001269	0.1196048	0.4247250	0.5359860
9.	without-with	0.0103583	0.0033448	0.0130799	0.0000099	0.0208852	0.0001375	0.0002363
10.	without-øaug	0.6514830	0.0003533	0.9995355	0.8885713	0.9339088	0.014757	0.0150628

В.4. Параметр “Частиномовна належність предиката”

```

                Df  Pillai approx F num Df den Df Pr(>F)
as.factor(Construction)  4 0.82892  1.0083    28  108 0.4656
Residuals

```

Рис. В.4.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Частиномовна належність предиката”

```

Error in qr.default(D %*% ss[[nt]] %*% D, tol = tol) :
  NA/NaN/Inf in foreign function call (arg 1)

```

Рис. В.4.2. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором PredASP

```

                Df  Pillai approx F num Df den Df Pr(>F)
as.factor(Construction)  4 0.34308  0.70363    16  120 0.7857
Residuals                30

```

Рис. В.4.3. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *мікроконструкцій* за фактором PredV

В.5. Параметр “Тип синтаксичного зв’язку з матричною клаузою” (SynREL)

```

                Df  Pillai approx F num Df den Df Pr(>F)
as.factor(Construction)  4 3.0073  17.57    20  116 < 2.2e-16 ***
Residuals                30
---
Signif. codes:  0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

```

Рис. В.5.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Тип синтаксичного зв’язку з матричною клаузою” (SynREL)

В.6. Параметр “Кореференція з матричною клаузою” (COREFR)

```

as.factor(Construction)  Df Pillai approx F num Df den Df    Pr(>F)
Residuals                30
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.6.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *мікроконструкцій* в межах параметра “Кореференція між ВКЕС і матричною клаузою”

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  5.452  1.3630  1.566  0.209
Residuals    30 26.104  0.8701

```

Рис. В.6.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *мікроконструкцій* за фактором CorefrFull

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value  Pr(>F)
Construction  4 100.87  25.218  12.69 3.7e-06 ***
Residuals    30  59.64   1.988
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.6.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *мікроконструкцій* за фактором CorefrPart

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value  Pr(>F)
Construction  4  71.03  17.758  7.701 0.000215 ***
Residuals    30  69.17   2.306
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.6.4. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *мікроконструкцій* за фактором NonCorefr

**Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів
“корелюваність” (Corefr) та “відсутність корелюваності” ($\emptyset$ Corefr)
параметра “Корелюваність між АК і матричною клаузою”**

	Фактор	“корелюваність” (Corefr)	“відсутність корелюваності” ($\emptyset$ Corefr)
	<i>Значення фактора</i>	<i>CorefrPart</i>	<i>$\emptyset$ Corefr</i>
1.	what_with-despite	0.9274632	0.5401405
2.	with-despite	0.0120079	0.0164358
3.	$\emptyset$ aug-despite	0.0007441	0.9638999
4.	without-despite	0.9609004	0.7327149
5.	with-what_with	0.0014565	0.0002655
6.	$\emptyset$ aug-what_with	0.0000801	0.2049622
7.	without-what_with	0.9999286	0.9977053
8.	$\emptyset$ aug-with	0.8300891	0.0754513
9.	without-with	0.0020767	0.0006363
10.	without- $\emptyset$ aug	0.0001156	0.3442827

В.7. Параметр “Синтаксична функція стосовно матричної клаузи” (FSyn)

```

              Df Pillai approx F num Df den Df    Pr(>F)
as.factor(Construction)  4 1.3016    5.7474    12    90 2.875e-07 ***
Residuals                30
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.7.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Синтаксична функція стосовно матричної клаузи”

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value    Pr(>F)
Construction  4 147.02    36.75    26.07 2.18e-09 ***
Residuals    30  42.29     1.41
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.7.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором Extn

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value    Pr(>F)
Construction  4  41.98    10.494    10.04 2.8e-05 ***
Residuals    30  31.35     1.045
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.7.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором Elbn

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value    Pr(>F)
Construction  4  49.69    12.42     5.22 0.00259 **
Residuals    30  71.40     2.38
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.7.4. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *мікроконструкцій* за фактором Enhnt

**Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів
“адвербіальне розширення” (Enhnt), “адитивне розширення” (Extn) та
“апозитивне розширення” (Elbn) параметра “Синтаксична функція
стосовно матричної клаузи”**

	Фактор	Enhnt	Extn	Elbn
1.	what_with-despite	0.4618751	1.0000000	1.0000000
2.	with-despite	0.5539089	0.0000002	0.0042012
3.	øaug-despite	0.9729943	0.0000028	0.0016062
4.	without-despite	0.1485975	0.2199406	1.0000000
5.	with-what_with	0.0246094	0.0000002	0.0042012
6.	øaug-what_with	0.1778498	0.0000028	0.0016062
7.	without-what_with	0.9544486	0.2199406	1.0000000
8.	øaug-with	0.8867915	0.8368114	0.9962102
9.	without-with	0.0041718	0.0000642	0.0042012
10.	without-øaug	0.0411160	0.0011293	0.0016062

В.8. Параметр “Позиція стосовно матричної клаузи” (SentPSN)

```

as.factor(Construction)  Df Pillai approx F num Df den Df Pr(>F)
Residuals                4 1.3114  3.6583    16  120 2.031e-05 ***
---
```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.8.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA)
лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Позиція
стосовно матричної клаузи”

```

                Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction   4  40.35   10.09   5.798 0.0014 **
Residuals     30  52.20    1.74
---
```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.8.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)
лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором SentInit

```

                Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction   4  62.29   15.573  12.44 4.44e-06 ***
Residuals     30  37.57    1.252
---
```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.8.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)
лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором SentMid

```

                Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
```

```

Construction  4  99.68  24.921  12.73  3.58e-06  ***
Residuals    30  58.73   1.958

```

```
---
```

```

Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.8.4. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором SentFin

```

                Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  19.43   4.856   9.956  3e-05 ***
Residuals    30  14.63   0.488

```

```
---
```

```

Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.8.5. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором SentSpl

Таблиця В.8.1

Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів “ініціальна позиція” (SentInit), “медіальна позиція”» (SentMid), “фінальна позиція” (SentFin) і “дистантна позиція” (SentSpl) параметра “Позиція АК стосовно матричної клаузи”

	Фактор	SentInit	SentMid	SentFin	SentSpl
1.	what_with-despite	0.5836454	0.7535512	0.4049936	0.9998617
2.	with-despite	0.0740706	0.0053339	0.0083165	0.0023383
3.	øaug-despite	0.9995517	0.0093918	0.0178710	0.0023542
4.	without-despite	0.6332069	0.8055448	0.7967477	1.0000000
5.	with-what_with	0.0019062	0.0002071	0.0000662	0.0035355
6.	øaug-what_with	0.4564998	0.0003805	0.0001548	0.0035592
7.	without-what_with	0.9999901	0.9999789	0.9632031	0.9998617
8.	øaug-with	0.1143964	0.9994546	0.9980158	1.0000000
9.	without-with	0.0023636	0.0002710	0.0004159	0.0023383
10.	without-øaug	0.5043980	0.0004972	0.0009613	0.0023542

В.9. Параметр “Сфери поширення АК за модусом дискурсу” (DISTDisc)

```

              Df Pillai approx F num Df den Df Pr(>F)
as.factor(Construction) 4 0.66069 3.6998      8 60 0.001434 **
Residuals              30

```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.9.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Сфери поширення АК за модусом дискурсу”

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction 4 9.371 2.3429 3.554 0.0173 *
Residuals    30 19.778 0.6593

```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.9.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором Spkn

```

              Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction 4 110.92 27.729 10.05 2.77e-05 ***
Residuals    30 82.75 2.758

```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.9.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором Wrtn

Таблиця В.9.1

Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів “усне мовлення” (Spkn) і “писемне мовлення” (Wrtn) параметра “Сфери поширення АК за модусом дискурсу”

	Фактор	Spkn	Wrtn
1.	what_with-despite	0.9993629	0.9895845
2.	with-despite	0.0264969	0.0012774
3.	øaug-despite	0.5205165	0.0110504
4.	without-despite	0.9976662	0.9997569
5.	with-what_with	0.0451191	0.0003524
6.	øaug-what_with	0.6613365	0.0032737
7.	without-what_with	0.9999846	0.9657394
8.	øaug-with	0.5130518	0.9227073
9.	without-with	0.0551962	0.0020718
10.	without-øaug	0.7149494	0.0172609

В.10. Параметр “Сфери поширення АК за регістрами корпусу” (DistReg)

```

as.factor(Construction)  Df Pillai approx F num Df den Df    Pr(>F)
Residuals                4  2.0144   3.9132    28  108 1.651e-07 ***
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.10.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Сфери поширення за регістрами корпусу”

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  9.017  2.2543  3.409 0.0206 *
Residuals    30 19.838  0.6613
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.10.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором RegSpkn

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value    Pr(>F)
Construction  4  80.02  20.01  12.5 4.22e-06 ***
Residuals    30  48.00   1.60
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.10.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором RegFict

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value    Pr(>F)
Construction  4  31.87   7.968   6.917 0.000454 ***
Residuals    30  34.56   1.152
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

```

Рис. В.10.4. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором RegMag

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	47.85	11.962	10.79	1.54e-05 ***
Residuals	30	33.26	1.109		

 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.10.5. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором RegNews

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	39.52	9.879	6.413	0.000746 ***
Residuals	30	46.22	1.541		

 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.10.6. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором RegNonAc

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	57.89	14.472	9.616	3.97e-05 ***
Residuals	30	45.15	1.505		

 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.10.7. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором RegAc

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
Construction	4	110.54	27.634	19.35	5.81e-08 ***
Residuals	30	42.84	1.428		

 Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.10.8. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором RegMisc

Таблиця В.10.1

Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів параметра “Сфери поширення АК за реєстрами корпусу”

	Фактор	RegSpkn	RegFict	RegMag	RegNews	RegNonAc	RegAc	RegMisc
1.	what_with-despite	0.9999808	0.9988568	0.7169834	0.5786783	0.4253217	0.4810045	0.3795020
2.	with-despite	0.0366813	0.0047899	0.0169057	0.0028234	0.1086255	0.0036898	0.0000169
3.	øaug-despite	0.6043795	0.0003310	0.9502355	0.8420430	0.6092524	0.9248208	0.3915978
4.	without-despite	0.9997284	0.9991907	0.8357374	0.4914714	0.7400161	0.8321116	0.7277780
5.	with-what_with	0.0455838	0.0023745	0.0006095	0.0000471	0.0015386	0.0000400	0.0000001
6.	øaug-what_with	0.6625967	0.0001587	0.2999290	0.1148865	0.0262183	0.1276530	0.0086852
7.	without-what_with	0.9999846	0.9999999	0.9994295	0.9999027	0.9845204	0.9739117	0.9767274
8.	øaug-with	0.5145378	0.8595183	0.0882860	0.0372213	0.8043353	0.0286506	0.0024530
9.	without-with	0.0557355	0.0025203	0.0011191	0.0000317	0.0061434	0.0002130	0.0000006
10.	without-øaug	0.7160811	0.0001688	0.4157842	0.0857483	0.0850125	0.3610815	0.0361364

В.11. Параметр “Сфери поширення АК за типами текстів” (TtxtTpDSTN)

```

as.factor(Construction)  Df Pillai approx F num Df den Df Pr(>F)
Residuals                4  1.4585   4.3041    16  120 1.403e-06 ***
---

```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.11.1. Результати мультифакторного дисперсійного аналізу (MANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* в межах параметра “Сфери поширення за типами текстів”

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  89.48  22.369  12.14 5.52e-06 ***
Residuals    30  55.30   1.843
---

```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.11.2. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором TtxtNar

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  78.16  19.541   9.908 3.12e-05 ***
Residuals    30  59.17   1.972
---

```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’

Рис. В.11.3. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором TtxtNonNar

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  74.45  18.612  12.08 5.76e-06 ***
Residuals    30  46.23   1.541
---

```

Signif. codes: 0 ‘***’ 0.001 ‘**’ 0.01 ‘*’ 0.05 ‘.’ 0.1 ‘ ’ 1

Рис. В.11.4. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA)

лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором TtxtLit

```

          Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
Construction  4  93.82   23.45   10.15 2.56e-05 ***
Residuals    30  69.31    2.31
---

```

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Рис. В.11.5. Результати однофакторного дисперсійного аналізу (ANOVA) лінгвальних профілів *абсолютних конструкцій* за фактором TxtNonLit

Таблиця В.11.1

Результати множинного порівняння методом Тьюкі реалізації факторів параметра “Сфери поширення АК за типами текстів”

	Фактор	TxtNar	TxtNonNar	TxtLit	TxtNonLit
1.	what_with-despite	0.7844387	0.2355103	0.9805574	0.3274787
2.	with-despite	0.0074742	0.0124874	0.0097083	0.0083721
3.	øaug-despite	0.0079102	0.5165786	0.0007172	0.3792803
4.	without-despite	0.8044333	0.7834624	0.9861141	0.8021430
5.	with-what_with	0.0003475	0.0000391	0.0022745	0.0000444
6.	øaug-what_with	0.0003694	0.0069002	0.0001546	0.0063384
7.	without-what_with	0.9999995	0.8598050	0.9999987	0.9232190
8.	øaug-with	0.9999999	0.3423425	0.8624885	0.3839595
9.	without-with	0.0003863	0.0006038	0.0025867	0.0004311
10	without-øaug	0.0004106	0.0730082	0.0001768	0.0468324

ДОДАТОК Д

Потенційна продуктивність *абсолютних конструкцій* за предикатною специфікацією

Таблиця Д.1

Коефіцієнти потенційної продуктивності *абсолютних конструкцій* за предикатною специфікацією

<i>АК у предикатній специфікації</i>		<i>Коефіцієнт потенційної продуктивності</i>					<i>Середньо зважений коефіцієнт потенційної продуктивності</i>
		<i>øaug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}</i>	<i>with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}</i>	<i>without-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}</i>	<i>despite-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}</i>	<i>what_with-aug-abs-SubjPred_{NF/NV-CXN}</i>	
	VP _{PI}	0,14	0,21	0,98 ⁵	0,72	0,38	0,49
[Pred _{NF}]	VP _{PII}	0,24	0,24	* ⁶	0,48	*	0,19
	VP _{INF}	*	0,63	*	0,60	*	0,25
	AdjP	0,50	0,47	*	*	*	0,19
[Pred _{NV}]	AdvP	0,09	0,09	*	*	*	0,04
	PP	0,01	0,01	*	*	*	0,004

Примітка.

⁵Показники коефіцієнту за рівнями потенційної продуктивності конструкції: ≤ 0,29 – низький рівень, 0,30 – 0,44 – нижче середнього, 0,45 – 0,55 – середній, 0,56 – 0,79 – вище середнього, 0,8 ≥ – високий.

⁶* – потенційна продуктивність не обраховувалася у зв'язку з недостатньою кількістю даних

ДОДАТОК Е
Результати лінгвоквантитативної верифікації
параметрів плану змісту *абсолютних конструкцій*

Е.1. Колострукційно-колексемний аналіз стрижневого слоту [Pred_{NE/NV}]

Таблиця Е.1.1

Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PI}]
абсолютної конструкції $\theta aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}$

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *$\theta aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}$*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *$\theta aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}$*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *$\theta aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}$*

relation: relation of the word to *$\theta aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}$*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
rest	4151	40	0.375252	attraction	0.009636	0.026106	0.009548	65.399012
tremble	1383	28	0.125024	attraction	0.020246	0.018365	0.020157	55.047059
flare	584	22	0.052794	attraction	0.037671	0.014459	0.037582	49.415066
shake	8494	37	0.767861	attraction	0.004356	0.02387	0.004268	47.924873
chatter	333	17	0.030103	attraction	0.051051	0.01118	0.050962	40.645629
blaze	657	19	0.059393	attraction	0.028919	0.012478	0.02883	40.570845

move	36891	48	3.33496	attraction	0.001301	0.029426	0.001213	37.697689
twinkle	229	15	0.020702	attraction	0.065502	0.009869	0.065413	37.617818
shine (with)	2372	22	0.21443	attraction	0.009275	0.014353	0.009186	35.958282
stream (down)	447	16	0.040409	attraction	0.035794	0.010515	0.035705	35.78514
stare	8022	28	0.725192	attraction	0.00349	0.017969	0.003402	33.818135
glitter	407	15	0.036793	attraction	0.036855	0.009858	0.036766	33.787845
burn (over)	4763	24	0.430577	attraction	0.005039	0.015528	0.00495	32.855822
glow	747	16	0.067529	attraction	0.021419	0.010497	0.02133	32.180191
permit	4776	23	0.431752	attraction	0.004816	0.014868	0.004727	31.073966
sparkle	347	13	0.031369	attraction	0.037464	0.008544	0.037374	29.473047
darken	466	13	0.042127	attraction	0.027897	0.008537	0.027807	27.78715
heave	624	12	0.05641	attraction	0.019231	0.007869	0.019141	23.751229
flame	110	9	0.009944	attraction	0.081818	0.005923	0.081728	23.741504
narrow	1053	13	0.095192	attraction	0.012346	0.008502	0.012256	23.164755
dart	538	11	0.048635	attraction	0.020446	0.007215	0.020356	22.123965
search	4011	16	0.362596	attraction	0.003989	0.010302	0.0039	20.563308
echo	1769	13	0.159918	attraction	0.007349	0.008459	0.007259	20.248625
race	3496	14	0.31604	attraction	0.004005	0.009015	0.003915	18.107803
loll	138	7	0.012475	attraction	0.050725	0.004604	0.050635	17.107731
bulge	335	8	0.030284	attraction	0.023881	0.005251	0.023791	16.811747
thud	157	7	0.014193	attraction	0.044586	0.004602	0.044496	16.707995
wag	215	7	0.019436	attraction	0.032558	0.004599	0.032468	15.738151
hang (down)	8626	16	0.779794	attraction	0.001855	0.010027	0.001765	15.403913
spin	1710	10	0.154585	attraction	0.005848	0.006486	0.005758	14.752695

flicker	631	8	0.057043	attraction	0.012678	0.005233	0.012588	14.604916
flail	127	6	0.011481	attraction	0.047244	0.003945	0.047154	14.557892
drip (off /onto)	659	8	0.059574	attraction	0.01214	0.005231	0.01205	14.454214
pour (down)	3795	12	0.343069	attraction	0.003162	0.00768	0.003072	14.418147
gleam	463	7	0.041855	attraction	0.015119	0.004584	0.015029	13.391568
dangle (over)	512	7	0.046285	attraction	0.013672	0.004581	0.013582	13.085517
travel	8410	14	0.760267	attraction	0.001665	0.008723	0.001575	12.942104
crinkle	81	5	0.007322	attraction	0.061728	0.003289	0.061638	12.815884
stroke	1196	8	0.108119	attraction	0.006689	0.005199	0.006599	12.39374
betray	1224	8	0.11065	attraction	0.006536	0.005198	0.006446	12.314075
swing	3230	10	0.291993	attraction	0.003096	0.006396	0.003006	12.039049
reel	402	6	0.036341	attraction	0.014925	0.003929	0.014835	11,5288
dance	2515	9	0.227357	attraction	0.003579	0.00578	0.003489	11.453872
thump	505	6	0.045652	attraction	0.011881	0.003923	0.011791	10.934526
jut	210	5	0.018984	attraction	0.02381	0.003282	0.023719	10.717611
fade	2002	8	0.180982	attraction	0.003996	0.005151	0.003906	10.627708
ache	599	6	0.05415	attraction	0.010017	0.003917	0.009927	10.490823
harden	653	6	0.059031	attraction	0.009188	0.003914	0.009098	10.266809
widen	1384	7	0.125114	attraction	0.005058	0.004529	0.004968	10.080951
tighten	1394	7	0.126018	attraction	0.005022	0.004529	0.004932	10.059358
roll (down)	4396	9	0.3974	attraction	0.002047	0.005668	0.001957	9.334424
flick	996	6	0.090039	attraction	0.006024	0.003894	0.005934	9.174763
pout	133	4	0.012023	attraction	0.030075	0.002627	0.029985	9.085648
sound	9023	11	0.815683	attraction	0.001219	0.00671	0.001129	8.914051

sing	5070	9	0.45833	attraction	0.001775	0.005627	0.001685	8.799986
grip	1166	6	0.105407	attraction	0.005146	0.003883	0.005056	8.76886
strain	1237	6	0.111825	attraction	0.00485	0.003879	0.00476	8.616887
hold	46727	21	4.224139	attraction	0.000449	0.011052	0.00036	8.350668
course (along\ down)	209	4	0.018894	attraction	0.019139	0.002623	0.019049	8.295621
beat	8041	10	0.726909	attraction	0.001244	0.006109	0.001154	8.244311
glint	217	4	0.019617	attraction	0.018433	0.002622	0.018343	8.230153
close	20030	14	1.81072	attraction	0.000699	0.008031	0.000609	8.082798
quirk	58	3	0.005243	attraction	0.051724	0.001973	0.051634	7.644624
enfold	71	3	0.006418	attraction	0.042254	0.001972	0.042163	7.377292
wave	2490	6	0.225097	attraction	0.00241	0.003805	0.00232	6.83313
roam	535	4	0.048364	attraction	0.007477	0.002603	0.007386	6.665336
dilate	135	3	0.012204	attraction	0.022222	0.001968	0.022132	6.533087
rise	17008	11	1.53753	attraction	0.000647	0.006234	0.000557	6.167683
hammer	749	4	0.06771	attraction	0.00534	0.002591	0.00525	6.086118
lock	3413	6	0.308536	attraction	0.001758	0.00375	0.001668	6.041594
tumble	824	4	0.07449	attraction	0.004854	0.002586	0.004764	5.922363
brush	1979	5	0.178902	attraction	0.002527	0.003176	0.002436	5.885399
crunch	249	3	0.02251	attraction	0.012048	0.001962	0.011958	5.734377
dig	2507	5	0.226634	attraction	0.001994	0.003145	0.001904	5.38853
blow	4531	6	0.409604	attraction	0.001324	0.003683	0.001234	5.340013
churn	338	3	0.030555	attraction	0.008876	0.001956	0.008786	5.337451
caress	372	3	0.033629	attraction	0.008065	0.001954	0.007974	5.213216
run (down)	40876	15	3.695206	attraction	0.000367	0.007448	0.000277	5.11263

fall	26535	12	2.398774	attraction	0.000452	0.006325	0.000362	5.087958
drain	1447	4	0.130809	attraction	0.002764	0.002549	0.002674	4.962283
beam	550	3	0.04972	attraction	0.005455	0.001944	0.005364	4.707839
click	648	3	0.058579	attraction	0.00463	0.001938	0.004539	4.496715
hug	759	3	0.068614	attraction	0.003953	0.001931	0.003862	4.293672
smooth	942	3	0.085157	attraction	0.003185	0.00192	0.003094	4.017268
gape	175	2	0.01582	attraction	0.011429	0.001307	0.011338	3.909908
trail	1070	3	0.096728	attraction	0.002804	0.001913	0.002714	3.854849
break	20644	9	1.866225	attraction	0.000436	0.0047	0.000346	3.850732
light	3365	4	0.304197	attraction	0.001189	0.002435	0.001099	3.554839
go (down)	226141	38	20.443232	attraction	0.000168	0.011567	7.9e-05	3.529785
grope	294	2	0.026578	attraction	0.006803	0.0013	0.006712	3.461385
buzz	318	2	0.028747	attraction	0.006289	0.001299	0.006199	3.39374
parch	5	1	0.000452	attraction	0.2	0.000659	0.19991	3.344938
steam	346	2	0.031279	attraction	0.00578	0.001297	0.00569	3.321061
plead	1722	3	0.155669	attraction	0.001742	0.001874	0.001652	3.253479
stiffen	467	2	0.042217	attraction	0.004283	0.00129	0.004192	3.063407
wind	2211	3	0.199875	attraction	0.001357	0.001845	0.001267	2.941888
bleed	797	2	0.072049	attraction	0.002509	0.00127	0.002419	2.607324
touch	6379	4	0.576664	attraction	0.000627	0.002255	0.000537	2.536407
jerk	874	2	0.07901	attraction	0.002288	0.001266	0.002198	2.529169
rake	3181	3	0.287564	attraction	0.000943	0.001787	0.000853	2.49594
range	3259	3	0.294615	attraction	0.000921	0.001782	0.00083	2.466627
scrunch	42	1	0.003797	attraction	0.02381	0.000656	0.023719	2.421385
register	3425	3	0.309621	attraction	0.000876	0.001772	0.000786	2.406683

shoot (down)	7203	4	0.651154	attraction	0.000555	0.002206	0.000465	2.350584
overheat	72	1	0.006509	attraction	0.013889	0.000655	0.013799	2.187889
blanch	73	1	0.006599	attraction	0.013699	0.000654	0.013608	2.181919
clank	73	1	0.006599	attraction	0.013699	0.000654	0.013608	2.181919
pucker	80	1	0.007232	attraction	0.0125	0.000654	0.01241	2.142289
meet	30647	8	0.007200	attraction	0.000261	0.003445	0.000171	2.119298
smart	96	1	0.008678	attraction	0.010417	0.000653	0.010326	2.063421
splay	109	1	0.009854	attraction	0.009174	0.000652	0.009084	2.00852
flash	1638	2	0.148076	attraction	0.001221	0.00122	0.001131	2.003115
leer	117	1	0.010577	attraction	0.008547	0.000652	0.008457	1.977918
slip	4920	3	0.44477	attraction	0.00061	0.001683	0.00052	1.977744
belch	142	1	0.012837	attraction	0.007042	0.00065	0.006952	1.894305
enunciate	160	1	0.014464	attraction	0.00625	0.000649	0.00616	1.842825
gush	164	1	0.014826	attraction	0.006098	0.000649	0.006007	1.83218
throb	171	1	0.015458	attraction	0.005848	0.000649	0.005758	1.814164
meander	173	1	0.015639	attraction	0.00578	0.000649	0.00569	1.809154
ripple	178	1	0.016091	attraction	0.005618	0.000648	0.005528	1.796877
crash	2109	2	0.190654	attraction	0.000948	0.001192	0.000858	1.795668
come	146144	22	13.211473	attraction	0.000151	0.00579	6.1e-05	1.792534
droop	187	1	0.016905	attraction	0.005348	0.000648	0.005257	1.775632
pen	202	1	0.018261	attraction	0.00495	0.000647	0.00486	1.742416
rasp	207	1	0.018713	attraction	0.004831	0.000646	0.004741	1.731894
collapse	2396	2	0.216599	attraction	0.000835	0.001175	0.000744	1.692197
streak	231	1	0.020882	attraction	0.004329	0.000645	0.004239	1.684722
fill (with)	23353	6	2.11112	attraction	0.000257	0.002562	0.000167	1.681403

tone (with)	238	1	0.021515	attraction	0.004202	0.000645	0.004111	1.671894
pool	239	1	0.021606	attraction	0.004184	0.000645	0.004094	1.670093
lift	6583	3	0.595106	attraction	0.000456	0.001584	0.000365	1.645863
fuss (with)	253	1	0.022871	attraction	0.003953	0.000644	0.003862	1.645644
doze	254	1	0.022962	attraction	0.003937	0.000644	0.003847	1.64395
ring (	6641	3	0.600349	attraction	0.000452	0.001581	0.000361	1.636085
grow	24028	6	2.17214	attraction	0.00025	0.002522	0.00016	1.628772
slay	280	1	0.025312	attraction	0.003571	0.000642	0.003481	1.602134
bury	2898	2	0.26198	attraction	0.00069	0.001145	6,00E-04	1.539801
massage	342	1	0.030917	attraction	0.002924	0.000638	0.002834	1.516476
skim (over)	342	1	0.030917	attraction	0.002924	0.000638	0.002834	1.516476
alternate	348	1	0.031459	attraction	0.002874	0.000638	0.002783	1.50904
lurch	392	1	0.035437	attraction	0.002551	0.000635	0.002461	1.458192
wail	403	1	0.036431	attraction	0.002481	0.000635	0.002391	1.446387
brace	431	1	0.038963	attraction	0.00232	0.000633	0.00223	1.417761
supersede	459	1	0.041494	attraction	0.002179	0.000631	0.002088	1.390971
kick	3585	2	0.324085	attraction	0.000558	0.001104	0.000468	1.372505
stray	484	1	0.043754	attraction	0.002066	0.00063	0.001976	1.368425
crumble	511	1	0.046195	attraction	0.001957	0.000628	0.001867	1.345376
succumb	519	1	0.046918	attraction	0.001927	0.000628	0.001836	1.338785
growl	532	1	0.048093	attraction	0.00188	0.000627	0.001789	1.328294
blur	544	1	0.049178	attraction	0.001838	0.000626	0.001748	1.31884
die	21909	5	1.980582	attraction	0.000228	0.001989	0.000138	1.294193
commemorate	586	1	0.052975	attraction	0.001706	0.000624	0.001616	1.287358

sweat	641	1	0.057947	attraction	0.00156	0.000621	0.00147	1.249467
occupy	4252	2	0.384382	attraction	0.00047	0.001064	0.00038	1.241191
poke (out)	670	1	0.060568	attraction	0.001493	0.000619	0.001402	1.230813
splash	697	1	0.063009	attraction	0.001435	0.000617	0.001344	1.21418
knock (off)	4408	2	0.398485	attraction	0.000454	0.001055	0.000363	1.213833
drop	9907	3	0.895597	attraction	0.000303	0.001386	0.000213	1.207102
tilt	719	1	0.064998	attraction	0.001391	0.000616	0.0013	1.201111
sew	736	1	0.066535	attraction	0.001359	0.000615	0.001268	1.191291
hail	742	1	0.067077	attraction	0.001348	0.000615	0.001257	1.187882
reveal	10114	3	0.914309	attraction	0.000297	0.001374	0.000206	1.185948
scrape	761	1	0.068795	attraction	0.001314	0.000613	0.001224	1.17727
groan	767	1	0.069337	attraction	0.001304	0.000613	0.001213	1.173975
whip	782	1	0.070693	attraction	0.001279	0.000612	0.001188	1.165855
revert	820	1	0.074128	attraction	0.00122	0.00061	0.001129	1.145984
leak (away)	823	1	0.0744	attraction	0.001215	0.00061	0.001125	1.144456
pound	827	1	0.074761	attraction	0.001209	0.00061	0.001119	1.142428
hover	878	1	0.079372	attraction	0.001139	0.000607	0.001049	1.117427
derive	5091	2	0.460228	attraction	0.000393	0.001014	0.000303	1.105898
pump	958	1	0.086604	attraction	0.001044	0.000602	0.000953	1.081104
focus	5357	2	0.484275	attraction	0.000373	0.000999	0.000283	1.06833
glare	1000	1	0.0904	attraction	0.001	0.000599	0.00091	1.063281
root	1000	1	0.0904	attraction	0.001	0.000599	0.00091	1.063281
part	1031	1	0.093203	attraction	0.00097	0.000597	0.00088	1.050621
curl	1086	1	0.098175	attraction	0.000921	0.000594	0.00083	1.029112
scratch	1107	1	0.100073	attraction	0.000903	0.000593	0.000813	1.021199

rip	1111	1	0.100435	attraction	9,00E-04	0.000593	0.00081	1.01971
total	1180	1	0.106672	attraction	0.000847	0.000589	0.000757	0.994872
bang	1270	1	0.114808	attraction	0.000787	0.000583	0.000697	0.964684
obey	1283	1	0.115984	attraction	0.000779	0.000582	0.000689	0.960511
guard	1368	1	0.123668	attraction	0.000731	0.000577	0.000641	0.934286
stick	6510	2	0.588506	attraction	0.000307	0.00093	0.000217	0.927753
taste	1418	1	0.128188	attraction	0.000705	0.000574	0.000615	0.919656
precede	1424	1	0.12873	attraction	0.000702	0.000574	0.000612	0.917938
accumulate	1463	1	0.132256	attraction	0.000684	0.000572	0.000593	0.906952
open	21290	4	1.924624	attraction	0.000188	0.001367	9.8e-05	0.888029
dispose	1580	1	0.142833	attraction	0.000633	0.000565	0.000543	0.875782
order	7179	2	0.648984	attraction	0.000279	0.00089	0.000188	0.859338
spring	1681	1	0.151963	attraction	0.000595	0.000559	0.000505	0.850804
crack	1721	1	0.155579	attraction	0.000581	0.000556	0.000491	0.841356
resemble	1795	1	0.162269	attraction	0.000557	0.000552	0.000467	0.824486
provoke	1970	1	0.178089	attraction	0.000508	0.000541	0.000417	0.78742
follow	58483	8	5.286885	attraction	0.000137	0.001787	4.7e-05	0.783451
balance	2015	1	0.182157	attraction	0.000496	0.000539	0.000406	0.778468
compose	2335	1	0.211085	attraction	0.000428	0.00052	0.000338	0.720529
govern	2488	1	0.224916	attraction	0.000402	0.000511	0.000312	0.695858
turn (over)	43411	6	3.924371	attraction	0.000138	0.001367	4.8e-05	0.692626
bend	2769	1	0.250319	attraction	0.000361	0.000494	0.000271	0.654681
slide	2893	1	0.261528	attraction	0.000346	0.000487	0.000255	0.637985
smile	10059	2	0.909337	attraction	0.000199	0.000719	0.000108	0.63653
drag	3027	1	0.273642	attraction	0.00033	0.000479	0.00024	0.620833

expose	3069	1	0.277439	attraction	0.000326	0.000476	0.000235	0.615634
enhance	3077	1	0.278162	attraction	0.000325	0.000476	0.000235	0.614654
fire	3176	1	0.287112	attraction	0.000315	0.00047	0.000225	0.602752
dare	3241	1	0.292988	attraction	0.000309	0.000466	0.000218	0.595167
throw	10776	2	0.974154	attraction	0.000186	0.000676	9.5e-05	0.593919
replace	10904	2	0.985726	attraction	0.000183	0.000668	9.3e-05	0.58672
apply	19661	3	1.777362	attraction	0.000153	0.000805	6.2e-05	0.57957
flow (up)	3417	1	0.308898	attraction	0.000293	0.000455	0.000202	0.575481
cook	3561	1	0.321916	attraction	0.000281	0.000447	0.00019	0.560232
dry	3712	1	0.335566	attraction	0.000269	0.000438	0.000179	0.544996
lean	4315	1	0.390078	attraction	0.000232	0.000402	0.000141	0.490742
ride	4733	1	0.427865	attraction	0.000211	0.000377	0.000121	0.45823
conduct	5027	1	0.454443	attraction	0.000199	0.000359	0.000109	0.437404
kill	14243	2	1.287573	attraction	0.00014	0.000469	5,00E-05	0.433191
shout	5228	1	0.472613	attraction	0.000191	0.000347	0.000101	0.424018
nod	5408	1	0.488885	attraction	0.000185	0.000337	9.5e-05	0.412567
disappear	5514	1	0.498468	attraction	0.000181	0.00033	9.1e-05	0.406047
transfer	5541	1	0.500908	attraction	0.00018	0.000329	9,00E-05	0.404411
secure	5602	1	0.506423	attraction	0.000179	0.000325	8.8e-05	0.400753
represent	15429	2	1.394787	attraction	0.00013	0.000399	3.9e-05	0.391009
divide	5899	1	0.533272	attraction	0.00017	0.000307	7.9e-05	0.383643
oppose	5940	1	0.536978	attraction	0.000168	0.000305	7.8e-05	0.381368
play	36426	4	3.292924	attraction	0.00011	0.000466	1.9e-05	0.378646
consist	6295	1	0.56907	attraction	0.000159	0.000284	6.8e-05	0.362487
assess	6319	1	0.57124	attraction	0.000158	0.000282	6.8e-05	0.361261

seek	16690	2	1.508782	attraction	0.00012	0.000324	2.9e-05	0.351443
join	16993	2	1.536174	attraction	0.000118	0.000306	2.7e-05	0.342652
acquire	6970	1	0.630091	attraction	0.000143	0.000244	5.3e-05	0.33018
supply	7019	1	0.63452	attraction	0.000142	0.000241	5.2e-05	0.327998
press (together)	7025	1	0.635063	attraction	0.000142	0.00024	5.2e-05	0.327733
stay	17894	2	1.617624	attraction	0.000112	0.000252	2.1e-05	0.317983
mount	7267	1	0.65694	attraction	0.000138	0.000226	4.7e-05	0.317265
mind	7443	1	0.67285	attraction	0.000134	0.000216	4.4e-05	0.309946
laugh	8443	1	0.76325	attraction	0.000118	0.000156	2.8e-05	0.272494
attend	8997	1	0.813332	attraction	0.000111	0.000123	2.1e-05	0.254352
found	9601	1	0.867934	attraction	0.000104	8.7e-05	1.4e-05	0.236345
fly	9642	1	0.87164	attraction	0.000104	8.5e-05	1.3e-05	0.235184
cost	9881	1	0.893246	attraction	0.000101	7,00E-05	1.1e-05	0.22856
push	9940	1	0.89858	attraction	0.000101	6.7e-05	1,00E-05	0.226962
have	1301964	4	117.698039	repulsion	3,00E-06	-0.074907	-9.5e-05	46.153253
be	4130226	183	373.373996	repulsion	4.4e-05	-0.125422	-6.1e-05	33.79779
say	318257	1	28.770553	repulsion	3,00E-06	-0.018296	-8.9e-05	11.133534
know	176925	1	15.994087	repulsion	6,00E-06	-0.009878	-8.6e-05	5.748647
give (off)	129248	1	11.684068	repulsion	8,00E-06	-0.007039	-8.3e-05	4.69587
look (into)	104995	1	9.491588	repulsion	1,00E-05	-0.005594	-8.1e-05	3.111931
use	124371	2	11.243186	repulsion	1.6e-05	-0.00609	-7.5e-05	3.01788
find	95432	1	8.627089	repulsion	1,00E-05	-0.005025	-8,00E-05	2.771805
tell	73413	1	6.636563	repulsion	1.4e-05	-0.003713	-7.7e-05	2.004086
leave	66077	1	5.973386	repulsion	1.5e-05	-0.003277	-7.6e-05	1.754499

make	209867	10	18.972056	repulsion	4.8e-05	-0.005911	-4.3e-05	1.743549
mean	65637	1	5.93361	repulsion	1.5e-05	-0.00325	-7.5e-05	1.739651
ask	57642	1	5.210859	repulsion	1.7e-05	-0.002774	-7.3e-05	1.472605
become	66115	2	5.976821	repulsion	3,00E-05	-0.00262	-6,00E-05	1.203092
bring	42290	1	3.823032	repulsion	2.4e-05	-0.00186	-6.7e-05	0.978272
pay	38062	1	3.440819	repulsion	2.6e-05	-0.001608	-6.4e-05	0.847835
lead	37720	1	3.409902	repulsion	2.7e-05	-0.001588	-6.4e-05	0.83742
involve	31722	1	2.867681	repulsion	3.2e-05	-0.00123	-5.9e-05	0.658563
carry	30234	1	2.733165	repulsion	3.3e-05	-0.001142	-5.7e-05	0.615443
appear	29805	1	2.694383	repulsion	3.4e-05	-0.001116	-5.7e-05	0.603115
require	29284	1	2.647285	repulsion	3.4e-05	-0.001085	-5.6e-05	0.588208
sit	28574	1	2.647200	repulsion	3.5e-05	-0.001043	-5.5e-05	0.568012
suggest	28474	1	2.57406	repulsion	3.5e-05	-0.001037	-5.5e-05	0.565179
offer	27712	1	2.505175	repulsion	3.6e-05	-0.000992	-5.4e-05	0.543681
develop	27227	1	2.461331	repulsion	3.7e-05	-0.000963	-5.4e-05	0.530086
start	40001	2	3.616106	repulsion	5,00E-05	-0.001065	-4,00E-05	0.523525
build	24186	1	2.186424	repulsion	4.1e-05	-0.000782	-4.9e-05	0.446519
agree	24061	1	2.175124	repulsion	4.2e-05	-0.000774	-4.9e-05	0.44315
stop	23484	1	2.122963	repulsion	4.3e-05	-0.00074	-4.8e-05	0.427671
describe	23353	1	2.11112	repulsion	4.3e-05	-0.000732	-4.8e-05	0.424174
live	34504	2	3.119175	repulsion	5.8e-05	-0.000737	-3.3e-05	0.401463
reach	22446	1	2.029127	repulsion	4.5e-05	-0.000678	-4.6e-05	0.400135
draw	21579	1	1.95075	repulsion	4.6e-05	-0.000626	-4.4e-05	0.377455
sell	20759	1	1.876621	repulsion	4.8e-05	-0.000578	-4.2e-05	0.356288
work	65955	5	5.962357	repulsion	7.6e-05	-0.000634	-1.5e-05	0.345408

raise	20117	1	1.818584	repulsion	5,00E-05	-0.000539	-4.1e-05	0.339918
remain	30740	2	2.778908	repulsion	6.5e-05	-0.000513	-2.5e-05	0.323931
pass	19336	1	1.747982	repulsion	5.2e-05	-0.000493	-3.9e-05	0.320253
reduce	19166	1	1.732614	repulsion	5.2e-05	-0.000483	-3.8e-05	0.316011
base	19017	1	1.719144	repulsion	5.3e-05	-0.000474	-3.8e-05	0.312303
stand (out)	29850	2	2.698451	repulsion	6.7e-05	-0.00046	-2.3e-05	0.30641
take	173646	15	15.697664	repulsion	8.6e-05	-0.00046	-4,00E-06	0.303966
begin	40274	3	3.640785	repulsion	7.4e-05	-0.000422	-1.6e-05	0.295496
support	17936	1	1.621421	repulsion	5.6e-05	-0.000409	-3.5e-05	0.285734
contain	17542	1	1.585803	repulsion	5.7e-05	-0.000386	-3.3e-05	0.276199
change	28032	2	2.534103	repulsion	7.1e-05	-0.000352	-1.9e-05	0.271666
face	16886	1	1.526501	repulsion	5.9e-05	-0.000347	-3.1e-05	0.260507
achieve	16725	1	1.511946	repulsion	6,00E-05	-0.000337	-3.1e-05	0.256692
form	16632	1	1.503539	repulsion	6,00E-05	-0.000332	-3,00E-05	0.254495
serve	15656	1	1.415308	repulsion	6.4e-05	-0.000274	-2.7e-05	0.231742
drive	15598	1	1.410065	repulsion	6.4e-05	-0.00027	-2.6e-05	0.230408
prepare	15524	1	1.403375	repulsion	6.4e-05	-0.000266	-2.6e-05	0.228709
occur	15462	1	1.397771	repulsion	6.5e-05	-0.000262	-2.6e-05	0.227287
introduce	14071	1	1.272024	repulsion	7.1e-05	-0.000179	-1.9e-05	0.196051
pick (up)	14032	1	1.268498	repulsion	7.1e-05	-0.000177	-1.9e-05	0.195193
eat	14020	1	1.267413	repulsion	7.1e-05	-0.000176	-1.9e-05	0.19493
win	23155	2	2.093221	repulsion	8.6e-05	-6.1e-05	-4,00E-06	0.186123
pull	13108	1	1.184968	repulsion	7.6e-05	-0.000122	-1.4e-05	0.175199
regard	12835	1	1.160289	repulsion	7.8e-05	-0.000106	-1.2e-05	0.169411
obtain	12714	1	1.14935	repulsion	7.9e-05	-9.8e-05	-1.2e-05	0.166864

act	12612	1	1.14013	repulsion	7.9e-05	-9.2e-05	-1.1e-05	0.164726
cut	12312	1	1.113009	repulsion	8.1e-05	-7.4e-05	-9,00E-06	0.158483
visit	11807	1	1.067357	repulsion	8.5e-05	-4.4e-05	-6,00E-06	0.148138
reflect	11290	1	1.02062	repulsion	8.9e-05	-1.4e-05	-2,00E-06	0.137767
remove	11134	1	1.006518	repulsion	9,00E-05	-4,00E-06	-1,00E-06	0.134683

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p < 0.001$; coll.strength>2 => $p < 0.01$; coll.strength>1.30103 => $p < 0.05$.

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PI}]
абсолютної конструкції *with-aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}*

relation: relation of the word to *with-aug-abs-SubjPred_{PI-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
range	3181	49	0.584301	attraction	0.015404	0.014955	0.015223	74.779943
go	20326	69	3.733576	attraction	0.003395	0.02016	0.003215	60.683082
run	40876	63	7.508297	attraction	0.001541	0.017141	0.001361	35.565914
rise	17008	41	3.12411	attraction	0.002411	0.011699	0.002229	30.676152
fall	26535	40	4.874074	attraction	0.001507	0.01085	0.001326	22.548937
loom	796	9	0.146213	attraction	0.011307	0.002735	0.011123	13.155747
hang	8625	18	1.584281	attraction	0.002087	0.005071	0.001904	12.883286
act	12612	19	2.316632	attraction	0.001507	0.005153	0.001324	11.128064
show	56447	38	10.368452	attraction	0.000673	0.008535	0.000491	10.544657
average	781	7	0.143458	attraction	0.008963	0.002118	0.00878	9.673752

compete	3870	11	0.71086	attraction	0.002842	0.003178	0.002659	9.525722
threaten	6459	13	1.18642	attraction	0.002013	0.003649	0.00183	9.319202
approach	6696	13	1.229953	attraction	0.001941	0.003636	0.001758	9.13295
face	16886	19	3.1017	attraction	0.001125	0.004911	0.000942	9.038424
occur	15462	17	2.840133	attraction	0.001099	0.004374	0.000917	8.0193
shine	2372	8	0.4357	attraction	0.003373	0.002337	0.003189	7.667737
soar	934	6	0.171562	attraction	0.006424	0.0018	0.006241	7.52306
account	4015	9	0.737494	attraction	0.002242	0.002552	0.002058	7.044544
seethe	3	2	0.000551	attraction	0.666667	0.000618	0.666483	6.99492
point	12214	14	2.243525	attraction	0.001146	0.003631	0.000963	6.943073
stretch	4231	9	0.77717	attraction	0.002127	0.00254	0.001944	6.854885
lope	68	3	0.012491	attraction	0.044118	0.000923	0.043934	6.512091
trickle	338	4	0.062085	attraction	0.011834	0.001216	0.011651	6.238062
grow	24028	18	4.413577	attraction	0.000749	0.004197	0.000566	6.017289
blare	105	3	0.019287	attraction	0.028571	0.000921	0.028388	5.941369
trail	1070	5	0.196543	attraction	0.004673	0.001484	0.004489	5.687834
play	36426	22	июн.09	attraction	0.000604	0.004729	0.000421	5.665918
come	146144	54	26.84442	attraction	0.000369	0.008388	0.000187	5.630044
total	1180	5	0.216748	attraction	0.004237	0.001477	0.004054	5.482229
rage	541	4	0.099373	attraction	0.007394	0.001205	0.00721	5.430937
thud	157	3	0.028839	attraction	0.019108	0.000918	0.018925	5.416178
continue	30090	19	5.527073	attraction	0.000631	0.004162	0.000449	5.253235
cover	19610	15	3.602057	attraction	0.000765	0.003521	0.000582	5.23334
flicker	631	4	0.115905	attraction	0.006339	0.0012	0.006156	5.168635

reach	22446	16	4.122987	attraction	0.000713	0.003669	0.00053	5.159674
spiral	201	3	0.036921	attraction	0.014925	0.000915	0.014742	5.095081
take	173646	59	31.896117	attraction	0.00034	0.008372	0.000158	5.003481
lead	37720	21	6.928588	attraction	0.000557	0.004347	0.000374	4.91709
ooze	265	3	0.048676	attraction	0.011321	0.000912	0.011137	4.737172
suffer	11972	11	2.199074	attraction	0.000919	0.002719	0.000736	4.711223
lie	19224	14	3.531155	attraction	0.000728	0.003234	0.000545	4.696942
sprout	283	3	0.051983	attraction	0.010601	0.000911	0.010417	4.652309
remain	30740	18	5.646468	attraction	0.000586	0.003816	0.000403	4.587736
exceed	3058	6	0.561708	attraction	0.001962	0.00168	0.001779	4.571674
chase	1835	5	0.337061	attraction	0.002725	0.00144	0.002541	4.565333
emerge	8165	9	1.499786	attraction	0.001102	0.002317	0.000919	4.56211
contribute	6329	8	1.162541	attraction	0.001264	0.002112	0.001081	4.532112
drift	1925	5	0.353593	attraction	0.002597	0.001435	0.002414	4.467173
ring	6641	8	1.21985	attraction	0.001205	0.002094	0.001021	4.386596
howl	355	3	0.065208	attraction	0.008451	0.000907	0.008267	4.360336
flow	3417	6	0.627651	attraction	0.001756	0.001659	0.001573	4.30644
claim	18280	13	3.357757	attraction	0.000711	0.002978	0.000528	4.304242
stand	29850	17	5.482989	attraction	0.00057	0.003557	0.000386	4.224556
swirl	395	3	0.072555	attraction	0.007595	0.000904	0.007411	4.22324
fly	9642	9	1.771088	attraction	0.000933	0.002233	0.00075	4.015968
vary	7685	8	1.411617	attraction	0.001041	0.002035	0.000858	3.951759
dangle	512	3	0.094047	attraction	0.005859	0.000898	0.005676	3.89143
figure	1399	4	0.256975	attraction	0.002859	0.001156	0.002676	3.831859

cost	8026	8	1.474254	attraction	0.000997	0.002016	0.000813	3.824553
occupy	4252	6	0.781027	attraction	0.001411	0.001612	0.001228	3.792624
vivisect	1	1	0.000184	attraction	1	0.000309	0.999816	3.735927
date	4517	6	0.829704	attraction	0.001328	0.001597	0.001145	3.652808
blow	4531	6	0.832275	attraction	0.001324	0.001596	0.001141	3.64568
blaze	657	3	0.120681	attraction	0.004566	0.000889	0.004383	3.574602
flash	1638	4	0.300876	attraction	0.002442	0.001143	0.002259	3.572694
languish	148	2	0.027185	attraction	0.013514	0.000609	0.01333	3.41030
tend	11676	9	2.144703	attraction	0.000771	0.002118	0.000588	3.443191
sing	5070	6	0.931282	attraction	0.001183	0.001566	0.001	3.388822
adhere	782	3	0.143641	attraction	0.003836	0.000882	0.003653	3.354783
extend	9489	8	1.742984	attraction	0.000843	0.001933	0.00066	3.344014
bleed	797	3	0.146397	attraction	0.003764	0.000881	0.003581	3.330887
buck	175	2	0.032145	attraction	0.011429	0.000608	0.011245	3.298614
well	188	2	0.034533	attraction	0.010638	0.000607	0.010455	3.236891
drop	9907	8	1.819765	attraction	0.000808	0.001909	0.000624	3.223105
sell	20759	12	3.813111	attraction	0.000578	0.002529	0.000395	3.219739
hover	878	3	0.161275	attraction	0.003417	0.000877	0.003233	3.209432
contain	17964	11	3.299712	attraction	0.000612	0.002379	0.000429	3.199868
rear	887	3	0.162928	attraction	0.003382	0.000876	0.003199	3.196663
decline	3706	5	0.680736	attraction	0.001349	0.001334	0.001166	3.160436
provide	54599	22	10.029002	attraction	0.000403	0.003698	0.00022	3.14908
pour	3795	5	0.697084	attraction	0.001318	0.001329	0.001134	3.114683
swell	968	3	0.177807	attraction	0.003099	0.000872	0.002916	3.087486

zoom	237	2	0.043533	attraction	0.008439	0.000604	0.008255	3.037826
amount	2302	4	0.422842	attraction	0.001738	0.001105	0.001554	3.022874
gain	8406	7	1.544054	attraction	0.000833	0.001685	0.000649	2.964092
vie	260	2	0.047758	attraction	0.007692	0.000603	0.007509	2.958431
rest	4151	5	0.762475	attraction	0.001205	0.001309	0.001021	2.94308
whine	271	2	0.049779	attraction	0.00738	0.000602	0.007196	2.922954
weigh	2488	4	0.457008	attraction	0.001608	0.001094	0.001424	2.899487
dance	2515	4	0.461967	attraction	0.00159	0.001093	0.001407	2.882419
slope	290	2	0.053269	attraction	0.006897	0.000601	0.006713	2.864997
fluctuate	296	2	0.054371	attraction	0.006757	0.000601	0.006573	2.847496
chitter	8	1	0.001469	attraction	0.125	0.000308	0.124816	2.833116
vouchsafe	8	1	0.001469	attraction	0.125	0.000308	0.124816	2.833116
stress	4425	5	0.812805	attraction	0.00113	0.001293	0.000946	2.822041
nestle	321	2	0.058963	attraction	0.006231	6,00E-04	0.006047	2.778277
peak	324	2	0.059514	attraction	0.006173	0.000599	0.005989	2.770344
move	36891	16	6.776313	attraction	0.000434	0.002849	0.000251	2.761707
bulge	335	2	0.061534	attraction	0.00597	0.000599	0.005787	2.741882
head	6792	6	1.247587	attraction	0.000883	0.001468	7,00E-04	2.741637
break	20644	11	3.791987	attraction	0.000533	0.002226	0.00035	2.725366
slide	2798	4	0.51395	attraction	0.00143	0.001077	0.001246	2.714812
sparkle	347	2	0.063739	attraction	0.005764	0.000598	0.00558	2.711902
alternate	348	2	0.063922	attraction	0.005747	0.000598	0.005564	2.709452
ride	4733	5	0.86938	attraction	0.001056	0.001276	0.000873	2.695872
outnumber	361	2	0.06631	attraction	0.00554	0.000597	0.005357	2.678238

gallop	369	2	0.06778	attraction	0.00542	0.000597	0.005236	2.659596
predominate	377	2	0.069249	attraction	0.005305	0.000596	0.005121	2.641364
overlap	1393	3	0.255873	attraction	0.002154	0.000848	0.00197	2.637975
recur	381	2	0.069984	attraction	0.005249	0.000596	0.005066	2.632396
slip	4920	5	0.903729	attraction	0.001016	0.001265	0.000833	2.623829
vote	4924	5	0.904464	attraction	0.001015	0.001265	0.000832	2.622323
sweep	3021	4	0.554912	attraction	0.001324	0.001064	0.001141	2.595483
synapse	14	1	0.002572	attraction	0.071429	0.000308	0.071245	2.590317
represent	15429	9	2.834072	attraction	0.000583	0.001905	4,00E-04	2.582264
ship	1489	3	0.273507	attraction	0.002015	0.000842	0.001831	2.556745
adorn	417	2	0.076597	attraction	0.004796	0.000594	0.004613	2.555777
worsen	434	2	0.079719	attraction	0.004608	0.000593	0.004425	2.521927
express	5282	5	0.970223	attraction	0.000947	0.001245	0.000763	2.493059
flutter	451	2	0.082842	attraction	0.004435	0.000592	0.004251	2.489413
reference	459	2	0.084311	attraction	0.004357	0.000592	0.004174	2.474546
collect	1599	3	0.293712	attraction	0.001876	0.000836	0.001693	2.470305
focus	5357	5	0.983999	attraction	0.000933	0.00124	0.00075	2.467286
stream	477	2	0.087618	attraction	0.004193	0.000591	0.004009	2.442049
correspond	1645	3	0.302161	attraction	0.001824	0.000833	0.00164	2.436038
flap	485	2	0.089087	attraction	0.004124	0.00059	0.00394	2.428009
revolve	485	2	0.089087	attraction	0.004124	0.00059	0.00394	2.428009
comprise	3403	4	0.625079	attraction	0.001175	0.001042	0.000992	2.412393
favour	3422	4	0.628569	attraction	0.001169	0.001041	0.000985	2.403901
spread	5598	5	1.028267	attraction	0.000893	0.001227	0.00071	2.38728

crack	1721	3	0.316121	attraction	0.001743	0.000829	0.00156	2.38163
exchange	1761	3	0.323469	attraction	0.001704	0.000827	0.00152	2.354029
decrease	1769	3	0.324938	attraction	0.001696	0.000826	0.001512	2.348591
resemble	1795	3	0.329714	attraction	0.001671	0.000825	0.001488	2.331098
dry	3712	4	0.681838	attraction	0.001078	0.001025	0.000894	2.280593
burst	1876	3	0.344593	attraction	0.001599	0.00082	0.001416	2.278321
flare	584	2	0.107272	attraction	0.003425	0.000585	0.003241	2.271734
writhe	30	1	0.005511	attraction	0.033333	0.000307	0.03315	2.259962
crowd	607	2	0.111497	attraction	0.003295	0.000583	0.003111	2.239365
whistle	608	2	0.11168	attraction	0.003289	0.000583	0.003106	2.237987
leap	1946	3	0.35745	attraction	0.001542	0.000816	0.001358	2.234675
pass	20984	10	3.85444	attraction	0.000477	0.001898	0.000293	2.198181
predict	3969	4	0.729045	attraction	0.001008	0.00101	0.000824	2.180232
overlook	2057	3	0.377839	attraction	0.001458	0.00081	0.001275	2.168875
become	66115	22	12.144315	attraction	0.000333	0.003044	0.00015	2.167422
eddy	38	1	0.00698	attraction	0.026316	0.000307	0.026132	2.157618
open	21290	10	3.910648	attraction	0.00047	0.001881	0.000286	2.156598
waggle	39	1	0.007164	attraction	0.025641	0.000307	0.025457	2.146377
receive	24904	11	4.574484	attraction	0.000442	0.001985	0.000258	2.128903
insist	6511	5	1.195971	attraction	0.000768	0.001175	0.000584	2.117962
retain	6518	5	1.197257	attraction	0.000767	0.001175	0.000584	2.116078
last	4145	4	0.761373	attraction	0.000965	0.001	0.000782	2.115755
span	711	2	0.1306	attraction	0.002813	0.000577	0.002629	2.107371
titter	43	1	0.007898	attraction	0.023256	0.000306	0.023072	2.104132

slough	44	1	0.008082	attraction	0.022727	0.000306	0.022544	2.094188
edge	743	2	0.136478	attraction	0.002692	0.000576	0.002508	2.070788
glow	747	2	0.137212	attraction	0.002677	0.000575	0.002494	2.066331
strum	51	1	0.009368	attraction	0.019608	0.000306	0.019424	2.030349
serve	15656	8	2.875768	attraction	0.000511	0.001583	0.000328	2.027068
filter	787	2	0.14456	attraction	0.002541	0.000573	0.002358	2.023094
intensify	788	2	0.144744	attraction	0.002538	0.000573	0.002354	2.022043
bray	52	1	0.009552	attraction	0.019231	0.000306	0.019047	2.021956
stick (out)	6908	5	1.268894	attraction	0.000724	0.001152	0.00054	2.014906
tune	814	2	0.149519	attraction	0.002457	0.000572	0.002273	1.995194
decentralize	56	1	0.010286	attraction	0.017857	0.000306	0.017674	1.98993
fur	56	1	0.010286	attraction	0.017857	0.000306	0.017674	1.98993
recapitulate	56	1	0.010286	attraction	0.017857	0.000306	0.017674	1.98993
collapse	2396	3	0.440109	attraction	0.001252	0.000791	0.001069	1.989867
tumble	824	2	0.151356	attraction	0.002427	0.000571	0.002244	1.985107
bead	57	1	0.01047	attraction	0.017544	0.000306	0.01736	1.982283
denote	840	2	0.154295	attraction	0.002381	0.00057	0.002197	1.969232
push	9940	6	1.825826	attraction	0.000604	0.001289	0.00042	1.957286
extoll	63	1	0.011572	attraction	0.015873	0.000305	0.015689	1.939056
burn	4763	4	0.87489	attraction	0.00084	0.000965	0.000656	1.912502
moult	68	1	0.012491	attraction	0.014706	0.000305	0.014522	1.906087
gust	69	1	0.012674	attraction	0.014493	0.000305	0.014309	1.899787
form	16632	8	3.055044	attraction	0.000481	0.001527	0.000298	1.883182
lop	72	1	0.013225	attraction	0.013889	0.000305	0.013705	1.881423

roar	937	2	0.172113	attraction	0.002134	0.000565	0.001951	1.879343
interlock	73	1	0.013409	attraction	0.013699	0.000305	0.013515	1.875472
lend	2652	3	0.487132	attraction	0.001131	0.000776	0.000948	1.872492
cake	74	1	0.013593	attraction	0.013514	0.000305	0.01333	1.869603
gild	75	1	0.013776	attraction	0.013333	0.000305	0.01315	1.863813
double	2690	3	0.494112	attraction	0.001115	0.000774	0.000932	1.856163
predetermine	77	1	0.014144	attraction	0.012987	0.000305	0.012803	1.852463
sizzle	77	1	0.014144	attraction	0.012987	0.000305	0.012803	1.852463
frame	1043	2	0.191583	attraction	0.001918	0.000559	0.001734	1.791755
preach	1082	2	0.198747	attraction	0.001848	0.000556	0.001665	1.761893
beat	8041	5	1.477009	attraction	0.000622	0.001088	0.000438	1.75751
scyth	97	1	0.017817	attraction	0.010309	0.000303	0.010126	1.752978
sit	28574	11	5.248607	attraction	0.000385	0.001777	0.000202	1.728325
fray	103	1	0.01892	attraction	0.009709	0.000303	0.009525	1.727151
jangle	103	1	0.01892	attraction	0.009709	0.000303	0.009525	1.727151
terrorise	104	1	0.019103	attraction	0.009615	0.000303	0.009432	1.722994
attempt	8229	5	1.511542	attraction	0.000608	0.001078	0.000424	1.719295
tally	105	1	0.019287	attraction	0.009524	0.000303	0.00934	1.718878
clutch	1143	2	0.209952	attraction	0.00175	0.000553	0.001566	1.71742
boast	1159	2	0.212891	attraction	0.001726	0.000552	0.001542	1.706176
twin	109	1	0.020022	attraction	0.009174	0.000303	0.008991	1.700576
argue	14611	7	2.683817	attraction	0.000479	0.001333	0.000296	1.700481
ice	110	1	0.020205	attraction	0.009091	0.000303	0.008907	1.698874
spatter	111	1	0.020389	attraction	0.009009	0.000303	0.008825	1.694983

teeter	116	1	0.021307	attraction	0.008621	0.000302	0.008437	1.676047
deck	117	1	0.021491	attraction	0.008547	0.000302	0.008363	1.672359
idle	121	1	0.022226	attraction	0.008264	0.000302	0.008081	1.657918
deride	126	1	0.023144	attraction	0.007937	0.000302	0.007753	1.640531
combine	5795	4	1.064453	attraction	0.00069	0.000907	0.000507	1.635208
mass	128	1	0.023512	attraction	0.007812	0.000302	0.007629	1.633772
campaign	1271	2	0.233463	attraction	0.001574	0.000546	0.00139	1.63186
select	5912	4	1.085944	attraction	0.000677	9,00E-04	0.000493	1.607643
shift	3360	3	0.617181	attraction	0.000893	0.000736	0.000709	1.605043
flake	138	1	0.025348	attraction	0.007246	0.000301	0.007063	1.601003
prefer	5941	4	1.091271	attraction	0.000673	0.000898	0.00049	1.600916
firm	139	1	0.025532	attraction	0.007194	0.000301	0.007011	1.598404
castigate	140	1	0.025716	attraction	0.007143	0.000301	0.006959	1.59533
spill	1335	2	0.245219	attraction	0.001498	0.000542	0.001315	1.592506
register	3425	3	0.62912	attraction	0.000876	0.000732	0.000692	1.583987
mastermind	144	1	0.026451	attraction	0.006944	0.000301	0.006761	1.583254
resurface	144	1	0.026451	attraction	0.006944	0.000301	0.006761	1.583254
clear	6033	4	1.10817	attraction	0.000663	0.000893	0.000479	1.579844
guard	1368	2	0.251281	attraction	0.001462	0.00054	0.001278	1.573005
taper	152	1	0.02792	attraction	0.006579	3,00E-04	0.006395	1.560091
depart	1391	2	0.255505	attraction	0.001438	0.000539	0.001254	1.559714
ebb	154	1	0.028287	attraction	0.006494	3,00E-04	0.00631	1.554493
modernize	156	1	0.028655	attraction	0.00641	3,00E-04	0.006227	1.548969
yank	157	1	0.028839	attraction	0.006369	3,00E-04	0.006186	1.546233

touch	6253	4	1.148581	attraction	0.00064	0.000881	0.000456	1.531057
bid	1468	2	0.269649	attraction	0.001362	0.000534	0.001179	1.516902
consist	6346	4	1.165663	attraction	0.00063	0.000875	0.000447	1.511082
apportion	171	1	0.03141	attraction	0.005848	0.000299	0.005664	1.509692
jeer	174	1	0.031961	attraction	0.005747	0.000299	0.005563	1.502258
rent	1507	2	0.276813	attraction	0.001327	0.000532	0.001144	1.496145
slant	179	1	0.03288	attraction	0.005587	0.000299	0.005403	1.490153
top	1532	2	0.281405	attraction	0.001305	0.000531	0.001122	1.483147
brandish	189	1	0.034716	attraction	0.005291	0.000298	0.005107	1.46694
segregate	190	1	0.0349	attraction	0.005263	0.000298	0.00508	1.464688
separate	3855	3	0.708105	attraction	0.000778	0.000708	0.000595	1.454657
ripen	198	1	0.03637	attraction	0.005051	0.000298	0.004867	1.447094
affect	13095	6	2.405351	attraction	0.000458	0.00111	0.000275	1.44463
cling	1611	2	0.295916	attraction	0.001241	0.000526	0.001058	1.443556
recoil	200	1	0.036737	attraction	0.005	0.000298	0.004816	1.442808
rave	202	1	0.037104	attraction	0.00495	0.000297	0.004767	1.438566
cascade	203	1	0.037288	attraction	0.004926	0.000297	0.004742	1.436461
crease	203	1	0.037288	attraction	0.004926	0.000297	0.004742	1.436461
start	40001	13	7.347573	attraction	0.000325	0.001746	0.000142	1.430012
rasp	207	1	0.038023	attraction	0.004831	0.000297	0.004647	1.428145
skid	209	1	0.03839	attraction	0.004785	0.000297	0.004601	1.424049
jut	210	1	0.038574	attraction	0.004762	0.000297	0.004578	1.422015
tingle	210	1	0.038574	attraction	0.004762	0.000297	0.004578	1.422015
feature	3996	3	0.734004	attraction	0.000751	7,00E-04	0.000567	1.41595

dab	215	1	0.039492	attraction	0.004651	0.000297	0.004468	1.411994
loot	216	1	0.039676	attraction	0.00463	0.000297	0.004446	1.410019
benefit	4040	3	0.742086	attraction	0.000743	0.000697	0.000559	1.404207
shroud	219	1	0.040227	attraction	0.004566	0.000296	0.004383	1.404147
protrude	220	1	0.040411	attraction	0.004545	0.000296	0.004362	1.402208
join	16993	7	3.121355	attraction	0.000412	0.001198	0.000228	1.398937
rustle	224	1	0.041145	attraction	0.004464	0.000296	0.004281	1.394541
object	1718	2	0.31557	attraction	0.001164	0.00052	0.000981	1.393225
navigate	225	1	0.041329	attraction	0.004444	0.000296	0.004261	1.392646
outstrip	225	1	0.041329	attraction	0.004444	0.000296	0.004261	1.392646
reserve	1731	2	0.317958	attraction	0.001155	0.00052	0.000972	1.387347
lap	233	1	0.042799	attraction	0.004292	0.000296	0.004108	1.37779
lace	237	1	0.043533	attraction	0.004219	0.000295	0.004036	1.370556
incorporate	4191	3	0.769823	attraction	0.000716	0.000689	0.000532	1.365052
cradle	243	1	0.044635	attraction	0.004115	0.000295	0.003932	1.359935
sprint	247	1	0.04537	attraction	0.004049	0.000295	0.003865	1.353003
encircle	249	1	0.045737	attraction	0.004016	0.000295	0.003832	1.34958
ruffle	250	1	0.045921	attraction	0.004	0.000295	0.003816	1.347878
fuss	253	1	0.046472	attraction	0.003953	0.000295	0.003769	1.342817
scuttle	254	1	0.046656	attraction	0.003937	0.000294	0.003753	1.341143
lean	4315	3	0.7926	attraction	0.000695	0.000682	0.000512	1.33416
mount	7267	4	1.334837	attraction	0.00055	0.000823	0.000367	1.331621
follow	58483	17	10.742434	attraction	0.000291	0.001933	0.000107	1.330472
pick	14069	6	2.58426	attraction	0.000426	0.001055	0.000243	1.320553

dwindle	270	1	0.049595	attraction	0.003704	0.000294	0.00352	1.315246
interrogate	273	1	0.050146	attraction	0.003663	0.000293	0.003479	1.310566
weed	273	1	0.050146	attraction	0.003663	0.000293	0.003479	1.310566
heed	279	1	0.051248	attraction	0.003584	0.000293	0.003401	1.301361
flop	284	1	0.052166	attraction	0.003521	0.000293	0.003337	1.293845
rap	284	1	0.052166	attraction	0.003521	0.000293	0.003337	1.293845
swivel	286	1	0.052534	attraction	0.003497	0.000293	0.003313	1.290876
rediscover	291	1	0.053452	attraction	0.003436	0.000292	0.003253	1.283547
count	4631	3	0.850644	attraction	0.000648	0.000664	0.000464	1.260123
intervene	2061	2	0.378574	attraction	0.00097	0.000501	0.000787	1.252767
carry	30234	10	5.553524	attraction	0.000331	0.001373	0.000147	1.248526
buzz	318	1	0.058412	attraction	0.003145	0.000291	0.002961	1.24608
capitalise	320	1	0.058779	attraction	0.003125	0.000291	0.002941	1.243436
chip	321	1	0.058963	attraction	0.003115	0.000291	0.002932	1.24212
symbolise	322	1	0.059146	attraction	0.003106	0.000291	0.002922	1.240809
enclose	2110	2	0.387575	attraction	0.000948	0.000498	0.000764	1.234873
chatter	333	1	0.061167	attraction	0.003003	0.00029	0.002819	1.226655
distance	333	1	0.061167	attraction	0.003003	0.00029	0.002819	1.226655
conspire	335	1	0.061534	attraction	0.002985	0.00029	0.002801	1.224133
retail	339	1	0.062269	attraction	0.00295	0.00029	0.002766	1.219136
shriek	340	1	0.062453	attraction	0.002941	0.00029	0.002758	1.217896
flock	342	1	0.06282	attraction	0.002924	0.000289	0.00274	1.215428
report	18810	7	3.45511	attraction	0.000372	0.001095	0.000189	1.209266
approximate	348	1	0.063922	attraction	0.002874	0.000289	0.00269	1.208112

clock	349	1	0.064106	attraction	0.002865	0.000289	0.002682	1.206905
shut	4901	3	0.900239	attraction	0.000612	0.000649	0.000429	1.201664
engulf	356	1	0.065392	attraction	0.002809	0.000289	0.002625	1.198556
impede	358	1	0.065759	attraction	0.002793	0.000289	0.00261	1.196202
expand	4937	3	0.906851	attraction	0.000608	0.000647	0.000424	1.194175
overflow	361	1	0.06631	attraction	0.00277	0.000288	0.002586	1.192696
shower	363	1	0.066678	attraction	0.002755	0.000288	0.002571	1.190376
thicken	366	1	0.067229	attraction	0.002732	0.000288	0.002549	1.18692
spy	368	1	0.067596	attraction	0.002717	0.000288	0.002534	1.184632
bob	371	1	0.068147	attraction	0.002695	0.000288	0.002512	1.181224
attribute	2266	2	0.41623	attraction	0.000883	0.000489	0.000699	1.180912
radiate	379	1	0.069617	attraction	0.002639	0.000287	0.002455	1.172274
stake	381	1	0.069984	attraction	0.002625	0.000287	0.002441	1.170067
side	387	1	0.071086	attraction	0.002584	0.000287	0.0024	1.163518
lurch	392	1	0.072004	attraction	0.002551	0.000287	0.002367	1.15814
slow	2346	2	0.430924	attraction	0.000853	0.000485	0.000669	1.154868
hum	402	1	0.073841	attraction	0.002488	0.000286	0.002304	1.147593
reel	402	1	0.073841	attraction	0.002488	0.000286	0.002304	1.147593
wail	403	1	0.074025	attraction	0.002481	0.000286	0.002298	1.146554
brand	404	1	0.074209	attraction	0.002475	0.000286	0.002292	1.145517
value	2381	2	0.437353	attraction	0.00084	0.000483	0.000656	1.143794
flower	407	1	0.07476	attraction	0.002457	0.000286	0.002273	1.142422
glitter	407	1	0.07476	attraction	0.002457	0.000286	0.002273	1.142422
nudge	410	1	0.075311	attraction	0.002439	0.000286	0.002255	1.139351

falter	413	1	0.075862	attraction	0.002421	0.000285	0.002238	1.136303
shout	5228	3	0.960304	attraction	0.000574	0.00063	0.00039	1.136068
stalk	415	1	0.076229	attraction	0.00241	0.000285	0.002226	1.134283
bat	422	1	0.077515	attraction	0.00237	0.000285	0.002186	1.127295
chant	430	1	0.078984	attraction	0.002326	0.000284	0.002142	1.119453
reason	430	1	0.078984	attraction	0.002326	0.000284	0.002142	1.119453
beckon	435	1	0.079903	attraction	0.002299	0.000284	0.002115	1.114629
mingle	445	1	0.08174	attraction	0.002247	0.000284	0.002064	1.105152
escape	5403	3	0.992449	attraction	0.000555	0.00062	0.000372	1.103074
recite	452	1	0.083025	attraction	0.002212	0.000283	0.002029	1.098649
close	20030	7	3.679205	attraction	0.000349	0.001026	0.000166	1.097694
curtail	458	1	0.084128	attraction	0.002183	0.000283	0.002	1.093158
gleam	463	1	0.085046	attraction	0.00216	0.000283	0.001976	1.088639
seize	2567	2	0.471519	attraction	0.000779	0.000472	0.000596	1.08795
abound	467	1	0.085781	attraction	0.002141	0.000282	0.001958	1.08506
surge	474	1	0.087067	attraction	0.00211	0.000282	0.001926	1.078874
wait	20278	7	3.724759	attraction	0.000345	0.001012	0.000162	1.076386
emanate	477	1	0.087618	attraction	0.002096	0.000282	0.001913	1.076252
bound	487	1	0.089454	attraction	0.002053	0.000281	0.00187	1.067634
attack	5612	3	1.030839	attraction	0.000535	0.000608	0.000351	1.065429
shield	490	1	0.090006	attraction	0.002041	0.000281	0.001857	1.065085
enroll	495	1	0.090924	attraction	0.00202	0.000281	0.001837	1.060872
bypass	499	1	0.091659	attraction	0.002004	0.000281	0.00182	1.057534
thump	505	1	0.092761	attraction	0.00198	0.00028	0.001797	1.052579

defer	516	1	0.094781	attraction	0.001938	0.00028	0.001754	1.043652
applaud	518	1	0.095149	attraction	0.001931	0.000279	0.001747	1.042051
succumb	519	1	0.095332	attraction	0.001927	0.000279	0.001743	1.041252
smack	528	1	0.096986	attraction	0.001894	0.000279	0.00171	1.034139
accrue	531	1	0.097537	attraction	0.001883	0.000279	0.0017	1.031796
hatch	532	1	0.09772	attraction	0.00188	0.000279	0.001696	1.031018
bear	16886	6	3.1017	attraction	0.000355	0.000895	0.000172	1.025028
cycle	546	1	0.100292	attraction	0.001832	0.000278	0.001648	1.020286
operate	13107	5	2.407556	attraction	0.000381	0.000801	0.000198	1.014459
pull	13108	5	2.407739	attraction	0.000381	0.000801	0.000198	1.014355
space	556	1	0.102129	attraction	0.001799	0.000277	0.001615	1.012796
restructure	559	1	0.10268	attraction	0.001789	0.000277	0.001605	1.010577
unfold	568	1	0.104333	attraction	0.001761	0.000277	0.001577	1.003993
clash	583	1	0.107088	attraction	0.001715	0.000276	0.001532	0.99326
water	588	1	0.108007	attraction	0.001701	0.000276	0.001517	0.989747
underpin	589	1	0.10819	attraction	0.001698	0.000275	0.001514	0.989048
fan	593	1	0.108925	attraction	0.001686	0.000275	0.001503	0.986266
ache	599	1	0.110027	attraction	0.001669	0.000275	0.001486	0.982128
lurk	602	1	0.110578	attraction	0.001661	0.000275	0.001477	0.980076
commend	608	1	0.11168	attraction	0.001645	0.000274	0.001461	0.976004
reiterate	608	1	0.11168	attraction	0.001645	0.000274	0.001461	0.976004
erode	616	1	0.11315	attraction	0.001623	0.000274	0.00144	0.97064
linger	627	1	0.11517	attraction	0.001595	0.000273	0.001411	0.963383
rush	3056	2	0.561341	attraction	0.000654	0.000444	0.000471	0.961309

migrate	632	1	0.116089	attraction	0.001582	0.000273	0.001399	0.960129
worship	633	1	0.116272	attraction	0.00158	0.000273	0.001396	0.959482
graze	637	1	0.117007	attraction	0.00157	0.000273	0.001386	0.956903
share	9898	4	1.818111	attraction	0.000404	0.000674	0.000221	0.952475
slash	651	1	0.119579	attraction	0.001536	0.000272	0.001352	0.948008
drip	659	1	0.121048	attraction	0.001517	0.000271	0.001334	0.943017
fasten	664	1	0.121967	attraction	0.001506	0.000271	0.001322	0.939929
fire	3176	2	0.583383	attraction	0.00063	0.000438	0.000446	0.933914
experience	6487	3	1.191563	attraction	0.000462	0.000559	0.000279	0.925768
perch	688	1	0.126375	attraction	0.001453	0.00027	0.00127	0.925446
necessitate	690	1	0.126742	attraction	0.001449	0.00027	0.001266	0.924264
swing	3230	2	0.593302	attraction	0.000619	0.000435	0.000436	0.921992
slice	703	1	0.12913	attraction	0.001422	0.000269	0.001239	0.916665
erupt	726	1	0.133355	attraction	0.001377	0.000268	0.001194	0.903581
rattle	726	1	0.133355	attraction	0.001377	0.000268	0.001194	0.903581
preside	737	1	0.135376	attraction	0.001357	0.000267	0.001173	0.897479
refuse	10396	4	1.909586	attraction	0.000385	0.000646	0.000201	0.896645
spray	743	1	0.136478	attraction	0.001346	0.000267	0.001162	0.894191
curse	758	1	0.139233	attraction	0.001319	0.000266	0.001136	0.886095
sway	758	1	0.139233	attraction	0.001319	0.000266	0.001136	0.886095
celebrate	3412	2	0.626732	attraction	0.000586	0.000424	0.000403	0.883537
deteriorate	774	1	0.142172	attraction	0.001292	0.000265	0.001108	0.877647
thrive	776	1	0.142539	attraction	0.001289	0.000265	0.001105	0.876604
hiss	778	1	0.142907	attraction	0.001285	0.000265	0.001102	0.875564

illuminate	784	1	0.144009	attraction	0.001276	0.000264	0.001092	0.872461
star	795	1	0.146029	attraction	0.001258	0.000264	0.001074	0.866838
mediate	800	1	0.146948	attraction	0.00125	0.000263	0.001066	0.864309
acquire	6970	3	1.280283	attraction	0.00043	0.000531	0.000247	0.859104
win	23155	7	4.25322	attraction	0.000302	0.000848	0.000119	0.858437
blast	816	1	0.149887	attraction	0.001225	0.000263	0.001042	0.856332
revert	820	1	0.150621	attraction	0.00122	0.000262	0.001036	0.854363
slump	820	1	0.150621	attraction	0.00122	0.000262	0.001036	0.854363
cross	7013	3	1.288181	attraction	0.000428	0.000529	0.000244	0.853478
denounce	823	1	0.151173	attraction	0.001215	0.000262	0.001031	0.852894
leak	823	1	0.151173	attraction	0.001215	0.000262	0.001031	0.852894
kick	3585	2	0.65851	attraction	0.000558	0.000414	0.000374	0.849256
grind	838	1	0.153928	attraction	0.001193	0.000261	0.00101	0.845633
invest	3610	2	0.663102	attraction	0.000554	0.000413	0.00037	0.844472
trim	853	1	0.156683	attraction	0.001172	0.00026	0.000989	0.838511
sleep	7138	3	1.311142	attraction	0.00042	0.000522	0.000237	0.837394
tease	858	1	0.157601	attraction	0.001166	0.00026	0.000982	0.836166
lick	865	1	0.158887	attraction	0.001156	0.00026	0.000972	0.832909
soften	867	1	0.159255	attraction	0.001153	0.00026	0.00097	0.831984
charge	7219	3	1.32602	attraction	0.000416	0.000517	0.000232	0.82718
slap	885	1	0.162561	attraction	0.00113	0.000259	0.000946	0.823759
exaggerate	894	1	0.164214	attraction	0.001119	0.000258	0.000935	0.819713
lose	28212	8	5.182113	attraction	0.000284	0.00087	1,00E-04	0.81562
coach	910	1	0.167153	attraction	0.001099	0.000257	0.000915	0.81263

hold	46727	12	8.583036	attraction	0.000257	0.001055	7.3e-05	0.800774
smooth	942	1	0.173031	attraction	0.001062	0.000255	0.000878	0.79886
urge	3897	2	0.715819	attraction	0.000513	0.000397	0.00033	0.79236
pump	958	1	0.17597	attraction	0.001044	0.000255	0.00086	0.792165
complement	961	1	0.176521	attraction	0.001041	0.000254	0.000857	0.790924
experiment	963	1	0.176888	attraction	0.001038	0.000254	0.000855	0.790098
kneel	963	1	0.176888	attraction	0.001038	0.000254	0.000855	0.790098
drive	15598	5	2.865114	attraction	0.000321	0.000659	0.000137	0.789128
aim	7586	3	1.393432	attraction	0.000395	0.000496	0.000212	0.782852
strive	986	1	0.181113	attraction	0.001014	0.000253	0.000831	0.780737
prohibit	998	1	0.183317	attraction	0.001002	0.000252	0.000818	0.775948
root	1000	1	0.183685	attraction	0.001	0.000252	0.000816	0.775156
flourish	1001	1	0.183868	attraction	0.000999	0.000252	0.000815	0.77476
dive	1015	1	0.18644	attraction	0.000985	0.000251	0.000802	0.769269
possess	4044	2	0.742821	attraction	0.000495	0.000388	0.000311	0.767513
obscure	1035	1	0.190114	attraction	0.000966	0.00025	0.000783	0.761568
crawl	1050	1	0.192869	attraction	0.000952	0.000249	0.000769	0.755898
plot	1065	1	0.195624	attraction	0.000939	0.000248	0.000755	0.750316
terminate	1100	1	0.202053	attraction	0.000909	0.000246	0.000725	0.737623
lack	4248	2	0.780293	attraction	0.000471	0.000377	0.000287	0.734887
carve	1125	1	0.206645	attraction	0.000889	0.000245	0.000705	0.728826
dominate	4326	2	0.79462	attraction	0.000462	0.000372	0.000279	0.722942
cheer	1149	1	0.211054	attraction	0.00087	0.000244	0.000687	0.720582
survive	8186	3	1.503643	attraction	0.000366	0.000462	0.000183	0.716636

penetrate	1162	1	0.213442	attraction	0.000861	0.000243	0.000677	0.716196
dislike	1165	1	0.213993	attraction	0.000858	0.000243	0.000675	0.715192
bounce	1167	1	0.21436	attraction	0.000857	0.000243	0.000673	0.714524
proclaim	1169	1	0.214727	attraction	0.000855	0.000243	0.000672	0.713857
multiply	1173	1	0.215462	attraction	0.000853	0.000242	0.000669	0.712528
knock	4408	2	0.809682	attraction	0.000454	0.000368	0.00027	0.710684
turn	44241	11	8.126396	attraction	0.000249	0.000888	6.5e-05	0.706424
conform	1214	1	0.222993	attraction	0.000824	0.00024	0.00064	0.699182
switch	4501	2	0.826765	attraction	0.000444	0.000362	0.000261	0.697138
announce	12532	4	2.301937	attraction	0.000319	0.000525	0.000136	0.69684
pursue	4533	2	0.832643	attraction	0.000441	0.000361	0.000258	0.692561
question	4543	2	0.83448	attraction	0.00044	0.00036	0.000257	0.69114
trigger	1245	1	0.228687	attraction	0.000803	0.000238	0.00062	0.689421
attain	1250	1	0.229606	attraction	8,00E-04	0.000238	0.000616	0.687873
exercise	4569	2	0.839256	attraction	0.000438	0.000359	0.000254	0.687464
disagree	1270	1	0.23328	attraction	0.000787	0.000237	0.000604	0.681746
supervise	1280	1	0.235116	attraction	0.000781	0.000236	0.000598	0.678723
choose	17148	5	3.149826	attraction	0.000292	0.000571	0.000108	0.676908
thrust	1293	1	0.237504	attraction	0.000773	0.000236	0.00059	0.674832
begin	40274	10	7.397719	attraction	0.000248	0.000804	6.5e-05	0.6741
plunge	1304	1	0.239525	attraction	0.000767	0.000235	0.000583	0.671574
tuck	1310	1	0.240627	attraction	0.000763	0.000235	0.00058	0.66981
contract	1312	1	0.240994	attraction	0.000762	0.000234	0.000579	0.669224
rain	1317	1	0.241913	attraction	0.000759	0.000234	0.000576	0.667764

arm	1323	1	0.243015	attraction	0.000756	0.000234	0.000572	0.666019
merge	1328	1	0.243933	attraction	0.000753	0.000234	0.000569	0.664572
embark	1335	1	0.245219	attraction	0.000749	0.000233	0.000565	0.662557
export	1335	1	0.245219	attraction	0.000749	0.000233	0.000565	0.662557
sum	1335	1	0.245219	attraction	0.000749	0.000233	0.000565	0.662557
praise	1346	1	0.24724	attraction	0.000743	0.000233	0.000559	0.659414
stage	1346	1	0.24724	attraction	0.000743	0.000233	0.000559	0.659414
weaken	1346	1	0.24724	attraction	0.000743	0.000233	0.000559	0.659414
protect	8792	3	1.614956	attraction	0.000341	0.000428	0.000158	0.656632
hunt	1357	1	0.24926	attraction	0.000737	0.000232	0.000553	0.6563
accompany	4799	2	0.881503	attraction	0.000417	0.000345	0.000233	0.656105
warm	1363	1	0.250362	attraction	0.000734	0.000232	0.00055	0.654613
originate	1368	1	0.251281	attraction	0.000731	0.000231	0.000547	0.653214
bake	1383	1	0.254036	attraction	0.000723	0.00023	0.000539	0.649051
jump	4869	2	0.894361	attraction	0.000411	0.000342	0.000227	0.646957
tighten	1394	1	0.256057	attraction	0.000717	0.00023	0.000534	0.64603
summon	1400	1	0.257159	attraction	0.000714	0.000229	0.000531	0.644394
inspect	1410	1	0.258995	attraction	0.000709	0.000229	0.000526	0.641685
end	13315	4	2.445762	attraction	3,00E-04	0.00048	0.000117	0.636689
fulfill	1433	1	0.26322	attraction	0.000698	0.000228	0.000514	0.635535
discharge	1438	1	0.264139	attraction	0.000695	0.000227	0.000512	0.634213
add	27079	7	4.973999	attraction	0.000259	0.000626	7.5e-05	0.630977
creep	1452	1	0.26671	attraction	0.000689	0.000227	0.000505	0.630539
display	4999	2	0.91824	attraction	4,00E-04	0.000334	0.000216	0.630429

entertain	1455	1	0.267261	attraction	0.000687	0.000226	0.000504	0.629757
accumulate	1463	1	0.268731	attraction	0.000684	0.000226	5,00E-04	0.62768
support	17936	5	3.294569	attraction	0.000279	0.000527	9.5e-05	0.626457
target	1471	1	0.2702	attraction	0.00068	0.000225	0.000496	0.625617
depict	1474	1	0.270751	attraction	0.000678	0.000225	0.000495	0.624846
recover	5063	2	0.929996	attraction	0.000395	0.000331	0.000211	0.622505
sing	5070	2	0.931282	attraction	0.000394	0.00033	0.000211	0.621646
circulate	1490	1	0.27369	attraction	0.000671	0.000224	0.000487	0.620767
curve	1503	1	0.276078	attraction	0.000665	0.000224	0.000482	0.617489
back	5114	2	0.939364	attraction	0.000391	0.000328	0.000207	0.616287
arrive	13617	4	2.501235	attraction	0.000294	0.000463	0.00011	0.615043
bore	1526	1	0.280303	attraction	0.000655	0.000222	0.000472	0.611768
widen	1544	1	0.283609	attraction	0.000648	0.000221	0.000464	0.607359
peer	1551	1	0.284895	attraction	0.000645	0.000221	0.000461	0.605661
accuse	5207	2	0.956446	attraction	0.000384	0.000322	2,00E-04	0.605163
vanish	1570	1	0.288385	attraction	0.000637	0.00022	0.000453	0.601094
advertise	1572	1	0.288752	attraction	0.000636	0.00022	0.000452	0.600617
coincide	1577	1	0.289671	attraction	0.000634	0.000219	0.00045	0.599428
shed	1578	1	0.289854	attraction	0.000634	0.000219	0.00045	0.599191
shop	1580	1	0.290222	attraction	0.000633	0.000219	0.000449	0.598717
grasp	1625	1	0.298488	attraction	0.000615	0.000217	0.000432	0.588227
imply	5389	2	0.989877	attraction	0.000371	0.000312	0.000187	0.584165
hide	5417	2	0.99502	attraction	0.000369	0.00031	0.000186	0.581022
enjoy	14130	4	2.595465	attraction	0.000283	0.000434	9.9e-05	0.580096

surround	5443	2	0.999796	attraction	0.000367	0.000309	0.000184	0.578123
explode	1674	1	0.307488	attraction	0.000597	0.000214	0.000414	0.57718
spring	1681	1	0.308774	attraction	0.000595	0.000214	0.000411	0.575633
speed	1706	1	0.313366	attraction	0.000586	0.000212	0.000403	0.570167
exhibit	1714	1	0.314836	attraction	0.000583	0.000212	4,00E-04	0.568438
increase	28435	7	5.223075	attraction	0.000246	0.000549	6.3e-05	0.567028
sue	1722	1	0.316305	attraction	0.000581	0.000211	0.000397	0.566718
suggest	28474	7	5.230239	attraction	0.000246	0.000547	6.2e-05	0.565284
incur	1740	1	0.319611	attraction	0.000575	0.00021	0.000391	0.562881
resume	1745	1	0.32053	attraction	0.000573	0.00021	0.000389	0.561824
echo	1769	1	0.324938	attraction	0.000565	0.000209	0.000382	0.556797
march	1770	1	0.325122	attraction	0.000565	0.000208	0.000381	0.55659
conceal	1772	1	0.325489	attraction	0.000564	0.000208	0.000381	0.556175
opt	1781	1	0.327142	attraction	0.000561	0.000208	0.000378	0.554314
hand	5665	2	1.040574	attraction	0.000353	0.000296	0.000169	0.554136
persist	1783	1	0.32751	attraction	0.000561	0.000208	0.000377	0.553902
inherit	1840	1	0.33798	attraction	0.000543	0.000204	0.00036	0.542383
boil	1864	1	0.342388	attraction	0.000536	0.000203	0.000353	0.537658
sail	1886	1	0.346429	attraction	0.00053	0.000202	0.000347	0.533389
undertake	5890	2	1.081903	attraction	0.00034	0.000284	0.000156	0.53114
administer	1902	1	0.349368	attraction	0.000526	0.000201	0.000342	0.530321
descend	1911	1	0.351022	attraction	0.000523	2,00E-04	0.00034	0.528609
cry	5930	2	1.08925	attraction	0.000337	0.000281	0.000154	0.527183
climb	5962	2	1.095128	attraction	0.000335	0.00028	0.000152	0.524045

spell	1976	1	0.362961	attraction	0.000506	0.000197	0.000322	0.516521
provoke	1981	1	0.363879	attraction	0.000505	0.000196	0.000321	0.515611
isolate	2006	1	0.368472	attraction	0.000499	0.000195	0.000315	0.511101
miss	10590	3	1.945221	attraction	0.000283	0.000326	1,00E-04	0.510753
await	2012	1	0.369574	attraction	0.000497	0.000195	0.000313	0.510029
balance	2015	1	0.370125	attraction	0.000496	0.000195	0.000313	0.509494
embrace	2062	1	0.378758	attraction	0.000485	0.000192	0.000301	0.501238
centre	2068	1	0.37986	attraction	0.000484	0.000192	3,00E-04	0.5002
swim	2070	1	0.380227	attraction	0.000483	0.000191	0.000299	0.499855
address	6229	2	1.144172	attraction	0.000321	0.000264	0.000137	0.498773
promise	6319	2	1.160704	attraction	0.000317	0.000259	0.000133	0.490607
line	2144	1	0.39382	attraction	0.000466	0.000187	0.000283	0.487362
fail	15842	4	2.909933	attraction	0.000252	0.000337	6.9e-05	0.478094
evolve	2204	1	0.404841	attraction	0.000454	0.000184	0.00027	0.477609
book	2210	1	0.405943	attraction	0.000452	0.000183	0.000269	0.476652
propose	11153	3	2.048636	attraction	0.000269	0.000294	8.5e-05	0.473027
attract	6551	2	1.203319	attraction	0.000305	0.000246	0.000122	0.470323
hope	20889	5	3.83699	attraction	0.000239	0.000359	5.6e-05	0.469377
breed	2359	1	0.433312	attraction	0.000424	0.000175	0.00024	0.453844
grin	2360	1	0.433496	attraction	0.000424	0.000175	0.00024	0.453697
concentrate	6789	2	1.247036	attraction	0.000295	0.000233	0.000111	0.450595
anticipate	2407	1	0.442129	attraction	0.000415	0.000172	0.000232	0.446871
cite	2435	1	0.447272	attraction	0.000411	0.000171	0.000227	0.442882
interview	2441	1	0.448374	attraction	0.00041	0.00017	0.000226	0.442035

pray	2460	1	0.451864	attraction	0.000407	0.000169	0.000223	0.439369
trace	2476	1	0.454803	attraction	0.000404	0.000168	0.00022	0.437143
wave	2490	1	0.457375	attraction	0.000402	0.000168	0.000218	0.435211
seek	16690	4	3.065698	attraction	0.00024	0.000289	5.6e-05	0.434752
pretend	2541	1	0.466743	attraction	0.000394	0.000165	0.00021	0.428283
fade	16886	4	3.1017	attraction	0.000237	0.000277	5.3e-05	0.425328
advance	2580	1	0.473907	attraction	0.000388	0.000163	0.000204	0.423102
split	2588	1	0.475376	attraction	0.000386	0.000162	0.000203	0.422052
observe	7236	2	1.329143	attraction	0.000276	0.000207	9.3e-05	0.416234
defeat	2638	1	0.48456	attraction	0.000379	0.000159	0.000195	0.415576
indicate	12138	3	2.229565	attraction	0.000247	0.000238	6.4e-05	0.41428
link	7267	2	1.334837	attraction	0.000275	0.000205	9.2e-05	0.413972
lower	2702	1	0.496316	attraction	0.00037	0.000156	0.000186	0.40751
fund	2710	1	0.497786	attraction	0.000369	0.000155	0.000185	0.406519
bend	2769	1	0.508623	attraction	0.000361	0.000152	0.000177	0.399322
highlight	2779	1	0.51046	attraction	0.00036	0.000151	0.000176	0.398122
offer	27712	6	5.090271	attraction	0.000217	0.000281	3.3e-05	0.398061
absorb	2788	1	0.512113	attraction	0.000359	0.000151	0.000175	0.397046
adapt	2824	1	0.518726	attraction	0.000354	0.000149	0.00017	0.392787
change	28032	6	5.14905	attraction	0.000214	0.000263	3,00E-05	0.387008
stay	17894	4	3.286854	attraction	0.000224	0.00022	4,00E-05	0.380078
cease	2946	1	0.541135	attraction	0.000339	0.000142	0.000156	0.378857
mark	7802	2	1.433108	attraction	0.000256	0.000175	7.3e-05	0.377176
breathe	2962	1	0.544074	attraction	0.000338	0.000141	0.000154	0.377085

emphasise	2997	1	0.550503	attraction	0.000334	0.000139	0.00015	0.373253
outline	3009	1	0.552707	attraction	0.000332	0.000138	0.000149	0.371952
demand	7889	2	1.449089	attraction	0.000254	0.00017	7,00E-05	0.371569
waste	3023	1	0.555279	attraction	0.000331	0.000137	0.000147	0.370443
drag	3027	1	0.556014	attraction	0.00033	0.000137	0.000147	0.370014
pause	3137	1	0.576219	attraction	0.000319	0.000131	0.000135	0.358487
land	3189	1	0.585771	attraction	0.000314	0.000128	0.00013	0.353221
employ	8239	2	1.513378	attraction	0.000243	0.00015	5.9e-05	0.349986
determine	13447	3	2.470008	attraction	0.000223	0.000164	3.9e-05	0.34821
participate	3255	1	0.597894	attraction	0.000307	0.000124	0.000124	0.346699
behave	3271	1	0.600833	attraction	0.000306	0.000123	0.000122	0.345144
resist	3308	1	0.607629	attraction	0.000302	0.000121	0.000119	0.341587
travel	8410	2	1.544789	attraction	0.000238	0.000141	5.4e-05	0.339978
detect	3402	1	0.624895	attraction	0.000294	0.000116	0.00011	0.332785
overcome	3406	1	0.62563	attraction	0.000294	0.000116	0.00011	0.332417
appear	29805	6	5.474723	attraction	0.000201	0.000162	1.8e-05	0.33085
expose	3449	1	0.633529	attraction	0.00029	0.000113	0.000106	0.328505
ensure	14021	3	2.575444	attraction	0.000214	0.000131	3,00E-05	0.322887
perform	8882	2	1.631488	attraction	0.000225	0.000114	4.2e-05	0.314035
teach	8960	2	1.645815	attraction	0.000223	0.000109	4,00E-05	0.309971
manage	14358	3	2.637345	attraction	0.000209	0.000112	2.5e-05	0.308933
attend	8997	2	1.652611	attraction	0.000222	0.000107	3.9e-05	0.308064
guarantee	3694	1	0.678531	attraction	0.000271	9.9e-05	8.7e-05	0.307412
struggle	3738	1	0.686613	attraction	0.000268	9.7e-05	8.4e-05	0.303826

proceed	3780	1	0.694328	attraction	0.000265	9.4e-05	8.1e-05	0.300458
submit	3797	1	0.697451	attraction	0.000263	9.3e-05	8,00E-05	0.299109
result	9263	2	1.701472	attraction	0.000216	9.2e-05	3.2e-05	0.294745
arise	9454	2	1.736555	attraction	0.000212	8.1e-05	2.8e-05	0.285584
constitute	4009	1	0.736392	attraction	0.000249	8.1e-05	6.6e-05	0.282967
paint	4089	1	0.751087	attraction	0.000245	7.7e-05	6.1e-05	0.277185
implement	4131	1	0.758802	attraction	0.000242	7.5e-05	5.8e-05	0.274213
differ	4141	1	0.760638	attraction	0.000241	7.4e-05	5.8e-05	0.273512
qualify	4147	1	0.761741	attraction	0.000241	7.4e-05	5.7e-05	0.273092
blame	4188	1	0.769272	attraction	0.000239	7.1e-05	5.5e-05	0.270248
complain	4260	1	0.782497	attraction	0.000235	6.7e-05	5.1e-05	0.26535
interpret	4260	1	0.782497	attraction	0.000235	6.7e-05	5.1e-05	0.26535
construct	4267	1	0.783783	attraction	0.000234	6.7e-05	5.1e-05	0.26488
record	9940	2	1.825826	attraction	0.000201	5.4e-05	1.8e-05	0.263688
distinguish	4291	1	0.788191	attraction	0.000233	6.5e-05	4.9e-05	0.263277
list	4347	1	0.798477	attraction	0.00023	6.2e-05	4.6e-05	0.259587
recognise	10061	2	1.848052	attraction	0.000199	4.7e-05	1.5e-05	0.258533
spend	21412	4	3.933057	attraction	0.000187	2.1e-05	3,00E-06	0.256904
roll	4396	1	0.807478	attraction	0.000227	5.9e-05	4.4e-05	0.256415
reveal	10114	2	1.857787	attraction	0.000198	4.4e-05	1.4e-05	0.25631
owe	4412	1	0.810417	attraction	0.000227	5.9e-05	4.3e-05	0.25539
draw	21579	4	3.963733	attraction	0.000185	1.1e-05	2,00E-06	0.252164
justify	4483	1	0.823459	attraction	0.000223	5.5e-05	3.9e-05	0.250907
control	10533	2	1.934751	attraction	0.00019	2,00E-05	6,00E-06	0.239466

retire	4691	1	0.861665	attraction	0.000213	4.3e-05	2.9e-05	0.238355
fight	10569	2	1.941364	attraction	0.000189	1.8e-05	6,00E-06	0.238077
steal	4765	1	0.875258	attraction	0.00021	3.9e-05	2.6e-05	0.234087
explore	4766	1	0.875441	attraction	0.00021	3.8e-05	2.6e-05	0.23403
fear	4796	1	0.880952	attraction	0.000209	3.7e-05	2.5e-05	0.232329
conduct	5025	1	0.923016	attraction	0.000199	2.4e-05	1.5e-05	0.219851
earn	5191	1	0.953507	attraction	0.000193	1.4e-05	9,00E-06	0.211336
direct	5204	1	0.955895	attraction	0.000192	1.4e-05	8,00E-06	0.210687
train	5261	1	0.966365	attraction	0.00019	1,00E-05	6,00E-06	0.207871
advise	5298	1	0.973162	attraction	0.000189	8,00E-06	5,00E-06	0.206068
score	5354	1	0.983448	attraction	0.000187	5,00E-06	3,00E-06	0.203377
scream	5354	1	0.983448	attraction	0.000187	5,00E-06	3,00E-06	0.203377
dress	5409	1	0.993551	attraction	0.000185	2,00E-06	1,00E-06	0.200776
be	4131226	373	758.843106	repulsion	9,00E-05	-0.119183	-0.000122	66.360699
do	534627	6	98.202813	repulsion	1.1e-05	-0.02848	-0.000178	34.112684
say	318257	11	58.458949	repulsion	3.5e-05	-0.01466	-0.000152	13.621016
see	184872	3	33.958162	repulsion	1.6e-05	-0.009563	-0.000169	10.960338
find	95432	1	17.529401	repulsion	1,00E-05	-0.005106	-0.000174	6.364138
get	208360	15	38.272549	repulsion	7.2e-05	-0.007189	-0.000113	4.827382
mean	65637	1	12.056514	repulsion	1.5e-05	-0.003415	-0.000169	4.128935
want	87744	3	16.117232	repulsion	3.4e-05	-0.004052	-0.00015	4.085067
tell	73413	2	13.484847	repulsion	2.7e-05	-0.003548	-0.000157	3.842914
give	129248	8	23.740883	repulsion	6.2e-05	-0.004862	-0.000123	3.763033
seem	59618	1	10.950916	repulsion	1.7e-05	-0.003074	-0.000167	3.685598

use	124371	9	22.845053	repulsion	7.2e-05	-0.004277	-0.000112	3.064986
ask	57642	2	10.587955	repulsion	3.5e-05	-0.002653	-0.000149	2.773434
make	209867	25	38.549362	repulsion	0.000119	-0.004185	-6.5e-05	1.884462
call	51351	3	9.432394	repulsion	5.8e-05	-0.001987	-0.000126	1.809996
feel	58362	4	10.720208	repulsion	6.9e-05	-0.002076	-0.000116	1.74278
happen	31273	1	5.744372	repulsion	3.2e-05	-0.001465	-0.000152	1.667528
expect	30118	1	5.532217	repulsion	3.3e-05	-0.0014	-0.000151	1.58913
read	26617	1	4.889136	repulsion	3.8e-05	-0.001201	-0.000146	1.354462
write	40219	3	7.387616	repulsion	7.5e-05	-0.001355	-0.000109	1.197628
decide	23942	1	4.39778	repulsion	4.2e-05	-0.00105	-0.000142	1.178644
have	455972	70	83.755091	repulsion	0.000154	-0.004249	-3.1e-05	1.166752
stop	23484	1	4.313652	repulsion	4.3e-05	-0.001024	-0.000141	1.148888
fill	23353	1	4.289589	repulsion	4.3e-05	-0.001016	-0.000141	1.140398
put	67210	7	12.34545	repulsion	0.000104	-0.001651	-8,00E-05	1.124591
leave	66077	7	12.137335	repulsion	0.000106	-0.001587	-7.8e-05	1.079574
look	104995	13	19.285978	repulsion	0.000124	-0.001942	-6,00E-05	1.058536
learn	21863	1	4.015899	repulsion	4.6e-05	-0.000932	-0.000138	1.044481
create	21421	1	3.93471	repulsion	4.7e-05	-0.000907	-0.000137	1.016273
accept	20326	1	3.733576	repulsion	4.9e-05	-0.000844	-0.000135	0.946908
keep	48943	5	8.990081	repulsion	0.000102	-0.001232	-8.2e-05	0.93579
cause	20030	1	3.679205	repulsion	5,00E-05	-0.000828	-0.000134	0.928291
develop	27227	2	5.001184	repulsion	7.3e-05	-0.000927	-0.00011	0.90541
believe	33554	3	6.163357	repulsion	8.9e-05	-0.000977	-9.4e-05	0.86347
concern	18792	1	3.451803	repulsion	5.3e-05	-0.000757	-0.000131	0.851079

explain	18612	1	3.41874	repulsion	5.4e-05	-0.000747	-0.00013	0.839946
speak	25187	2	4.626467	repulsion	7.9e-05	-0.000811	-0.000104	0.796904
establish	17828	1	3.274731	repulsion	5.6e-05	-0.000703	-0.000128	0.791741
build	24185	2	4.442415	repulsion	8.3e-05	-0.000754	-0.000101	0.744875
achieve	16725	1	3.072127	repulsion	6,00E-05	-0.00064	-0.000124	0.724771
describe	23353	2	4.289589	repulsion	8.6e-05	-0.000707	-9.8e-05	0.702357
wish	16317	1	2.997184	repulsion	6.1e-05	-0.000617	-0.000123	0.700267
prepare	15524	1	2.851522	repulsion	6.4e-05	-0.000572	-0.000119	0.653085
prescribe	15524	1	2.851522	repulsion	6.4e-05	-0.000572	-0.000119	0.653085
help	41318	5	7.589485	repulsion	0.000121	-8,00E-04	-6.3e-05	0.635548
set	41034	5	7.537319	repulsion	0.000122	-0.000784	-6.2e-05	0.625186
exist	14820	1	2.722208	repulsion	6.7e-05	-0.000532	-0.000116	0.611719
try	52982	7	9.731984	repulsion	0.000132	-0.000844	-5.2e-05	0.610987
prove	14449	1	2.654061	repulsion	6.9e-05	-0.000511	-0.000115	0.59013
present	14391	1	2.643407	repulsion	6.9e-05	-0.000508	-0.000114	0.586768
return	20577	2	3.779681	repulsion	9.7e-05	-0.00055	-8.7e-05	0.565434
catch	13881	1	2.549728	repulsion	7.2e-05	-0.000479	-0.000112	0.557372
identify	13318	1	2.446313	repulsion	7.5e-05	-0.000447	-0.000109	0.525275
pay	38062	5	6.991408	repulsion	0.000131	-0.000615	-5.2e-05	0.520701
involve	31722	4	5.826847	repulsion	0.000126	-0.000564	-5.8e-05	0.510541
regard	12835	1	2.357593	repulsion	7.8e-05	-0.000419	-0.000106	0.498051
publish	12426	1	2.282466	repulsion	8,00E-05	-0.000396	-0.000103	0.475234
meet	30647	4	5.629386	repulsion	0.000131	-0.000503	-5.3e-05	0.471751
bring	42290	6	7.768027	repulsion	0.000142	-0.000546	-4.2e-05	0.465689

point	12214	1	2.243525	repulsion	8.2e-05	-0.000384	-0.000102	0.463497
agree	24061	3	4.419638	repulsion	0.000125	-0.000439	-5.9e-05	0.448739
treat	11628	1	2.135886	repulsion	8.6e-05	-0.000351	-9.8e-05	0.431385
finish	11595	1	2.129824	repulsion	8.6e-05	-0.000349	-9.8e-05	0.429592
save	11281	1	2.072147	repulsion	8.9e-05	-0.000331	-9.5e-05	0.41261
talk	28857	4	5.30059	repulsion	0.000139	-0.000402	-4.5e-05	0.409797
note	10794	1	1.982693	repulsion	9.3e-05	-0.000304	-9.1e-05	0.386577
mention	10785	1	1.98104	repulsion	9.3e-05	-0.000303	-9.1e-05	0.3861
die	21909	3	4.024349	repulsion	0.000137	-0.000316	-4.7e-05	0.367962
complete	10292	1	1.890483	repulsion	9.7e-05	-0.000275	-8.7e-05	0.360153
discover	10248	1	1.882401	repulsion	9.8e-05	-0.000273	-8.6e-05	0.357858
hit	10130	1	1.860726	repulsion	9.9e-05	-0.000266	-8.5e-05	0.351719
work	65955	11	12.114926	repulsion	0.000167	-0.000344	-1.7e-05	0.34846
walk	21149	3	3.884748	repulsion	0.000142	-0.000273	-4.2e-05	0.340862
fit	9690	1	1.779905	repulsion	0.000103	-0.000241	-8.1e-05	0.329052
realise	9488	1	1.742801	repulsion	0.000105	-0.000229	-7.8e-05	0.318768
examine	9319	1	1.711758	repulsion	0.000107	-0.00022	-7.6e-05	0.310226
answer	9275	1	1.703676	repulsion	0.000108	-0.000217	-7.6e-05	0.308011
raise	20117	3	3.695186	repulsion	0.000149	-0.000215	-3.5e-05	0.30534
sound	9023	1	1.657387	repulsion	0.000111	-0.000203	-7.3e-05	0.295401
apply	19661	3	3.611425	repulsion	0.000153	-0.000189	-3.1e-05	0.290131
adopt	8872	1	1.629651	repulsion	0.000113	-0.000194	-7.1e-05	0.287909
buy	24924	4	4.578158	repulsion	0.00016	-0.000179	-2.3e-05	0.2863
eat	14020	2	2.57526	repulsion	0.000143	-0.000178	-4.1e-05	0.280183

wear	13946	2	2.561667	repulsion	0.000143	-0.000173	-4,00E-05	0.277345
confirm	8638	1	1.586669	repulsion	0.000116	-0.000181	-6.8e-05	0.276393
produce	29928	5	5.497316	repulsion	0.000167	-0.000154	-1.7e-05	0.276299
improve	13867	2	2.547156	repulsion	0.000144	-0.000169	-3.9e-05	0.274327
reduce	19166	3	3.520501	repulsion	0.000157	-0.000161	-2.7e-05	0.273971
laugh	8443	1	1.55085	repulsion	0.000118	-0.00017	-6.5e-05	0.266889
enter	13658	2	2.508766	repulsion	0.000146	-0.000157	-3.7e-05	0.266398
refer	13648	2	2.506929	repulsion	0.000147	-0.000157	-3.7e-05	0.266021
relate	13591	2	2.496459	repulsion	0.000147	-0.000153	-3.7e-05	0.263874
require	29284	5	5.379023	repulsion	0.000171	-0.000117	-1.3e-05	0.259875
live	34504	6	6.337858	repulsion	0.000174	-0.000104	-1,00E-05	0.257947
imagine	8116	1	1.490785	repulsion	0.000123	-0.000152	-6,00E-05	0.251145
plan	13210	2	2.426475	repulsion	0.000151	-0.000132	-3.2e-05	0.24968
appoint	7947	1	1.459742	repulsion	0.000126	-0.000142	-5.8e-05	0.243106
issue	7785	1	1.429986	repulsion	0.000128	-0.000133	-5.5e-05	0.235466
state	7777	1	1.428516	repulsion	0.000129	-0.000132	-5.5e-05	0.23509
obtain	12714	2	2.335368	repulsion	0.000157	-0.000104	-2.6e-05	0.231627
deny	7446	1	1.367716	repulsion	0.000134	-0.000114	-4.9e-05	0.21969
cut	17312	3	3.17995	repulsion	0.000173	-5.6e-05	-1,00E-05	0.216838
respond	7045	1	1.294059	repulsion	0.000142	-9.1e-05	-4.2e-05	0.201419
press	7025	1	1.290385	repulsion	0.000142	-9,00E-05	-4.1e-05	0.200519
supply	7019	1	1.289283	repulsion	0.000142	-8.9e-05	-4.1e-05	0.20025
visit	11807	2	2.168766	repulsion	0.000169	-5.2e-05	-1.4e-05	0.199915
force	11740	2	2.156459	repulsion	0.00017	-4.8e-05	-1.3e-05	0.197642

design	11737	2	2.155908	repulsion	0.00017	-4.8e-05	-1.3e-05	0.19754
commit	6791	1	1.247403	repulsion	0.000147	-7.6e-05	-3.6e-05	0.190076
reply	6696	1	1.229953	repulsion	0.000149	-7.1e-05	-3.4e-05	0.185882
impose	6665	1	1.224259	repulsion	0.00015	-6.9e-05	-3.4e-05	0.184519
measure	6636	1	1.218932	repulsion	0.000151	-6.8e-05	-3.3e-05	0.183246
reflect	11290	2	2.073801	repulsion	0.000177	-2.3e-05	-7,00E-06	0.182632
limit	6582	1	1.209013	repulsion	0.000152	-6.5e-05	-3.2e-05	0.180883
own	6561	1	1.205155	repulsion	0.000152	-6.3e-05	-3.1e-05	0.179967
assume	10984	2	2.017593	repulsion	0.000182	-5,00E-06	-2,00E-06	0.172687
organise	6390	1	1.173745	repulsion	0.000156	-5.4e-05	-2.7e-05	0.172554
reject	6373	1	1.170623	repulsion	0.000157	-5.3e-05	-2.7e-05	0.171822
feed	6348	1	1.166031	repulsion	0.000158	-5.1e-05	-2.6e-05	0.170747
deliver	6347	1	1.165847	repulsion	0.000158	-5.1e-05	-2.6e-05	0.170704
replace	10904	2	2.002898	repulsion	0.000183	-1,00E-06	0	0.170123
throw	10898	2	2.001796	repulsion	0.000184	-1,00E-06	0	0.169931
thunder	10898	2	2.001796	repulsion	0.000184	-1,00E-06	0	0.169931
listen	10893	2	2.000878	repulsion	0.000184	0	0	0.169772
repeat	6274	1	1.152438	repulsion	0.000159	-4.7e-05	-2.4e-05	0.167576
name	6259	1	1.149683	repulsion	0.00016	-4.6e-05	-2.4e-05	0.166936
approve	6095	1	1.119558	repulsion	0.000164	-3.7e-05	-2,00E-05	0.15998
handle	6028	1	1.107252	repulsion	0.000166	-3.3e-05	-1.8e-05	0.157163
oppose	5940	1	1.091087	repulsion	0.000168	-2.8e-05	-1.5e-05	0.153486
match	5885	1	1.080985	repulsion	0.00017	-2.5e-05	-1.4e-05	0.151201
elect	5843	1	1.07327	repulsion	0.000171	-2.3e-05	-1.3e-05	0.149464

test	5822	1	1.069412	repulsion	0.000172	-2.1e-05	-1.2e-05	0.148597
tansfer	5819	1	1.068861	repulsion	0.000172	-2.1e-05	-1.2e-05	0.148473
age	5723	1	1.051228	repulsion	0.000175	-1.6e-05	-9,00E-06	0.144531
illustrate	5667	1	1.040941	repulsion	0.000176	-1.3e-05	-7,00E-06	0.142247
welcome	5660	1	1.039656	repulsion	0.000177	-1.2e-05	-7,00E-06	0.141962
generate	5649	1	1.037635	repulsion	0.000177	-1.2e-05	-7,00E-06	0.141515
account (for)	5546	1	1.018715	repulsion	0.00018	-6,00E-06	-3,00E-06	0.137348
disappear	5514	1	1.012838	repulsion	0.000181	-4,00E-06	-2,00E-06	0.136062

Примітка. Інтерпретація значень p :

$\text{coll.strength} > 3 \Rightarrow p < 0.001$; $\text{coll.strength} > 2 \Rightarrow p < 0.01$; $\text{coll.strength} > 1.30103 \Rightarrow p < 0.05$.

Таблиця Е.1.3

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PI}]
абсолютної конструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

exp.freq: expected frequency of the word *despite-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

relation: relation of the word to *despite-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
surround	5443	7	0.005878	attraction	0.001286	0.06476	0.001285	19.407551
show	56447	4	0.060963	attraction	7.1e-05	0.036473	7,00E-05	6.284771
suggest	28474	3	0.030752	attraction	0.000105	0.027493	0.000104	5.336469
be	4130226	14	4.460644	attraction	3,00E-06	0.088327	2,00E-06	3.820191
disprove	185	1	2,00E-04	attraction	0.005405	0.009257	0.005404	3.699447
litter	397	1	0.000429	attraction	0.002519	0.009255	0.002518	3.367878
stream	477	1	0.000515	attraction	0.002096	0.009254	0.002095	3.288168
span	711	1	0.000768	attraction	0.001406	0.009252	0.001405	3.114872
denounce	823	1	0.000889	attraction	0.001215	0.009251	0.001214	3.051367
take	173646	3	0.187538	attraction	1.7e-05	0.026041	1.6e-05	3.030205

(place/ part)								
pump	958	1	0.001035	attraction	0.001044	0.00925	0.001043	2.985433
prohibit	998	1	0.001078	attraction	0.001002	0.009249	0.001001	2.967677
fine for	1253	1	0.001353	attraction	0.000798	0.009247	0.000797	2.868916
guard	1368	1	0.001477	attraction	0.000731	0.009246	0.00073	2.830808
forbid	1498	1	0.001618	attraction	0.000668	0.009244	0.000666	2.791412
deem	1576	1	0.001702	attraction	0.000635	0.009244	0.000633	2.769386
follow	58483	2	0.063162	attraction	3.4e-05	0.017934	3.3e-05	2.722076
await	2012	1	0.002173	attraction	0.000497	0.009239	0.000496	2.663415
exceed	3058	1	0.003303	attraction	0.000327	0.009229	0.000326	2.481849
flow	3417	1	0.00369	attraction	0.000293	0.009225	0.000292	2.433725
blow	4531	1	0.004893	attraction	0.000221	0.009214	0.00022	2.311434
ride	4733	1	0.005112	attraction	0.000211	0.009212	0.00021	2.292539
burn	4763	1	0.005144	attraction	0.00021	0.009212	0.000209	2.289802
gather	5029	1	0.005431	attraction	0.000199	0.009209	0.000198	2.266262
oppose	5940	1	0.006415	attraction	0.000168	0.0092	0.000167	2.194169
contribute	6329	1	0.006835	attraction	0.000158	0.009196	0.000157	2.166711
attract	6551	1	0.007075	attraction	0.000153	0.009194	0.000152	2.15179
ring	6641	1	0.007172	attraction	0.000151	0.009193	0.00015	2.145885
link	7267	1	0.007848	attraction	0.000138	0.009187	0.000137	2.106908
give	129248	2	0.139588	attraction	1.5e-05	0.017226	1.4e-05	2.054835
attend	8997	1	0.009717	attraction	0.000111	0.009169	0.00011	2.014567
result	9263	1	0.010004	attraction	0.000108	0.009167	0.000107	2.001975
hit	10130	1	0.01094	attraction	9.9e-05	0.009158	9.8e-05	1.963318

fight	10175	1	0.010989	attraction	9.8e-05	0.009158	9.7e-05	1.961404
throw at	10898	1	0.01177	attraction	9.2e-05	0.00915	9.1e-05	1.931759
affect	13095	1	0.014143	attraction	7.6e-05	0.009128	7.5e-05	1.85251
relate	13591	1	0.014678	attraction	7.4e-05	0.009123	7.3e-05	1.836479
refer	13648	1	0.01474	attraction	7.3e-05	0.009123	7.2e-05	1.834674
eat	14020	1	0.015142	attraction	7.1e-05	0.009119	7,00E-05	1.823082
place (on)	14316	1	0.015461	attraction	7,00E-05	0.009116	6.9e-05	1.814077
occur	15462	1	0.016699	attraction	6.5e-05	0.009105	6.4e-05	1.780898
serve on	15656	1	0.016908	attraction	6.4e-05	0.009103	6.3e-05	1.775528
form	16632	1	0.017963	attraction	6,00E-05	0.009093	5.9e-05	1.74949
cut	17312	1	0.018697	attraction	5.8e-05	0.009086	5.7e-05	1.732245
support	17936	1	0.019371	attraction	5.6e-05	0.00908	5.5e-05	1.717011
claim	18280	1	0.019742	attraction	5.5e-05	0.009076	5.4e-05	1.70884
reduce	19166	1	0.020699	attraction	5.2e-05	0.009068	5.1e-05	1.68849
raise	20117	1	0.021726	attraction	5,00E-05	0.009058	4.9e-05	1.667679
accept	20326	1	0.021952	attraction	4.9e-05	0.009056	4.8e-05	1.663239
make	209867	2	0.226656	attraction	1,00E-05	0.01642	8,00E-06	1.658191
draw	21579	1	0.023305	attraction	4.6e-05	0.009043	4.5e-05	1.637549
win	23155	1	0.025007	attraction	4.3e-05	0.009028	4.2e-05	1.607301
grow	24028	1	0.02595	attraction	4.2e-05	0.009019	4.1e-05	1.59143
receive	24904	1	0.026896	attraction	4,00E-05	0.00901	3.9e-05	1.576081
offer	27712	1	0.029929	attraction	3.6e-05	0.008982	3.5e-05	1.530332
increase	28435	1	0.03071	attraction	3.5e-05	0.008975	3.4e-05	1.519313
require	29284	1	0.031627	attraction	3.4e-05	0.008966	3.3e-05	1.506733

carry (out)	30234	1	0.032653	attraction	3.3e-05	0.008957	3.2e-05	1.493087
remain	30740	1	0.033199	attraction	3.3e-05	0.008952	3.1e-05	1.485996
live	34504	1	0.037264	attraction	2.9e-05	0.008914	2.8e-05	1.43676
turn	44241	1	0.04778	attraction	2.3e-05	0.008817	2.2e-05	1.330991
have	1301964	4	1.406121	attraction	3,00E-06	0.024017	2,00E-06	1.273843
try out	52982	1	0.057221	attraction	1.9e-05	0.008729	1.8e-05	1.254702
feel	58362	1	0.063031	attraction	1.7e-05	0.008676	1.6e-05	1.213938
become	66115	1	0.071404	attraction	1.5e-05	0.008598	1.4e-05	1.16155
put	67210	1	0.072587	attraction	1.5e-05	0.008587	1.4e-05	1.154668
find	95432	1	0.103067	attraction	1,00E-05	0.008305	9,00E-06	1.008874
use	124371	1	0.134321	attraction	8,00E-06	0.008016	7,00E-06	0.900445
come	146144	1	0.157836	attraction	7,00E-06	0.007798	6,00E-06	0.835325
do	534627	1	0.577397	attraction	2,00E-06	0.003913	1,00E-06	0.35703

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.4

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PT}]
абсолютної конструкції *without-aug-abs-SubjPred_{PT-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *without-aug-abs-SubjPred_{PT-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *without-aug-abs-SubjPred_{PT-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *without-aug-abs-SubjPred_{PT-cxn}*

relation: relation of the word to *without-aug-abs-SubjPred_{PT-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
have (to)	82321	4	0.041984	attraction	4.9e-05	0.077608	4.8e-05	6.953661
give	129248	4	0.065916	attraction	3.1e-05	0.077139	3,00E-05	6.177653
pass	20984	2	0.010702	attraction	9.5e-05	0.039006	9.5e-05	4.25371
reach	22446	2	0.011447	attraction	8.9e-05	0.038991	8.9e-05	4.195414
ask	57642	2	0.029397	attraction	3.5e-05	0.038639	3.4e-05	3.381189
crawl	1050	1	0.000535	attraction	0.000952	0.019597	0.000952	3.271354
authorize	1395	1	0.000711	attraction	0.000717	0.019594	0.000716	3.148007
embrace	1455	1	0.000742	attraction	0.000687	0.019593	0.000687	3.129725
entertain	2062	1	0.001052	attraction	0.000485	0.019587	0.000484	2.978365
request	2583	1	0.001317	attraction	0.000387	0.019582	0.000387	2.880586
blow	4531	1	0.002311	attraction	0.000221	0.019563	0.00022	2.636728

inform	5113	1	0.002608	attraction	0.000196	0.019557	0.000195	2.584309
undertake	5890	1	0.003004	attraction	0.00017	0.019549	0.000169	2.522954
touch	6253	1	0.003189	attraction	0.00016	0.019545	0.000159	2.49702
grant	6529	1	0.00333	attraction	0.000153	0.019543	0.000153	2.478292
supply	7019	1	0.00358	attraction	0.000142	0.019538	0.000142	2.446916
gain	8406	1	0.004287	attraction	0.000119	0.019524	0.000118	2.368753
sound	8799	1	0.004487	attraction	0.000114	0.01952	0.000113	2.348951
fight	10569	1	0.00539	attraction	9.5e-05	0.019502	9.4e-05	2.269543
assume	10984	1	0.005602	attraction	9.1e-05	0.019498	9.1e-05	2.252861
enter	13658	1	0.006966	attraction	7.3e-05	0.019471	7.3e-05	2.158525
form	16632	1	0.008482	attraction	6,00E-05	0.019442	6,00E-05	2.07329
stop	23484	1	0.011977	attraction	4.3e-05	0.019373	4.2e-05	1.924205
speak	25187	1	0.012845	attraction	4,00E-05	0.019356	3.9e-05	1.893985
involve	31722	1	0.016178	attraction	3.2e-05	0.019291	3.1e-05	1.794509
try	52982	1	0.027021	attraction	1.9e-05	0.019078	1.8e-05	1.574042
show	56447	1	0.028788	attraction	1.8e-05	0.019043	1.7e-05	1.546904
take	173646	1	0.088559	attraction	6,00E-06	0.017871	5,00E-06	1.071493
see	184872	1	0.094285	attraction	5,00E-06	0.017759	5,00E-06	1.045488
make	209867	1	0.107032	attraction	5,00E-06	0.017509	4,00E-06	0.993088
say	318257	1	0.162311	attraction	3,00E-06	0.016425	3,00E-06	0.823783
be	4130226	4	2.106415	attraction	1,00E-06	0.037129	0	0.798792
have	1301964	1	0.664002	attraction	1,00E-06	0.006588	0	0.312068

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.5

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PI}]
абсолютної конструкції *what_with-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *what_with-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *what_with-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *what_with-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

relation: relation of the word to *what_with-aug-abs-SubjPred_{PI-CXN}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr.to.word	delta.p.word.to.constr	coll.strength
go (down/ out)	226141	5	0.04749	attraction	2.2e-05	0.235834	2.2e-05	8.932681
be	4130226	6	0.867347	attraction	1,00E-06	0.244412	1,00E-06	3.803133
come	146144	2	0.03069	attraction	1.4e-05	0.093777	1.3e-05	3.356256
demand	7422	1	0.001559	attraction	0.000135	0.047545	0.000135	2.807582
laugh	8443	1	0.001773	attraction	0.000118	0.047535	0.000118	2.751651
travel	8585	1	0.001803	attraction	0.000116	0.047533	0.000116	2.744413
play	36426	1	0.007649	attraction	2.7e-05	0.047255	2.7e-05	2.11795
keep	48943	1	0.010278	attraction	2,00E-05	0.04713	2,00E-05	1.990214
get	208360	1	0.043756	attraction	5,00E-06	0.045535	5,00E-06	1.36799

Примітка. Інтерпретація значень *p*:

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.6

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PII}]
абсолютної конструкції *oaug-abs-SubjPred_{PII-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *oaug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

relation: relation of the word to *oaug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
crease	203	8	0.005746	attraction	0.039409	0.016021	0.039381	22.617621
contort	105	6	0.002972	attraction	0.057143	0.012018	0.057115	18.096104
fill	26535	16	0.751131	attraction	0.000603	0.03056	0.000576	15.713519
narrow	1267	7	0.035865	attraction	0.005525	0.013957	0.005497	13.858645
fold	1890	7	0.053501	attraction	0.003704	0.013921	0.003676	12.647073
flush	1005	6	0.028449	attraction	0.00597	0.011967	0.005942	12.16295
bend	2769	7	0.078383	attraction	0.002528	0.013871	0.0025	11.493826
clench	508	5	0.01438	attraction	0.009843	0.009992	0.009814	11.312783
encase	181	4	0.005124	attraction	0.022099	0.008006	0.022071	10.563361
fix	8092	8	0.229062	attraction	0.000989	0.015573	0.000961	9.838727
bathe	441	4	0.012483	attraction	0.00907	0.007991	0.009042	9.010291

drain	1619	5	0.045829	attraction	0.003088	0.009928	0.00306	8.801239
wreathe	86	3	0.002434	attraction	0.034884	0.006007	0.034856	8.63764
clasp	607	4	0.017182	attraction	0.00659	0.007982	0.006562	8.455286
wrap	2273	5	0.064342	attraction	0.0022	0.009891	0.002172	8.070328
choke	823	4	0.023297	attraction	0.00486	0.00797	0.004832	7.927417
distort	876	4	0.024797	attraction	0.004566	0.007967	0.004538	7.819325
soak	902	4	0.025533	attraction	0.004435	0.007965	0.004407	7.768682
drench	178	3	0.005039	attraction	0.016854	0.006002	0.016826	7.682774
tinge	198	3	0.005605	attraction	0.015152	0.006001	0.015123	7.543476
glaze	211	3	0.005973	attraction	0.014218	0.006	0.01419	7.460334
sink	3084	5	0.087299	attraction	0.001621	0.009845	0.001593	7.415462
burry	3099	5	0.087724	attraction	0.001613	0.009845	0.001585	7.405071
strain	1237	,	0.035016	attraction	0.003234	0.007946	0.003206	7.222511
press	7025	6	0.198858	attraction	0.000854	0.011626	0.000826	7.153061
bow	1288	4	0.03646	attraction	0.003106	0.007943	0.003078	7.15274
wedge	285	3	0.008068	attraction	0.010526	0.005996	0.010498	7.067711
lock	3824	5	0.108247	attraction	0.001308	0.009803	0.00128	6.955661
raise	20117	8	0.569456	attraction	0.000398	0.014891	0.00037	6.802581
twist	1759	4	0.049792	attraction	0.002274	0.007916	0.002246	6.615386
rag	27	2	0.000764	attraction	0.074074	0.004007	0.074046	6.551975
brace	431	3	0.0122	attraction	0.006961	0.005988	0.006932	6.528595
cross	6706	5	0.189828	attraction	0.000746	0.00964	0.000718	5.764577
cover	19610	7	0.555104	attraction	0.000357	0.012916	0.000329	5.717834
cake	74	2	0.002095	attraction	0.027027	0.004004	0.026999	5.666141
curl	1086	3	0.030742	attraction	0.002762	0.005951	0.002734	5.328706

hold	46727	9	1.32271	attraction	0.000193	0.015386	0.000165	5.003431
muffle	196	2	0.005548	attraction	0.010204	0.003997	0.010176	4.892691
stain	1614	3	0.045688	attraction	0.001859	0.005921	0.001831	4.816922
load	1923	3	0.054435	attraction	0.00156	0.005903	0.001532	4.59139
hunch	257	2	0.007275	attraction	0.007782	0.003994	0.007754	4.582016
arch	271	2	0.007671	attraction	0.00738	0.003993	0.007352	4.53597
rack	273	2	0.007728	attraction	0.007326	0.003993	0.007298	4.529588
line	2144	3	0.060691	attraction	0.001399	0.005891	0.001371	4.451603
freeze	2209	3	0.062531	attraction	0.001358	0.005887	0.00133	4.413267
cloud	351	2	0.009936	attraction	0.005698	0.003988	0.00567	4.31158
link	7267	4	0.205708	attraction	0.00055	0.007604	0.000522	4.203424
hack	460	2	0.013021	attraction	0.004348	0.003982	0.00432	4.077274
blind	483	2	0.013672	attraction	0.004141	0.003981	0.004113	4.035038
bind	487	2	0.013786	attraction	0.004107	0.003981	0.004079	4.027899
sting	490	2	0.013871	attraction	0.004082	0.00398	0.004053	4.022584
slot	519	2	0.014691	attraction	0.003854	0.003979	0.003825	3.972828
cram	560	2	0.015852	attraction	0.003571	0.003976	0.003543	3.90706
pinch	569	2	0.016107	attraction	0.003515	0.003976	0.003487	3.893272
poise	621	2	0.017579	attraction	0.003221	0.003973	0.003192	3.817674
deepen	647	2	0.018315	attraction	0.003091	0.003971	0.003063	3.782232
tilte	719	2	0.020353	attraction	0.002782	0.003967	0.002753	3.691102
edge	743	2	0.021032	attraction	0.002692	0.003966	0.002664	3.662759
roll	4396	3	0.124438	attraction	0.000682	0.005763	0.000654	3.53634
swell	968	2	0.027401	attraction	0.002066	0.003953	0.002038	3.434683
pile	1012	2	0.028647	attraction	0.001976	0.003951	0.001948	3.396411

part	1031	2	0.029185	attraction	0.00194	0.00395	0.001912	3.380402
draw	21579	5	0.610841	attraction	0.000232	0.008796	0.000204	3.375762
focust	5357	3	0.151642	attraction	0.00056	0.005708	0.000532	3.287443
stuff	1155	2	0.032695	attraction	0.001732	0.003943	0.001703	3.282719
blotch	26	1	0.000736	attraction	0.038462	0.002003	0.038433	3.133283
crack	1451	2	0.041074	attraction	0.001378	0.003926	0.00135	3.086881
tighten	1497	2	0.042376	attraction	0.001336	0.003923	0.001308	3.060137
foreshorten	31	1	0.000878	attraction	0.032258	0.002002	0.03223	3.056926
gash	31	1	0.000878	attraction	0.032258	0.002002	0.03223	3.056926
scatter	1516	2	0.042914	attraction	0.001319	0.003922	0.001291	3.049333
consume	1625	2	0.045999	attraction	0.001231	0.003916	0.001203	2.989892
furrow	72	1	0.002038	attraction	0.013889	0.002	0.013861	2.691206
maim	80	1	0.002265	attraction	0.0125	0.002	0.012472	2.645498
extend	9489	3	0.268607	attraction	0.000316	0.005474	0.000288	2.57992
enslave	100	1	0.002831	attraction	0.01	0.001998	0.009972	2.54871
festoon	100	1	0.002831	attraction	0.01	0.001998	0.009972	2.54871
electrify	102	1	0.002887	attraction	0.009804	0.001998	0.009776	2.540123
encrust	102	1	0.002887	attraction	0.009804	0.001998	0.009776	2.540123
absorb	2788	2	0.07892	attraction	0.000717	0.00385	0.000689	2.530347
splay	109	1	0.003085	attraction	0.009174	0.001998	0.009146	2.511339
suffuse	110	1	0.003114	attraction	0.009091	0.001998	0.009063	2.507379
bunch	123	1	0.003482	attraction	0.00813	0.001997	0.008102	2.458946
veil	124	1	0.00351	attraction	0.008065	0.001997	0.008036	2.455436
intertwine	133	1	0.003765	attraction	0.007519	0.001997	0.007491	2.425061
inflame	135	1	0.003821	attraction	0.007407	0.001996	0.007379	2.418591

rivet	141	1	0.003991	attraction	0.007092	0.001996	0.007064	2.399743
assail	154	1	0.004359	attraction	0.006494	0.001995	0.006465	2.361521
degenerate	159	1	0.004501	attraction	0.006289	0.001995	0.006261	2.347675
engross	160	1	0.004529	attraction	0.00625	0.001995	0.006222	2.344958
taint	162	1	0.004586	attraction	0.006173	0.001995	0.006145	2.339576
light	3736	2	0.105756	attraction	0.000535	0.003796	0.000507	2.283759
gnaw	193	1	0.005463	attraction	0.005181	0.001993	0.005153	2.263723
wrinkl	204	1	0.005775	attraction	0.004902	0.001992	0.004874	2.239718
prime	205	1	0.005803	attraction	0.004878	0.001992	0.00485	2.235971
sadden	209	1	0.005916	attraction	0.004785	0.001992	0.004756	2.229232
purse	209	1	0.005916	attraction	0.004785	0.001992	0.004756	2.229232
angle	211	1	0.005973	attraction	0.004739	0.001992	0.004711	2.225108
notche	211	1	0.005973	attraction	0.004739	0.001992	0.004711	2.225108
lay	220	1	0.006228	attraction	0.004545	0.001992	0.004517	2.207023
pad	228	1	0.006454	attraction	0.004386	0.001991	0.004358	2.19156
dazzle	229	1	0.006482	attraction	0.004367	0.001991	0.004339	2.189666
crumple	231	1	0.006539	attraction	0.004329	0.001991	0.004301	2.185901
streak	231	1	0.006539	attraction	0.004329	0.001991	0.004301	2.185901
set	41034	5	1.161557	attraction	0.000122	0.007692	9.4e-05	2.173257
jostle	244	1	0.006907	attraction	0.004098	0.00199	0.00407	2.162203
squash	257	1	0.007275	attraction	0.003891	0.001989	0.003863	2.13974
blow	4531	2	0.12826	attraction	0.000441	0.003751	0.000413	2.122591
cripple	278	1	0.007869	attraction	0.003597	0.001988	0.003569	2.105757
shadow	291	1	0.008237	attraction	0.003436	0.001988	0.003408	2.085988
punctuate	293	1	0.008294	attraction	0.003413	0.001987	0.003385	2.083026

burn	4763	2	0.134827	attraction	0.00042	0.003738	0.000392	2.081087
bar	298	1	0.008436	attraction	0.003356	0.001987	0.003327	2.075708
change	28032	4	0.793507	attraction	0.000143	0.006426	0.000115	2.057203
strap	313	1	0.00886	attraction	0.003195	0.001986	0.003167	2.054472
smother	315	1	0.008917	attraction	0.003175	0.001986	0.003146	2.051718
killed	14885	4	0.421353	attraction	0.000202	0.005168	0.000173	2.041893
flex	329	1	0.009313	attraction	0.00304	0.001985	0.003011	2.032918
clothe	359	1	0.010162	attraction	0.002786	0.001984	0.002757	1.995203
sling	377	1	0.010672	attraction	0.002653	0.001983	0.002624	1.974066
paralyse	389	1	0.011011	attraction	0.002571	0.001982	0.002542	1.960532
fuse	412	1	0.011663	attraction	0.002427	0.001981	0.002399	1.935725
flip	420	1	0.011889	attraction	0.002381	0.00198	0.002353	1.927422
batter	435	1	0.012314	attraction	0.002299	0.001979	0.002271	1.912274
darken	466	1	0.013191	attraction	0.002146	0.001978	0.002118	1.882567
glue	467	1	0.013219	attraction	0.002141	0.001978	0.002113	1.881642
pierce	467	1	0.013219	attraction	0.002141	0.001978	0.002113	1.881642
coat	469	1	0.013276	attraction	0.002132	0.001977	0.002104	1.879798
tense	495	1	0.014012	attraction	0.00202	0.001976	0.001992	1.856525
charge	6368	2	0.18026	attraction	0.000314	0.003647	0.000286	1.841751
prolong	514	1	0.01455	attraction	0.001946	0.001975	0.001917	1.840283
flank	523	1	0.014805	attraction	0.001912	0.001974	0.001884	1.836581
stack	524	1	0.014833	attraction	0.001908	0.001974	0.00188	1.831976
drap	527	1	0.014918	attraction	0.001898	0.001974	0.001869	1.829515
avert	531	1	0.015031	attraction	0.001883	0.001974	0.001855	1.826256
blur	544	1	0.015399	attraction	0.001838	0.001973	0.00181	1.815831

dust	549	1	0.015541	attraction	0.001821	0.001973	0.001793	1.811888
flatten	585	1	0.01656	attraction	0.001709	0.001971	0.001681	1.784525
stick	6908	2	0.195546	attraction	0.00029	0.003616	0.000261	1.775386
wreck	641	1	0.018145	attraction	0.00156	0.001968	0.001532	1.745165
harden	653	1	0.018485	attraction	0.001531	0.001967	0.001503	1.737184
sew	655	1	0.018541	attraction	0.001527	0.001967	0.001498	1.735868
bump	695	1	0.019673	attraction	0.001439	0.001965	0.001411	1.710369
close	20030	3	0.566993	attraction	0.00015	0.004876	0.000122	1.701057
spray	743	1	0.021032	attraction	0.001346	0.001962	0.001318	1.681658
hug	759	1	0.021485	attraction	0.001318	0.001961	0.001289	1.672503
round	8424	2	0.23846	attraction	0.000237	0.00353	0.000209	1.615196
disguise	880	1	0.02491	attraction	0.001136	0.001954	0.001108	1.609002
slap	885	1	0.025052	attraction	0.00113	0.001954	0.001102	1.606572
hang	8625	2	0.24415	attraction	0.000232	0.003519	0.000204	1.596321
bar	963	1	0.02726	attraction	0.001038	0.001949	0.00101	1.570365
lodge	1066	1	0.030175	attraction	0.000938	0.001944	0.00091	1.526863
rip	1111	1	0.031449	attraction	9,00E-04	0.001941	0.000872	1.509181
clutch	1143	1	0.032355	attraction	0.000875	0.001939	0.000847	1.497044
stamp	1273	1	0.036035	attraction	0.000786	0.001932	0.000757	1.451055
flood	1280	1	0.036233	attraction	0.000781	0.001931	0.000753	1.448716
rebuild	1288	1	0.03646	attraction	0.000776	0.001931	0.000748	1.446059
tie	1293	1	0.036601	attraction	0.000773	0.001931	0.000745	1.444407
thrust	1293	1	0.036601	attraction	0.000773	0.001931	0.000745	1.444407
empty	1331	1	0.037677	attraction	0.000751	0.001929	0.000723	1.432059
tuck	1337	1	0.037847	attraction	0.000748	0.001928	0.00072	1.430142

tip	1387	1	0.039262	attraction	0.000721	0.001925	0.000693	1.414502
crush	1465	1	0.04147	attraction	0.000683	0.001921	0.000654	1.391216
chop	1543	1	0.043678	attraction	0.000648	0.001917	0.00062	1.369163
dissolve	1592	1	0.045065	attraction	0.000628	0.001914	6,00E-04	1.355884
consider	30253	3	0.856377	attraction	9.9e-05	0.004296	7.1e-05	1.25405
bitten	2100	1	0.059445	attraction	0.000476	0.001885	0.000448	1.238697
confused	2425	1	0.068645	attraction	0.000412	0.001866	0.000384	1.178178
plant	2473	1	0.070004	attraction	0.000404	0.001864	0.000376	1.169956
shape	2694	1	0.07626	attraction	0.000371	0.001851	0.000343	1.134122
block	2975	1	0.084214	attraction	0.000336	0.001835	0.000308	1.092734
cook	3179	1	0.089989	attraction	0.000315	0.001824	0.000286	1.065164
govern	3402	1	0.096301	attraction	0.000294	0.001811	0.000266	1.037067
cast	3411	1	0.096556	attraction	0.000293	0.001811	0.000265	1.035974
purchase	3516	1	0.099528	attraction	0.000284	0.001805	0.000256	1.02344
occupy	4252	1	0.120362	attraction	0.000235	0.001763	0.000207	0.945329
knock	4408	1	0.124778	attraction	0.000227	0.001754	0.000199	0.930618
stretch	4472	1	0.12659	attraction	0.000224	0.00175	0.000195	0.924743
emphasize	4919	1	0.139243	attraction	0.000203	0.001725	0.000175	0.88605
attach	5082	1	0.143857	attraction	0.000197	0.001716	0.000169	0.872868
spread	5598	1	0.158464	attraction	0.000179	0.001686	0.00015	0.833957
build	24185	2	0.684609	attraction	8.3e-05	0.002636	5.4e-05	0.822762
match	5885	1	0.166588	attraction	0.00017	0.00167	0.000142	0.813957
undertake	5890	1	0.166729	attraction	0.00017	0.00167	0.000142	0.813618
clear	6033	1	0.170777	attraction	0.000166	0.001662	0.000137	0.804052
feed	6499	1	0.183968	attraction	0.000154	0.001635	0.000126	0.774514

lift	6549	1	0.185384	attraction	0.000153	0.001633	0.000124	0.771483
strip	6619	1	0.187365	attraction	0.000151	0.001629	0.000123	0.767282
concentrate	6873	1	0.194555	attraction	0.000145	0.001614	0.000117	0.752437
aim	7586	1	0.214738	attraction	0.000132	0.001574	0.000104	0.713797
mark	7802	1	0.220853	attraction	0.000128	0.001561	1,00e-04	0.702881
fit	9690	1	0.274297	attraction	0.000103	0.001454	7.5e-05	0.619873
drop	9907	1	0.280439	attraction	0.000101	0.001442	7.3e-05	0.611524
complete	10292	1	0.291338	attraction	9.7e-05	0.00142	6.9e-05	0.597217
throw	10898	1	0.308492	attraction	9.2e-05	0.001386	6.3e-05	0.575904
design	11737	1	0.332241	attraction	8.5e-05	0.001338	5.7e-05	0.548569
pay	38062	2	1.077428	attraction	5.3e-05	0.001849	2.4e-05	0.533534
operate	13107	1	0.371022	attraction	7.6e-05	0.001261	4.8e-05	0.50854
catch	13718	1	0.388318	attraction	7.3e-05	0.001226	4.5e-05	0.492266
wear	13946	1	0.394772	attraction	7.2e-05	0.001213	4.3e-05	0.486416
place	14316	1	0.405246	attraction	7,00e-05	0.001192	4.2e-05	0.477164
join	16993	1	0.481024	attraction	5.9e-05	0.00104	3.1e-05	0.417939
cut	17312	1	0.490054	attraction	5.8e-05	0.001022	2.9e-05	0.411663
break	20644	1	0.584374	attraction	4.8e-05	0.000833	2,00e-05	0.353851
grow	24028	1	0.680165	attraction	4.2e-05	0.000641	1.3e-05	0.306531
fall	25843	1	0.731543	attraction	3.9e-05	0.000538	1,00e-05	0.284751
lose	28212	1	0.798602	attraction	3.5e-05	0.000404	7,00e-06	0.259373
require	29284	1	0.828948	attraction	3.4e-05	0.000343	6,00e-06	0.248877
carry	30234	1	0.85584	attraction	3.3e-05	0.000289	5,00e-06	0.240037
take	173646	2	4.91543	repulsion	1.2e-05	-0.005843	-1.7e-05	0.883793
go	226141	4	6.401416	repulsion	1.8e-05	-0.004813	-1.1e-05	0.632452

make	209867	4	5.940745	repulsion	1.9e-05	-0.003889	-9,00e-06	0.535397
need	61554	1	1.742421	repulsion	1.6e-05	-0.001488	-1.2e-05	0.318951
call	51351	1	1.453602	repulsion	1.9e-05	-0.000909	-9,00e-06	0.241659
keep	48943	1	1.385439	repulsion	2,00e-05	-0.000772	-8,00e-06	0.224257
turn	44241	1	1.252338	repulsion	2.3e-05	-0.000506	-6,00e-06	0.191327

Примітка. Інтерпретація значень p :

$\text{coll.strength} > 3 \Rightarrow p < 0.001$; $\text{coll.strength} > 2 \Rightarrow p < 0.01$; $\text{coll.strength} > 1.30103 \Rightarrow p < 0.05$.

Таблиця Е.1.7

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PII}]
абсолютної конструкції *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

relation: relation of the word to *with-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
draw	21579	24	1.214337	attraction	0.001112	0.022971	0.001057	22.38924
schedule	1538	12	0.086549	attraction	0.007802	0.01201	0.007747	21.514859
set (up)	41034	25	2.309148	attraction	0.000609	0.022875	0.000554	17.178849
attach	5082	12	0.285985	attraction	0.002361	0.011809	0.002306	15.351799
restore	4377	11	0.246311	attraction	0.002513	0.010841	0.002457	14.421115
clasp	607	7	0.034158	attraction	0.011532	0.007022	0.011476	14.004985
scatter	1411	8	0.079403	attraction	0.00567	0.007985	0.005614	13.457985
tuck	1310	7	0.073719	attraction	0.005344	0.006983	0.005288	11.673218
base	19110	14	1.075396	attraction	0.000733	0.01303	0.000677	10.969217
fix	8092	10	0.455369	attraction	0.001236	0.009622	0.00118	10.175791
place	14316	12	0.805619	attraction	0.000838	0.011285	0.000783	10.155988

provide	54599	20	3.072505	attraction	0.000366	0.017065	0.000311	9.963714
give	129248	30	7.273303	attraction	0.000232	0.022911	0.000177	9.727553
perch	688	5	0.038717	attraction	0.007267	0.005002	0.007211	9.164245
cut (off)	17312	11	0.974216	attraction	0.000635	0.010107	0.00058	8.133738
cross	7013	8	0.39465	attraction	0.001141	0.007667	0.001085	8.000496
bend	2769	6	0.155823	attraction	0.002167	0.005892	0.002111	7.767935
reduce	19166	11	1.078548	attraction	0.000574	0.010002	0.000518	7.688408
organize	3293	6	0.18531	attraction	0.001822	0.005862	0.001766	7.326827
divide	6407	7	0.360548	attraction	0.001093	0.006693	0.001037	6.949907
cull	181	3	0.010186	attraction	0.016575	0.003014	0.016518	6.76599
pin	1268	4	0.071355	attraction	0.003155	0.003961	0.003099	5.995775
sling	377	3	0.021215	attraction	0.007958	0.003003	0.007901	5.809813
vest	472	3	0.026561	attraction	0.006356	0.002998	0.0063	5.518047
clench	508	3	0.028587	attraction	0.005906	0.002996	0.005849	5.422742
design	11737	7	0.660488	attraction	0.000596	0.006391	0.00054	5.221344
mark	7802	6	0.43905	attraction	0.000769	0.005606	0.000713	5.171376
bear	16886	8	0.950243	attraction	0.000474	0.007107	0.000418	5.157724
embed	665	3	0.037422	attraction	0.004511	0.002987	0.004455	5.074126
freeze	2209	4	0.124309	attraction	0.001811	0.003907	0.001755	5.048858
wrap	2273	4	0.127911	attraction	0.00176	0.003904	0.001704	5.000451
gain	8406	6	0.473039	attraction	0.000714	0.005572	0.000658	4.989491
gather	5029	5	0.283002	attraction	0.000994	0.004755	0.000938	4.926955
hold down	46727	12	2.629516	attraction	0.000257	0.009447	0.000201	4.705611
attune	124	2	0.006978	attraction	0.016129	0.002009	0.016073	4.619509
complete	10292	6	0.579172	attraction	0.000583	0.005465	0.000527	4.500792

blacken	149	2	0.008385	attraction	0.013423	0.002008	0.013367	4.459794
throw (in)	10898	6	0.613274	attraction	0.000551	0.00543	0.000495	4.364159
encase	181	2	0.010186	attraction	0.01105	0.002006	0.010994	4.290811
landscape	187	2	0.010523	attraction	0.010695	0.002006	0.010639	4.262505
position	1259	3	0.070849	attraction	0.002383	0.002953	0.002327	4.252413
press	7025	5	0.395325	attraction	0.000712	0.004642	0.000656	4.24101
locate	3690	4	0.207651	attraction	0.001084	0.003823	0.001028	4.185745
pay	38062	10	2.141901	attraction	0.000263	0.007922	0.000207	4.102405
paint	4089	4	0.230104	attraction	0.000978	0.003801	0.000922	4.015027
peg	255	2	0.01435	attraction	0.007843	0.002002	0.007787	3.99359
reserve	1731	3	0.09741	attraction	0.001733	0.002926	0.001677	3.845907
twist	1759	3	0.098986	attraction	0.001706	0.002925	0.001649	3.825498
orthogonalise	3	1	0.000169	attraction	0.333333	0.001008	0.333277	3.772595
dot	352	2	0.019808	attraction	0.005682	0.001996	0.005626	3.714689
litter	397	2	0.022341	attraction	0.005038	0.001994	0.004982	3.610784
train	5261	4	0.296058	attraction	0.00076	0.003734	0.000704	3.599704
hide	5417	4	0.304836	attraction	0.000738	0.003725	0.000682	3.551935
thread	438	2	0.024648	attraction	0.004566	0.001991	0.00451	3.525979
string	441	2	0.024817	attraction	0.004535	0.001991	0.004479	3.520092
lash	484	2	0.027237	attraction	0.004132	0.001989	0.004076	3.439889
bound	487	2	0.027405	attraction	0.004107	0.001989	0.004051	3.434564
clamp	519	2	0.029206	attraction	0.003854	0.001987	0.003797	3.379752
split	2588	3	0.145637	attraction	0.001159	0.002878	0.001103	3.337223
cram	560	2	0.031513	attraction	0.003571	0.001984	0.003515	3.314314
allocate	2698	3	0.151827	attraction	0.001112	0.002871	0.001056	3.284965

suspend	2812	3	0.158243	attraction	0.001067	0.002865	0.001011	3.233092
poise	621	2	0.034946	attraction	0.003221	0.001981	0.003164	3.22542
bury	3099	3	0.174393	attraction	0.000968	0.002849	0.000912	3.111632
colour	14	1	0.000788	attraction	0.071429	0.001007	0.071372	3.103723
pack	3184	3	0.179176	attraction	0.000942	0.002844	0.000886	3.077906
group	799	2	0.044963	attraction	0.002503	0.001971	0.002447	3.009238
make	209867	24	11.810058	attraction	0.000114	0.012289	5.9e-05	3.009123
trim	853	2	0.048002	attraction	0.002345	0.001968	0.002289	2.953274
separate	3855	3	0.216936	attraction	0.000778	0.002806	0.000722	2.840822
screw	997	2	0.056105	attraction	0.002006	0.00196	0.00195	2.82004
root	1000	2	0.056274	attraction	0.002	0.00196	0.001944	2.817477
donate	1008	2	0.056724	attraction	0.001984	0.001959	0.001928	2.810682
leave	66077	11	3.718418	attraction	0.000166	0.007341	0.000111	2.797689
tie	4004	3	0.225321	attraction	0.000749	0.002797	0.000693	2.794093
restrict	4084	3	0.229823	attraction	0.000735	0.002793	0.000678	2.769757
postpone	1083	2	0.060945	attraction	0.001847	0.001955	0.001791	2.74953
expect	30118	7	1.694861	attraction	0.000232	0.005348	0.000176	2.739711
stretch	4231	3	0.238095	attraction	0.000709	0.002784	0.000653	2.726329
perforate	35	1	0.00197	attraction	0.028571	0.001006	0.028515	2.706039
clutch	1143	2	0.064321	attraction	0.00175	0.001951	0.001694	2.703644
anaesthetize	36	1	0.002026	attraction	0.027778	0.001006	0.027722	2.693817
list	4347	3	0.244623	attraction	0.00069	0.002778	0.000634	2.693175
prepare	15524	5	0.873598	attraction	0.000322	0.00416	0.000266	2.688465
actuate	38	1	0.002138	attraction	0.026316	0.001006	0.02626	2.67036
disorganize	38	1	0.002138	attraction	0.026316	0.001006	0.02626	2.67036

engage	4523	3	0.254527	attraction	0.000663	0.002768	0.000607	2.644629
dedicate	1356	2	0.076308	attraction	0.001475	0.001939	0.001419	2.558601
tax	1380	2	0.077658	attraction	0.001449	0.001938	0.001393	2.543744
estimate	4988	3	0.280695	attraction	0.000601	0.002741	0.000545	2.525486
denominate	54	1	0.003039	attraction	0.018519	0.001005	0.018462	2.517945
target	1471	2	0.082779	attraction	0.00136	0.001933	0.001303	2.489727
forbid	1498	2	0.084298	attraction	0.001335	0.001931	0.001279	2.47436
erect	1529	2	0.086043	attraction	0.001308	0.00193	0.001252	2.457063
express	5282	3	0.297239	attraction	0.000568	0.002725	0.000512	2.45615
entitle	5287	3	0.297521	attraction	0.000567	0.002724	0.000511	2.455007
deprive	1593	2	0.089644	attraction	0.001255	0.001926	0.001199	2.422468
classify	1599	2	0.089982	attraction	0.001251	0.001926	0.001195	2.419298
collect	1599	2	0.089982	attraction	0.001251	0.001926	0.001195	2.419298
project	1603	2	0.090207	attraction	0.001248	0.001925	0.001191	2.417192
impound	72	1	0.004052	attraction	0.013889	0.001004	0.013833	2.393226
spread	5598	3	0.315022	attraction	0.000536	0.002707	0.00048	2.386119
cake	74	1	0.004164	attraction	0.013514	0.001004	0.013457	2.381351
layer	74	1	0.004164	attraction	0.013514	0.001004	0.013457	2.381351
interlink	79	1	0.004446	attraction	0.012658	0.001004	0.012602	2.353017
carve	1739	2	0.097861	attraction	0.00115	0.001918	0.001094	2.348633
maim	80	1	0.004502	attraction	0.0125	0.001004	0.012444	2.347566
affix	81	1	0.004558	attraction	0.012346	0.001004	0.012289	2.342183
weave	1759	2	0.098986	attraction	0.001137	0.001916	0.001081	2.33902
undertake	5890	3	0.331454	attraction	0.000509	0.00269	0.000453	2.325109
assign	1796	2	0.101068	attraction	0.001114	0.001914	0.001057	2.321531

marginalise	87	1	0.004896	attraction	0.011494	0.001003	0.011438	2.311222
fold	1890	2	0.106358	attraction	0.001058	0.001909	0.001002	2.278723
show	56447	9	3.176499	attraction	0.000159	0.005871	0.000103	2.269749
shepherd	98	1	0.005515	attraction	0.010204	0.001003	0.010148	2.25965
lose	28212	6	1.587602	attraction	0.000213	0.004448	0.000157	2.238377
legalize	104	1	0.005852	attraction	0.009615	0.001002	0.009559	2.233916
balance	2015	2	0.113392	attraction	0.000993	0.001902	0.000936	2.225097
mystify	109	1	0.006134	attraction	0.009174	0.001002	0.009118	2.213583
splay	109	1	0.006134	attraction	0.009174	0.001002	0.009118	2.213583
render	2048	2	0.115249	attraction	0.000977	0.0019	0.00092	2.211515
shred	114	1	0.006415	attraction	0.008772	0.001002	0.008716	2.194166
calibrate	116	1	0.006528	attraction	0.008621	0.001002	0.008564	2.186637
enclose	2110	2	0.118738	attraction	0.000948	0.001897	0.000892	2.186602
impose	6665	3	0.375066	attraction	0.00045	0.002646	0.000394	2.177939
head	6792	3	0.382213	attraction	0.000442	0.002639	0.000386	2.155619
plan	13210	4	0.74338	attraction	0.000303	0.003283	0.000247	2.152126
mass	128	1	0.007203	attraction	0.007812	0.001001	0.007756	2.144032
stick	6908	3	0.388741	attraction	0.000434	0.002632	0.000378	2.13563
concoct	134	1	0.007541	attraction	0.007463	0.001001	0.007406	2.12421
supply	7019	3	0.394987	attraction	0.000427	0.002626	0.000371	2.116847
chance	137	1	0.00771	attraction	0.007299	0.001	0.007243	2.114631
sandwich	139	1	0.007822	attraction	0.007194	0.001	0.007138	2.108361
rivet	141	1	0.007935	attraction	0.007092	0.001	0.007036	2.102181
subordinate	148	1	0.008329	attraction	0.006757	0.001	0.006701	2.081224
link	7267	3	0.408943	attraction	0.000413	0.002612	0.000357	2.07604

mount	7267	3	0.408943	attraction	0.000413	0.002612	0.000357	2.07604
plant	2473	2	0.139166	attraction	0.000809	0.001876	0.000753	2.054528
weigh	2488	2	0.14001	attraction	0.000804	0.001875	0.000748	2.049515
craft	168	1	0.009454	attraction	0.005952	0.000999	0.005896	2.02642
confine	2589	2	0.145693	attraction	0.000772	0.001869	0.000716	2.016568
ravage	177	1	0.00996	attraction	0.00565	0.000998	0.005593	2.003866
tan	183	1	0.010298	attraction	0.005464	0.000998	0.005408	1.989461
adjust	2711	2	0.152559	attraction	0.000738	0.001862	0.000682	1.978524
delineate	192	1	0.010805	attraction	0.005208	0.000997	0.005152	1.96872
shroud	217	1	0.012211	attraction	0.004608	0.000996	0.004552	1.915867
vet	221	1	0.012437	attraction	0.004525	0.000996	0.004469	1.907983
embroider	233	1	0.013112	attraction	0.004292	0.000995	0.004236	1.885165
subdivide	237	1	0.013337	attraction	0.004219	0.000995	0.004163	1.877822
sink	3084	2	0.173549	attraction	0.000649	0.001841	0.000592	1.872518
size	242	1	0.013618	attraction	0.004132	0.000994	0.004076	1.868816
ration	243	1	0.013675	attraction	0.004115	0.000994	0.004059	1.867037
install	3144	2	0.176925	attraction	0.000636	0.001838	0.00058	1.856741
ruffle	250	1	0.014069	attraction	0.004	0.000994	0.003944	1.854788
chill	252	1	0.014181	attraction	0.003968	0.000994	0.003912	1.851352
glean	275	1	0.015475	attraction	0.003636	0.000993	0.00358	1.851000
key	278	1	0.015644	attraction	0.003597	0.000992	0.003541	1.809024
shade	278	1	0.015644	attraction	0.003597	0.000992	0.003541	1.809024
claw (over)	287	1	0.016151	attraction	0.003484	0.000992	0.003428	1.795297
diffuse	287	1	0.016151	attraction	0.003484	0.000992	0.003428	1.795297
flirt	290	1	0.016319	attraction	0.003448	0.000992	0.003392	1.790817

rumour	292	1	0.016432	attraction	0.003425	0.000992	0.003368	1.787857
inscribe	303	1	0.017051	attraction	0.0033	0.000991	0.003244	1.771931
moor	309	1	0.017389	attraction	0.003236	0.000991	0.00318	1.763488
sprawl	312	1	0.017557	attraction	0.003205	0.00099	0.003149	1.759329
strap	313	1	0.017614	attraction	0.003195	0.00099	0.003139	1.757951
discontinue	320	1	0.018008	attraction	0.003125	0.00099	0.003069	1.748431
bruise	321	1	0.018064	attraction	0.003115	0.00099	0.003059	1.747088
scribble	325	1	0.018289	attraction	0.003077	0.00099	0.003021	1.741758
allot	334	1	0.018796	attraction	0.002994	0.000989	0.002938	1.730004
guarantee	3694	2	0.207876	attraction	0.000541	0.001807	0.000485	1.725491
certify	344	1	0.019358	attraction	0.002907	0.000989	0.002851	1.717314
push	9940	3	0.559364	attraction	0.000302	0.00246	0.000246	1.715538
record	9940	3	0.559364	attraction	0.000302	0.00246	0.000246	1.715538
add	27079	5	1.523844	attraction	0.000185	0.003504	0.000129	1.707211
immerse	354	1	0.019921	attraction	0.002825	0.000988	0.002769	1.704991
overshadow	355	1	0.019977	attraction	0.002817	0.000988	0.002761	1.703778
lock	3824	2	0.215192	attraction	0.000523	0.001799	0.000467	1.697521
oust	367	1	0.020653	attraction	0.002725	0.000987	0.002669	1.689486
band	370	1	0.020821	attraction	0.002703	0.000987	0.002646	1.685987
box	371	1	0.020878	attraction	0.002695	0.000987	0.002639	1.684827
phase	410	1	0.023072	attraction	0.002439	0.000985	0.002383	1.641892
calculate	4135	2	0.232693	attraction	0.000484	0.001782	0.000428	1.63456
occupy	4252	2	0.239277	attraction	0.00047	0.001775	0.000414	1.612187
harness	445	1	0.025042	attraction	0.002247	0.000983	0.002191	1.606741
code	458	1	0.025773	attraction	0.002183	0.000982	0.002127	1.594394

quote	4377	2	0.246311	attraction	0.000457	0.001768	0.000401	1.589008
border	494	1	0.027799	attraction	0.002024	0.00098	0.001968	1.56197
banish	497	1	0.027968	attraction	0.002012	0.00098	0.001956	1.559377
close	20030	4	1.127168	attraction	2,00E-04	0.002896	0.000144	1.557382
call	51351	7	2.889727	attraction	0.000136	0.004144	8,00E-05	1.55215
crumble (in)	511	1	0.028756	attraction	0.001957	0.000979	0.001901	1.547482
defer	516	1	0.029037	attraction	0.001938	0.000979	0.001882	1.543314
treat	11628	3	0.654354	attraction	0.000258	0.002365	0.000202	1.541044
slot	519	1	0.029206	attraction	0.001927	0.000979	0.001871	1.540833
flank	523	1	0.029431	attraction	0.001912	0.000978	0.001856	1.537547
align	550	1	0.030951	attraction	0.001818	0.000977	0.001762	1.516014
space	556	1	0.031288	attraction	0.001799	0.000977	0.001742	1.511375
devastate	574	1	0.032301	attraction	0.001742	0.000976	0.001686	1.497757
conduct	5025	2	0.282777	attraction	0.000398	0.001731	0.000342	1.47938
mould	612	1	0.03444	attraction	0.001634	0.000973	0.001578	1.470378
channel	614	1	0.034552	attraction	0.001629	0.000973	0.001572	1.468986
erode	616	1	0.034665	attraction	0.001623	0.000973	0.001567	1.467598
shave	626	1	0.035228	attraction	0.001597	0.000973	0.001541	1.460725
announce	12532	3	0.705226	attraction	0.000239	0.002313	0.000183	1.459427
direct	5204	2	0.29285	attraction	0.000384	0.001721	0.000328	1.451814
oversee	643	1	0.036184	attraction	0.001555	0.000972	0.001499	1.449295
derive	5240	2	0.294876	attraction	0.000382	0.001719	0.000326	1.446397
harden	653	1	0.036747	attraction	0.001531	0.000971	0.001475	1.442714
focus	5357	2	0.30146	attraction	0.000373	0.001712	0.000317	1.429069
secure	5358	2	0.301516	attraction	0.000373	0.001712	0.000317	1.428923

plough	685	1	0.038548	attraction	0.00146	0.000969	0.001404	1.422325
dress (up)	5409	2	0.304386	attraction	0.00037	0.001709	0.000314	1.421502
influence	5542	2	0.311871	attraction	0.000361	0.001702	0.000305	1.402507
stagger	718	1	0.040405	attraction	0.001393	0.000967	0.001337	1.402291
tilt	719	1	0.040461	attraction	0.001391	0.000967	0.001335	1.401699
dispense	724	1	0.040742	attraction	0.001381	0.000967	0.001325	1.39875
imprison	788	1	0.044344	attraction	0.001269	0.000963	0.001213	1.362738
distribute	23353	4	1.314167	attraction	0.000171	0.002708	0.000115	1.352579
disperse	811	1	0.045638	attraction	0.001233	0.000962	0.001177	1.350522
soften	867	1	0.04879	attraction	0.001153	0.000959	0.001097	1.322202
disrupt	887	1	0.049915	attraction	0.001127	0.000958	0.001071	1.31254
declare	6288	2	0.353851	attraction	0.000318	0.00166	0.000262	1.304596
deploy	919	1	0.051716	attraction	0.001088	0.000956	0.001032	1.297535
compound	944	1	0.053123	attraction	0.001059	0.000955	0.001003	1.286181
invite	6445	2	0.362686	attraction	0.00031	0.001651	0.000254	1.285649
commit	6522	2	0.367019	attraction	0.000307	0.001646	0.00025	1.276546
swell	968	1	0.054473	attraction	0.001033	0.000953	0.000977	1.275568
inject	980	1	0.055149	attraction	0.00102	0.000953	0.000964	1.270363
limit	6582	2	0.370396	attraction	0.000304	0.001643	0.000248	1.269537
pile	1012	1	0.056949	attraction	0.000988	0.000951	0.000932	1.256795
part	1031	1	0.058019	attraction	0.00097	0.00095	0.000914	1.248947
concentrate	6789	2	0.382044	attraction	0.000295	0.001631	0.000238	1.245898
represent	15429	3	0.868252	attraction	0.000194	0.002149	0.000138	1.239215
lodge	1066	1	0.059988	attraction	0.000938	0.000948	0.000882	1.234871
go	226141	19	12.725861	attraction	8.4e-05	0.006325	2.8e-05	1.234305

chair	1075	1	0.060495	attraction	0.00093	0.000947	0.000874	1.231329
snatch	1098	1	0.061789	attraction	0.000911	0.000946	0.000855	1.222413
arrange	7064	2	0.39752	attraction	0.000283	0.001615	0.000227	1.21573
stuff	1155	1	0.064996	attraction	0.000866	0.000943	0.00081	1.201122
divert	1156	1	0.065053	attraction	0.000865	0.000943	0.000809	1.200758
charge	7219	2	0.406242	attraction	0.000277	0.001607	0.000221	1.199311
substitute	1266	1	0.071243	attraction	0.00079	0.000936	0.000734	1.16261
narrow	1267	1	0.071299	attraction	0.000789	0.000936	0.000733	1.162279
aim	7586	2	0.426895	attraction	0.000264	0.001586	0.000207	1.161993
arm	1323	1	0.074451	attraction	0.000756	0.000933	7,00E-04	1.144171
issue	7785	2	0.438093	attraction	0.000257	0.001575	0.000201	1.142617
bake	1383	1	0.077827	attraction	0.000723	0.00093	0.000667	1.125632
punish	1423	1	0.080078	attraction	0.000703	0.000927	0.000647	1.113731
discharge	1438	1	0.080922	attraction	0.000695	0.000927	0.000639	1.109358
prescribe	1443	1	0.081203	attraction	0.000693	0.000926	0.000637	1.107911
desert	1449	1	0.081541	attraction	0.00069	0.000926	0.000634	1.106181
accumulate	1463	1	0.082329	attraction	0.000684	0.000925	0.000627	1.102174
ship	1489	1	0.083792	attraction	0.000672	0.000924	0.000615	1.094836
establish	17828	3	1.003253	attraction	0.000168	0.002013	0.000112	1.092575
rebuild	1525	1	0.085818	attraction	0.000656	0.000922	6,00E-04	1.084894
formulate	1561	1	0.087844	attraction	0.000641	0.00092	0.000584	1.075195
shed	1578	1	0.0888	attraction	0.000634	0.000919	0.000577	1.070695
exhaust	1591	1	0.089532	attraction	0.000629	0.000918	0.000572	1.067288
repair	1599	1	0.089982	attraction	0.000625	0.000917	0.000569	1.065206
designate	1607	1	0.090432	attraction	0.000622	0.000917	0.000566	1.063135

post	1614	1	0.090826	attraction	0.00062	0.000917	0.000563	1.061331
stain	1614	1	0.090826	attraction	0.00062	0.000917	0.000563	1.061331
price	1621	1	0.09122	attraction	0.000617	0.000916	0.000561	1.059536
advocate	1623	1	0.091333	attraction	0.000616	0.000916	0.00056	1.059025
strip	1641	1	0.092346	attraction	0.000609	0.000915	0.000553	1.054451
protect	8792	2	0.494761	attraction	0.000227	0.001517	0.000171	1.052679
boost	1669	1	0.093921	attraction	0.000599	0.000913	0.000543	1.04744
teach	8960	2	0.504215	attraction	0.000223	0.001508	0.000167	1.038853
model	1751	1	0.098536	attraction	0.000571	0.000909	0.000515	1.027595
trade	1811	1	0.101912	attraction	0.000552	0.000905	0.000496	1.013683
apply	19661	3	1.106403	attraction	0.000153	0.001909	9.6e-05	0.996666
load up	1923	1	0.108215	attraction	0.00052	0.000899	0.000464	0.988966
assemble	1933	1	0.108778	attraction	0.000517	0.000898	0.000461	0.986833
fit	9690	2	0.545295	attraction	0.000206	0.001467	0.00015	0.982157
specialize	1995	1	0.112267	attraction	0.000501	0.000895	0.000445	0.973865
isolate	2006	1	0.112886	attraction	0.000499	0.000894	0.000442	0.971609
define	9957	2	0.56032	attraction	0.000201	0.001451	0.000145	0.962683
import	2104	1	0.118401	attraction	0.000475	0.000889	0.000419	0.952067
line	2144	1	0.120651	attraction	0.000466	0.000886	0.00041	0.944367
edit	2193	1	0.123409	attraction	0.000456	0.000884	4,00E-04	0.935139
reverse	2254	1	0.126842	attraction	0.000444	0.00088	0.000387	0.923953
wipe out	2273	1	0.127911	attraction	0.00044	0.000879	0.000384	0.920534
spend	21412	3	1.204939	attraction	0.00014	0.00181	8.4e-05	0.915511
create	21421	3	1.205446	attraction	0.00014	0.001809	8.4e-05	0.915117
inspire	2312	1	0.130106	attraction	0.000433	0.000877	0.000376	0.913612

stir	2370	1	0.133369	attraction	0.000422	0.000874	0.000366	0.903544
value	2381	1	0.133988	attraction	0.00042	0.000873	0.000364	0.901664
modify	2423	1	0.136352	attraction	0.000413	0.000871	0.000356	0.894572
evaluate	2426	1	0.136521	attraction	0.000412	0.00087	0.000356	0.89407
compose	2434	1	0.136971	attraction	0.000411	0.00087	0.000355	0.892736
seize	2567	1	0.144455	attraction	0.00039	0.000862	0.000333	0.871216
advance	2580	1	0.145187	attraction	0.000388	0.000862	0.000331	0.869177
highlight	2779	1	0.156385	attraction	0.00036	0.00085	0.000304	0.839277
describe	23353	3	1.314167	attraction	0.000128	0.0017	7.2e-05	0.835492
fill	23353	3	1.314167	attraction	0.000128	0.0017	7.2e-05	0.835492
adapt	2824	1	0.158918	attraction	0.000354	0.000848	0.000298	0.832836
tear	2826	1	0.15903	attraction	0.000354	0.000848	0.000298	0.832552
ban	2852	1	0.160493	attraction	0.000351	0.000846	0.000294	0.828884
borrow	2869	1	0.16145	attraction	0.000349	0.000845	0.000292	0.826505
publish	12426	2	0.699261	attraction	0.000161	0.001311	0.000105	0.808247
outline	3009	1	0.169328	attraction	0.000332	0.000837	0.000276	0.807475
send	24129	3	1.357836	attraction	0.000124	0.001656	6.8e-05	0.806045
sweep	3021	1	0.170004	attraction	0.000331	0.000837	0.000275	0.805889
drag	3027	1	0.170341	attraction	0.00033	0.000836	0.000274	0.805099
build	24185	3	1.360987	attraction	0.000124	0.001652	6.8e-05	0.803972
capture	3037	1	0.170904	attraction	0.000329	0.000836	0.000273	0.803785
assure	3089	1	0.17383	attraction	0.000324	0.000833	0.000268	0.797028
enhance	3143	1	0.176869	attraction	0.000318	0.00083	0.000262	0.790142
print	3169	1	0.178332	attraction	0.000316	0.000828	0.000259	0.786872
affect	13095	2	0.736908	attraction	0.000153	0.001273	9.7e-05	0.772901

light	3365	1	0.189362	attraction	0.000297	0.000817	0.000241	0.763129
govern	3402	1	0.191444	attraction	0.000294	0.000815	0.000238	0.758817
favour	3422	1	0.19257	attraction	0.000292	0.000814	0.000236	0.756508
cast	3521	1	0.198141	attraction	0.000284	0.000808	0.000228	0.745291
mix	3545	1	0.199491	attraction	0.000282	0.000807	0.000226	0.742624
perceive	3620	1	0.203712	attraction	0.000276	0.000803	0.00022	0.734417
negotiate	3672	1	0.206638	attraction	0.000272	8,00E-04	0.000216	0.728836
submit	3797	1	0.213672	attraction	0.000263	0.000793	0.000207	0.715771
write	40219	4	2.263284	attraction	9.9e-05	0.001751	4.3e-05	0.714314
present	14391	2	0.809839	attraction	0.000139	0.0012	8.3e-05	0.710592
specify	4032	1	0.226897	attraction	0.000248	0.000779	0.000192	0.692455
preserve	4036	1	0.227122	attraction	0.000248	0.000779	0.000192	0.692072
implement	4131	1	0.232468	attraction	0.000242	0.000774	0.000186	0.683083
blame	4188	1	0.235676	attraction	0.000239	0.000771	0.000183	0.677801
incorporate	4191	1	0.235844	attraction	0.000239	0.00077	0.000182	0.677525
separate	4247	1	0.238996	attraction	0.000235	0.000767	0.000179	0.672417
abandon	4253	1	0.239333	attraction	0.000235	0.000767	0.000179	0.671874
dominate	4326	1	0.243441	attraction	0.000231	0.000763	0.000175	0.665339
defend	4354	1	0.245017	attraction	0.00023	0.000761	0.000173	0.662865
clean	4367	1	0.245749	attraction	0.000229	0.00076	0.000173	0.661722
permit	4372	1	0.24603	attraction	0.000229	0.00076	0.000172	0.661284
drive	15598	2	0.877762	attraction	0.000128	0.001131	7.2e-05	0.658822
stress	4425	1	0.249012	attraction	0.000226	0.000757	0.00017	0.656671
date	4517	1	0.25419	attraction	0.000221	0.000752	0.000165	0.64881
exercise	4569	1	0.257116	attraction	0.000219	0.000749	0.000163	0.644447

exclude	4603	1	0.259029	attraction	0.000217	0.000747	0.000161	0.641625
require	29284	3	1.647928	attraction	0.000102	0.001363	4.6e-05	0.640128
connect	4668	1	0.262687	attraction	0.000214	0.000743	0.000158	0.636294
accompany	4799	1	0.270059	attraction	0.000208	0.000736	0.000152	0.625803
achieve	16725	2	0.941183	attraction	0.00012	0.001067	6.3e-05	0.615099
expand	4937	1	0.277825	attraction	0.000203	0.000728	0.000146	0.615099
wash	4966	1	0.279457	attraction	0.000201	0.000726	0.000145	0.612893
display	4999	1	0.281314	attraction	2,00E-04	0.000725	0.000144	0.610401
fear	5038	1	0.283508	attraction	0.000198	0.000722	0.000142	0.607479
inform	5113	1	0.287729	attraction	0.000196	0.000718	0.000139	0.601934
choose	17148	2	0.964987	attraction	0.000117	0.001043	6,00E-05	0.59971
afford	5170	1	0.290937	attraction	0.000193	0.000715	0.000137	0.597782
imply	5389	1	0.303261	attraction	0.000186	0.000702	0.000129	0.582306
support	17936	2	1.009331	attraction	0.000112	0.000999	5.5e-05	0.572391
select	5556	1	0.312658	attraction	0.00018	0.000693	0.000124	0.570987
use	124371	9	6.998855	attraction	7.2e-05	0.002017	1.6e-05	0.568166
generate	5649	1	0.317892	attraction	0.000177	0.000688	0.000121	0.564853
age	5723	1	0.322056	attraction	0.000175	0.000683	0.000118	0.560057
combine	5795	1	0.326108	attraction	0.000173	0.000679	0.000116	0.555459
repeat	5798	1	0.326277	attraction	0.000172	0.000679	0.000116	0.555269
elect	5843	1	0.328809	attraction	0.000171	0.000677	0.000115	0.55243
report	18810	2	1.058514	attraction	0.000106	0.000949	5,00E-05	0.543987
approve	6095	1	0.34299	attraction	0.000164	0.000662	0.000108	0.536998
name	6259	1	0.352219	attraction	0.00016	0.000653	0.000104	0.527353
promise	6319	1	0.355595	attraction	0.000158	0.00065	0.000102	0.5239

deliver	6347	1	0.357171	attraction	0.000158	0.000648	0.000101	0.522301
cover	19610	2	1.103533	attraction	0.000102	0.000904	4.6e-05	0.519581
damage	19610	2	1.103533	attraction	0.000102	0.000904	4.6e-05	0.519581
experience	6487	1	0.36505	attraction	0.000154	0.00064	9.8e-05	0.514433
promote	6528	1	0.367357	attraction	0.000153	0.000638	9.7e-05	0.512167
cause	20030	2	1.127168	attraction	1,00E-04	0.00088	4.4e-05	0.507333
measure	6636	1	0.373434	attraction	0.000151	0.000632	9.4e-05	0.506278
acquire	6970	1	0.39223	attraction	0.000143	0.000613	8.7e-05	0.488771
observe	7236	1	0.407199	attraction	0.000138	0.000598	8.2e-05	0.475537
deny	7446	1	0.419016	attraction	0.000134	0.000586	7.8e-05	0.465501
reach	22446	2	1.263126	attraction	8.9e-05	0.000743	3.3e-05	0.443551
beat (out of sight)	8041	1	0.452499	attraction	0.000124	0.000552	6.8e-05	0.438854
employ	8239	1	0.463642	attraction	0.000121	0.000541	6.5e-05	0.430524
check	8532	1	0.48013	attraction	0.000117	0.000524	6.1e-05	0.418645
hang	8625	1	0.485363	attraction	0.000116	0.000519	6,00E-05	0.414982
agree	24061	2	1.354009	attraction	8.3e-05	0.000651	2.7e-05	0.406409
adopt	8872	1	0.499263	attraction	0.000113	0.000505	5.6e-05	0.405489
perform	8882	1	0.499826	attraction	0.000113	0.000504	5.6e-05	0.405112
realize	9488	1	0.533928	attraction	0.000105	0.00047	4.9e-05	0.383214
extend	9489	1	0.533984	attraction	0.000105	0.00047	4.9e-05	0.38318
reveal	9929	1	0.558745	attraction	0.000101	0.000445	4.4e-05	0.368381
hit	10130	1	0.570056	attraction	9.9e-05	0.000433	4.2e-05	0.361902
control	10533	1	0.592734	attraction	9.5e-05	0.000411	3.9e-05	0.349408
mention	10785	1	0.606915	attraction	9.3e-05	0.000396	3.6e-05	0.341911

admit	10999	1	0.618958	attraction	9.1e-05	0.000384	3.5e-05	0.335727
share	11072	1	0.623066	attraction	9,00E-05	0.00038	3.4e-05	0.333654
encourage	11073	1	0.623122	attraction	9,00E-05	0.00038	3.4e-05	0.333625
propose	11153	1	0.627624	attraction	9,00E-05	0.000375	3.3e-05	0.331375
remove	11203	1	0.630438	attraction	8.9e-05	0.000373	3.3e-05	0.329979
increase	28435	2	1.600151	attraction	7,00E-05	0.000403	1.4e-05	0.323051
force	11740	1	0.660657	attraction	8.5e-05	0.000342	2.9e-05	0.315504
indicate	12138	1	0.683054	attraction	8.2e-05	0.00032	2.6e-05	0.305345
encourage	12173	1	0.685024	attraction	8.2e-05	0.000318	2.6e-05	0.304474
point	12214	1	0.687331	attraction	8.2e-05	0.000315	2.6e-05	0.303458
carry	30234	2	1.701388	attraction	6.6e-05	0.000301	1,00E-05	0.294668
consider	30253	2	1.702458	attraction	6.6e-05	3,00E-04	1,00E-05	0.294384
obtain	12714	1	0.715468	attraction	7.9e-05	0.000287	2.2e-05	0.291432
identify	12997	1	0.731393	attraction	7.7e-05	0.000271	2.1e-05	0.284915
keep	48943	3	2.754219	attraction	6.1e-05	0.000248	5,00E-06	0.284146
put	67210	4	3.782176	attraction	6,00E-05	0.00022	3,00E-06	0.281355
determine	13447	1	0.756717	attraction	7.4e-05	0.000245	1.8e-05	0.274954
wear out	13946	1	0.784797	attraction	7.2e-05	0.000217	1.5e-05	0.264449
introduce	14297	1	0.80455	attraction	7,00E-05	0.000197	1.4e-05	0.25738
manage	14358	1	0.807982	attraction	7,00E-05	0.000194	1.3e-05	0.256177
allow	33551	2	1.888049	attraction	6,00E-05	0.000113	3,00E-06	0.249419
recognise	14775	1	0.831449	attraction	6.8e-05	0.00017	1.1e-05	0.248149
kill	14885	1	0.837639	attraction	6.7e-05	0.000164	1.1e-05	0.246086
end	15094	1	0.8494	attraction	6.6e-05	0.000152	1,00E-05	0.242229
form	16632	1	0.935949	attraction	6,00E-05	6.5e-05	4,00E-06	0.216118

do	534627	1	30.085605	repulsion	2,00E-06	-0.029322	-5.6e-05	11.76309
know	180169	3	10.138832	repulsion	1.7e-05	-0.007197	-4,00E-05	2.041685
find	95432	1	5.370341	repulsion	1,00E-05	-0.004406	-4.6e-05	1.53254
see	184872	6	10.403489	repulsion	3.2e-05	-0.004439	-2.4e-05	0.976996
need	61554	2	3.46389	repulsion	3.2e-05	-0.001476	-2.4e-05	0.485334
run	40876	1	2.300256	repulsion	2.4e-05	-0.001311	-3.2e-05	0.480909
begin	40274	1	2.266379	repulsion	2.5e-05	-0.001277	-3.2e-05	0.470657
move	36891	1	2.076005	repulsion	2.7e-05	-0.001085	-2.9e-05	0.41395
take (off)	173646	9	9.771757	repulsion	5.2e-05	-0.000778	-4,00E-06	0.313096
offer	27712	1	1.559465	repulsion	3.6e-05	-0.000564	-2,00E-05	0.269239
turn	44241	2	2.489618	repulsion	4.5e-05	-0.000494	-1.1e-05	0.262555
develop	27227	1	1.532172	repulsion	3.7e-05	-0.000536	-2,00E-05	0.262033
read	26617	1	1.497845	repulsion	3.8e-05	-0.000502	-1.9e-05	0.253042
bring	42290	2	2.379828	repulsion	4.7e-05	-0.000383	-9,00E-06	0.240434
follow	58483	3	3.291073	repulsion	5.1e-05	-0.000293	-5,00E-06	0.234926
grow	24028	1	1.352152	repulsion	4.2e-05	-0.000355	-1.5e-05	0.215829
decide	23942	1	1.347312	repulsion	4.2e-05	-0.00035	-1.5e-05	0.214621
stop	23484	1	1.321539	repulsion	4.3e-05	-0.000324	-1.4e-05	0.208216
win	23155	1	1.303025	repulsion	4.3e-05	-0.000305	-1.3e-05	0.203649
lead	37720	2	2.122656	repulsion	5.3e-05	-0.000124	-3,00E-06	0.191464
involve in	21445	1	1.206796	repulsion	4.7e-05	-0.000208	-1,00E-05	0.180374
play	36426	2	2.049837	repulsion	5.5e-05	-5,00E-05	-1,00E-06	0.178372
pass	20984	1	1.180854	repulsion	4.8e-05	-0.000182	-9,00E-06	0.174238
sell	20759	1	1.168192	repulsion	4.8e-05	-0.00017	-8,00E-06	0.171266
break	20644	1	1.161721	repulsion	4.8e-05	-0.000163	-8,00E-06	0.169752

accept	20326	1	1.143826	repulsion	4.9e-05	-0.000145	-7,00E-06	0.165588
lie on	19224	1	1.081812	repulsion	5.2e-05	-8.2e-05	-4,00E-06	0.151394
claim	18280	1	1.028689	repulsion	5.5e-05	-2.9e-05	-2,00E-06	0.139542
contain	17964	1	1.010906	repulsion	5.6e-05	-1.1e-05	-1,00E-06	0.13564

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 $\Rightarrow p<0.001$; coll.strength>2 $\Rightarrow p<0.01$; coll.strength>1.30103 $\Rightarrow p<0.05$.

Таблиця Е.1.8

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PII}]
абсолютної конструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

relation: relation of the word to *despite-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
express	2642	8	0.010791	attraction	0.003028	0.110962	0.003024	20.524408
give	129248	8	0.527901	attraction	6.2e-05	0.10378	5.8e-05	7.181523
impose	6665	3	0.027223	attraction	0.00045	0.041289	0.000446	5.500358
associate	9041	2	0.036927	attraction	0.000221	0.027265	0.000217	3.18284
expend	327	1	0.001336	attraction	0.003058	0.01387	0.003054	2.874609
place	14316	2	0.058472	attraction	0.00014	0.026966	0.000136	2.789657
make	209867	5	0.857182	attraction	2.4e-05	0.057539	2,00E-05	2.762692
stack	524	1	0.00214	attraction	0.001908	0.013859	0.001904	2.669997
face	16886	2	0.068969	attraction	0.000118	0.02682	0.000114	2.649183
cause	20030	2	0.081811	attraction	1,00E-04	0.026642	9.6e-05	2.504466

compound	944	1	0.003856	attraction	0.001059	0.013835	0.001055	2.414724
dictate	1248	1	0.005097	attraction	0.000801	0.013818	0.000797	2.293747
seal	1433	1	0.005853	attraction	0.000698	0.013808	0.000694	2.233877
induce	2409	1	0.009839	attraction	0.000415	0.013752	0.000411	2.009139
encounter	2642	1	0.010791	attraction	0.000379	0.013739	0.000374	1.969246
practise	2822	1	0.011526	attraction	0.000354	0.013729	0.00035	1.940779
pose	2902	1	0.011853	attraction	0.000345	0.013724	0.000341	1.928709
sustain	2951	1	0.012053	attraction	0.000339	0.013722	0.000335	1.92148
outline	3009	1	0.01229	attraction	0.000332	0.013718	0.000328	1.913077
print	3169	1	0.012943	attraction	0.000316	0.013709	0.000312	1.890717
cast	3411	1	0.013932	attraction	0.000293	0.013695	0.000289	1.858969
gather	5029	1	0.02054	attraction	0.000199	0.013604	0.000195	1.69178
gain	8406	1	0.034333	attraction	0.000119	0.013412	0.000115	1.471613
perform	8882	1	0.036278	attraction	0.000113	0.013385	0.000109	1.448106
reveal	10114	1	0.04131	attraction	9.9e-05	0.013315	9.5e-05	1.392765
lay	10240	1	0.041824	attraction	9.8e-05	0.013308	9.4e-05	1.387497
mention	10785	1	0.04405	attraction	9.3e-05	0.013277	8.9e-05	1.365451
design	11737	1	0.047939	attraction	8.5e-05	0.013223	8.1e-05	1.32954
indicate	11983	1	0.048943	attraction	8.3e-05	0.013209	7.9e-05	1.320745
publish	12426	1	0.050753	attraction	8,00E-05	0.013184	7.6e-05	1.305364
compare	12699	1	0.051868	attraction	7.9e-05	0.013169	7.5e-05	1.296163
introduce	14297	1	0.058395	attraction	7,00E-05	0.013078	6.6e-05	1.246073
achieve	16725	1	0.068312	attraction	6,00E-05	0.01294	5.6e-05	1.180054
reduce	19166	1	0.078282	attraction	5.2e-05	0.012802	4.8e-05	1.123

raise	20117	1	0.082166	attraction	5,00E-05	0.012748	4.6e-05	1.102789
reach	22446	1	0.091679	attraction	4.5e-05	0.012616	4.1e-05	1.057223
agree	24061	1	0.098275	attraction	4.2e-05	0.012524	3.8e-05	1.02844
send	24129	1	0.098553	attraction	4.1e-05	0.01252	3.7e-05	1.027273
take	173646	2	0.70924	attraction	1.2e-05	0.017927	8,00E-06	0.799928
hold	46727	1	0.190852	attraction	2.1e-05	0.011238	1.7e-05	0.759564
leave	66077	1	0.269885	attraction	1.5e-05	0.010141	1.1e-05	0.625398
put	67210	1	0.274513	attraction	1.5e-05	0.010076	1.1e-05	0.618963
use	124371	1	0.507981	attraction	8,00E-06	0.006834	4,00E-06	0.39862
see	184872	1	0.755092	attraction	5,00E-06	0.003402	1,00E-06	0.274167
do	534627	1	2.183633	repulsion	2,00E-06	-0.016439	-2,00E-06	0.450877

Примітка. Інтерпретація значень p :

$\text{coll.strength} > 3 \Rightarrow p < 0.001$; $\text{coll.strength} > 2 \Rightarrow p < 0.01$; $\text{coll.strength} > 1.30103 \Rightarrow p < 0.05$.

Таблиця Е.1.9

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PII}]
абсолютної конструкції *without-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *without-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *without-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *without-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

relation: relation of the word to *without-aug-abs-SubjPred_{PII-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
fire	3176	1	0.001622	attraction	0.000315	0.110931	0.000314	2.790394
attach	5082	1	0.002595	attraction	0.000197	0.110823	0.000196	2.586427
establish	17828	1	0.009102	attraction	5.6e-05	0.1101	5.6e-05	2.042615
contain	17964	1	0.009172	attraction	5.6e-05	0.110092	5.5e-05	2.039328
involve	31722	1	0.016196	attraction	3.2e-05	0.109312	3.1e-05	1.793725
make	209867	1	0.107148	attraction	5,00E-06	0.099206	4,00E-06	0.990615

Примітка. Інтерпретація значень *p*:

coll.strength>3 => $p < 0.001$; coll.strength>2 => $p < 0.01$; coll.strength>1.30103 => $p < 0.05$.

Таблиця Е.1.10

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{Inf}]
абсолютної конструкції *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn*

relation: relation of the word to *with-aug-abs-SubjPred_{Inf}-cxn*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
spare	1533	13	0.021828	attraction	0.00848	0.051707	0.008467	31.554813
match	5081	10	0.072347	attraction	0.001968	0.039553	0.001954	18.07565
buy	24924	6	0.354885	attraction	0.000241	0.022491	0.000227	5.711805
win	23155	5	0.329697	attraction	0.000216	0.018607	0.000202	4.622729
stop	23484	5	0.334381	attraction	0.000213	0.018588	0.000199	4.59374
go	226141	15	3.219951	attraction	5.7e-05	0.038965	4.4e-05	4.558003
support	17936	4	0.255385	attraction	0.000223	0.014919	0.000209	3.848967
help	41318	5	0.000214	attraction	0.066667	0.003983	0.066652	3.670482
increase	28435	4	0.588314	attraction	0.000121	0.017577	0.000107	3.456025
take	171754	9	0.404877	attraction	0.000141	0.014323	0.000127	3.098999
enhance	3143	2	2.445551	attraction	5.2e-05	0.026114	3.9e-05	3.041935

invest	3610	2	0.044752	attraction	0.000636	0.00779	0.000622	3.024096
deal	14673	3	0.051402	attraction	0.000554	0.007763	0.00054	3.015655
negotiate	3672	2	0.208924	attraction	0.000204	0.01112	0.00019	3.01027
appeal	3834	2	0.054591	attraction	0.000522	0.007751	0.000508	2.84427
preserve	4036	2	0.057467	attraction	0.000496	0.007739	0.000481	2.800489
let	34387	4	0.489626	attraction	0.000116	0.013986	0.000102	2.797395
haggle	125	1	0.00178	attraction	0.008	0.003977	0.007986	2.750002
cut	17312	3	0.2465	attraction	0.000173	0.01097	0.000159	2.686841
downgrade	168	1	0.002392	attraction	0.005952	0.003975	0.005938	2.621735
explain	18411	3	0.262148	attraction	0.000163	0.010908	0.000149	2.611622
dissociate	192	1	0.002734	attraction	0.005208	0.003973	0.005194	2.563817
refund	195	1	0.002777	attraction	0.005128	0.003973	0.005114	2.557093
investigate	5517	2	0.078555	attraction	0.000363	0.007655	0.000348	2.53498
cover	19610	3	0.279221	attraction	0.000153	0.01084	0.000139	2.534841
loot	216	1	0.003076	attraction	0.00463	0.003972	0.004615	2.512738
illustrate	5667	2	0.080691	attraction	0.000353	0.007647	0.000339	2.512287
confiscate	233	1	0.003318	attraction	0.004292	0.003971	0.004278	2.479888
return	20577	3	0.292989	attraction	0.000146	0.010785	0.000132	2.476495
apprehend	237	1	0.003375	attraction	0.004219	0.003971	0.004205	2.472508
sell	20759	3	0.295581	attraction	0.000145	0.010775	0.00013	2.465844
peck (at)	257	1	0.003659	attraction	0.003891	0.00397	0.003877	2.437385
dampen	265	1	0.003773	attraction	0.003774	0.003969	0.003759	2.424097
modernise	268	1	0.003816	attraction	0.003731	0.003969	0.003717	2.419217
feed	6348	2	0.090387	attraction	0.000315	0.007608	0.000301	2.416478
skate on	275	1	0.003916	attraction	0.003636	0.003969	0.003622	2.408041

veto	296	1	0.004215	attraction	0.003378	0.003967	0.003364	2.376147
shoot	6905	2	0.098318	attraction	0.00029	0.007577	0.000276	2.345679
respond	7045	2	0.100312	attraction	0.000284	0.007569	0.00027	2.328812
clothe	359	1	0.005112	attraction	0.002786	0.003964	0.002771	2.292538
build	24185	3	0.344363	attraction	0.000124	0.01058	0.00011	2.282276
branch	389	1	0.005539	attraction	0.002571	0.003962	0.002557	2.257775
keep	48943	4	0.696884	attraction	8.2e-05	0.01316	6.8e-05	2.253731
privatise	397	1	0.005653	attraction	0.002519	0.003962	0.002505	2.248959
seduce	410	1	0.005838	attraction	0.002439	0.003961	0.002425	2.235005
spend	25187	3	0.35863	attraction	0.000119	0.010524	0.000105	2.233898
appoint	7947	2	0.113155	attraction	0.000252	0.007517	0.000238	2.227817
wriggle	443	1	0.006308	attraction	0.002257	0.003959	0.002243	2.201487
convene	503	1	0.007162	attraction	0.001988	0.003956	0.001974	2.146507
dub	529	1	0.007532	attraction	0.00189	0.003954	0.001876	2.124699
empower	549	1	0.007817	attraction	0.001821	0.003953	0.001807	2.108644
change	28032	3	0.399139	attraction	0.000107	0.010362	9.3e-05	2.10726
collaborate	575	1	0.008187	attraction	0.001739	0.003952	0.001725	2.088629
raid	578	1	0.00823	attraction	0.00173	0.003951	0.001716	2.086378
rehearse	579	1	0.008244	attraction	0.001727	0.003951	0.001713	2.08563
mend	580	1	0.008258	attraction	0.001724	0.003951	0.00171	2.084884
extend	9489	2	0.135111	attraction	0.000211	0.00743	0.000197	2.080017
commemorate	589	1	0.008387	attraction	0.001698	0.003951	0.001684	2.078224
exacerbate	621	1	0.008842	attraction	0.00161	0.003949	0.001596	2.055346
show	56447	4	0.803731	attraction	7.1e-05	0.012734	5.7e-05	2.041582
sow	655	1	0.009326	attraction	0.001527	0.003947	0.001513	2.032301

elaborate	662	1	0.009426	attraction	0.001511	0.003947	0.001496	2.027706
enable	10135	2	0.144309	attraction	0.000197	0.007393	0.000183	2.02542
simplify	685	1	0.009753	attraction	0.00146	0.003945	0.001446	2.012944
meet	30647	3	0.436373	attraction	9.8e-05	0.010214	8.4e-05	2.002796
probe	702	1	0.009996	attraction	0.001425	0.003944	0.00141	2.00235
license	776	1	0.011049	attraction	0.001289	0.00394	0.001274	1.959053
thrive	776	1	0.011049	attraction	0.001289	0.00394	0.001274	1.959053
give	129248	6	1.840322	attraction	4.6e-05	0.016573	3.2e-05	1.953026
defy	809	1	0.011519	attraction	0.001236	0.003938	0.001222	1.941068
grind	838	1	0.011932	attraction	0.001193	0.003937	0.001179	1.925861
disguise	880	1	0.01253	attraction	0.001136	0.003934	0.001122	1.904752
rear	887	1	0.01263	attraction	0.001127	0.003934	0.001113	1.901332
visit	11807	2	0.168116	attraction	0.000169	0.007298	0.000155	1.899534
notify	940	1	0.013384	attraction	0.001064	0.003931	0.00105	1.876291
combat	991	1	0.014111	attraction	0.001009	0.003928	0.000995	1.853502
diagnose	995	1	0.014167	attraction	0.001005	0.003928	0.000991	1.851765
offset	1044	1	0.014865	attraction	0.000958	0.003925	0.000944	1.831038
uphold	1076	1	0.015321	attraction	0.000929	0.003923	0.000915	1.818024
repay	1106	1	0.015748	attraction	0.000904	0.003921	0.00089	1.806174
discourage	1109	1	0.015791	attraction	0.000902	0.003921	0.000888	1.805006
penetrate	1162	1	0.016545	attraction	0.000861	0.003918	0.000846	1.784895
compel	1196	1	0.017029	attraction	0.000836	0.003916	0.000822	1.772474
improve	13867	2	0.197448	attraction	0.000144	0.007182	0.00013	1.768143
attain	1250	1	0.017798	attraction	8,00E-04	0.003913	0.000786	1.753461
chat	1258	1	0.017912	attraction	0.000795	0.003913	0.000781	1.750715

differentiate	1304	1	0.018567	attraction	0.000767	0.00391	0.000753	1.735259
disclose	1304	1	0.018567	attraction	0.000767	0.00391	0.000753	1.735259
rain	1317	1	0.018752	attraction	0.000759	0.003909	0.000745	1.730991
export	1335	1	0.019009	attraction	0.000749	0.003908	0.000735	1.725151
transport	1372	1	0.019535	attraction	0.000729	0.003906	0.000715	1.713391
tax	1380	1	0.019649	attraction	0.000725	0.003906	0.00071	1.710891
punish	1423	1	0.020262	attraction	0.000703	0.003903	0.000689	1.697697
prescribe	1443	1	0.020546	attraction	0.000693	0.003902	0.000679	1.691697
compensate	1462	1	0.020817	attraction	0.000684	0.003901	0.00067	1.686074
crush	1465	1	0.02086	attraction	0.000683	0.003901	0.000668	1.685193
represent	15429	2	0.219689	attraction	0.00013	0.007093	0.000115	1.68171
suppress	1519	1	0.021629	attraction	0.000658	0.003898	0.000644	1.669639
update	1704	1	0.024263	attraction	0.000587	0.003887	0.000573	1.620295
exhibit	1714	1	0.024405	attraction	0.000583	0.003887	0.000569	1.617784
colour	1742	1	0.024804	attraction	0.000574	0.003885	0.00056	1.610833
assign	1796	1	0.025573	attraction	0.000557	0.003882	0.000543	1.59774
chase	1835	1	0.026128	attraction	0.000545	0.00388	0.000531	1.58853
turn	44241	3	0.629934	attraction	6.8e-05	0.009443	5.4e-05	1.585151
trap	1857	1	0.026441	attraction	0.000539	0.003879	0.000524	1.583422
process	1908	1	0.027167	attraction	0.000524	0.003876	0.00051	1.571811
recruit	1923	1	0.027381	attraction	0.00052	0.003875	0.000506	1.568457
accommodate	2060	1	0.029332	attraction	0.000485	0.003867	0.000471	1.538989
report	18538	2	0.263957	attraction	0.000108	0.006917	9.4e-05	1.53472
import	2104	1	0.029958	attraction	0.000475	0.003865	0.000461	1.529945
book	2210	1	0.031467	attraction	0.000452	0.003859	0.000438	1.508923

convey	2377	1	0.033845	attraction	0.000421	0.003849	0.000407	1.477798
guide	2420	1	0.034458	attraction	0.000413	0.003847	0.000399	1.470143
confuse	2425	1	0.034529	attraction	0.000412	0.003847	0.000398	1.469262
provide	49571	3	0.705826	attraction	6.1e-05	0.00914	4.6e-05	1.460562
lend	2652	1	0.037761	attraction	0.000377	0.003834	0.000363	1.431095
shape	2694	1	0.038359	attraction	0.000371	0.003831	0.000357	1.422025
adjust	2711	1	0.038601	attraction	0.000369	0.00383	0.000355	1.42172
create	21421	2	0.305007	attraction	9.3e-05	0.006753	7.9e-05	1.420681
communicate	2745	1	0.039085	attraction	0.000364	0.003828	0.00035	1.416411
absorb	2788	1	0.039697	attraction	0.000359	0.003826	0.000344	1.409792
ban	2852	1	0.040609	attraction	0.000351	0.003822	0.000336	1.400131
reinforce	2857	1	0.04068	attraction	0.00035	0.003822	0.000336	1.399386
capture	3037	1	0.043243	attraction	0.000329	0.003812	0.000315	1.373402
award	3047	1	0.043385	attraction	0.000328	0.003811	0.000314	1.372005
cook	3179	1	0.045265	attraction	0.000315	0.003804	3,00E-04	1.35399
park	3184	1	0.045336	attraction	0.000314	0.003803	3,00E-04	1.353323
swing	3230	1	0.045991	attraction	0.00031	0.003801	0.000295	1.347234
purchase	3290	1	0.046845	attraction	0.000304	0.003797	0.00029	1.339424
agree	24061	2	0.342597	attraction	8.3e-05	0.006603	6.9e-05	1.330243
light	3365	1	0.047913	attraction	0.000297	0.003793	0.000283	1.329864
send	24129	2	0.343565	attraction	8.3e-05	0.006599	6.9e-05	1.328062
detect	3402	1	0.04844	attraction	0.000294	0.003791	0.00028	1.325228
celebrate	3412	1	0.048582	attraction	0.000293	0.003791	0.000279	1.323984
practise	3649	1	0.051957	attraction	0.000274	0.003777	0.00026	1.295543
suit	3682	1	0.052427	attraction	0.000272	0.003775	0.000257	1.291734

follow	58483	3	0.832721	attraction	5.1e-05	0.008635	3.7e-05	1.28443
submit	3797	1	0.054064	attraction	0.000263	0.003769	0.000249	1.278728
guess	3802	1	0.054135	attraction	0.000263	0.003768	0.000249	1.278172
solve	3987	1	0.05677	attraction	0.000251	0.003758	0.000237	1.258102
resolve	3991	1	0.056827	attraction	0.000251	0.003758	0.000236	1.257679
add	27079	2	0.385569	attraction	7.4e-05	0.006432	6,00E-05	1.239578
dismiss	4244	1	0.060429	attraction	0.000236	0.003743	0.000221	1.231757
defend	4354	1	0.061995	attraction	0.00023	0.003737	0.000215	1.220979
justify	4483	1	0.063832	attraction	0.000223	0.00373	0.000209	1.208692
switch	4501	1	0.064088	attraction	0.000222	0.003729	0.000208	1.207007
explore	4766	1	0.067862	attraction	0.00021	0.003714	0.000196	1.182969
fear	4796	1	0.068289	attraction	0.000209	0.003712	0.000194	1.180335
expand	4937	1	0.070296	attraction	0.000203	0.003704	0.000188	1.168181
work	65955	3	0.939113	attraction	4.5e-05	0.008211	3.1e-05	1.160491
gather	5029	1	0.071606	attraction	0.000199	0.003699	0.000185	1.160442
become	66115	3	0.941391	attraction	4.5e-05	0.008202	3.1e-05	1.158032
carry	30234	2	0.430492	attraction	6.6e-05	0.006253	5.2e-05	1.156321
back (up)	5114	1	0.072817	attraction	0.000196	0.003694	0.000181	1.153422
hide	5417	1	0.077131	attraction	0.000185	0.003677	0.00017	1.129345
spread	5598	1	0.079708	attraction	0.000179	0.003667	0.000164	1.115621
sort	5818	1	0.082841	attraction	0.000172	0.003654	0.000158	1.099549
approve	6095	1	0.086785	attraction	0.000164	0.003638	0.00015	1.08019
allow	33551	2	0.477722	attraction	6,00E-05	0.006065	4.5e-05	1.078958
launch	6502	1	0.09258	attraction	0.000154	0.003615	0.00014	1.053352
promote	6528	1	0.09295	attraction	0.000153	0.003614	0.000139	1.051698

attract	6551	1	0.093278	attraction	0.000153	0.003612	0.000138	1.05024
supply	7019	1	0.099941	attraction	0.000142	0.003586	0.000128	1.021691
restrain	7056	1	0.100468	attraction	0.000142	0.003584	0.000128	1.01952
play	36426	2	0.518658	attraction	5.5e-05	0.005902	4.1e-05	1.018819
settle	7290	1	0.1038	attraction	0.000137	0.003571	0.000123	1.006059
mark	7802	1	0.11109	attraction	0.000128	0.003542	0.000114	0.97813
travel	8585	1	0.122239	attraction	0.000116	0.003497	0.000102	0.938961
run	40876	2	0.582021	attraction	4.9e-05	0.005649	3.5e-05	0.936074
protect	8792	1	0.125187	attraction	0.000114	0.003485	1,00E-04	0.929238
perform	8882	1	0.126468	attraction	0.000113	0.00348	9.8e-05	0.925087
worry	9269	1	0.131978	attraction	0.000108	0.003458	9.4e-05	0.907731
answer	9275	1	0.132064	attraction	0.000108	0.003458	9.4e-05	0.907468
examine	9319	1	0.13269	attraction	0.000107	0.003455	9.3e-05	0.905545
fly	9642	1	0.137289	attraction	0.000104	0.003437	9,00E-05	0.89172
please	9717	1	0.138357	attraction	0.000103	0.003433	8.9e-05	0.888581
share	9898	1	0.140935	attraction	0.000101	0.003423	8.7e-05	0.88111
drop	9907	1	0.141063	attraction	0.000101	0.003422	8.7e-05	0.880743
define	9957	1	0.141775	attraction	1,00E-04	0.003419	8.6e-05	0.878707
prevent	10412	1	0.148253	attraction	9.6e-05	0.003393	8.2e-05	0.860669
hold	46727	2	0.665331	attraction	4.3e-05	0.005317	2.9e-05	0.842559
listen	10893	1	0.155102	attraction	9.2e-05	0.003366	7.8e-05	0.8425
throw	10898	1	0.155173	attraction	9.2e-05	0.003366	7.8e-05	0.842316
replace	10904	1	0.155259	attraction	9.2e-05	0.003366	7.8e-05	0.842095
reflect	11290	1	0.160755	attraction	8.9e-05	0.003344	7.4e-05	0.828145
walk	11807	1	0.168116	attraction	8.5e-05	0.003314	7.1e-05	0.810249

avoid	11812	1	0.168187	attraction	8.5e-05	0.003314	7,00E-05	0.81008
encourage	12173	1	0.173328	attraction	8.2e-05	0.003294	6.8e-05	0.798086
publish	12426	1	0.17693	attraction	8,00E-05	0.003279	6.6e-05	0.789909
announce	12532	1	0.178439	attraction	8,00E-05	0.003273	6.6e-05	0.786537
obtain	12714	1	0.181031	attraction	7.9e-05	0.003263	6.4e-05	0.78082
relate	13210	1	0.188093	attraction	7.6e-05	0.003235	6.2e-05	0.76568
end	13315	1	0.189588	attraction	7.5e-05	0.003229	6.1e-05	0.762555
identify	13318	1	0.189631	attraction	7.5e-05	0.003229	6.1e-05	0.762467
determine	13447	1	0.191468	attraction	7.4e-05	0.003221	6,00E-05	0.758665
introduce	14297	1	0.20357	attraction	7,00E-05	0.003173	5.6e-05	0.734579
discuss	14753	1	0.210063	attraction	6.8e-05	0.003147	5.4e-05	0.7223
seek out	16690	1	0.237644	attraction	6,00E-05	0.003037	4.6e-05	0.674471
face	16886	1	0.240434	attraction	5.9e-05	0.003026	4.5e-05	0.669981
join	16993	1	0.241958	attraction	5.9e-05	0.00302	4.5e-05	0.667554
rise	17008	1	0.242172	attraction	5.9e-05	0.003019	4.5e-05	0.667215
choose	17148	1	0.244165	attraction	5.8e-05	0.003011	4.4e-05	0.664069
reduce	17439	1	0.248308	attraction	5.7e-05	0.002995	4.3e-05	0.657621
watch	18408	1	0.262106	attraction	5.4e-05	0.00294	4,00E-05	0.636995
base	19110	1	0.272101	attraction	5.2e-05	0.0029	3.8e-05	0.622809
close	20030	1	0.285201	attraction	5,00E-05	0.002848	3.6e-05	0.605093
put	67210	2	0.956982	attraction	3,00E-05	0.004156	1.6e-05	0.604866
pass	20984	1	0.298785	attraction	4.8e-05	0.002794	3.3e-05	0.587683
open	21290	1	0.303142	attraction	4.7e-05	0.002776	3.3e-05	0.582292
learn	21863	1	0.3113	attraction	4.6e-05	0.002744	3.2e-05	0.572434
tell	73413	2	1.045305	attraction	2.7e-05	0.003804	1.3e-05	0.551392

distribute	23353	1	0.332516	attraction	4.3e-05	0.002659	2.9e-05	0.548148
divide	23353	1	0.332516	attraction	4.3e-05	0.002659	2.9e-05	0.548148
fill	23353	1	0.332516	attraction	4.3e-05	0.002659	2.9e-05	0.548148
decide	23942	1	0.340903	attraction	4.2e-05	0.002626	2.8e-05	0.539045
burn	24185	1	0.344363	attraction	4.1e-05	0.002612	2.7e-05	0.535365
speak	25187	1	0.35863	attraction	4,00E-05	0.002555	2.6e-05	0.520644
remember	25639	1	0.365066	attraction	3.9e-05	0.00253	2.5e-05	0.514229
offer	27712	1	0.394582	attraction	3.6e-05	0.002412	2.2e-05	0.48645
suggest	28474	1	0.405432	attraction	3.5e-05	0.002369	2.1e-05	0.476863
sit	28574	1	0.406856	attraction	3.5e-05	0.002363	2.1e-05	0.475628
appear	29805	1	0.424384	attraction	3.4e-05	0.002293	1.9e-05	0.460843
produce	29928	1	0.426135	attraction	3.3e-05	0.002286	1.9e-05	0.459407
hear	34031	1	0.484557	attraction	2.9e-05	0.002054	1.5e-05	0.415307
live	34504	1	0.491292	attraction	2.9e-05	0.002027	1.5e-05	0.410653
pay	38062	1	0.541953	attraction	2.6e-05	0.001825	1.2e-05	0.378064
set	41034	1	0.58427	attraction	2.4e-05	0.001656	1,00E-05	0.353724
bring	42290	1	0.602154	attraction	2.4e-05	0.001585	9,00E-06	0.344125
see	184872	3	2.632334	attraction	1.6e-05	0.001465	2,00E-06	0.309371
call	51351	1	0.731171	attraction	1.9e-05	0.001071	5,00E-06	0.28469
include	58020	1	0.826129	attraction	1.7e-05	0.000693	3,00E-06	0.249601
be	4130226	3	58.80899	repulsion	1,00E-06	-0.22235	-1.8e-05	24.211316
have	1301964	1	18.53825	repulsion	1,00E-06	-0.069875	-1.5e-05	7.041372
make	209867	1	2.98823	repulsion	5,00E-06	-0.007921	-1,00E-05	0.70088
manage	209867	1	2.98823	repulsion	5,00E-06	-0.007921	-1,00E-05	0.70088
get (back)	208360	1	2.966773	repulsion	5,00E-06	-0.007836	-1,00E-05	0.693828

come	146144	1	2.080899	repulsion	7,00E-06	-0.004306	-7,00E-06	0.416369
use	124371	1	1.77088	repulsion	8,00E-06	-0.003071	-6,00E-06	0.327225
look (after)	104995	1	1.494991	repulsion	1,00E-05	-0.001972	-5,00E-06	0.252583
find	95432	1	1.358826	repulsion	1,00E-05	-0.00143	-4,00E-06	0.217679

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 $\Rightarrow p<0.001$; coll.strength>2 $\Rightarrow p<0.01$; coll.strength>1.30103 $\Rightarrow p<0.05$.

Таблиця Е.1.11

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{Inf}]
абсолютної конструкції *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}*

relation: relation of the word to *despite-aug-abs-SubjPred_{Inf-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
curb	742	2	0.005472	attraction	0.002695	0.015343	0.002688	4.830238
revive	1466	2	0.010811	attraction	0.001364	0.015302	0.001357	4.240009
diminish	1596	2	0.01177	attraction	0.001253	0.015294	0.001246	4.166461
improve	13867	3	0.102264	attraction	0.000216	0.02229	0.000209	3.791628
introduce	14297	3	0.105435	attraction	0.00021	0.022266	0.000203	3.752843
cut	17312	3	0.127669	attraction	0.000173	0.022095	0.000166	3.510559
maximise	73	1	0.000538	attraction	0.013699	0.007688	0.013691	3.269052
reinvent	104	1	0.000701	attraction	0.010526	0.007687	0.010519	3.154686
reformulate	95	1	0.000767	attraction	0.009615	0.007686	0.009608	2.915391
redirect	184	1	0.001357	attraction	0.005435	0.007682	0.005427	2.867733
reinstate	381	1	0.00281	attraction	0.002625	0.007671	0.002617	2.551939

boycott	385	1	0.002839	attraction	0.002597	0.007671	0.00259	2.54741
redeem	477	1	0.003518	attraction	0.002096	0.007665	0.002089	2.454498
confide	560	1	0.00413	attraction	0.001786	0.007661	0.001778	2.38496
ratify	577	1	0.004255	attraction	0.001733	0.00766	0.001726	2.372
kill	14885	2	0.109771	attraction	0.000134	0.01454	0.000127	2.254593
disguise	880	1	0.00649	attraction	0.001136	0.007642	0.001129	2.189174
cure	1039	1	0.007662	attraction	0.000962	0.007633	0.000955	2.117293
stay	17894	2	0.131961	attraction	0.000112	0.01437	0.000105	2.100938
provide	54599	3	0.402647	attraction	5.5e-05	0.01998	4.8e-05	2.100473
postpone	1083	1	0.007987	attraction	0.000923	0.007631	0.000916	2.09935
fulfil	1322	1	0.009749	attraction	0.000756	0.007617	0.000749	2.013127
return	20577	2	0.151748	attraction	9.7e-05	0.014217	9.00E-05	1.985164
sell	20759	2	0.15309	attraction	9.6e-05	0.014207	8.9e-05	1.977894
introduce	14072	1	0.000133	attraction	0.055556	0.007691	0.055548	1.977015
accumulate	1463	1	0.010789	attraction	0.000684	0.007609	0.000676	1.969337
suppress	1519	1	0.011202	attraction	0.000658	0.007606	0.000651	1.953113
maintain	12100	1	8.8e-05	attraction	0.083333	0.007692	0.083326	1.943097
cling	1570	1	0.011578	attraction	0.000637	0.007603	0.00063	1.938852
prompt	2251	1	0.0166	attraction	0.000444	0.007565	0.000437	1.783456
integrate	2288	1	0.016873	attraction	0.000437	0.007563	0.00043	1.776434
stimulate	2473	1	0.018237	attraction	0.000404	0.007552	0.000397	1.742959
allocate	2698	1	0.019897	attraction	0.000371	0.007539	0.000363	1.705497
strengthen	2845	1	0.020981	attraction	0.000351	0.007531	0.000344	1.68269
pose	2902	1	0.021401	attraction	0.000345	0.007528	0.000337	1.674165
breathe	2962	1	0.021844	attraction	0.000338	0.007524	0.00033	1.665372

resign	3298	1	0.024321	attraction	0.000303	0.007505	0.000296	1.619239
shift	3360	1	0.024779	attraction	0.000298	0.007502	0.00029	1.611248
predict	3969	1	0.02927	attraction	0.000252	0.007467	0.000245	1.53987
convince	4244	1	0.031298	attraction	0.000236	0.007452	0.000228	1.511211
clea	4367	1	0.032205	attraction	0.000229	0.007445	0.000222	1.498997
restore	4377	1	0.032279	attraction	0.000228	0.007444	0.000221	1.49802
expand	4937	1	0.036408	attraction	0.000203	0.007412	0.000195	1.446618
persuade	5013	1	0.036969	attraction	0.000199	0.007408	0.000192	1.440104
earn	5191	1	0.038282	attraction	0.000193	0.007398	0.000185	1.425231
express	5282	1	0.038953	attraction	0.000189	0.007393	0.000182	1.417828
secure	5358	1	0.039513	attraction	0.000187	0.007388	0.000179	1.411743
recommend	5828	1	0.042979	attraction	0.000172	0.007362	0.000164	1.375968
elect s	5843	1	0.04309	attraction	0.000171	0.007361	0.000164	1.374876
turn	44241	2	0.32626	attraction	4.5e-05	0.012875	3.8e-05	1.369091
promote	6528	1	0.048142	attraction	0.000153	0.007322	0.000146	1.327812
strike	6619	1	0.048813	attraction	0.000151	0.007317	0.000144	1.321943
impose	6665	1	0.049152	attraction	0.00015	0.007314	0.000143	1.319008
commit	6791	1	0.050081	attraction	0.000147	0.007307	0.00014	1.311073
sleep	7138	1	0.05264	attraction	0.00014	0.007287	0.000133	1.289977
link	7267	1	0.053591	attraction	0.000138	0.00728	0.00013	1.282402
mount	7267	1	0.053591	attraction	0.000138	0.00728	0.00013	1.282402
settle	7290	1	0.053761	attraction	0.000137	0.007279	0.00013	1.281066
fix	8092	1	0.059675	attraction	0.000124	0.007233	0.000116	1.237
protect	8792	1	0.064838	attraction	0.000114	0.007194	0.000106	1.20207
prevent	10412	1	0.076785	attraction	9.6e-05	0.007102	8.9e-05	1.131168

control	10533	1	0.077677	attraction	9.5e-05	0.007095	8.8e-05	1.12634
listen	10893	1	0.080332	attraction	9.2e-05	0.007074	8.4e-05	1.11231
remove	11134	1	0.082109	attraction	9,00E-05	0.007061	8.2e-05	1.103184
save	11281	1	0.083193	attraction	8.9e-05	0.007052	8.1e-05	1.097718
treat	11628	1	0.085752	attraction	8.6e-05	0.007033	7.9e-05	1.085104
encourage	12173	1	0.089771	attraction	8.2e-05	0.007002	7.5e-05	1.066066
put	67210	2	0.495648	attraction	3,00e-05	0.011572	2.2e-05	1.052592
relate	13591	1	0.100228	attraction	7.4e-05	0.006921	6.6e-05	1.020431
enter	13658	1	0.100723	attraction	7.3e-05	0.006918	6.6e-05	1.0184
ensure	14021	1	0.1034	attraction	7.1e-05	0.006897	6.4e-05	1.007575
pick up	14069	1	0.103754	attraction	7.1e-05	0.006894	6.4e-05	1.006166
discuss	14753	1	0.108798	attraction	6.8e-05	0.006855	6,00E-05	0.986617
establish	17828	1	0.131475	attraction	5.6e-05	0.006681	4.9e-05	0.909187
reduce	19166	1	0.141342	attraction	5.2e-05	0.006605	4.5e-05	0.879838
open	21290	1	0.157006	attraction	4.7e-05	0.006485	4,00E-05	0.837488
spend	21412	1	0.157905	attraction	4.7e-05	0.006478	3.9e-05	0.835196
create	21421	1	0.157972	attraction	4.7e-05	0.006477	3.9e-05	0.835027
agree	24061	1	0.177441	attraction	4.2e-05	0.006327	3.4e-05	0.788635
build	24185	1	0.178355	attraction	4.1e-05	0.00632	3.4e-05	0.786594
buy	24924	1	0.183805	attraction	4,00e-05	0.006278	3.3e-05	0.774663
read	26617	1	0.19629	attraction	3.8e-05	0.006182	3,00e-05	0.74873
increase	28435	1	0.209697	attraction	3.5e-05	0.006079	2.8e-05	0.722831
appear	29805	1	0.2198	attraction	3.4e-05	0.006002	2.6e-05	0.704497
meet	30647	1	0.22601	attraction	3.3e-05	0.005954	2.5e-05	0.693688
remain	30740	1	0.226696	attraction	3.3e-05	0.005949	2.5e-05	0.692514

allow	33551	1	0.247426	attraction	3,00E-05	0.005789	2.2e-05	0.65881
believe	33554	1	0.247448	attraction	3,00E-05	0.005789	2.2e-05	0.658775
bring	42290	1	0.311873	attraction	2.4e-05	0.005293	1.6e-05	0.571541
become	66115	1	0.487573	attraction	1.5e-05	0.003942	8,00e-06	0.412908
do	534627	4	3.94267	attraction	7,00e-06	0.000441	0	0.253264
be	4130226	7	30.45884	repulsion	2,00e-06	-0.180454	-7,00e-06	7.563026
have	1301964	2	9.601488	repulsion	2,00e-06	-0.058473	-6,00e-06	2.521043
go	226141	1	1.667704	repulsion	4,00e-06	-0.005136	-3,00e-06	0.299309
make	209867	1	1.547689	repulsion	5,00e-06	-0.004213	-3,00e-06	0.266873
see	184872	1	1.36336	repulsion	5,00e-06	-0.002795	-2,00e-06	0.21905

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.12

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PP}]
абсолютної конструкції *oaug-abs-SubjPred_{PP-CXN}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *oaug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

relation: relation of the word *oaug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
in	1935063	226	52.224902	attraction	0.000117	0.571644	0.000108	105.34581
on	706895	63	19.078202	attraction	8.9e-05	0.144483	6.6e-05	16.286129
down	4552	1	0.122853	attraction	0.00022	0.002885	0.000193	0.936931
over	98400	4	2.655691	attraction	4.1e-05	0.004422	1.4e-05	0.559359
behind	19524	1	0.526928	attraction	5.1e-05	0.001556	2.4e-05	0.387366
around	25698	1	0.693557	attraction	3.9e-05	0.001008	1.2e-05	0.300505
to	1002237	7	27.049108	repulsion	7,00e-06	-0.065953	-2.2e-05	5.613686
at	522176	2	14.092869	repulsion	4,e06	-0.03978	-2.4e-05	4.171367
under	60797	1	1.640834	repulsion	1.6e-05	-0.002108	-1.1e-05	0.291335
against	55094	1	1.486917	repulsion	1.8e-05	-0.001602	-9,00e-06	0.25041

Примітка. Інтерпретація значень *p*:

coll.strength>3 => $p < 0.001$; coll.strength>2 => $p < 0.01$; coll.strength>1.30103 => $p < 0.05$.

Таблиця Е.1.13

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{PP}]
абсолютної конструкції *with-aug-abs-SubjPred_{PP-CXN}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *with-aug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

relation: relation of the word to *with-aug-abs-SubjPred_{PP-CXN}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
in	1935063	205	60.299146	attraction	0.000104	0.403719	8.8e-05	64.106537
on	706895	110	22.027792	attraction	0.000156	0.250641	0.000133	45.530094
beneath	4562	2	0.142158	attraction	0.000438	0.005293	0.000407	2.037492
at	522176	26	16.271701	attraction	5,00e-05	0.027717	2,00e-05	1.863567
behind	19524	1	0.608394	attraction	5.1e-05	0.001116	2,00e-05	0.34097
around	25698	1	0.800784	attraction	3.9e-05	0.000568	8,00e-06	0.258502
under	60797	2	1.894516	attraction	3.3e-05	0.000301	2,00e-06	0.247656
towards	27164	1	0.846467	attraction	3.7e-05	0.000437	6,00e-06	0.242972
from	425119	2	13.247276	repulsion	5,00e-06	-0.032045	-2.7e-05	3.826204
between	90214	1	2.811189	repulsion	1.1e-05	-0.00516	-2,00e-05	0.642169

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.14

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{AdjP}]
абсолютної конструкції *oaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *oaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

relation: relation of the word to *oaug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
wide	16039	51	1.551192	attraction	0.00318	0.071156	0.00309	57.928762
bright	5786	38	0.559586	attraction	0.006568	0.053876	0.006476	55.022273
expressionless	148	14	0.014314	attraction	0.094595	0.020125	0.0945	37.097829
pale	3067	23	0.296621	attraction	0.007499	0.03267	0.007406	34.866048
open	18149	23	1.755258	attraction	0.001267	0.030571	0.001174	17.663833
full	27781	25	2.686805	attraction	9,00e-04	0.032108	0.000806	15.734713
husky	210	7	0.02031	attraction	0.033333	0.010044	0.033238	15.612909
ablaze	160	6	0.015474	attraction	0.0375	0.008612	0.037404	13.775765
stiff	1482	9	0.14333	attraction	0.006073	0.012745	0.005977	13.240823
hoarse	222	6	0.02147	attraction	0.027027	0.008603	0.026931	12.91298
ashen	74	5	0.007157	attraction	0.067568	0.007185	0.067472	12.874155

grim	991	8	0.095843	attraction	0.008073	0.011374	0.007977	12.819148
dry	5114	12	0.494594	attraction	0.002346	0.016556	0.002251	12.59063
harsh	1471	8	0.142266	attraction	0.005438	0.011307	0.005343	11.460509
impassive	147	5	0.014217	attraction	0.034014	0.007174	0.033918	11.356199
numb	256	5	0.024759	attraction	0.019531	0.007159	0.019435	10.142587
wild	4975	10	0.481151	attraction	0.00201	0.013698	0.001915	9.955706
heavy	9019	12	0.872262	attraction	0.001331	0.016013	0.001235	9.779787
gentle	2736	8	0.264609	attraction	0.002924	0.011131	0.002828	9.347244
hard	18575	15	1.796458	attraction	0.000808	0.019	0.000713	9.082275
moist	537	5	0.051935	attraction	0.009311	0.00712	0.009215	8.534717
half-open	73	3	0.00706	attraction	0.041096	0.004307	0.041	7.253845
brisk	468	4	0.045262	attraction	0.008547	0.005691	0.008451	6.782103
hot	8651	8	0.836671	attraction	0.000925	0.010308	0.000829	5.561683
angry	3996	6	0.386468	attraction	0.001502	0.008078	0.001406	5.487629
deep	10141	8	0.980774	attraction	0.000789	0.010101	0.000693	5.06383
bland	433	3	0.041877	attraction	0.006928	0.004257	0.006832	4.930588
frigid	97	2	0.009381	attraction	0.020619	0.002864	0.020522	4.364287
bleak	835	3	0.080756	attraction	0.003593	0.004201	0.003497	4.086111
bitter	2388	4	0.230952	attraction	0.001675	0.005424	0.001579	4.010319
huge	7516	6	0.726901	attraction	0.000798	0.007588	0.000702	3.965126
colourless	165	2	0.015958	attraction	0.012121	0.002855	0.012025	3.902899
fiery	454	2	0.043908	attraction	0.004405	0.002815	0.004309	3.030123
narrow	5037	4	0.487147	attraction	0.000794	0.005055	0.000698	2.800647
emotionless	20	1	0.001934	attraction	0.05	0.001436	0.049903	2.71388
aglow	37	1	0.003578	attraction	0.027027	0.001434	0.02693	2.447065

brilliant	3332	3	0.32225	attraction	9,00E-04	0.003853	0.000804	2.359427
exultant	51	1	0.004932	attraction	0.019608	0.001432	0.019511	2.30799
guttural	61	1	0.0059	attraction	0.016393	0.00143	0.016297	2.23044
wordless	65	1	0.006286	attraction	0.015385	0.00143	0.015288	2.20294
eager	1336	2	0.12921	attraction	0.001497	0.002692	0.001401	2.11644
dull	1345	2	0.13008	attraction	0.001487	0.002691	0.001391	2.110855
boundless	86	1	0.008317	attraction	0.011628	0.001427	0.011531	2.081795
imperceptible	89	1	0.008608	attraction	0.011236	0.001427	0.011139	2.066966
jaunty	89	1	0.008608	attraction	0.011236	0.001427	0.011139	2.066966
derisive	91	1	0.008801	attraction	0.010989	0.001426	0.010892	2.057356
haggard	94	1	0.009091	attraction	0.010638	0.001426	0.010542	2.043333
fierce	1513	2	0.146328	attraction	0.001322	0.002667	0.001225	2.013223
thoughtful	109	1	0.010542	attraction	0.009174	0.001424	0.009078	1.979348
inscrutable	112	1	0.010832	attraction	0.008929	0.001423	0.008832	1.967619
gruff	119	1	0.011509	attraction	0.008403	0.001422	0.008307	1.941437
merciless	122	1	0.011799	attraction	0.008197	0.001422	0.0081	1.930687
claustrophobic	128	1	0.012379	attraction	0.007812	0.001421	0.007716	1.909962
high	51114	11	4.943428	attraction	0.000215	0.008715	0.000119	1.907036
feverish	139	1	0.013443	attraction	0.007194	0.00142	0.007098	1.874388
deplorable	143	1	0.01383	attraction	0.006993	0.001419	0.006896	1.86215
drooping	145	1	0.014023	attraction	0.006897	0.001419	0.0068	1.85616
fanatical	166	1	0.016054	attraction	0.006024	0.001416	0.005928	1.797859
incredulous	171	1	0.016538	attraction	0.005848	0.001415	0.005751	1.785076
reddish	190	1	0.018376	attraction	0.005263	0.001413	0.005167	1.739716
loud	2308	2	0.223215	attraction	0.000867	0.002557	0.00077	1.668188

uppermost	227	1	0.021954	attraction	0.004405	0.001407	0.004309	1.663217
attentive	237	1	0.022921	attraction	0.004219	0.001406	0.004123	1.644703
infrequent	251	1	0.024275	attraction	0.003984	0.001404	0.003887	1.62007
enigmatic	262	1	0.025339	attraction	0.003817	0.001403	0.00372	1.601673
cloudy	268	1	0.025919	attraction	0.003731	0.001402	0.003635	1.591964
hooded	269	1	0.026016	attraction	0.003717	0.001402	0.003621	1.590368
watchful	269	1	0.026016	attraction	0.003717	0.001402	0.003621	1.590368
decaying	270	1	0.026113	attraction	0.003704	0.001401	0.003607	1.588777
jagged	278	1	0.026886	attraction	0.003597	0.0014	0.003501	1.576263
indistinguishable	297	1	0.028724	attraction	0.003367	0.001398	0.00327	1.547948
dismissive	298	1	0.028821	attraction	0.003356	0.001398	0.003259	1.546509
moody	341	1	0.032979	attraction	0.002933	0.001392	0.002836	1.488868
chilly	343	1	0.033173	attraction	0.002915	0.001391	0.002819	1.48637
anxious	2952	2	0.285499	attraction	0.000678	0.002467	0.000581	1.471986
stormy	363	1	0.035107	attraction	0.002755	0.001388	0.002658	1.462175
non-existent	389	1	0.037622	attraction	0.002571	0.001385	0.002474	1.432674
hysterical	399	1	0.038589	attraction	0.002506	0.001383	0.00241	1.421859
extinct	427	1	0.041297	attraction	0.002342	0.00138	0.002245	1.392987
discreet	523	1	0.050581	attraction	0.001912	0.001366	0.001815	1.306911
indifferent	585	1	0.056578	attraction	0.001709	0.001358	0.001613	1.259546
legendary	645	1	0.06238	attraction	0.00155	0.001349	0.001454	1.218388
fearful	691	1	0.066829	attraction	0.001447	0.001343	0.001351	1.189424
brutal	708	1	0.068473	attraction	0.001412	0.00134	0.001316	1.179221
plausible	787	1	0.076114	attraction	0.001271	0.001329	0.001174	1.134917
delightful	1054	1	0.101936	attraction	0.000949	0.001292	0.000852	1.013568

furious	1231	1	0.119055	attraction	0.000812	0.001268	0.000716	0.949795
black	19038	4	1.841237	attraction	0.00021	0.003106	0.000114	0.938695
cruel	1298	1	0.125534	attraction	0.00077	0.001258	0.000674	0.928155
available	26987	5	2.610015	attraction	0.000185	0.003439	8.9e-05	0.907929
rigid	1404	1	0.135786	attraction	0.000712	0.001244	0.000616	0.896237
neutral	1539	1	0.148843	attraction	0.00065	0.001225	0.000553	0.85913
neat	1611	1	0.155806	attraction	0.000621	0.001215	0.000524	0.840745
casual	1704	1	0.1648	attraction	0.000587	0.001202	0.00049	0.81827
uncertain	1945	1	0.188108	attraction	0.000514	0.001168	0.000418	0.765727
obvious	8234	2	0.796341	attraction	0.000243	0.001732	0.000146	0.721595
modest	2213	1	0.214028	attraction	0.000452	0.001131	0.000355	0.715098
intense	2273	1	0.21983	attraction	0.00044	0.001123	0.000343	0.704693
distant	2752	1	0.266156	attraction	0.000363	0.001056	0.000267	0.631286
calm	2753	1	0.266253	attraction	0.000363	0.001056	0.000267	0.631149
blue	9941	2	0.961432	attraction	0.000201	0.001494	0.000105	0.601981
pink	3103	1	0.300103	attraction	0.000322	0.001007	0.000226	0.586169
helpful	3110	1	0.30078	attraction	0.000322	0.001006	0.000225	0.58533
false	3529	1	0.341303	attraction	0.000283	0.000948	0.000187	0.53876
tough	3957	1	0.382696	attraction	0.000253	0.000888	0.000156	0.497485
broad	5027	1	0.48618	attraction	0.000199	0.000739	0.000102	0.414372
empty	5333	1	0.515775	attraction	0.000188	0.000697	9.1e-05	0.394597
dangerous	5576	1	0.539276	attraction	0.000179	0.000663	8.3e-05	0.379898
slow	5636	1	0.545079	attraction	0.000177	0.000655	8.1e-05	0.376396
powerful	6962	1	0.673321	attraction	0.000144	0.00047	4.7e-05	0.309652
essential	8499	1	0.82197	attraction	0.000118	0.000256	2.1e-05	0.251295

ready	9601	1	0.928549	attraction	0.000104	0.000103	7,00E-06	0.218147
good	79878	1	7.725303	repulsion	1.3e-05	-0.009678	-8.5e-05	2.428887
long	55258	1	5.34421	repulsion	1.8e-05	-0.006251	-7.9e-05	1.524804
important	38716	1	3.744371	repulsion	2.6e-05	-0.003949	-7.1e-05	0.95257
big	30960	1	2.994259	repulsion	3.2e-05	-0.00287	-6.5e-05	0.700388
white	17463	1	1.688913	repulsion	5.7e-05	-0.000991	-4,00E-05	0.304147
clear	24762	2	2.394827	repulsion	8.1e-05	-0.000568	-1.6e-05	0.243457
easy	14143	1	1.367823	repulsion	7.1e-05	-0.000529	-2.6e-05	0.219784
happy	12054	1	1.165788	repulsion	8.3e-05	-0.000239	-1.4e-05	0.170714
serious	11923	1	1.153118	repulsion	8.4e-05	-0.00022	-1.3e-05	0.167756
dead	11676	1	1.12923	repulsion	8.6e-05	-0.000186	-1.1e-05	0.162221

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.15

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{AdjP}]
абсолютної конструкції *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

relation: relation of the word to *with-aug-abs-SubjPred_{AdjP-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
due	14390	22	0.638785	attraction	0.001529	0.066966	0.001487	25.908508
available	26678	24	1.184261	attraction	9,00E-04	0.071526	0.000858	22.876396
full	28634	22	1.27109	attraction	0.000768	0.064984	0.000727	19.57582
ready	9601	9	0.426197	attraction	0.000937	0.026878	0.000894	9.105871
reponsible	9243	8	0.410305	attraction	0.000866	0.023793	0.000822	7.89443
visible	2841	5	0.126115	attraction	0.00176	0.015279	0.001716	6.635351
intact	1211	4	0.053757	attraction	0.003303	0.012371	0.003259	6.487177
able	29688	10	1.317878	attraction	0.000337	0.027218	0.000294	5.925759
askew	62	2	0.002752	attraction	0.032258	0.006261	0.032214	5.43085
ajar	125	2	0.005549	attraction	0.016	0.006252	0.015956	4.819044
awash	164	2	0.00728	attraction	0.012195	0.006247	0.012151	4.582842

stagnant	216	2	0.009588	attraction	0.009259	0.00624	0.009215	4.343645
uppermost	227	2	0.010077	attraction	0.008811	0.006238	0.008766	4.300543
dead	9035	5	0.401072	attraction	0.000553	0.014417	0.00051	4.21942
comparable	1857	3	0.082434	attraction	0.001616	0.009146	0.001572	4.061133
high / higher	51114	9	2.268998	attraction	0.000176	0.021101	0.000133	3.261849
undimmed	19	1	0.000843	attraction	0.052632	0.003132	0.052587	3.074125
similar	18296	5	0.812176	attraction	0.000273	0.013129	0.000229	3.001528
muzzy	24	1	0.001065	attraction	0.041667	0.003132	0.041622	2.972716
leaderless	26	1	0.001154	attraction	0.038462	0.003131	0.038417	2.937973
unplayable	30	1	0.001332	attraction	0.033333	0.003131	0.033289	2.875863
exchangeable	34	1	0.001509	attraction	0.029412	0.00313	0.029368	2.821544
eager	1345	2	0.059706	attraction	0.001487	0.006083	0.001443	2.767795
absent	1475	2	0.065477	attraction	0.001356	0.006065	0.001312	2.689279
adapted	48	1	0.002131	attraction	0.020833	0.003128	0.020789	2.671916
equal	5666	3	0.251519	attraction	0.000529	0.008616	0.000485	2.66139
adjacent	1578	2	0.070049	attraction	0.001267	0.00605	0.001223	2.631938
fierce	1648	2	0.073156	attraction	0.001214	0.006041	0.001169	2.595115
payable	1672	2	0.074222	attraction	0.001196	0.006037	0.001152	2.582858
unable	6142	3	0.272649	attraction	0.000488	0.00855	0.000444	2.563004
likely	21270	5	0.944195	attraction	0.000235	0.012715	0.000191	2.550533
curled	71	1	0.003152	attraction	0.014085	0.003125	0.01404	2.50212
half-open	73	1	0.003241	attraction	0.013699	0.003125	0.013654	2.490075
receivable	74	1	0.003285	attraction	0.013514	0.003125	0.013469	2.484175
unanswerable	76	1	0.003374	attraction	0.013158	0.003124	0.013114	2.472613
woody	91	1	0.00404	attraction	0.010989	0.003122	0.010945	2.394529

inscribed	112	1	0.004972	attraction	0.008929	0.003119	0.008884	2.304554
evident	2563	2	0.113774	attraction	0.00078	0.005913	0.000736	2.223036
ablaze	160	1	0.007103	attraction	0.00625	0.003113	0.006206	2.150113
anxious	2925	2	0.129843	attraction	0.000684	0.005863	0.00064	2.112839
supple	175	1	0.007768	attraction	0.005714	0.003111	0.00567	2.111339
dwindling	188	1	0.008345	attraction	0.005319	0.003109	0.005275	2.080344
pale	3067	2	0.136147	attraction	0.000652	0.005843	0.000608	2.07345
graduated	193	1	0.008567	attraction	0.005181	0.003108	0.005137	2.068992
bound	201	1	0.008923	attraction	0.004975	0.003107	0.004931	2.05143
alike	221	1	0.00981	attraction	0.004525	0.003104	0.004481	2.010426
rife	222	1	0.009855	attraction	0.004505	0.003104	0.00446	2.008475
extant	228	1	0.010121	attraction	0.004386	0.003103	0.004342	1.99695
bent	247	1	0.010965	attraction	0.004049	0.003101	0.004004	1.962371
hesitant	261	1	0.011586	attraction	0.003831	0.003099	0.003787	1.938561
disproportionate	268	1	0.011897	attraction	0.003731	0.003098	0.003687	1.927134
indistinguishable	297	1	0.013184	attraction	0.003367	0.003094	0.003323	1.882791
unspoken	300	1	0.013317	attraction	0.003333	0.003093	0.003289	1.878455
suggestive	304	1	0.013495	attraction	0.003289	0.003093	0.003245	1.872741
pending	313	1	0.013894	attraction	0.003195	0.003091	0.003151	1.860156
outstretched	349	1	0.015492	attraction	0.002865	0.003086	0.002821	1.81322
unavailable	371	1	0.016469	attraction	0.002695	0.003083	0.002651	1.786883
stationary	401	1	0.017801	attraction	0.002494	0.003079	0.00245	1.766809
plentiful	409	1	0.018156	attraction	0.002445	0.003078	0.002401	1.744897
external	4682	2	0.207838	attraction	0.000427	0.005618	0.000383	1.726304
brisk	494	1	0.021929	attraction	0.002024	0.003066	0.00198	1.663708

prevalent	516	1	0.022906	attraction	0.001938	0.003063	0.001894	1.644996
reminiscent	600	1	0.026635	attraction	0.001667	0.003051	0.001622	1.580298
slow	5636	2	0.250187	attraction	0.000355	0.005486	0.000311	1.577165
weary	646	1	0.028677	attraction	0.001548	0.003045	0.001504	1.548657
accountable	654	1	0.029032	attraction	0.001529	0.003044	0.001485	1.543388
susceptible	667	1	0.029609	attraction	0.001499	0.003042	0.001455	1.534964
gloomy	683	1	0.030319	attraction	0.001464	0.00304	0.00142	1.524822
incomplete	694	1	0.030807	attraction	0.001441	0.003038	0.001397	1.517989
hopeful	695	1	0.030852	attraction	0.001439	0.003038	0.001395	1.517373
cheap	6409	2	0.284501	attraction	0.000312	0.005378	0.000268	1.475174
devastating	778	1	0.034536	attraction	0.001285	0.003027	0.001241	1.469171
vacant	785	1	0.034847	attraction	0.001274	0.003026	0.00123	1.465348
helpless	786	1	0.034891	attraction	0.001272	0.003026	0.001228	1.464805
predictable	923	1	0.040973	attraction	0.001083	0.003006	0.001039	1.396334
unwilling	967	1	0.042926	attraction	0.001034	0.003	0.00099	1.376529
rich	7435	2	0.330047	attraction	0.000269	0.005235	0.000225	1.358956
missing	1070	1	0.047498	attraction	0.000935	0.002986	0.00089	1.333554
unaware	1079	1	0.047898	attraction	0.000927	0.002985	0.000883	1.330002
free	17989	3	0.798548	attraction	0.000167	0.006901	0.000123	1.327957
open	18149	3	0.805651	attraction	0.000165	0.006879	0.000121	1.318618
compatible	1148	1	0.050961	attraction	0.000871	0.002975	0.000827	1.30374
optimistic	1216	1	0.053979	attraction	0.000822	0.002966	0.000778	1.279396
eligible	1229	1	0.054556	attraction	0.000814	0.002964	0.000769	1.274901
insufficient	1331	1	0.059084	attraction	0.000751	0.00295	0.000707	1.241246
silver	1339	1	0.059439	attraction	0.000747	0.002949	0.000703	1.23872

applicable	1406	1	0.062414	attraction	0.000711	0.002939	0.000667	1.218152
stiff	1482	1	0.065787	attraction	0.000675	0.002929	0.000631	1.196012
complete	9279	2	0.411903	attraction	0.000216	0.004979	0.000171	1.189335
marked	1694	1	0.075198	attraction	0.00059	0.002899	0.000546	1.139961
concerned	1801	1	0.079948	attraction	0.000555	0.002884	0.000511	1.114375
close	10326	2	0.458381	attraction	0.000194	0.004833	0.00015	1.109358
louder	1847	1	0.08199	attraction	0.000541	0.002878	0.000497	1.103858
unhappy	1858	1	0.082478	attraction	0.000538	0.002876	0.000494	1.101384
subtle	1881	1	0.083499	attraction	0.000532	0.002873	0.000487	1.096259
equivalent	1919	1	0.085186	attraction	0.000521	0.002868	0.000477	1.087933
deep	10914	2	0.484483	attraction	0.000183	0.004751	0.000139	1.068467
liable	2213	1	0.098237	attraction	0.000452	0.002827	0.000408	1.028809
raw	2339	1	0.10383	attraction	0.000428	0.002809	0.000383	1.005951
steady	2439	1	0.108269	attraction	0.00041	0.002796	0.000366	0.988713
long	40841	4	1.81297	attraction	9.8e-05	0.006856	5.4e-05	0.95763
smooth	2753	1	0.122208	attraction	0.000363	0.002752	0.000319	0.939079
stable	2846	1	0.126337	attraction	0.000351	0.002739	0.000307	0.925526
impressive	2907	1	0.129044	attraction	0.000344	0.00273	3,00E-04	0.91689
outstanding	2990	1	0.132729	attraction	0.000334	0.002719	0.00029	0.905444
wet	3284	1	0.14578	attraction	0.000305	0.002678	0.00026	0.867473
brilliant	3329	1	0.147777	attraction	3,00E-04	0.002672	0.000256	0.861984
alive	3396	1	0.150752	attraction	0.000294	0.002662	0.00025	0.853958
keen	3543	1	0.157277	attraction	0.000282	0.002642	0.000238	0.836932
dependent	3708	1	0.164602	attraction	0.00027	0.002619	0.000225	0.818707
willing	3783	1	0.167931	attraction	0.000264	0.002608	0.00022	0.810711

healthier	3926	1	0.174279	attraction	0.000255	0.002589	0.00021	0.795933
big	32257	3	1.431918	attraction	9.3e-05	0.004916	4.9e-05	0.759574
crucial	4389	1	0.194832	attraction	0.000228	0.002524	0.000184	0.751832
weak	4408	1	0.195675	attraction	0.000227	0.002522	0.000183	0.750133
clean	4622	1	0.205175	attraction	0.000216	0.002492	0.000172	0.731533
clear	4622	1	0.205175	attraction	0.000216	0.002492	0.000172	0.731533
rare	4791	1	0.212677	attraction	0.000209	0.002468	0.000164	0.717505
capable	4822	1	0.214053	attraction	0.000207	0.002464	0.000163	0.714991
hard	18575	2	0.824561	attraction	0.000108	0.003685	6.3e-05	0.699016
busy	5100	1	0.226394	attraction	0.000196	0.002425	0.000152	0.693223
dry	5114	1	0.227015	attraction	0.000196	0.002423	0.000151	0.692162
strong	19070	2	0.846535	attraction	0.000105	0.003616	6.1e-05	0.682045
limited	5624	1	0.249655	attraction	0.000178	0.002352	0.000134	0.655587
suitable	6001	1	0.26639	attraction	0.000167	0.0023	0.000122	0.630878
proper	6160	1	0.273448	attraction	0.000162	0.002278	0.000118	0.620981
internal	6277	1	0.278642	attraction	0.000159	0.002261	0.000115	0.613883
warm	6536	1	0.290139	attraction	0.000153	0.002225	0.000109	0.598696
powerful	7054	1	0.313134	attraction	0.000142	0.002153	9.7e-05	0.570304
regular	7457	1	0.331023	attraction	0.000134	0.002097	9,00E-05	0.549843
extra	9091	1	0.403558	attraction	0.00011	0.00187	6.6e-05	0.478552
low	27546	2	1.222793	attraction	7.3e-05	0.002436	2.8e-05	0.461238
direct	10320	1	0.458114	attraction	9.7e-05	0.001699	5.3e-05	0.43446
involved	10402	1	0.461754	attraction	9.6e-05	0.001687	5.2e-05	0.431751
original	10724	1	0.476048	attraction	9.3e-05	0.001643	4.9e-05	0.421368
possible	33339	2	1.479949	attraction	6,00E-05	0.00163	1.6e-05	0.360692

wide	16039	1	0.711986	attraction	6.2e-05	0.000903	1.8e-05	0.29266
true	16960	1	0.75287	attraction	5.9e-05	0.000775	1.5e-05	0.276205
short	19711	1	0.87499	attraction	5.1e-05	0.000392	6,00E-06	0.233853
white	20018	1	0.888618	attraction	5,00E-05	0.000349	6,00E-06	0.229668
certain	21744	1	0.965236	attraction	4.6e-05	0.000109	2,00E-06	0.207838
black	22132	1	0.98246	attraction	4.5e-05	5.5e-05	1,00E-06	0.203296
new	105645	1	4.68968	repulsion	9,00E-06	-0.011567	-3.5e-05	1.291455
good	125933	2	5.590283	repulsion	1.6e-05	-0.011255	-2.9e-05	1.090924
old	57937	1	2.571877	repulsion	1.7e-05	-0.004928	-2.7e-05	0.566059
small	50758	1	2.253195	repulsion	2,00E-05	-0.003929	-2.5e-05	0.467586
different	47546	1	2.110611	repulsion	2.1e-05	-0.003482	-2.4e-05	0.424876
large	47314	1	2.100312	repulsion	2.1e-05	-0.003449	-2.3e-05	0.421826
important	38716	1	1.718639	repulsion	2.6e-05	-0.002253	-1.9e-05	0.312582
great greater	59408	2	2.637176	repulsion	3.4e-05	-0.001998	-1.1e-05	0.29373
young	35361	1	1.569708	repulsion	2.8e-05	-0.001786	-1.6e-05	0.272208
lower	27676	1	1.228563	repulsion	3.6e-05	-0.000717	-8,00E-06	0.18564

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.16

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{AdvP}]
абсолютної конструкції *oaug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *oaug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur with/in *oaug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

relation: relation of the word to *oaug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
down	33294	7	0.323873	attraction	0.00021	0.117126	0.000202	7.404526
apart	9594	5	0.093327	attraction	0.000521	0.086083	0.000512	7.338656
up	34580	7	0.336383	attraction	0.000202	0.116907	0.000194	7.293477
upward	222	2	0.00216	attraction	0.009009	0.03505	0.009	5.642551
everywhere	3055	3	0.029718	attraction	0.000982	0.052111	0.000973	5.391873
in	3536	3	0.034397	attraction	0.000848	0.052029	0.000839	5.202754
together	29912	5	0.290974	attraction	0.000167	0.082615	0.000158	4.934287
upwards	1701	2	0.016547	attraction	0.001176	0.034798	0.001166	3.87616
forward	12915	3	0.125633	attraction	0.000232	0.050428	0.000223	3.542817
above	4102	2	0.039903	attraction	0.000488	0.034388	0.000478	3.117941
out	19532	3	0.190001	attraction	0.000154	0.049299	0.000144	3.023581

thereto	161	1	0.001566	attraction	0.006211	0.017517	0.006202	2.805497
back	76069	4	0.739974	attraction	5.3e-05	0.057194	4.3e-05	2.187496
off	6290	1	0.061187	attraction	0.000159	0.016471	0.000149	1.226331
around	8407	1	0.081781	attraction	0.000119	0.016109	0.000109	1.104686
here	68050	2	0.661968	attraction	2.9e-05	0.023474	2,00E-05	0.847663
away	38177	1	0.371373	attraction	2.6e-05	0.011029	1.7e-05	0.507166
there	84630	1	0.823253	attraction	1.2e-05	0.003101	2,00E-06	0.249007

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

Таблиця Е.1.17

**Лексеми за ступенем колострукційної атракції/ репульсії до слоту [Pred_{AdvP}]
абсолютної конструкції *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}***

word.freq: frequency of the word in the corpus

obs.freq: observed frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

exp.freq: expected frequency of the word with/in *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

faith: percentage of how many instances of the word occur *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

relation: relation of the word to *with-aug-abs-SubjPred_{AdvP-cxn}*

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the word/construction help guess the word?

delta.p.constr.to.word: delta p: how much does the construction help guess the word/construction?

coll.strength: index of collocational/collostructional strength: $-\log_{10}$ (Fisher-Yates exact, one-tailed), the higher, the stronger

words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	faith	delta.p.constr. to.word	delta.p.word. to.constr	coll.strength
down	33294	31	1.062531	attraction	0.000901	0.154751	0.000874	33.082519
on	7028	156	0.224289	attraction	0.002134	0.079017	0.002105	22.195117
up	34580	23	1.103572	attraction	0.000636	0.111749	0.000608	21.075376
underneath	529	6	0.016882	attraction	0.011342	0.031996	0.011311	13.546296
everywhere	3055	7	0.097496	attraction	0.002291	0.036913	0.002261	10.86742
outside	806	5	0.025722	attraction	0.006203	0.026601	0.006172	10.06544
below	5554	7	0.177248	attraction	0.00126	0.036486	0.00123	9.07805
all over	5395	6	0.172174	attraction	0.001112	0.031166	0.001081	7.539818
beneath	197	3	0.006287	attraction	0.015228	0.01601	0.015197	7.398449
around	8407	6	0.268298	attraction	0.000714	0.030652	0.000683	6.418024
inside	3153	4	0.100624	attraction	0.001269	0.020853	0.001237	5.418382

over	12894	6	0.411494	attraction	0.000465	0.029886	0.000434	5.35464
out	19532	6	0.623336	attraction	0.000307	0.028753	0.000276	4.348113
off	6290	6	0.200737	attraction	0.000636	0.020318	0.000605	4.252155
aboard	357	2	0.011393	attraction	0.005602	0.010635	0.005571	4.194532
low	407	2	0.012989	attraction	0.004914	0.010626	0.004882	4.080987
beyond	520	2	0.016595	attraction	0.003846	0.010607	0.003815	3.868968
above	4102	3	0.13091	attraction	0.000731	0.015343	7,00E-04	3.476354
nearby	1181	2	0.03769	attraction	0.001693	0.010494	0.001662	3.162037
straight	5969	3	0.190492	attraction	0.000503	0.015025	0.000471	3.006493
thereafter	1436	2	0.045828	attraction	0.001393	0.01045	0.001361	2.994486
diplomatically	77	1	0.002457	attraction	0.012987	0.005335	0.012955	2.610057
awry	93	1	0.002968	attraction	0.010753	0.005332	0.010721	2.528175
behind	2668	2	0.085145	attraction	0.00075	0.01024	0.000718	2.467487
afoot	146	1	0.004659	attraction	0.006849	0.005323	0.006818	2.33267
thereto	161	1	0.005138	attraction	0.006211	0.00532	0.006179	2.290301
in	3536	2	0.112846	attraction	0.000566	0.010092	0.000534	2.230667
apiece	209	1	0.00667	attraction	0.004785	0.005312	0.004753	2.177311
outwards	455	1	0.014521	attraction	0.002198	0.00527	0.002166	1.841139
etcetera	508	1	0.016212	attraction	0.001969	0.005261	0.001937	1.793651
underway	579	1	0.018478	attraction	0.001727	0.005249	0.001695	1.737324
today	826	1	0.026361	attraction	0.001211	0.005207	0.001179	1.584719
forwards	1000	1	0.031914	attraction	0.001	0.005177	0.000968	1.502892
throughout	12126	2	0.386984	attraction	0.000165	0.008626	0.000133	1.237121
abroad	3734	1	0.119165	attraction	0.000268	0.00471	0.000236	0.949333
elsewhere	5430	1	0.173291	attraction	0.000184	0.004421	0.000152	0.79812

ahead	8450	1	0.26967	attraction	0.000118	0.003906	8.7e-05	0.626131
together	29912	2	0.9546	attraction	6.7e-05	0.005591	3.5e-05	0.606423
later	31517	2	1.005821	attraction	6.3e-05	0.005317	3.2e-05	0.574486
already	33286	2	1.062276	attraction	6,00E-05	0.005015	2.8e-05	0.541813
alone	13034	1	0.415962	attraction	7.7e-05	0.003123	4.5e-05	0.46775
away	125523	5	4.005891	attraction	4,00E-05	0.005316	8,00E-06	0.429085
less	18761	1	0.598731	attraction	5.3e-05	0.002146	2.1e-05	0.3458
now	139224	1	4.443139	repulsion	7,00E-06	-0.018413	-2.5e-05	1.208551
back	76069	1	2.427636	repulsion	1.3e-05	-0.007635	-1.9e-05	0.522198
about	57655	1	1.839979	repulsion	1.7e-05	-0.004492	-1.5e-05	0.346951
there	84630	2	2.700848	repulsion	2.4e-05	-0.003748	-8,00E-06	0.307889
here	68050	2	2.17172	repulsion	2.9e-05	-0.000918	-3,00E-06	0.200633

Примітка. Інтерпретація значень p :

coll.strength>3 => $p<0.001$; coll.strength>2 => $p<0.01$; coll.strength>1.30103 => $p<0.05$.

ДОДАТОК Ж

Мультипараметричні лінгвальні профілі *абсолютних конструкцій*: план змісту

Таблиця Ж.1

Колексемно-семантичні властивості стрижневого слота [Pred_{PI}]

Параметр Pred _{NFSEM}								
Pred _{NF{VPPI}}								
№	Фактор (загальний семантичний фрейм)	Значення фактора (субфрейм)	Колексеми					РАЗОМ
			<i>øaug-abs- SubjPred_{PI-cxn}</i>	<i>with-aug-abs- SubjPred_{PI-cxn}</i>	<i>despite-aug- abs- SubjPred_{PI- cxn}</i>	<i>without- aug-abs- SubjPred_{PI-cxn}</i>	<i>what- with- aug- abs- SubjP red_{PI- cxn}</i>	
1.	Рух	<i>Рух_тілом</i>	30 (tremble, shake, loll, spin, jut, roll та ін.)	3 (stretch, drop та ін.)	–	–	–	33

		<i>Направлений рух</i>	6 (roam, travel, go та ін.)	14 (swirl, fly, soar, trail та ін.)	–	2 (crawl, pass)	2 (go, come)	24
		<i>Рух рідини тіла</i>	7 (stream, pour, drip, run та ін.)	6 (ooze, flow, pour та ін.)	1 (stream)	–	–	14
		<i>Рух із супровідним звуком</i>	5 (thud, thump, click та ін.)	1 (thud)	–	–	–	6
	РАЗОМ		48	24	1	2	1	77
2.	Дія	<i>Повідомлення інформації</i>	1 (plead)	4 (threaten, point, claim)	4 (suggest, show, disprove, denounce)	4 (ask, authorize, give та ін.)	–	13
		<i>Маніпуляція із об'єктом</i>	12 (stroke, enfold, dilate, smooth etc.)	–	–	–	–	12
		<i>Подія</i>	1 (take place)	1 (take place)	1 (take place)	–	–	3
		<i>Участь</i>	–	1 (take part)	1 (take part)	–	–	2
		<i>Діяльність</i>	–	2 (act, play)	–	–	–	2
		<i>Постачання</i>	–	3 (contribute, supply, sell)	–	–	–	2
	РАЗОМ		14	11	6	4	–	35
3.	Зміна положення на шкалі		2 (rise, fall)	19 (grow, exceed, extend, swell, rise, decline, etc.)		1 (reach)		22
	РАЗОМ		2	19		1		22

4.	Місцеположення	<i>Положення_тіла</i>	3 (rest, hang, tumble)	12 (hang, lie, stand, remain, languish etc.)				15
		<i>Розташування</i>		2 (cover, languish)	3 (surround, litter, span)			5
		<i>Вміщення</i>		1 (contain)				1
	РАЗОМ		3	15	3			21
5.	Локалізація_світла		14 (blaze, twinkle, shine, glitter, glow etc.)	4 (shine, flicker, flash etc.)				18
	РАЗОМ		14	4				18
6.	Перцепція	<i>Візуальна_перцепція</i>	2 (stare, search)					2
		<i>Тілесна_перцепція</i>	7 (burn, steam, ache, stiffen)					7
	РАЗОМ		9					9
7.	Звучання		4 (sound, sing, echo, buzz)	4 (ring, sing, howl etc.)				8
	РАЗОМ		4	4				8
8.	Досягнення_обсягу			3 (amount, total, account)				3
	РАЗОМ			3				3
9.	Процес_тривалий			2 (continue, occur)				2
	РАЗОМ			2				2

10.	Існування				1 (be)			1
							1(be)	1
	РАЗОМ				1		1	2
11.	Необхідна_подія					1 (have to)		1
		РАЗОМ					1	1
12.	Відповідність			1 (adhere)				1
		РАЗОМ			1			1
13.	Походження			1 (date)				1
		РАЗОМ			1			1
14.	Запобігання_дозвіл		1 (permit)					1
		РАЗОМ		1				1
	РАЗОМ							201

Таблиця Ж.2

Колексемно-семантичні властивості стрижневого слота [Pred_{PII}]

Параметр Pred _{NFSEM}						
Pred _{NF(VPII)}						
№	Фактор (загальний семантичний фрейм)	Значення фактора (субфрейм)	Колексеми			РАЗОМ
			<i>øaug-abs-SubjPred_{PII}-cxn</i>	<i>with-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn</i>	<i>despite-aug-abs-SubjPred_{PII}-cxn</i>	
1.	Місцеположення	<i>Положення_тіла</i>	31 (bend, fold, clench, clasp, press та ін.)	15 (clasp, clench, hold та ін.)		46
		<i>Положення_приєднання</i>	2 (link, bind)	11 (attach, bind, lash, suspend та ін.)		13
		<i>Локалізація</i>		11 (locate, position, allocate, set, place та ін.)		11
		<i>Розподілене_положення</i>	3 (scatter, cover та ін.)	1 (scatter)		4
	РАЗОМ		36	38		74
2.	Вплив	<i>Маніпуляція_з_об'єктом</i>	6 (bathe, soak, drench та ін.)	12 (hide, make, restore, design, mark, bury, paint, devide, split, train та ін.)		18
		<i>Постачання</i>		3 (provide, give, pay)	1 (give)	4

		<i>Планування_події</i>		2 (schedule, organise)		2
		<i>Каузація_сприйняття</i>			1 (express)	1
	РАЗОМ		6	17	2	25
3.	Емоції		21 (crease (with), contort (with), drain (of), twist та ін.)			21
	РАЗОМ		21			21
4.	Наповнення		13 (fill (with), pile, cram, load, wreath, wrap, cloud та ін.)	4 (wrap, embed, litter)		17
	РАЗОМ		13	4		17
5.	Зміна_положення_на_шкалі		3 (sink, narrow, deepen)	4 (reduce, raise, gain, peg)		7
	РАЗОМ		3	4		7
6.	Опис_частини_тіла		7 (untouched, unbrushed, unkempt, bloodshot та ін.)			7
	РАЗОМ		7			7
7.	Перцепція		1 (fix)	3 (draw, fix, attune)		4
	РАЗОМ		1	3		4
8.	Процес_завершення			1 (complete)		1

	РАЗОМ			1		1
9.	Зібрання_разом			1 (gather)		1
	РАЗОМ			1		1
10.	Перешкода_дії				1 (impose)	1
	РАЗОМ				1	1
11.	Встановлення_ когнітивного_ зв'язку				1 (associate)	1
	РАЗОМ				1	1
	РАЗОМ		87	68	4	159

Таблиця Ж.3

Колексемно-семантичні властивості стрижневого слота [Pred_{Inf}]

Параметр Pred _{NFSEM}					
Pred _{NF(VPI_{nf})}					
№	Фактор (загальний семантичний фрейм)	Значення фактора (субфрейм)	Колексеми		РАЗОМ
			<i>with-aug-abs- SubjPred_{Inf}-cxn</i>	<i>despite-aug-abs- SubjPred_{Inf}-cxn</i>	
1.	Дія	Отримання	2 (take, win)	–	2
		Доставка	(take)	–	–
		Підтримка	1 (support)	–	1
		Сприяння	1 (help)	–	1
		Трансфер_коштів	1 (buy)	–	1
		Постачання	1 (invest)	–	1
		Вирішення_проблеми	2 (deal, negotiate)	–	2
		Залишатися_ невикористаним	2 (go, spare)	–	2
		Втілення_плану.	–	1 (introduce)	1
	РАЗОМ		10	1	11
2.	Зміна_положення_ на_шкалі		2 (increase, enhance)	5 (diminish, curb, maximize, cut, improve)	7
	РАЗОМ		2	5	7
3.	Вплив		–	2 (revive, reinvent)	2

	РАЗОМ			2	2
4.	Запобігання_дозвіл		1 (stop)	–	1
	РАЗОМ		1		1
5.	Сумісність		1 (match)		1
	РАЗОМ		1		1
	РАЗОМ		14	8	22

Таблиця Ж.4

Колексемно-семантичні властивості стрижневого слота [Pred_{PP}]

Pred_{NVSEM}					
Pred_{NV{PP}}					
№	Фактор (загальний семантичний фрейм)	Значення фактора (субфрейм)	Колексеми		РАЗОМ
			<i>øaug-abs- SubjPred_{PP}-cхп</i>	<i>with-aug-abs- SubjPred_{PP}-cхп</i>	
1.	<i>Місцеположення</i>	<i>Положення_всередині</i>	in	in	2
		<i>Просторове_співрозташування</i>	in	in	2
		<i>Просторовий_контакт</i>	on	on	2
2.	<i>Темпоральна_віднесеність</i>		in	in	2
3.	<i>Предметна_тематика</i>		on	on	2
РАЗОМ			5	5	10

Таблиця Ж.5

Колексемно-семантичні властивості стрижневого слота [Pred_{AdjP}]

Pred_{NVSEM}				
Pred_{NV{AdjP}}				
№	Фактор (загальний семантичний фрейм)	Колексеми		РАЗОМ
		<i>øaug-abs- SubjPred_{AdjP}-cxn</i>	<i>with-aug-abs- SubjPred_{AdjP}-cxn</i>	
1.	<i>Скалярні_атрибути</i>	11 (full, stiff, dry, hard та ін.)	3 (full, intact, available)	14
	РАЗОМ	11	3	14
2.	<i>Емоції</i>	7 (expressionless, impassive, grim, wild, angry та ін.)		7
	РАЗОМ	7		7
3.	<i>Колір</i>	6 (bright, pale, colourless та ін.)		6
	РАЗОМ	6		6
4.	<i>Рівень_звуку</i>	3 (husky, hoarse, harsh)		3
	РАЗОМ	3		3

5.	<i>Вимір</i>	3 (wide, deep, huge)	1 (high)	4
	РАЗОМ	3	1	4
6.	<i>Здатність</i>		2 (able, ready)	2
	РАЗОМ		2	2
7.	<i>Позиція_на_шкалі</i>		5 (uppermost, stagnant, ajar та ін.)	5
	РАЗОМ		5	5
8.	<i>Подібність</i>		2 (similar, comparable)	2
	РАЗОМ		2	2
9.	<i>Перцепція</i>		1 (visible)	1
	РАЗОМ		1	1
10.	<i>Планування_події</i>		1 (due)	1
	РАЗОМ		1	1
11.	<i>Відповідальність</i>		1 (responsible)	1
	РАЗОМ		1	1
12.	<i>Біологічний_цикл</i>		1 (dead)	1
	РАЗОМ		1	1
РАЗОМ		30	17	47

Таблиця Ж.6

Колексемно-семантичні властивості стрижневого слота [Pred_{AdvP}]

Pred _{NFSEM}					
Pred _{NV(AdvP)}					
№	Фактор (загальний семантичний фрейм)	Значення фактора (субфрейм)	Колексеми		РАЗОМ
			<i>øaug-abs- SubjPred_{AdvP-cxn}</i>	<i>with-aug-abs- SubjPred_{AdvP-cxn}</i>	
1.	Місцеположення	<i>Положення_спрямоване</i>	7 (down, up, upward, upwards, forward, out, above)	9 (down, up, out, above, below, underneath, beneath, around, over)	16
		<i>Положення_загальне</i>	1 (everywhere)	6 (everywhere, all over, aboard, beyond, nearby)	7
		<i>Положення_контактне</i>		2 (on, off)	2
		<i>Положення_тіла</i>		2 (straight, low)	2
		<i>Положення_всередині</i>		2 (inside, outside)	
		<i>Просторове_співрозташування</i>		1 (apart)	

	РАЗОМ		9	20	29
2.	Стан_активності			2 (on, off)	2
	РАЗОМ			2	2
РАЗОМ			9	22	31

ДОДАТОК И

Мультипараметрична лінгвоквантитативна протомодель мережі абсолютних конструкцій

Таблиця И.1

Лінгвоквантитативна протомодель параметрів плану вираження
мережі абсолютних конструкцій

Параметр	Фактор	Значення фактора
SubjPOS	SubjN > SubjPrn	<i>NCmn > NProp</i> <i>PrnPers > PrnInd > PrnDem > PrnRefl > PrnNeg</i>
SubjPrnCASE	CaseSubj > CaseObj	<i>CaseNom > CaseAcc</i>
SubjDET	ØDet > DetDef > DetIndef	<i>NPl > NSing</i> <i>PrnPoss > ArtDef > PrnDem</i> <i>ArtIndef > PrnIndef</i>
PredPOS	PredNF > PredNV	<i>PredPI > PredPII > PredInf</i> <i>PredP > PredAdjP > PredAdvP > PredNP</i>
PredASP	PredPI PredInf	<i>PredPINonPerf > PredPIPerf</i> <i>PredInfNonPerf</i>
PredV	PredPI PredInf	<i>PredPIAct > PredPIPass</i> <i>PredInfAct > PredInfPass</i>

SynREL	RELAug > RELNonAug	<i>AugWith > ØAug > AugDespite > AugWithout > AugWhatwith</i>
COREFR	ØCoref > Coref	<i>ØCoref > CorefPart > CorefFull</i>
SentPSN	SentFin > SentInit > SentMid > SentSpl	
FSYN	Extn > Enhnt > Elbn	
DiscMdDSTN	Wrtn > Spkn	
RegDSTN	RegFict > RegNonAc > RegNews > RegAc > RegMag > RegSpkn	
TxtTpDSTN	TxtNar > TxtNonNar TxtNonLit > TxtLit	

Таблиця И.2

**Лінгвоквантитативна протомодель параметрів плану змісту
мережі абсолютних конструкцій**

Параметр	Фактор (загальний семантичний фрейм)	Значення фактора (субфрейм)
Pred_{NF}SEM	Pred_{NF(VPPI)}	
	Рух > Дія > Зміна_положення_на_шкалі > Місцеположення > Локалізація_світла > Перцепція > Звучання > Досягнення_обсягу > Процес_тривалий > Існування > Необхідна_подія > Відповідність > Походження > Запобігання_дозвіл	<i>Рух_тілом > Направлений_рух > Рух_рідини_тіла > Рух_із_супровідним_звуком; Повідомлення_інформації > Маніпуляція_із_об'єктом > Подія > Участь > Діяльність > Постачання; Положення_тіла > Розташування > Вміщення; Візуальна_перцепція > Тілесна_перцепція;</i>

			<i>Положення_тіла ></i>
			<i>Положення_приєднання ></i>
		Місцеположення > Вплив > Емоції > Наповнення >	<i>Локалізація ></i>
		Зміна_положення_на_шкалі > Опис_частини_тіла >	<i>Розподілене_положення;</i>
<i>Pred_{NF(VPPP)}</i>		Перцепція > Процес_завершення > Зібрання_разом >	<i>Маніпуляція_з_об'єктом ></i>
		Перешкода_дії >	<i>Постачання ></i>
		Встановлення_когнітивного_зв'язку	<i>Планування_події ></i>
			<i>Каузачія_сприйняття</i>
<i>Pred_{NF(VPIInf)}</i>			<i>Отримання > Доставка ></i>
			<i>Підтримка > Сприяння ></i>
		Дія > Зміна_положення_на_шкалі > Вплив >	<i>Трансфер_коштів > Постачання</i>
		Запобігання_дозвіл > Сумісність	<i>> Вирішення_проблеми ></i>
			<i>Залишатися_невикористаним ></i>
			<i>Втілення_плану</i>
<hr/>			
	<i>Pred_{NV(PP)}</i>	Місцеположення > Темпоральна_віднесеність >	<i>Положення_всередині ></i>
		Предметна_тематика	<i>Просторове_співрозташування</i>
Pred_{NVSEM}			<i>> Просторовий_контакт</i>
	<i>Pred_{NV(AdjP)}</i>	Скалярні_атрибути > Емоції > Колір > Рівень_звуку	
		> Вимір > Здатність > Позиція_на_шкалі >	

Подібність > Перцепція > Планування_події >
Відповідальність > Біологічний_цикл

Pred_{NV{AdvP}}

Місцеположення > Стан_активності

Положення_спрямоване >
Положення_загальне >
Положення_контактне >
Положення_тіла >
Положення_всередині >
Просторове_співрозташування

Subj_{NCmnSEM}

Частини_тіла > Артефакт > Комерційна_діяльність >
Особи_соціо-професійний_статус > Намір >
Лідерство_політична_діяльність >
Повідомлення_інформації > Погодні_умови >
Змагання_спортивні > Сукупність_осіб >
Акцентування > Обізнаність > Зобов'язання >
Утруднення > Родинні_зв'язки >
Вимір_темпорально_просторовий > Варіантність >
Природний_ландшафт > Наявність > Здатність >
Споруди > Позиція_на_шкалі > Бажання > Причина
> Дослідження > Спроба > Подібність > Включення
